סדר
תפלות מכל השנה
כמנהג אשכנז

במדה טובה מרובה ובאותיות גדולות

מאירות עינים

וכל דבר הצגנו על מקומו כראוי, גם אצל כל ש״מ״ע השלשה הראשונות והאחרונות וכל איש ימצא בו מבוקשו כחפץ לבו, ויתן עונג לנפשו :

ווארשא

בדפוס הרבני מהור״ר צבי יעקב באמבערג נ״י

בשנת תר״ז לפ״ק

Seder Tefilos mekol haszona

MEIRAS ENAIJM

t. j. porządek Modlitw na cały rok

lilesami oczem jasnemi, z Przydomkim

w Warszawie 1847 r.

w Drukarni H. E. BOMBERG

Nr. 189.

Wolno drukować z warunkiem złożenia w Komitecie Cenzury po wydrukowaniu prawém przepisanéj liczby exemplarzy.
Warszawa dnia 24 Czerwca (6) Lipca 1846, r.
CENZOR. CH: CZERSKIER

כשלובש טלית קטן יאמר זה

ברוך אתה יי אלהינו מלך העולם אשר קדשנו במצותיו וצונו על מצות ציצית :

יהי רצון מלפניך יי אלהי ואלהי אבותי שתהא חשובה מצות ציצית לפניך כאלו קיימתיה בכל פרטיה ודקדוקיה וכונותיה ותרי"ג מצות התלוים בה אמן סלה :

בשעת בדיקת ציצית של טלית גדול קודם הברכה יאמר זה :

ברכי נפשי את יי יי אלהי גדלת מאד הוד והדר לבשת : עוטה אור כשלמה נוטה שמים כיריעה :

וקודם עטיפת הטלית יאמר זה

לשם יחוד קודשא בריך הוא ושכינתיה בדחילו ורחימו ליחד שם י"ה בו"ה ביחודא שלים בשם כל ישראל · הריני מעטף גופי בציצית כן תתעטף נשמתי ורמ"ח איברי ושס"ה גידי באור הציצית העולה תרי"ג · וכשם שאני מתכסה בטלית בעולם הזה כך אזכה לחלוקא דרבנן ולטלית נאה לעולם הבא בגן עדן ועל ידי מצות ציצית ינצלו נפשי ורוחי ונשמתי ותפלתי מן החיצונים · והטלית יפרוש כנפיו עליהם ויצילם כנשר יעיר קנו על גוזליו ירחף · ותהא חשובה מצות ציצית לפני הקדוש ברוך הוא כאלו קימתיה בכל פרטיה ודקדוקיה וכונותיה ותרי"ג מצות התלוים בה אמן סלה :

ברוך אתה יי אלהינו מלך העולם אשר
קדשנו במצותיו וצונו להתעטף בציצית:

ויכסה ראשו בטלית ויאמר ד' פסוקים אלו

מה יקר חסדך אלהים ובני אדם בצל כנפיך יחסיון: ירויון מדשן ביתך
ונחל עדניך תשקם: כי עמך מקור חיים באורך נראה אור: משוך
חסדך ליודעיך וצדקתך לישרי לב:

קודם הנחת תפילין יאמר זה

לשם יחוד קודשא בריך הוא ושכינתיה בדחילו
ורחימו ליחד שם י"ה בו"ה ביחודא שלים
בשם כל ישראל הנני מכוין בהנחת תפילין לקיים מצות
בוראי שצונו להניח תפילין ככתוב בתורתו וקשרתם
לאות על ידך והיו לטוטפות בין עיניך · והם ארבע
פרשות אלו · שמע · והיה אם שמוע · קדש · והיה כי
יביאך · שיש בהם יחודו ואחדותו יתברך שמו בעולם
ושנזכור נסים ונפלאות שעשה עמנו בהוציאנו
ממצרים · ואשר לו הכח והממשלה בעליונים
ובתחתונים לעשות בהם כרצונו · וצונו להניח על
היד לזכרון זרוע הנטויה · ושהוא נגד הלב לשעבד
בזה תאות ומחשבות לבנו לעבודתו יתברך שמו ·
ועל הראש נגד המוח שהנשמה שבמוחי עם שאר
חושי וכחי כולם יהיו משועבדים לעבודתו יתברך
שמו · ומשפע מצות תפילין יתמשך עלי להיות לי
חיים ארוכים ושפע קודש ומחשבות קדושות בלי
הרהור חטא ועון כלל ושלא יפתנו ולא יתגרה בנו

יצר הרע ויניחנו לעבוד את יי כאשר עם לבבנו
ויהי רצון מלפניך יי אלהינו ואלהי אבותינו שתהא
חשובה מצות הנחת תפילין לפני הקדוש ברוך הוא
כאלו קיימתיה בכל פרטיה ודקדוקיה וכונותיה
ותרי״ג מצות התלוים בה אמן סלה:

ברוך אתה יי אלהינו מלך העולם אשר
קדשנו במצותיו וצונו להניח תפילין:

ותיכף יכרוך ז׳ כריכות על הזרוע ולא יותר ואח״כ יניח תפילין של ראש וקודם שיהדק יברך

ברוך אתה יי אלהינו מלך העולם אשר
קדשנו במצותיו וצונו על מצות תפילין:

ואח״כ יאמר זה ברוך שם כבוד מלכותו לעולם ועד:

ומחכמתך אל עליון תאציל עלי: ומבינתך תבינני
ובחסדך תגדיל עלי ובגבורתך
תצמית איבי וקמי ושמן הטוב תריק על שבעה קני
המנורה להשפיע טובך לבריותיך: פותח את ידך
ומשביע לכל חי רצון: ואח״כ יכרוך שלש כריכות על האצבע
שאמצעי ויאמר פסוקים אלו

וארשתיך לי לעולם: וארשתיך לי בצדק ובמשפט ובחסד
וברחמים: וארשתיך לי באמונה וידעת את יי:

בחליצת התפילין יזהר להסיר תחלה ג׳ הכריכות מן האצבע ויסיר של ראש תחלה ואח״כ של יד:
לאחר הנחת תפילין יאמר פרשה זו.

וידבר יהוה אל משה לאמר: קדש לי כל בכור פטר
כל רחם בבני ישראל באדם ובבהמה לי
הוא: ויאמר משה אל העם זכור את היום הזה אשר
יצאתם ממצרים מבית עבדים כי בחזק יד הוציא

יְהוָה אֶתְכֶם מִזֶּה וְלֹא יֵאָכֵל חָמֵץ: הַיּוֹם אַתֶּם יֹצְאִים
בְּחֹדֶשׁ הָאָבִיב: וְהָיָה כִי־יְבִיאֲךָ יְהוָה אֶל־אֶרֶץ הַכְּנַעֲנִי
וְהַחִתִּי וְהָאֱמֹרִי וְהַחִוִּי וְהַיְבוּסִי אֲשֶׁר נִשְׁבַּע לַאֲבֹתֶיךָ
לָתֶת לָךְ אֶרֶץ זָבַת חָלָב וּדְבָשׁ וְעָבַדְתָּ אֶת־הָעֲבֹדָה
הַזֹּאת בַּחֹדֶשׁ הַזֶּה: שִׁבְעַת יָמִים תֹּאכַל מַצֹּת וּבַיּוֹם
הַשְּׁבִיעִי חַג לַיהוָה: מַצּוֹת יֵאָכֵל אֵת שִׁבְעַת הַיָּמִים וְלֹא־
יֵרָאֶה לְךָ חָמֵץ וְלֹא־יֵרָאֶה לְךָ שְׂאֹר בְּכָל־גְּבֻלֶךָ: וְהִגַּדְתָּ
לְבִנְךָ בַּיּוֹם הַהוּא לֵאמֹר בַּעֲבוּר זֶה עָשָׂה יְהוָה לִי
בְּצֵאתִי מִמִּצְרָיִם: וְהָיָה לְךָ לְאוֹת עַל־יָדְךָ וּלְזִכָּרוֹן בֵּין
עֵינֶיךָ לְמַעַן תִּהְיֶה תּוֹרַת יְהוָה בְּפִיךָ כִּי בְּיָד חֲזָקָה
הוֹצִאֲךָ יְהוָה מִמִּצְרָיִם: וְשָׁמַרְתָּ אֶת־הַחֻקָּה הַזֹּאת
לְמוֹעֲדָהּ מִיָּמִים יָמִימָה: וְהָיָה כִּי־יְבִאֲךָ יְהוָה אֶל־אֶרֶץ
הַכְּנַעֲנִי כַּאֲשֶׁר נִשְׁבַּע לְךָ וְלַאֲבֹתֶיךָ וּנְתָנָהּ לָךְ: וְהַעֲבַרְתָּ
כָל־פֶּטֶר־רֶחֶם לַיהוָה וְכָל־פֶּטֶר שֶׁגֶר בְּהֵמָה אֲשֶׁר יִהְיֶה
לְךָ הַזְּכָרִים לַיהוָה: וְכָל־פֶּטֶר חֲמֹר תִּפְדֶּה בְשֶׂה וְאִם־
לֹא תִפְדֶּה וַעֲרַפְתּוֹ וְכֹל בְּכוֹר אָדָם בְּבָנֶיךָ תִּפְדֶּה: וְהָיָה
כִּי־יִשְׁאָלְךָ בִנְךָ מָחָר לֵאמֹר מַה־זֹּאת וְאָמַרְתָּ אֵלָיו
בְּחֹזֶק יָד הוֹצִיאָנוּ יְהוָה מִמִּצְרַיִם מִבֵּית עֲבָדִים: וַיְהִי
כִּי־הִקְשָׁה פַרְעֹה לְשַׁלְּחֵנוּ וַיַּהֲרֹג יְהוָה כָּל־בְּכוֹר
בְּאֶרֶץ מִצְרַיִם מִבְּכֹר אָדָם וְעַד־בְּכוֹר בְּהֵמָה עַל־כֵּן
אֲנִי זֹבֵחַ לַיהוָה כָּל־פֶּטֶר רֶחֶם הַזְּכָרִים וְכָל־בְּכוֹר בָּנַי
אֶפְדֶּה: וְהָיָה לְאוֹת עַל־יָדְכָה וּלְטוֹטָפֹת בֵּין עֵינֶיךָ כִּי
בְּחֹזֶק יָד הוֹצִיאָנוּ יְהוָה מִמִּצְרָיִם:

מַה

טוֹבוּ אֹהָלֶיךָ יַעֲקֹב מִשְׁכְּנוֹתֶיךָ
יִשְׂרָאֵל: וַאֲנִי בְּרוֹב חַסְדְּךָ אָבֹא בֵיתֶךָ
אֶשְׁתַּחֲוֶה אֶל הֵיכַל קָדְשְׁךָ בְּיִרְאָתֶךָ:
יְיָ אָהַבְתִּי מְעוֹן בֵּיתֶךָ וּמְקוֹם מִשְׁכַּן
כְּבוֹדֶךָ: וַאֲנִי אֶשְׁתַּחֲוֶה וְאֶכְרָעָה
אֶבְרְכָה לִפְנֵי יְיָ עוֹשִׂי: וַאֲנִי תְפִלָּתִי
לְךָ יְיָ עֵת רָצוֹן אֱלֹהִים בְּרָב חַסְדֶּךָ
עֲנֵנִי בֶּאֱמֶת יִשְׁעֶךָ:

אֲדוֹן עוֹלָם אֲשֶׁר מָלַךְ בְּטֶרֶם כָּל יְצִיר
נִבְרָא: לְעֵת נַעֲשָׂה בְחֶפְצוֹ כֹּל · אֲזַי
מֶלֶךְ שְׁמוֹ נִקְרָא: וְאַחֲרֵי כִּכְלוֹת הַכֹּל לְבַדּוֹ
יִמְלוֹךְ נוֹרָא: וְהוּא הָיָה וְהוּא הֹוֶה וְהוּא יִהְיֶה
בְּתִפְאָרָה: וְהוּא אֶחָד וְאֵין שֵׁנִי לְהַמְשִׁיל לוֹ

לְהַחְבִּירָה: בְּלִי רֵאשִׁית בְּלִי תַכְלִית ׃ וְלוֹ
הָעֹז וְהַמִּשְׂרָה: וְהוּא אֵלִי וְחַי גּוֹאֲלִי וְצוּר חֶבְלִי
בְּעֵת צָרָה: וְהוּא נִסִּי וּמָנוֹס לִי. מְנָת כּוֹסִי
בְּיוֹם אֶקְרָא: בְּיָדוֹ אַפְקִיד רוּחִי. בְּעֵת אִישַׁן
וְאָעִירָה: וְעִם רוּחִי גְּוִיָּתִי. יְיָ לִי וְלֹא אִירָא:

יִגְדַּל אֱלֹהִים חַי וְיִשְׁתַּבַּח. נִמְצָא וְאֵין עֵת אֶל מְצִיאוּתוֹ:
אֶחָד וְאֵין יָחִיד כְּיִחוּדוֹ ׃ נֶעְלָם וְגַם אֵין סוֹף
לְאַחְדוּתוֹ: אֵין לוֹ דְּמוּת הַגּוּף וְאֵינוֹ גוּף. לֹא נַעֲרוֹךְ אֵלָיו
קְדֻשָּׁתוֹ: קַדְמוֹן לְכָל דָּבָר אֲשֶׁר נִבְרָא׃ רִאשׁוֹן וְאֵין
רֵאשִׁית לְרֵאשִׁיתוֹ: הִנּוֹ אֲדוֹן עוֹלָם לְכָל נוֹצָר יוֹרֶה
גְדֻלָּתוֹ וּמַלְכוּתוֹ: שֶׁפַע נְבוּאָתוֹ נְתָנוֹ אֶל אַנְשֵׁי סְגֻלָּתוֹ
וְתִפְאַרְתּוֹ: לֹא קָם בְּיִשְׂרָאֵל כְּמֹשֶׁה עוֹד. נָבִיא וּמַבִּיט אֶת
תְּמוּנָתוֹ: תּוֹרַת אֱמֶת נָתַן לְעַמּוֹ אֵל. עַל יַד נְבִיאוֹ נֶאֱמַן
בֵּיתוֹ: לֹא יַחֲלִיף הָאֵל וְלֹא יָמִיר דָּתוֹ. לְעוֹלָמִים לְזוּלָתוֹ:
צוֹפֶה וְיוֹדֵעַ סְתָרֵינוּ. מַבִּיט לְסוֹף דָּבָר בְּקַדְמוּתוֹ: גּוֹמֵל
לְאִישׁ חֶסֶד כְּמִפְעָלוֹ. יִתֵּן לְרָשָׁע רָע כְּרִשְׁעָתוֹ: יִשְׁלַח
לְקֵץ הַיָּמִין מְשִׁיחֵנוּ. לִפְדּוֹת מְחַכֵּי קֵץ יְשׁוּעָתוֹ: מֵתִים
יְחַיֶּה אֵל בְּרֹב חַסְדּוֹ: בָּרוּךְ עֲדֵי עַד שֵׁם תְּהִלָּתוֹ:

בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם אֲשֶׁר
קִדְּשָׁנוּ בְּמִצְוֹתָיו וְצִוָּנוּ עַל נְטִילַת יָדָיִם:

בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם אֲשֶׁר יָצַר אֶת הָאָדָם

בְּחָכְמָה . וּבָרָא בוֹ נְקָבִים נְקָבִים חֲלוּלִים חֲלוּלִים . גָלוּי וְיָדוּעַ לִפְנֵי כִסֵּא כְבוֹדֶךָ. שֶׁאִם יִפָּתֵחַ אֶחָד מֵהֶם. אוֹ יִסָּתֵם אֶחָד מֵהֶם . אִי אֶפְשַׁר לְהִתְקַיֵּם וְלַעֲמוֹד לְפָנֶיךָ: בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ רוֹפֵא כָל בָּשָׂר וּמַפְלִיא לַעֲשׂוֹת:

בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם אֲשֶׁר קִדְּשָׁנוּ בְּמִצְוֹתָיו וְצִוָּנוּ לַעֲסוֹק בְּדִבְרֵי תוֹרָה:

וְהַעֲרֶב נָא יְיָ אֱלֹהֵינוּ אֶת דִבְרֵי תוֹרָתְךָ בְּפִינוּ וּבְפִיּוֹת עַמְּךָ בֵּית יִשְׂרָאֵל וְנִהְיֶה אֲנַחְנוּ וְצֶאֱצָאֵינוּ וְצֶאֱצָאֵי עַמְּךָ בֵּית יִשְׂרָאֵל כּוּלָּנוּ יוֹדְעֵי שְׁמֶךָ וְלוֹמְדֵי תוֹרָתֶךָ: בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ הַמְלַמֵּד תּוֹרָה לְעַמּוֹ יִשְׂרָאֵל: בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם אֲשֶׁר בָּחַר בָּנוּ מִכָּל הָעַמִּים*) וְנָתַן לָנוּ אֶת תּוֹרָתוֹ: בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ נוֹתֵן הַתּוֹרָה:

יְבָרֶכְךָ יְיָ וְיִשְׁמְרֶךָ. יָאֵר יְיָ פָּנָיו אֵלֶיךָ וִיחֻנֶּךָּ: יִשָּׂא יְיָ פָּנָיו אֵלֶיךָ וְיָשֵׂם לְךָ שָׁלוֹם:

אֵלּוּ דְבָרִים שֶׁאֵין לָהֶם שִׁיעוּר . הַפֵּאָה וְהַבִּכּוּרִים וְהָרְאָיוֹן וּגְמִילוּת חֲסָדִים וְתַלְמוּד תּוֹרָה: אֵלּוּ דְבָרִים שֶׁאָדָם אוֹכֵל פֵּירוֹתֵיהֶם בָּעוֹלָם הַזֶּה וְהַקֶּרֶן קַיֶּמֶת לָעוֹלָם הַבָּא . וְאֵלּוּ הֵן כִּבּוּד אָב וָאֵם וּגְמִילוּת חֲסָדִים וְהַשְׁכָּמַת בֵּית הַמִּדְרָשׁ שַׁחֲרִית וְעַרְבִית וְהַכְנָסַת אוֹרְחִים וּבִיקּוּר חוֹלִים וְהַכְנָסַת כַּלָּה וּלְוָיַת

*) פעמים פקדמונים ניחי תר״טה:

הַמֵּת וְעִיּוּן תְּפִלָּה וַהֲבָאַת שָׁלוֹם בֵּין אָדָם לַחֲבֵירוֹ
וְתַלְמוּד תּוֹרָה כְּנֶגֶד כּוּלָּם :

אֱלֹהַי נְשָׁמָה שֶׁנָּתַתָּ בִּי טְהוֹרָה הִיא. אַתָּה בְרָאתָהּ
אַתָּה יְצַרְתָּהּ אַתָּה נְפַחְתָּהּ בִּי וְאַתָּה מְשַׁמְּרָהּ
בְּקִרְבִּי: וְאַתָּה עָתִיד לִטְּלָהּ מִמֶּנִּי וּלְהַחֲזִירָהּ בִּי לֶעָתִיד
לָבֹא: כָּל זְמַן שֶׁהַנְּשָׁמָה בְּקִרְבִּי מוֹדֶה אֲנִי לְפָנֶיךָ יְיָ
אֱלֹהַי וֵאלֹהֵי אֲבוֹתַי רִבּוֹן כָּל הַמַּעֲשִׂים אֲדוֹן כָּל הַנְּשָׁמוֹת:
בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ הַמַּחֲזִיר נְשָׁמוֹת לִפְגָרִים מֵתִים :

בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם אֲשֶׁר
נָתַן לַשֶּׂכְוִי בִינָה לְהַבְחִין בֵּין יוֹם
וּבֵין לָיְלָה :

בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם
שֶׁעָשַׂנִי יִשְׂרָאֵל :

בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם שֶׁלֹּא
עָשַׂנִי עָבֶד:

בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם שֶׁלֹּא
עָשַׂנִי אִשָּׁה:

נשים אומרים בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם שֶׁעָשַׂנִי כִּרְצוֹנוֹ :

בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם פּוֹקֵחַ
עִוְרִים:

בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם מַלְבִּישׁ עֲרוּמִּים:

בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם מַתִּיר אֲסוּרִים:

בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם זוֹקֵף כְּפוּפִים:

בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם רוֹקַע הָאָרֶץ עַל הַמָּיִם:

בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם הָעוֹשֶׂה לִי כָּל צָרְכִּי:

בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם הַמֵּכִין מִצְעֲדֵי גָבֶר:

בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם אוֹזֵר יִשְׂרָאֵל בִּגְבוּרָה:

בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם עוֹטֵר יִשְׂרָאֵל בְּתִפְאָרָה:

בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם הַנּוֹתֵן לַיָּעֵף כֹּחַ:

בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם הַמַּעֲבִיר

שֵׁנָה מֵעֵינַי וּתְנוּמָה מֵעַפְעַפָּי :

וִיהִי רָצוֹן מִלְּפָנֶיךָ יְיָ אֱלֹהֵינוּ וֵאלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ שֶׁתַּרְגִּילֵנוּ
בְּתוֹרָתֶךָ וְדַבְּקֵנוּ בְּמִצְוֹתֶיךָ וְאַל תְּבִיאֵנוּ לֹא לִידֵי
חֵטְא וְלֹא לִידֵי עֲבֵירָה וְעָוֹן וְלֹא לִידֵי נִסָּיוֹן וְלֹא לִידֵי בִזָּיוֹן
וְאַל תַּשְׁלֶט בָּנוּ יֵצֶר הָרָע וְהַרְחִיקֵנוּ מֵאָדָם רָע וּמֵחָבֵר
רָע וְדַבְּקֵנוּ בְּיֵצֶר טוֹב וּבְמַעֲשִׂים טוֹבִים . וְכוֹף אֶת
יִצְרֵנוּ לְהִשְׁתַּעְבֶּד לָךְ וּתְנֵנוּ הַיּוֹם וּבְכָל יוֹם לְחֵן וּלְחֶסֶד
וּלְרַחֲמִים בְּעֵינֶיךָ : וּבְעֵינֵי כָּל רוֹאֵינוּ וְתִגְמְלֵנוּ חֲסָדִים
טוֹבִים . בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ גּוֹמֵל חֲסָדִים טוֹבִים לְעַמּוֹ יִשְׂרָאֵל :

יְהִי רָצוֹן מִלְּפָנֶיךָ יְיָ אֱלֹהַי וֵאלֹהֵי אֲבוֹתַי שֶׁתַּצִּילֵנִי
הַיּוֹם וּבְכָל יוֹם מֵעַזֵּי פָנִים וּמֵעַזּוּת פָּנִים מֵאָדָם
רָע וּמֵחָבֵר רָע וּמִשָּׁכֵן רָע וּמִפֶּגַע רָע וּמִשָּׂטָן
הַמַּשְׁחִית מִדִּין קָשֶׁה וּמִבַּעַל דִּין קָשֶׁה בֵּין שֶׁהוּא בֶן
בְּרִית וּבֵין שֶׁאֵינוֹ בֶן בְּרִית :

אֱלֹהֵינוּ וֵאלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ זָכְרֵנוּ בְּזִכָּרוֹן טוֹב לְפָנֶיךָ וּפָקְדֵנוּ בִּפְקֻדַּת יְשׁוּעָה
וְרַחֲמִים מִשְּׁמֵי שְׁמֵי קֶדֶם וּזְכָר לָנוּ יְיָ אֱלֹהֵינוּ אַהֲבַת הַקַּדְמוֹנִים
אַבְרָהָם יִצְחָק וְיִשְׂרָאֵל עֲבָדֶיךָ וְאֶת הַבְּרִית וְאֶת הַחֶסֶד וְאֶת הַשְּׁבוּעָה
שֶׁנִּשְׁבַּעְתָּ לְאַבְרָהָם אָבִינוּ בְּהַר הַמּוֹרִיָּה וְאֶת הָעֲקֵדָה שֶׁעָקַד אֶת יִצְחָק
בְּנוֹ עַל גַּב הַמִּזְבֵּחַ כַּכָּתוּב בְּתוֹרָתֶךָ :

וַיְהִי אַחַר הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה וְהָאֱלֹהִים נִסָּה אֶת־אַבְרָהָם
וַיֹּאמֶר אֵלָיו אַבְרָהָם וַיֹּאמֶר הִנֵּנִי : וַיֹּאמֶר קַח־נָא
אֶת־בִּנְךָ אֶת־יְחִידְךָ אֲשֶׁר־אָהַבְתָּ אֶת־יִצְחָק וְלֶךְ־לְךָ
אֶל־אֶרֶץ הַמֹּרִיָּה וְהַעֲלֵהוּ שָׁם לְעֹלָה עַל אַחַד הֶהָרִים
אֲשֶׁר אֹמַר אֵלֶיךָ : וַיַּשְׁכֵּם אַבְרָהָם בַּבֹּקֶר וַיַּחֲבֹשׁ אֶת־

חֲמֹרוֹ וַיִּקַּח אֶת־שְׁנֵי נְעָרָיו אִתּוֹ וְאֵת יִצְחָק בְּנוֹ וַיְבַקַּע
עֲצֵי עֹלָה וַיָּקָם וַיֵּלֶךְ אֶל־הַמָּקוֹם אֲשֶׁר־אָמַר־לוֹ הָאֱלֹהִים:
בַּיּוֹם הַשְּׁלִישִׁי וַיִּשָּׂא אַבְרָהָם אֶת־עֵינָיו וַיַּרְא אֶת־
הַמָּקוֹם מֵרָחֹק: וַיֹּאמֶר אַבְרָהָם אֶל־נְעָרָיו שְׁבוּ־לָכֶם פֹּה
עִם־הַחֲמוֹר וַאֲנִי וְהַנַּעַר נֵלְכָה עַד־כֹּה וְנִשְׁתַּחֲוֶה
וְנָשׁוּבָה אֲלֵיכֶם: וַיִּקַּח אַבְרָהָם אֶת־עֲצֵי הָעֹלָה וַיָּשֶׂם
עַל־יִצְחָק בְּנוֹ וַיִּקַּח בְּיָדוֹ אֶת־הָאֵשׁ וְאֶת־הַמַּאֲכֶלֶת
וַיֵּלְכוּ שְׁנֵיהֶם יַחְדָּו: וַיֹּאמֶר יִצְחָק אֶל־אַבְרָהָם אָבִיו
וַיֹּאמֶר אָבִי וַיֹּאמֶר הִנֶּנִּי בְנִי וַיֹּאמֶר הִנֵּה הָאֵשׁ וְהָעֵצִים
וְאַיֵּה הַשֶּׂה לְעֹלָה: וַיֹּאמֶר אַבְרָהָם אֱלֹהִים יִרְאֶה־לּוֹ
הַשֶּׂה לְעֹלָה בְּנִי וַיֵּלְכוּ שְׁנֵיהֶם יַחְדָּו: וַיָּבֹאוּ אֶל־הַמָּקוֹם
אֲשֶׁר אָמַר־לוֹ הָאֱלֹהִים וַיִּבֶן שָׁם אַבְרָהָם אֶת־הַמִּזְבֵּחַ
וַיַּעֲרֹךְ אֶת־הָעֵצִים וַיַּעֲקֹד אֶת־יִצְחָק בְּנוֹ וַיָּשֶׂם אֹתוֹ
עַל־הַמִּזְבֵּחַ מִמַּעַל לָעֵצִים: וַיִּשְׁלַח אַבְרָהָם אֶת־יָדוֹ
וַיִּקַּח אֶת־הַמַּאֲכֶלֶת לִשְׁחֹט אֶת־בְּנוֹ: וַיִּקְרָא אֵלָיו
מַלְאַךְ יְהוָה מִן־הַשָּׁמַיִם וַיֹּאמֶר אַבְרָהָם | אַבְרָהָם
וַיֹּאמֶר הִנֵּנִי: וַיֹּאמֶר אַל־תִּשְׁלַח יָדְךָ אֶל־הַנַּעַר וְאַל־
תַּעַשׂ לוֹ מְאוּמָה כִּי | עַתָּה יָדַעְתִּי כִּי־יְרֵא אֱלֹהִים אַתָּה
וְלֹא חָשַׂכְתָּ אֶת־בִּנְךָ אֶת־יְחִידְךָ מִמֶּנִּי: וַיִּשָּׂא אַבְרָהָם
אֶת־עֵינָיו וַיַּרְא וְהִנֵּה־אַיִל אַחַר נֶאֱחַז בַּסְּבַךְ בְּקַרְנָיו
וַיֵּלֶךְ אַבְרָהָם וַיִּקַּח אֶת־הָאַיִל וַיַּעֲלֵהוּ לְעֹלָה תַּחַת בְּנוֹ:
וַיִּקְרָא אַבְרָהָם שֵׁם־הַמָּקוֹם הַהוּא יְהוָה | יִרְאֶה אֲשֶׁר
יֵאָמֵר הַיּוֹם בְּהַר יְהוָה יֵרָאֶה: וַיִּקְרָא מַלְאַךְ יְהוָה אֶל־

אברהם שנית מן־השמים: ויאמר בי נשבעתי נאם־
יהוה כי יען אשר עשית את־הדבר הזה ולא חשכת
את־בנך את־יחידך: כי־ברך אברכך והרבה ארבה
את־זרעך ככוכבי השמים וכחול אשר על־שפת הים
וירש זרעך את שער איביו: והתברכו בזרעך כל
גויי הארץ עקב אשר שמעת בקלי: וישב אברהם
אל־נעריו ויקמו וילכו יחדו אל־באר שבע וישב
אברהם בבאר שבע:

רבונו של עולם יהי רצון מלפניך יי אלהינו ואלהי אבותינו שתזכור לנו ברית אבותינו וכמו שכבש אברהם אבינו את רחמיו מבן יחידו ורצה לשחוט אתו כדי לעשות רצונך כן יכבשו רחמיך את כעסך מעלינו ויגולו רחמיך על מדותיך ותכנס אתנו לפנים משורת דינך ותתנהג עמנו יי אלהינו במדת החסד ובמדת הרחמים ובטובך הגדול ישוב חרון אפך מעמך ומעירך ומנחלתך וקיים לנו יי אלהינו את הדבר שהבטחתנו על ידי משה עבדך כאמור וזכרתי את בריתי יעקוב ואף את בריתי יצחק ואף את בריתי אברהם אזכור והארץ אזכור:

לעולם יהא אדם ירא שמים בסתר ובגלוי ומודה על האמת: ודובר אמת בלבבו וישכם ויאמר:

רבון כל העולמים לא על צדקותינו אנחנו מפילים תחנונינו לפניך כי על רחמיך הרבים: מה אנו מה חיינו מה חסדנו מה צדקותינו מה ישועתינו מה כחנו מה גבורתנו. מה נאמר לפניך יי

אלהינו

אֱלֹהֵינוּ וֵאלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ. הֲלֹא כָּל הַגִּבּוֹרִים כְּאַיִן לְפָנֶיךָ: וְאַנְשֵׁי הַשֵּׁם כְּלֹא הָיוּ וַחֲכָמִים כִּבְלִי מַדָּע וּנְבוֹנִים כִּבְלִי הַשְׂכֵּל כִּי רוֹב מַעֲשֵׂיהֶם תֹּהוּ וִימֵי חַיֵּיהֶם הֶבֶל לְפָנֶיךָ: וּמוֹתַר הָאָדָם מִן הַבְּהֵמָה אָיִן כִּי הַכֹּל הָבֶל: אֲבָל אֲנַחְנוּ עַמְּךָ בְּנֵי בְרִיתֶךָ בְּנֵי אַבְרָהָם אוֹהַבְךָ שֶׁנִּשְׁבַּעְתָּ לוֹ בְּהַר הַמּוֹרִיָּה · זֶרַע יִצְחָק יְחִידוֹ שֶׁנֶּעֱקַד עַל גַּבֵּי הַמִּזְבֵּחַ עֲדַת יַעֲקֹב בִּנְךָ בְּכוֹרֶךָ שֶׁמֵּאַהֲבָתְךָ שֶׁאָהַבְתָּ אוֹתוֹ וּמִשִּׂמְחָתְךָ שֶׁשָּׂמַחְתָּ בּוֹ קָרָאתָ אֶת שְׁמוֹ יִשְׂרָאֵל וִישֻׁרוּן:

לְפִיכָךְ אֲנַחְנוּ חַיָּבִים לְהוֹדוֹת לְךָ וּלְשַׁבֵּחֲךָ וּלְפָאֶרְךָ וּלְבָרֵךְ וּלְקַדֵּשׁ וְלָתֵת שֶׁבַח וְהוֹדָיָה לִשְׁמֶךָ: אַשְׁרֵנוּ מַה טּוֹב חֶלְקֵנוּ וּמַה נָּעִים גּוֹרָלֵנוּ וּמַה יָּפָה יְרֻשָּׁתֵנוּ אַשְׁרֵנוּ שֶׁאָנוּ מַשְׁכִּימִים וּמַעֲרִיבִים עֶרֶב וָבֹקֶר וְאוֹמְרִים פַּעֲמַיִם בְּכָל יוֹם:

שְׁמַע יִשְׂרָאֵל יְיָ אֱלֹהֵינוּ יְיָ אֶחָד:

בָּרוּךְ שֵׁם כְּבוֹד מַלְכוּתוֹ לְעוֹלָם וָעֶד:

אַתָּה הוּא עַד שֶׁלֹּא נִבְרָא הָעוֹלָם: אַתָּה הוּא מִשֶּׁנִּבְרָא הָעוֹלָם: אַתָּה הוּא בָּעוֹלָם הַזֶּה וְאַתָּה הוּא לָעוֹלָם הַבָּא קַדֵּשׁ אֶת שִׁמְךָ עַל מַקְדִּישֵׁי שְׁמֶךָ וְקַדֵּשׁ אֶת שִׁמְךָ בְּעוֹלָמֶךָ: וּבִישׁוּעָתְךָ תָּרוּם וְתַגְבִּיהַּ קַרְנֵנוּ: בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ מְקַדֵּשׁ אֶת שִׁמְךָ בָּרַבִּים:

אַתָּה הוּא יְיָ אֱלֹהֵינוּ בַּשָּׁמַיִם וּבָאָרֶץ וּבִשְׁמֵי הַשָּׁמַיִם הָעֶלְיוֹנִים אֱמֶת אַתָּה הוּא רִאשׁוֹן וְאַתָּה הוּא אַחֲרוֹן וּמִבַּלְעָדֶיךָ אֵין אֱלֹהִים: קַבֵּץ קוֶֹיךָ מֵאַרְבַּע כַּנְפוֹת הָאָרֶץ. יַכִּירוּ וְיֵדְעוּ כָּל בָּאֵי עוֹלָם כִּי אַתָּה הוּא הָאֱלֹהִים לְבַדְּךָ לְכֹל מַמְלְכוֹת הָאָרֶץ. אַתָּה עָשִׂיתָ אֶת הַשָּׁמַיִם וְאֶת הָאָרֶץ אֶת הַיָּם וְאֶת כָּל אֲשֶׁר בָּם וּמִי בְּכָל מַעֲשֵׂה יָדֶיךָ בָּעֶלְיוֹנִים אוֹ בַּתַּחְתּוֹנִים שֶׁיֹּאמַר לְךָ מַה תַּעֲשֶׂה: אָבִינוּ שֶׁבַּשָּׁמַיִם עֲשֵׂה עִמָּנוּ חֶסֶד בַּעֲבוּר שִׁמְךָ הַגָּדוֹל שֶׁנִּקְרָא עָלֵינוּ: וְקַיֶּם לָנוּ יְיָ אֱלֹהֵינוּ מַה שֶּׁכָּתוּב בָּעֵת הַהִיא אָבִיא אֶתְכֶם וּבָעֵת קַבְּצִי אֶתְכֶם כִּי אֶתֵּן אֶתְכֶם לְשֵׁם וְלִתְהִלָּה בְּכֹל עַמֵּי הָאָרֶץ בְּשׁוּבִי אֶת שְׁבוּתֵיכֶם לְעֵינֵיכֶם אָמַר יְיָ:

וַיְדַבֵּר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה לֵּאמֹר: וְעָשִׂיתָ כִּיּוֹר נְחֹשֶׁת וְכַנּוֹ נְחֹשֶׁת לְרָחְצָה וְנָתַתָּ אֹתוֹ בֵּין־אֹהֶל מוֹעֵד וּבֵין הַמִּזְבֵּחַ וְנָתַתָּ שָׁמָּה מָיִם: וְרָחֲצוּ אַהֲרֹן וּבָנָיו מִמֶּנּוּ אֶת־יְדֵיהֶם וְאֶת־רַגְלֵיהֶם: בְּבֹאָם אֶל־אֹהֶל מוֹעֵד יִרְחֲצוּ־מַיִם וְלֹא יָמֻתוּ אוֹ בְגִשְׁתָּם אֶל־הַמִּזְבֵּחַ לְשָׁרֵת לְהַקְטִיר אִשֶּׁה לַיהוָה: וְרָחֲצוּ יְדֵיהֶם וְרַגְלֵיהֶם וְלֹא יָמֻתוּ וְהָיְתָה לָהֶם חָק־עוֹלָם לוֹ וּלְזַרְעוֹ לְדֹרֹתָם:

יהי

יְהִי רָצוֹן מִלְּפָנֶיךָ יְיָ אֱלֹהֵינוּ וֵאלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ שֶׁתְּרַחֵם עָלֵינוּ וְתִמְחוֹל לָנוּ עַל כָּל חַטֹּאתֵינוּ וּתְכַפֶּר לָנוּ עַל כָּל עֲוֹנוֹתֵינוּ וְתִסְלַח לָנוּ עַל כָּל פְּשָׁעֵינוּ וְשֶׁיִּבָּנֶה בֵּית הַמִּקְדָּשׁ בִּמְהֵרָה בְיָמֵינוּ וְנַקְרִיב לְפָנֶיךָ קָרְבַּן הַתָּמִיד שֶׁיְּכַפֵּר בַּעֲדֵנוּ כְּמוֹ שֶׁכָּתַבְתָּ עָלֵינוּ בְּתוֹרָתֶךָ עַל יְדֵי מֹשֶׁה עַבְדֶּךָ מִפִּי כְבוֹדֶךָ כָּאָמוּר:

וַיְדַבֵּר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה לֵּאמֹר: צַו אֶת־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְאָמַרְתָּ אֲלֵהֶם אֶת־קָרְבָּנִי לַחְמִי לְאִשַּׁי רֵיחַ נִיחֹחִי תִּשְׁמְרוּ לְהַקְרִיב לִי בְּמוֹעֲדוֹ: וְאָמַרְתָּ לָהֶם זֶה הָאִשֶּׁה אֲשֶׁר תַּקְרִיבוּ לַיהוָה כְּבָשִׂים בְּנֵי־שָׁנָה תְמִימִם שְׁנַיִם לַיּוֹם עֹלָה תָמִיד: אֶת־הַכֶּבֶשׂ אֶחָד תַּעֲשֶׂה בַבֹּקֶר וְאֵת הַכֶּבֶשׂ הַשֵּׁנִי תַּעֲשֶׂה בֵּין הָעַרְבָּיִם: וַעֲשִׂירִית הָאֵיפָה סֹלֶת לְמִנְחָה בְּלוּלָה בְּשֶׁמֶן כָּתִית רְבִיעִית הַהִין: עֹלַת תָּמִיד הָעֲשֻׂיָה בְּהַר סִינַי לְרֵיחַ נִיחֹחַ אִשֶּׁה לַיהוָה: וְנִסְכּוֹ רְבִיעִת הַהִין לַכֶּבֶשׂ הָאֶחָד בַּקֹּדֶשׁ הַסֵּךְ נֶסֶךְ שֵׁכָר לַיהוָה: וְאֵת הַכֶּבֶשׂ הַשֵּׁנִי תַּעֲשֶׂה בֵּין הָעַרְבָּיִם כְּמִנְחַת הַבֹּקֶר וּכְנִסְכּוֹ תַּעֲשֶׂה אִשֵּׁה רֵיחַ נִיחֹחַ לַיהוָה:

וְשָׁחַט אֹתוֹ עַל יֶרֶךְ הַמִּזְבֵּחַ צָפֹנָה לִפְנֵי יְיָ וְזָרְקוּ בְּנֵי אַהֲרֹן הַכֹּהֲנִים אֶת דָּמוֹ עַל הַמִּזְבֵּחַ סָבִיב:

יְהִי רָצוֹן מִלְּפָנֶיךָ יְיָ אֱלֹהֵינוּ וֵאלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ שֶׁיְּהֵא אֲמִירָה זוּ חֲשׁוּבָה וּמְקוּבֶּלֶת וּמְרוּצָה לְפָנֶיךָ כְּאִלּוּ הִקְרַבְנוּ קָרְבַּן הַתָּמִיד בְּמוֹעֲדוֹ וּבִמְקוֹמוֹ וּכְהִלְכָתוֹ:

אַתָּה הוּא יְיָ אֱלֹהֵינוּ שֶׁהִקְטִירוּ אֲבוֹתֵינוּ לְפָנֶיךָ אֶת קְטֹרֶת הַסַּמִּים בִּזְמַן שֶׁבֵּית הַמִּקְדָּשׁ הָיָה קַיָּם כַּאֲשֶׁר צִוִּיתָ אוֹתָם עַל יַד מֹשֶׁה נְבִיאֶךָ כַּכָּתוּב בְּתוֹרָתֶךָ: וַיֹּאמֶר יְיָ אֶל מֹשֶׁה קַח לְךָ סַמִּים נָטָף וּשְׁחֵלֶת וְחֶלְבְּנָה סַמִּים וּלְבֹנָה זַכָּה בַּד בְּבַד יִהְיֶה; וְעָשִׂיתָ אֹתָהּ קְטֹרֶת רוֹקַח מַעֲשֵׂה רוֹקֵחַ מְמֻלָּח טָהוֹר קֹדֶשׁ: וְשָׁחַקְתָּ מִמֶּנָּה הָדֵק וְנָתַתָּה מִמֶּנָּה לִפְנֵי הָעֵדֻת בְּאֹהֶל מוֹעֵד אֲשֶׁר אִוָּעֵד לְךָ שָׁמָּה קֹדֶשׁ קָדָשִׁים תִּהְיֶה לָכֶם · וְנֶאֱמַר וְהִקְטִיר עָלָיו אַהֲרֹן קְטֹרֶת סַמִּים בַּבֹּקֶר בַּבֹּקֶר בְּהֵיטִיבוֹ אֶת הַנֵּרֹת יַקְטִירֶנָּה: וּבְהַעֲלֹת אַהֲרֹן אֶת הַנֵּרֹת בֵּין הָעַרְבַּיִם יַקְטִירֶנָּה קְטֹרֶת תָּמִיד לִפְנֵי יְיָ לְדֹרֹתֵיכֶם:

תָּנוּ רַבָּנָן פִּטּוּם הַקְּטֹרֶת כֵּיצַד שְׁלשׁ מֵאוֹת וְשִׁשִּׁים וּשְׁמוֹנָה מָנִים הָיוּ בָהּ · שְׁלשׁ מֵאוֹת וְשִׁשִּׁים וַחֲמִשָּׁה כְּמִנְיַן יְמוֹת הַחַמָּה · מָנֶה לְכָל יוֹם · פְּרַס בְּשַׁחֲרִית וּפְרַס בֵּין הָעַרְבַּיִם · וּשְׁלשָׁה מָנִים יְתֵרִים שֶׁמֵּהֶם מַכְנִיס כֹּהֵן גָּדוֹל מְלֹא חָפְנָיו בְּיוֹם הַכִּפּוּרִים · וּמַחֲזִירָן לְמַכְתֶּשֶׁת בְּעֶרֶב יוֹם הַכִּפּוּרִים · וְשׁוֹחֲקָן יָפֶה יָפֶה כְּדֵי לְקַיֵּם מִצְוַת דַּקָּה מִן הַדַּקָּה: וְאַחַד עָשָׂר סַמָּנִים הָיוּ בָהּ: וְאֵלּוּ הֵן · הַצֳּרִי וְהַצִּפֹּרֶן הַחֶלְבְּנָה וְהַלְּבוֹנָה מִשְׁקַל שִׁבְעִים שִׁבְעִים מָנֶה · מוֹר וּקְצִיעָה · שִׁבֹּלֶת נֵרְדְּ וְכַרְכֹּם · מִשְׁקַל שִׁשָּׁה עָשָׂר שִׁשָּׁה עָשָׂר מָנֶה · הַקֹּשְׁטְ שְׁנֵים עָשָׂר · וְקִלּוּפָה שְׁלשָׁה · וְקִנָּמוֹן תִּשְׁעָה · בּוֹרִית כַּרְשִׁינָה תִּשְׁעָה קַבִּין · יֵין קַפְרִיסִין סְאִין תְּלָתָא וְקַבִּין תְּלָתָא וְאִם לֹא מָצָא יֵין קַפְרִיסִין מֵבִיא חֲמַר חִוַּרְיָן עַתִּיק · מֶלַח סְדוֹמִית רוֹבַע הַקָּב · מַעֲלֶה עָשָׁן כָּל שֶׁהוּא · רַבִּי נָתָן הַבַּבְלִי אוֹמֵר אַף כִּפַּת הַיַּרְדֵּן כָּל שֶׁהוּא: אִם נָתַן בָּהּ דְּבַשׁ פְּסָלָהּ · וְאִם חִסַּר אַחַת מִכָּל סַמָּנֶיהָ חַיָּב מִיתָה:

רַבָּן שִׁמְעוֹן בֶּן גַּמְלִיאֵל אוֹמֵר הַצֳּרִי אֵינוֹ אֶלָּא שְׂרָף הַנּוֹטֵף מֵעֲצֵי הַקְּטָף בּוֹרִית כַּרְשִׁינָה לְמָה הִיא בָאָה כְּדֵי לְיַפּוֹת בָּהּ אֶת הַצִּפֹּרֶן כְּדֵי שֶׁתְּהֵא נָאָה · יֵין קַפְרִיסִין לְמָה הוּא בָא כְּדֵי לִשְׁרוֹת בּוֹ אֶת הַצִּפֹּרֶן מִפְּנֵי שֶׁהִיא עַזָּה וַהֲלֹא מֵי רַגְלַיִם יָפִין לָהּ אֶלָּא שֶׁאֵין מַכְנִיסִין מֵי רַגְלַיִם בַּמִּקְדָּשׁ מִפְּנֵי הַכָּבוֹד:

תַּנְיָא רַבִּי נָתָן אוֹמֵר כְּשֶׁהוּא שׁוֹחֵק אוֹמֵר הָדֵק הֵיטֵב הֵיטֵב הָדֵק מִפְּנֵי שֶׁהַקּוֹל יָפֶה לַבְּשָׂמִים · פִּטְּמָהּ לַחֲצָאִין כְּשֵׁרָה לִשְׁלִישׁ וְלִרְבִיעַ לֹא שָׁמַעְנוּ · אָמַר רַבִּי יְהוּדָה זֶה הַכְּלָל אִם כְּמִדָּתָהּ כְּשֵׁרָה לַחֲצָאִין וְאִם חִסַּר אַחַת מִכָּל סַמָּנֶיהָ חַיָּב מִיתָה:

תניא בר קפרא אומר אחת לששים או לשבעים שנה היתה באה של שירים לחצאין · ועוד תני בר קפרא אלו היה נותן בה קורטוב של דבש אין אדם יכול לעמוד מפני ריחה ולמה אין מערבין בה דבש מפני שהתורה אמרה כי כל שאור וכל דבש לא תקטירו ממנו אשה ליי׃

ג"פ יי צבאות עמנו משגב לנו אלהי יעקב סלה׃

יי צבאות אשרי אדם בוטח בך׃ יי הושיעה המלך יעננו ביום קראנו׃

אתה סתר לי מצר תצרני רני פלט תסובבני סלה׃ וערבה ליי מנחת יהודה וירושלים כימי עולם וכשנים קדמוניות׃

אביי הוה מסדר סדר המערכה משמא דגמרא ואליבא דאבא שאול מערכה גדולה קודמת למערכה שניה של קטורת ומערכה שניה של קטורת קודמת לסדור שני גזרי עצים וסדור שני גזרי עצים קודם לדישון מזבח הפנימי ודישון מזבח הפנימי קודם להטבת חמש נרות והטבת חמש נרות קודמת לדם התמיד ודם התמיד קודם להטבת שתי נרות והטבת שתי נרות קודמת לקטורת וקטורת קודמת לאברים ואברים למנחה ומנחה לחבתין וחבתין לנסכין ונסכין למוספין ומוספין לבזיכין ובזיכין לתמיד של בין הערבים שנאמר וערך עליה העולה והקטיר עליה חלבי השלמים עליה השלם כל הקרבנות כולם׃

אנא בכח גדולת ימינך תתיר צרורה*) · קבל רנת עמך שגבנו טהרנו נורא · נא גבור דורשי יחודך כבבת שמרם · ברכם טהרם רחמם צדקתך תמיד גמלם · חסין קדוש ברוב טובך נהל עדתך · יחיד גאה לעמך פנה זוכרי קדושתך · שועתנו קבל ושמע צעקתנו יודע תעלומות׃

ברוך שם כבוד מלכותו לעולם ועד׃

רבון העולמים אתה צויתנו להקריב קרבן התמיד במועדו ולהיות כהנים בעבודתם ולוים בדוכנם וישראל במעמדם · ועתה בעונותינו חרב בית המקדש ובוטל התמיד ואין לנו לא כהן בעבודתו ולא לוי בדוכנו ולא ישראל במעמדו ואתה אמרת ונשלמה פרים שפתינו לכן יהי רצון מלפניך יי אלהינו ואלהי אבותינו שיהא שיח שפתותינו

*) פי' לצרורת העונות כמ"ש צרור עון אפרים (הושע י"ג)׃

חָשׁוּב וּמְקוּבָּל וּמְרוּצֶה לְפָנֶיךָ כְּאִלּוּ הִקְרַבְנוּ קָרְבַּן הַתָּמִיד בְּמוֹעֲדוֹ וְעָמַדְנוּ עַל מַעֲמָדוֹ:

לשבת

וּבְיוֹם הַשַּׁבָּת שְׁנֵי כְבָשִׂים בְּנֵי שָׁנָה תְּמִימִים וּשְׁנֵי עֶשְׂרוֹנִים סֹלֶת מִנְחָה בְּלוּלָה בַשֶּׁמֶן וְנִסְכּוֹ: עוֹלַת שַׁבַּת בְּשַׁבַּתּוֹ עַל עוֹלַת הַתָּמִיד וְנִסְכָּהּ:

לר"ח וּבְרָאשֵׁי חָדְשֵׁיכֶם תַּקְרִיבוּ עוֹלָה לַיְיָ פָּרִים בְּנֵי בָקָר שְׁנַיִם וְאַיִל אֶחָד כְּבָשִׂים בְּנֵי שָׁנָה שִׁבְעָה תְּמִימִים: וּשְׁלֹשָׁה עֶשְׂרֹנִים סֹלֶת מִנְחָה בְּלוּלָה בַשֶּׁמֶן לַפָּר הָאֶחָד וּשְׁנֵי עֶשְׂרֹנִים סֹלֶת מִנְחָה בְּלוּלָה בַשֶּׁמֶן לָאַיִל הָאֶחָד: וְעִשָּׂרֹן עִשָּׂרוֹן סֹלֶת מִנְחָה בְּלוּלָה בַשֶּׁמֶן לַכֶּבֶשׂ הָאֶחָד עוֹלָה רֵיחַ נִיחוֹחַ אִשֶּׁה לַיְיָ: וְנִסְכֵּיהֶם חֲצִי הַהִין יִהְיֶה לַפָּר וּשְׁלִישִׁית הַהִין לָאַיִל וּרְבִיעִת הַהִין לַכֶּבֶשׂ יָיִן זֹאת עוֹלַת חֹדֶשׁ בְּחָדְשׁוֹ לְחָדְשֵׁי הַשָּׁנָה: וּשְׂעִיר עִזִּים אֶחָד לְחַטָּאת לַיְיָ עַל עוֹלַת הַתָּמִיד יֵעָשֶׂה וְנִסְכּוֹ:

אֵיזֶהוּ מְקוֹמָן שֶׁל זְבָחִים קָדְשֵׁי קָדָשִׁים שְׁחִיטָתָן בַּצָּפוֹן פַּר וְשָׂעִיר שֶׁל יוֹם הַכִּפּוּרִים שְׁחִיטָתָן בַּצָּפוֹן וְקִבּוּל דָּמָן בִּכְלֵי שָׁרֵת בַּצָּפוֹן וְדָמָן טָעוּן הַזָּיָה עַל בֵּין הַבַּדִּים וְעַל הַפָּרוֹכֶת וְעַל מִזְבַּח הַזָּהָב מַתָּנָה אַחַת מֵהֶן מְעַכָּבֶת. שְׁיָרֵי הַדָּם הָיָה שׁוֹפֵךְ עַל יְסוֹד מַעֲרָבִי שֶׁל מִזְבֵּחַ הַחִיצוֹן אִם לֹא נָתַן לֹא עִכֵּב: פָּרִים

הַנִּשְׂרָפִים וּשְׂעִירִים הַנִּשְׂרָפִים שְׁחִיטָתָן בַּצָּפוֹן וְקִבּוּל דָּמָן בִּכְלִי שָׁרֵת בַּצָּפוֹן וְדָמָן טָעוּן הַזָּיָה עַל הַפָּרוֹכֶת וְעַל מִזְבַּח הַזָּהָב מַתָּנָה אַחַת מֵהֶן מְעַכָּבֶת. שְׁיָרֵי הַדָּם הָיָה שׁוֹפֵךְ עַל יְסוֹד מַעֲרָבִי שֶׁל מִזְבֵּחַ הַחִיצוֹן אִם לֹא נָתַן לֹא עִכֵּב. אֵלּוּ וָאֵלּוּ נִשְׂרָפִין בְּבֵית הַדֶּשֶׁן: חַטֹּאת הַצִּבּוּר וְהַיָּחִיד אֵלּוּ הֵן חַטֹּאת הַצִּבּוּר שְׂעִירֵי רָאשֵׁי חֳדָשִׁים וְשֶׁל מוֹעֲדוֹת שְׁחִיטָתָן בַּצָּפוֹן וְקִבּוּל דָּמָן בִּכְלִי שָׁרֵת בַּצָּפוֹן וְדָמָן טָעוּן אַרְבַּע מַתָּנוֹת עַל אַרְבַּע קְרָנוֹת כֵּיצַד עָלָה בַכֶּבֶשׁ וּפָנָה לַסּוֹבֵב וּבָא לוֹ לְקֶרֶן דְּרוֹמִית מִזְרָחִית. מִזְרָחִית צְפוֹנִית. צְפוֹנִית מַעֲרָבִית מַעֲרָבִית

דְּרוֹמִית שְׁיָרֵי הַדָּם הָיָה שׁוֹפֵךְ עַל
יְסוֹד דְּרוֹמִי וְנֶאֱכָלִין לִפְנִים מִן
הַקְּלָעִים לְזִכְרֵי כְהוּנָּה בְּכָל מַאֲכָל
לְיוֹם וָלַיְלָה עַד חֲצוֹת:

הָעוֹלָה קוֹדֶשׁ קָדָשִׁים שְׁחִיטָתָהּ בַּצָּפוֹן
וְקִבּוּל דָּמָהּ בִּכְלִי שָׁרֵת בַּצָּפוֹן
וְדָמָהּ טָעוּן שְׁתֵּי מַתָּנוֹת שֶׁהֵן אַרְבַּע
וּטְעוּנָה הַפְשֵׁט וְנִתּוּחַ וְכָלִיל לָאִשִּׁים:
זִבְחֵי שַׁלְמֵי צִבּוּר וַאֲשָׁמוֹת: אֵלּוּ הֵן אֲשָׁמוֹת
אֲשַׁם גְּזֵלוֹת אֲשַׁם מְעִילוֹת אֲשַׁם שִׁפְחָה
חֲרוּפָה אֲשַׁם נָזִיר אֲשַׁם מְצוֹרָע אָשָׁם תָּלוּי
שְׁחִיטָתָן בַּצָּפוֹן וְקִבּוּל דָּמָן בִּכְלִי שָׁרֵת
בַּצָּפוֹן וְדָמָן טָעוּן שְׁתֵּי מַתָּנוֹת שֶׁהֵן אַרְבַּע
וְנֶאֱכָלִין לִפְנִים מִן הַקְּלָעִים לְזִכְרֵי כְהוּנָּה
בְּכָל מַאֲכָל לְיוֹם וָלַיְלָה עַד חֲצוֹת:

הַתּוֹדָה וְאֵיל נָזִיר קָדָשִׁים קַלִּים שְׁחִיטָתָן בְּכָל
מָקוֹם בָּעֲזָרָה וְדָמָן טָעוּן שְׁתֵּי מַתָּנוֹת שֶׁהֵן
אַרְבַּע וְנֶאֱכָלִין בְּכָל הָעִיר לְכָל אָדָם בְּכָל מַאֲכָל לְיוֹם
וָלַיְלָה עַד חֲצוֹת: הַמּוּרָם מֵהֶם כַּיּוֹצֵא בָהֶם אֶלָּא

שֶׁהַמּוּרָם נֶאֱכָל לַכֹּהֲנִים לִנְשֵׁיהֶם וְלִבְנֵיהֶם וּלְעַבְדֵיהֶם:
שְׁלָמִים קָדָשִׁים קַלִּים שְׁחִיטָתָן בְּכָל מָקוֹם בָּעֲזָרָה
וְדָמָן טָעוּן שְׁתֵּי מַתָּנוֹת שֶׁהֵן אַרְבַּע וְנֶאֱכָלִין
בְּכָל הָעִיר לְכָל אָדָם בְּכָל מַאֲכָל לִשְׁנֵי יָמִים וְלַיְלָה
אֶחָד: הַמּוּרָם מֵהֶם כַּיּוֹצֵא בָהֶם אֶלָּא שֶׁהַמּוּרָם נֶאֱכָל
לַכֹּהֲנִים לִנְשֵׁיהֶם וְלִבְנֵיהֶם וּלְעַבְדֵיהֶם:

הַבְּכוֹר וְהַמַּעֲשֵׂר וְהַפֶּסַח קָדָשִׁים קַלִּים
שְׁחִיטָתָן בְּכָל מָקוֹם בָּעֲזָרָה וְדָמָן
טָעוּן מַתָּנָה אֶחָת וּבִלְבַד שֶׁיִּתֵּן כְּנֶגֶד
הַיְסוֹד: שִׁנָּה בַאֲכִילָתָן הַבְּכוֹר נֶאֱכָל
לַכֹּהֲנִים וְהַמַּעֲשֵׂר לְכָל אָדָם וְנֶאֱכָלִין
בְּכָל הָעִיר בְּכָל מַאֲכָל לִשְׁנֵי יָמִים וְלַיְלָה
אֶחָד: הַפֶּסַח אֵינוֹ נֶאֱכָל אֶלָּא בַלַּיְלָה וְאֵינוֹ
נֶאֱכָל אֶלָּא עַד חֲצוֹת וְאֵינוֹ נֶאֱכָל אֶלָּא
לִמְנוּיָו וְאֵינוֹ נֶאֱכָל אֶלָּא צָלִי:

רַבִּי יִשְׁמָעֵאל אוֹמֵר בִּשְׁלֹשׁ עֶשְׂרֵה מִדּוֹת הַתּוֹרָה
נִדְרֶשֶׁת בָּהֵן: מִקַּל וָחוֹמֶר· וּמִגְּזֵרָה שָׁוָה:
מִבִּנְיַן אָב מִכָּתוּב אֶחָד· וּמִבִּנְיַן אָב מִשְּׁנֵי כְתוּבִים:
מִכְּלָל וּפְרָט וּמִפְּרָט וּכְלָל: כְּלָל וּפְרָט וּכְלָל אִי אַתָּה
דָן אֶלָּא כְּעֵין הַפְּרָט: מִכְּלָל שֶׁהוּא צָרִיךְ לִפְרָט וּמִפְּרָט
שֶׁהוּא צָרִיךְ לִכְלָל: כָּל דָּבָר שֶׁהָיָה בִּכְלָל וְיָצָא מִן

הכלל ללמד. לא ללמד על עצמו יצא אלא ללמד על הכלל כולו יצא: כל דבר שהיה בכלל ויצא לטעון טוען אחד שהוא כענינו יצא להקל ולא להחמיר: כל דבר שהיה בכלל ויצא לטעון טוען אחר שלא כענינו יצא להקל ולהחמיר: כל דבר שהיה בכלל ויצא לידון בדבר החדש · אי אתה יכול להחזירו לכללו עד שיחזירנו הכתוב לכללו בפירוש: דבר הלמד מענינו ודבר הלמד מסופו · וכן שני כתובים המכחישים זה את זה עד שיבא הכתוב השלישי ויכריע ביניהם:

יהי רצון מלפניך יי אלהינו ואלהי אבותינו שיבנה בית המקדש במהרה בימינו ותן חלקנו בתורתך:

מזמור שיר חנכת הבית לדוד: ארוממך יי כי דליתני ולא שמחת איבי לי: יי אלהי שועתי אליך ותרפאני: יי העלית מן שאול נפשי חייתני מירדי בור: זמרו ליי חסידיו והודו לזכר קדשו: כי רגע באפו חיים ברצונו: בערב ילין בכי ולבוקר רנה: ואני אמרתי בשלוי בל אמוט לעולם: יי ברצונך העמדתה להררי עוז הסתרת פניך הייתי נבהל: אליך יי אקרא ואל יי אתחנן: מה בצע בדמי ברדתי אל שחת היודך עפר היגיד אמתך: שמע יי וחנני יי היה עוזר לי: הפכת מספדי למחול לי פתחת שקי ותאזרני שמחה: למען יזמרך כבוד ולא ידום יי אלהי לעולם אודך:

הריני מזמן את פי להודות ולהלל ולשבח את בוראי לשם יחוד קודשא בריך הוא ושכינתיה על ידי ההוא טמיר ונעלם בשם כל ישראל:

בָּרוּךְ שֶׁאָמַר וְהָיָה הָעוֹלָם: בָּרוּךְ
הוּא: בָּרוּךְ עוֹשֶׂה בְרֵאשִׁית.
בָּרוּךְ אוֹמֵר וְעוֹשֶׂה: בָּרוּךְ גּוֹזֵר
וּמְקַיֵּים: בָּרוּךְ מְרַחֵם עַל הָאָרֶץ
בָּרוּךְ מְרַחֵם עַל הַבְּרִיּוֹת: בָּרוּךְ
מְשַׁלֵּם שָׂכָר טוֹב לִירֵאָיו: בָּרוּךְ חַי
לָעַד וְקַיָּם לָנֶצַח: בָּרוּךְ פּוֹדֶה וּמַצִּיל
בָּרוּךְ שְׁמוֹ: בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ
מֶלֶךְ הָעוֹלָם הָאֵל הָאָב הָרַחֲמָן
הַמְהֻלָּל בְּפִי עַמּוֹ מְשֻׁבָּח וּמְפוֹאָר
בִּלְשׁוֹן חֲסִידָיו וַעֲבָדָיו. וּבְשִׁירֵי דָוִד
עַבְדֶּךָ נְהַלֶּלְךָ יְיָ אֱלֹהֵינוּ בִּשְׁבָחוֹת
וּבִזְמִירוֹת וּנְגַדֶּלְךָ וּנְשַׁבֵּחֲךָ וּנְפָאֶרְךָ
וְנַזְכִּיר שִׁמְךָ וְנַמְלִיכְךָ מַלְכֵּנוּ אֱלֹהֵינוּ
יָחִיד חֵי הָעוֹלָמִים מֶלֶךְ מְשֻׁבָּח
וּמְפוֹאָר עֲדֵי עַד שְׁמוֹ הַגָּדוֹל: בָּרוּךְ

אַתָּה יְיָ מֶלֶךְ מְהֻלָּל בַּתִּשְׁבָּחוֹת:

הוֹדוּ לַיְיָ קִרְאוּ בִשְׁמוֹ הוֹדִיעוּ בָעַמִּים עֲלִילוֹתָיו שִׁירוּ לוֹ זַמְּרוּ לוֹ שִׂיחוּ בְּכָל נִפְלְאוֹתָיו: הִתְהַלְלוּ בְּשֵׁם קָדְשׁוֹ יִשְׂמַח לֵב מְבַקְשֵׁי יְיָ: דִּרְשׁוּ יְיָ וְעֻזּוֹ בַּקְּשׁוּ פָנָיו תָּמִיד: זִכְרוּ נִפְלְאוֹתָיו אֲשֶׁר עָשָׂה מֹפְתָיו וּמִשְׁפְּטֵי פִיהוּ: זֶרַע יִשְׂרָאֵל עַבְדּוֹ בְּנֵי יַעֲקֹב בְּחִירָיו*): הוּא יְיָ אֱלֹהֵינוּ בְּכָל הָאָרֶץ מִשְׁפָּטָיו: זִכְרוּ לְעוֹלָם בְּרִיתוֹ דָּבָר צִוָּה לְאֶלֶף דּוֹר: אֲשֶׁר כָּרַת אֶת אַבְרָהָם וּשְׁבוּעָתוֹ לְיִצְחָק: וַיַּעֲמִידֶהָ לְיַעֲקֹב לְחֹק לְיִשְׂרָאֵל בְּרִית עוֹלָם: לֵאמֹר לְךָ אֶתֵּן אֶרֶץ כְּנָעַן חֶבֶל נַחֲלַתְכֶם בִּהְיוֹתְכֶם מְתֵי מִסְפָּר כִּמְעַט וְגָרִים בָּהּ: וַיִּתְהַלְּכוּ מִגּוֹי אֶל גּוֹי וּמִמַּמְלָכָה אֶל עַם אַחֵר: לֹא הִנִּיחַ לְאִישׁ לְעָשְׁקָם וַיּוֹכַח עֲלֵיהֶם מְלָכִים*): אַל תִּגְּעוּ בִּמְשִׁיחָי וּבִנְבִיאַי אַל תָּרֵעוּ: שִׁירוּ לַיְיָ כָּל הָאָרֶץ בַּשְּׂרוּ מִיּוֹם אֶל יוֹם יְשׁוּעָתוֹ: סַפְּרוּ

בגוים

*) תבין הטעמים כקדמונים ; *) קאי על פרעה סיחון ועוג ומלכי כנען :

בגוים את כבודו בכל העמים נפלאותיו:
כי גדול יי ומהלל מאד ונורא הוא על כל
אלהים: כי כל אלהי העמים*) אלילים ויי
שמים עשה: הוד והדר לפניו עוז וחדוה
במקומו: הבו ליי משפחות עמים הבו ליי
כבוד ועוז: הבו ליי כבוד שמו שאו מנחה
ובאו לפניו השתחוו ליי בהדרת קודש:
חילו מלפניו כל הארץ אף תכון תבל בל
תמוט: ישמחו השמים ותגל הארץ ויאמרו
בגוים יי מלך: ירעם הים ומלואו יעלוץ
השדה וכל אשר בו: אז ירננו עצי היער
מלפני יי כי בא לשפוט את הארץ: הודו ליי
כי טוב כי לעולם חסדו: ואמרו הושיענו
אלהי ישענו וקבצנו והצילנו מן הגוים*)
להודות לשם קדשך להשתבח בתהלתך:
ברוך יי אלהי ישראל מן העולם ועד העולם
ויאמרו כל העם אמן והלל ליי: רוממו יי
אלהינו והשתחוו להדום רגליו קדוש הוא:

דלת רוממו

*) פי' העמים הקדמונים *) היינו שיקבץ את אחינו הנפזרים בגלוי הארץ כמ"ו כדי שנוכל לקיים מצות התלויות בארץ וזהו להודות לשם קדשך:

רוֹמְמוּ יְיָ אֱלֹהֵינוּ וְהִשְׁתַּחֲווּ לְהַר קָדְשׁוֹ כִּי
קָדוֹשׁ יְיָ אֱלֹהֵינוּ: וְהוּא רַחוּם יְכַפֵּר עָוֹן וְלֹא
יַשְׁחִית וְהִרְבָּה לְהָשִׁיב אַפּוֹ וְלֹא יָעִיר כָּל
חֲמָתוֹ: אַתָּה יְיָ לֹא תִכְלָא רַחֲמֶיךָ מִמֶּנִּי
חַסְדְּךָ וַאֲמִתְּךָ תָּמִיד יִצְּרוּנִי: זְכוֹר רַחֲמֶיךָ יְיָ
וַחֲסָדֶיךָ כִּי מֵעוֹלָם הֵמָּה: תְּנוּ עֹז לֵאלֹהִים עַל
יִשְׂרָאֵל גַּאֲוָתוֹ וְעֻזּוֹ בַּשְּׁחָקִים: נוֹרָא אֱלֹהִים
מִמִּקְדָּשֶׁיךָ אֵל יִשְׂרָאֵל הוּא נוֹתֵן עֹז וְתַעֲצֻמוֹת
לָעָם בָּרוּךְ אֱלֹהִים: אֵל נְקָמוֹת יְיָ אֵל נְקָמוֹת
הוֹפִיעַ*): הִנָּשֵׂא שֹׁפֵט הָאָרֶץ הָשֵׁב גְּמוּל עַל
גֵּאִים: לַיְיָ הַיְשׁוּעָה עַל עַמְּךָ בִרְכָתֶךָ סֶּלָה:
יְיָ צְבָאוֹת עִמָּנוּ מִשְׂגָּב לָנוּ אֱלֹהֵי יַעֲקֹב סֶלָה:
יְיָ צְבָאוֹת אַשְׁרֵי אָדָם בֹּטֵחַ בָּךְ: יְיָ הוֹשִׁיעָה
הַמֶּלֶךְ יַעֲנֵנוּ בְיוֹם קָרְאֵנוּ: הוֹשִׁיעָה אֶת
עַמֶּךָ וּבָרֵךְ אֶת נַחֲלָתֶךָ וּרְעֵם וְנַשְּׂאֵם עַד
הָעוֹלָם: נַפְשֵׁנוּ חִכְּתָה לַיְיָ עֶזְרֵנוּ וּמָגִנֵּנוּ הוּא:
כִּי בוֹ יִשְׂמַח לִבֵּנוּ כִּי בְשֵׁם קָדְשׁוֹ בָטָחְנוּ:
יְהִי חַסְדְּךָ יְיָ עָלֵינוּ כַּאֲשֶׁר יִחַלְנוּ לָךְ: הַרְאֵנוּ
יְיָ חַסְדֶּךָ וְיֶשְׁעֲךָ תִּתֶּן לָנוּ: קוּמָה עֶזְרָתָה לָנוּ

*) אתה אל נקמות שנקמת מפרעה ושנחריב השב גמול על המתגאים למולך ואלהים מלפנים כן: ופרע

ופדנו°) למען חסדך: אנכי יי אלהיך המעלך
מארץ מצרים הרחב פיך ואמלאהו:
אשרי העם שככה לו אשרי העם שיי
אלהיו: ואני בחסדך בטחתי יגל לבי
בישועתך אשירה ליי כי גמל עלי:

(א״א מזמור לתודה לא בשבת ולא בי״ט ולא בע״פ ולא בח״ה של פסח ולא בעי״כ)

מזמור לתודה הריעו ליי כל הארץ: עבדו את יי בשמחה באו
לפניו ברננה: דעו כי יי הוא אלהים הוא עשנו ולו אנחנו
עמו וצאן מרעיתו: באו שעריו בתודה חצרותיו בתהלה הודו לו
ברכו שמו: כי טוב יי לעולם חסדו ועד דור ודור אמונתו:

(מזמורים אלו אומרים בשבת וי״ט ובפולין אומרים גם בהושענא רבה)

למנצח מזמור לדוד: השמים מספרים
כבוד אל ומעשה ידיו מגיד
הרקיע: יום ליום יביע אומר ולילה ללילה
יחוה דעת: אין אומר ואין דברים בלי
נשמע קולם: בכל הארץ יצא קום ובקצה
תבל מליהם לשמש שם אהל בהם: והוא
כחתן יוצא מחופתו ישיש כגבור לרוץ
ארח: מקצה השמים מוצאו ותקופתו על
קצותם ואין נסתר מחמתו: תורת יי תמימה
משיבת נפש: עדות יי נאמנה מחכימת

°)סדיון מסוכס השונות למען חסדך

פֶּתִי: פִּקּוּדֵי יְיָ יְשָׁרִים מְשַׂמְּחֵי לֵב מִצְוַת יְיָ
בָּרָה מְאִירַת עֵינָיִם: יִרְאַת יְיָ טְהוֹרָה
עוֹמֶדֶת לָעַד מִשְׁפְּטֵי יְיָ אֱמֶת צָדְקוּ יַחְדָּו:
הַנֶּחֱמָדִים מִזָּהָב וּמִפַּז רָב וּמְתוּקִים מִדְּבַשׁ
וְנֹפֶת צוּפִים: גַּם עַבְדְּךָ נִזְהָר בָּהֶם
בְּשָׁמְרָם עֵקֶב רָב: שְׁגִיאוֹת מִי יָבִין
מִנִּסְתָּרוֹת נַקֵּנִי: גַּם מִזֵּדִים חֲשֹׂךְ עַבְדֶּךָ אַל
יִמְשְׁלוּ בִי אָז אֵיתָם וְנִקֵּיתִי מִפֶּשַׁע רָב: יִהְיוּ
לְרָצוֹן אִמְרֵי פִי וְהֶגְיוֹן לִבִּי לְפָנֶיךָ יְיָ צוּרִי וְגוֹאֲלִי:
לְדָוִד בְּשַׁנּוֹתוֹ אֶת טַעְמוֹ לִפְנֵי אֲבִימֶלֶךְ וַיְגָרְשֵׁהוּ
וַיֵּלַךְ: אֲבָרְכָה אֶת יְיָ בְּכָל עֵת תָּמִיד תְּהִלָּתוֹ
בְּפִי: בַּייָ תִּתְהַלֵּל נַפְשִׁי יִשְׁמְעוּ עֲנָוִים וְיִשְׂמָחוּ: גַּדְּלוּ לַייָ
אִתִּי וּנְרוֹמְמָה שְׁמוֹ יַחְדָּו: דָּרַשְׁתִּי אֶת יְיָ וְעָנָנִי וּמִכָּל
מְגוּרוֹתַי הִצִּילָנִי: הִבִּיטוּ אֵלָיו וְנָהָרוּ וּפְנֵיהֶם אַל יֶחְפָּרוּ:
זֶה עָנִי קָרָא וַייָ שָׁמֵעַ וּמִכָּל צָרוֹתָיו הוֹשִׁיעוֹ: חוֹנֶה
מַלְאַךְ יְיָ סָבִיב לִירֵאָיו וַיְחַלְּצֵם: טַעֲמוּ וּרְאוּ כִּי טוֹב יְיָ
אַשְׁרֵי הַגֶּבֶר יֶחֱסֶה בּוֹ: יְראוּ אֶת יְיָ קְדוֹשָׁיו כִּי אֵין
מַחְסוֹר לִירֵאָיו: כְּפִירִים רָשׁוּ וְרָעֵבוּ וְדוֹרְשֵׁי יְיָ לֹא
יַחְסְרוּ כָל טוֹב: לְכוּ בָנִים שִׁמְעוּ לִי יִרְאַת יְיָ אֲלַמֶּדְכֶם:
מִי הָאִישׁ הֶחָפֵץ חַיִּים אֹהֵב יָמִים לִרְאוֹת טוֹב: נְצֹר
לְשׁוֹנְךָ מֵרָע וּשְׂפָתֶיךָ מִדַּבֵּר מִרְמָה: סוּר מֵרָע וַעֲשֵׂה

טוב בַּקֵּשׁ שָׁלוֹם וְרָדְפֵהוּ: עֵינֵי יְיָ אֶל צַדִּיקִים וְאָזְנָיו אֶל שַׁוְעָתָם: פְּנֵי יְיָ בְּעוֹשֵׂי רָע לְהַכְרִית מֵאֶרֶץ זִכְרָם: צָעֲקוּ וַיְיָ שָׁמֵעַ וּמִכָּל צָרוֹתָם הִצִּילָם: קָרוֹב יְיָ לְנִשְׁבְּרֵי לֵב וְאֶת דַּכְּאֵי רוּחַ יוֹשִׁיעַ: רַבּוֹת רָעוֹת צַדִּיק וּמִכֻּלָּם יַצִּילֶנּוּ יְיָ: שׁוֹמֵר כָּל עַצְמוֹתָיו אַחַת מֵהֵנָּה לֹא נִשְׁבָּרָה: תְּמוֹתֵת רָשָׁע רָעָה וְשׂנְאֵי צַדִּיק יֶאְשָׁמוּ: פּוֹדֶה יְיָ נֶפֶשׁ עֲבָדָיו וְלֹא יֶאְשְׁמוּ כָּל הַחוֹסִים בּוֹ:

תְּפִלָּה לְמשֶׁה אִישׁ הָאֱלֹהִים אֲדֹנָי מָעוֹן אַתָּה הָיִיתָ לָּנוּ בְּדוֹר וָדוֹר: בְּטֶרֶם הָרִים יֻלָּדוּ וַתְּחוֹלֵל אֶרֶץ וְתֵבֵל וּמֵעוֹלָם עַד עוֹלָם אַתָּה אֵל: תָּשֵׁב אֱנוֹשׁ עַד דַּכָּא וַתֹּאמֶר שׁוּבוּ בְנֵי אָדָם: כִּי אֶלֶף שָׁנִים בְּעֵינֶיךָ כְּיוֹם אֶתְמוֹל כִּי יַעֲבוֹר וְאַשְׁמוּרָה בַלָּיְלָה: זְרַמְתָּם שֵׁנָה יִהְיוּ בַּבּוֹקֶר כֶּחָצִיר יַחֲלוֹף: בַּבּוֹקֶר יָצִיץ וְחָלָף לָעֶרֶב יְמוֹלֵל וְיָבֵשׁ: כִּי כָלִינוּ בְאַפֶּךָ וּבַחֲמָתְךָ נִבְהָלְנוּ: שַׁתָּה עֲוֹנוֹתֵינוּ לְנֶגְדֶּךָ עֲלֻמֵנוּ לִמְאוֹר פָּנֶיךָ: כִּי כָל יָמֵינוּ פָּנוּ בְעֶבְרָתֶךָ כִּלִּינוּ שָׁנֵינוּ כְמוֹ הֶגֶה: יְמֵי שְׁנוֹתֵינוּ בָהֶם שִׁבְעִים שָׁנָה וְאִם בִּגְבוּרוֹת שְׁמוֹנִים שָׁנָה וְרָהְבָּם עָמָל וָאָוֶן

כִּי גָז חִישׁ וַנָּעֻפָה: מִי יוֹדֵעַ עֹז אַפֶּךָ
וּכְיִרְאָתְךָ עֶבְרָתֶךָ: לִמְנוֹת יָמֵינוּ כֵּן הוֹדַע
וְנָבִיא לְבַב חָכְמָה: שׁוּבָה יְיָ עַד מָתָי וְהִנָּחֵם
עַל עֲבָדֶיךָ: שַׂבְּעֵנוּ בַבּוֹקֶר חַסְדֶּךָ וּנְרַנְּנָה
וְנִשְׂמְחָה בְּכָל יָמֵינוּ: שַׂמְּחֵנוּ כִּימוֹת עִנִּיתָנוּ
שְׁנוֹת רָאִינוּ רָעָה: יֵרָאֶה אֶל עֲבָדֶיךָ פָעֳלֶךָ
וַהֲדָרְךָ עַל בְּנֵיהֶם: וִיהִי נוֹעַם אֲדֹנָי אֱלֹהֵינוּ
עָלֵינוּ וּמַעֲשֵׂה יָדֵינוּ כּוֹנְנָה עָלֵינוּ וּמַעֲשֵׂה
יָדֵינוּ כּוֹנְנֵהוּ:

יֹשֵׁב בְּסֵתֶר עֶלְיוֹן בְּצֵל שַׁדַּי יִתְלוֹנָן: אֹמַר לַייָ מַחְסִי
וּמְצוּדָתִי אֱלֹהַי אֶבְטַח בּוֹ: כִּי הוּא יַצִּילְךָ מִפַּח
יָקוּשׁ מִדֶּבֶר הַוּוֹת: בְּאֶבְרָתוֹ יָסֶךְ לָךְ וְתַחַת כְּנָפָיו
תֶּחְסֶה צִנָּה וְסוֹחֵרָה אֲמִתּוֹ: לֹא תִירָא מִפַּחַד לָיְלָה
מֵחֵץ יָעוּף יוֹמָם: מִדֶּבֶר בָּאֹפֶל יַהֲלוֹךְ מִקֶּטֶב יָשׁוּד
צָהֳרָיִם: יִפּוֹל מִצִּדְּךָ אֶלֶף וּרְבָבָה מִימִינֶךָ אֵלֶיךָ לֹא
יִגָּשׁ: רַק בְּעֵינֶיךָ תַבִּיט וְשִׁלֻּמַת רְשָׁעִים תִּרְאֶה: כִּי
אַתָּה יְיָ מַחְסִי עֶלְיוֹן שַׂמְתָּ מְעוֹנֶךָ: לֹא תְאֻנֶּה אֵלֶיךָ
רָעָה וְנֶגַע לֹא יִקְרַב בְּאָהֳלֶךָ: כִּי מַלְאָכָיו יְצַוֶּה לָּךְ
לִשְׁמָרְךָ בְּכָל דְּרָכֶיךָ: עַל כַּפַּיִם יִשָּׂאוּנְךָ פֶּן תִּגֹּף בָּאֶבֶן
רַגְלֶךָ: עַל שַׁחַל וָפֶתֶן תִּדְרֹךְ תִּרְמֹס כְּפִיר וְתַנִּין: כִּי
בִי חָשַׁק וַאֲפַלְּטֵהוּ אֲשַׂגְּבֵהוּ כִּי יָדַע שְׁמִי: יִקְרָאֵנִי

וְאֶעֱנֵהוּ עִמּוֹ אָנֹכִי בְצָרָה אֲחַלְּצֵהוּ וַאֲכַבְּדֵהוּ: אוֹרֶךְ יָמִים אַשְׂבִּיעֵהוּ וְאַרְאֵהוּ בִּישׁוּעָתִי: אורך ימים וכו׳

הַלְלוּיָהּ הַלְלוּ אֶת שֵׁם יְיָ הַלְלוּ עַבְדֵי יְיָ: שֶׁעוֹמְדִים בְּבֵית יְיָ בְּחַצְרוֹת בֵּית אֱלֹהֵינוּ: הַלְלוּיָהּ כִּי טוֹב יְיָ זַמְּרוּ לִשְׁמוֹ כִּי נָעִים: כִּי יַעֲקֹב בָּחַר לוֹ יָהּ יִשְׂרָאֵל לִסְגֻלָּתוֹ: כִּי אֲנִי יָדַעְתִּי כִּי גָדוֹל יְיָ וַאֲדוֹנֵינוּ מִכָּל אֱלֹהִים: כֹּל אֲשֶׁר חָפֵץ יְיָ עָשָׂה בַּשָּׁמַיִם וּבָאָרֶץ בַּיַּמִּים וְכָל תְּהוֹמוֹת: מַעֲלֶה נְשִׂאִים מִקְצֵה הָאָרֶץ בְּרָקִים לַמָּטָר עָשָׂה מוֹצֵא רוּחַ מֵאוֹצְרוֹתָיו: שֶׁהִכָּה בְּכוֹרֵי מִצְרַיִם מֵאָדָם עַד בְּהֵמָה: שָׁלַח אוֹתוֹת וּמוֹפְתִים בְּתוֹכֵכִי מִצְרָיִם בְּפַרְעֹה וּבְכָל עֲבָדָיו: שֶׁהִכָּה גּוֹיִם רַבִּים וְהָרַג מְלָכִים עֲצוּמִים: לְסִיחוֹן מֶלֶךְ הָאֱמוֹרִי וּלְעוֹג מֶלֶךְ הַבָּשָׁן וּלְכֹל מַמְלְכוֹת כְּנָעַן: וְנָתַן אַרְצָם נַחֲלָה נַחֲלָה לְיִשְׂרָאֵל עַמּוֹ: יְיָ שִׁמְךָ לְעוֹלָם יְיָ זִכְרְךָ לְדוֹר וָדוֹר: כִּי יָדִין יְיָ עַמּוֹ וְעַל עֲבָדָיו יִתְנֶחָם: עֲצַבֵּי הַגּוֹיִם*) כֶּסֶף וְזָהָב מַעֲשֵׂה יְדֵי אָדָם: פֶּה לָהֶם וְלֹא יְדַבֵּרוּ

*) קפׂי על פעמים הקדמונים בימי סמבורר

עֵינַיִם לָהֶם וְלֹא יִרְאוּ: אָזְנַיִם לָהֶם וְלֹא יַאֲזִינוּ
אַף אֵין יֶשׁ רוּחַ בְּפִיהֶם: כְּמוֹהֶם יִהְיוּ
עֹשֵׂיהֶם כֹּל אֲשֶׁר בּוֹטֵחַ בָּהֶם: בֵּית יִשְׂרָאֵל
בָּרְכוּ אֶת יְיָ: בֵּית אַהֲרֹן בָּרְכוּ אֶת יְיָ: בֵּית
הַלֵּוִי בָּרְכוּ אֶת יְיָ יִרְאֵי יְיָ בָּרְכוּ אֶת יְיָ: בָּרוּךְ
יְיָ מִצִּיּוֹן שׁוֹכֵן יְרוּשָׁלָיִם הַלְלוּיָהּ:

הוֹדוּ לַייָ כִּי טוֹב כִּי לְעוֹלָם חַסְדּוֹ:
הוֹדוּ לֵאלֹהֵי הָאֱלֹהִים כִּי לְ״חַ:
הוֹדוּ לַאֲדוֹנֵי הָאֲדוֹנִים כִּי לְעוֹלָם חַסְדּוֹ:
לְעוֹשֵׂה נִפְלָאוֹת גְּדוֹלוֹת לְבַדּוֹ כִּ״לְ״חַ:
לְעֹשֵׂה הַשָּׁמַיִם בִּתְבוּנָה כִּי לְעוֹלָם חַסְדּוֹ:
לְרוֹקַע הָאָרֶץ עַל הַמָּיִם כִּי לְעוֹלָם חַסְדּוֹ:
לְעֹשֵׂה אוֹרִים גְּדֹלִים כִּי לְעוֹלָם חַסְדּוֹ:
אֶת הַשֶּׁמֶשׁ לְמֶמְשֶׁלֶת בַּיּוֹם כִּ״לְ״חַ:
אֶת הַיָּרֵחַ וְכוֹכָבִים לְמֶמְשְׁלוֹת בַּלָּיְלָה
כִּי לְעוֹלָם חַסְדּוֹ:
לְמַכֵּה מִצְרַיִם בִּבְכוֹרֵיהֶם כִּ״לְ״חַ:
וַיּוֹצֵא יִשְׂרָאֵל מִתּוֹכָם כִּי לְעוֹלָם חַסְדּוֹ:
בְּיָד חֲזָקָה וּבִזְרוֹעַ נְטוּיָה כִּי לְעוֹלָם חַסְדּוֹ:

לְגֹזֵר יַם סוּף לִגְזָרִים כִּי לְעוֹלָם חַסְדּוֹ:
וְהֶעֱבִיר יִשְׂרָאֵל בְּתוֹכוֹ כִּי לְעוֹלָם חַסְדּוֹ:
וְנִעֵר פַּרְעֹה וְחֵילוֹ בְיַם סוּף כִּ לְ חַ:
לְמוֹלִיךְ עַמּוֹ בַּמִּדְבָּר כִּי לְעוֹלָם חַסְדּוֹ:
לְמַכֵּה מְלָכִים גְּדוֹלִים כִּי לְעוֹלָם חַסְדּוֹ:
וַיַּהֲרוֹג מְלָכִים אַדִּירִים כִּי לְעוֹלָם חַסְדּוֹ:
לְסִיחוֹן מֶלֶךְ הָאֱמוֹרִי כִּי לְעוֹלָם חַסְדּוֹ:
וּלְעוֹג מֶלֶךְ הַבָּשָׁן כִּי לְעוֹלָם חַסְדּוֹ:
וְנָתַן אַרְצָם לְנַחֲלָה כִּי לְעוֹלָם חַסְדּוֹ:
נַחֲלָה לְיִשְׂרָאֵל עַבְדּוֹ כִּי לְעוֹלָם חַסְדּוֹ:
שֶׁבְּשִׁפְלֵנוּ זָכַר לָנוּ כִּי לְעוֹלָם חַסְדּוֹ:
וַיִּפְרְקֵנוּ מִצָּרֵינוּ כִּי לְעוֹלָם חַסְדּוֹ:
נוֹתֵן לֶחֶם לְכָל בָּשָׂר כִּי לְעוֹלָם חַסְדּוֹ:
הוֹדוּ לְאֵל הַשָּׁמָיִם כִּי לְעוֹלָם חַסְדּוֹ:

רַנְּנוּ צַדִּיקִים בַּיְיָ לַיְשָׁרִים נָאוָה תְהִלָּה: הוֹדוּ לַיְיָ
בְּכִנּוֹר בְּנֵבֶל עָשׂוֹר זַמְּרוּ לוֹ: שִׁירוּ לוֹ שִׁיר חָדָשׁ
הֵיטִיבוּ נַגֵּן בִּתְרוּעָה: כִּי יָשָׁר דְּבַר יְיָ וְכָל מַעֲשֵׂהוּ
בֶּאֱמוּנָה: אוֹהֵב צְדָקָה וּמִשְׁפָּט חֶסֶד יְיָ מָלְאָה הָאָרֶץ:
בִּדְבַר יְיָ שָׁמַיִם נַעֲשׂוּ וּבְרוּחַ פִּיו כָּל צְבָאָם: כּוֹנֵס כַּנֵּד
מֵי הַיָּם נוֹתֵן בְּאוֹצָרוֹת תְּהוֹמוֹת: יִירְאוּ מֵיְיָ כָּל הָאָרֶץ

מִמֶּנּוּ יָגוּרוּ כָּל יוֹשְׁבֵי תֵבֵל: כִּי הוּא אָמַר וַיֶּהִי הוּא צִוָּה וַיַּעֲמוֹד: יְיָ הֵפִיר עֲצַת גּוֹיִם הֵנִיא מַחְשְׁבוֹת עַמִּים*) עֲצַת יְיָ לְעוֹלָם תַּעֲמוֹד מַחְשְׁבוֹת לִבּוֹ לְדוֹר וָדוֹר: אַשְׁרֵי הַגּוֹי אֲשֶׁר יְיָ אֱלֹהָיו הָעָם בָּחַר לְנַחֲלָה לוֹ: מִשָּׁמַיִם הִבִּיט יְיָ רָאָה אֶת כָּל בְּנֵי הָאָדָם: מִמְּכוֹן שִׁבְתּוֹ הִשְׁגִּיחַ אֶל כָּל יוֹשְׁבֵי הָאָרֶץ: הַיּוֹצֵר יַחַד לִבָּם הַמֵּבִין אֶל כָּל מַעֲשֵׂיהֶם: אֵין הַמֶּלֶךְ נוֹשָׁע בְּרָב חָיִל גִּבּוֹר לֹא יִנָּצֵל בְּרָב כֹּחַ: שֶׁקֶר הַסּוּס לִתְשׁוּעָה וּבְרוֹב חֵילוֹ לֹא יְמַלֵּט: הִנֵּה עֵין יְיָ אֶל יְרֵאָיו לַמְיַחֲלִים לְחַסְדּוֹ: לְהַצִּיל מִמָּוֶת נַפְשָׁם וּלְחַיּוֹתָם בָּרָעָב: נַפְשֵׁנוּ חִכְּתָה לַיְיָ עֶזְרֵנוּ וּמָגִנֵּנוּ הוּא: כִּי בוֹ יִשְׂמַח לִבֵּנוּ כִּי בְשֵׁם קָדְשׁוֹ בָטָחְנוּ: יְהִי חַסְדְּךָ יְיָ עָלֵינוּ כַּאֲשֶׁר יִחַלְנוּ לָךְ.

מִזְמוֹר שִׁיר לְיוֹם הַשַּׁבָּת טוֹב לְהוֹדוֹת לַיְיָ וּלְזַמֵּר לְשִׁמְךָ עֶלְיוֹן: לְהַגִּיד בַּבּוֹקֶר חַסְדֶּךָ וֶאֱמוּנָתְךָ בַּלֵּילוֹת: עֲלֵי עָשׂוֹר וַעֲלֵי נָבֶל עֲלֵי הִגָּיוֹן בְּכִנּוֹר: כִּי שִׂמַּחְתַּנִי יְיָ בְּפָעֳלֶךָ בְּמַעֲשֵׂי יָדֶיךָ אֲרַנֵּן: מַה גָּדְלוּ מַעֲשֶׂיךָ יְיָ מְאֹד עָמְקוּ מַחְשְׁבֹתֶיךָ: אִישׁ בַּעַר לֹא יֵדָע וּכְסִיל לֹא יָבִין אֶת זֹאת: בִּפְרוֹחַ רְשָׁעִים כְּמוֹ עֵשֶׂב וַיָּצִיצוּ כָּל פּוֹעֲלֵי אָוֶן לְהִשָּׁמְדָם עֲדֵי עַד: וְאַתָּה מָרוֹם לְעוֹלָם יְיָ: כִּי הִנֵּה

*) דער פסוק ו׳ז סלגין פס׳

אֹיְבֶיךָ יְיָ כִּי הִנֵּה אֹיְבֶיךָ יֹאבֵדוּ יִתְפָּרְדוּ כָּל
פֹּעֲלֵי אָוֶן: וַתָּרֶם כִּרְאֵים קַרְנִי בַּלֹּתִי בְּשֶׁמֶן
רַעֲנָן: וַתַּבֵּט עֵינִי בְּשׁוּרָי בַּקָּמִים עָלַי
מְרֵעִים תִּשְׁמַעְנָה אָזְנָי: צַדִּיק כַּתָּמָר יִפְרָח
כְּאֶרֶז בַּלְּבָנוֹן יִשְׂגֶּה: שְׁתוּלִים בְּבֵית יְיָ
בְּחַצְרוֹת אֱלֹהֵינוּ יַפְרִיחוּ: עוֹד יְנוּבוּן בְּשֵׂיבָה
דְּשֵׁנִים וְרַעֲנַנִּים יִהְיוּ: לְהַגִּיד כִּי יָשָׁר יְיָ צוּרִי
וְלֹא עַוְלָתָה בּוֹ:

יְיָ מָלָךְ גֵּאוּת לָבֵשׁ לָבֵשׁ יְיָ עֹז הִתְאַזָּר אַף תִּכּוֹן תֵּבֵל
בַּל תִּמּוֹט: נָכוֹן כִּסְאֲךָ מֵאָז מֵעוֹלָם אָתָּה: נָשְׂאוּ
נְהָרוֹת יְיָ נָשְׂאוּ נְהָרוֹת קוֹלָם יִשְׂאוּ נְהָרוֹת דָּכְיָם:
מִקֹּלוֹת מַיִם רַבִּים אַדִּירִים מִשְׁבְּרֵי יָם אַדִּיר בַּמָּרוֹם יְיָ:
עֵדֹתֶיךָ נֶאֶמְנוּ מְאֹד לְבֵיתְךָ נַאֲוָה קֹדֶשׁ יְיָ לְאֹרֶךְ יָמִים:

יְהִי כְבוֹד יְיָ לְעוֹלָם יִשְׂמַח יְיָ בְּמַעֲשָׂיו:
יְהִי שֵׁם יְיָ מְבוֹרָךְ מֵעַתָּה וְעַד
עוֹלָם: מִמִּזְרַח שֶׁמֶשׁ עַד מְבוֹאוֹ
מְהֻלָּל שֵׁם יְיָ: רָם עַל כָּל גּוֹיִם יְיָ עַל
הַשָּׁמַיִם כְּבוֹדוֹ: יְיָ שִׁמְךָ לְעוֹלָם יְיָ
זִכְרְךָ לְדֹר וָדֹר: יְיָ בַּשָּׁמַיִם הֵכִין

כסאו ומלכותו בכל משלה: ישמחו השמים ותגל הארץ ויאמרו בגוים יי מלך: יי מלך יי מלך יי ימלוך לעולם ועד: יי מלך עולם ועד אבדו גוים מארצו: יי הפיר עצת גוים הניא מחשבות עמים*): רבות מחשבות בלב איש ועצת יי היא תקום: עצת יי לעולם תעמוד מחשבות לבו לדור ודור: כי הוא אמר ויהי הוא צוה ויעמוד: כי בחר יי בציון אוה למושב לו: כי יעקב בחר לו יה ישראל לסגלתו: כי לא יטוש יי עמו ונחלתו לא יעזוב: והוא רחום יכפר עון ולא ישחית והרבה להשיב אפו ולא יעיר כל חמתו: יי הושיעה המלך יעננו ביום קראנו:

*) מסר פסקו ולא סמיכו בס״

אַשְׁרֵי יוֹשְׁבֵי בֵיתֶךָ עוֹד יְהַלְלוּךָ סֶּלָה:
אַשְׁרֵי הָעָם שֶׁכָּכָה לּוֹ אַשְׁרֵי הָעָם
שֶׁיְיָ אֱלֹהָיו: תְּהִלָּה לְדָוִד אֲרוֹמִמְךָ אֱלֹהַי
הַמֶּלֶךְ וַאֲבָרְכָה שִׁמְךָ לְעוֹלָם וָעֶד: בְּכָל
יוֹם אֲבָרְכֶךָּ וַאֲהַלְלָה שִׁמְךָ לְעוֹלָם וָעֶד:
גָּדוֹל יְיָ וּמְהֻלָּל מְאֹד וְלִגְדֻלָּתוֹ אֵין חֵקֶר:
דּוֹר לְדוֹר יְשַׁבַּח מַעֲשֶׂיךָ וּגְבוּרוֹתֶיךָ יַגִּידוּ:
הֲדַר כְּבוֹד הוֹדֶךָ וְדִבְרֵי נִפְלְאוֹתֶיךָ
אָשִׂיחָה: וֶעֱזוּז נוֹרְאוֹתֶיךָ יֹאמֵרוּ וּגְדֻלָּתְךָ
אֲסַפְּרֶנָּה: זֵכֶר רַב טוּבְךָ יַבִּיעוּ וְצִדְקָתְךָ
יְרַנֵּנוּ: חַנּוּן וְרַחוּם יְיָ אֶרֶךְ אַפַּיִם וּגְדָל חָסֶד:
טוֹב יְיָ לַכֹּל וְרַחֲמָיו עַל כָּל מַעֲשָׂיו: יוֹדוּךָ
יְיָ כָּל מַעֲשֶׂיךָ וַחֲסִידֶיךָ יְבָרְכוּכָה: כְּבוֹד
מַלְכוּתְךָ יֹאמֵרוּ וּגְבוּרָתְךָ יְדַבֵּרוּ: לְהוֹדִיעַ
לִבְנֵי הָאָדָם גְּבוּרֹתָיו וּכְבוֹד הֲדַר מַלְכוּתוֹ:
מַלְכוּתְךָ מַלְכוּת כָּל עוֹלָמִים וּמֶמְשַׁלְתְּךָ
בְּכָל דּוֹר וָדוֹר: סוֹמֵךְ יְיָ לְכָל הַנֹּפְלִים וְזוֹקֵף
לְכָל הַכְּפוּפִים: עֵינֵי כֹל אֵלֶיךָ יְשַׂבֵּרוּ וְאַתָּה
נוֹתֵן לָהֶם אֶת אָכְלָם בְּעִתּוֹ: פּוֹתֵחַ אֶת יָדֶךָ

וּמַשְׂבִּיעַ לְכָל חַי רָצוֹן: צַדִּיק יְיָ בְּכָל דְּרָכָיו
וְחָסִיד בְּכָל מַעֲשָׂיו: קָרוֹב יְיָ לְכָל קוֹרְאָיו
לְכֹל אֲשֶׁר יִקְרָאֻהוּ בֶאֱמֶת: רְצוֹן יְרֵאָיו
יַעֲשֶׂה וְאֶת שַׁוְעָתָם יִשְׁמַע וְיוֹשִׁיעֵם: שׁוֹמֵר
יְיָ אֶת כָּל אֹהֲבָיו וְאֵת כָּל הָרְשָׁעִים יַשְׁמִיד:
תְּהִלַּת יְיָ יְדַבֶּר פִּי וִיבָרֵךְ כָּל בָּשָׂר שֵׁם
קָדְשׁוֹ לְעוֹלָם וָעֶד: וַאֲנַחְנוּ נְבָרֵךְ יָהּ מֵעַתָּה
וְעַד עוֹלָם הַלְלוּיָהּ:

הַלְלוּיָהּ הַלְלִי נַפְשִׁי אֶת יְיָ: אֲהַלְלָה יְיָ בְּחַיָּי אֲזַמְּרָה
לֵאלֹהַי בְּעוֹדִי: אַל תִּבְטְחוּ בִנְדִיבִים בְּבֶן
אָדָם שֶׁאֵין לוֹ תְשׁוּעָה: תֵּצֵא רוּחוֹ יָשֻׁב לְאַדְמָתוֹ
בַּיּוֹם הַהוּא אָבְדוּ עֶשְׁתֹּנֹתָיו: אַשְׁרֵי שֶׁאֵל יַעֲקֹב בְּעֶזְרוֹ
שִׂבְרוֹ עַל יְיָ אֱלֹהָיו: עֹשֶׂה שָׁמַיִם וָאָרֶץ אֶת הַיָּם וְאֶת כָּל
אֲשֶׁר בָּם הַשֹּׁמֵר אֱמֶת לְעוֹלָם: עֹשֶׂה מִשְׁפָּט
לָעֲשׁוּקִים נֹתֵן לֶחֶם לָרְעֵבִים יְיָ מַתִּיר אֲסוּרִים: יְיָ
פֹּקֵחַ עִוְרִים יְיָ זֹקֵף כְּפוּפִים יְיָ אֹהֵב צַדִּיקִים: יְיָ שֹׁמֵר
אֶת גֵּרִים יָתוֹם וְאַלְמָנָה יְעוֹדֵד וְדֶרֶךְ רְשָׁעִים יְעַוֵּת:
יִמְלֹךְ יְיָ לְעוֹלָם אֱלֹהַיִךְ צִיּוֹן לְדֹר וָדֹר הַלְלוּיָהּ:

הַלְלוּיָהּ כִּי טוֹב זַמְּרָה אֱלֹהֵינוּ כִּי נָעִים
נָאוָה תְהִלָּה: בּוֹנֵה יְרוּשָׁלַיִם יְיָ

גֹּדְחֵי יִשְׂרָאֵל יְכַנֵּס: הָרוֹפֵא לִשְׁבוּרֵי לֵב וּמְחַבֵּשׁ לְעַצְּבוֹתָם: מוֹנֶה מִסְפָּר לַכּוֹכָבִים לְכוּלָּם שֵׁמוֹת יִקְרָא: גָּדוֹל אֲדוֹנֵינוּ וְרַב כֹּחַ לִתְבוּנָתוֹ אֵין מִסְפָּר: מְעוֹדֵד עֲנָוִים יְיָ מַשְׁפִּיל רְשָׁעִים עֲדֵי אָרֶץ: עֱנוּ לַייָ בְּתוֹדָה זַמְּרוּ לֵאלֹהֵינוּ בְּכִנּוֹר: הַמְכַסֶּה שָׁמַיִם בְּעָבִים הַמֵּכִין לָאָרֶץ מָטָר הַמַּצְמִיחַ הָרִים חָצִיר: נוֹתֵן לִבְהֵמָה לַחְמָהּ לִבְנֵי עוֹרֵב אֲשֶׁר יִקְרָאוּ: לֹא בִגְבוּרַת הַסּוּס יֶחְפָּץ לֹא בְשׁוֹקֵי הָאִישׁ יִרְצֶה: רוֹצֶה יְיָ אֶת יְרֵאָיו אֶת הַמְיַחֲלִים לְחַסְדּוֹ: שַׁבְּחִי יְרוּשָׁלַיִם אֶת יְיָ הַלְלִי אֱלֹהַיִךְ צִיּוֹן: כִּי חִזַּק בְּרִיחֵי שְׁעָרָיִךְ בֵּרַךְ בָּנַיִךְ בְּקִרְבֵּךְ: הַשָּׂם גְּבוּלֵךְ שָׁלוֹם חֵלֶב חִטִּים יַשְׂבִּיעֵךְ: הַשּׁוֹלֵחַ אִמְרָתוֹ אָרֶץ עַד מְהֵרָה יָרוּץ דְּבָרוֹ: הַנּוֹתֵן שֶׁלֶג כַּצָּמֶר כְּפוֹר כָּאֵפֶר יְפַזֵּר: מַשְׁלִיךְ קַרְחוֹ כְפִתִּים לִפְנֵי קָרָתוֹ מִי יַעֲמוֹד: יִשְׁלַח דְּבָרוֹ וְיַמְסֵם יַשֵּׁב רוּחוֹ יִזְּלוּ מָיִם: מַגִּיד דְּבָרָיו לְיַעֲקֹב חֻקָּיו וּמִשְׁפָּטָיו לְיִשְׂרָאֵל: לֹא עָשָׂה כֵן לְכָל

גוֹי וּמִשְׁפָּטִים בַּל יְדָעוּם״ הַלְלוּיָהּ:

הַלְלוּיָהּ הַלְלוּ אֶת יְיָ מִן הַשָּׁמַיִם הַלְלוּהוּ בַּמְּרוֹמִים:
הַלְלוּהוּ כָל מַלְאָכָיו. הַלְלוּהוּ כָּל צְבָאָיו:
הַלְלוּהוּ שֶׁמֶשׁ וְיָרֵחַ הַלְלוּהוּ כָּל כּוֹכְבֵי אוֹר: הַלְלוּהוּ
שְׁמֵי הַשָּׁמָיִם וְהַמַּיִם אֲשֶׁר מֵעַל הַשָּׁמָיִם: יְהַלְלוּ אֶת
שֵׁם יְיָ כִּי הוּא צִוָּה וְנִבְרָאוּ: וַיַּעֲמִידֵם לָעַד לְעוֹלָם חָק
נָתַן וְלֹא יַעֲבוֹר: הַלְלוּ אֶת יְיָ מִן הָאָרֶץ תַּנִּינִים וְכָל
תְּהוֹמוֹת: אֵשׁ וּבָרָד שֶׁלֶג וְקִיטוֹר רוּחַ סְעָרָה עוֹשָׂה
דְבָרוֹ: הֶהָרִים וְכָל גְּבָעוֹת עֵץ פְּרִי וְכָל אֲרָזִים: הַחַיָּה
וְכָל בְּהֵמָה רֶמֶשׂ וְצִפּוֹר כָּנָף: מַלְכֵי אֶרֶץ וְכָל לְאֻמִּים
שָׂרִים וְכָל שׁוֹפְטֵי אָרֶץ: בַּחוּרִים וְגַם בְּתוּלוֹת זְקֵנִים
עִם נְעָרִים: יְהַלְלוּ אֶת שֵׁם יְיָ כִּי נִשְׂגָּב שְׁמוֹ לְבַדּוֹ הוֹדוֹ
עַל אֶרֶץ וְשָׁמָיִם: וַיָּרֶם קֶרֶן לְעַמּוֹ תְּהִלָּה לְכָל חֲסִידָיו
לִבְנֵי יִשְׂרָאֵל עַם קְרוֹבוֹ הַלְלוּיָהּ:

הַלְלוּיָהּ שִׁירוּ לַייָ שִׁיר חָדָשׁ תְּהִלָּתוֹ
בִּקְהַל חֲסִידִים: יִשְׂמַח יִשְׂרָאֵל
בְּעֹשָׂיו בְּנֵי צִיּוֹן יָגִילוּ בְמַלְכָּם: יְהַלְלוּ שְׁמוֹ
בְמָחוֹל בְּתוֹף וְכִנּוֹר יְזַמְּרוּ לוֹ: כִּי רוֹצֶה יְיָ
בְּעַמּוֹ יְפָאֵר עֲנָוִים בִּישׁוּעָה: יַעְלְזוּ חֲסִידִים
בְּכָבוֹד יְרַנְּנוּ עַל מִשְׁכְּבוֹתָם: רוֹמְמוֹת

אל

י) המשורר מדבר [illegible] על [illegible] עכ״ם גם עמים אחרים יודעים ומכירים
אם כ׳ ודע״ו:

אֵל בִּגְרוֹנָם וְחֶרֶב פִּיפִיּוֹת בְּיָדָם: לַעֲשׂוֹת נְקָמָה בַּגּוֹיִם תּוֹכֵחוֹת בַּלְאֻמִּים: לֶאְסוֹר מַלְכֵיהֶם בְּזִקִּים°) וְנִכְבְּדֵיהֶם בְּכַבְלֵי בַרְזֶל: לַעֲשׂוֹת בָּהֶם מִשְׁפָּט כָּתוּב הָדָר הוּא לְכָל חֲסִידָיו הַלְלוּיָהּ:

הַלְלוּיָהּ הַלְלוּ אֵל בְּקָדְשׁוֹ הַלְלוּהוּ בִּרְקִיעַ עֻזּוֹ: הַלְלוּהוּ בִגְבוּרֹתָיו הַלְלוּהוּ כְּרֹב גֻּדְלוֹ: הַלְלוּהוּ בְּתֵקַע שׁוֹפָר הַלְלוּהוּ בְּנֵבֶל וְכִנּוֹר: הַלְלוּהוּ בְתֹף וּמָחוֹל הַלְלוּהוּ בְּמִנִּים וְעוּגָב: הַלְלוּהוּ בְצִלְצְלֵי שָׁמַע הַלְלוּהוּ בְּצִלְצְלֵי תְרוּעָה: כֹּל הַנְּשָׁמָה תְּהַלֵּל יָהּ הַלְלוּיָהּ

כֹּל הַנְּשָׁמָה תְּהַלֵּל יָהּ הַלְלוּיָהּ: (כ"ה תיבה)

בָּרוּךְ יְיָ לְעוֹלָם אָמֵן וְאָמֵן: בָּרוּךְ יְיָ מִצִּיּוֹן שֹׁכֵן יְרוּשָׁלָיִם הַלְלוּיָהּ: בָּרוּךְ יְיָ אֱלֹהִים אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל עֹשֵׂה נִפְלָאוֹת לְבַדּוֹ: וּבָרוּךְ שֵׁם כְּבוֹדוֹ לְעוֹלָם וְיִמָּלֵא כְבוֹדוֹ אֶת כָּל הָאָרֶץ אָמֵן וְאָמֵן:

°) כל זאת קאי על זמן כביאת ארץ כנען בימים הקדמונים:

וַיְבָרֶךְ דָּוִיד אֶת יְיָ לְעֵינֵי כָּל הַקָּהָל וַיֹּאמֶר
דָּוִיד בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל אָבִינוּ
מֵעוֹלָם וְעַד עוֹלָם: לְךָ יְיָ הַגְּדֻלָּה וְהַגְּבוּרָה
וְהַתִּפְאֶרֶת וְהַנֵּצַח וְהַהוֹד כִּי כֹל בַּשָּׁמַיִם
וּבָאָרֶץ: לְךָ יְיָ הַמַּמְלָכָה וְהַמִּתְנַשֵּׂא לְכֹל
לְרֹאשׁ: וְהָעוֹשֶׁר וְהַכָּבוֹד מִלְּפָנֶיךָ וְאַתָּה
מוֹשֵׁל בַּכֹּל וּבְיָדְךָ כֹּחַ וּגְבוּרָה וּבְיָדְךָ לְגַדֵּל
וּלְחַזֵּק לַכֹּל: וְעַתָּה אֱלֹהֵינוּ מוֹדִים אֲנַחְנוּ לָךְ
וּמְהַלְלִים לְשֵׁם תִּפְאַרְתֶּךָ: אַתָּה הוּא יְיָ
לְבַדֶּךָ אַתָּה עָשִׂיתָ אֶת הַשָּׁמַיִם שְׁמֵי
הַשָּׁמַיִם וְכָל צְבָאָם הָאָרֶץ וְכָל אֲשֶׁר עָלֶיהָ
הַיַּמִּים וְכָל אֲשֶׁר בָּהֶם: וְאַתָּה מְחַיֶּה אֶת
כֻּלָּם וּצְבָא הַשָּׁמַיִם לְךָ מִשְׁתַּחֲוִים: אַתָּה
הוּא יְיָ הָאֱלֹהִים אֲשֶׁר בָּחַרְתָּ בְּאַבְרָם
וְהוֹצֵאתוֹ מֵאוּר כַּשְׂדִּים וְשַׂמְתָּ שְׁמוֹ
אַבְרָהָם: וּמָצָאתָ אֶת לְבָבוֹ נֶאֱמָן לְפָנֶיךָ:
וְכָרוֹת עִמּוֹ הַבְּרִית לָתֵת אֶת אֶרֶץ הַכְּנַעֲנִי: הַחִתִּי
הָאֱמֹרִי וְהַפְּרִזִּי וְהַיְבוּסִי וְהַגִּרְגָּשִׁי לָתֵת
לְזַרְעוֹ: וַתָּקֶם אֶת דְּבָרֶיךָ כִּי צַדִּיק אָתָּה וַתֵּרֶא אֶת

עֳנִי אֲבוֹתֵינוּ בְּמִצְרָיִם וְאֶת זַעֲקָתָם שָׁמַעְתָּ עַל יַם
סוּף׃ וַתִּתֵּן אוֹתוֹת וּמוֹפְתִים בְּפַרְעֹה וּבְכָל עֲבָדָיו
וּבְכָל עַם אַרְצוֹ׃ כִּי יָדַעְתָּ כִּי הֵזִידוּ עֲלֵיהֶם וַתַּעַשׂ
לְךָ שֵׁם כְּהַיּוֹם הַזֶּה׃ וְהַיָּם בָּקַעְתָּ לִפְנֵיהֶם וַיַּעַבְרוּ
בְתוֹךְ הַיָּם בַּיַּבָּשָׁה וְאֶת רוֹדְפֵיהֶם הִשְׁלַכְתָּ בִמְצוֹלוֹת
כְּמוֹ אֶבֶן בְּמַיִם עַזִּים׃

וַיּוֹשַׁע יְהוָֹה בַּיּוֹם הַהוּא אֶת־יִשְׂרָאֵל
מִיַּד מִצְרָיִם וַיַּרְא יִשְׂרָאֵל אֶת־
מִצְרַיִם מֵת עַל־שְׂפַת הַיָּם׃ וַיַּרְא
יִשְׂרָאֵל אֶת־הַיָּד הַגְּדוֹלָה אֲשֶׁר עָשָׂה
יְהוָֹה בְּמִצְרַיִם וַיִּירְאוּ הָעָם אֶת־יְהוָֹה
וַיַּאֲמִינוּ בַּיהוָֹה וּבְמֹשֶׁה עַבְדּוֹ׃
אָז יָשִׁיר־מֹשֶׁה וּבְנֵי יִשְׂרָאֵל אֶת־הַשִּׁירָה
הַזֹּאת לַיהוָֹה וַיֹּאמְרוּ לֵאמֹר אָשִׁירָה
לַיהוָֹה כִּי־גָאֹה גָּאָה סוּס וְרֹכְבוֹ רָמָה בַיָּם׃
עָזִּי וְזִמְרָת יָהּ וַיְהִי־לִי לִישׁוּעָה זֶה אֵלִי
וְאַנְוֵהוּ אֱלֹהֵי אָבִי וַאֲרֹמְמֶנְהוּ׃ יְהוָֹה אִישׁ
מִלְחָמָה יְהוָֹה שְׁמוֹ׃ מַרְכְּבֹת פַּרְעֹה וְחֵילוֹ
יָרָה בַיָּם וּמִבְחַר שָׁלִשָׁיו טֻבְּעוּ בְיַם־סוּף׃

תְּהֹמֹת יְכַסְיֻמוּ יָרְדוּ בִמְצוֹלֹת כְּמוֹ־אָבֶן׃
יְמִינְךָ יְהֹוָה נֶאְדָּרִי בַּכֹּחַ יְמִינְךָ יְהֹוָה תִּרְעַץ
אוֹיֵב׃ וּבְרֹב גְּאוֹנְךָ תַּהֲרֹס קָמֶיךָ תְּשַׁלַּח
חֲרֹנְךָ יֹאכְלֵמוֹ כַּקַּשׁ׃ וּבְרוּחַ אַפֶּיךָ נֶעֶרְמוּ
מַיִם נִצְּבוּ כְמוֹ־נֵד נֹזְלִים קָפְאוּ תְהֹמֹת בְּלֶב־
יָם׃ אָמַר אוֹיֵב אֶרְדֹּף אַשִּׂיג אֲחַלֵּק שָׁלָל
תִּמְלָאֵמוֹ נַפְשִׁי אָרִיק חַרְבִּי תּוֹרִישֵׁמוֹ יָדִי׃
נָשַׁפְתָּ בְרוּחֲךָ כִּסָּמוֹ יָם צָלְלוּ כַּעוֹפֶרֶת
בְּמַיִם אַדִּירִים׃ מִי־כָמֹכָה בָּאֵלִם יְהֹוָה מִי
כָּמֹכָה נֶאְדָּר בַּקֹּדֶשׁ נוֹרָא תְהִלֹּת עֹשֵׂה־
פֶלֶא׃ נָטִיתָ יְמִינְךָ תִּבְלָעֵמוֹ אָרֶץ׃ נָחִיתָ
בְחַסְדְּךָ עַם־זוּ גָּאָלְתָּ נֵהַלְתָּ בְעָזְּךָ אֶל־נְוֵה
קָדְשֶׁךָ׃ שָׁמְעוּ עַמִּים יִרְגָּזוּן חִיל אָחַז יֹשְׁבֵי
פְּלָשֶׁת׃ אָז נִבְהֲלוּ אַלּוּפֵי אֱדוֹם אֵילֵי מוֹאָב
יֹאחֲזֵמוֹ רָעַד נָמֹגוּ כֹּל יֹשְׁבֵי כְנָעַן׃ תִּפֹּל
עֲלֵיהֶם אֵימָתָה וָפַחַד בִּגְדֹל זְרוֹעֲךָ יִדְּמוּ
כָּאָבֶן עַד־יַעֲבֹר עַמְּךָ יְהֹוָה עַד־יַעֲבֹר עַם־
זוּ קָנִיתָ׃ תְּבִאֵמוֹ וְתִטָּעֵמוֹ בְּהַר נַחֲלָתְךָ
מָכוֹן לְשִׁבְתְּךָ פָּעַלְתָּ יְהֹוָה מִקְּדָשׁ אֲדֹנָי

כוננו ידיך: יהוה ימלך לעלם ועד: יהוה
ימלך לעלם ועד: יי מלכותיה קאים לעלם
ולעלמי עלמיא: כי בא סוס פרעה ברכבו ובפרשיו
בים וישב יהוה עליהם את־מי הים ובני ישראל הלכו
ביבשה בתוך הים: כי ליהוה המלוכה ומושל
בגוים: ועלו מושיעים בהר ציון לשפט את־
הר עשו והיתה ליהוה המלוכה: והיה
יהוה למלך על־כל־הארץ ביום ההוא
יהיה יהוה אחד ושמו אחד:

ובתורתך כתוב לאמר שמע ישראל יי אלהינו יי אחד:

ישתבח שמך לעד מלכנו האל המלך הגדול
והקדוש בשמים ובארץ כי לך נאה יי
אלהינו ואלהי אבותינו שיר ושבחה הלל וזמרה עוז
וממשלה נצח גדולה וגבורה תהלה ותפארת קדשה
ומלכות ברכות והודאות מעתה ועד עולם: ברוך
אתה יי אל מלך גדול בתשבחות אל ההודאות אדון
הנפלאות הבוחר בשירי זמרה מלך אל חי העולמים:

החזן או״ר (בשעה שהחזן אומר ברכו אומרים הקהל יתברך)

ברכו את יי המבורך:

חזן וקהל ברוך יי המבורך לעולם ועד:

יתברך וישתבח ויתפאר ויתרומם ויתנשא שמו של מלך מלכי המלכים הקדוש ברוך הוא שהוא ראשון והוא אחרון ומבלעדיו אין אלהים: סלו לרוכב בערבות ביה שמו ועלזו לפניו

לפניו ושמו מרומם על כל ברכה ותהלה: ברוך שם כבוד מלכותו
לעולם ועד: יהי שם יי מבורך מעתה ועד עולם:

ברוך אתה יי אלהינו מלך העולם יוצר אור ובורא חשך עושה שלום ובורא את הכל:

המאיר לארץ ולדרים עליה ברחמים: ובטובו מחדש בכל יום תמיד מעשה בראשית: מה רבו מעשיך יי כלם בחכמה עשית מלאה הארץ קנינך: המלך המרומם לבדו מאז המשבח והמפואר והמתנשא מימות עולם: אלהי עולם ברחמיך הרבים רחם עלינו אדון עזנו צור משגבנו מגן ישענו משגב בעדנו: אל ברוך גדול דעה הכין ופעל זהרי חמה טוב יצר כבוד לשמו מאורות נתן סביבות עזו פנות צבאיו קדושים רוממי שדי תמיד מספרים כבוד אל וקדושתו: תתברך יי אלהינו על שבח מעשי ידיך ועל מאורי אור שעשית יפארוך סלה:

תִּתְבָּרַךְ צוּרֵנוּ מַלְכֵּנוּ וְגֹאֲלֵנוּ בּוֹרֵא קְדוֹשִׁים
יִשְׁתַּבַּח שִׁמְךָ לָעַד מַלְכֵּנוּ ׳ יוֹצֵר מְשָׁרְתִים
וַאֲשֶׁר מְשָׁרְתָיו כּוּלָּם עוֹמְדִים בְּרוּם עוֹלָם וּמַשְׁמִיעִים
בְּיִרְאָה יַחַד בְּקוֹל דִּבְרֵי אֱלֹהִים חַיִּים וּמֶלֶךְ עוֹלָם׃ כֻּלָּם
אֲהוּבִים ׳ כּוּלָּם בְּרוּרִים ׳ כּוּלָּם גִּבּוֹרִים וְכוּלָּם עוֹשִׂים
בְּאֵימָה וּבְיִרְאָה רְצוֹן קוֹנָם׃ וְכוּלָּם פּוֹתְחִים אֶת פִּיהֶם
בִּקְדוּשָּׁה וּבְטָהֳרָה בְּשִׁירָה וּבְזִמְרָה ׳ וּמְבָרְכִים
וּמְשַׁבְּחִים וּמְפָאֲרִים וּמַעֲרִיצִים וּמַקְדִּישִׁים וּמַמְלִיכִים׃
אֶת שֵׁם הָאֵל הַמֶּלֶךְ הַגָּדוֹל הַגִּבּוֹר וְהַנּוֹרָא
קָדוֹשׁ הוּא׃ וְכוּלָּם מְקַבְּלִים עֲלֵיהֶם
עוֹל מַלְכוּת שָׁמַיִם זֶה מִזֶּה וְנוֹתְנִים רְשׁוּת
זֶה לָזֶה. לְהַקְדִּישׁ לְיוֹצְרָם בְּנַחַת רוּחַ׃
בְּשָׂפָה בְרוּרָה וּבִנְעִימָה׃ קְדוּשָּׁה כּוּלָּם
כְּאֶחָד עוֹנִים וְאוֹמְרִים בְּיִרְאָה׃

קָדוֹשׁ קָדוֹשׁ קָדוֹשׁ יְיָ צְבָאוֹת מְלֹא
כָל הָאָרֶץ כְּבוֹדוֹ׃

וְהָאוֹפַנִּים וְחַיּוֹת הַקֹּדֶשׁ בְּרַעַשׁ גָּדוֹל מִתְנַשְּׂאִים
לְעוּמַּת שְׂרָפִים לְעוּמָּתָם מְשַׁבְּחִים
וְאוֹמְרִים׃ בָּרוּךְ כְּבוֹד יְיָ מִמְּקוֹמוֹ׃
לָאֵל בָּרוּךְ נְעִימוֹת יִתֵּנוּ לַמֶּלֶךְ אֵל חַי וְקַיָּם

זְמִירוֹת יֹאמֵרוּ וְתִשְׁבָּחוֹת יַשְׁמִיעוּ: כִּי הוּא לְבַדּוֹ פּוֹעֵל גְּבוּרוֹת: עוֹשֶׂה חֲדָשׁוֹת: בַּעַל מִלְחָמוֹת: זוֹרֵעַ צְדָקוֹת: מַצְמִיחַ יְשׁוּעוֹת: בּוֹרֵא רְפוּאוֹת: נוֹרָא תְהִלּוֹת: אֲדוֹן הַנִּפְלָאוֹת: הַמְחַדֵּשׁ בְּטוּבוֹ בְּכָל יוֹם תָּמִיד מַעֲשֵׂה בְרֵאשִׁית: כָּאָמוּר לְעוֹשֵׂה אוֹרִים גְּדוֹלִים כִּי לְעוֹלָם חַסְדּוֹ: אוֹר חָדָשׁ עַל צִיּוֹן תָּאִיר וְנִזְכֶּה כוּלָנוּ מְהֵרָה לְאוֹרוֹ: בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ יוֹצֵר הַמְּאוֹרוֹת:

אַהֲבָה רַבָּה אֲהַבְתָּנוּ יְיָ אֱלֹהֵינוּ חֶמְלָה גְדוֹלָה וִיתֵרָה חָמַלְתָּ עָלֵינוּ: אָבִינוּ מַלְכֵּנוּ בַּעֲבוּר אֲבוֹתֵינוּ שֶׁבָּטְחוּ בְךָ וַתְּלַמְּדֵם חוּקֵּי חַיִּים כֵּן תְּחָנֵּנוּ וּתְלַמְּדֵנוּ: אָבִינוּ אָב הָרַחֲמָן הַמְרַחֵם רַחֵם עָלֵינוּ וְתֵן בְּלִבֵּנוּ בִּינָה לְהָבִין וּלְהַשְׂכִּיל לִשְׁמוֹעַ לִלְמוֹד וּלְלַמֵּד לִשְׁמוֹר וְלַעֲשׂוֹת וּלְקַיֵּים אֶת כָּל דִּבְרֵי תַלְמוּד תּוֹרָתֶךָ בְּאַהֲבָה: וְהָאֵר עֵינֵינוּ בְּתוֹרָתֶךָ וְדַבֵּק לִבֵּנוּ בְּמִצְוֹתֶיךָ וְיַחֵד לְבָבֵנוּ לְאַהֲבָה וּלְיִרְאָה אֶת שְׁמֶךָ וְלֹא נֵבוֹשׁ לְעוֹלָם וָעֶד: כִּי בְשֵׁם קָדְשְׁךָ הַגָּדוֹל וְהַנּוֹרָא בָּטָחְנוּ נָגִילָה וְנִשְׂמְחָה בִּישׁוּעָתֶךָ: וַהֲבִיאֵנוּ לְשָׁלוֹם מֵאַרְבַּע כַּנְפוֹת הָאָרֶץ וְתוֹלִיכֵנוּ קוֹמְמִיּוּת לְאַרְצֵנוּ כִּי אֵל* פּוֹעֵל יְשׁוּעוֹת אָתָּה: וּבָנוּ בָחַרְתָּ מִכָּל עַם וְלָשׁוֹן: וְקֵרַבְתָּנוּ

*) פי' עם ולשון מעמים הקדמונים

לְשִׁמְךָ הַגָּדוֹל סֶלָה בֶּאֱמֶת לְהוֹדוֹת לְךָ וּלְיַחֶדְךָ
בְּאַהֲבָה: בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ הַבּוֹחֵר בְּעַמּוֹ יִשְׂרָאֵל בְּאַהֲבָה:

יחיד אומר אֵל מֶלֶךְ נֶאֱמָן

שְׁמַע יִשְׂרָאֵל | יְהוָה אֱלֹהֵינוּ | יְהוָה אֶחָד:

בָּרוּךְ שֵׁם כְּבוֹד מַלְכוּתוֹ לְעוֹלָם וָעֶד:

וְאָהַבְתָּ אֵת יְהוָה אֱלֹהֶיךָ בְּכָל־
לְבָבְךָ וּבְכָל־נַפְשְׁךָ וּבְכָל־
מְאֹדֶךָ: וְהָיוּ הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה אֲשֶׁר
אָנֹכִי מְצַוְּךָ הַיּוֹם עַל־לְבָבֶךָ: וְשִׁנַּנְתָּם
לְבָנֶיךָ וְדִבַּרְתָּ בָּם בְּשִׁבְתְּךָ בְּבֵיתֶךָ
וּבְלֶכְתְּךָ בַדֶּרֶךְ וּבְשָׁכְבְּךָ וּבְקוּמֶךָ:
וּקְשַׁרְתָּם לְאוֹת עַל־יָדֶךָ וְהָיוּ
לְטֹטָפֹת בֵּין עֵינֶיךָ: וּכְתַבְתָּם עַל־
מְזֻזוֹת בֵּיתֶךָ וּבִשְׁעָרֶיךָ:

וְהָיָה אִם־שָׁמֹעַ תִּשְׁמְעוּ אֶל־מִצְוֹתַי אֲשֶׁר
אָנֹכִי מְצַוֶּה אֶתְכֶם הַיּוֹם לְאַהֲבָה
אֶת־יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם וּלְעָבְדוֹ בְּכָל־לְבַבְכֶם
וּבְכָל־נַפְשְׁכֶם: וְנָתַתִּי מְטַר־אַרְצְכֶם בְּעִתּוֹ
יוֹרֶה וּמַלְקוֹשׁ וְאָסַפְתָּ דְגָנֶךָ וְתִירֹשְׁךָ

וְיִצְהָרֶךָ׃ וְנָתַתִּי עֵשֶׂב בְּשָׂדְךָ לִבְהֶמְתֶּךָ
וְאָכַלְתָּ וְשָׂבָעְתָּ׃ הִשָּׁמְרוּ לָכֶם פֶּן־יִפְתֶּה
לְבַבְכֶם וְסַרְתֶּם וַעֲבַדְתֶּם אֱלֹהִים אֲחֵרִים
וְהִשְׁתַּחֲוִיתֶם לָהֶם׃ וְחָרָה אַף־יְהוָה בָּכֶם
וְעָצַר אֶת־הַשָּׁמַיִם וְלֹא־יִהְיֶה מָטָר
וְהָאֲדָמָה לֹא תִתֵּן אֶת־יְבוּלָהּ וַאֲבַדְתֶּם
מְהֵרָה מֵעַל הָאָרֶץ הַטֹּבָה אֲשֶׁר יְהוָה
נֹתֵן לָכֶם׃ וְשַׂמְתֶּם אֶת־דְּבָרַי אֵלֶּה עַל־
לְבַבְכֶם וְעַל־נַפְשְׁכֶם וּקְשַׁרְתֶּם אֹתָם
לְאוֹת עַל־יֶדְכֶם וְהָיוּ לְטוֹטָפֹת בֵּין עֵינֵיכֶם׃
וְלִמַּדְתֶּם אֹתָם אֶת־בְּנֵיכֶם לְדַבֵּר בָּם
בְּשִׁבְתְּךָ בְּבֵיתֶךָ וּבְלֶכְתְּךָ בַדֶּרֶךְ
וּבְשָׁכְבְּךָ וּבְקוּמֶךָ׃ וּכְתַבְתָּם עַל־מְזוּזוֹת
בֵּיתֶךָ וּבִשְׁעָרֶיךָ׃

לְמַעַן יִרְבּוּ יְמֵיכֶם וִימֵי בְנֵיכֶם עַל הָאֲדָמָה אֲשֶׁר
נִשְׁבַּע יְהוָה לַאֲבֹתֵיכֶם לָתֵת לָהֶם כִּימֵי
הַשָּׁמַיִם עַל הָאָרֶץ׃

וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה לֵּאמֹר׃ דַּבֵּר אֶל־בְּנֵי
יִשְׂרָאֵל וְאָמַרְתָּ אֲלֵהֶם וְעָשׂוּ לָהֶם

צִיצִת עַל־כַּנְפֵי בִגְדֵיהֶם לְדֹרֹתָם וְנָתְנוּ עַל־
צִיצִת הַכָּנָף פְּתִיל תְּכֵלֶת: וְהָיָה לָכֶם לְצִיצִת
וּרְאִיתֶם אֹתוֹ וּזְכַרְתֶּם אֶת־כָּל־מִצְוֹת יְהֹוָה
וַעֲשִׂיתֶם אֹתָם וְלֹא תָתוּרוּ אַחֲרֵי לְבַבְכֶם
וְאַחֲרֵי עֵינֵיכֶם אֲשֶׁר־אַתֶּם זֹנִים אַחֲרֵיהֶם:
לְמַעַן תִּזְכְּרוּ וַעֲשִׂיתֶם אֶת־כָּל־מִצְוֹתָי
וִהְיִיתֶם קְדֹשִׁים לֵאלֹהֵיכֶם: אֲנִי יְהֹוָה
אֱלֹהֵיכֶם אֲשֶׁר הוֹצֵאתִי אֶתְכֶם מֵאֶרֶץ
מִצְרַיִם לִהְיוֹת לָכֶם לֵאלֹהִים אֲנִי יְהֹוָה
אֱלֹהֵיכֶם:

אֱמֶת וְיַצִּיב וְנָכוֹן וְקַיָּם וְיָשָׁר וְנֶאֱמָן וְאָהוּב וְחָבִיב
וְנֶחְמָד וְנָעִים וְנוֹרָא וְאַדִּיר וּמְתֻקָּן וּמְקֻבָּל וְטוֹב
וְיָפֶה הַדָּבָר הַזֶּה עָלֵינוּ לְעוֹלָם וָעֶד: אֱמֶת אֱלֹהֵי עוֹלָם
מַלְכֵּנוּ צוּר יַעֲקֹב מָגֵן יִשְׁעֵנוּ לְדוֹר וָדוֹר הוּא קַיָּם וּשְׁמוֹ
קַיָּם וְכִסְאוֹ נָכוֹן וּמַלְכוּתוֹ וֶאֱמוּנָתוֹ לָעַד קַיֶּמֶת: וּדְבָרָיו
חָיִים וְקַיָּמִים נֶאֱמָנִים וְנֶחֱמָדִים לָעַד וּלְעוֹלְמֵי עוֹלָמִים:
עַל אֲבוֹתֵינוּ וְעָלֵינוּ עַל בָּנֵינוּ וְעַל דּוֹרוֹתֵינוּ וְעַל כָּל
דּוֹרוֹת זֶרַע יִשְׂרָאֵל עֲבָדֶיךָ:

עַל הָרִאשׁוֹנִים וְעַל הָאַחֲרוֹנִים דָּבָר טוֹב
וְקַיָּם לְעוֹלָם וָעֶד אֱמֶת וֶאֱמוּנָה חוֹק

וְלֹא יַעֲבוֹר: אֱמֶת שָׁאַתָּה הוּא יְיָ אֱלֹהֵינוּ וֵאלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ מַלְכֵּנוּ מֶלֶךְ אֲבוֹתֵינוּ גּוֹאֲלֵנוּ גּוֹאֵל אֲבוֹתֵינוּ יוֹצְרֵנוּ צוּר יְשׁוּעָתֵנוּ פּוֹדֵנוּ וּמַצִּילֵנוּ מֵעוֹלָם שְׁמֶךָ אֵין אֱלֹהִים זוּלָתֶךָ: עֶזְרַת אֲבוֹתֵינוּ אַתָּה הוּא מֵעוֹלָם מָגֵן וּמוֹשִׁיעַ לִבְנֵיהֶם אַחֲרֵיהֶם בְּכָל דּוֹר וָדוֹר: בְּרוּם עוֹלָם מוֹשָׁבֶךָ וּמִשְׁפָּטֶיךָ וְצִדְקָתְךָ עַד אַפְסֵי אָרֶץ: אַשְׁרֵי אִישׁ שֶׁיִּשְׁמַע לְמִצְוֹתֶיךָ וְתוֹרָתְךָ וּדְבָרְךָ יָשִׂים עַל לִבּוֹ אֱמֶת אַתָּה הוּא אָדוֹן לְעַמֶּךָ וּמֶלֶךְ גִּבּוֹר לָרִיב רִיבָם אֱמֶת אַתָּה הוּא רִאשׁוֹן וְאַתָּה הוּא אַחֲרוֹן וּמִבַּלְעָדֶיךָ אֵין לָנוּ מֶלֶךְ *) גּוֹאֵל וּמוֹשִׁיעַ: מִמִּצְרַיִם גְּאַלְתָּנוּ יְיָ אֱלֹהֵינוּ וּמִבֵּית עֲבָדִים פְּדִיתָנוּ: כָּל בְּכוֹרֵיהֶם הָרַגְתָּ וּבְכוֹרְךָ גָּאָלְתָּ וְיַם סוּף בָּקַעְתָּ וְזֵדִים טִבַּעְתָּ וִידִידִים הֶעֱבַרְתָּ וַיְכַסּוּ מַיִם צָרֵיהֶם אֶחָד מֵהֶם לֹא נוֹתָר: עַל זֹאת שִׁבְּחוּ אֲהוּבִים וְרוֹמְמוּ אֵל וְנָתְנוּ יְדִידִים זְמִירוֹת שִׁירוֹת וְתִשְׁבָּחוֹת בְּרָכוֹת וְהוֹדָאוֹת לְמֶלֶךְ אֵל חַי וְקַיָּם: רָם וְנִשָּׂא גָּדוֹל וְנוֹרָא מַשְׁפִּיל גֵּאִים וּמַגְבִּיהַּ שְׁפָלִים מוֹצִיא אֲסִירִים וּפוֹדֶה עֲנָוִים וְעוֹזֵר דַּלִּים וְעוֹנֶה לְעַמּוֹ בְּעֵת שַׁוְּעָם אֵלָיו: תְּהִלּוֹת לְאֵל עֶלְיוֹן בָּרוּךְ הוּא וּמְבוֹרָךְ מֹשֶׁה וּבְנֵי יִשְׂרָאֵל לְךָ עָנוּ שִׁירָה בְּשִׂמְחָה רַבָּה וְאָמְרוּ כֻלָּם:

*) פי' מלך על כל העולם מלך מלכי המלכים

מִי כָמֹכָה בָּאֵלִים יְיָ מִי כָּמֹכָה נֶאְדָּר בַּקֹּדֶשׁ
נוֹרָא תְהִלֹּת עֹשֵׂה פֶלֶא:
שִׁירָה חֲדָשָׁה שִׁבְּחוּ גְאוּלִים לְשִׁמְךָ עַל שְׂפַת הַיָּם יַחַד
כּוּלָּם הוֹדוּ וְהִמְלִיכוּ וְאָמְרוּ: יְיָ יִמְלוֹךְ לְעוֹלָם וָעֶד:
צוּר יִשְׂרָאֵל קוּמָה בְּעֶזְרַת יִשְׂרָאֵל וּפְדֵה
כִנְאֻמֶךָ יְהוּדָה וְיִשְׂרָאֵל: גּוֹאֲלֵנוּ יְיָ
צְבָאוֹת שְׁמוֹ קְדוֹשׁ יִשְׂרָאֵל: בָּרוּךְ אַתָּה
יְיָ גָּאַל יִשְׂרָאֵל:

למוסף ולמנחס כִּי שֵׁם יְיָ אֶקְרָא הָבוּ גוֹדֶל לֵאלֹהֵינוּ:
אֲדֹנָי שְׂפָתַי תִּפְתָּח וּפִי יַגִּיד תְּהִלָּתֶךָ:

בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ וֵאלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ
אֱלֹהֵי אַבְרָהָם אֱלֹהֵי יִצְחָק וֵאלֹהֵי
יַעֲקֹב: הָאֵל הַגָּדוֹל הַגִּבּוֹר וְהַנּוֹרָא אֵל
עֶלְיוֹן גּוֹמֵל חֲסָדִים טוֹבִים וְקוֹנֵה הַכֹּל
וְזוֹכֵר חַסְדֵי אָבוֹת וּמֵבִיא גוֹאֵל לִבְנֵי
בְנֵיהֶם לְמַעַן שְׁמוֹ בְּאַהֲבָה:

בעשי"ת
זָכְרֵנוּ לְחַיִּים מֶלֶךְ חָפֵץ בַּחַיִּים וְכָתְבֵנוּ בְּסֵפֶר הַחַיִּים לְמַעַנְךָ אֱלֹהִים חַיִּים:

מֶלֶךְ עוֹזֵר וּמוֹשִׁיעַ וּמָגֵן בָּרוּךְ אַתָּה
יְיָ מָגֵן אַבְרָהָם:

אַתָּה גִּבּוֹר לְעוֹלָם אֲדֹנָי מְחַיֵּה מֵתִים
אַתָּה רַב לְהוֹשִׁיעַ:

בחורף מַשִּׁיב הָרוּחַ וּמוֹרִיד הַגֶּשֶׁם:

מְכַלְכֵּל חַיִּים בְּחֶסֶד מְחַיֵּה מֵתִים בְּרַחֲמִים
רַבִּים סוֹמֵךְ נוֹפְלִים וְרוֹפֵא חוֹלִים
וּמַתִּיר אֲסוּרִים וּמְקַיֵּם אֱמוּנָתוֹ לִישֵׁנֵי עָפָר:
מִי כָמוֹךָ בַּעַל גְּבוּרוֹת וּמִי דוֹמֶה לָּךְ: מֶלֶךְ
מֵמִית וּמְחַיֶּה וּמַצְמִיחַ יְשׁוּעָה:

בעשי"ת מִי כָמוֹךָ אָב הָרַחֲמִים זוֹכֵר יְצוּרָיו לְחַיִּים בְּרַחֲמִים:

וְנֶאֱמָן אַתָּה לְהַחֲיוֹת מֵתִים: בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ
מְחַיֵּה הַמֵּתִים:

לס"ץ

נְקַדֵּשׁ אֶת שִׁמְךָ בָּעוֹלָם כְּשֵׁם שֶׁמַּקְדִּישִׁים אוֹתוֹ בִּשְׁמֵי מָרוֹם כַּכָּתוּב
עַל יַד נְבִיאֶךָ וְקָרָא זֶה אֶל זֶה וְאָמַר· קָדוֹשׁ· קָדוֹשׁ· קָדוֹשׁ· יְיָ
צְבָאוֹת מְלֹא כָל הָאָרֶץ כְּבוֹדוֹ· לְעֻמָּתָם בָּרוּךְ יֹאמֵרוּ: בָּרוּךְ כְּבוֹד יְיָ
מִמְּקוֹמוֹ: וּבְדִבְרֵי קָדְשְׁךָ כָּתוּב לֵאמֹר· יִמְלֹךְ יְיָ לְעוֹלָם אֱלֹהַיִךְ צִיּוֹן
לְדֹר וָדֹר הַלְלוּיָהּ:

לְדוֹר וָדוֹר נַגִּיד גָּדְלֶךָ וּלְנֵצַח נְצָחִים קְדֻשָּׁתְךָ נַקְדִּישׁ וְשִׁבְחֲךָ אֱלֹהֵינוּ
מִפִּינוּ לֹא יָמוּשׁ לְעוֹלָם וָעֶד· כִּי אֵל מֶלֶךְ גָּדוֹל וְקָדוֹשׁ אָתָּה:
בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ הָאֵל הַקָּדוֹשׁ: (בעשי"ת הַמֶּלֶךְ הַקָּדוֹשׁ):

אַתָּה קָדוֹשׁ וְשִׁמְךָ קָדוֹשׁ וּקְדוֹשִׁים
בְּכָל יוֹם יְהַלְלוּךָ סֶּלָה: בָּרוּךְ
אַתָּה יְיָ הָאֵל הַקָּדוֹשׁ: בעשי"ת הַמֶּלֶךְ הַקָּדוֹשׁ:

אַתָּה חוֹנֵן לְאָדָם דַּעַת וּמְלַמֵּד לֶאֱנוֹשׁ בִּינָה :

כמוצאי שבת וכמוצאי י"ט אומרים זה

אַתָּה חוֹנַנְתָּנוּ לְמַדַּע תּוֹרָתֶךָ . וַתְּלַמְּדֵנוּ לַעֲשׂוֹת בָּהֶם חוּקֵּי רְצוֹנֶךָ: וַתַּבְדֵּל יְיָ אֱלֹהֵינוּ בֵּין קוֹדֶשׁ לְחוֹל בֵּין אוֹר לַחֹשֶׁךְ בֵּין יִשְׂרָאֵל לָעַמִּים*) בֵּין יוֹם הַשְּׁבִיעִי לְשֵׁשֶׁת יְמֵי הַמַּעֲשֶׂה : אָבִינוּ מַלְכֵּנוּ הָחֵל עָלֵינוּ הַיָּמִים הַבָּאִים לִקְרָאתֵנוּ לְשָׁלוֹם חֲשׂוּכִים מִכָּל חֵטְא וָפֶשַׁע וּמְנוּקִים מִכָּל עָוֹן וּמְדוּבָּקִים בְּיִרְאָתֶךָ : וְ) חָנֵּנוּ מֵאִתְּךָ דֵּעָה בִּינָה וְהַשְׂכֵּל : בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ חוֹנֵן הַדָּעַת :

הֲשִׁיבֵנוּ אָבִינוּ לְתוֹרָתֶךָ וְקָרְבֵנוּ מַלְכֵּנוּ לַעֲבוֹדָתֶךָ וְהַחֲזִירֵנוּ בִּתְשׁוּבָה שְׁלֵמָה לְפָנֶיךָ : בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ הָרוֹצֶה בִּתְשׁוּבָה :

סְלַח לָנוּ אָבִינוּ כִּי חָטָאנוּ מְחַל לָנוּ מַלְכֵּנוּ כִּי פָשָׁעְנוּ כִּי מוֹחֵל וְסוֹלֵחַ אָתָּה : בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ חַנּוּן הַמַּרְבֶּה לִסְלוֹחַ :

רְאֵה נָא בְעָנְיֵנוּ*) וְרִיבָה רִיבֵנוּ וּגְאָלֵנוּ מְהֵרָה לְמַעַן שְׁמֶךָ כִּי גּוֹאֵל חָזָק

*) פי' לעמים הקדמונים שהיו במתן תורה: *) פי' שאנו מעונים בעינוי הנפש שתשאף לעשות מעש"ט וצריכים אנו לריב עם היצר ולהתגבר עליו לכן ריבה אתה ריבנו ונאלנו מידו למען נוכל לעבוד אותך ויתגדל שמך בעולם:

אתה

אתה: ברוך אתה יי גואל ישראל:

בתעניות צבור אומר הש"ץ כאן עננו ותחלה אמר שמע קולנו

רפאנו יי ונרפא הושיענו ונושעה כי תהלתנו אתה והעלה רפואה שלמה לכל מכותינו כי אל מלך רופא נאמן ורחמן אתה: ברוך אתה יי רופא חולי עמו ישראל:

ברך עלינו יי אלהינו את השנה הזאת ואת כל מיני תבואתה לטובה ותן בקיץ ברכה בחורף טל ומטר לברכה על פני האדמה ושבענו מטובה וברך שנתינו כשנים הטובות: ברוך אתה יי מברך השנים:

תקע בשופר גדול לחרותנו*) ושא נס לקבץ גליותנו וקבצנו יחד מארבע כנפות הארץ: ברוך אתה יי מקבץ נדחי עמו ישראל:

השיבה*) שופטינו כבראשונה ויועצנו כבתחלה והסר ממנו יגון ואנחה ומלוך

*) פי' בלשון רומי חירות מעוכות ומעוכש:

*) פי' שופטי ישראל לירושלים עירך על שאמר הכתוב ואשיבה שופטיך כבראשונה·

מְלוֹךְ עָלֵינוּ אַתָּה יְיָ לְבַדְּךָ°) בְּחֶסֶד
בְּרַחֲמִים וְצַדְּקֵנוּ בַּמִּשְׁפָּט: בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ
מֶלֶךְ אוֹהֵב צְדָקָה וּמִשְׁפָּט: בעש"ת הַמֶּלֶךְ הַמִּשְׁפָּט
לַמַּלְשִׁינִים°) אַל תְּהִי תִקְוָה וְכָל הָרִשְׁעָה
כְּרֶגַע תֹּאבֵד וְכָל אוֹיְבֶיךָ
מְהֵרָה יִכָּרֵתוּ וְהַזֵּדִים°) מְהֵרָה תְעַקֵּר
תְשַׁבֵּר וּתְמַגֵּר וְתַכְנִיעַ בִּמְהֵרָה בְיָמֵינוּ:
בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ שׁוֹבֵר אוֹיְבִים וּמַכְנִיעַ זֵדִים:
עַל הַצַּדִּיקִים וְעַל הַחֲסִידִים וְעַל זִקְנֵי עַמְּךָ
בֵּית יִשְׂרָאֵל וְעַל פְּלֵיטַת סוֹפְרֵיהֶם וְעַל
גֵּרֵי°) הַצֶּדֶק וְעָלֵינוּ יֶהֱמוּ נָא רַחֲמֶיךָ יְיָ אֱלֹהֵינוּ
וְתֵן שָׂכָר טוֹב לְכָל הַבּוֹטְחִים בְּשִׁמְךָ
בֶּאֱמֶת וְשִׂים חֶלְקֵנוּ עִמָּהֶם לְעוֹלָם וְלֹא
נֵבוֹשׁ כִּי בְךָ בָּטָחְנוּ: בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ מִשְׁעָן
וּמִבְטָח לַצַּדִּיקִים:
וְלִירוּשָׁלַיִם עִירְךָ בְּרַחֲמִים תָּשׁוּב
וְתִשְׁכּוֹן בְּתוֹכָהּ כַּאֲשֶׁר

דברת

°) פי' גם אתה לבדך מלוך אותנו תחת התאוות הרעות: °) ולמלשינים פי' מלשיני שקר עמ"ה מלשני בסתר רעהו אותו אצמית (תהלים קא) וכן הוא אומר דובר שקרים לא יכון לנגד עיני (שם): °) הפושעים במזיד נגד ה' או נגד המלך:
°) גר הוא האדם הבא ממדינה אחרת כמו כגר באזרח:

חית

דברת ובנה אותה בקרוב בימינו בנין עולם וכסא דוד מהרה לתוכה תכין :

בתשעה באב במנחה אומר כאן נחם

ברוך אתה יי בונה ירושלים :

נח"ב

נחם יי אלהינו את אבלי ציון ואת אבלי ירושלים. ואת העיר האבלה והחרבה והבזויה והשוממה האבלה מבלי בניה. והחרבה ממעונותיה. והבזויה מכבודה והשוממה מאין יושב. והיא יושבת וראשה חפוי כאשה עקרה שלא ילדה. ויבלעוה לגיונות ויירשוה. ויטילו את עמך ישראל לחרב ויהרגו בזדון חסידי עליון : על כן ציון במר תבכה וירושלים תתן קולה: לבי לבי על חלליהם מעי מעי על חלליהם : כי אתה יי באש הצתה ובאש אתה עתיד לבנותה : כאמור ואני אהיה לה נאם יי חומת אש סביב ולכבוד אהיה בתוכה: ברוך אתה יי מנחם ציון ובונה ירושלים:

את צמח דוד עבדך מהרה תצמיח וקרנו תרום בישועתך כי לישועתך קוינו כל היום: ברוך אתה יי מצמיח קרן ישועה:

שמע קולנו יי אלהינו חוס ורחם עלינו וקבל ברחמים וברצון את תפלתנו כי אל שומע תפלות ותחנונים אתה

וּמִלְּפָנֶיךָ מַלְכֵּנוּ רֵיקָם אַל תְּשִׁיבֵנוּ :

בתענית בחזרת יחיד אומר כאן עננו עד ולוקה ומסיים כי אתה וכו׳

עֲנֵנוּ יְיָ עֲנֵנוּ . בְּיוֹם צוֹם תַּעֲנִיתֵנוּ כִּי בְצָרָה גְדוֹלָה אֲנָחְנוּ*) אַל תֵּפֶן אֶל רִשְׁעֵנוּ . וְאַל תַּסְתֵּר פָּנֶיךָ מִמֶּנּוּ · וְאַל תִּתְעַלַּם מִתְּחִנָּתֵנוּ · הֱיֵה נָא קָרוֹב לְשַׁוְעָתֵנוּ : יְהִי נָא חַסְדְּךָ לְנַחֲמֵנוּ · טֶרֶם נִקְרָא אֵלֶיךָ עֲנֵנוּ · כַּדָּבָר שֶׁנֶּאֱמַר וְהָיָה טֶרֶם יִקְרָאוּ וַאֲנִי אֶעֱנֶה עוֹד הֵם מְדַבְּרִים וַאֲנִי אֶשְׁמָע : כִּי אַתָּה יְיָ הָעוֹנֶה בְּעֵת צָרָה פּוֹדֶה וּמַצִּיל בְּכָל עֵת צָרָה וְצוּקָה : כי אתה כולי סמין כשאומר עננו חותם בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ הָעוֹנֶה בְּעֵת צָרָה :

כִּי אַתָּה שׁוֹמֵעַ תְּפִלַּת עַמְּךָ יִשְׂרָאֵל בְּרַחֲמִים : בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ שׁוֹמֵעַ תְּפִלָּה :

רְצֵה יְיָ אֱלֹהֵינוּ בְּעַמְּךָ יִשְׂרָאֵל וּבִתְפִלָּתָם וְהָשֵׁב אֶת הָעֲבוֹדָה לִדְבִיר בֵּיתֶךָ וְאִשֵּׁי יִשְׂרָאֵל וּתְפִלָּתָם בְּאַהֲבָה תְּקַבֵּל בְּרָצוֹן וּתְהִי לְרָצוֹן תָּמִיד עֲבוֹדַת יִשְׂרָאֵל עַמֶּךָ :

בר״ח ובחוה״מ בשחרית ובמנחה ובמעריב אומרים זה

אֱלֹהֵינוּ וֵאלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ יַעֲלֶה וְיָבֹא וְיַגִּיעַ וְיֵרָאֶה וְיֵרָצֶה וְיִשָּׁמַע וְיִפָּקֵד וְיִזָּכֵר זִכְרוֹנֵנוּ וּפִקְדוֹנֵנוּ וְזִכְרוֹן אֲבוֹתֵינוּ וְזִכְרוֹן מָשִׁיחַ בֶּן דָּוִד עַבְדֶּךָ וְזִכְרוֹן יְרוּשָׁלַיִם עִיר קָדְשֶׁךָ וְזִכְרוֹן כָּל עַמְּךָ בֵּית יִשְׂרָאֵל לְפָנֶיךָ לִפְלֵיטָה לְטוֹבָה לְחֵן וּלְחֶסֶד וּלְרַחֲמִים לְחַיִּים וּלְשָׁלוֹם · בְּיוֹם רֹאשׁ הַחֹדֶשׁ הַזֶּה : בחה״מ פסח בְּיוֹם חַג הַמַּצּוֹת הַזֶּה בחה״מ סוכות בְּיוֹם חַג הַסֻּכּוֹת הַזֶּה : זָכְרֵנוּ יְיָ אֱלֹהֵינוּ בּוֹ לְטוֹבָה · וּפָקְדֵנוּ בוֹ לִבְרָכָה · וְהוֹשִׁיעֵנוּ בוֹ לְחַיִּים :

*) מחתת המטה

ובדבר

וּבִדְבַר יְשׁוּעָה וְרַחֲמִים חוּס וְחָנֵּנוּ וְרַחֵם עָלֵינוּ וְהוֹשִׁיעֵנוּ כִּי אֵלֶיךָ עֵינֵינוּ: כִּי אֵל מֶלֶךְ חַנּוּן וְרַחוּם אָתָּה:

וְתֶחֱזֶינָה עֵינֵינוּ בְּשׁוּבְךָ לְצִיּוֹן בְּרַחֲמִים: בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ הַמַּחֲזִיר שְׁכִינָתוֹ לְצִיּוֹן:

מוֹדִים אֲנַחְנוּ לָךְ שָׁאַתָּה הוּא יְיָ אֱלֹהֵינוּ וֵאלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ לְעוֹלָם וָעֶד צוּר חַיֵּינוּ מָגֵן יִשְׁעֵנוּ אַתָּה הוּא לְדוֹר וָדוֹר נוֹדֶה לְךָ וּנְסַפֵּר תְּהִלָּתֶךָ עַל חַיֵּינוּ הַמְּסוּרִים בְּיָדֶךָ וְעַל נִשְׁמוֹתֵינוּ הַפְּקוּדוֹת לָךְ וְעַל נִסֶּיךָ שֶׁבְּכָל יוֹם עִמָּנוּ וְעַל נִפְלְאוֹתֶיךָ וְטוֹבוֹתֶיךָ שֶׁבְּכָל עֵת עֶרֶב וָבוֹקֶר וְצָהֳרָיִם הַטּוֹב כִּי לֹא כָלוּ רַחֲמֶיךָ וְהַמְרַחֵם כִּי לֹא תַמּוּ חֲסָדֶיךָ מֵעוֹלָם קִוִּינוּ לָךְ:

מורים דרבנן

מוֹדִים אֲנַחְנוּ לָךְ שָׁאַתָּה הוּא יְיָ אֱלֹהֵינוּ וֵאלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ אֱלֹהֵי כָל בָּשָׂר יוֹצְרֵנוּ יוֹצֵר בְּרֵאשִׁית בְּרָכוֹת וְהוֹדָאוֹת לְשִׁמְךָ הַגָּדוֹל וְהַקָּדוֹשׁ עַל שֶׁהֶחֱיִיתָנוּ וְקִיַּמְתָּנוּ כֵּן תְּחַיֵּינוּ וּתְקַיְּמֵנוּ וְתֶאֱסוֹף גָּלֻיּוֹתֵינוּ לְחַצְרוֹת קָדְשֶׁךָ לִשְׁמוֹר חֻקֶּיךָ וְלַעֲשׂוֹת רְצוֹנֶךָ וּלְעָבְדְךָ בְּלֵבָב שָׁלֵם עַל שֶׁאֲנַחְנוּ מוֹדִים לָךְ בָּרוּךְ אֵל הַהוֹדָאוֹת:

בחנוכה ובפורים אומרים כאן על הנסים

וְעַל הַנִּסִּים וְעַל הַפּוּרְקָן וְעַל הַגְּבוּרוֹת וְעַל

הַתְּשׁוּעוֹת וְעַל הַמִּלְחָמוֹת שֶׁעָשִׂיתָ לַאֲבוֹתֵינוּ בַּיָּמִים הָהֵם בִּזְמַן הַזֶּה:

לחנוכה

בִּימֵי מַתִּתְיָהוּ בֶּן יוֹחָנָן כֹּהֵן גָּדוֹל חַשְׁמוֹנַאי וּבָנָיו כְּשֶׁעָמְדָה מַלְכוּת אַנְטִיוֹכוּס עַל עַמְּךָ יִשְׂרָאֵל לְהַשְׁכִּיחָם תּוֹרָתֶךָ וּלְהַעֲבִירָם עַל חוּקֵי רְצוֹנֶךָ׃ וְאַתָּה בְּרַחֲמֶיךָ הָרַבִּים עָמַדְתָּ לָהֶם בְּעֵת צָרָתָם רַבְתָּ אֶת רִיבָם דַּנְתָּ אֶת דִּינָם נָקַמְתָּ אֶת נִקְמָתָם מָסַרְתָּ גִּבּוֹרִים בְּיַד חַלָּשִׁים וְרַבִּים בְּיַד מְעַטִּים וּטְמֵאִים בְּיַד טְהוֹרִים וּרְשָׁעִים בְּיַד צַדִּיקִים וְזֵדִים בְּיַד עוֹסְקֵי תוֹרָתֶךָ וּלְךָ עָשִׂיתָ שֵׁם גָּדוֹל וְקָדוֹשׁ בְּעוֹלָמֶךָ וּלְעַמְּךָ יִשְׂרָאֵל עָשִׂיתָ תְּשׁוּעָה גְדוֹלָה וּפוּרְקָן כְּהַיּוֹם הַזֶּה׃ וְאַחַר כַּךְ בָּאוּ בָנֶיךָ לִדְבִיר בֵּיתֶךָ וּפִנּוּ אֶת הֵיכָלֶךָ וְטִהֲרוּ אֶת מִקְדָּשֶׁךָ וְהִדְלִיקוּ נֵרוֹת בְּחַצְרוֹת קָדְשֶׁךָ וְקָבְעוּ שְׁמוֹנַת יְמֵי חֲנֻכָּה אֵלּוּ לְהוֹדוֹת וּלְהַלֵּל לְשִׁמְךָ הַגָּדוֹל:

לפורים

בִּימֵי מָרְדְּכַי וְאֶסְתֵּר בְּשׁוּשַׁן הַבִּירָה כְּשֶׁעָמַד עֲלֵיהֶם הָמָן הָרָשָׁע בִּקֵּשׁ לְהַשְׁמִיד לַהֲרֹג וּלְאַבֵּד אֶת כָּל הַיְּהוּדִים מִנַּעַר וְעַד זָקֵן טַף וְנָשִׁים בְּיוֹם אֶחָד בִּשְׁלשָׁה עָשָׂר לְחֹדֶשׁ שְׁנֵים עָשָׂר הוּא חֹדֶשׁ אֲדָר וּשְׁלָלָם לָבוֹז׃ וְאַתָּה בְּרַחֲמֶיךָ הָרַבִּים הֵפַרְתָּ אֶת עֲצָתוֹ וְקִלְקַלְתָּ אֶת מַחֲשַׁבְתּוֹ וַהֲשֵׁבוֹתָ לוֹ גְּמוּלוֹ בְּרֹאשׁוֹ וְתָלוּ אוֹתוֹ וְאֶת בָּנָיו עַל הָעֵץ:

וְעַל כֻּלָּם יִתְבָּרַךְ וְיִתְרוֹמַם שִׁמְךָ מַלְכֵּנוּ תָּמִיד לְעוֹלָם וָעֶד:

בעשי"ת וכתוב לְחַיִּים טוֹבִים כָּל בְּנֵי בְרִיתֶךָ׃

וְכֹל הַחַיִּים יוֹדוּךָ סֶּלָה וִיהַלְלוּ אֶת שִׁמְךָ בֶּאֱמֶת הָאֵל יְשׁוּעָתֵנוּ וְעֶזְרָתֵנוּ סֶלָה: בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ הַטּוֹב שִׁמְךָ וּלְךָ נָאֶה לְהוֹדוֹת:

הש"ץ אומר אֱלֹהֵינוּ וֵאלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ בָּרְכֵנוּ בַּבְּרָכָה הַמְשׁוּלֶּשֶׁת בַּתּוֹרָה הַכְּתוּבָה עַל יְדֵי מֹשֶׁה עַבְדֶּךָ הָאֲמוּרָה מִפִּי אַהֲרֹן וּבָנָיו כֹּהֲנִים עַם קְדוֹשֶׁךָ כָּאָמוּר: יְבָרֶכְךָ יְיָ יהיה פניו נגד ההיכל וְיִשְׁמְרֶךָ נגד ימינו: יָאֵר יְיָ פָּנָיו נגד ההיכל אֵלֶיךָ וִיחֻנֶּךָּ נגד שמאלו: יִשָּׂא יְיָ פָּנָיו נגד ההיכל אֵלֶיךָ נגד ימינו וְיָשֵׂם לְךָ נגד שמאלו שָׁלוֹם נגד ימינו:

שִׂים שָׁלוֹם טוֹבָה וּבְרָכָה חֵן וָחֶסֶד וְרַחֲמִים עָלֵינוּ וְעַל כָּל יִשְׂרָאֵל עַמֶּךָ בָּרְכֵנוּ אָבִינוּ כֻּלָּנוּ כְּאֶחָד בְּאוֹר פָּנֶיךָ כִּי בְאוֹר פָּנֶיךָ נָתַתָּ לָנוּ יְיָ אֱלֹהֵינוּ תּוֹרַת חַיִּים וְאַהֲבַת חֶסֶד וּצְדָקָה וּבְרָכָה וְרַחֲמִים וְחַיִּים וְשָׁלוֹם וְטוֹב בְּעֵינֶיךָ לְבָרֵךְ אֶת עַמְּךָ יִשְׂרָאֵל בְּכָל עֵת וּבְכָל שָׁעָה בִּשְׁלוֹמֶךָ: בספר בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ הַמְבָרֵךְ אֶת עַמּוֹ יִשְׂרָאֵל בַּשָּׁלוֹם:

בעשי"ת בְּסֵפֶר חַיִּים בְּרָכָה וְשָׁלוֹם וּפַרְנָסָה טוֹבָה נִזָּכֵר וְנִכָּתֵב לְפָנֶיךָ אֲנַחְנוּ וְכָל עַמְּךָ בֵּית יִשְׂרָאֵל לְחַיִּים טוֹבִים וּלְשָׁלוֹם: בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ עֹשֵׂה הַשָּׁלוֹם:

במנחה ובמעריב אומרים זה

שָׁלוֹם רָב עַל יִשְׂרָאֵל עַמְּךָ תָּשִׂים לְעוֹלָם · כִּי אַתָּה הוּא מֶלֶךְ אָדוֹן לְכָל הַשָּׁלוֹם וְטוֹב בְּעֵינֶיךָ לְבָרֵךְ אֶת עַמְּךָ יִשְׂרָאֵל בְּכָל עֵת וּבְכָל שָׁעָה בִּשְׁלוֹמֶךָ:

בספר בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ הַמְבָרֵךְ אֶת עַמּוֹ יִשְׂרָאֵל בַּשָּׁלוֹם׃

אֱלֹהַי נְצוֹר לְשׁוֹנִי מֵרָע וּשְׂפָתַי מִדַּבֵּר מִרְמָה וְלִמְקַלְלַי נַפְשִׁי תִדּוֹם וְנַפְשִׁי כֶּעָפָר לַכֹּל תִּהְיֶה׃ פְּתַח לִבִּי בְּתוֹרָתֶךָ וּבְמִצְוֹתֶיךָ תִּרְדּוֹף נַפְשִׁי׃ וְכָל הַחוֹשְׁבִים עָלַי רָעָה מְהֵרָה הָפֵר עֲצָתָם וְקַלְקֵל מַחְשְׁבוֹתָם׃ עֲשֵׂה לְמַעַן שְׁמֶךָ עֲשֵׂה לְמַעַן יְמִינֶךָ עֲשֵׂה לְמַעַן קְדֻשָּׁתֶךָ עֲשֵׂה לְמַעַן תּוֹרָתֶךָ לְמַעַן יֵחָלְצוּן יְדִידֶיךָ הוֹשִׁיעָה יְמִינְךָ וַעֲנֵנִי׃ יִהְיוּ לְרָצוֹן אִמְרֵי פִי וְהֶגְיוֹן לִבִּי לְפָנֶיךָ יְיָ צוּרִי וְגוֹאֲלִי׃ עֹשֶׂה שָׁלוֹם בִּמְרוֹמָיו הוּא יַעֲשֶׂה שָׁלוֹם עָלֵינוּ וְעַל כָּל יִשְׂרָאֵל וְאִמְרוּ אָמֵן׃

יְהִי רָצוֹן מִלְּפָנֶיךָ יְיָ אֱלֹהֵינוּ וֵאלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ שֶׁיִּבָּנֶה בֵּית הַמִּקְדָּשׁ בִּמְהֵרָה בְיָמֵינוּ וְתֵן חֶלְקֵנוּ בְּתוֹרָתֶךָ׃ וְשָׁם נַעֲבָדְךָ בְּיִרְאָה כִּימֵי עוֹלָם וּכְשָׁנִים קַדְמוֹנִיּוֹת׃ וְעָרְבָה לַיְיָ מִנְחַת יְהוּדָה וִירוּשָׁלָיִם כִּימֵי עוֹלָם וּכְשָׁנִים קַדְמוֹנִיּוֹת׃

לעשרת ימי תשובה

יש ליזהר כשיאמר בר"ה אבינו מלכנו חטאנו לפניך שלא להכות על לבו כדרך שעושין בחול אלא יאמר בלי הכאה ויכוין אבותינו חטאו לפניך אבל אנו אין לנו מלך העולם אלא אתה מפני שאין לומר ווידוי בר"ה :

אָבִינוּ מַלְכֵּנוּ חָטָאנוּ לְפָנֶיךָ׃

אָבִינוּ מַלְכֵּנוּ אֵין לָנוּ מֶלֶךְ*) אֶלָּא אָתָּה׃

אָבִינוּ מַלְכֵּנוּ עֲשֵׂה עִמָּנוּ לְמַעַן שְׁמֶךָ׃

אָבִינוּ מַלְכֵּנוּ בָּרֵךְ (בעשי"ת חַדֵּשׁ) עָלֵינוּ שָׁנָה טוֹבָה׃

אָבִינוּ מַלְכֵּנוּ בַּטֵּל מֵעָלֵינוּ כָּל גְּזֵרוֹת קָשׁוֹת׃

אָבִינוּ מַלְכֵּנוּ בַּטֵּל מַחְשְׁבוֹת שׂוֹנְאֵינוּ**)׃

אָבִינוּ מַלְכֵּנוּ הָפֵר עֲצַת אוֹיְבֵינוּ*)׃

אָבִינוּ מַלְכֵּנוּ כַּלֵּה כָּל צַר וּמַשְׂטִין**) מֵעָלֵינוּ׃

אָבִינוּ מַלְכֵּנוּ סְתוֹם פִּיּוֹת מַשְׂטִינֵנוּ וּמְקַטְרִיגֵנוּ׃

אָבִינוּ מַלְכֵּנוּ כַּלֵּה דֶּבֶר וְחֶרֶב וְרָעָב וּשְׁבִי וּמַשְׁחִית וְעָוֹן מִבְּנֵי בְרִיתֶךָ*)׃

אָבִינוּ מַלְכֵּנוּ מְנַע מַגֵּפָה מִנַּחֲלָתֶךָ׃

אבינו

*) פי' מלך על כל העולם מלך מלכי המלכים· **) אויבינו שונאינו והשטן היינו היצה"ר והתאוות הרעות· *) היינו אותם המאמינים בבורא עולם.

אָבִינוּ מַלְכֵּנוּ סְלַח וּמְחַל לְכָל עֲוֹנוֹתֵינוּ :
א״מ מְחֵה וְהַעֲבֵר פְּשָׁעֵינוּ וְחַטֹּאתֵינוּ מִנֶּגֶד עֵינֶיךָ :
א״מ מְחוֹק בְּרַחֲמֶיךָ הָרַבִּים כָּל שִׁטְרֵי חוֹבוֹתֵינוּ :
אָבִינוּ מַלְכֵּנוּ הַחֲזִירֵנוּ בִּתְשׁוּבָה שְׁלֵמָה לְפָנֶיךָ :
אָבִינוּ מַלְכֵּנוּ שְׁלַח רְפוּאָה שְׁלֵמָה לְחוֹלֵי עַמֶּךָ :
אָבִינוּ מַלְכֵּנוּ קְרַע רוֹעַ גְּזַר דִּינֵנוּ :
אָבִינוּ מַלְכֵּנוּ זָכְרֵנוּ בְּזִכָּרוֹן טוֹב לְפָנֶיךָ :

בעשי״ת אָבִינוּ מַלְכֵּנוּ כָּתְבֵנוּ בְּסֵפֶר חַיִּים טוֹבִים :	לנעילה אָבִינוּ מַלְכֵּנוּ חָתְמֵנוּ בְּסֵפֶר חַיִּים טוֹבִים :
אָבִינוּ מַלְכֵּנוּ כָּתְבֵנוּ בְּסֵפֶר גְּאוּלָּה וִישׁוּעָה :	אָבִינוּ מַלְכֵּנוּ חָתְמֵנוּ בְּסֵפֶר גְּאוּלָּה וִישׁוּעָה :
אָבִינוּ מַלְכֵּנוּ כָּתְבֵנוּ בְּסֵפֶר פַּרְנָסָה וְכַלְכָּלָה :	אָבִינוּ מַלְכֵּנוּ חָתְמֵנוּ בְּסֵפֶר פַּרְנָסָה וְכַלְכָּלָה :
אָבִינוּ מַלְכֵּנוּ כָּתְבֵנוּ בְּסֵפֶר זְכֻיּוֹת :	אָבִינוּ מַלְכֵּנוּ חָתְמֵנוּ בְּסֵפֶר זְכֻיּוֹת :
אָבִינוּ מַלְכֵּנוּ כָּתְבֵנוּ בְּסֵפֶר סְלִיחָה וּמְחִילָה :	אָבִינוּ מַלְכֵּנוּ חָתְמֵנוּ בְּסֵפֶר סְלִיחָה וּמְחִילָה :

אָבִינוּ מַלְכֵּנוּ הַצְמַח לָנוּ יְשׁוּעָה בְּקָרוֹב :
אָבִינוּ מַלְכֵּנוּ הָרֵם קֶרֶן יִשְׂרָאֵל עַמֶּךָ :
אָבִינוּ מַלְכֵּנוּ הָרֵם קֶרֶן מְשִׁיחֶךָ :
אָבִינוּ מַלְכֵּנוּ מַלֵּא יָדֵינוּ מִבִּרְכוֹתֶיךָ :
אָבִינוּ מַלְכֵּנוּ מַלֵּא אֲסָמֵינוּ שָׂבָע :
אָבִינוּ מַלְכֵּנוּ שְׁמַע קוֹלֵנוּ חוּס וְרַחֵם עָלֵינוּ :

אבינו מלכנו קבל ברחמים וברצון את תפלתנו :

אבינו מלכנו פתח שערי שמים לתפלתנו :

אבינו מלכנו זכור כי עפר אנחנו :

אבינו מלכנו נא אל תשיבנו ריקם מלפניך :

אבינו מלכנו תהא השעה הזאת שעת רחמים ועת רצון מלפניך :

אבינו מלכנו חמול עלינו ועל עוללינו וטפנו :

אבינו מלכנו עשה למען הרוגים על שם קדשך :

אבינו מלכנו עשה למען טבוחים על יחודך :

א"מ עשה למען באי באש ובמים על קדוש שמך :

אבינו מלכנו עשה למען דם עבדיך השפוך*) :

אבינו מלכנו עשה למענך אם לא למעננו :

אבינו מלכנו עשה למענך והושיענו :

אבינו מלכנו עשה למען רחמיך הרבים :

אבינו מלכנו עשה למען שמך הגדול הגבור והנורא שנקרא עלינו :

אבינו מלכנו חננו ועננו כי אין בנו מעשים עשה עמנו צדקה וחסד והושיענו :

לשני וחמישי

נוהגין להרבות בתחנונים בב' וה' אומרים והוא רחום מעומד ואם לא אמרו מעומד נקרא פורץ גדר ישכנו נחש , פ"א והוא רחום בבית האבל וכשהולך לביתו יאמר :

והוא רחום יכפר עון ולא ישחית והרבה להשיב אפו ולא יעיר כל חמתו :

*) היינו ששפכו דמם כמים שהיכום ירושלים נעם סמורגן·

אתה יי לא תכלא רחמיך ממנו חסדך ואמתך תמיד יצרונו: הושיענו יי אלהינו וקבצנו מן הגוים*) להודות לשם קדשך להשתבח בתהלתך: אם עונות תשמר יה אדני מי יעמוד כי עמך הסליחה למען תורא: לא כחטאינו תעשה לנו ולא כעונותינו תגמול עלינו: אם עונינו ענו בנו יי עשה למען שמך: זכר רחמיך יי וחסדיך כי מעולם המה: יעננו יי ביום צרה ישגבנו שם אלהי יעקב: יי הושיעה המלך יעננו ביום קראנו: אבינו מלכנו חננו ועננו כי אין בנו מעשים צדקה עשה עמנו למען שמך: אדונינו אלהינו שמע קול תחנונינו וזכר לנו את ברית אבותינו והושיענו למען שמך: ועתה יי אלהינו אשר הוצאת את עמך מארץ מצרים ביד חזקה ותעש לך שם כהיום הזה חטאנו רשענו: אדני ככל צדקותיך ישב נא אפך וחמתך

*) היינו שיקבץ את אחינו הנפזרים בקצוי ארץ לארץ ישראל בכדי שנוכל לקיים המצות הנוהגות בארץ ונודה לשם קדשך:

מעירך

מעירך ירושלים הר קדשך כי בחטאינו ובעונות אבותינו ירושלים ועמך לחרפה לכל סביבותינו: ועתה שמע אלהינו אל תפלת עבדך ואל תחנוניו והאר פניך על מקדשך השמם למען אדני:

הטה אלהי אזנך ושמע פקח עיניך וראה שוממותינו והעיר אשר נקרא שמך עליה כי לא על צדקותינו אנחנו מפילים תחנונינו לפניך כי על רחמיך הרבים: אדני שמעה אדני סלחה אדני הקשיבה ועשה אל תאחר למענך אלהי כי שמך נקרא על עירך ועל עמך: אבינו אב הרחמן הראנו אות לטובה וקבץ נפוצותינו מארבע כנפות הארץ: יכירו וידעו כל הגוים כי אתה יי אלהינו: ועתה יי אבינו אתה אנחנו החומר ואתה יוצרנו ומעשה ידך כולנו: הושיענו למען שמך צורנו מלכנו וגואלנו: חוסה יי על עמך ואל תתן נחלתך*) לחרפה למשל בם גוים**) למה יאמרו בעמים*) איה אלהיהם: ידענו כי חטאנו ואין מי יעמוד בעדנו שמך הגדול יעמד לנו בעת צרה: ידענו כי אין בנו מעשים צדקה עשה עמנו למען שמך: כרחם אב על בנים כן תרחם יי עלינו והושיענו למען שמך:

*)היינו ירושלים שהיתה נחלתך שהיא כעת תחת יד ישמעאל· **)היינו ישמעאלים וערביים· *)קאי רק על העמים במדינות היידען אשר עוד אין מאמינים בבורא עולם והינם יודעים שהוא מרחם על הבריות:

חֲמוֹל עַל עַמֶּךָ רַחֵם עַל נַחֲלָתֶךָ חוּסָה נָּא כְּרוֹב רַחֲמֶיךָ
חָנֵּנוּ וַעֲנֵנוּ כִּי לְךָ יְיָ הַצְּדָקָה עֹשֵׂה נִפְלָאוֹת בְּכָל עֵת׃
הַבֶּט נָא רַחֶם נָא עַל עַמְּךָ מְהֵרָה לְמַעַן
שְׁמֶךָ בְּרַחֲמֶיךָ הָרַבִּים יְיָ אֱלֹהֵינוּ חוּס
וְרַחֵם וְהוֹשִׁיעָה צֹאן מַרְעִיתֶךָ וְאַל יִמְשָׁל בָּנוּ
קֶצֶף כִּי לְךָ עֵינֵינוּ תְלוּיוֹת וְהוֹשִׁיעֵנוּ לְמַעַן
שְׁמֶךָ׃ רַחֵם עָלֵינוּ לְמַעַן בְּרִיתֶךָ הַבִּיטָה
וַעֲנֵנוּ בְּעֵת צָרָה כִּי לְךָ יְיָ הַיְשׁוּעָה בְּךָ
תוֹחַלְתֵּנוּ אֱלוֹהַּ סְלִיחוֹת אָנָּא סְלַח נָא אֵל
טוֹב וְסַלָּח כִּי אֵל מֶלֶךְ חַנּוּן וְרַחוּם אָתָּה׃
אָנָּא מֶלֶךְ חַנּוּן וְרַחוּם זְכוֹר וְהַבֵּט לִבְרִית בֵּין
הַבְּתָרִים וְתֵרָאֶה לְפָנֶיךָ עֲקֵדַת יָחִיד לְמַעַן יִשְׂרָאֵל׃
אָבִינוּ מַלְכֵּנוּ חָנֵּנוּ וַעֲנֵנוּ כִּי שִׁמְךָ הַגָּדוֹל נִקְרָא עָלֵינוּ
עוֹשֵׂה נִפְלָאוֹת בְּכָל עֵת עֲשֵׂה עִמָּנוּ כְּחַסְדֶּךָ חַנּוּן
וְרַחוּם הַבִּיטָה וַעֲנֵנוּ בְּעֵת צָרָה כִּי לְךָ יְיָ הַיְשׁוּעָה׃
אָבִינוּ מַלְכֵּנוּ מַחְסֵנוּ אַל תַּעַשׂ עִמָּנוּ כְּרֹעַ מַעֲלָלֵינוּ
זְכוֹר רַחֲמֶיךָ יְיָ וַחֲסָדֶיךָ וּכְרוֹב טוּבְךָ הוֹשִׁיעֵנוּ וַחֲמָל
נָא עָלֵינוּ כִּי אֵין לָנוּ אֱלוֹהַּ אַחֵר מִבַּלְעָדֶיךָ צוּרֵנוּ׃ אַל
תַּעַזְבֵנוּ יְיָ אֱלֹהֵינוּ וְאַל תִּרְחַק מִמֶּנּוּ כִּי נַפְשֵׁנוּ קְצָרָה
מֵחֶרֶב וּמִשְּׁבִי וּמִדֶּבֶר וּמִמַּגֵּפָה וּמִכָּל צָרָה וְיָגוֹן הַצִּילֵנוּ
כִּי לְךָ קִוִּינוּ וְאַל תַּכְלִימֵנוּ יְיָ אֱלֹהֵינוּ וְהָאֵר פָּנֶיךָ בָּנוּ׃

וּזְכָר לָנוּ אֶת בְּרִית אֲבוֹתֵינוּ וְהוֹשִׁיעֵנוּ לְמַעַן שְׁמֶךָ רְאֵה בְצָרוֹתֵינוּ וּשְׁמַע קוֹל תְּפִלָּתֵנוּ וַעֲנֵנוּ כִּי אַתָּה שׁוֹמֵעַ תְּפִלַּת כָּל פֶּה:

אֵל רַחוּם וְחַנּוּן רַחֵם עָלֵינוּ וְעַל כָּל מַעֲשֶׂיךָ כִּי אֵין כָּמוֹךָ יְיָ אֱלֹהֵינוּ אָנָּא שָׂא נָא פְשָׁעֵינוּ: אָבִינוּ מַלְכֵּנוּ צוּרֵנוּ וְגוֹאֲלֵנוּ אֵל חַי וְקַיָּם הַחֲסִין בַּכֹּחַ חָסִיד וָטוֹב עַל כָּל מַעֲשֶׂיךָ: כִּי אַתָּה הוּא יְיָ אֱלֹהֵינוּ אֵל אֶרֶךְ אַפַּיִם וּמָלֵא רַחֲמִים עֲשֵׂה עִמָּנוּ כְּרוֹב רַחֲמֶיךָ וְהוֹשִׁיעֵנוּ לְמַעַן שְׁמֶךָ: שְׁמַע מַלְכֵּנוּ תְּפִלָּתֵנוּ וּמִיַּד אוֹיְבֵינוּ *) הַצִּילֵנוּ: שְׁמַע מַלְכֵּנוּ תְּפִלָּתֵנוּ וּמִכָּל צָרָה וְיָגוֹן הַצִּילֵנוּ: אָבִינוּ מַלְכֵּנוּ אַתָּה וְשִׁמְךָ עָלֵינוּ נִקְרָא אַל תַּנִּיחֵנוּ אַל תַּעַזְבֵנוּ אָבִינוּ וְאַל תִּטְּשֵׁנוּ בּוֹרְאֵנוּ וְאַל תִּשְׁכָּחֵנוּ יוֹצְרֵנוּ כִּי אֵל מֶלֶךְ חַנּוּן וְרַחוּם אָתָּה:

אֵין כָּמוֹךָ חַנּוּן וְרַחוּם יְיָ אֱלֹהֵינוּ אֵין כָּמוֹךָ אֵל אֶרֶךְ אַפַּיִם וְרַב חֶסֶד וֶאֱמֶת הוֹשִׁיעֵנוּ בְּרַחֲמֶיךָ הָרַבִּים מֵרַעַשׁ וּמֵרוֹגֶז הַצִּילֵנוּ: זְכוֹר לַעֲבָדֶיךָ לְאַבְרָהָם לְיִצְחָק וּלְיַעֲקֹב אַל תֵּפֶן אֶל קָשְׁיֵנוּ וְאַל רִשְׁעֵנוּ וְאֶל חַטָּאתֵנוּ שׁוּב מֵחֲרוֹן אַפֶּךָ וְהִנָּחֵם עַל הָרָעָה לְעַמֶּךָ: וְהָסֵר מִמֶּנּוּ

*) הוס׳ היצה״ר ושטן

מַכַּת הַמָּוֶת כִּי רַחוּם אָתָּה כִּי כֵן דַּרְכְּךָ עוֹשֶׂה חֶסֶד חִנָּם בְּכָל דוֹר: חוּסָה יְיָ עַל עַמֶּךָ וְהַצִּילֵנוּ מִזַּעְמֶךָ וְהָסֵר מִמֶּנּוּ מַכַּת הַמַּגֵּפָה וּגְזֵרָה קָשָׁה כִּי אַתָּה שׁוֹמֵר יִשְׂרָאֵל: לְךָ יְיָ הַצְּדָקָה וְלָנוּ בֹּשֶׁת הַפָּנִים: מַה נִּתְאוֹנֵן מַה נֹּאמַר מַה נְּדַבֵּר וּמַה נִּצְטַדָּק: נַחְפְּשָׂה דְרָכֵינוּ וְנַחְקוֹרָה וְנָשׁוּבָה אֵלֶיךָ כִּי יְמִינְךָ פְּשׁוּטָה לְקַבֵּל שָׁבִים: אָנָּא יְיָ הוֹשִׁיעָה נָּא: אָנָּא יְיָ הַצְלִיחָה נָא: אָנָּא יְיָ עֲנֵנוּ בְיוֹם קָרְאֵנוּ: לְךָ יְיָ חִכִּינוּ לְךָ יְיָ קִוִּינוּ לְךָ יְיָ נְיַחֵל אַל תֶּחֱשֶׁה וּתְעַנֵּנוּ כִּי נָאֲמוּ עַמִּים*) אָבְדָה תִקְוָתָם כָּל בֶּרֶךְ וְכָל קוֹמָה לְךָ לְבַד תִּשְׁתַּחֲוֶה:

הַפּוֹתֵחַ יָד בִּתְשׁוּבָה לְקַבֵּל פּוֹשְׁעִים וְחַטָּאִים נִבְהֲלָה נַפְשֵׁנוּ מֵרוֹב עִצְבוֹנֵנוּ אַל תִּשְׁכָּחֵנוּ נֶצַח קוּמָה וְהוֹשִׁיעֵנוּ כִּי חָסִינוּ בָךְ: אָבִינוּ מַלְכֵּנוּ אִם אֵין בָּנוּ צְדָקָה וּמַעֲשִׂים טוֹבִים זְכָר לָנוּ אֶת בְּרִית אֲבוֹתֵינוּ וְעֵדוֹתֵינוּ בְּכָל יוֹם יְיָ אֶחָד: הַבִּיטָה בְעָנְיֵנוּ*) כִּי רַבּוּ מַכְאוֹבֵינוּ וְצָרוֹת לְבָבֵנוּ חוּסָה יְיָ עָלֵינוּ וְאַל תִּשְׁפּוֹךְ חֲרוֹנְךָ עָלֵינוּ וְאַל יִמְעֲטוּ לְפָנֶיךָ תְּלָאוֹתֵינוּ מַהֵר יְקַדְּמוּנוּ רַחֲמֶיךָ בְּיוֹם צָרָתֵנוּ וְאִם לֹא לְמַעֲנֵנוּ

*) כך אמרו בעת החורבן :
*) פי' שאנו מעוכבים בעיכוב הנפש שתשוק לעשות תאוה"ט וצריכים אנו לריב עם היצר ולהתגבר עליו לכן ריבה אתה ריבנו וגאלנו מידו להשתכל לעבוד אותך ויתגדל שמך בעול':

לְמַעַנְךָ פְּעַל וְאַל תַּשְׁחִית זֵכֶר שְׁאֵרִיתֵנוּ: וְחוֹן אוֹם הַמְיַחֲדִים שִׁמְךָ פַּעֲמַיִם בְּכָל יוֹם תָּמִיד בְּאַהֲבָה וְאוֹמְרִים שְׁמַע יִשְׂרָאֵל יְיָ אֱלֹהֵינוּ יְיָ אֶחָד:

אלו הימים שאין אומרים בהם תחנון ר"ח פורים קטן ב' ימים פורים גדול ב' ימים חנוכה ט'באב וט"ו בשבט כל חודש ניסן ל"ג בעומר מר"ח סיון עד אחר אסרו חג ומיום כפורים עד אחר אסרו חג (בימים אלו אין אומרים גם במנחה שלפניו) ולא בער"ה ועי"כ ולא בבית שיש שם אבל ולא בבית שיש שם חתן ביום החופה אבל בשאר ימי המשתה יש בו דיעות ולא בבית שיש שם תינוק הנימול והיינו בשחרית אבל במנחה כשמתפללין בבית התינוק הנימול יש בו דעות באחרונים והיכא דנהוג לאומרו נהוג:

קודם רחום וחנון אומרים זה

וַיֹּאמֶר דָּוִד אֶל גָּד צַר לִי מְאֹד נִפְּלָה נָא בְיַד יְיָ כִּי רַבִּים רַחֲמָיו וּבְיַד אָדָם אַל אֶפֹּלָה:

רַחוּם וְחַנּוּן חָטָאתִי לְפָנֶיךָ יְיָ מָלֵא רַחֲמִים רַחֵם עָלַי וְקַבֵּל תַּחֲנוּנָי: יְיָ אַל בְּאַפְּךָ תוֹכִיחֵנִי וְאַל בַּחֲמָתְךָ תְיַסְּרֵנִי: חָנֵּנִי יְיָ כִּי אֻמְלַל אָנִי רְפָאֵנִי יְיָ כִּי נִבְהֲלוּ עֲצָמָי: וְנַפְשִׁי נִבְהֲלָה מְאֹד וְאַתָּה יְיָ עַד מָתָי: שׁוּבָה יְיָ חַלְּצָה נַפְשִׁי הוֹשִׁיעֵנִי לְמַעַן חַסְדֶּךָ: כִּי אֵין בַּמָּוֶת זִכְרֶךָ בִּשְׁאוֹל מִי יוֹדֶה לָּךְ: יָגַעְתִּי בְּאַנְחָתִי אַשְׂחֶה בְכָל לַיְלָה מִטָּתִי בְּדִמְעָתִי עַרְשִׂי אַמְסֶה: עָשְׁשָׁה מִכַּעַס עֵינִי עָתְקָה בְּכָל צוֹרְרָי: סוּרוּ מִמֶּנִּי כָּל פֹּעֲלֵי אָוֶן כִּי שָׁמַע יְיָ קוֹל בִּכְיִי: שָׁמַע יְיָ תְּחִנָּתִי יְיָ תְּפִלָּתִי יִקָּח: יֵבֹשׁוּ וְיִבָּהֲלוּ מְאֹד כָּל אֹיְבָי יָשֻׁבוּ יֵבֹשׁוּ רָגַע:

יְיָ אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל שׁוּב מֵחֲרוֹן אַפֶּךָ וְהִנָּחֵם עַל הָרָעָה לְעַמֶּךָ:

הַבֵּט מִשָּׁמַיִם וּרְאֵה כִּי הָיִינוּ לַעַג וָקֶלֶס בַּגּוֹיִם*) נֶחְשַׁבְנוּ כַּצֹּאן לַטֶּבַח יוּבָל לַהֲרוֹג וּלְאַבֵּד וּלְמַכָּה וּלְחֶרְפָּה:

*) כל זה היו אומרים בני ישראל בימים הקדמונים שהיה ימי רידוף וגרושין ועתה ב"ה שלום והשקט בימינו ואך אומרים להבדיל בין רע העבר לטוב ההוה:

ובכל

וּבְכָל זֹאת שִׁמְךָ לֹא שָׁכָחְנוּ נָא אַל תִּשְׁכָּחֵנוּ: יי

זָרִים**) הָיוּ אוֹמְרִים אֵין תּוֹחֶלֶת וְתִקְוָה · חוֹן אוֹם לְשִׁמְךָ מְקַוֶּה · טָהוֹר יְשׁוּעָתֵנוּ קָרְבָה · יָגַעְנוּ וְלֹא הוּנַח לָנוּ · רַחֲמֶיךָ יִכְבְּשׁוּ אֶת כַּעַסְךָ מֵעָלֵינוּ:

אָנָּא שׁוּב מֵחֲרוֹנְךָ וְרַחֵם סְגֻלָּה אֲשֶׁר בָּחָרְתָּ: יי

חוּסָה יְיָ עָלֵינוּ בְּרַחֲמֶיךָ וְאַל תִּתְּנֵנוּ בִּידֵי אַכְזָרִים**) לָמָּה יֹאמְרוּ הַגּוֹיִם*) אַיֵּה נָא אֱלֹהֵיהֶם · לְמַעַנְךָ עֲשֵׂה עִמָּנוּ חֶסֶד וְאַל תְּאַחַר:

אָנָּא שׁוּב מֵחֲרוֹנְךָ וְרַחֵם סְגֻלָּה אֲשֶׁר בָּחָרְתָּ: יי

קוֹלֵנוּ תִּשְׁמַע וְתָחֹן וְאַל תִּטְּשֵׁנוּ בְּיַד אֹיְבֵינוּ*) לִמְחוֹת אֶת שְׁמֵנוּ זְכוֹר אֲשֶׁר נִשְׁבַּעְתָּ לַאֲבוֹתֵינוּ כְּכוֹכְבֵי הַשָּׁמַיִם אַרְבֶּה אֶת זַרְעֲכֶם וְעַתָּה נִשְׁאַרְנוּ מְעַט מֵהַרְבֵּה:

וּבְכָל זֹאת שִׁמְךָ לֹא שָׁכָחְנוּ נָא אַל תִּשְׁכָּחֵנוּ: יי

עָזְרֵנוּ אֱלֹהֵי יִשְׁעֵנוּ עַל דְּבַר כְּבוֹד שְׁמֶךָ · וְהַצִּילֵנוּ וְכַפֵּר עַל חַטֹּאתֵינוּ לְמַעַן שְׁמֶךָ:

יְיָ אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל שׁוּב מֵחֲרוֹן אַפֶּךָ וְהִנָּחֵם עַל הָרָעָה לְעַמֶּךָ:

שׁוֹמֵר יִשְׂרָאֵל · שְׁמוֹר שְׁאֵרִית יִשְׂרָאֵל · וְאַל יֹאבַד יִשְׂרָאֵל הָאוֹמְרִים שְׁמַע יִשְׂרָאֵל:

שׁוֹמֵר גּוֹי אֶחָד**) · שְׁמוֹר שְׁאֵרִית עַם אֶחָד · וְאַל יֹאבַד גּוֹי אֶחָד · הַמְיַחֲדִים שִׁמְךָ יְיָ אֱלֹהֵינוּ יְיָ אֶחָד:

שׁוֹמֵר גּוֹי קָדוֹשׁ · שְׁמוֹר שְׁאֵרִית עַם קָדוֹשׁ · וְאַל יֹאבַד גּוֹי קָדוֹשׁ · הַמְשַׁלְּשִׁים בְּשָׁלֹשׁ קְדֻשּׁוֹת לְקָדוֹשׁ:

מִתְרַצֶּה בְּרַחֲמִים וּמִתְפַּיֵּס בְּתַחֲנוּנִים הִתְרַצֶּה וְהִתְפַּיֵּס לְדוֹר עָנִי כִּי אֵין עוֹזֵר:

אָבִינוּ מַלְכֵּנוּ חָנֵּנוּ וַעֲנֵנוּ כִּי אֵין בָּנוּ מַעֲשִׂים עֲשֵׂה עִמָּנוּ צְדָקָה וָחֶסֶד וְהוֹשִׁיעֵנוּ:

וַאֲנַחְנוּ לֹא נֵדַע מַה נַּעֲשֶׂה כִּי עָלֶיךָ עֵינֵינוּ · זְכוֹר רַחֲמֶיךָ יְיָ וַחֲסָדֶיךָ כִּי מֵעוֹלָם הֵמָּה: יְהִי חַסְדְּךָ יְיָ עָלֵינוּ כַּאֲשֶׁר יִחַלְנוּ לָךְ: אַל תִּזְכָּר לָנוּ

*)זרים אכזרים היינו הגיידן שאינם מאמינים בה׳ ואכזרים על נפשם׳ **)קאי רק על הגיידען שאינם מאמינים בבורא עולם: *)אויבנו הם המונח שיכלו לגרום שימחה שמנו מן הארץ׳ **)הקב"ה שומר כל העמים בכלל וכל עם אחד בפרט׳

עונות

עֲוֺנוֹת רִאשׁוֹנִים מַהֵר יְקַדְּמוּנוּ רַחֲמֶיךָ כִּי דַלּוֹנוּ מְאֹד : חָנֵּנוּ יְיָ חָנֵּנוּ כִּי רַב שָׂבַעְנוּ בוּז׃ בְּרֹגֶז רַחֵם תִּזְכּוֹר׃ כִּי הוּא יָדַע יִצְרֵנוּ זָכוּר כִּי עָפָר אֲנָחְנוּ : עָזְרֵנוּ אֱלֹהֵי יִשְׁעֵנוּ עַל דְּבַר כְּבוֹד שְׁמֶךָ : וְהַצִּילֵנוּ וְכַפֵּר עַל חַטֹּאתֵינוּ לְמַעַן שְׁמֶךָ : חצי קדיש

בשני ובחמישי אומרים זה

מנהג אשכנז

אֵל אֶרֶךְ אַפַּיִם וְרַב חֶסֶד וֶאֱמֶת אַל בְּאַפְּךָ תוֹכִיחֵנוּ · חוּסָה יְיָ עַל עַמֶּךָ וְהוֹשִׁיעֵנוּ מִכָּל רָע חָטָאנוּ לְךָ אָדוֹן · סְלַח נָא כְּרוֹב רַחֲמֶיךָ אֵל :

מנהג פולין

אֵל אֶרֶךְ אַפַּיִם וְרַב חֶסֶד וֶאֱמֶת אַל תַּסְתֵּר פָּנֶיךָ מִמֶּנּוּ · חוּסָה יְיָ עַל יִשְׂרָאֵל עַמֶּךָ וְהַצִּילֵנוּ מִכָּל רָע חָטָאנוּ לְךָ אָדוֹן · סְלַח נָא כְּרוֹב רַחֲמֶיךָ אֵל :

כשפותחין ארון הקודש יאמר זה

וַיְהִי בִּנְסֹעַ הָאָרֹן וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה קוּמָה יְיָ וְיָפֻצוּ אֹיְבֶיךָ וְיָנֻסוּ מְשַׂנְאֶיךָ מִפָּנֶיךָ : כִּי מִצִּיּוֹן תֵּצֵא תוֹרָה וּדְבַר יְיָ מִירוּשָׁלָיִם : בָּרוּךְ שֶׁנָּתַן תּוֹרָה לְעַמּוֹ יִשְׂרָאֵל בִּקְדֻשָּׁתוֹ :

כתוב בזוהר אמר ר' שמעון בן יוחאי כד מפקין ספר תורה בציבורא למיקרי ביה מתפתחין תרעי שמיא דרחמין ומעוררין את האהבה לעילא ואיבעי ליה לבר נש למימר הכי :

בְּרִיךְ שְׁמֵהּ דְּמָרֵא עָלְמָא בְּרִיךְ כִּתְרָךְ וְאַתְרָךְ יְהֵא רְעוּתָךְ עִם עַמָּךְ יִשְׂרָאֵל לְעָלַם וּפוּרְקַן יְמִינָךְ אַחֲזֵי לְעַמָּךְ בְּבֵית מַקְדְּשָׁךְ וּלְאַמְטוּיֵי לָנָא מִטּוּב נְהוֹרָךְ וּלְקַבֵּל צְלוֹתָנָא בְּרַחֲמִין : יְהֵא רַעֲוָא קֳדָמָךְ דְּתוֹרִיךְ לָן חַיִּין בְּטִיבוּתָא וְלֶהֱוֵי אֲנָא פְּקִידָא בְּגוֹ צַדִּיקַיָּא לְמִרְחַם

עֲלַי וּלְמִנְטַר יָתִי וְיַת כָּל דִּילִי וְדִי לְעַמָּךְ
יִשְׂרָאֵל: אַנְתְּ הוּא זָן לְכוֹלָא וּמְפַרְנֵס לְכוֹלָא
אַנְתְּ הוּא שַׁלִּיט עַל כּוֹלָא אַנְתְּ הוּא דְּשַׁלִּיט
עַל מַלְכַיָּא וּמַלְכוּתָא דִּילָךְ הוּא אֲנָא
עַבְדָּא דְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא דְּסָגִידְנָא קַמֵּיהּ
וּמִקַּמָּא דִּיקַר אוֹרַיְתֵיהּ בְּכָל עִדָּן וְעִדָּן: לָא
עַל אֱנָשׁ רָחִיצְנָא וְלָא עַל בַּר אֱלָהִין*)
סָמִיכְנָא אֶלָּא בֶּאֱלָהָא דִשְׁמַיָּא דְּהוּא אֱלָהָא
קְשׁוֹט וְאוֹרַיְתֵיהּ קְשׁוֹט וּנְבִיאוֹהִי קְשׁוֹט
וּמַסְגֵּי לְמֶעְבַּד טַבְוָן וּקְשׁוֹט: בֵּיהּ אֲנָא רָחִיץ
וְלִשְׁמֵיהּ יַקִּירָא קַדִּישָׁא אֲנָא אֵמַר תּוּשְׁבְּחָן
יְהֵא רַעֲוָא קֳדָמָךְ דְּתִפְתַּח לִבָּאִי בְּאוֹרַיְתָא
וְתַשְׁלִים מִשְׁאֲלִין דְּלִבָּאִי וְלִבָּא דְכָל
עַמָּךְ יִשְׂרָאֵל לְטַב וּלְחַיִּין וְלִשְׁלָם:

בשבת אומרים שמע ישראל · אחד אלהינו · גדלו · לך ה' הגדולה · על הכל · אב הרחמים:

שְׁמַע יִשְׂרָאֵל ׀ יְהוָה אֱלֹהֵינוּ ׀ יְהוָה אֶחָד:
אֶחָד אֱלֹהֵינוּ גָּדוֹל אֲדוֹנֵינוּ קָדוֹשׁ (בר"ס ויו"כ וְנוֹרָא) שְׁמוֹ.

בקול החזן מתחיל גדלו והקהל אומרים לך ה' הגדולה אב הרחמים:

גַּדְּלוּ לַיְיָ אִתִּי וּנְרוֹמְמָה שְׁמוֹ יַחְדָּו:

לְךָ יְיָ הַגְּדֻלָּה וְהַגְּבוּרָה וְהַתִּפְאֶרֶת וְהַנֵּצַח וְהַהוֹד כִּי כֹל בַּשָּׁמַיִם וּבָאָרֶץ לְךָ יְיָ הַמַּמְלָכָה וְהַמִּתְנַשֵּׂא לְכֹל לְרֹאשׁ: רוֹמְמוּ יְיָ

*) בר אלהין היינו מלאך כנזכר בדניאל·

אלהינו

אלהֵינוּ וְהִשְׁתַּחֲווּ לַהֲדֹם רַגְלָיו קָדוֹשׁ הוּא: רוֹמְמוּ יְיָ אֱלֹהֵינוּ וְהִשְׁתַּחֲווּ
לְהַר קָדְשׁוֹ כִּי קָדוֹשׁ יְיָ אֱלֹהֵינוּ:

עַל הַכֹּל יִתְגַּדַּל וְיִתְקַדַּשׁ וְיִשְׁתַּבַּח וְיִתְפָּאַר וְיִתְרוֹמַם וְיִתְנַשֵּׂא שְׁמוֹ שֶׁל מֶלֶךְ מַלְכֵי הַמְּלָכִים הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא · בָּעוֹלָמוֹת שֶׁבָּרָא הָעוֹלָם הַזֶּה וְהָעוֹלָם הַבָּא · כִּרְצוֹנוֹ וְכִרְצוֹן יְרֵאָיו וְכִרְצוֹן כָּל בֵּית יִשְׂרָאֵל: צוּר הָעוֹלָמִים אֲדוֹן כָּל הַבְּרִיּוֹת אֱלוֹהַּ כָּל הַנְּפָשׁוֹת · הַיּוֹשֵׁב בְּמֶרְחֲבֵי מָרוֹם הַשּׁוֹכֵן בִּשְׁמֵי שְׁמֵי קֶדֶם קְדֻשָּׁתוֹ עַל הַחַיּוֹת וּקְדֻשָּׁתוֹ עַל כִּסֵּא הַכָּבוֹד: וּבְכֵן יִתְקַדַּשׁ שִׁמְךָ בָּנוּ יְיָ אֱלֹהֵינוּ לְעֵינֵי כָּל חָי · וְנֹאמַר לְפָנָיו שִׁיר חָדָשׁ כַּכָּתוּב · שִׁירוּ לֵאלֹהִים זַמְּרוּ שְׁמוֹ סֹלּוּ לָרֹכֵב בָּעֲרָבוֹת בְּיָהּ שְׁמוֹ וְעִלְזוּ לְפָנָיו: וְנִרְאֵהוּ עַיִן בְּעַיִן בְּשׁוּבוֹ אֶל נָוֵהוּ כַּכָּתוּב · כִּי עַיִן בְּעַיִן יִרְאוּ בְּשׁוּב יְיָ צִיּוֹן: וְנֶאֱמַר וְנִגְלָה כְּבוֹד יְיָ וְרָאוּ כָל בָּשָׂר יַחְדָּו כִּי פִּי יְיָ דִּבֵּר:

אַב הָרַחֲמִים הוּא יְרַחֵם עַם עֲמוּסִים וְיִזְכּוֹר בְּרִית אֵיתָנִים וְיַצִּיל נַפְשׁוֹתֵינוּ מִן הַשָּׁעוֹת הָרָעוֹת וְיִגְעַר בְּיֵצֶר הָרָע מִן הַנְּשׂוּאִים וְיָחוֹן אוֹתָנוּ לִפְלֵיטַת עוֹלָמִים וִימַלֵּא מִשְׁאֲלוֹתֵינוּ בְּמִדָּה טוֹבָה יְשׁוּעָה וְרַחֲמִים:

כשמגביהין הס״ת אומרים זה

וְזֹאת הַתּוֹרָה אֲשֶׁר שָׂם מֹשֶׁה לִפְנֵי בְּנֵי יִשְׂרָאֵל עַל פִּי יְיָ בְּיַד מֹשֶׁה: עֵץ חַיִּים הִיא לַמַּחֲזִיקִים בָּהּ וְתוֹמְכֶיהָ מְאֻשָּׁר: דְּרָכֶיהָ דַרְכֵי נֹעַם וְכָל נְתִיבוֹתֶיהָ שָׁלוֹם: אֹרֶךְ יָמִים בִּימִינָהּ בִּשְׂמֹאלָהּ עוֹשֶׁר וְכָבוֹד: יְיָ חָפֵץ לְמַעַן צִדְקוֹ יַגְדִּיל תּוֹרָה וְיַאְדִּיר:

בשני ובחמישי כשאומרים תחנון קודם שמכניסין ס״ת לה״כל יאמר החזן זה

יְהִי רָצוֹן מִלִּפְנֵי אָבִינוּ שֶׁבַּשָּׁמַיִם לְכוֹנֵן אֶת בֵּית חַיֵּינוּ וּלְהָשִׁיב אֶת שְׁכִינָתוֹ בְּתוֹכֵנוּ בִּמְהֵרָה בְיָמֵינוּ וְנֹאמַר אָמֵן:

יְהִי רָצוֹן מִלִּפְנֵי אָבִינוּ שֶׁבַּשָּׁמַיִם לְרַחֵם עָלֵינוּ וְעַל פְּלֵיטָתֵנוּ וְלִמְנוֹעַ מַשְׁחִית וּמַגֵּפָה מֵעָלֵינוּ וּמֵעַל כָּל עַמּוֹ בֵּית יִשְׂרָאֵל וְנֹאמַר אָמֵן:

יְהִי רָצוֹן מִלִּפְנֵי אָבִינוּ שֶׁבַּשָּׁמַיִם לְקַיֵּים בָּנוּ חַכְמֵי יִשְׂרָאֵל הֵם וּנְשֵׁיהֶם וּבְנֵיהֶם וּבְנוֹתֵיהֶם וְתַלְמִידֵיהֶם וְתַלְמִידֵי תַלְמִידֵיהֶם בְּכָל מְקוֹמוֹת מוֹשְׁבוֹתֵיהֶם וְנֹאמַר אָמֵן:

יְהִי רָצוֹן מִלִּפְנֵי אָבִינוּ שֶׁבַּשָּׁמַיִם שֶׁנִּשְׁמַע וְנִתְבַּשֵּׂר בְּשׂוֹרוֹת טוֹבוֹת יְשׁוּעוֹת וְנֶחָמוֹת: וִיקַבֵּץ נִדָּחֵינוּ מֵאַרְבַּע כַּנְפוֹת הָאָרֶץ וְנֹאמַר אָמֵן:

אַחֵינוּ מִבֵּית יִשְׂרָאֵל הַנְּתוּנִים בְּצָרָה וּבַשִּׁבְיָה הָעוֹמְדִים בֵּין בַּיָּם וּבֵין בַּיַּבָּשָׁה · הַמָּקוֹם יְרַחֵם עֲלֵיהֶם וְיוֹצִיאֵם מִצָּרָה לִרְוָחָה וּמֵאֲפֵלָה

לְאוֹרָה וּמִמְּצוּקָה לִגְאוּלָה הַשְׁתָּא בַּעֲגָלָא וּבִזְמַן קָרִיב וְנֹאמַר אָמֵן׃

ואח"כ יאמר החזן זה **יְהַלְלוּ אֶת שֵׁם יְיָ כִּי נִשְׂגָּב שְׁמוֹ לְבַדּוֹ׃**

והקהל אומרים הוֹדוֹ עַל אֶרֶץ וְשָׁמָיִם׃ וַיָּרֶם קֶרֶן לְעַמּוֹ תְּהִלָּה לְכָל חֲסִידָיו לִבְנֵי יִשְׂרָאֵל עַם קְרֹבוֹ הַלְלוּיָהּ׃

בחול ובר"ח ובי"ט ובשבת במנחה אומרים לדוד מזמור תחלה בשיר של יום ובשבת בשחרית אומרים מזמור לדוד הבו תחלה קודם לכה דודי: כשמכניסין הס"ת להיכל אומרים זה:

וּבְנֻחֹה יֹאמַר שׁוּבָה יְיָ רִבְבוֹת אַלְפֵי יִשְׂרָאֵל׃ קוּמָה יְיָ לִמְנוּחָתֶךָ אַתָּה וַאֲרוֹן עֻזֶּךָ׃ כֹּהֲנֶיךָ יִלְבְּשׁוּ צֶדֶק וַחֲסִידֶיךָ יְרַנֵּנוּ׃ בַּעֲבוּר דָּוִד עַבְדֶּךָ אַל תָּשֵׁב פְּנֵי מְשִׁיחֶךָ׃ כִּי לֶקַח טוֹב נָתַתִּי לָכֶם תּוֹרָתִי אַל תַּעֲזֹבוּ׃ עֵץ חַיִּים הִיא לַמַּחֲזִיקִים בָּהּ וְתוֹמְכֶיהָ מְאֻשָּׁר׃ דְּרָכֶיהָ דַרְכֵי נֹעַם וְכָל נְתִיבוֹתֶיהָ שָׁלוֹם׃ הֲשִׁיבֵנוּ יְיָ אֵלֶיךָ וְנָשׁוּבָה חַדֵּשׁ יָמֵינוּ כְּקֶדֶם׃ אשרי כו'

א"א למנצח לא בר"ח ולא בחנוכה ולא בפורים קטן ב' ימים ולא בפורים גדול ב' ימים ולא בע"פ ולא בט' באב ולא בערב יו"כ ולא בח"ה אבל באסרו חג ובער"ה ול"ג בעומר ושלשה ימי הגבלה ובט"ו באב ובט"ו בשבט אומרים. גם א"א בבית אבל ר"ל:

לַמְנַצֵּחַ מִזְמוֹר לְדָוִד׃ יַעַנְךָ יְיָ בְּיוֹם צָרָה יְשַׂגֶּבְךָ שֵׁם אֱלֹהֵי יַעֲקֹב׃ יִשְׁלַח עֶזְרְךָ מִקֹּדֶשׁ וּמִצִּיּוֹן יִסְעָדֶךָּ׃ יִזְכֹּר כָּל מִנְחֹתֶיךָ וְעוֹלָתְךָ יְדַשְּׁנֶה סֶלָה׃ יִתֶּן לְךָ כִלְבָבֶךָ וְכָל עֲצָתְךָ יְמַלֵּא׃ נְרַנְּנָה בִּישׁוּעָתֶךָ וּבְשֵׁם אֱלֹהֵינוּ נִדְגֹּל יְמַלֵּא יְיָ כָּל מִשְׁאֲלוֹתֶיךָ׃ עַתָּה יָדַעְתִּי כִּי הוֹשִׁיעַ יְיָ מְשִׁיחוֹ יַעֲנֵהוּ מִשְּׁמֵי קָדְשׁוֹ בִּגְבֻרוֹת יֵשַׁע יְמִינוֹ׃ אֵלֶּה בָרֶכֶב וְאֵלֶּה בַסּוּסִים וַאֲנַחְנוּ בְּשֵׁם יְיָ אֱלֹהֵינוּ נַזְכִּיר׃ הֵמָּה כָּרְעוּ וְנָפָלוּ וַאֲנַחְנוּ קַמְנוּ וַנִּתְעוֹדָד׃ יְיָ הוֹשִׁיעָה הַמֶּלֶךְ יַעֲנֵנוּ בְיוֹם קָרְאֵנוּ׃

וּבָא לְצִיּוֹן גּוֹאֵל וּלְשָׁבֵי פֶשַׁע בְּיַעֲקֹב נְאֻם יְיָ׃ וַאֲנִי זֹאת בְּרִיתִי אוֹתָם אָמַר יְיָ רוּחִי אֲשֶׁר עָלֶיךָ וּדְבָרַי אֲשֶׁר שַׂמְתִּי בְּפִיךָ לֹא

ימושו מפיך ומפי זרעך ומפי זרע זרעך
אמר יי מעתה ועד עולם: ואתה קדוש
יושב תהלות ישראל: וקרא זה אל זה ואמר
קדוש קדוש קדוש יי צבאות מלא כל
הארץ כבודו: ומקבלין דין מן דין ואמרין
קדיש בשמי מרומא עלאה בית
שכינתיה קדיש על ארעא עובד גבורתיה
קדיש בעלם עלמיא יי צבאות מליא כל
ארעא זיו יקריה ותשאני רוחא ואשמע אחרי
קול רעש גדול ברוך כבוד יי ממקומו:
ונטלתני רוחא ושמעית בתרי קל זיע סגיא
דמשבחין ואמרין בריך יקרא דיי מאתר
בית שכינתיה: יי ימלוך לעולם ועד: יי
מלכותיה קאים לעלם ולעלמי עלמיא: יי
אלהי אברהם יצחק וישראל אבותינו שמרה
זאת לעולם ליצר מחשבות לבב עמך
והכן לבבם אליך: והוא רחום יכפר עון ולא
ישחית והרבה להשיב אפו ולא יעיר כל
חמתו: כי אתה יי טוב וסלח ורב חסד לכל

קוֹרְאֶיךָ: צִדְקָתְךָ צֶדֶק לְעוֹלָם וְתוֹרָתְךָ אֱמֶת: תִּתֵּן אֱמֶת לְיַעֲקֹב חֶסֶד לְאַבְרָהָם אֲשֶׁר נִשְׁבַּעְתָּ לַאֲבוֹתֵינוּ מִימֵי קֶדֶם: בָּרוּךְ אֲדֹנָי יוֹם יוֹם יַעֲמָס לָנוּ הָאֵל יְשׁוּעָתֵנוּ סֶלָה: יְיָ צְבָאוֹת עִמָּנוּ מִשְׂגָּב לָנוּ אֱלֹהֵי יַעֲקֹב סֶלָה: יְיָ צְבָאוֹת אַשְׁרֵי אָדָם בּוֹטֵחַ בָּךְ: יְיָ הוֹשִׁיעָה הַמֶּלֶךְ יַעֲנֵנוּ בְיוֹם קָרְאֵנוּ: בָּרוּךְ אֱלֹהֵינוּ שֶׁבְּרָאָנוּ לִכְבוֹדוֹ וְהִבְדִּילָנוּ מִן הַתּוֹעִים*) וְנָתַן לָנוּ תּוֹרַת אֱמֶת וְחַיֵּי עוֹלָם נָטַע בְּתוֹכֵנוּ הוּא יִפְתַּח לִבֵּנוּ בְּתוֹרָתוֹ וְיָשֵׂם בְּלִבֵּנוּ אַהֲבָתוֹ וְיִרְאָתוֹ וְלַעֲשׂוֹת רְצוֹנוֹ וּלְעָבְדוֹ בְּלֵבָב שָׁלֵם לְמַעַן לֹא נִיגַע לָרִיק וְלֹא נֵלֵד לַבֶּהָלָה: יְהִי רָצוֹן מִלְּפָנֶיךָ יְיָ אֱלֹהֵינוּ וֵאלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ שֶׁנִּשְׁמוֹר חֻקֶּיךָ בָּעוֹלָם הַזֶּה וְנִזְכֶּה וְנִחְיֶה וְנִרְאֶה וְנִירַשׁ טוֹבָה וּבְרָכָה לִשְׁנֵי יְמוֹת הַמָּשִׁיחַ וּלְחַיֵּי הָעוֹלָם הַבָּא: לְמַעַן יְזַמֶּרְךָ כָבוֹד וְלֹא יִדּוֹם יְיָ אֱלֹהַי לְעוֹלָם אוֹדֶךָּ: בָּרוּךְ הַגֶּבֶר אֲשֶׁר יִבְטַח בַּייָ וְהָיָה יְיָ מִבְטַחוֹ: בִּטְחוּ בַייָ עֲדֵי עַד כִּי בְּיָהּ יְיָ צוּר עוֹלָמִים:

*) כי בשעת מחבר מורה רוב בני אדם היו תועים ולא ידעו את אלהים׃

ובטחו

ויבטחו בך יודעי שמך כי לא עזבת דרשיך
יי: יי חפץ למען צדקו יגדיל תורה ויאדיר:

ועתה יגדל נא כח אדני כאשר דברת לאמר: זכור רחמיך יי וחסדיך כי מעולם המה:

יתגדל ויתקדש שמיה רבא בעלמא די ברא כרעותיה וימליך
מלכותיה בחייכון וביומיכון ובחיי דכל בית ישראל בעגלא
ובזמן קריב ואמרו אמן: יהא שמיה רבא מברך לעלם ולעלמי עלמיא:

חזן יתברך וישתבח ויתפאר ויתרומם ויתנשא ויתהדר ויתעלה
ויתהלל שמיה דקודשא בריך הוא לעילא (בעשי"ת ולעילא
מכל) מן כל ברכתא ושירתא תשבחתא ונחמתא דאמירן בעלמא
ואמרו אמן: קהל יהי שם יי מבורך מעתה ועד עולם:

חזן תתקבל צלותהון ובעותהון דכל בית ישראל קדם אבוהון דבשמיא
ואמרו אמן: קהל יהי שם יי מבורך מעתה ועד עולם:

יהא שלמא רבא מן שמיא וחיים עלינו ועל כל ישראל ואמרו אמן:
קהל עזרי מעם יי עשה שמים וארץ:

חזן עושה שלום במרומיו הוא יעשה שלום עלינו ועל כל ישראל
ואמרו אמן:

קדיש דרבנן כשאומרים קדיש דרבנן אומרים יתגדל עד יהא שלמא רבא ואח"כ אומרים זה:

על ישראל ועל רבנן ועל תלמידיהון ועל כל תלמידי תלמידיהון ועל כל
מאן דעסקין באורייתא די באתרא הדין ודי בכל אתר ואתר יהא
להון ולכון שלמא רבא חנא וחסדא ורחמי וחיי אריכי ומזוני רויחי
ופורקנא מן קדם אבוהון די בשמיא וארעא ואמרו אמן: יהא שלמא וכו׳

עלינו לשבח לאדון הכל לתת גדלה
ליוצר בראשית שלא עשנו*)
כגויי הארצות ולא שמנו כמשפחות האדמה
שלא שם חלקנו כהם וגורלנו ככל המונם.
ואנחנו כורעים ומשתחוים ומודים לפני

*) בשעת מתן תורה

מלך מלכי המלכים הקדוש ברוך הוא:
שהוא נוטה שמים ויוסד ארץ ומושב יקרו
בשמים ממעל ושכינת עזו בגבהי מרומים
הוא אלהינו אין עוד: אמת מלכנו אפס
זולתו*) ככתוב בתורתו וידעת היום
והשבות אל לבבך כי יי הוא האלהים בשמים
ממעל ועל הארץ מתחת אין עוד:
על כן נקוה לך יי אלהינו לראות מהרה בתפארת
עזך: להעביר גלולים*) מן הארץ והאלילים
כרות יכרתון לתקן עולם במלכות שדי וכל בני
בשר יקראו בשמך להפנות אליך כל רשעי ארץ:
יכירו וידעו כל יושבי תבל כי לך תכרע כל ברך
תשבע כל לשון לפניך יי אלהינו יכרעו ויפולו ולכבוד
שמך יקר יתנו ויקבלו כולם את עול מלכותך
ותמלוך עליהם מהרה לעולם ועד: כי המלכות שלך
היא ולעולמי עד תמלוך בכבוד ככתוב בתורתך
יי ימלוך לעולם ועד: ונאמר והיה יי למלך על כל
הארץ ביום ההוא יהיה יי אחד ושמו אחד:

ובתורתך כתוב לאמר שמע ישראל יי אלהינו יי אחד:
אל תירא מפחד פתאום ומשואת רשעים כי תבא: עוצו עצה ותופר
דברו דבר ולא יקום כי עמנו אל: ועד זקנה אני הוא ועד שיבה
אני אסבול: אני עשיתי ואני אשא ואני אסבול ואמלט:

*) הקב"ה הוא לבדו מלך על כל העולם מלך מלכי המלכים.
*) הם הפסילים של עובדים במדינות רחוקות.

לדוד

בראשון בשבת היום יום ראשון בשבת שבו היו הלוים אומרים בבית המקדש

לְדָוִד מִזְמוֹר לַייָ הָאָרֶץ וּמְלוֹאָהּ תֵּבֵל וְיֹשְׁבֵי בָהּ: כִּי הוּא עַל יַמִּים
יְסָדָהּ וְעַל נְהָרוֹת יְכוֹנְנֶהָ: מִי יַעֲלֶה בְהַר יְיָ וּמִי יָקוּם בִּמְקוֹם
קָדְשׁוֹ: נְקִי כַפַּיִם וּבַר לֵבָב אֲשֶׁר לֹא נָשָׂא לַשָּׁוְא נַפְשִׁי וְלֹא נִשְׁבַּע
לְמִרְמָה: יִשָּׂא בְרָכָה מֵאֵת יְיָ וּצְדָקָה מֵאֱלֹהֵי יִשְׁעוֹ: זֶה דּוֹר דּוֹרְשָׁיו
מְבַקְשֵׁי פָנֶיךָ יַעֲקֹב סֶלָה: שְׂאוּ שְׁעָרִים רָאשֵׁיכֶם וְהִנָּשְׂאוּ פִּתְחֵי עוֹלָם
וְיָבֹא מֶלֶךְ הַכָּבוֹד: מִי זֶה מֶלֶךְ הַכָּבוֹד יְיָ עִזּוּז וְגִבּוֹר יְיָ גִּבּוֹר מִלְחָמָה:
שְׂאוּ שְׁעָרִים רָאשֵׁיכֶם וּשְׂאוּ פִּתְחֵי עוֹלָם וְיָבֹא מֶלֶךְ הַכָּבוֹד: מִי הוּא
זֶה מֶלֶךְ הַכָּבוֹד יְיָ צְבָאוֹת הוּא מֶלֶךְ הַכָּבוֹד סֶלָה:

בשני בשבת היום יום שני בשבת שבו היו הלוים אומרים בבית המקדש

שִׁיר מִזְמוֹר לִבְנֵי קֹרַח: גָּדוֹל יְיָ וּמְהֻלָּל מְאֹד בְּעִיר אֱלֹהֵינוּ הַר קָדְשׁוֹ:
יְפֵה נוֹף מְשׂוֹשׂ כָּל הָאָרֶץ הַר צִיּוֹן יַרְכְּתֵי צָפוֹן קִרְיַת מֶלֶךְ רָב:
אֱלֹהִים בְּאַרְמְנוֹתֶיהָ נוֹדַע לְמִשְׂגָּב: כִּי הִנֵּה הַמְּלָכִים נוֹעֲדוּ עָבְרוּ יַחְדָּו:
הֵמָּה רָאוּ כֵּן תָּמָהוּ נִבְהֲלוּ נֶחְפָּזוּ: רְעָדָה אֲחָזָתַם שָׁם חִיל כַּיּוֹלֵדָה:
בְּרוּחַ קָדִים תְּשַׁבֵּר אֳנִיּוֹת תַּרְשִׁישׁ: כַּאֲשֶׁר שָׁמַעְנוּ כֵּן רָאִינוּ בְּעִיר יְיָ
צְבָאוֹת בְּעִיר אֱלֹהֵינוּ אֱלֹהִים יְכוֹנְנֶהָ עַד עוֹלָם סֶלָה: דִּמִּינוּ אֱלֹהִים חַסְדֶּךָ
בְּקֶרֶב הֵיכָלֶךָ: כְּשִׁמְךָ אֱלֹהִים כֵּן תְּהִלָּתְךָ עַל קַצְוֵי אֶרֶץ צֶדֶק מָלְאָה
יְמִינֶךָ: יִשְׂמַח הַר צִיּוֹן תָּגֵלְנָה בְּנוֹת יְהוּדָה לְמַעַן מִשְׁפָּטֶיךָ: סֹבּוּ צִיּוֹן
וְהַקִּיפוּהָ סִפְרוּ מִגְדָּלֶיהָ: שִׁיתוּ לִבְּכֶם לְחֵילָה פַּסְּגוּ אַרְמְנוֹתֶיהָ: לְמַעַן
תְּסַפְּרוּ לְדוֹר אַחֲרוֹן: כִּי זֶה אֱלֹהִים אֱלֹהֵינוּ עוֹלָם וָעֶד הוּא יְנַהֲגֵנוּ עַל מוּת:

בשלישי בשבת היום יום שלישי בשבת שבו היו הלוים אומרים בבית המקדש

מִזְמוֹר לְאָסָף אֱלֹהִים נִצָּב בַּעֲדַת אֵל בְּקֶרֶב אֱלֹהִים יִשְׁפֹּט: עַד מָתַי
תִּשְׁפְּטוּ עָוֶל וּפְנֵי רְשָׁעִים תִּשְׂאוּ סֶלָה: שִׁפְטוּ דָל וְיָתוֹם עָנִי וָרָשׁ
הַצְדִּיקוּ: פַּלְּטוּ דַל וְאֶבְיוֹן מִיַּד רְשָׁעִים הַצִּילוּ: לֹא יָדְעוּ וְלֹא יָבִינוּ
בַּחֲשֵׁכָה יִתְהַלָּכוּ יִמּוֹטוּ כָּל מוֹסְדֵי אָרֶץ: אֲנִי אָמַרְתִּי אֱלֹהִים אַתֶּם וּבְנֵי
עֶלְיוֹן כֻּלְּכֶם: אָכֵן כְּאָדָם תְּמוּתוּן וּכְאַחַד הַשָּׂרִים תִּפֹּלוּ: קוּמָה אֱלֹהִים
שָׁפְטָה הָאָרֶץ כִּי אַתָּה תִנְחַל בְּכָל הַגּוֹיִם:

ברביעי בשבת היום יום רביעי בשבת שבו היו הלוים אומרים בבית המקדש

*)אֵל נְקָמוֹת יְיָ אֵל נְקָמוֹת הוֹפִיעַ: הִנָּשֵׂא שֹׁפֵט הָאָרֶץ הָשֵׁב גְּמוּל עַל
גֵּאִים: עַד מָתַי רְשָׁעִים יְיָ עַד מָתַי רְשָׁעִים יַעֲלֹזוּ: יַבִּיעוּ יְדַבְּרוּ

*) זהו אל נקמות שנקמה מפרעה ומסנחריב השב גמול על המתגאים למולך ופינס מאתינים כך׳

עָתָק יִתְאַמְּרוּ כָּל פֹּעֲלֵי אָוֶן׃ עַמְּךָ יְיָ יְדַכְּאוּ וְנַחֲלָתְךָ יְעַנּוּ׃ אַלְמָנָה וְגֵר יַהֲרֹגוּ וִיתוֹמִים יְרַצֵּחוּ׃ וַיֹּאמְרוּ לֹא יִרְאֶה יָּהּ וְלֹא יָבִין אֱלֹהֵי יַעֲקֹב׃ בִּינוּ בֹּעֲרִים בָּעָם וּכְסִילִים מָתַי תַּשְׂכִּילוּ׃ הֲנֹטַע אֹזֶן הֲלֹא יִשְׁמָע אִם יֹצֵר עַיִן הֲלֹא יַבִּיט׃ הֲיֹסֵר גּוֹיִם הֲלֹא יוֹכִיחַ הַמְלַמֵּד אָדָם דָּעַת׃ יְיָ יֹדֵעַ מַחְשְׁבוֹת אָדָם כִּי הֵמָּה הָבֶל׃ אַשְׁרֵי הַגֶּבֶר אֲשֶׁר תְּיַסְּרֶנּוּ יָּהּ וּמִתּוֹרָתְךָ תְלַמְּדֶנּוּ׃ לְהַשְׁקִיט לוֹ מִימֵי רָע עַד יִכָּרֶה לָרָשָׁע שָׁחַת׃ כִּי לֹא יִטֹּשׁ יְיָ עַמּוֹ וְנַחֲלָתוֹ לֹא יַעֲזוֹב׃ כִּי עַד צֶדֶק יָשׁוּב מִשְׁפָּט וְאַחֲרָיו כָּל יִשְׁרֵי לֵב׃ מִי יָקוּם לִי עִם מְרֵעִים מִי יִתְיַצֵּב לִי עִם פֹּעֲלֵי אָוֶן׃ לוּלֵי יְיָ עֶזְרָתָה לִּי כִּמְעַט שָׁכְנָה דוּמָה נַפְשִׁי׃ אִם אָמַרְתִּי מָטָה רַגְלִי חַסְדְּךָ יְיָ יִסְעָדֵנִי׃ בְּרֹב שַׂרְעַפַּי בְּקִרְבִּי תַּנְחוּמֶיךָ יְשַׁעַשְׁעוּ נַפְשִׁי׃ הַיְחָבְרְךָ כִּסֵּא הַוּוֹת יֹצֵר עָמָל עֲלֵי חוֹק׃ יָגוֹדּוּ עַל נֶפֶשׁ צַדִּיק וְדָם נָקִי יַרְשִׁיעוּ׃ וַיְהִי יְיָ לִי לְמִשְׂגָּב וֵאלֹהַי לְצוּר מַחְסִי׃ וַיָּשֶׁב עֲלֵיהֶם אֶת אוֹנָם וּבְרָעָתָם יַצְמִיתֵם יַצְמִיתֵם יְיָ אֱלֹהֵינוּ׃

לְכוּ נְרַנְּנָה לַייָ נָרִיעָה לְצוּר יִשְׁעֵנוּ׃ נְקַדְּמָה פָנָיו בְּתוֹדָה בִּזְמִירוֹת נָרִיעַ לוֹ׃ כִּי אֵל גָּדוֹל יְיָ וּמֶלֶךְ גָּדוֹל עַל כָּל אֱלֹהִים׃

בחמישי בשבת היום יום חמישי בשבת שבו היו הלוים אומרים בבית המקדש

לַמְנַצֵּחַ עַל הַגִּתִּית לְאָסָף׃ הַרְנִינוּ לֵאלֹהִים עוּזֵּנוּ הָרִיעוּ לֵאלֹהֵי יַעֲקֹב׃ שְׂאוּ זִמְרָה וּתְנוּ תוֹף כִּנּוֹר נָעִים עִם נָבֶל׃ תִּקְעוּ בַחֹדֶשׁ שׁוֹפָר בַּכֶּסֶה לְיוֹם חַגֵּנוּ׃ כִּי חוֹק לְיִשְׂרָאֵל הוּא מִשְׁפָּט לֵאלֹהֵי יַעֲקֹב׃ עֵדוּת בִּיהוֹסֵף שָׂמוֹ בְּצֵאתוֹ עַל אֶרֶץ מִצְרָיִם שְׂפַת לֹא יָדַעְתִּי אֶשְׁמָע׃ הֲסִירוֹתִי מִסֵּבֶל שִׁכְמוֹ כַּפָּיו מִדּוּד תַּעֲבֹרְנָה׃ בַּצָּרָה קָרָאתָ וָאֲחַלְּצֶךָּ אֶעֶנְךָ בְּסֵתֶר רַעַם אֶבְחָנְךָ עַל מֵי מְרִיבָה סֶלָה׃ שְׁמַע עַמִּי וְאָעִידָה בָּךְ יִשְׂרָאֵל אִם תִּשְׁמַע לִי׃ לֹא יִהְיֶה בְךָ אֵל זָר וְלֹא תִשְׁתַּחֲוֶה לְאֵל נֵכָר׃ אָנֹכִי יְיָ אֱלֹהֶיךָ הַמַּעַלְךָ מֵאֶרֶץ מִצְרָיִם הַרְחֶב פִּיךָ וַאֲמַלְאֵהוּ׃ וְלֹא שָׁמַע עַמִּי לְקוֹלִי וְיִשְׂרָאֵל לֹא אָבָה לִי׃ וָאֲשַׁלְּחֵהוּ בִּשְׁרִירוּת לִבָּם יֵלְכוּ בְּמוֹעֲצוֹתֵיהֶם׃ לוּ עַמִּי שֹׁמֵעַ לִי יִשְׂרָאֵל בִּדְרָכַי יְהַלֵּכוּ׃ כִּמְעַט אוֹיְבֵיהֶם אַכְנִיעַ וְעַל צָרֵיהֶם אָשִׁיב יָדִי׃ מְשַׂנְאֵי יְיָ יְכַחֲשׁוּ לוֹ וִיהִי עִתָּם לְעוֹלָם׃ וַיַּאֲכִילֵהוּ מֵחֵלֶב חִטָּה וּמִצּוּר דְּבַשׁ אַשְׂבִּיעֶךָ׃

בששי בשבת היום יום ששי בשבת שבו היו הלוים אומרים בבית המקדש

יי מלך גאות לבש תמצא קודם יהי כבוד׃

מן ר״ח אלול עד אחר שמיני עצרת בערב ובבוקר אומרים זה׃

לְדָוִד יְיָ אוֹרִי וְיִשְׁעִי מִמִּי אִירָא יְיָ מָעוֹז חַיַּי מִמִּי אֶפְחָד׃ בִּקְרֹב עָלַי

מרעים

מְרֵעִים לֶאֱכוֹל אֶת בְּשָׂרִי צָרַי וְאֹיְבַי לִי הֵמָּה כָשְׁלוּ וְנָפָלוּ: אִם תַּחֲנֶה עָלַי מַחֲנֶה לֹא יִירָא לִבִּי אִם תָּקוּם עָלַי מִלְחָמָה בְּזֹאת אֲנִי בוֹטֵחַ: אַחַת שָׁאַלְתִּי מֵאֵת יְיָ אוֹתָהּ אֲבַקֵּשׁ: שִׁבְתִּי בְּבֵית יְיָ כָּל יְמֵי חַיַּי לַחֲזוֹת בְּנֹעַם יְיָ וּלְבַקֵּר בְּהֵיכָלוֹ: כִּי יִצְפְּנֵנִי בְּסֻכֹּה בְּיוֹם רָעָה יַסְתִּירֵנִי בְּסֵתֶר אָהֳלוֹ בְּצוּר יְרוֹמְמֵנִי: וְעַתָּה יָרוּם רֹאשִׁי עַל אֹיְבַי סְבִיבוֹתַי וְאֶזְבְּחָה בְאָהֳלוֹ זִבְחֵי תְרוּעָה אָשִׁירָה וַאֲזַמְּרָה לַייָ: שְׁמַע יְיָ קוֹלִי אֶקְרָא וְחָנֵּנִי וַעֲנֵנִי: לְךָ אָמַר לִבִּי בַּקְּשׁוּ פָנָי אֶת פָּנֶיךָ יְיָ אֲבַקֵּשׁ: אַל תַּסְתֵּר פָּנֶיךָ מִמֶּנִּי אַל תַּט בְּאַף עַבְדֶּךָ עֶזְרָתִי הָיִיתָ אַל תִּטְּשֵׁנִי וְאַל תַּעַזְבֵנִי אֱלֹהֵי יִשְׁעִי: כִּי אָבִי וְאִמִּי עֲזָבוּנִי וַייָ יַאַסְפֵנִי: הוֹרֵנִי יְיָ דַּרְכֶּךָ וּנְחֵנִי בְּאֹרַח מִישׁוֹר לְמַעַן שׁוֹרְרָי: אַל תִּתְּנֵנִי בְּנֶפֶשׁ צָרָי כִּי קָמוּ בִי עֵדֵי שֶׁקֶר וִיפֵחַ חָמָס: לוּלֵא הֶאֱמַנְתִּי לִרְאוֹת בְּטוּב יְיָ בְּאֶרֶץ חַיִּים: קַוֵּה אֶל יְיָ חֲזַק וְיַאֲמֵץ לִבֶּךָ וְקַוֵּה אֶל יְיָ:

שלשה עשר עקרים

אֲנִי מַאֲמִין בֶּאֱמוּנָה שְׁלֵמָה שֶׁהַבּוֹרֵא יִתְבָּרַךְ שְׁמוֹ הוּא בּוֹרֵא וּמַנְהִיג לְכָל הַבְּרוּאִים וְהוּא לְבַדּוֹ עָשָׂה וְעוֹשֶׂה וְיַעֲשֶׂה לְכָל הַמַּעֲשִׂים:

אֲנִי מַאֲמִין בֶּאֱמוּנָה שְׁלֵמָה שֶׁהַבּוֹרֵא יִתְבָּרַךְ שְׁמוֹ הוּא יָחִיד וְאֵין יְחִידוּת כָּמוֹהוּ בְּשׁוּם פָּנִים וְהוּא לְבַדּוֹ אֱלֹהֵינוּ הָיָה הֹוֶה וְיִהְיֶה:

אֲנִי מַאֲמִין בֶּאֱמוּנָה שְׁלֵמָה שֶׁהַבּוֹרֵא יִתְבָּרַךְ שְׁמוֹ אֵינוֹ גוּף וְלֹא יַשִּׂיגוּהוּ מַשִּׂיגֵי הַגּוּף וְאֵין לוֹ שׁוּם דִּמְיוֹן כְּלָל:

אֲנִי מַאֲמִין בֶּאֱמוּנָה שְׁלֵמָה שֶׁהַבּוֹרֵא יִתְבָּרַךְ שְׁמוֹ הוּא רִאשׁוֹן וְהוּא אַחֲרוֹן:

אֲנִי מַאֲמִין בֶּאֱמוּנָה שְׁלֵמָה שֶׁהַבּוֹרֵא יִתְבָּרַךְ שְׁמוֹ לוֹ לְבַדּוֹ רָאוּי לְהִתְפַּלֵּל וְאֵין רָאוּי לְהִתְפַּלֵּל לְזוּלָתוֹ:

אֲנִי מַאֲמִין בֶּאֱמוּנָה שְׁלֵמָה שֶׁכָּל דִּבְרֵי נְבִיאִים אֱמֶת:

אֲנִי מַאֲמִין בֶּאֱמוּנָה שְׁלֵמָה שֶׁנְּבוּאַת מֹשֶׁה רַבֵּינוּ עָלָיו הַשָּׁלוֹם הָיְתָה אֲמִתִּית וְשֶׁהוּא הָיָה אָב לַחֲכָמִים לַקּוֹדְמִים לְפָנָיו וְלַבָּאִים אַחֲרָיו:

אֲנִי מַאֲמִין בֶּאֱמוּנָה שְׁלֵמָה שֶׁכָּל הַתּוֹרָה הַמְּצוּיָה עַתָּה בְּיָדֵנוּ הִיא הַנְּתוּנָה לְמֹשֶׁה רַבֵּינוּ עָלָיו הַשָּׁלוֹם:

אֲנִי מַאֲמִין בֶּאֱמוּנָה שְׁלֵמָה שֶׁזֹּאת הַתּוֹרָה לֹא תְהֵא מֻחְלֶפֶת וְלֹא תְהֵא תּוֹרָה אַחֶרֶת מֵאֵת הַבּוֹרֵא יִתְבָּרַךְ שְׁמוֹ:

אֲנִי מַאֲמִין בֶּאֱמוּנָה שְׁלֵמָה שֶׁהַבּוֹרֵא יִתְבָּרַךְ שְׁמוֹ יוֹדֵעַ כָּל מַעֲשֵׂה בְנֵי אָדָם וְכָל מַחְשְׁבוֹתָם שֶׁנֶּאֱמַר הַיּוֹצֵר יַחַד לִבָּם הַמֵּבִין אֶל כָּל מַעֲשֵׂיהֶם:

אֲנִי מַאֲמִין בֶּאֱמוּנָה שְׁלֵמָה שֶׁהַבּוֹרֵא יִתְבָּרַךְ שְׁמוֹ גּוֹמֵל טוֹב לְשׁוֹמְרֵי מִצְוֹתָיו וּמַעֲנִישׁ לְעוֹבְרֵי מִצְוֹתָיו:

אֲנִי מַאֲמִין בֶּאֱמוּנָה שְׁלֵמָה בְּבִיאַת הַמָּשִׁיחַ וְאַף עַל פִּי שֶׁיִּתְמַהְמֵהַּ עִם כָּל זֶה אֲחַכֶּה לוֹ בְּכָל יוֹם שֶׁיָּבֹא:

אֲנִי מַאֲמִין בֶּאֱמוּנָה שְׁלֵמָה שֶׁתִּהְיֶה תְּחִיַּת הַמֵּתִים בְּעֵת שֶׁתַּעֲלֶה רָצוֹן מֵאֵת הַבּוֹרֵא יִתְבָּרַךְ שְׁמוֹ וְיִתְעַלֶּה זִכְרוֹ לָעַד וּלְנֵצַח נְצָחִים:

לִישׁוּעָתְךָ קִוִּיתִי יְיָ · קִוִּיתִי יְיָ לִישׁוּעָתְךָ · יְיָ לִישׁוּעָתְךָ קִוִּיתִי:

לְפוּרְקָנָךְ סַבָּרִית יְיָ · סַבָּרִית יְיָ לְפוּרְקָנָךְ · יְיָ לְפוּרְקָנָךְ סַבָּרִית:

קבלת שבת

לְכוּ נְרַנְּנָה לַיְיָ נָרִיעָה לְצוּר יִשְׁעֵנוּ: נְקַדְּמָה פָנָיו בְּתוֹדָה בִּזְמִירוֹת נָרִיעַ לוֹ: כִּי אֵל גָּדוֹל יְיָ וּמֶלֶךְ גָּדוֹל עַל כָּל אֱלֹהִים: אֲשֶׁר בְּיָדוֹ מֶחְקְרֵי אָרֶץ וְתוֹעֲפוֹת הָרִים לוֹ: אֲשֶׁר לוֹ הַיָּם וְהוּא עָשָׂהוּ וְיַבֶּשֶׁת יָדָיו יָצָרוּ: בֹּאוּ נִשְׁתַּחֲוֶה וְנִכְרָעָה נִבְרְכָה לִפְנֵי יְיָ עֹשֵׂנוּ: כִּי הוּא אֱלֹהֵינוּ וַאֲנַחְנוּ עַם מַרְעִיתוֹ וְצֹאן יָדוֹ הַיּוֹם אִם בְּקֹלוֹ

תִשְׁמָעוּ: אַל תַּקְשׁוּ לְבַבְכֶם כִּמְרִיבָה כְּיוֹם מַסָּה בַּמִּדְבָּר: אֲשֶׁר נִסּוּנִי אֲבוֹתֵיכֶם בְּחָנוּנִי גַּם רָאוּ פָעֳלִי: אַרְבָּעִים שָׁנָה אָקוּט בְּדוֹר וָאוֹמַר עַם תּוֹעֵי לֵבָב הֵם וְהֵם לֹא יָדְעוּ דְרָכָי: אֲשֶׁר נִשְׁבַּעְתִּי בְאַפִּי אִם יְבוֹאוּן אֶל מְנוּחָתִי:

שִׁירוּ לַיְיָ שִׁיר חָדָשׁ שִׁירוּ לַיְיָ כָּל הָאָרֶץ שִׁירוּ לַיְיָ בָּרְכוּ שְׁמוֹ בַּשְּׂרוּ מִיּוֹם לְיוֹם יְשׁוּעָתוֹ: סַפְּרוּ בַגּוֹיִם כְּבוֹדוֹ בְּכָל הָעַמִּים נִפְלְאוֹתָיו: כִּי גָדוֹל יְיָ וּמְהֻלָּל מְאֹד נוֹרָא הוּא עַל כָּל אֱלֹהִים: כִּי כָּל אֱלֹהֵי הָעַמִּים* אֱלִילִים וַיְיָ שָׁמַיִם עָשָׂה: הוֹד וְהָדָר לְפָנָיו עוֹז וְתִפְאֶרֶת בְּמִקְדָּשׁוֹ: הָבוּ לַיְיָ מִשְׁפְּחוֹת עַמִּים הָבוּ לַיְיָ כָּבוֹד וָעוֹז: הָבוּ לַיְיָ כְּבוֹד שְׁמוֹ שְׂאוּ מִנְחָה וּבֹאוּ לְחַצְרוֹתָיו: הִשְׁתַּחֲווּ לַיְיָ בְּהַדְרַת קֹדֶשׁ חִילוּ מִפָּנָיו כָּל הָאָרֶץ

אמרו

*) זאת אמר המשורר על העמים בימיו אשר לא האמינו בבורא עולם ולא ידעו את רצונו:

אִמְרוּ בַגּוֹיִם יְיָ מָלָךְ אַף תִּכּוֹן תֵּבֵל בַּל
תִּמּוֹט יָדִין עַמִּים בְּמֵישָׁרִים: יִשְׂמְחוּ
הַשָּׁמַיִם וְתָגֵל הָאָרֶץ יִרְעַם הַיָּם וּמְלוֹאוֹ:
יַעֲלוֹז שָׂדַי וְכָל אֲשֶׁר בּוֹ אָז יְרַנְּנוּ כָּל עֲצֵי
יָעַר: לִפְנֵי יְיָ כִּי בָא כִּי בָא לִשְׁפּוֹט הָאָרֶץ
יִשְׁפּוֹט תֵּבֵל בְּצֶדֶק וְעַמִּים בֶּאֱמוּנָתוֹ:
יְיָ מָלָךְ תָּגֵל הָאָרֶץ יִשְׂמְחוּ אִיִּים רַבִּים: עָנָן וַעֲרָפֶל
סְבִיבָיו צֶדֶק וּמִשְׁפָּט מְכוֹן כִּסְאוֹ: אֵשׁ לְפָנָיו תֵּלֵךְ
וּתְלַהֵט סָבִיב צָרָיו: הֵאִירוּ בְרָקָיו תֵּבֵל רָאֲתָה וַתָּחֵל
הָאָרֶץ: הָרִים כַּדּוֹנַג נָמַסּוּ מִלִּפְנֵי יְיָ מִלִּפְנֵי אֲדוֹן כָּל
הָאָרֶץ: הִגִּידוּ הַשָּׁמַיִם צִדְקוֹ וְרָאוּ כָל הָעַמִּים כְּבוֹדוֹ:
יֵבֹשׁוּ כָּל עוֹבְדֵי פֶסֶל* הַמִּתְהַלְלִים בָּאֱלִילִים הִשְׁתַּחֲווּ
לוֹ כָּל אֱלֹהִים: שָׁמְעָה וַתִּשְׂמַח צִיּוֹן וַתָּגֵלְנָה בְּנוֹת
יְהוּדָה לְמַעַן מִשְׁפָּטֶיךָ יְיָ: כִּי אַתָּה יְיָ עֶלְיוֹן עַל כָּל
הָאָרֶץ מְאֹד נַעֲלֵיתָ עַל כָּל אֱלֹהִים: אֹהֲבֵי יְיָ שִׂנְאוּ
רָע שֹׁמֵר נַפְשׁוֹת חֲסִידָיו מִיַּד רְשָׁעִים יַצִּילֵם: אוֹר
זָרֻעַ לַצַּדִּיק וּלְיִשְׁרֵי לֵב שִׂמְחָה: שִׂמְחוּ צַדִּיקִים בַּיְיָ
וְהוֹדוּ לְזֵכֶר קָדְשׁוֹ:

מִזְמוֹר שִׁירוּ לַייָ שִׁיר חָדָשׁ כִּי נִפְלָאוֹת
עָשָׂה: הוֹשִׁיעָה לּוֹ יְמִינוֹ וּזְרוֹעַ
קָדְשׁוֹ: הוֹדִיעַ יְיָ יְשׁוּעָתוֹ לְעֵינֵי הַגּוֹיִם גִּלָּה

*) גם זאת אמר המשורר על הכיון

צִדְקָתוֹ: זָכַר חַסְדּוֹ וֶאֱמוּנָתוֹ לְבֵית יִשְׂרָאֵל
רָאוּ כָל אַפְסֵי אָרֶץ אֵת יְשׁוּעַת אֱלֹהֵינוּ:
הָרִיעוּ לַיְיָ כָּל הָאָרֶץ פִּצְחוּ וְרַנְּנוּ וְזַמֵּרוּ: זַמְּרוּ
לַיְיָ בְּכִנּוֹר בְּכִנּוֹר וְקוֹל זִמְרָה: בַּחֲצוֹצְרוֹת
וְקוֹל שׁוֹפָר הָרִיעוּ לִפְנֵי הַמֶּלֶךְ יְיָ: יִרְעַם
הַיָּם וּמְלֹאוֹ תֵּבֵל וְיֹשְׁבֵי בָהּ: נְהָרוֹת יִמְחֲאוּ
כָף יַחַד הָרִים יְרַנֵּנוּ: לִפְנֵי יְיָ כִּי בָא לִשְׁפּוֹט
הָאָרֶץ יִשְׁפּוֹט תֵּבֵל בְּצֶדֶק וְעַמִּים בְּמֵישָׁרִים:
יְיָ מָלָךְ יִרְגְּזוּ עַמִּים יֹשֵׁב כְּרוּבִים תָּנוּט הָאָרֶץ: יְיָ
בְּצִיּוֹן גָּדוֹל וְרָם הוּא עַל כָּל הָעַמִּים: יוֹדוּ שִׁמְךָ
גָּדוֹל וְנוֹרָא קָדוֹשׁ הוּא: וְעֹז מֶלֶךְ מִשְׁפָּט אָהֵב אַתָּה
כּוֹנַנְתָּ מֵישָׁרִים מִשְׁפָּט וּצְדָקָה בְּיַעֲקֹב אַתָּה עָשִׂיתָ:
רוֹמְמוּ יְיָ אֱלֹהֵינוּ וְהִשְׁתַּחֲווּ לַהֲדוֹם רַגְלָיו קָדוֹשׁ הוּא:
מֹשֶׁה וְאַהֲרֹן בְּכֹהֲנָיו וּשְׁמוּאֵל בְּקוֹרְאֵי שְׁמוֹ קוֹרְאִים אֶל
יְיָ וְהוּא יַעֲנֵם: בְּעַמּוּד עָנָן יְדַבֵּר אֲלֵיהֶם שָׁמְרוּ עֵדוֹתָיו
וְחוֹק נָתַן לָמוֹ: יְיָ אֱלֹהֵינוּ אַתָּה עֲנִיתָם: אֵל נוֹשֵׂא הָיִיתָ
לָהֶם וְנוֹקֵם עַל עֲלִילוֹתָם: רוֹמְמוּ יְיָ אֱלֹהֵינוּ וְהִשְׁתַּחֲווּ
לְהַר קָדְשׁוֹ כִּי קָדוֹשׁ יְיָ אֱלֹהֵינוּ:

מִזְמוֹר לְדָוִד הָבוּ לַיְיָ בְּנֵי אֵלִים הָבוּ לַיְיָ
כָּבוֹד וָעוֹז: הָבוּ לַיְיָ כְּבוֹד שְׁמוֹ
הִשְׁתַּחֲווּ לַיְיָ בְּהַדְרַת קֹדֶשׁ: קוֹל יְיָ עַל הַמָּיִם

אֵל הַכָּבוֹד הִרְעִים יְיָ עַל מַיִם רַבִּים: קוֹל יְיָ
בַּכֹּחַ קוֹל יְיָ בֶּהָדָר: קוֹל יְיָ שֹׁבֵר אֲרָזִים
וַיְשַׁבֵּר יְיָ אֶת אַרְזֵי הַלְּבָנוֹן: וַיַּרְקִידֵם כְּמוֹ
עֵגֶל לְבָנוֹן וְשִׂרְיוֹן כְּמוֹ בֶן רְאֵמִים: קוֹל יְיָ
חוֹצֵב לַהֲבוֹת אֵשׁ: קוֹל יְיָ יָחִיל מִדְבָּר יָחִיל
יְיָ מִדְבַּר קָדֵשׁ: קוֹל יְיָ יְחוֹלֵל אַיָּלוֹת וַיֶּחֱשֹׂף
יְעָרוֹת וּבְהֵיכָלוֹ כֻּלּוֹ אֹמֵר כָּבוֹד: יְיָ לַמַּבּוּל
יָשָׁב וַיֵּשֶׁב יְיָ מֶלֶךְ לְעוֹלָם: יְיָ עֹז לְעַמּוֹ
יִתֵּן יְיָ יְבָרֵךְ אֶת עַמּוֹ בַשָּׁלוֹם: אנא בכח וכו' תמצא לעיל

לְכָה דוֹדִי לִקְרַאת כַּלָּה פְּנֵי שַׁבָּת נְקַבְּלָה: לכה

שָׁמוֹר וְזָכוֹר בְּדִבּוּר אֶחָד הִשְׁמִיעָנוּ אֵל הַמְיֻחָד ׃ יְיָ
אֶחָד וּשְׁמוֹ אֶחָד: לְשֵׁם וּלְתִפְאֶרֶת וְלִתְהִלָּה: לכה

לִקְרַאת שַׁבָּת לְכוּ וְנֵלְכָה: כִּי הִיא מְקוֹר הַבְּרָכָה ׃
מֵרֹאשׁ מִקֶּדֶם נְסוּכָה ׃ סוֹף מַעֲשֶׂה
בְּמַחֲשָׁבָה תְּחִלָּה: לכה

מִקְדַּשׁ מֶלֶךְ עִיר מְלוּכָה ׃ קוּמִי צְאִי מִתּוֹךְ
הַהֲפֵכָה ׃ רַב לָךְ שֶׁבֶת בְּעֵמֶק הַבָּכָא ׃
וְהוּא יַחֲמוֹל עָלַיִךְ חֶמְלָה: לכה

הִתְנַעֲרִי מֵעָפָר קוּמִי לִבְשִׁי בִּגְדֵי תִפְאַרְתֵּךְ עַמִּי ׃

עַל יַד בֶּן יִשַׁי בֵּית הַלַּחְמִי קָרְבָה אֶל נַפְשִׁי גְּאָלָהּ: לכה

הִתְעוֹרְרִי הִתְעוֹרְרִי. כִּי בָא אוֹרֵךְ קוּמִי אוֹרִי. עוּרִי
עוּרִי שִׁיר דַּבֵּרִי. כְּבוֹד יְיָ עָלַיִךְ נִגְלָה: לכה

לֹא תֵבוֹשִׁי וְלֹא תִכָּלְמִי. מַה תִּשְׁתּוֹחֲחִי וּמַה תֶּהֱמִי.
בָּךְ יֶחֱסוּ עֲנִיֵּי עַמִּי. וְנִבְנְתָה הָעִיר עַל תִּלָּהּ: לכה

וְהָיוּ לִמְשִׁסָּה שֹׁאסָיִךְ*) וְרָחֲקוּ כָּל מְבַלְּעָיִךְ*) יָשִׂישׂ
עָלַיִךְ אֱלֹהָיִךְ. כִּמְשׂוֹשׂ חָתָן עַל כַּלָּה: לכה

יָמִין וּשְׂמֹאל תִּפְרוֹצִי. וְאֶת יְיָ תַּעֲרִיצִי: עַל יַד
אִישׁ בֶּן פַּרְצִי. וְנִשְׂמְחָה וְנָגִילָה: לכה

בּוֹאִי בְשָׁלוֹם עֲטֶרֶת בַּעְלָהּ. גַּם בְּשִׂמְחָה וּבְצָהֳלָה.
תּוֹךְ אֱמוּנֵי עַם סְגֻלָּה. בּוֹאִי כַלָּה בּוֹאִי כַלָּה: לכה

מזמור שיר ליום השבת. יי מלך גאות לבש. תמצא בשבת ברכות:

תפלת ערבית

וְהוּא רַחוּם יְכַפֵּר עָוֹן וְלֹא יַשְׁחִית וְהִרְבָּה לְהָשִׁיב אַפּוֹ וְלֹא יָעִיר כָּל חֲמָתוֹ: יְיָ הוֹשִׁיעָה הַמֶּלֶךְ יַעֲנֵנוּ בְיוֹם קָרְאֵנוּ:

חזן בָּרְכוּ אֶת יְיָ הַמְבוֹרָךְ:

קהל וחזן בָּרוּךְ יְיָ הַמְבוֹרָךְ לְעוֹלָם וָעֶד:

בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם אֲשֶׁר בִּדְבָרוֹ מַעֲרִיב עֲרָבִים בְּחָכְמָה פּוֹתֵחַ שְׁעָרִים וּבִתְבוּנָה

*) קאי על מחריבי בית המקדש שנהיו למשיסה ונתרחקו מגבולנו: *) קאי על הכשדים והרומיים הקדמונים:

מְשַׁנֶּה עִתִּים וּמַחֲלִיף אֶת הַזְּמַנִּים
וּמְסַדֵּר אֶת הַכּוֹכָבִים בְּמִשְׁמְרוֹתֵיהֶם
בָּרָקִיעַ כִּרְצוֹנוֹ בּוֹרֵא יוֹם וָלַיְלָה גּוֹלֵל
אוֹר מִפְּנֵי חֹשֶׁךְ וְחֹשֶׁךְ מִפְּנֵי אוֹר
וּמַעֲבִיר יוֹם וּמֵבִיא לָיְלָה. וּמַבְדִּיל
בֵּין יוֹם וּבֵין לָיְלָה יְיָ צְבָאוֹת שְׁמוֹ:
אֵל חַי וְקַיָּם תָּמִיד יִמְלוֹךְ עָלֵינוּ לְעוֹלָם
וָעֶד: בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ הַמַּעֲרִיב עֲרָבִים:
אַהֲבַת עוֹלָם בֵּית יִשְׂרָאֵל עַמְּךָ אָהָבְתָּ,
תּוֹרָה וּמִצְוֹת חוּקִים וּמִשְׁפָּטִים
אוֹתָנוּ לִמַּדְתָּ: עַל כֵּן יְיָ אֱלֹהֵינוּ בְּשָׁכְבֵנוּ
וּבְקוּמֵנוּ נָשִׂיחַ בְּחֻקֶּיךָ וְנִשְׂמַח בְּדִבְרֵי
תוֹרָתֶךָ וּבְמִצְוֹתֶיךָ לְעוֹלָם וָעֶד: כִּי הֵם
חַיֵּינוּ וְאוֹרֶךְ יָמֵינוּ וּבָהֶם נֶהְגֶּה יוֹמָם וָלַיְלָה
וְאַהֲבָתְךָ אַל תָּסִיר מִמֶּנּוּ לְעוֹלָמִים: בָּרוּךְ
אַתָּה יְיָ אוֹהֵב עַמּוֹ יִשְׂרָאֵל: שמע ישראל וכו' תמצא לעיל

אֱמֶת וֶאֱמוּנָה כָּל זֹאת וְקַיָּם עָלֵינוּ כִּי הוּא יְיָ אֱלֹהֵינוּ
אֱלֹהֵינוּ וְאֵין זוּלָתוֹ וַאֲנַחְנוּ יִשְׂרָאֵל עַמּוֹ · הַפּוֹדֵנוּ

מִיַּד מְלָכִים*) מַלְכֵּנוּ הַגּוֹאֲלֵנוּ מִכַּף הֶעָרִיצִים**)׃ הָאֵל הַנִּפְרָע לָנוּ מִצָּרֵינוּ וְהַמְשַׁלֵּם גְּמוּל לְכָל אֹיְבֵי נַפְשֵׁנוּ הָעוֹשֶׂה גְדוֹלוֹת עַד אֵין חֵקֶר וְנִפְלָאוֹת עַד אֵין מִסְפָּר׃ הַשָּׂם נַפְשֵׁנוּ בַּחַיִּים וְלֹא נָתַן לַמּוֹט רַגְלֵנוּ׃ הַמַּדְרִיכֵנוּ עַל בָּמוֹת אוֹיְבֵינוּ וַיָּרֶם קַרְנֵנוּ עַל כָּל שׂוֹנְאֵינוּ הָעוֹשֶׂה לָנוּ נִסִּים וּנְקָמָה בְּפַרְעֹה אוֹתוֹת וּמוֹפְתִים בְּאַדְמַת בְּנֵי חָם׃ הַמַּכֶּה בְעֶבְרָתוֹ כָּל בְּכוֹרֵי מִצְרָיִם וַיּוֹצֵא אֶת עַמּוֹ יִשְׂרָאֵל מִתּוֹכָם לְחֵרוּת עוֹלָם׃ הַמַּעֲבִיר בָּנָיו בֵּין גִּזְרֵי יַם סוּף אֶת רוֹדְפֵיהֶם וְאֶת שׂוֹנְאֵיהֶם בִּתְהוֹמוֹת טִבַּע׃ וְרָאוּ בָנָיו גְּבוּרָתוֹ שִׁבְּחוּ וְהוֹדוּ לִשְׁמוֹ׃ וּמַלְכוּתוֹ בְּרָצוֹן קִבְּלוּ עֲלֵיהֶם מֹשֶׁה וּבְנֵי יִשְׂרָאֵל לְךָ עָנוּ שִׁירָה בְּשִׂמְחָה רַבָּה וְאָמְרוּ כֻלָּם׃

מִי כָמֹכָה בָּאֵלִים יְיָ מִי כָּמֹכָה נֶאְדָּר בַּקֹּדֶשׁ נוֹרָא תְהִלֹּת עֹשֵׂה פֶלֶא׃ מַלְכוּתְךָ רָאוּ בָנֶיךָ בּוֹקֵעַ יָם לִפְנֵי מֹשֶׁה זֶה אֵלִי עָנוּ וְאָמְרוּ׃ יְיָ יִמְלֹךְ לְעוֹלָם וָעֶד׃ וְנֶאֱמַר כִּי פָדָה יְיָ אֶת יַעֲקֹב וּגְאָלוֹ מִיַּד חָזָק מִמֶּנּוּ׃

בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ גָּאַל יִשְׂרָאֵל׃

הַשְׁכִּיבֵנוּ יְיָ אֱלֹהֵינוּ לְשָׁלוֹם וְהַעֲמִידֵנוּ מַלְכֵּנוּ לְחַיִּים׃ וּפְרוֹס עָלֵינוּ סֻכַּת שְׁלוֹמֶךָ וְתַקְּנֵנוּ בְּעֵצָה טוֹבָה מִלְּפָנֶיךָ וְהוֹשִׁיעֵנוּ לְמַעַן שְׁמֶךָ וְהָגֵן בַּעֲדֵנוּ וְהָסֵר

מעלינו

*) קאי על פרעה נבוכדנאצר וסנחריב׃ **) מלכים ובבל וכשדים׃

מעלינו אויב דבר וחרב ורעב ויגון: והסר
שטן מלפנינו ומאחרינו ובצל כנפיך
תסתירנו: כי אל שומרנו ומצילנו אתה
כי אל מלך חנון ורחום אתה: ושמור
צאתנו ובואנו לחיים ולשלום מעתה ועד
עולם: ופרוס ברוך אתה יי שומר עמו
ישראל לעד:

בשבת וביו"ט

ופרוס עלינו סכת שלומך: ברוך אתה יי הפורס סכת
שלום עלינו ועל כל עמו ישראל ועל ירושלים:

לשבת

ושמרו בני ישראל את השבת לעשות את השבת
לדורותם ברית עולם: ביני ובין בני ישר׳
אות הוא לעולם כי ששת ימים עשה יי את השמים
ואת הארץ וביום השביעי שבת וינפש:

לשלש רגלים וידבר משה את מועדי יי אל בני ישראל:

לראש השנה תקעו בחודש שופר בכסא ליום חגנו כי חוק לישראל הוא
משפט לאלהי יעקב:

ליום כפור כי ביום הזה יכפר עליכם לטהר אתכם מכל חטאתיכם
לפני יי תטהרו:

ברוך יי לעולם אמן ואמן: ברוך יי מציון שוכן
ירושלים הללויה: ברוך יי אלהים אלהי
ישר׳ עושה נפלאות לבדו: וברוך שם כבודו לעולם
וימלא כבודו את כל הארץ אמן ואמן: יהי כבוד יי
לעולם ישמח יי במעשיו: יהי שם יי מבורך מעתה ועד

עוֹלָם: כִּי לֹא יִטּוֹשׁ יְיָ אֶת עַמּוֹ בַּעֲבוּר שְׁמוֹ הַגָּדוֹל: כִּי הוֹאִיל יְיָ לַעֲשׂוֹת אֶתְכֶם לוֹ לְעָם: וַיַּרְא כָּל הָעָם וַיִּפְּלוּ עַל פְּנֵיהֶם וַיֹּאמְרוּ יְיָ הוּא הָאֱלֹהִים יְיָ הוּא הָאֱלֹהִים: וְהָיָה יְיָ לְמֶלֶךְ עַל כָּל הָאָרֶץ בַּיּוֹם הַהוּא יִהְיֶה יְיָ אֶחָד וּשְׁמוֹ אֶחָד: יְהִי חַסְדְּךָ יְיָ עָלֵינוּ כַּאֲשֶׁר יִחַלְנוּ לָךְ: הוֹשִׁיעֵנוּ יְיָ אֱלֹהֵינוּ וְקַבְּצֵנוּ מִן הַגּוֹיִם*) לְהוֹדוֹת לְשֵׁם קָדְשֶׁךָ לְהִשְׁתַּבֵּחַ בִּתְהִלָּתֶךָ: כָּל גּוֹיִם אֲשֶׁר עָשִׂיתָ יָבוֹאוּ וְיִשְׁתַּחֲווּ לְפָנֶיךָ אֲדֹנָי וִיכַבְּדוּ לִשְׁמֶךָ: כִּי גָדוֹל אַתָּה וְעוֹשֶׂה נִפְלָאוֹת אַתָּה אֱלֹהִים לְבַדֶּךָ: וַאֲנַחְנוּ עַמְּךָ וְצֹאן מַרְעִיתֶךָ נוֹדֶה לְּךָ לְעוֹלָם לְדוֹר וָדוֹר נְסַפֵּר תְּהִלָּתֶךָ: בָּרוּךְ יְיָ בַּיּוֹם בָּרוּךְ יְיָ בַּלָּיְלָה בָּרוּךְ יְיָ בְּשָׁכְבֵנוּ בָּרוּךְ יְיָ בְּקוּמֵנוּ: כִּי בְיָדְךָ נַפְשׁוֹת הַחַיִּים וְהַמֵּתִים אֲשֶׁר בְּיָדוֹ נֶפֶשׁ כָּל חַי וְרוּחַ כָּל בְּשַׂר אִישׁ: בְּיָדְךָ אַפְקִיד רוּחִי פָּדִיתָה אוֹתִי יְיָ אֵל אֱמֶת: אֱלֹהֵינוּ שֶׁבַּשָּׁמַיִם יַחֵד שִׁמְךָ וְקַיֵּם מַלְכוּתְךָ תָּמִיד וּמְלוֹךְ עָלֵינוּ לְעוֹלָם וָעֶד:

יִרְאוּ עֵינֵינוּ וְיִשְׂמַח לִבֵּנוּ וְתָגֵל נַפְשֵׁנוּ בִּישׁוּעָתְךָ בֶּאֱמֶת בֶּאֱמוֹר לְצִיּוֹן מָלַךְ אֱלֹהָיִךְ · יְיָ מֶלֶךְ יְיָ מָלָךְ יְיָ יִמְלוֹךְ לְעוֹלָם · כִּי הַמַּלְכוּת שֶׁלְּךָ הִיא וּלְעוֹלְמֵי עַד תִּמְלוֹךְ בְּכָבוֹד · כִּי אֵין לָנוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם אֶלָּא אָתָּה: בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ הַמֶּלֶךְ בִּכְבוֹדוֹ תָּמִיד יִמְלוֹךְ עָלֵינוּ לְעוֹלָם וָעֶד וְעַל כָּל מַעֲשָׂיו:

ערבית לשבת

אֲדֹנָי שְׂפָתַי תִּפְתָּח וּפִי יַגִּיד תְּהִלָּתֶךָ:

בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ וֵאלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ אֱלֹהֵי אַבְרָהָם אֱלֹהֵי יִצְחָק וֵאלֹהֵי יַעֲקֹב הָאֵל הַגָּדוֹל הַגִּבּוֹר וְהַנּוֹרָא אֵל עֶלְיוֹן גּוֹמֵל חֲסָדִים טוֹבִים

*) היינו שיקבץ את אחינו הנפוצים בגלוי ארץ לארץ ב״א וכו כל לקיים מצות הנכונות בארץ וזכו לכוונות לשם קודשך וקונה

וְקוֹנֵה הַכֹּל וְזוֹכֵר חַסְדֵי אָבוֹת וּמֵבִיא גוֹאֵל לִבְנֵי בְנֵיהֶם לְמַעַן שְׁמוֹ בְּאַהֲבָה׃

זָכְרֵנוּ לְחַיִּים מֶלֶךְ חָפֵץ בַּחַיִּים וְכָתְבֵנוּ בְּסֵפֶר הַחַיִּים לְמַעַנְךָ אֱלֹהִים חַיִּים׃
מֶלֶךְ עוֹזֵר וּמוֹשִׁיעַ וּמָגֵן׃ בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ מָגֵן אַבְרָהָם׃

אַתָּה גִּבּוֹר לְעוֹלָם אֲדֹנָי מְחַיֵּה מֵתִים אַתָּה רַב לְהוֹשִׁיעַ׃
בחורף מַשִּׁיב הָרוּחַ וּמוֹרִיד הַגֶּשֶׁם׃

מְכַלְכֵּל חַיִּים בְּחֶסֶד מְחַיֵּה מֵתִים בְּרַחֲמִים רַבִּים סוֹמֵךְ נוֹפְלִים וְרוֹפֵא חוֹלִים וּמַתִּיר אֲסוּרִים וּמְקַיֵּם אֱמוּנָתוֹ לִישֵׁנֵי עָפָר מִי כָמוֹךָ בַּעַל גְּבוּרוֹת וּמִי דוֹמֶה לָּךְ מֶלֶךְ מֵמִית וּמְחַיֶּה וּמַצְמִיחַ יְשׁוּעָה׃
בעשי"ת מִי כָמוֹךָ אַב הָרַחֲמִים זוֹכֵר יְצוּרָיו לְחַיִּים בְּרַחֲמִים׃
וְנֶאֱמָן אַתָּה לְהַחֲיוֹת מֵתִים׃ בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ מְחַיֵּה הַמֵּתִים׃

אַתָּה קָדוֹשׁ וְשִׁמְךָ קָדוֹשׁ וּקְדוֹשִׁים בְּכָל יוֹם יְהַלְלוּךָ סֶּלָה׃ בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ הָאֵל הַקָּדוֹשׁ׃ בעשי"ת הַמֶּלֶךְ הַקָּדוֹשׁ׃

אַתָּה קִדַּשְׁתָּ אֶת יוֹם הַשְּׁבִיעִי לִשְׁמֶךָ תַּכְלִית מַעֲשֵׂה שָׁמַיִם וָאָרֶץ וּבֵרַכְתּוֹ מִכָּל הַיָּמִים וְקִדַּשְׁתּוֹ מִכָּל הַזְּמַנִּים וְכֵן כָּתוּב בְּתוֹרָתֶךָ׃

וַיְכֻלּוּ הַשָּׁמַיִם וְהָאָרֶץ וְכָל צְבָאָם׃ וַיְכַל אֱלֹהִים בַּיּוֹם הַשְּׁבִיעִי מְלַאכְתּוֹ אֲשֶׁר עָשָׂה׃ וַיִּשְׁבֹּת בַּיּוֹם הַשְּׁבִיעִי מִכָּל מְלַאכְתּוֹ אֲשֶׁר עָשָׂה׃ וַיְבָרֶךְ אֱלֹהִים אֶת יוֹם הַשְּׁבִיעִי וַיְקַדֵּשׁ אוֹתוֹ׃ כִּי בוֹ שָׁבַת מִכָּל מְלַאכְתּוֹ אֲשֶׁר בָּרָא אֱלֹהִים לַעֲשׂוֹת׃

אֱלֹהֵינוּ וֵאלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ רְצֵה בִמְנוּחָתֵנוּ קַדְּשֵׁנוּ בְּמִצְוֹתֶיךָ וְתֵן חֶלְקֵנוּ בְּתוֹרָתֶךָ שַׂבְּעֵנוּ מִטּוּבֶךָ וְשַׂמְּחֵנוּ בִּישׁוּעָתֶךָ וְטַהֵר לִבֵּנוּ לְעָבְדְּךָ בֶּאֱמֶת וְהַנְחִילֵנוּ יְיָ אֱלֹהֵינוּ בְּאַהֲבָה וּבְרָצוֹן שַׁבַּת קָדְשֶׁךָ וְיָנוּחוּ בָהּ יִשְׂרָאֵל מְקַדְּשֵׁי שְׁמֶךָ: בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ מְקַדֵּשׁ הַשַּׁבָּת:

רְצֵה יְיָ אֱלֹהֵינוּ בְּעַמְּךָ יִשְׂרָאֵל וּבִתְפִלָּתָם וְהָשֵׁב אֶת הָעֲבוֹדָה לִדְבִיר בֵּיתֶךָ וְאִשֵּׁי יִשְׂרָאֵל וּתְפִלָּתָם בְּאַהֲבָה תְקַבֵּל בְּרָצוֹן וּתְהִי לְרָצוֹן תָּמִיד עֲבוֹדַת יִשְׂרָאֵל עַמֶּךָ: בר״ח ובחוה״מ אומרים כאן יעלה ויבא

וְתֶחֱזֶינָה עֵינֵינוּ בְּשׁוּבְךָ לְצִיּוֹן בְּרַחֲמִים. בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ הַמַּחֲזִיר שְׁכִינָתוֹ לְצִיּוֹן:

מוֹדִים אֲנַחְנוּ לָךְ שָׁאַתָּה הוּא יְיָ אֱלֹהֵינוּ וֵאלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ לְעוֹלָם וָעֶד צוּר חַיֵּינוּ מָגֵן יִשְׁעֵנוּ אַתָּה הוּא לְדוֹר וָדוֹר. נוֹדֶה לְךָ וּנְסַפֵּר תְּהִלָּתֶךָ עַל חַיֵּינוּ הַמְּסוּרִים בְּיָדֶךָ וְעַל נִשְׁמוֹתֵינוּ הַפְּקוּדוֹת לָךְ וְעַל נִסֶּיךָ שֶׁבְּכָל יוֹם עִמָּנוּ וְעַל נִפְלְאוֹתֶיךָ וְטוֹבוֹתֶיךָ שֶׁבְּכָל עֵת עֶרֶב וָבֹקֶר וְצָהֳרָיִם. הַטּוֹב כִּי לֹא כָלוּ רַחֲמֶיךָ וְהַמְרַחֵם כִּי לֹא תַמּוּ חֲסָדֶיךָ מֵעוֹלָם קִוִּינוּ לָךְ:

בחנוכה אומרים כאן על הנסים

וְעַל כֻּלָּם יִתְבָּרַךְ וְיִתְרוֹמַם שִׁמְךָ מַלְכֵּנוּ תָּמִיד לְעוֹלָם וָעֶד:

בעשי״ת וּכְתוֹב לְחַיִּים טוֹבִים כָּל בְּנֵי בְרִיתֶךָ:

וְכֹל הַחַיִּים יוֹדוּךָ סֶּלָה וִיהַלְלוּ אֶת שִׁמְךָ בֶּאֱמֶת הָאֵל יְשׁוּעָתֵנוּ וְעֶזְרָתֵנוּ סֶלָה. בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ הַטּוֹב שִׁמְךָ וּלְךָ נָאֶה לְהוֹדוֹת:

שָׁלוֹם רָב עַל יִשְׂרָאֵל עַמְּךָ תָּשִׂים לְעוֹלָם כִּי אַתָּה הוּא מֶלֶךְ אָדוֹן לְכָל הַשָּׁלוֹם. וְטוֹב בְּעֵינֶיךָ לְבָרֵךְ אֶת עַמְּךָ יִשְׂרָאֵל בְּכָל עֵת וּבְכָל שָׁעָה בִּשְׁלוֹמֶךָ. בספר בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ הַמְבָרֵךְ אֶת עַמּוֹ יִשְׂרָאֵל בַּשָּׁלוֹם:

בעשי״ת בְּסֵפֶר חַיִּים בְּרָכָה וְשָׁלוֹם וּפַרְנָסָה טוֹבָה נִזָּכֵר וְנִכָּתֵב לְפָנֶיךָ אֲנַחְנוּ וְכָל עַמְּךָ בֵּית יִשְׂרָאֵל לְחַיִּים טוֹבִים וּלְשָׁלוֹם: בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ עֹשֵׂה הַשָּׁלוֹם:

אֱלֹהַי נְצוֹר לְשׁוֹנִי מֵרָע וּשְׂפָתַי מִדַּבֵּר מִרְמָה וְלִמְקַלְלַי נַפְשִׁי תִדּוֹם וְנַפְשִׁי כֶּעָפָר לַכֹּל תִּהְיֶה. פְּתַח לִבִּי בְּתוֹרָתֶךָ וּבְמִצְוֹתֶיךָ תִּרְדּוֹף נַפְשִׁי. וְכָל הַחוֹשְׁבִים עָלַי רָעָה מְהֵרָה הָפֵר עֲצָתָם וְקַלְקֵל מַחֲשַׁבְתָּם. עֲשֵׂה לְמַעַן שְׁמֶךָ עֲשֵׂה לְמַעַן יְמִינֶךָ עֲשֵׂה לְמַעַן קְדֻשָּׁתֶךָ. עֲשֵׂה לְמַעַן

תורתך· למען יחלצון ידידיך הושיעה ימינך ועננו· יהיו לרצון אמרי פי והגיון לבי לפניך יי צורי וגאלי: עשה שלום במרומיו הוא יעשה שלום עלינו ועל כל ישראל ואמרו אמן:

יהי רצון מלפניך יי אלהינו ואלהי אבותינו שיבנה בית המקדש במהרה בימינו ותן חלקנו בתורתך: ושם נעבדך ביראה כימי עולם וכשנים קדמוניות: וערבה ליי מנחת יהודה וירושלים כימי עולם וכשנים קדמוניות:

החזן והקהל חוזרין ויכולו בעמידה· ואין לדבר בשעה שאומרים ויכולו עד אחר קדיש: בכל שבתות השנה אומרים ברכה מעין שבע חוץ מליל ראשון של פסח שחל בשבת· וגם לא בבית אבל ר"ל ולא בבית חתנים: ובמקום שאין אומרים אותה אין אומרים גם אלהינו וכו':

החזן אומר ברוך אתה יי אלהינו ואלהי אבותינו אלהי אברהם אלהי יצחק ואלהי יעקב האל הגדול הגבור והנורא אל עליון קונה שמים וארץ:

מגן אבות בדברו מחיה מתים במאמרו האל הקדוש בעשי"ת המלך הקדוש שאין כמוהו המניח לעמו ביום שבת קדשו כי בם רצה להניח להם: לפניו נעבוד ביראה ופחד ונודה לשמו בכל יום תמיד מעין הברכות: אל ההודאות אדון השלום מקדש השבת ומברך שביעי: ומניח בקדושה לעם מדושני עונג זכר למעשה בראשית:

ואומר החזן אלהינו וחותם מקדש השבת ואח"כ אומר קדיש שלם:

במה מדליקין ובמה אין מדליקין לא בלכש ולא בחוסן ולא בכלך ולא בפתילת האידן ולא בפתילת המדבר ולא בירוקה שעל פני המים לא בזפת ולא בשעוה ולא בשמן קיק ולא בשמן שרפה ולא באליה ולא בחלב· נחום המדי

אומר

אוֹמֵר מַדְלִיקִין בְּחֵלֶב מְבוּשָּׁל וַחֲכָמִים אוֹמְרִים אֶחָד
מְבוּשָּׁל וְאֶחָד שֶׁאֵינוֹ מְבוּשָּׁל אֵין מַדְלִיקִין בּוֹ: אֵין
מַדְלִיקִין בְּשֶׁמֶן שְׂרֵפָה בְּיוֹם טוֹב: רַבִּי יִשְׁמָעֵאל אוֹמֵר
אֵין מַדְלִיקִין בְּעִטְרָן מִפְּנֵי כְּבוֹד הַשַּׁבָּת וַחֲכָמִים מַתִּירִין
בְּכָל הַשְּׁמָנִים בְּשֶׁמֶן שׁוּמְשְׁמִין בְּשֶׁמֶן אֱגוֹזִים בְּשֶׁמֶן
צְנוֹנוֹת בְּשֶׁמֶן דָּגִים בְּשֶׁמֶן פַּקּוּעוֹת בְּעִטְרָן וּבְנֵפְט׃ רַבִּי
טַרְפוֹן אוֹמֵר אֵין מַדְלִיקִין אֶלָּא בְּשֶׁמֶן זַיִת בִּלְבָד: כָּל
הַיּוֹצֵא מִן הָעֵץ אֵין מַדְלִיקִין בּוֹ אֶלָּא פִשְׁתָּן וְכָל הַיּוֹצֵא
מִן הָעֵץ אֵינוֹ מִטַּמֵּא טוּמְאַת אֹהָלִים אֶלָּא פִשְׁתָּן:
פְּתִילַת הַבֶּגֶד שֶׁקִּפְּלָהּ וְלֹא הִבְהֲבָהּ רַבִּי אֱלִיעֶזֶר אוֹמֵר
טְמֵאָה הִיא וְאֵין מַדְלִיקִין בָּהּ רַבִּי עֲקִיבָא אוֹמֵר טְהוֹרָה
הִיא וּמַדְלִיקִין בָּהּ: לֹא יִקּוֹב אָדָם שְׁפוֹפֶרֶת שֶׁל בֵּיצָה
וִימַלְּאֶנָּה שֶׁמֶן וְיִתְּנֶנָּה עַל פִּי הַנֵּר בִּשְׁבִיל שֶׁתְּהֵא
מְנַטֶּפֶת וַאֲפִילוּ הִיא שֶׁל חֶרֶס וְרַבִּי יְהוּדָה מַתִּיר אֲבָל
אִם חִבְּרָהּ הַיּוֹצֵר מִתְּחִלָּה מוּתָּר מִפְּנֵי שֶׁהוּא כְּלִי
אֶחָד: לֹא יְמַלֵּא אָדָם קְעָרָה שֶׁמֶן וְיִתְּנֶנָּה בְּצַד הַנֵּר
וְיִתֵּן רֹאשׁ הַפְּתִילָה בְתוֹכָהּ בִּשְׁבִיל שֶׁתְּהֵא שׁוֹאֶבֶת
וְרַבִּי יְהוּדָה מַתִּיר: הַמְכַבֶּה אֶת הַנֵּר מִפְּנֵי שֶׁהוּא
מִתְיָרֵא מִפְּנֵי רְשָׁעִים מִפְּנֵי לִסְטִים מִפְּנֵי רוּחַ רָעָה אוֹ
בִּשְׁבִיל הַחוֹלֶה שֶׁיִּישַׁן פָּטוּר׃ כְּחָס עַל הַנֵּר כְּחָס עַל
הַשֶּׁמֶן כְּחָס עַל הַפְּתִילָה חַיָּיב׃ רַבִּי יוֹסֵי פּוֹטֵר בְּכוּלָּן
חוּץ מִן הַפְּתִילָה מִפְּנֵי שֶׁהוּא עוֹשָׂהּ פֶּחָם: עַל שָׁלֹשׁ
עֲבֵירוֹת נָשִׁים מֵתוֹת בִּשְׁעַת לֵדָתָן עַל שֶׁאֵינָן זְהִירוֹת

בְּנִדָּה בְּחַלָּה וּבְהַדְלָקַת הַנֵּר: שְׁלֹשָׁה דְבָרִים צָרִיךְ
אָדָם לוֹמַר בְּתוֹךְ בֵּיתוֹ עֶרֶב שַׁבָּת עִם חֲשֵׁכָה. עִשַּׂרְתֶּם
עֵרַבְתֶּם הַדְלִיקוּ אֶת הַנֵּר: סָפֵק חֲשֵׁכָה סָפֵק אֵינָהּ
חֲשֵׁכָה אֵין מְעַשְּׂרִין אֶת הַוַּדַּאי וְאֵין מַטְבִּילִין אֶת
הַכֵּלִים וְאֵין מַדְלִיקִין אֶת הַנֵּרוֹת. אֲבָל מְעַשְּׂרִין אֶת
הַדְּמַאי וּמְעָרְבִין וְטוֹמְנִין אֶת הַחַמִּין:

אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר אָמַר רַבִּי חֲנִינָא תַּלְמִידֵי חֲכָמִים מַרְבִּים שָׁלוֹם בָּעוֹלָם
שֶׁנֶּאֱמַר וְכָל בָּנַיִךְ לִמּוּדֵי יְיָ וְרַב שְׁלוֹם בָּנָיִךְ. אַל תִּקְרֵי בָּנָיִךְ אֶלָּא
בּוֹנָיִךְ: שָׁלוֹם רָב לְאֹהֲבֵי תוֹרָתֶךָ וְאֵין לָמוֹ מִכְשׁוֹל: יְהִי שָׁלוֹם בְּחֵילֵךְ שַׁלְוָה
בְּאַרְמְנוֹתָיִךְ: לְמַעַן אַחַי וְרֵעָי אֲדַבְּרָה נָּא שָׁלוֹם בָּךְ: לְמַעַן בֵּית יְיָ אֱלֹהֵינוּ
אֲבַקְשָׁה טוֹב לָךְ: יְיָ עֹז לְעַמּוֹ יִתֵּן יְיָ יְבָרֵךְ אֶת עַמּוֹ בַשָּׁלוֹם: עלינו ק׳

ומיכף בבואו מבית הכנסת לביתו יאמר זה:

שָׁלוֹם עֲלֵיכֶם מַלְאֲכֵי הַשָּׁרֵת מַלְאֲכֵי
עֶלְיוֹן מִמֶּלֶךְ מַלְכֵי הַמְּלָכִים
הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא: ג״פ בּוֹאֲכֶם לְשָׁלוֹם
מַלְאֲכֵי הַשָּׁלוֹם מַלְאֲכֵי עֶלְיוֹן מִמֶּלֶךְ
מַלְכֵי הַמְּלָכִים הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא: ג״פ
בָּרְכוּנִי לְשָׁלוֹם מַלְאֲכֵי הַשָּׁלוֹם
מַלְאֲכֵי עֶלְיוֹן מִמֶּלֶךְ מַלְכֵי הַמְּלָכִים
הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא: ג״פ צֵאתְכֶם לְשָׁלוֹם
מַלְאֲכֵי הַשָּׁלוֹם מַלְאֲכֵי עֶלְיוֹן מִמֶּלֶךְ

מלכי המלכים הקדוש ברוך הוא ג"פ:

כי מלאכיו יצוה לך לשמרך בכל דרכיך: יי ישמר צאתך ובאך מעתה ועד עולם:

רבון כל העולמים אדון כל הנשמות אדון השלום · מלך אביר מלך
ברוך מלך גדול מלך דובר שלום מלך הדור מלך ותיק מלך
זך מלך חי העולמים מלך טוב ומטיב מלך יחיד ומיוחד מלך כביר מלך
לובש רחמים מלך מלכי המלכים מלך נשגב מלך סומך נופלים מלך
עשה מעשה בראשית מלך פודה ומציל מלך צח ואדום מלך קדוש
מלך רם ונשא מלך שומע תפלה מלך תמים דרכו: מודה אני לפניך
יי אלהי ואלהי אבותי על כל החסד אשר עשית עמדי ואשר אתה עתיד
לעשות עמי ועם כל בני ביתי ועם כל בריותיך בני בריתי וברוכים הם
מלאכיך הקדושים והטהורים שעושים רצונך · אדון השלום מלך שהשלום
שלו ברכני בשלום ותפקוד אותי ואת כל בני ביתי וכל עמך בית ישראל
לחיים טובים ולשלום: מלך עליון על כל צבא מרום יוצרנו יוצר בראשית
אחלה פניך המאירים שתזכה אותי ואת כל בני ביתי למצוא חן ושכל
טוב בעיניך ובעיני כל בני אדם וחוה ובעיני כל רואינו לעבודתך
ותסלח ומחל לנו ולזרענו על כל פשעינו וחטאתינו ועונותינו:
וזכנו לקבל שבתות מתוך רוב שמחה ומתוך עושר וכבוד ומתוך מיעוט
עונות והסר ממני ומכל בני ביתי ומכל עמך בית ישראל כל מיני חולי
וכל מיני מדוה וכל מיני דלות ועניות ואביונות ותן בנו יצר טוב לעבדך
באמת וביראה ובאהבה ונהיה מכובדים בעיניך ובעיני כל רואינו
כי אתה הוא מלך הכבוד כי לך נאה כי לך יאה · אנא מלך מלכי
המלכים צוה למלאכיך מלאכי השרת משרתי עליון שיפקדוני ברחמים
ויברכוני בבואם לביתי ביום קדשנו כי הדלקתי נרותי והצעתי מטתי
והחלפתי שמלותי לכבוד יום השבת ובאתי לביתך להפיל תחנתי
לפניך שתעביר אנחתי ואעיד אשר בראת בששה ימים כל היצור
ואשנה ואשלש עוד להעיד על כוסי בתוך שמחתי כאשר צויתני לזכרו
ולהתענג ביתר נשמתי אשר נתת בי · בו אשבות כאשר צויתני לשרתך
וכן אגיד גדולתך ברנה ושויתי יי לקראתי שתרחמני עוד לגאלני לעורר
לבי לאהבתך ואז אשמר לפקודיך וחקיך בלי עצב ואתפלל כדת

כראוי

בָּרְאִי וּכְנִסְתְּכֶם · מַלְאֲכֵי הַשָּׁלוֹם בּוֹאֲכֶם לְשָׁלוֹם וְאִמְרוּ בָּרוּךְ לְשֻׁלְחָנִי הֶעָרוּךְ
וְצֵאתְכֶם לְשָׁלוֹם מֵעַתָּה וְעַד עוֹלָם אָמֵן סֶלָה : ואח״כ יאמר אשת חיל בלי הפסק
אֵשֶׁת חַיִל מִי יִמְצָא וְרָחוֹק מִפְּנִינִים מִכְרָהּ : בָּטַח בָּהּ לֵב בַּעְלָהּ וְשָׁלָל
לֹא יֶחְסָר : גְּמָלַתְהוּ טוֹב וְלֹא רָע כֹּל יְמֵי חַיֶּיהָ : דָּרְשָׁה צֶמֶר
וּפִשְׁתִּים וַתַּעַשׂ בְּחֵפֶץ כַּפֶּיהָ : הָיְתָה כָּאֳנִיּוֹת סוֹחֵר מִמֶּרְחָק תָּבִיא לַחְמָהּ
וַתָּקָם בְּעוֹד לַיְלָה וַתִּתֵּן טֶרֶף לְבֵיתָהּ וְחֹק לְנַעֲרֹתֶיהָ : זָמְמָה שָׂדֶה וַתִּקָּחֵהוּ
מִפְּרִי כַפֶּיהָ נָטְעָה כָּרֶם : חָגְרָה בְעוֹז מָתְנֶיהָ וַתְּאַמֵּץ זְרוֹעוֹתֶיהָ : טָעֲמָה
כִּי טוֹב סַחְרָהּ לֹא יִכְבֶּה בַלַּיְלָה נֵרָהּ : יָדֶיהָ שִׁלְּחָה בַכִּישׁוֹר וְכַפֶּיהָ תָּמְכוּ
פָלֶךְ : כַּפָּהּ פָּרְשָׂה לֶעָנִי וְיָדֶיהָ שִׁלְּחָה לָאֶבְיוֹן : לֹא תִירָא לְבֵיתָהּ מִשָּׁלֶג
כִּי כָל בֵּיתָהּ לָבֻשׁ שָׁנִים : מַרְבַדִּים עָשְׂתָה לָּהּ שֵׁשׁ וְאַרְגָּמָן לְבוּשָׁהּ
נוֹדָע בַּשְּׁעָרִים בַּעְלָהּ בְּשִׁבְתּוֹ עִם זִקְנֵי אָרֶץ : סָדִין עָשְׂתָה וַתִּמְכֹּר וַחֲגוֹר
נָתְנָה לַכְּנַעֲנִי : עוֹז וְהָדָר לְבוּשָׁהּ וַתִּשְׂחַק לְיוֹם אַחֲרוֹן : פִּיהָ פָּתְחָה בְחָכְמָה
וְתוֹרַת חֶסֶד עַל לְשׁוֹנָהּ : צוֹפִיָּה הֲלִיכוֹת בֵּיתָהּ וְלֶחֶם עַצְלוּת לֹא תֹאכֵל
קָמוּ בָנֶיהָ וַיְאַשְּׁרוּהָ בַּעְלָהּ וַיְהַלְלָהּ : רַבּוֹת בָּנוֹת עָשׂוּ חָיִל וְאַתְּ עָלִית
עַל כֻּלָּנָה : שֶׁקֶר הַחֵן וְהֶבֶל הַיֹּפִי אִשָּׁה יִרְאַת יְיָ הִיא תִתְהַלָּל : תְּנוּ לָהּ
מִפְּרִי יָדֶיהָ וִיהַלְלוּהָ בַשְּׁעָרִים מַעֲשֶׂיהָ :

סדר תיקוני שבת

וזהו הסדר לסעודה ראשונה

א א שִׁיר הַשִּׁירִים אֲשֶׁר לִשְׁלֹמֹה : ב יִשָּׁקֵנִי מִנְּשִׁיקוֹת
פִּיהוּ כִּי טוֹבִים דֹּדֶיךָ מִיָּיִן : לְרֵיחַ שְׁמָנֶיךָ
טוֹבִים שֶׁמֶן תּוּרַק שְׁמֶךָ עַל כֵּן עֲלָמוֹת אֲהֵבוּךָ :
ד מָשְׁכֵנִי אַחֲרֶיךָ נָּרוּצָה הֱבִיאַנִי הַמֶּלֶךְ חֲדָרָיו נָגִילָה
וְנִשְׂמְחָה בָּךְ נַזְכִּירָה דֹדֶיךָ מִיַּיִן מֵישָׁרִים אֲהֵבוּךָ :
ה שְׁחוֹרָה אֲנִי וְנָאוָה בְּנוֹת יְרוּשָׁלָיִם כְּאָהֳלֵי קֵדָר
כִּירִיעוֹת שְׁלֹמֹה : ו אַל תִּרְאוּנִי שֶׁאֲנִי שְׁחַרְחֹרֶת
שֶׁשְּׁזָפַתְנִי הַשָּׁמֶשׁ בְּנֵי אִמִּי נִחֲרוּ בִי שָׂמֻנִי נֹטֵרָה אֶת
הַכְּרָמִים כַּרְמִי שֶׁלִּי לֹא נָטָרְתִּי : ז הַגִּידָה לִּי שֶׁאָהֲבָה

נַפְשִׁי אֵיכָה תִרְעֶה אֵיכָה תַּרְבִּיץ בַּצָּהֳרָיִם שַׁלָּמָה
אֶהְיֶה כְּעוֹטְיָה עַל עֶדְרֵי חֲבֵרֶיךָ׃ ח אִם לֹא תֵדְעִי לָךְ
הַיָּפָה בַּנָּשִׁים צְאִי לָךְ בְּעִקְבֵי הַצֹּאן וּרְעִי אֶת גְּדִיּוֹתַיִךְ
עַל מִשְׁכְּנוֹת הָרוֹעִים׃ ט לְסֻסָתִי בְּרִכְבֵי פַרְעֹה דִּמִּיתִיךְ
רַעְיָתִי׃ י נָאווּ לְחָיַיִךְ בַּתּוֹרִים צַוָּארֵךְ בַּחֲרוּזִים׃ יא תּוֹרֵי
זָהָב נַעֲשֶׂה לָּךְ עִם נְקוּדוֹת הַכָּסֶף׃ יב עַד שֶׁהַמֶּלֶךְ
בִּמְסִבּוֹ נִרְדִּי נָתַן רֵיחוֹ׃ יג צְרוֹר הַמּוֹר דּוֹדִי לִי בֵּין
שָׁדַי יָלִין׃ יד אֶשְׁכֹּל הַכּוֹפֶר דּוֹדִי לִי בְּכַרְמֵי עֵין
גֶּדִי׃ טו הִנָּךְ יָפָה רַעְיָתִי הִנָּךְ יָפָה עֵינַיִךְ יוֹנִים׃
טז הִנְּךָ יָפֶה דוֹדִי אַף נָעִים אַף עַרְשֵׂנוּ רַעֲנָנָה׃
יז קוֹרוֹת בָּתֵּינוּ אֲרָזִים רָהִיטֵנוּ בְּרוֹתִים׃

פרק א

יְצִיאוֹת הַשַּׁבָּת שְׁתַּיִם שֶׁהֵן אַרְבַּע בִּפְנִים וּשְׁתַּיִם שֶׁהֵן אַרְבַּע בַּחוּץ
כֵּיצַד הֶעָנִי עוֹמֵד בַּחוּץ וּבַעַל הַבַּיִת בִּפְנִים פָּשַׁט הֶעָנִי אֶת
יָדוֹ לִפְנִים וְנָתַן לְתוֹךְ יָדוֹ שֶׁל בַּעַל הַבַּיִת אוֹ שֶׁנָּטַל מִתּוֹכָהּ וְהוֹצִיא הֶעָנִי
חַיָּב וּבַעַל הַבַּיִת פָּטוּר · פָּשַׁט בַּעַל הַבַּיִת אֶת יָדוֹ לַחוּץ וְנָתַן לְתוֹךְ יָדוֹ
שֶׁל עָנִי אוֹ שֶׁנָּטַל מִתּוֹכָהּ וְהִכְנִיס בַּעַל הַבַּיִת חַיָּב וְהֶעָנִי פָּטוּר · פָּשַׁט
הֶעָנִי אֶת יָדוֹ לִפְנִים וְנָטַל בַּעַל הַבַּיִת מִתּוֹכָהּ אוֹ שֶׁנָּתַן לְתוֹכָהּ וְהוֹצִיא
שְׁנֵיהֶם פְּטוּרִים · פָּשַׁט בַּעַל הַבַּיִת אֶת יָדוֹ לַחוּץ וְנָטַל הֶעָנִי מִתּוֹכָהּ אוֹ
שֶׁנָּתַן לְתוֹכָהּ וְהִכְנִיס שְׁנֵיהֶם פְּטוּרִים׃ ב לֹא יֵשֵׁב אָדָם לִפְנֵי הַסַּפָּר
סָמוּךְ לְמִנְחָה עַד שֶׁיִּתְפַּלֵּל · לֹא יִכָּנֵס אָדָם לַמֶּרְחָץ וְלֹא לַבּוּרְסְקִי וְלֹא
לֶאֱכוֹל וְלֹא לָדוּן וְאִם הִתְחִילוּ אֵין מַפְסִיקִין · מַפְסִיקִין לִקְרִיאַת שְׁמַע
וְאֵין מַפְסִיקִין לִתְפִלָּה׃ ג לֹא יֵצֵא הַחַיָּט בְּמַחֲטוֹ סָמוּךְ לַחֲשֵׁכָה שֶׁמָּא
יִשְׁכַּח וְיֵצֵא וְלֹא הַלַּבְלָר בְּקוּלְמוֹסוֹ וְלֹא יְפַלֶּה אֶת כֵּלָיו וְלֹא יִקְרָא לְאוֹר
הַנֵּר בֶּאֱמֶת אָמְרוּ הַחַזָּן רוֹאֶה הֵיכָן תִּינוֹקוֹת קוֹרְאִים אֲבָל הוּא לֹא יִקְרָא
כַּיּוֹצֵא בוֹ לֹא יֹאכַל הַזָּב עִם הַזָּבָה מִפְּנֵי הֶרְגֵּל עֲבֵירָה׃ ד וְאֵלּוּ מִן הַהֲלָכוֹת
שֶׁאָמְרוּ בַּעֲלִיַּת חֲנַנְיָה בֶּן חִזְקִיָּה בֶּן גּוֹרְיוֹן כְּשֶׁעָלוּ לְבַקְּרוֹ נִמְנוּ וְרַבּוּ בֵּית
שַׁמַּאי עַל בֵּית הִלֵּל וּשְׁמוֹנָה עָשָׂר דְּבָרִים גָּזְרוּ בוֹ בַיּוֹם׃ ה בֵּית שַׁמַּאי

אומרים

אוֹמְרִים אֵין שׁוֹרִין דְּיוֹ וְסַמְמָנִים וְכַרְשִׁינִין אֶלָּא כְּדֵי שֶׁיִּשּׁוֹרוּ מִבְּעוֹד יוֹם
וּבֵית הִלֵּל מַתִּירִין: ו בֵּית שַׁמַּאי אוֹמְרִים אֵין נוֹתְנִין אוּנִין שֶׁל פִּשְׁתָּן
לְתוֹךְ הַתַּנּוּר אֶלָּא כְּדֵי שֶׁיַּהְבִּילוּ מִבְּעוֹד יוֹם וְלֹא אֶת הַצֶּמֶר לְיוֹרָה אֶלָּא
כְּדֵי שֶׁיִּקְלוֹט הָעַיִן וּבֵית הִלֵּל מַתִּירִין: בֵּית שַׁמַּאי אוֹמְרִים אֵין פּוֹרְשִׂין
מְצוּדוֹת חַיָּה וְעוֹפוֹת וְדָגִים אֶלָּא כְּדֵי שֶׁיִּצּוֹדוּ מִבְּעוֹד יוֹם וּבֵית הִלֵּל מַתִּירִין:
ז בֵּית שַׁמַּאי אוֹמְרִים אֵין מוֹכְרִין לְאֵינוֹ יִשְׂרָאֵל וְאֵין טוֹעֲנִין עִמּוֹ וְאֵין מַגְבִּיהִין
עָלָיו אֶלָּא כְּדֵי שֶׁיַּגִּיעַ לְמָקוֹם קָרוֹב וּבֵית הִלֵּל מַתִּירִין: ח בֵּית שַׁמַּאי
אוֹמְרִים אֵין נוֹתְנִין עוֹרוֹת לְעַבְּדָן וְלֹא כֵּלִים לְכוֹבֵס אֵינוֹ יִשְׂרָאֵל אֶלָּא כְּדֵי
שֶׁיֵּעָשׂוּ מִבְּעוֹד יוֹם וּבְכוּלָּן בֵּית הִלֵּל מַתִּירִין עִם הַשֶּׁמֶשׁ: ט אָמַר רַבָּן
שִׁמְעוֹן בֶּן גַּמְלִיאֵל נוֹהֲגִין הָיוּ בֵּית אַבָּא שֶׁהָיוּ נוֹתְנִים כְּלֵי לָבָן לְכוֹבֵס
אֵינוֹ יִשְׂרָאֵל שְׁלֹשָׁה יָמִים קוֹדֶם לַשַּׁבָּת וְשָׁוִים אֵלּוּ וָאֵלּוּ שֶׁטּוֹעֲנִים קוֹרוֹת בֵּית
הַבַּד וְעִגּוּלֵי הַגַּת: י אֵין צוֹלִין בָּשָׂר בָּצָל וּבֵיצָה אֶלָּא כְּדֵי שֶׁיִּצּוֹלוּ מִבְּעוֹד
יוֹם. אֵין נוֹתְנִין פַּת לְתַנּוּר עִם חֲשֵׁכָה וְלֹא חֲרָרָה עַל גַּבֵּי גֶחָלִים אֶלָּא כְּדֵי
שֶׁיִּקְרְמוּ פָּנֶיהָ מִבְּעוֹד יוֹם רַבִּי אֱלִיעֶזֶר אוֹמֵר כְּדֵי שֶׁיִּקְרוֹם הַתַּחְתּוֹן שֶׁלָּהּ
יא מְשַׁלְשְׁלִין אֶת הַפֶּסַח בְּתַנּוּר עִם חֲשֵׁכָה וּמְאַחִיזִין אֶת הָאוּר בִּמְדוּרַת
בֵּית הַמּוֹקֵד וּבַגְּבוּלִין כְּדֵי שֶׁתֶּאֱחוֹז הָאוּר בְּרוּבָּן רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר
בַּפֶּחָמִין כָּל שֶׁהוּא:

א אֲנִי חֲבַצֶּלֶת הַשָּׁרוֹן שׁוֹשַׁנַּת הָעֲמָקִים: ב כְּשׁוֹשַׁנָּה
בֵּין הַחוֹחִים כֵּן רַעְיָתִי בֵּין הַבָּנוֹת: ג כְּתַפּוּחַ
בַּעֲצֵי הַיַּעַר כֵּן דּוֹדִי בֵּין הַבָּנִים בְּצִלּוֹ חִמַּדְתִּי וְיָשַׁבְתִּי
וּפִרְיוֹ מָתוֹק לְחִכִּי: ד הֱבִיאַנִי אֶל בֵּית הַיָּיִן וְדִגְלוֹ
עָלַי אַהֲבָה: פרק ב במה מדליקין סתלא בתפריב של שב
ה סַמְּכוּנִי בָּאֲשִׁישׁוֹת רַפְּדוּנִי בַּתַּפּוּחִים כִּי חוֹלַת
אַהֲבָה אָנִי: ו שְׂמֹאלוֹ תַּחַת לְרֹאשִׁי וִימִינוֹ
תְּחַבְּקֵנִי: ז הִשְׁבַּעְתִּי אֶתְכֶם בְּנוֹת יְרוּשָׁלַםִ בִּצְבָאוֹת
אוֹ בְּאַיְלוֹת הַשָּׂדֶה אִם תָּעִירוּ וְאִם תְּעוֹרְרוּ אֶת
הָאַהֲבָה עַד שֶׁתֶּחְפָּץ: ח קוֹל דּוֹדִי הִנֵּה זֶה בָּא מְדַלֵּג
עַל

עַל הֶהָרִים מְקַפֵּץ עַל הַגְּבָעוֹת :

פרק ג

כִּירָה שֶׁהִסִּיקוּהָ בְּקַשׁ וּבִגְבָבָא נוֹתְנִים עָלֶיהָ תַּבְשִׁיל· בְּגֶפֶת וּבְעֵצִים לֹא יִתֵּן עַד שֶׁיִּגְרוֹף אוֹ עַד שֶׁיִּתֵּן אֶת הָאֵפֶר· בֵּית שַׁמַּאי אוֹמְרִים חַמִּין אֲבָל לֹא תַבְשִׁיל וּבֵית הִלֵּל אוֹמְרִים חַמִּין וְתַבְשִׁיל· בֵּית שַׁמַּאי אוֹמְרִים נוֹטְלִין אֲבָל לֹא מַחֲזִירִין וּבֵית הִלֵּל אוֹמְרִים אַף מַחֲזִירִין: ב תַּנּוּר שֶׁהִסִּיקוּהוּ בְּקַשׁ וּבִגְבָבָא לֹא יִתֵּן בֵּין מִתּוֹכוֹ בֵּין מֵעַל גַּבָּיו· כּוּפָּח שֶׁהִסִּיקוּהוּ בְּקַשׁ וּבִגְבָבָא הֲרֵי הוּא כְּכִירַיִם בְּגֶפֶת וּבְעֵצִים הֲרֵי הוּא כְּתַנּוּר: ג אֵין נוֹתְנִין בֵּיצָה בְּצַד הַמֵּיחָם בִּשְׁבִיל שֶׁתִּתְגַּלְגֵּל וְלֹא יַפְקִיעֶנָּה בְּסוּדָרִין וְרַבִּי יוֹסֵי מַתִּיר· וְלֹא יַטְמִינֶנָּה בְּחוֹל וּבַאֲבַק דְּרָכִים בִּשְׁבִיל שֶׁתִּצָּלֶה: ד מַעֲשֶׂה שֶׁעָשׂוּ אַנְשֵׁי טְבֶרְיָא וְהֵבִיאוּ סִילוֹן שֶׁל צוֹנֵן לְתוֹךְ אַמָּה שֶׁל חַמִּין אָמְרוּ לָהֶם חֲכָמִים אִם בְּשַׁבָּת כְּחַמִּין שֶׁהוּחַמּוּ בְּשַׁבָּת אֲסוּרִין בִּרְחִיצָה וּבִשְׁתִיָּה וְאִם בְּיוֹם טוֹב כְּחַמִּין שֶׁהוּחַמּוּ בְּיוֹם טוֹב אֲסוּרִין בִּרְחִיצָה וּמוּתָּרִין בִּשְׁתִיָּה· מוּלְיָאר הַגָּרוּף שׁוֹתִין הֵימֶנּוּ בְּשַׁבָּת. אַנְטִיכִי אַף עַל פִּי שֶׁגְּרוּפָה אֵין שׁוֹתִין מִמֶּנָּה: ה הַמֵּיחָם שֶׁפִּנָּהוּ לֹא יִתֵּן לְתוֹכוֹ צוֹנֵן בִּשְׁבִיל שֶׁיֵּחַמּוּ אֲבָל נוֹתֵן הוּא לְתוֹכוֹ אוֹ לְתוֹךְ הַכּוֹס כְּדֵי לְהַפְשִׁירָן: ו הָאִלְפָּס וְהַקְּדֵרָה שֶׁהֶעֱבִירָן מְרוּתָּחִין לֹא יִתֵּן לְתוֹכָן תַּבְלִין אֲבָל נוֹתֵן הוּא לְתוֹךְ הַקְּעָרָה אוֹ לְתוֹךְ הַתַּמְחוּי· רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר לַכֹּל הוּא נוֹתֵן חוּץ מִדָּבָר שֶׁיֵּשׁ בּוֹ חוֹמֶץ וְצִיר: ז אֵין נוֹתְנִין כְּלִי תַּחַת הַנֵּר לְקַבֵּל בּוֹ אֶת הַשֶּׁמֶן וְאִם נְתָנוֹ מִבְּעוֹד יוֹם מוּתָּר וְאֵין נֵאוֹתִין מִמֶּנּוּ לְפִי שֶׁאֵינוֹ מִן הַמּוּכָן· מְטַלְטְלִין נֵר חָדָשׁ אֲבָל לֹא יָשָׁן רַבִּי שִׁמְעוֹן אוֹמֵר כָּל הַנֵּרוֹת מִטַּלְטְלִין חוּץ מִן הַנֵּר הַדּוֹלֵק בְּשַׁבָּת· נוֹתְנִין כְּלִי תַּחַת הַנֵּר לְקַבֵּל נִיצוֹצוֹת וְלֹא יִתֵּן לְתוֹכוֹ מַיִם מִפְּנֵי שֶׁהוּא מְכַבֶּה:

ט דּוֹמֶה דוֹדִי לִצְבִי אוֹ לְעֹפֶר הָאַיָּלִים הִנֵּה זֶה עוֹמֵד
אַחַר כָּתְלֵנוּ מַשְׁגִּיחַ מִן הַחַלֹּנוֹת מֵצִיץ מִן
הַחֲרַכִּים: י עָנָה דוֹדִי וְאָמַר לִי קוּמִי לָךְ רַעְיָתִי
יָפָתִי וּלְכִי לָךְ: יא כִּי הִנֵּה הַסְּתָו עָבָר הַגֶּשֶׁם חָלַף
הָלַךְ לוֹ: יב הַנִּצָּנִים נִרְאוּ בָאָרֶץ עֵת הַזָּמִיר הִגִּיעַ וְקוֹל
הַתּוֹר נִשְׁמַע בְּאַרְצֵנוּ:

פרק ד

במה טומנין ובמה אין טומנין אין טומנין לא בגפת ולא בזבל ולא במלח ולא בסיד ולא בחול בין לחים בין יבשים לא בתבן ולא בזגים ולא במוכים ולא בעשבים בזמן שהן לחים אבל טומנין בהן כשהן יבשין· טומנין בכסות ובפירות ובכנפי יונה ובנסורת של חרשים ובנעורת של פשתן דקה רבי יהודה אוסר בדקה ומתיר בגסה·
ב טומנין בשלחין ומטלטלין אותן בגזי צמר ואין מטלטלין אותן כיצד הוא עושה נוטל את הכסוי והן נופלות· רבי אלעזר בן עזריה אומר קופה מטה על צדה ונוטל שמא יטול ואינו יכול להחזיר וחכמים אומרים נוטל ומחזיר· לא כסהו מבעוד יום לא יכסנו משתחשך כסהו ונתגלה מותר לכסותו ממלא את הקיתון ונותן לתחת הכר או תחת הכסת:

יג התאנה חנטה פגיה והגפנים סמדר נתנו ריח קומי
לך רעיתי יפתי ולכי לך: יד יונתי בחגוי
הסלע בסתר המדרגה הראיני את מראיך השמיעני
את קולך כי קולך ערב ומראך נאוה: טו אחזו לנו
שעלים קטנים מחבלים כרמים וכרמינו
סמדר: טז דודי לי ואני לו הרועה בשושנים:

פרק ה

במה בהמה יוצאה ובמה אינה יוצאה יוצא הגמל באפסר ונאקה בחוטם ולובדקים בפרומביא וסוס בשיר וכל בעלי השיר יוצאים בשיר ונמשכים בשיר ומזין עליהם וטובלין במקומן: ב חמור יוצא במרדעת בזמן שהיא קשורה לו· זכרים יוצאין לבובין רחלות יוצאות שחוזות כבולות וכבונות העזים יוצאות צרורות רבי יוסי אוסר בכולן חוץ מן הרחלים הכבונות· רבי יהודה אומר עזים יוצאות צרורות ליבש אבל לא לחלב: ג ובמה אינה יוצאה לא יצא גמל במטוטלת לא עקוד ולא רגול וכן שאר כל הבהמות· לא יקשור גמלים זה בזה וימשוך אבל מכניס חבלים לתוך ידו וימשוך ובלבד שלא יכרוך
ד אין חמור יוצא במרדעת בזמן שאינה קשורה לו ולא בזוג אף על פי שהוא פקוק ולא בסולם שבצוארו ולא ברצועה שברגלו ואין התרנגולין יוצאין בחוטין ולא ברצועות שברגליהם ואין הזכרים יוצאין

בעגלה

בעגלה שתחת האליה שלהן ואין הרחלים יוצאות חנונות ואין העגל יוצא בגימון ולא פרה בעור הקופד ולא ברצועה שבין קרניה פרתו של רבי אלעזר בן עזריה היתה יוצאה ברצועה שבין קרניה שלא ברצון חכמים:

יז עד שיפוח היום ונסו הצללים סוב דמה לך דודי לצבי או לעופר האילים על הרי בתר: א על משכבי בלילות בקשתי את שאהבה נפשי בקשתיו ולא מצאתיו: ב אקומה נא ואסובבה בעיר בשוקים וברחובות אבקשה את שאהבה נפשי בקשתיו ולא מצאתיו: ג מצאוני השומרים הסובבים בעיר את שאהבה נפשי ראיתם:

במה אשה יוצאה ובמה אינה יוצאה לא תצא אשה לא בחוטי צמר ולא בחוטי פשתן ולא ברצועות שבראשה ולא תטבול בהן עד שתרפם ולא בטוטפת ולא בסנבוטין בזמן שאינם תפורין ולא בכבול לרשות הרבים ולא בעיר של זהב ולא בקטלא ולא בנזמים ולא בטבעת שאין עליה חותם ולא במחט שאינה נקובה ואם יצאה אינה חייבת חטאת: ב לא יצא האיש בסנדל המסומר ולא ביחיד בזמן שאין ברגלו מכה ולא בתפילין ולא בקמיע בזמן שאינה מן המומחה לא בשריון ולא בקסדא ולא במגפיים ואם יצא אינו חייב חטאת: ג לא תצא אשה במחט הנקובה ולא בטבעת שיש עליה חותם ולא בכוליאר ולא בכובלת ולא בצלוחית של פלייטון ואם יצאה חייבת חטאת דברי רבי מאיר וחכמים פוטרין בכובלת ובצלוחית של פלייטון: ד לא יצא האיש לא בסייף ולא בקשת ולא בתרים ולא באלה ולא ברומח ואם יצא חייב חטאת*) רבי אליעזר אומר תכשיטין הן לו וחכמים אומרים אינן אלא לגנאי שנאמר וכתתו חרבותם לאתים וחניתותיהם למזמרות ולא ישא גוי אל גוי חרב ולא ילמדו עוד מלחמה: בירית טהורה ויוצאין

יד בה

*) חוץ מזה מצות המלך עליו לצאת כן כי דינא דמלכותא דינא.

בָּהּ בְּשַׁבָּת כְּבָלִים טְמֵאִין וְאֵין יוֹצְאִין בָּהֶן בְּשַׁבָּת: ה יוֹצְאָה אִשָּׁה
בְּחוּטֵי שֵׂעָר בֵּין מִשֶּׁלָּהּ בֵּין מִשֶּׁל חֲבֶרְתָּהּ בֵּין מִשֶּׁל בְּהֵמָה וּבְטוֹטֶפֶת
וּבְסַנְבוּטִין בִּזְמַן שֶׁהֵן תְּפוּרִין בְּכָבוּל וּבְפֵאָה נָכְרִית לֶחָצֵר בְּמוֹךְ שֶׁבְּאָזְנָהּ
וּבְמוֹךְ שֶׁבְּסַנְדָּלָהּ וּבְמוֹךְ שֶׁהִתְקִינָה לְנִדָּתָהּ בְּפִלְפֵּל וּבְגַרְגִּיר מֶלַח וּבְכָל
דָּבָר שֶׁתִּתֵּן לְתוֹךְ פִּיהָ וּבִלְבַד שֶׁלֹּא תִתֵּן לְכַתְּחִלָּה בְּשַׁבָּת וְאִם נָפַל לֹא
תַחֲזִיר. שֵׁן תּוֹתֶבֶת וְשֵׁן שֶׁל זָהָב רַבִּי מַתִּיר וַחֲכָמִים אוֹסְרִים: ו יוֹצְאִין
בְּסֶלַע שֶׁעַל הַצִּינִית הַבָּנוֹת קְטַנּוֹת יוֹצְאוֹת בְּחוּטִין וַאֲפִילוּ בְּקִסְמִין
שֶׁבְּאָזְנֵיהֶם עַרְבִיּוֹת יוֹצְאוֹת רְעוּלוֹת וּמָדִיּוֹת פְּרוּפוֹת וְכָל אָדָם אֶלָּא
שֶׁדִּבְּרוּ חֲכָמִים בַּהֹוֶה: ז פּוֹרֶפֶת עַל הָאֶבֶן וְעַל הָאֱגוֹז וְעַל הַמַּטְבֵּעַ וּבִלְבַד
שֶׁלֹּא תִפְרוֹף לְכַתְּחִילָּה בְּשַׁבָּת: ח הַקִּיטֵּעַ יוֹצֵא בְּקַב שֶׁלּוֹ דִּבְרֵי רַבִּי
מֵאִיר וְרַבִּי יוֹסֵי אוֹסֵר: וְאִם יֵשׁ לוֹ בֵּית קִבּוּל כְּתוּתִים טָמֵא. סְמוֹכוֹת
שֶׁלּוֹ טְמֵאִין מִדְרָס וְיוֹצְאִין בָּהֶן בְּשַׁבָּת וְנִכְנָסִין בָּהֶן בָּעֲזָרָה. כִּסֵּא וּסְמוֹכוֹת
שֶׁלּוֹ טְמֵאִין מִדְרָס וְאֵין יוֹצְאִין בָּהֶן בְּשַׁבָּת וְאֵין נִכְנָסִין בָּהֶן בָּעֲזָרָה.
אַנְקַטְמִין טְהוֹרִין וְאֵין יוֹצְאִין בָּהֶן: ט הַבָּנִים יוֹצְאִים בְּקְשָׁרִים וּבְנֵי
מְלָכִים*) בְּזַגִּין וְכָל אָדָם אֶלָּא שֶׁדִּבְּרוּ חֲכָמִים בַּהֹוֶה: י יוֹצְאִין בְּבֵיצַת
הַחַרְגּוֹל וּבְשֵׁן שׁוּעָל וּבְמַסְמֵר מִן הַצָּלוּב מִשּׁוּם רְפוּאָה דִּבְרֵי רַבִּי מֵאִיר
וַחֲכָמִים אוֹמְרִים (נ"א דִּבְרֵי רַבִּי יוֹסֵי וְרַבִּי מֵאִיר אוֹמֵר) אַף בְּחוֹל אָסוּר
מִשּׁוּם דַּרְכֵי הָאֱמוֹרִי:

ד כִּמְעַט שֶׁעָבַרְתִּי מֵהֶם עַד שֶׁמָּצָאתִי אֵת שֶׁאָהֲבָה
נַפְשִׁי אֲחַזְתִּיו וְלֹא אַרְפֶּנּוּ עַד שֶׁהֲבֵיאתִיו אֶל
בֵּית אִמִּי וְאֶל חֶדֶר הוֹרָתִי: ה הִשְׁבַּעְתִּי אֶתְכֶם בְּנוֹת
יְרוּשָׁלַיִם בִּצְבָאוֹת אוֹ בְּאַיְלוֹת הַשָּׂדֶה אִם תָּעִירוּ וְאִם
תְּעוֹרְרוּ אֶת הָאַהֲבָה עַד שֶׁתֶּחְפָּץ: ו מִי זֹאת עֹלָה מִן
הַמִּדְבָּר כְּתִימְרוֹת עָשָׁן מְקֻטֶּרֶת מוֹר וּלְבוֹנָה מִכֹּל
אַבְקַת רוֹכֵל: ז הִנֵּה מִטָּתוֹ שֶׁלִּשְׁלֹמֹה שִׁשִּׁים גִּבֹּרִים
סָבִיב לָהּ מִגִּבֹּרֵי יִשְׂרָאֵל:

כלל

*) קאי על מלכי ישראל שהיו בארץ יהודה

פרק ז

כלל גדול אמרו בשבת כל השוכח עיקר שבת ועשה מלאכות הרבה בשבתות הרבה אינו חייב אלא חטאת אחת. היודע עיקר שבת ועשה מלאכות הרבה בשבתות הרבה חייב על כל שבת ושבת. היודע שהוא שבת ועשה מלאכות הרבה בשבתות הרבה חייב על כל אב מלאכה ומלאכה. העושה מלאכות הרבה מעין מלאכה אחת אינו חייב אלא חטאת אחת: ב אבות מלאכות ארבעים חסר אחת הזורע והחורש והקוצר והמעמר הדש והזורה הבורר הטוחן המרקד והלש והאופה הגוזז את הצמר המלבנו והמנפצו והצובעו והטווה והמיסך והעושה שתי בתי נירין והאורג שני חוטין והפוצע שני חוטין הקושר והמתיר והתופר שתי תפירות הקורע על מנת לתפור שתי תפירות הצד צבי השוחטו והמפשיטו המולחו והמעבד את עורו והמוחקו והמחתכו הכותב שתי אותיות והמוחק על מנת לכתוב שתי אותיות הבונה הסותר המכבה והמבעיר המכה בפטיש המוציא מרשות לרשות הרי אלו אבות מלאכות ארבעים חסר אחת: ג ועוד כלל אחר אמרו כל הכשר להצניע ומצניעין כמוהו והוציאו בשבת חייב עליו חטאת וכל שאינו כשר להצניע ואין מצניעין כמוהו והוציאו בשבת אינו חייב אלא המצניעו: ד המוציא תבן כמלא פי פרה עצה כמלא פי גמל עמיר כמלא פי טלה עשבים כמלא פי גדי עלי שום ועלי בצלים לחים כגרוגרת יבשים כמלא פי גדי ואין מצטרפין זה עם זה מפני שלא שוו בשיעוריהן המוציא אוכלים כגרוגרת חייב ומצטרפין זה עם זה מפני ששוו בשיעוריהן חוץ מקליפיהן וגרעיניהן ועוקציהן וסובן ומורסנן רבי יהודה אומר חוץ מקליפי עדשים שמתבשלות עמהן:

ח כלם אחזי חרב מלמדי מלחמה איש חרבו על
ירכו מפחד בלילות: ט אפריון עשה לו
המלך שלמה מעצי הלבנון: י עמודיו עשה כסף
רפידתו זהב מרכבו ארגמן תוכו רצוף אהבה מבנות
ירושלים: יא צאינה וראינה בנות ציון במלך שלמה

בעטרה

בעטרה שעטרה לו אמו ביום חתנתו וביום שמחת לבו:

פרק ח

המוציא יין כדי מזיגת הכוס חלב כדי גמיעה דבש כדי ליתן על הכתית שמן כדי לסוך אבר קטן מים כדי לשוף בהם את הקילור ושאר כל המשקין ברביעית וכל השופכין ברביעית רבי שמעון אומר כולן ברביעית ולא אמרו כל השיעורין הללו אלא למצניעיהן: ב המוציא חבל כדי לעשות אוזן לקופה גמי כדי לעשות תלאי לנפה ולכברה רבי יהודה אומר כדי ליטול ממנו מדת מנעל לקטן: נייר כדי לכתוב עליו קשר מוכסין והמוציא קשר מוכסין חייב נייר מחוק כדי לכרוך על פי צלוחית קטנה של פלייטון: ג עור כדי לעשות קמיע קלף כדי לכתוב עליו פרשה קטנה שבתפלין שהיא שמע ישראל (דוכסוסטוס כדי לכתוב מזוזה) דיו כדי לכתוב שתי אותיות כחול כדי לכחול עין אחת: ד דבק כדי ליתן בראש השבשבת זפת וגפרית כדי לעשות נקב שעוה כדי ליתן על פי נקב קטן חרסית כדי לעשות פי כור של צורפי זהב רבי יהודה אומר כדי לעשות פטפוט סובין כדי ליתן על פי כור של צורפי זהב סיד כדי לסוד אצבע קטנה שבבנות רבי יהודה אומר כדי לעשות כלכול רבי נחמיה אומר כדי לסוד (נ"א לעשות) אנדיפי: ה אדמה כחותם המרצופין דברי רבי עקיבא וחכמים אומרים כחותם האגרות זבל וחול הדק כדי לזבל קלח של כרוב דברי רבי עקיבא וחכמים אומרים כדי לזבל כרישה חול הגס כדי ליתן על מלא כף סיד קנה כדי לעשות קולמוס ואם היה עב או מרוסס כדי לבשל בו ביצה קלה שבביצים טרופה ונתונה באלפס: ו עצם כדי לעשות תרוד רבי יהודה אומר כדי לעשות ממנו חף זכוכית כדי לגרור בו ראש הכרכר צרור או אבן כדי לזרוק בעוף רבי אליעזר בן יעקב אומר כדי לזרוק בבהמה: ז חרס כדי ליתן בין פצים לחבירו דברי רבי יהודה רבי מאיר אומר כדי לחתות בו את האור רבי יוסי אומר כדי לקבל בו רביעית אמר רבי מאיר אף על פי שאין ראיה לדבר זכר לדבר שנאמר לא ימצא במכתתו חרש לחתות אש מיקוד אמר לו רבי יוסי משם ראיה ולחשוף מים מגבא:

א הִנָּךְ יָפָה רַעְיָתִי הִנָּךְ יָפָה עֵינַיִךְ יוֹנִים מִבַּעַד לְצַמָּתֵךְ שַׂעְרֵךְ כְּעֵדֶר הָעִזִּים שֶׁגָּלְשׁוּ מֵהַר גִּלְעָד: ב שִׁנַּיִךְ כְּעֵדֶר הַקְּצוּבוֹת שֶׁעָלוּ מִן הָרַחְצָה שֶׁכֻּלָּם מַתְאִימוֹת וְשַׁכֻּלָה אֵין בָּהֶם: ג כְּחוּט הַשָּׁנִי שִׂפְתוֹתַיִךְ וּמִדְבָּרֵךְ נָאוֶה כְּפֶלַח הָרִמּוֹן רַקָּתֵךְ מִבַּעַד לְצַמָּתֵךְ: ד כְּמִגְדַּל דָּוִיד צַוָּארֵךְ בָּנוּי לְתַלְפִּיּוֹת אֶלֶף הַמָּגֵן תָּלוּי עָלָיו כֹּל שִׁלְטֵי הַגִּבּוֹרִים:

זכור את יום השבת לקדשו: רבי יצחק אמר כתיב ויברך אלהים את יום השביעי וכתיב במן ששת ימים תלקטוהו וביום השביעי שבת לא יהיה בו כיון דלא משתכח ביה מזוני מה ברכתא אשתכח ביה אלא הכי תאנא כל ברכאן דלעילא ותתא ביומא שביעאה תליין ותאנא אמאי לא אשתכח מנא ביומא שביעאה משום דההוא יומא מתברכאן מניה כל שתא יומין עילאין וכל חד וחד יהיב מזוניה לתתא כל חד ביומיה מההוא ברכה דמתברכאן ביומא שביעאה ובגין כך מאן דאיהו בדרגא דמהימנותא בעי לסדרא פתורא ולאתקנא סעודתא בליליא דשבתא בגין דיתברך פתורא כל אינון שיתא יומין דהא בההוא זמנא אזדמן ברכה לאתברכא כל שתא יומין דשבתא וברכתא לא אשתכח בפתורא ריקניא ועל כך בעי לסדרא פתוריה בליליא דשבתא בנהמא ובמזוני רבי יצחק אמר אפילו ביומא דשבתא נמי: רבי יהודה אמר בעי לאתענגא בהאי יומא ולמיכל תלת סעודתי בשבתא בגין דישתכח שבעא ועונגא בהאי יומא בעלמא: רבי אבא אמר לאזדמנא ברכתא באינון יומין דלעילא דמתברכאן מהאי יומא והאי יומא מליא רישיה דזעיר אנפין מטלא דנחית מעתיקא קדישא סתימא דכולא ואטיל לחקלא דתפוחין קדישין תלת זמני מכד עייל שבתא בגין דיתברכון כולהו כחדא ועל דא בעי בר נש לאתענגא תלת זמנין אלין דהא בהא תליא מהימנותא דלעילא בעתיקא קדישא ובזעיר אנפין ובחקלא דתפוחין ובעי בר נש*) לאתענגא בהו ולמחדי בהו ומאן דגרע סעודתא מנייהו אחזי פגימותא לעילא ועונשיה דההוא בר נש סגי בגיני כך בעי לסדרא פתוריה תלת זמני מכד עייל שבתא ולא ישתכח פתוריה ריקניא ותשרי ברכתא עליה כל שאר יומא דשבתא ובהאי מלה אחזי ותלי מהימנותא לעילא: רבי שמעון אמר האי מאן דאשלים תלת סעודתי בשבתא קלא נפיק ומכרזא עליה אז תתענג על יי: דא סעודתא חדא לקבל עתיקא קדישא דכל קדישין והרכבתיך על במתי ארץ דא סעודתא תנינא

*) קאי רק על אדם מבני ישראל.

לקבל תקלא דתפוחין קדישין והאכלתיך נחלת יעקב אביך דא הוא שלימו דאשתלים בזעיר אפין ולקבליהו בעי לאשלמא סעודתיה ובעי לאתענגא בכולהו סעודתי ולמחדי בכל חד וחד מנייהו משום דאיהו מהימנותא שלימתא ובגין כך שבתא אתיקר מכל שאר זמנין וחגין משום דכולא ביה אשתכח ולא אשתכח הכי בכולהי זמני וחגי : אמר רבי חייא בגין כך משום דאשתכח כולא ביה אדכר תלת זמנין דכתיב ויכל אלהים ביום השביעי וישבות ביום השביעי ויברך אלהים את יום השביעי · רבי אבא (נ"א רב המנונא סבא) כד הוה יתיב בסעודתא דשבתא הוי חדי בכל חד וחד גביה אמר דא היא סעודתא קדישא דעתיקא סתימא דכולא בסעודתא אחרא הוה אמר דא היא סעודתא דקודשא בריך הוא וכן בכולהו סעודתי והוה חדי בכל חד וחד: כד הוה אשלים סעודתי אמר אשלימו סעודתי דמהימנותא רבי שמעון כד הוה אתי לסעודתא הוה אמר הכי אתקינו סעודתא דמהימנותא עילאה אתקינו סעודתיה דמלכא והוה יתיב וחדי כד אשלים סעודתא תליתאה הוו מכרזי עליה אז תתענג על יי והרכבתיך על במתי ארץ והאכלתיך נחלת יעקב אביך : אמר רבי אלעזר לאבוי אלין סעודתי היך מתתקנן אמר ליה ליליא דשבתא כתיב והרכבתיך על במתי ארץ ביה בליליא מתברכא מטרוניתא וכולהו חקל תפוחין ומתברכא פתוריה דבר נש ונשמתא אתוספת והיא ליליא חדוה דמטרוניתא הוי ובעי בר נש למחדי בחדותא ולמיכל סעודתא דמטרוניתא :

ואחר כך · אומרים זה

אתקינו סעודתא דמהימנותא שלימתא חדותא דמלכא קדישא: אתקינו סעודתא דמלכא : דא היא סעודתא דחקל תפוחין קדישין וזעיר אנפין ועתיקא קדישא. אתיין לסעדא בהדה :

א זמר בשבחין. למיעל גו פתחין. דבחקל תפוחין · דאינון קדישין :

נ זמין לה השתא. בפתורא חדתא : ובמנרתא

טַבְתָּא׃ דְּנַהֲרָא עַל רֵישִׁין׃

יְ מִינָא וּשְׂמָאלָא. וּבֵינַיְהוּ כַלָּה. בְּקִשּׁוּטִין אָזְלָא. וּמָאנִין וּלְבוּשִׁין׃

יְ חַבֵּק לָהּ בַּעְלָהּ. וּבִיסוֹדָא דִילָהּ. דְּעָבֵיד נַיְחָא לָהּ. יְהֵא כָתִישׁ כְּתִישִׁין׃

צְ וָחִין אַף עָקְתִין. בְּטֵלִין וּשְׁבִיתִין. בְּרַם אַנְפִּין חַדְתִּין וְרוּחִין עִם נַפְשִׁין׃

חֲ דוּ סַגִּי יֵיתֵי. וְעַל חֲדָא תַּרְתֵּי. נְהוֹרָא לָהּ יִמְטֵי. וּבִרְכָאן דִּנְפִישִׁין׃

קְ רִיבוּ שׁוֹשְׁבִינִין. עֲבִידוּ תִיקּוּנִין. לְאַפָּשָׁא זִינִין. וְנוּנִין עִם רַחֲשִׁין׃

לְ מֶעֱבַד נִשְׁמָתִין. וְרוּחִין חַדְתִּין. בְּתַרְתֵּין וּבִתְלָתִין. וּבִתְלָתָא שִׁבְשִׁין׃

וְ עִיטּוּרִין שַׁבְעִין לָהּ. וּמַלְכָּא דִלְעֵילָא. דְּיִתְעַטַּר כּוֹלָא. בְּקַדִּישׁ קַדִּישִׁין׃

רְ שִׁימִין וּסְתִימִין. בְּגוֹ כָּל עָלְמִין׃ בְּרַם עַתִּיק יוֹמִין. הֲלָא בָּטִישׁ בַּטִּישִׁין׃

יְ הֵא רַעֲוָא קַמֵּיהּ. דְּתִשְׁרֵי עַל עַמֵּיהּ׃ דְּיִתְעַנַּג לִשְׁמֵיהּ. בִּמְתִיקִין וְדוּבְשִׁין׃

אֲ סַדֵּר לִדְרוֹמָא. מְנַרְתָּא דִסְתִימָא. וְשׁוּלְחָן עִם נַהֲמָא. בִּצְפוֹנָא אַרְשִׁין׃

בְּ חַמְרָא גוֹ כַסָּא. וּמְדָאנֵי אָסָא. לְאָרוּס וַאֲרוּסָה.

להתקפא

לְהִתְקְפָא חַלָּשִׁין:

נַ עֲבֵד לְהוֹן כִּתְרִין. בְּמִלִּין יַקִּירִין. בְּשַׁבְעִין עִטּוּרִין. דְּעַל גַּבֵּי חַמְשִׁין:

שְׁ כִינְתָּא תִּתְעַטָּר. בְּשִׁית נַהֲמֵי לִסְטָר. וּבְוָוִין תִּתְקַטָּר, וְזִינִין דִּכְנִישִׁין:

שְׁ בִיתִין וּשְׁבִיקִין. מְסָאֲבִין דְּרְחִיקִין. חֲבִילִין דִּמְעִיקִין. וְכָל זִינֵי חֲבוּשִׁין:

וִיהֵא רַעֲוָא מִן קֳדָם עַתִּיקָא קַדִּישָׁא דְּכָל קַדִּישִׁין טְמִירָא דְּכָל טְמִירִין סְתִימָא דְּכֹלָּא דְיִתְמְשַׁךְ טַלָּא עִילָּאָה מִנֵּיהּ לְמַלְיָא רֵישֵׁיהּ דִּזְעֵיר אַנְפִּין וּלְהַטִּיל לַחֲקַל תַּפּוּחִין קַדִּישִׁין בִּנְהִירוּ דְאַנְפִּין בְּרַעֲוָא וּבְחֶדְוָתָא דְכֹלָּא וְיִתְמְשַׁךְ מִן קֳדָם עַתִּיקָא קַדִּישָׁא דְּכָל קַדִּישִׁין טְמִירָא דְּכָל טְמִירִין סְתִימָא דְּכֹלָּא רְעוּתָא וְרַחֲמֵי חִנָּא וְחִסְדָּא בִּנְהִירוּ עִילָּאָה בִּרְעוּתָא וְחֶדְוָתָא עָלַי וְעַל כָּל בְּנֵי בֵיתִי וְעַל כָּל הַנִּלְוִים אֵלַי וְעַל כָּל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל עַמֵּיהּ וְיִפְרְקִינָא מִכָּל עַקְתִין בִּישִׁין דְּיֵיתוּן לְעָלְמָא וְיַזְמִין וְיִתְיְהֵב לָנָא מְזוֹנָא וּפַרְנָסְתָא טַבְתָּא בְּלִי צָרָה וְעַקְתָא מִמַּזְּלָא דְּכָל מְזוֹנָא בֵּיהּ תַּלְיָא וִישֵׁיזְבִינָנָא מֵעֵינָא בִישָׁא וּמֵחַרְבָּא דְמַלְאָךְ הַמָּוֶת וּמִדִּינָהּ שֶׁל גֵּיהִנָּם וְיֵיתֵי לָנָא וּלְכָל נַפְשָׁתָנָא חִנָּא וְחִסְדָּא וְחַיֵּי אֲרִיכֵי וּמְזוֹנֵי רְוִיחֵי וְרַחֲמֵי מִן קֳדָמֵיהּ אָמֵן כֵּן יְהִי רָצוֹן אָמֵן וְאָמֵן:

קידוש ליל שבת

לְשֵׁם יִחוּד קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא וּשְׁכִינְתֵּיהּ בִּדְחִילוּ וּרְחִימוּ הֲרֵינִי מוּכָן וּמְזוּמָן לְקַיֵּים מִצְוַת עֲשֵׂה לְקַדֵּשׁ עַל הַיַּיִן כִּדְכְתִיב זָכוֹר וְשָׁמוֹר זָכְרֵהוּ עַל הַיָּיִן: ויהי ערב ויהי בוקר:

יוֹם הַשִּׁשִּׁי: וַיְכֻלּוּ הַשָּׁמַיִם וְהָאָרֶץ וְכָל

צְבָאָם: וַיְכַל אֱלֹהִים בַּיּוֹם הַשְּׁבִיעִי מְלַאכְתּוֹ אֲשֶׁר עָשָׂה: וַיִּשְׁבּוֹת בַּיּוֹם הַשְּׁבִיעִי מִכָּל מְלַאכְתּוֹ אֲשֶׁר עָשָׂה: וַיְבָרֶךְ אֱלֹהִים אֶת יוֹם הַשְּׁבִיעִי וַיְקַדֵּשׁ אוֹתוֹ כִּי בוֹ שָׁבַת מִכָּל מְלַאכְתּוֹ אֲשֶׁר בָּרָא אֱלֹהִים לַעֲשׂוֹת:

סַבְרִי מָרָנָן וְרַבָּנָן וְרַבּוֹתַי:

בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם בּוֹרֵא פְּרִי הַגָּפֶן:

בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם אֲשֶׁר קִדְּשָׁנוּ בְּמִצְוֹתָיו וְרָצָה בָנוּ. וְשַׁבַּת קָדְשׁוֹ בְּאַהֲבָה וּבְרָצוֹן הִנְחִילָנוּ זִכָּרוֹן לְמַעֲשֵׂה בְרֵאשִׁית כִּי הוּא יוֹם תְּחִלָּה לְמִקְרָאֵי קוֹדֶשׁ זֵכֶר לִיצִיאַת מִצְרָיִם כִּי בָנוּ בָחַרְתָּ וְאוֹתָנוּ קִדַּשְׁתָּ מִכָּל הָעַמִּים*) וְשַׁבַּת קָדְשְׁךָ בְּאַהֲבָה וּבְרָצוֹן הִנְחַלְתָּנוּ: בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ מְקַדֵּשׁ הַשַּׁבָּת:

זמירות לליל שבת

כָּל מְקַדֵּשׁ שְׁבִיעִי כָּרָאוּי לוֹ כָּל שׁוֹמֵר שַׁבָּת כַּדָּת מֵחַלְּלוֹ. שְׂכָרוֹ הַרְבֵּה מְאוֹד עַל פִּי פָעֳלוֹ. אִישׁ עַל מַחֲנֵהוּ וְאִישׁ עַל דִּגְלוֹ: אוֹהֲבֵי יְיָ הַמְחַכִּים בְּבִנְיַן אֲרִיאֵל: בְּיוֹם הַשַּׁבָּת שִׂישׂוּ וְשִׂמְחוּ כִּמְקַבְּלֵי מַתַּן נַחֲלִיאֵל: גַּם שְׂאוּ יְדֵיכֶם קוֹדֶשׁ וְאִמְרוּ לָאֵל בָּרוּךְ

*) כפתים הקדמונים

יְיָ אֲשֶׁר נָתַן מְנוּחָה לְעַמּוֹ יִשְׂרָאֵל : דּוֹרְשֵׁי יְיָ זֶרַע אַבְרָהָם אוֹהֲבוֹ · הַמְאַחֲרִים לָצֵאת מִן הַשַּׁבָּת וּמְמַהֲרִים לָבֹא. שְׂמֵחִים לְשָׁמְרוֹ וְלַעֲרוֹב עֵרוּבוֹ . זֶה הַיּוֹם עָשָׂה יְיָ נָגִילָה וְנִשְׂמְחָה בוֹ : זִכְרוּ תּוֹרַת מֹשֶׁה בְּמִצְוַת שַׁבָּת גְּרוּסָה. חֲרוּתָה לְיוֹם הַשְּׁבִיעִי כְּכַלָּה בֵּין רֵעוֹתֶיהָ מְשׁוּבָּצָה. טְהוֹרִים יִירָשׁוּהָ וִיקַדְּשׁוּהָ בְּמַאֲמַר כָּל אֲשֶׁר עָשָׂה. וַיְכַל אֱלֹהִים בַּיּוֹם הַשְּׁבִיעִי מְלַאכְתּוֹ אֲשֶׁר עָשָׂה : יוֹם קָדוֹשׁ הוּא מִבֹּאוֹ וְעַד צֵאתוֹ · כָּל זֶרַע יַעֲקֹב יְכַבְּדוּהוּ כִּדְבַר הַמֶּלֶךְ וְדָתוֹ. לָנוּחַ בּוֹ וְלִשְׂמוֹחַ בְּתַעֲנוּג אָכוֹל וְשָׁתוֹ. כָּל עֲדַת יִשְׂרָאֵל יַעֲשׂוּ אוֹתוֹ : מְשׁוֹךְ חַסְדְּךָ לְיוֹדְעֶיךָ אֵל קַנָּא וְנוֹקֵם . נוֹטְרֵי לְיוֹם הַשְּׁבִיעִי זָכוֹר וְשָׁמוֹר לְהָקֵם · שַׂמְּחֵם בְּבִנְיַן שָׁלֵם בְּאוֹר פָּנֶיךָ תַּבְהִיקֵם. יִרְוְיֻן מִדֶּשֶׁן בֵּיתֶךָ וְנַחַל עֲדָנֶיךָ תַשְׁקֵם: עֲזוֹר לַשּׁוֹבְתִים בַּשְּׁבִיעִי בֶּחָרִישׁ וּבְקָצִיר עוֹלָמִים . פּוֹסְעִים בּוֹ פְּסִיעָה קְטַנָּה. סוֹעֲדִים בּוֹ לְבָרֵךְ שָׁלֹשׁ פְּעָמִים : צִדְקָתָם תַּצְהִיר כְּאוֹר שִׁבְעַת הַיָּמִים ; יְיָ אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל אַהֲבַת תָּמִים . יְיָ אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל תְּשׁוּעַת עוֹלָמִים :

מְנוּחָה וְשִׂמְחָה אוֹר לַיְּהוּדִים : יוֹם שַׁבָּתוֹן יוֹם מַחֲמַדִּים: שׁוֹמְרָיו וְזוֹכְרָיו הֵמָּה מְעִידִים : כִּי לְשִׁשָּׁה כֹּל בְּרוּאִים וְעוֹמְדִים : שְׁמֵי שָׁמַיִם אֶרֶץ וְיַמִּים · כָּל צְבָא מָרוֹם גְּבוֹהִים וְרָמִים · תַּנִּין וְאָדָם וְחַיַּת רְאֵמִים · כִּי בְּיָהּ יְיָ צוּר עוֹלָמִים · הוּא אֲשֶׁר דִּבֶּר לְעַם סְגֻלָּתוֹ שָׁמוֹר לְקַדְּשׁוֹ מִבֹּאוֹ וְעַד צֵאתוֹ · שַׁבַּת קֹדֶשׁ יוֹם חֶמְדָּתוֹ · כִּי בוֹ שָׁבַת

מִכָּל מְלַאכְתּוֹ : בְּמִצְוַת שַׁבָּת אֵל יַחֲלִיצָךְ · קוּם קְרָא אֵלָיו יָחִישׁ לְאַמְּצָךְ · נִשְׁמַת כָּל חַי וְגַם נַעֲרִיצָךְ · אֱכוֹל בְּשִׂמְחָה כִּי כְבָר רָצָךְ : בְּמִשְׁנֶה לֶחֶם וְקִידּוּשׁ רַבָּה · בְּרוֹב מַטְעַמִּים וְרוּחַ נְדִיבָה · יִזְכּוּ לְרַב טוּב הַמִּתְעַנְּגִים בָּהּ · בְּבִיאַת גוֹאֵל לְחַיֵּי עוֹלָם הַבָּא :

מַה יְּדִידוּת מְנוּחָתֵךְ אַתְּ שַׁבָּת הַמַּלְכָּה. בְּכֵן נָרוּץ לִקְרָאתֵךְ. בּוֹאִי כַלָּה נְסוּכָה. לְבוּשׁ בִּגְדֵי חֲמוּדוֹת לְהַדְלִיק נֵר בִּבְרָכָה. וַתֵּכֶל כָּל הָעֲבוֹדוֹת לֹא תַעֲשׂוּ מְלָאכָה : לְהִתְעַנֵּג בְּתַעֲנוּגִים בַּרְבּוּרִים וּשְׂלָיו וְדָגִים : מֵעֶרֶב מַזְמִינִים כָּל מִינֵי מַטְעַמִּים : מִבְּעוֹד יוֹם מוּכָנִים. תַּרְנְגוֹלִים מְפוּטָמִים : וְלַעֲרוֹךְ כַּמָּה מִינִים. שְׁתוֹת יֵינוֹת מְבוּשָּׂמִים : תַּפְנוּקֵי מַעֲדַנִּים בְּכָל שָׁלֹשׁ פְּעָמִים : להתענג נַחֲלַת יַעֲקֹב יִירָשׁ. בְּלִי מְצָרִים נַחֲלָה. וִיכַבְּדוּהוּ עָשִׁיר וָרָשׁ וְתִזְכּוּ לִגְאוּלָּה : יוֹם שַׁבָּת אִם תִּשְׁמְרוּ וִהְיִיתֶם לִי סְגוּלָּה : שֵׁשֶׁת יָמִים תַּעֲבוֹדוּ וּבַשְּׁבִיעִי נָגִילָה : להתענג חֲפָצֶיךָ אֲסוּרִים וְגַם לַחֲשׁוֹב חֶשְׁבּוֹנוֹת : הִרְהוּרִים מוּתָּרִים וּלְשַׁדֵּךְ הַבָּנוֹת. וְתִינוֹק לְלַמְּדוֹ סֵפֶר לַמְנַצֵּחַ בִּנְגִינוֹת : וְלַהֲגוֹת בְּאִמְרֵי שֶׁפֶר בְּכָל פִּינּוֹת וּמַחֲנוֹת : להתענג הִלּוּכָךְ תְּהֵא בְנַחַת · עוֹנֶג קְרָא לַשַּׁבָּת. וְהַשֵּׁנָה מְשׁוּבַּחַת כְּדַת נֶפֶשׁ מְשִׁיבַת : בְּכֵן נַפְשִׁי לְךָ עָרְגָה : וְלָנוּחַ בְּחִבַּת. כַּשּׁוֹשַׁנִּים סוּגָה. בּוֹ יָנוּחוּ בֵּן וּבַת : להתענג מֵעֵין עוֹלָם הַבָּא. יוֹם שַׁבָּת מְנוּחָה, כָּל הַמִּתְעַנְּגִים בָּהּ. יִזְכּוּ לְרוֹב שִׂמְחָה : מֵחֶבְלֵי מָשִׁיחַ. יוּצָלוּ

לרוחה

לִרְוָחָה. פְּרוּתֵינוּ תַצְמִיחַ וְגַם יָגוֹן וַאֲנָחָה: לְהִתְעַנֵּג

יוֹם שַׁבָּת קוֹדֶשׁ הוּא אַשְׁרֵי הָאִישׁ שׁוֹמְרֵהוּ וְעַל הַיַּיִן זָכְרֵהוּ · וְאַל יָשִׂים
אֶל לִבּוֹ הֱבִיאֵם רֵק וְאֵין בּוֹ יִשְׂמַח וְיִרְוֶה: וְאִם לֹוֶה הַצּוּר יִפְרַע
אֶת חוֹבוֹ · הַבָּשָׂר יַיִן וְדָגִים · וְאַל יֶחְסַר בְּתַעֲנוּגִים · וְאִם שָׁלֹשׁ אֵלֶּה
לְפָנָיו צָגִים · זֶה יִהְיֶה שְׂכָרוֹ אֲשֶׁר חָפֵץ בְּיָקְרוֹ · יוֹסֵף חָצָה דָג וּמָצָא
מַרְגָּלִיּוֹת בִּבְשָׂרוֹ: וְאִם שׁוּלְחָן כְּרַת עָרוּךְ וּמַלְאָךְ אֵל יַעֲנֶה בָּרוּךְ ·
זֶה יִהְיֶה זְמַן אָרוּךְ וּרְשָׁעִים יִהְיוּ כְּרוּמָן וּמַלְאָךְ רַע יַעֲנֶה אָמֵן ·
בַּעַל בְּרָחוֹ יְסַפֵּר שִׁבְחוֹ: שְׁמוֹ יַעֲלֶה כְּטוֹב שָׁמֶן: נָשִׁים נֵרוֹת תַּדְלִיקְנָה ·
וְחוֹק נֵרוֹת תַּחֲזִיקְנָה וְהַחַלּוֹת תַּסִּיקְנָה · יָגֵן בַּעֲדָם זְכוּתָן יוֹם בֹּא עֵת
לֵידָתָן: וְאִם לֹא עָבְרוּ וְנִזְהָרוּ · אֲזַי קְרוֹבָה לֵידָתָן: תְּנוּ שֶׁבַח וְשִׁירָה ·
לָאֵל אֲשֶׁר שַׁבָּת בָּרָא · וְלָנוּ בּוֹ נָתַן תּוֹרָה · קָרָא לְמֹשֶׁה מַתָּנָה:
בְּבֵית גְּנָזַי הִיא טְמוּנָה · לֵךְ יְאָתָה וְקַח אוֹתָהּ תְּנָה לַעֲדַת מִי מָנָה:
נֶפֶשׁ כִּי נֶאֱנָחָה · בָּא שַׁבָּת בָּא מְנוּחָה · גִּיל וְשָׂשׂוֹן וְשִׂמְחָה: בָּרְכוּ
וְקַדְּשׁוּ כְּמָן מְלֻרֶדֶת לָעָם לֹא אַלְמָן · וְהַשַּׁבָּת נֶפֶשׁ מְשִׁיבַת בְּפִיסַּת
בָּר אֲשֶׁר טָמַן: חוּקוֹתֶיהָ בְּמָרָה נִצְטַוּוּ בְּאַזְהָרָה · בַּהֲרָרִים כִּשְׂעָרָה ·
תְּלוּיִם הִלְכוֹתֶיהָ: שׁוֹמְרֵי מִצְוֹתֶיהָ יִנְחֲלוּ לְיוֹם שֶׁכֻּלּוֹ שַׁבָּת בִּצְבָאוֹתֶיהָ
זֶה הָאוֹת אֲשֶׁר שָׂם אֵל בֵּינוֹ וּבֵין בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וּבַשְּׁבִיעִי אֲשֶׁר הוֹאֵל:
סַמְבַּטְיוֹן הַנָּהָר שֶׁבְּכָל יוֹם רָץ וְנִמְהָר יוֹכִיחַ כִּי מָנוֹחַ: תָּשִׁיב לְמִין
אֲשֶׁר שׁוֹאֵל: קוֹלֵי קוֹלוֹת יֶחְדָּלוּן בְּעֵת שִׁירֵי יִגְדָּלוּן · כִּי כְּטַל הֵם
יָזְלוּן: וְאַל יַשִּׂיגוּ גְּבוּלִי: בְּאוֹרַח שִׁיר נָפַל חֶבְלִי: הִתְקוֹשְׁשׁוּ וְאַל
תִּשְׁתַּמְּשׁוּ בְּנֵזֶר שִׁיר שִׁפְרָה לִי: הִתְקוֹשְׁשׁוּ

מצאתי מכתב חסידים שמזמרין זה הזמר תדיר

יָהּ רִבּוֹן עָלַם וְעָלְמַיָּא · אַנְתְּ הוּא מַלְכָּא מֶלֶךְ
מַלְכַיָּא · עוֹבַד גְּבוּרְתֵּךְ וְתִמְהַיָּא · שְׁפִיר קָדָמָךְ
לְהַחֲוָיָא: יה

שְׁבָחִין אֲסַדֵּר צַפְרָא וְרַמְשָׁא · לָךְ אֱלָהָא קַדִּישָׁא
דִּי בְרָא כָּל נַפְשָׁא · עִירִין קַדִּישִׁין וּבְנֵי אֱנָשָׁא:

חֵוַת בָּרָא וְעוֹפֵי שְׁמַיָּא : יה

ר בְּרְכִין עוֹבְדָךְ וְתַקִּיפִין · מָכִיךְ רָמַיָּא זַקִיף
כְּפִיפִין : לוּ יְחְיֶה גְּבַר שְׁנִין אַלְפִּין לָא יֵיעוֹל
גְּבוּרְתָךְ בְּחוּשְׁבְּנַיָּא : יה

א לָהָא דִילֵיה יְקַר וּרְבוּתָא · וְאַפֵּיק יַת עָמָךְ מִגּוֹ
גָלוּתָא · עַמָּךְ דִי בְחַרְתְּ מִכָּל אוּמַיָּא*) : יה

ל מִקְדָשָׁךְ תּוּב וּלְקוֹדֶשׁ קוּדְשִׁין · אֲתַר דִי בֵיהּ יֶחֱדוּן
רוּחִין וְנַפְשִׁין · וִיזַמְּרוּן לָךְ שִׁירִין וְרַחֲשִׁין בִּירוּשְׁלֵם
קַרְתָּא דְשׁוּפְרַיָּא : יה

וּר מִשֶּׁלּוֹ אָכַלְנוּ בָּרְכוּ אֱמוּנַי · שָׂבַעְנוּ וְהוֹתַרְנוּ כִּדְבַר יְיָ : הַזָּן
אֶת עוֹלָמוֹ רוֹעֵנוּ אָבִינוּ · אָכַלְנוּ אֶת לַחְמוֹ וְיֵינוֹ שָׁתִינוּ · עַל כֵּן
דֶה לִשְׁמוֹ וּנְהַלְלוֹ בְּפִינוּ · אָמַרְנוּ וְעָנִינוּ אֵין קָדוֹשׁ כַּיְיָ : צור בְּשִׁיר
קוֹל · תּוֹדָה נְבָרֵךְ לֵאלֹהֵינוּ · עַל אֶרֶץ חֶמְדָה טוֹבָה שֶׁהִנְחִיל לַאֲבוֹתֵינוּ
זוֹן וְצֵדָה הִשְׂבִּיעַ לְנַפְשֵׁנוּ · חַסְדּוֹ גָּבַר עָלֵינוּ וֶאֱמֶת יְיָ : צור רַחֵם
חַסְדֶּךָ עַל עַמְּךָ צוּרֵנוּ : עַל צִיּוֹן מִשְׁכַּן כְּבוֹדֶךָ זְבוּל בֵּית תִּפְאַרְתֵּנוּ ·
ן דָּוִד עַבְדֶּךָ יָבוֹא וְיִגְאָלֵנוּ רוּחַ אַפֵּינוּ מְשִׁיחַ יְיָ : צור יִבָּנֶה הַמִּקְדָּשׁ
יר צִיּוֹן תְּמַלֵּא · וְשָׁם נָשִׁיר שִׁיר חָדָשׁ וּבִרְנָנָה נַעֲלֶה · הָרַחֲמָן הַנִּקְדָּשׁ
יִתְבָּרֵךְ וְיִתְעַלֶּה עַל כּוֹס יַיִן מָלֵא כְּבִרְכַּת יְיָ : צור

שחרית לשבת

שְׁמַת כָּל חַי תְּבָרֵךְ אֶת שִׁמְךָ יְיָ אֱלֹהֵינוּ
וְרוּחַ כָּל בָּשָׂר תְּפָאֵר וּתְרוֹמֵם
רְךָ מַלְכֵּנוּ תָּמִיד מִן הָעוֹלָם וְעַד הָעוֹלָם

אתה

*) קאי על כמאים הקדמונים בשעת מתן תורה .

אַתָּה אֵל: וּמִבַּלְעָדֶיךָ אֵין לָנוּ מֶלֶךְ*) גּוֹאֵל
וּמוֹשִׁיעַ פּוֹדֶה וּמַצִּיל וּמְפַרְנֵס וּמְרַחֵם בְּכָל
עֵת צָרָה וְצוּקָה: אֵין לָנוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם אֶלָּא
אָתָּה: אֱלֹהֵי הָרִאשׁוֹנִים וְהָאַחֲרוֹנִים אֱלוֹהַּ
כָּל בְּרִיּוֹת: אֲדוֹן כָּל תּוֹלָדוֹת: הַמְהֻלָּל
בְּרוֹב הַתִּשְׁבָּחוֹת: הַמְנַהֵג עוֹלָמוֹ בְּחֶסֶד
וּבְרִיּוֹתָיו בְּרַחֲמִים: וַיְיָ לֹא יָנוּם וְלֹא יִישָׁן
הַמְעוֹרֵר יְשֵׁנִים וְהַמֵּקִיץ נִרְדָּמִים וְהַמֵּשִׂיחַ
אִלְּמִים וְהַמַּתִּיר אֲסוּרִים וְהַסּוֹמֵךְ נוֹפְלִים
וְהַזּוֹקֵף כְּפוּפִים: לְךָ לְבַדְּךָ אֲנַחְנוּ מוֹדִים
אִו פִינוּ מָלֵא שִׁירָה כַּיָּם: וּלְשׁוֹנֵנוּ רִנָּה כַּהֲמוֹן
גַּלָּיו: וְשִׂפְתוֹתֵינוּ שֶׁבַח כְּמֶרְחֲבֵי רָקִיעַ
וְעֵינֵינוּ מְאִירוֹת כַּשֶּׁמֶשׁ וְכַיָּרֵחַ: וְיָדֵינוּ
פְרוּשׂוֹת כְּנִשְׁרֵי שָׁמָיִם: וְרַגְלֵינוּ קַלּוֹת
כָּאַיָּלוֹת: אֵין אָנוּ מַסְפִּיקִים לְהוֹדוֹת לְךָ יְיָ
אֱלֹהֵינוּ וֵאלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ וּלְבָרֵךְ אֶת שְׁמֶךָ עַל
אַחַת מֵאָלֶף אֶלֶף אַלְפֵי אֲלָפִים וְרִבֵּי רְבָבוֹת
פְּעָמִים הַטּוֹבוֹת שֶׁעָשִׂיתָ עִם אֲבוֹתֵינוּ

וְעִמָּנוּ

*) ס' מלך על כל העולם מלך מלכי המלכים הקב"ה.

וְעִמָּנוּ: מִמִּצְרַיִם גְּאַלְתָּנוּ יְיָ אֱלֹהֵינוּ וּמִבֵּית
עֲבָדִים פְּדִיתָנוּ: בְּרָעָב זַנְתָּנוּ וּבְשָׂבָע
כִּלְכַּלְתָּנוּ: מֵחֶרֶב הִצַּלְתָּנוּ וּמִדֶּבֶר מִלַּטְתָּנוּ
וּמֵחֳלָיִם רָעִים וְנֶאֱמָנִים דִּלִּיתָנוּ: עַד הֵנָּה
עֲזָרוּנוּ רַחֲמֶיךָ: וְלֹא עֲזָבוּנוּ חֲסָדֶיךָ: וְאַל
תִּטְּשֵׁנוּ יְיָ אֱלֹהֵינוּ לָנֶצַח: עַל כֵּן אֵבָרִים
שֶׁפִּלַּגְתָּ בָּנוּ וְרוּחַ וּנְשָׁמָה שֶׁנָּפַחְתָּ בְּאַפֵּנוּ
וְלָשׁוֹן אֲשֶׁר שַׂמְתָּ בְּפִינוּ הֵן הֵם יוֹדוּ וִיבָרְכוּ
וִישַׁבְּחוּ וִיפָאֲרוּ וִירוֹמְמוּ וְיַעֲרִיצוּ וְיַקְדִּישׁוּ
וְיַמְלִיכוּ אֶת שִׁמְךָ מַלְכֵּנוּ: כִּי כָל פֶּה לְךָ
יוֹדֶה וְכָל לָשׁוֹן לְךָ תִשָּׁבַע וְכָל בֶּרֶךְ לְךָ
תִכְרַע וְכָל קוֹמָה לְפָנֶיךָ תִשְׁתַּחֲוֶה וְכָל
לְבָבוֹת יִירָאוּךָ וְכָל קֶרֶב וּכְלָיוֹת יְזַמְּרוּ
לִשְׁמֶךָ: כַּדָּבָר שֶׁכָּתוּב כָּל עַצְמוֹתַי
תֹּאמַרְנָה יְיָ מִי כָמוֹךָ: מַצִּיל עָנִי מֵחָזָק
מִמֶּנּוּ וְעָנִי וְאֶבְיוֹן מִגֹּזְלוֹ: מִי יִדְמֶה לָּךְ וּמִי
יִשְׁוֶה לָּךְ וּמִי יַעֲרָךְ לָךְ: הָאֵל הַגָּדוֹל הַגִּבּוֹר
וְהַנּוֹרָא אֵל עֶלְיוֹן קוֹנֵה שָׁמַיִם וָאָרֶץ: נְהַלֶּלְךָ

וּנְשַׁבֵּחֲךָ וּנְפָאֶרְךָ וּנְבָרֵךְ אֶת שֵׁם קָדְשֶׁךָ
כָּאָמוּר לְדָוִד בָּרְכִי נַפְשִׁי אֶת יְיָ וְכָל קְרָבַ
אֶת שֵׁם קָדְשׁוֹ:

הָאֵל בְּתַעֲצֻמוֹת עֻזֶּךָ. הַגָּדוֹל בִּכְבוֹד שְׁמֶךָ
הַגִּבּוֹר לָנֶצַח וְהַנּוֹרָא בְּנוֹרְאוֹתֶיךָ. הַמֶּלֶ
הַיּוֹשֵׁב עַל כִּסֵּא רָם וְנִשָּׂא:

שׁוֹכֵן עַד מָרוֹם וְקָדוֹשׁ שְׁמוֹ. וְכָתוּב רַנְּנ
צַדִּיקִים בַּיְיָ. לַיְשָׁרִים נָאוָה תְהִלָּ
בְּפִי יְשָׁרִים תִּתְהַלָּל. וּבְדִבְרֵי צַדִּיקִ
תִּתְבָּרַךְ. וּבִלְשׁוֹן חֲסִידִים תִּתְרוֹמָם
וּבְקֶרֶב קְדוֹשִׁים תִּתְקַדָּשׁ:

וּבְמַקְהֲלוֹת רִבְבוֹת עַמְּךָ בֵּית יִשְׂרָאֵל בְּרִנָּ
יִתְפָּאַר שִׁמְךָ מַלְכֵּנוּ בְּכָל דּוֹר וָדוֹ
שֶׁכֵּן חוֹבַת כָּל הַיְצוּרִים לְפָנֶיךָ יְיָ אֱלֹהֵינוּ וֵאלֹהֵ
אֲבוֹתֵינוּ לְהוֹדוֹת לְהַלֵּל לְשַׁבֵּחַ לְפָאֵר לְרוֹמֵם לְהַדֵּ
לְבָרֵךְ לְעַלֵּה וּלְקַלֵּס עַל כָּל דִּבְרֵי שִׁירוֹת וְתִשְׁבְּחוֹ
דָּוִד בֶּן יִשַׁי עַבְדְּךָ מְשִׁיחֶךָ:

יִשְׁתַּבַּח שִׁמְךָ לָעַד מַלְכֵּנוּ הָאֵל הַמֶּלֶךְ הַגָּדוֹ
וְהַקָּדוֹשׁ בַּשָּׁמַיִם וּבָאָרֶץ כִּי לְךָ נָאֶה
אֱלֹהֵינוּ וֵאלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ שִׁיר וּשְׁבָחָה הַלֵּל וְזִמְרָה עֹ
וּמֶמְשָׁלָה נֶצַח גְּדֻלָּה וּגְבוּרָה תְּהִלָּה וְתִפְאֶרֶת קְדֻשָּׁ

ומַלְכוּת בְּרָכוֹת וְהוֹדָאוֹת מֵעַתָּה וְעַד עוֹלָם: בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֵל מֶלֶךְ גָּדוֹל בַּתִּשְׁבָּחוֹת אֵל הַהוֹדָאוֹת אֲדוֹן הַנִּפְלָאוֹת הַבּוֹחֵר בְּשִׁירֵי זִמְרָה מֶלֶךְ אֵל חֵי הָעוֹלָמִים:

חזן בָּרְכוּ אֶת יְיָ הַמְבוֹרָךְ:

קהל וחזן בָּרוּךְ יְיָ הַמְבוֹרָךְ לְעוֹלָם וָעֶד:

בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם יוֹצֵר אוֹר וּבוֹרֵא חוֹשֶׁךְ עוֹשֶׂה שָׁלוֹם וּבוֹרֵא אֶת הַכֹּל:

הַכֹּל יוֹדוּךָ וְהַכֹּל יְשַׁבְּחוּךָ. וְהַכֹּל יֹאמְרוּ אֵין קָדוֹשׁ כַּיְיָ: הַכֹּל יְרוֹמְמוּךָ סֶּלָה יוֹצֵר הַכֹּל: הָאֵל הַפּוֹתֵחַ בְּכָל יוֹם דַּלְתוֹת שַׁעֲרֵי מִזְרָח. וּבוֹקֵעַ חַלּוֹנֵי רָקִיעַ מוֹצִיא חַמָּה מִמְּקוֹמָהּ וּלְבָנָה מִמְּכוֹן שִׁבְתָּהּ. וּמֵאִיר לָעוֹלָם כֻּלּוֹ וּלְיוֹשְׁבָיו שֶׁבָּרָא בְּמִדַּת רַחֲמִים: הַמֵּאִיר לָאָרֶץ וְלַדָּרִים עָלֶיהָ בְּרַחֲמִים: וּבְטוּבוֹ מְחַדֵּשׁ בְּכָל יוֹם תָּמִיד מַעֲשֵׂה בְרֵאשִׁית: הַמֶּלֶךְ הַמְרוֹמָם לְבַדּוֹ מֵאָז הַמְשׁוּבָּח וְהַמְפוֹאָר וְהַמִּתְנַשֵּׂא מִימוֹת עוֹלָם: אֱלֹהֵי עוֹלָם בְּרַחֲמֶיךָ הָרַבִּים רַחֵם עָלֵינוּ: אֲדוֹן עֻזֵּנוּ: צוּר מִשְׂגַּבֵּנוּ: מָגֵן יִשְׁעֵנוּ:

מִשְׂגָּב בַּעֲדֵנוּ: אֵין כְּעֶרְכֶּךָ וְאֵין זוּלָתֶךָ: אֶפֶס
בִּלְתֶּךָ וּמִי דּוֹמֶה לָּךְ: אֵין כְּעֶרְכְּךָ יְיָ אֱלֹהֵינוּ
בָּעוֹלָם הַזֶּה: וְאֵין זוּלָתְךָ מַלְכֵּנוּ לְחַיֵּי הָעוֹלָם
הַבָּא: אֶפֶס בִּלְתְּךָ גּוֹאֲלֵנוּ לִימוֹת הַמָּשִׁיחַ:
וְאֵין דּוֹמֶה לְּךָ מוֹשִׁיעֵנוּ לִתְחִיַּת הַמֵּתִים:

אֵל אָדוֹן עַל כָּל הַמַּעֲשִׂים. בָּרוּךְ
וּמְבוֹרָךְ בְּפִי כָּל נְשָׁמָה. גָּדְלוֹ
וְטוּבוֹ מָלֵא עוֹלָם. דַּעַת וּתְבוּנָה
סוֹבְבִים אוֹתוֹ: הַמִּתְגָּאֶה עַל חַיּוֹת
הַקּוֹדֶשׁ וְנֶהְדָּר בְּכָבוֹד עַל הַמֶּרְכָּבָה
זְכוּת וּמִישׁוֹר לִפְנֵי כִסְאוֹ. חֶסֶד
וְרַחֲמִים לִפְנֵי כְבוֹדוֹ: טוֹבִים
מְאוֹרוֹת שֶׁבָּרָא אֱלֹהֵינוּ. יְצָרָם בְּדַעַת
בְּבִינָה וּבְהַשְׂכֵּל. כֹּחַ וּגְבוּרָה נָתַן
בָּהֶם. לִהְיוֹת מוֹשְׁלִים בְּקֶרֶב תֵּבֵל:
מְלֵאִים זִיו וּמְפִיקִים נֹגַהּ. נָאֶה זִיוָם
בְּכָל הָעוֹלָם: שְׂמֵחִים בְּצֵאתָם

וְשָׂשִׂים בְּבוֹאָם. עוֹשִׂים בְּאֵימָה רְצוֹן
קוֹנָם: פְּאֵר וְכָבוֹד נוֹתְנִים לִשְׁמוֹ.
צָהֳלָה וְרִנָּה לְזֵכֶר מַלְכוּתוֹ. קָרָא
לַשֶּׁמֶשׁ וַיִּזְרַח אוֹר. רָאָה וְהִתְקִין
צוּרַת הַלְּבָנָה: שֶׁבַח נוֹתְנִים לוֹ כָּל
צְבָא מָרוֹם. תִּפְאֶרֶת וּגְדוּלָּה.
שְׂרָפִים וְאוֹפַנִּים וְחַיּוֹת הַקּוֹדֶשׁ:

לָאֵל אֲשֶׁר שָׁבַת מִכָּל הַמַּעֲשִׂים. בַּיּוֹם הַשְּׁבִיעִי
נִתְעַלָּה וְיָשַׁב עַל כִּסֵּא כְבוֹדוֹ תִּפְאֶרֶת עָטָה
לַיּוֹם הַמְּנוּחָה עוֹנֶג קָרָא לַיּוֹם הַשַּׁבָּת. זֶה שֶׁבַח שֶׁל
יוֹם הַשְּׁבִיעִי שֶׁבּוֹ שָׁבַת אֵל מִכָּל מְלַאכְתּוֹ. וְיוֹם
הַשְּׁבִיעִי מְשַׁבֵּחַ וְאוֹמֵר מִזְמוֹר שִׁיר לְיוֹם הַשַּׁבָּת טוֹב
לְהוֹדוֹת לַיְיָ. לְפִיכָךְ יְפָאֲרוּ וִיבָרְכוּ לָאֵל כָּל יְצוּרָיו
שֶׁבַח יְקָר וּגְדוּלָּה יִתְּנוּ לָאֵל מֶלֶךְ יוֹצֵר כֹּל. הַמַּנְחִיל
מְנוּחָה לְעַמּוֹ יִשְׂרָאֵל בִּקְדוּשָּׁתוֹ בְּיוֹם שַׁבַּת קוֹדֶשׁ שִׁמְךָ
יְיָ אֱלֹהֵינוּ יִתְקַדַּשׁ וְזִכְרְךָ מַלְכֵּנוּ יִתְפָּאַר בַּשָּׁמַיִם מִמַּעַל
וְעַל הָאָרֶץ מִתָּחַת: תִּתְבָּרַךְ מוֹשִׁיעֵנוּ עַל שֶׁבַח מַעֲשֵׂה
יָדֶיךָ וְעַל מְאוֹרֵי אוֹר שֶׁעָשִׂיתָ יְפָאֲרוּךָ סֶּלָה:

תִּתְבָּרַךְ צוּרֵנוּ מַלְכֵּנוּ וְגוֹאֲלֵנוּ בּוֹרֵא קְדוֹשִׁים יִשְׁתַּבַּח שִׁמְךָ לָעַד
מַלְכֵּנוּ. יוֹצֵר מְשָׁרְתִים וַאֲשֶׁר מְשָׁרְתָיו כּוּלָּם עוֹמְדִים בְּרוּם
עוֹלָם

עוֹלָם וּמַשְׁמִיעִים בְּיִרְאָה יַחַד בְּקוֹל דִּבְרֵי אֱלֹהִים חַיִּים וּמֶלֶךְ עוֹלָם: כּוּלָּ
אֲהוּבִים כּוּלָּם בְּרוּרִים כּוּלָּם גִּבּוֹרִים וְכוּלָּם עוֹשִׂים בְּאֵימָה וּבְיִרְאָה רְצוֹ
קוֹנָם וְכוּלָּם פּוֹתְחִים אֶת פִּיהֶם בִּקְדוּשָּׁה וּבְטָהֳרָה בְּשִׁירָה וּבְזִמְרָ
וּמְבָרְכִים וּמְשַׁבְּחִים וּמְפָאֲרִים וּמַעֲרִיצִים וּמַקְדִּישִׁים וּמַמְלִיכִים:

אֶת שֵׁם הָאֵל הַמֶּלֶךְ הַגָּדוֹל הַגִּבּוֹר וְהַנּוֹרָא קָדוֹשׁ הוּא: וְכוּלָּם מְקַבְּלִי
עֲלֵיהֶם עוֹל מַלְכוּת שָׁמַיִם זֶה מִזֶּה וְנוֹתְנִים רְשׁוּת זֶה לָזֶה לְהַקְדִּישׁ
לְיוֹצְרָם בְּנַחַת רוּחַ בְּשָׂפָה בְרוּרָה וּבִנְעִימָה קְדוֹשָׁה כּוּלָּם כְּאֶחָד עוֹנִי
וְאוֹמְרִים בְּיִרְאָה: קָדוֹשׁ קָדוֹשׁ קָדוֹשׁ יְיָ צְבָאוֹת מְלֹא כָל הָאָרֶץ כְּבוֹדוֹ
וְהָאוֹפַנִּים וְחַיּוֹת הַקֹּדֶשׁ בְּרַעַשׁ גָּדוֹל מִתְנַשְּׂאִים לְעוּמַּת שְׂרָפִי
לְעוּמָּתָם מְשַׁבְּחִים וְאוֹמְרִים: בָּרוּךְ כְּבוֹד יְיָ מִמְּקוֹמוֹ

לָאֵל בָּרוּךְ נְעִימוֹת יִתֵּנוּ לְמֶלֶךְ אֵל חַי וְקַיָּם · זְמִירוֹ
יֹאמֵרוּ וְתִשְׁבָּחוֹת יַשְׁמִיעוּ: כִּי הוּא לְבַדּוֹ פּוֹעֵ
גְּבוּרוֹת עוֹשֶׂה חֲדָשׁוֹת בַּעַל מִלְחָמוֹת זוֹרֵעַ צְדָקוֹ
מַצְמִיחַ יְשׁוּעוֹת. בּוֹרֵא רְפוּאוֹת נוֹרָא תְהִלּוֹת אֲדוֹ
הַנִּפְלָאוֹת הַמְחַדֵּשׁ בְּטוּבוֹ בְּכָל יוֹם תָּמִיד מַעֲשֵׂ
בְרֵאשִׁית: כָּאָמוּר לְעוֹשֵׂה אוֹרִים גְּדוֹלִים כִּי לְעוֹלָ
חַסְדּוֹ: אוֹר חָדָשׁ עַל צִיּוֹן תָּאִיר וְנִזְכֶּה כוּלָּנוּ מְהֵרָ
לְאוֹרוֹ: בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ יוֹצֵר הַמְּאוֹרוֹת:

אַהֲבָה רַבָּה אֲהַבְתָּנוּ יְיָ אֱלֹהֵינוּ חֶמְלָה גְדוֹלָה וִיתֵרָה חָמַלְתָּ עָלֵינוּ
אָבִינוּ מַלְכֵּנוּ בַּעֲבוּר אֲבוֹתֵינוּ שֶׁבָּטְחוּ בְךָ וַתְּלַמְּדֵם חוּקֵּי חַיִּי
כֵּן תְּחָנֵּנוּ וּתְלַמְּדֵנוּ · אָבִינוּ אָב הָרַחֲמָן הַמְרַחֵם רַחֵם עָלֵינוּ וְתֵן בְּלִבֵּנוּ
לְהָבִין וּלְהַשְׂכִּיל לִשְׁמוֹעַ לִלְמוֹד וּלְלַמֵּד לִשְׁמוֹר וְלַעֲשׂוֹת וּלְקַיֵּם אֶת כָּ
דִּבְרֵי תַלְמוּד תּוֹרָתֶךָ בְּאַהֲבָה: וְהָאֵר עֵינֵינוּ בְּתוֹרָתֶךָ · וְדַבֵּק לִבֵּ
בְּמִצְוֹתֶיךָ · וְיַחֵד לְבָבֵנוּ לְאַהֲבָה וּלְיִרְאָה אֶת שְׁמֶךָ · וְלֹא נֵבוֹשׁ לְעוֹלָ
וָעֶד · כִּי בְשֵׁם קָדְשְׁךָ הַגָּדוֹל וְהַנּוֹרָא בָּטָחְנוּ נָגִילָה וְנִשְׂמְחָה בִּישׁוּעָתֶךָ
וַהֲבִיאֵנוּ לְשָׁלוֹם מֵאַרְבַּע כַּנְפוֹת הָאָרֶץ וְתוֹלִיכֵנוּ קוֹמְמִיּוּת לְאַרְצֵנוּ · כִּ
אֵל פּוֹעֵל יְשׁוּעוֹת אָתָּה · וּבָנוּ בָחַרְתָּ מִכָּל עַם וְלָשׁוֹן*) וְקֵרַבְתָּנוּ לְשִׁמְךָ

*) פי' עם ולשון מעמים הקדמונים

הַגָּדוֹל סֶלָה בֶּאֱמֶת · לְהוֹדוֹת לְךָ וּלְיַחֶדְךָ בְּאַהֲבָה · בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ הַבּוֹחֵר בְּעַמּוֹ יִשְׂרָאֵל בְּאַהֲבָה :

יחיד אומר אֵל מֶלֶךְ נֶאֱמָן :

שְׁמַע יִשְׂרָאֵל יְיָ אֱלֹהֵינוּ יְיָ אֶחָד :

בָּרוּךְ שֵׁם כְּבוֹד מַלְכוּתוֹ לְעוֹלָם וָעֶד :

וְאָהַבְתָּ אֵת יְיָ אֱלֹהֶיךָ בְּכָל לְבָבְךָ וּבְכָל נַפְשְׁךָ וּבְכָל מְאֹדֶךָ : וְהָיוּ הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה אֲשֶׁר אָנֹכִי מְצַוְּךָ הַיּוֹם עַל לְבָבֶךָ · וְשִׁנַּנְתָּם לְבָנֶיךָ וְדִבַּרְתָּ בָּם בְּשִׁבְתְּךָ בְּבֵיתֶךָ וּבְלֶכְתְּךָ בַדֶּרֶךְ וּבְשָׁכְבְּךָ וּבְקוּמֶךָ וּקְשַׁרְתָּם לְאוֹת עַל יָדֶךָ וְהָיוּ לְטֹטָפֹת בֵּין עֵינֶיךָ וּכְתַבְתָּם עַל מְזוּזוֹת בֵּיתֶךָ וּבִשְׁעָרֶיךָ :

וְהָיָה אִם שָׁמֹעַ תִּשְׁמְעוּ אֶל מִצְוֹתַי אֲשֶׁר אָנֹכִי מְצַוֶּה אֶתְכֶם הַיּוֹם לְאַהֲבָה אֶת יְיָ אֱלֹהֵיכֶם וּלְעָבְדוֹ בְּכָל לְבַבְכֶם וּבְכָל נַפְשְׁכֶם · וְנָתַתִּי מְטַר אַרְצְכֶם בְּעִתּוֹ יוֹרֶה וּמַלְקוֹשׁ וְאָסַפְתָּ דְגָנֶךָ וְתִירֹשְׁךָ וְיִצְהָרֶךָ : וְנָתַתִּי עֵשֶׂב בְּשָׂדְךָ לִבְהֶמְתֶּךָ וְאָכַלְתָּ וְשָׂבָעְתָּ · הִשָּׁמְרוּ לָכֶם פֶּן יִפְתֶּה לְבַבְכֶם וְסַרְתֶּם וַעֲבַדְתֶּם אֱלֹהִים אֲחֵרִים וְהִשְׁתַּחֲוִיתֶם לָהֶם : וְחָרָה אַף יְיָ בָּכֶם וְעָצַר אֶת הַשָּׁמַיִם וְלֹא יִהְיֶה מָטָר וְהָאֲדָמָה לֹא תִתֵּן אֶת יְבוּלָהּ וַאֲבַדְתֶּם מְהֵרָה מֵעַל הָאָרֶץ הַטֹּבָה אֲשֶׁר יְיָ נֹתֵן לָכֶם : וְשַׂמְתֶּם אֶת דְּבָרַי אֵלֶּה עַל לְבַבְכֶם וְעַל נַפְשְׁכֶם : וּקְשַׁרְתֶּם אֹתָם לְאוֹת עַל יֶדְכֶם וְהָיוּ לְטוֹטָפֹת בֵּין עֵינֵיכֶם · וְלִמַּדְתֶּם אֹתָם אֶת בְּנֵיכֶם לְדַבֵּר בָּם בְּשִׁבְתְּךָ בְּבֵיתֶךָ וּבְלֶכְתְּךָ בַדֶּרֶךְ וּבְשָׁכְבְּךָ וּבְקוּמֶךָ : וּכְתַבְתָּם עַל מְזוּזוֹת בֵּיתֶךָ וּבִשְׁעָרֶיךָ :

לְמַעַן יִרְבּוּ יְמֵיכֶם וִימֵי בְנֵיכֶם עַל הָאֲדָמָה אֲשֶׁר נִשְׁבַּע יְיָ לַאֲבוֹתֵיכֶם לָתֵת לָהֶם כִּימֵי הַשָּׁמַיִם עַל הָאָרֶץ :

וַיֹּאמֶר יְיָ אֶל מֹשֶׁה לֵּאמֹר : דַּבֵּר אֶל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְאָמַרְתָּ אֲלֵהֶם וְעָשׂוּ לָהֶם צִיצִת עַל כַּנְפֵי בִגְדֵיהֶם לְדֹרֹתָם וְנָתְנוּ עַל צִיצִת

הַכָּנָף פְּתִיל תְּכֵלֶת׃ וְהָיָה לָכֶם לְצִיצִת וּרְאִיתֶם אֹתוֹ וּזְכַרְתֶּם אֶת כָּל
מִצְוֹת יְיָ וַעֲשִׂיתֶם אוֹתָם וְלֹא תָתוּרוּ אַחֲרֵי לְבַבְכֶם וְאַחֲרֵי עֵינֵיכֶם אֲשֶׁר
אַתֶּם זוֹנִים אַחֲרֵיהֶם׃ לְמַעַן תִּזְכְּרוּ וַעֲשִׂיתֶם אֶת כָּל מִצְוֹתָי וִהְיִיתֶם
קְדוֹשִׁים לֵאלֹהֵיכֶם׃ אֲנִי יְיָ אֱלֹהֵיכֶם אֲשֶׁר הוֹצֵאתִי אֶתְכֶם מֵאֶרֶץ
מִצְרַיִם לִהְיוֹת לָכֶם לֵאלֹהִים אֲנִי יְיָ אֱלֹהֵיכֶם׃

אֱמֶת וְיַצִּיב וְנָכוֹן וְקַיָּם וְיָשָׁר וְנֶאֱמָן וְאָהוּב וְחָבִיב וְנֶחְמָד וְנָעִים וְנוֹרָא
וְאַדִּיר וּמְתֻקָּן וּמְקֻבָּל וְטוֹב וְיָפֶה הַדָּבָר הַזֶּה עָלֵינוּ לְעוֹלָם וָעֶד׃
אֱמֶת אֱלֹהֵי עוֹלָם מַלְכֵּנוּ צוּר יַעֲקֹב מָגֵן יִשְׁעֵנוּ לְדוֹר וָדוֹר הוּא קַיָּם וּשְׁמוֹ
קַיָּם וְכִסְאוֹ נָכוֹן וּמַלְכוּתוֹ וֶאֱמוּנָתוֹ לָעַד קַיֶּמֶת׃ וּדְבָרָיו חָיִים וְקַיָּמִים
נֶאֱמָנִים וְנֶחֱמָדִים לָעַד וּלְעוֹלְמֵי עוֹלָמִים עַל אֲבוֹתֵינוּ וְעָלֵינוּ עַל בָּנֵינוּ
וְעַל דּוֹרוֹתֵינוּ וְעַל כָּל דּוֹרוֹת זֶרַע יִשְׂרָאֵל עֲבָדֶיךָ׃

עַל הָרִאשׁוֹנִים וְעַל הָאַחֲרוֹנִים דָּבָר טוֹב וְקַיָּם לְעוֹלָם וָעֶד׃ אֱמֶת
וֶאֱמוּנָה חֹק וְלֹא יַעֲבוֹר׃ אֱמֶת שָׁאַתָּה הוּא יְיָ אֱלֹהֵינוּ וֵאלֹהֵי
אֲבוֹתֵינוּ מַלְכֵּנוּ מֶלֶךְ אֲבוֹתֵינוּ גֹּאֲלֵנוּ גּוֹאֵל אֲבוֹתֵינוּ יוֹצְרֵנוּ צוּר
יְשׁוּעָתֵנוּ פּוֹדֵנוּ וּמַצִּילֵנוּ מֵעוֹלָם שְׁמֶךָ אֵין אֱלֹהִים זוּלָתֶךָ׃

עֶזְרַת אֲבוֹתֵינוּ אַתָּה הוּא מֵעוֹלָם מָגֵן וּמוֹשִׁיעַ לִבְנֵיהֶם אַחֲרֵיהֶם בְּכָל
דּוֹר וָדוֹר׃ בְּרוּם עוֹלָם מוֹשָׁבֶךָ וּמִשְׁפָּטֶיךָ וְצִדְקָתְךָ עַד אַפְסֵי
אָרֶץ׃ אַשְׁרֵי אִישׁ שֶׁיִּשְׁמַע לְמִצְוֹתֶיךָ וְתוֹרָתְךָ וּדְבָרְךָ יָשִׂים עַל
לִבּוֹ׃ אֱמֶת אַתָּה הוּא אָדוֹן לְעַמֶּךָ וּמֶלֶךְ גִּבּוֹר לָרִיב רִיבָם׃ אֱמֶת אַתָּה
הוּא רִאשׁוֹן וְאַתָּה הוּא אַחֲרוֹן וּמִבַּלְעָדֶיךָ אֵין לָנוּ מֶלֶךְ*) גּוֹאֵל וּמוֹשִׁיעַ׃
מִמִּצְרַיִם גְּאַלְתָּנוּ יְיָ אֱלֹהֵינוּ וּמִבֵּית עֲבָדִים פְּדִיתָנוּ׃ כָּל בְּכוֹרֵיהֶם הָרָגְתָּ
וּבְכוֹרְךָ גָּאָלְתָּ וְיַם סוּף בָּקַעְתָּ וְזֵדִים טִבַּעְתָּ וִידִידִים הֶעֱבַרְתָּ וַיְכַסּוּ מַיִם
צָרֵיהֶם אֶחָד מֵהֶם לֹא נוֹתָר׃ עַל זֹאת שִׁבְּחוּ אֲהוּבִים וְרוֹמְמוּ אֵל וְנָתְנוּ
יְדִידִים זְמִירוֹת שִׁירוֹת וְתִשְׁבָּחוֹת בְּרָכוֹת וְהוֹדָאוֹת לְמֶלֶךְ אֵל חַי וְקַיָּם׃
רָם וְנִשָּׂא גָּדוֹל וְנוֹרָא מַשְׁפִּיל גֵּאִים וּמַגְבִּיהַּ שְׁפָלִים מוֹצִיא אֲסִירִים
וּפוֹדֶה עֲנָוִים וְעוֹזֵר דַּלִּים וְעוֹנֶה לְעַמּוֹ בְּעֵת שַׁוְּעָם אֵלָיו׃ תְּהִלּוֹת לְאֵל
עֶלְיוֹן בָּרוּךְ הוּא וּמְבוֹרָךְ מֹשֶׁה וּבְנֵי יִשְׂרָאֵל לְךָ עָנוּ שִׁירָה בְּשִׂמְחָה
רַבָּה וְאָמְרוּ כֻלָּם׃

מִי כָמֹכָה בָּאֵלִים יְיָ מִי כָּמֹכָה נֶאְדָּר בַּקֹּדֶשׁ נוֹרָא תְהִלֹּת עֹשֵׂה פֶלֶא׃

*) פי׳ מלך על כל העולם מלך מלכי המלכים

שִׁירָה חֲדָשָׁה שִׁבְּחוּ גְאוּלִים לְשִׁמְךָ עַל שְׂפַת הַיָּם יַחַד כּוּלָּם הוֹדוּ וְהִמְלִיכוּ וְאָמְרוּ: יְיָ יִמְלוֹךְ לְעוֹלָם וָעֶד:

צוּר יִשְׂרָאֵל קוּמָה בְּעֶזְרַת יִשְׂרָאֵל וּפְדֵה כִנְאוּמֶךָ יְהוּדָה וְיִשְׂרָאֵל: גּוֹאֲלֵנוּ יְיָ צְבָאוֹת שְׁמוֹ קְדוֹשׁ יִשְׂרָאֵל: בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ גָּאַל יִשְׂרָאֵל:

אֲדֹנָי שְׂפָתַי תִּפְתָּח וּפִי יַגִּיד תְּהִלָּתֶךָ:

בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ וֵאלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ אֱלֹהֵי אַבְרָהָם אֱלֹהֵי יִצְחָק וֵאלֹהֵי יַעֲקֹב הָאֵל הַגָּדוֹל הַגִּבּוֹר וְהַנּוֹרָא אֵל עֶלְיוֹן גּוֹמֵל חֲסָדִים טוֹבִים וְקוֹנֵה הַכֹּל וְזוֹכֵר חַסְדֵי אָבוֹת וּמֵבִיא גוֹאֵל לִבְנֵי בְנֵיהֶם לְמַעַן שְׁמוֹ בְּאַהֲבָה:

בעשי״ת
זָכְרֵנוּ לְחַיִּים מֶלֶךְ חָפֵץ בַּחַיִּים וְכָתְבֵנוּ בְּסֵפֶר הַחַיִּים לְמַעַנְךָ אֱלֹהִים חַיִּים:

מֶלֶךְ עוֹזֵר וּמוֹשִׁיעַ וּמָגֵן: בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ מָגֵן אַבְרָהָם:

אַתָּה גִבּוֹר לְעוֹלָם אֲדֹנָי מְחַיֵּה מֵתִים אַתָּה רַב לְהוֹשִׁיעַ:

בחורף מַשִּׁיב הָרוּחַ וּמוֹרִיד הַגָּשֶׁם:

מְכַלְכֵּל חַיִּים בְּחֶסֶד מְחַיֵּה מֵתִים בְּרַחֲמִים רַבִּים: סוֹמֵךְ נוֹפְלִים וְרוֹפֵא חוֹלִים וּמַתִּיר אֲסוּרִים וּמְקַיֵּם אֱמוּנָתוֹ לִישֵׁנֵי עָפָר מִי כָמוֹךָ בַּעַל גְּבוּרוֹת וּמִי דוֹמֶה לָּךְ מֶלֶךְ מֵמִית וּמְחַיֶּה וּמַצְמִיחַ יְשׁוּעָה:

בעשי״ת מִי כָמוֹךָ אָב הָרַחֲמִים זוֹכֵר יְצוּרָיו לְחַיִּים בְּרַחֲמִים:

וְנֶאֱמָן אַתָּה לְהַחֲיוֹת מֵתִים· בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ מְחַיֵּה הַמֵּתִים:

אַתָּה קָדוֹשׁ וְשִׁמְךָ קָדוֹשׁ וּקְדוֹשִׁים בְּכָל יוֹם יְהַלְלוּךָ סֶּלָה: בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ הָאֵל הַקָּדוֹשׁ: בעשי״ת הַמֶּלֶךְ הַקָּדוֹשׁ:

יִשְׂמַח מֹשֶׁה בְּמַתְּנַת חֶלְקוֹ. כִּי עֶבֶד נֶאֱמָן קָרָאתָ לּוֹ· כְּלִיל תִּפְאֶרֶת בְּרֹאשׁוֹ נָתַתָּ· בְּעָמְדוֹ לְפָנֶיךָ עַל הַר סִינַי וּשְׁנֵי לוּחוֹת אֲבָנִים הוֹרִיד בְּיָדוֹ וְכָתוּב בָּהֶם שְׁמִירַת שַׁבָּת וְכֵן כָּתוּב בְּתוֹרָתֶךָ:

ושמרו

ושמרו בני ישראל את השבת לעשות את השבת
לדורותם ברית עולם: ביני ובין בני ישראל
אות הוא לעולם כי ששת ימים עשה יי את השמים
ואת הארץ וביום השביעי שבת וינפש:

ולא נתתו יי אלהינו לעובדי גלולים· ולא
הנחלתו מלכנו לעובדי פסילים*) וגם
במנוחתו לא ישכנו רשעים כי לישראל
עמך נתתו באהבה לזרע יעקב אשר בם
בחרת:

ישמחו במלכותך שומרי שבת וקוראי עונג עב
מקדשי שביעי כולם ישבעו ויתענגו מטובך
ובשביעי רצית בו וקדשתו, חמדת ימים אות
קראת זכר למעשה בראשית:

אלהינו ואלהי אבותינו רצה במנוחתנו קדשנ
במצותיך ותן חלקנו בתורתך שבענו מטוב
ושמחנו בישועתך וטהר לבנו לעבדך באמת
והנחילנו יי אלהינו באהבה וברצון שבת קדשך וינוח
בה ישראל מקדשי שמך: ברוך אתה יי מקדש השבת

רצה יי אלהינו בעמך ישראל ובתפלתם והשב את העבודה לדבי
ביתך ואשי ישראל ותפלתם באהבה תקבל ברצון ותהי לרצו
תמיד עבודת ישראל עמך: בר״ח וחוה״מ אומרים כאן יעלה ויבא
ותחזינה עינינו בשובך לציון ברחמים· ברוך אתה יי המחזיר שכינתו לציון
מודים

*) הם הגזרות והטלטלות הקדמונים של סופות כשעת חתן תורה אסר ל
המתינו בגורת עולם:

מודים אנחנו לך שאתה הוא יי אלהינו ואלהי אבותינו לעולם ועד צור חיינו מגן ישענו אתה הוא לדור ודור. נודה לך ונספר תהלתך על חיינו המסורים בידך ועל נשמותינו הפקודות לך ועל נסיך שבכל יום עמנו ועל נפלאותיך וטובותיך שבכל עת ערב ובוקר וצהרים. הטוב כי לא כלו רחמיך והמרחם כי לא תמו חסדיך מעולם קוינו לך:

בחנוכה אומרים כאן על הנסים

ועל כולם יתברך ויתרומם שמך מלכנו תמיד לעולם ועד:

בעשי"ת וכתוב לחיים טובים כל בני בריתך:

וכל החיים יודוך סלה ויהללו את שמך באמת הא' ישועתנו ועזרתנו סלה. ברוך אתה יי הטוב שמך ולך נאה להודות:

כש"ץ אומר כאן ברכת כהנים או"א

שים שלום טובה וברכה חן וחסד ורחמים עלינו ועל כל ישראל עמך ברכנו אבינו כלנו כאחד באור פניך כי באור פניך נתת לנו יי אלהינו תורת חיים ואהבת חסד וצדקה וברכה ורחמים וחיים ושלום וטוב בעיניך לברך את עמך ישראל בכל עת ובכל שעה בשלומך:

בספר ברוך אתה יי המברך את עמו ישראל בשלום:

בעשי"ת בספר חיים ברכה ושלום ופרנסה טובה נזכר ונכתב לפניך אנחנו וכל עמך בית ישראל לחיים טובים ולשלום:

ברוך אתה יי עשה השלום:

אלהי נצור לשוני מרע ושפתי מדבר מרמה ולמקללי נפשי תדום ונפשי כעפר לכל תהיה. פתח לבי בתורתך ובמצותיך תרדוף נפשי. וכל החושבים עלי רעה מהרה הפר עצתם וקלקל מחשבתם. עשה למען שמך עשה למען ימינך עשה למען קדשתך. עשה למען תורתך. למען יחלצון ידידיך הושיעה ימינך ועננו. יהיו לרצון אמרי פי והגיון לבי לפניך יי צורי וגואלי: עשה שלום במרומיו הוא יעשה שלום עלינו ועל כל ישראל ואמרו אמן:

יהי רצון מלפניך יי אלהינו ואלהי אבותינו שיבנה בית המקדש במהרה בימינו ותן חלקנו בתורתך: ושם נעבדך ביראה כימי עולם וכשנים קדמוניות: וערבה ליי מנחת יהודה וירושלים כימי עולם וכשנים קדמוניות:

נקדש את שמך בעולם כשם שמקדישים אותו בשמי מרום ככתוב על יד נביאך וקרא זה אל זה ואמר: קדוש קדוש קדוש יי

צְבָאוֹת מְלֹא כָל הָאָרֶץ כְּבוֹדוֹ׃ אָז בְּקוֹל רַעַשׁ גָּדוֹל אַדִּיר וְחָזָק מַשְׁמִיעִים
קוֹל מִתְנַשְּׂאִים לְעֻמַּת שְׂרָפִים לְעֻמָּתָם בָּרוּךְ יֹאמֵרוּ׃ בָּרוּךְ כְּבוֹד יְיָ
מִמְּקוֹמוֹ׃ מִמְּקוֹמְךָ מַלְכֵּנוּ תוֹפִיעַ וְתִמְלוֹךְ עָלֵינוּ כִּי מְחַכִּים אֲנַחְנוּ לָךְ
מָתַי תִּמְלוֹךְ בְּצִיּוֹן בְּקָרוֹב בְּיָמֵינוּ לְעוֹלָם וָעֶד תִּשְׁכּוֹן׃ תִּתְגַּדַּל וְתִתְקַדַּשׁ
בְּתוֹךְ יְרוּשָׁלַיִם עִירְךָ לְדוֹר וָדוֹר וּלְנֵצַח נְצָחִים׃ וְעֵינֵינוּ תִרְאֶינָה
מַלְכוּתֶךָ כַּדָּבָר הָאָמוּר בְּשִׁירֵי עֻזֶּךָ עַל יְדֵי דָוִד מְשִׁיחַ צִדְקֶךָ׃ יִמְלֹךְ
יְיָ לְעוֹלָם אֱלֹהַיִךְ צִיּוֹן לְדוֹר וָדוֹר הַלְלוּיָהּ׃

אֵין כָּמוֹךָ בָאֱלֹהִים אֲדֹנָי וְאֵין כְּמַעֲשֶׂיךָ׃ מַלְכוּתְךָ
מַלְכוּת כָּל עוֹלָמִים׃ וּמֶמְשַׁלְתְּךָ בְּכָל דוֹ
וָדוֹר׃ יְיָ מֶלֶךְ יְיָ מָלָךְ יְיָ יִמְלוֹךְ לְעוֹלָם וָעֶד׃ יְיָ ע
לְעַמּוֹ יִתֵּן יְיָ יְבָרֵךְ אֶת עַמּוֹ בַשָּׁלוֹם׃
אַב הָרַחֲמִים הֵיטִיבָה בִרְצוֹנְךָ אֶת צִיּוֹן תִּבְנֶה חוֹמוֹ
יְרוּשָׁלָיִם׃ כִּי בְךָ לְבַד בָּטָחְנוּ מֶלֶךְ אֵל רָ
וְנִשָּׂא אֲדוֹן עוֹלָמִים׃

ומוציאין ספר תורה ואומרים ויהי בנסוע הארון

יְקוּם פּוּרְקָן מִן שְׁמַיָּא חִנָּא וְחִסְדָּא וְרַחֲ
וְחַיֵּי אֲרִיכֵי וּמְזוֹנֵי רְוִיחֵי וְסִיַּעְתָּ
דִשְׁמַיָּא וּבַרְיוּת גּוּפָא וּנְהוֹרָא מַעַלְיָ
זַרְעָא חַיָּא וְקַיָּמָא זַרְעָא דִּי לָא יִפְסוּק וְדִ
לָא יִבְטוּל מִפִּתְגָּמֵי אוֹרַיְתָא לְמָרָנָן וְרַבָּנָ
חֲבוּרָתָא קַדִּישָׁתָא דִּי בְּאַרְעָא דְיִשְׂרָאֵ
וְדִי בְּבָבֶל לְרֵישֵׁי כַלָּה וּלְרֵישֵׁי גַלְוָתָא

ולרישי

וּלְרֵישֵׁי מְתִיבָתָא וּלְדַיָּנֵי*) דְבָבָא לְכָל תַּלְמִידֵיהוֹן וּלְכָל תַּלְמִידֵי תַלְמִידֵיהוֹן וּלְכָל מַאן דְעָסְקִין בְּאוֹרַיְתָא. מַלְכָּא דְעָלְמָא יְבָרֵךְ יַתְהוֹן יַפִּישׁ חַיֵּיהוֹן וְיַסְגֵּי יוֹמֵיהוֹן וְיִתֵּן אַרְכָא לִשְׁנֵיהוֹן. וְיִתְפָּרְקוּן וְיִשְׁתֵּזְבוּן מִן כָּל עָקָא וּמִן כָּל מַרְעִין בִּישִׁין. מָרָן דִי בִשְׁמַיָּא יְהֵא בְסַעְדְּהוֹן כָּל זְמַן וְעִדָּן וְנֹאמַר אָמֵן:

יְקוּם פּוּרְקָן מִן שְׁמַיָּא חִנָּא וְחִסְדָּא וְרַחֲמֵי וְחַיֵּי אֲרִיכֵי וּמְזוֹנֵי רְוִיחֵי וְסִיַּעְתָּא דִשְׁמַיָּא וּבַרְיוּת גּוּפָא. וּנְהוֹרָא מַעַלְיָא. זַרְעָא חַיָּא וְקַיָּמָא זַרְעָא דִי לָא יִפְסוּק וְדִי לָא יִבְטוּל מִפִּתְגָמֵי אוֹרַיְתָא לְכָל קְהָלָא קַדִּישָׁא הָדֵין רַבְרְבַיָּא עִם זְעֵרַיָּא טַפְלָא וּנְשַׁיָּא מַלְכָּא דְעָלְמָא יְבָרֵךְ יַתְכוֹן יַפִּישׁ חַיֵּיכוֹן וְיַסְגֵּי יוֹמֵיכוֹן וְיִתֵּן אַרְכָא לִשְׁנֵיכוֹן. וְתִתְפָּרְקוּן וְתִשְׁתֵּזְבוּן מִן כָּל עָקָא וּמִן כָּל מַרְעִין בִּישִׁין. מָרָן דִי בִשְׁמַיָּא יְהֵא בְסַעְדְּכוֹן כָּל זְמַן וְעִדָּן. וְנֹאמַר אָמֵן:

מִי שֶׁבֵּרַךְ אֲבוֹתֵינוּ אַבְרָהָם יִצְחָק וְיַעֲקֹב. הוּא יְבָרֵךְ אֶת כָּל הַקָּהָל הַקּוֹדֶשׁ הַזֶּה: עִם כָּל קְהִלּוֹת הַקּוֹדֶשׁ: הֵם וּנְשֵׁיהֶם וּבְנֵיהֶם וּבְנוֹתֵיהֶם וְכָל אֲשֶׁר לָהֶם. וּמִי שֶׁמְּיַחֲדִים בָּתֵּי כְנֵסִיּוֹת לִתְפִלָּה: וּמִי שֶׁבָּאִים בְּתוֹכָם לְהִתְפַּלֵּל: וּמִי שֶׁנּוֹתְנִים נֵר לַמָּאוֹר וְיַיִן לְקִדּוּשׁ וּלְהַבְדָּלָה. וּפַת לָאוֹרְחִים וּצְדָקָה לָעֲנִיִּים. וְכָל מִי שֶׁעוֹסְקִים בְּצָרְכֵי צִבּוּר בֶּאֱמוּנָה: הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא יְשַׁלֵּם שְׂכָרָם וְיָסִיר מֵהֶם כָּל

מחלה

*) קאי רק על האנשים אשר יכולת להם לדון ע"פ דינא דמלכותא

מַחֲלָה וְיִרְפָּא לְכָל גּוּפָם : וְיִסְלַח לְכָל עֲוֹנָם . וְיִשְׁלַח בְּרָכָה וְהַצְלָחָה בְּכָל מַעֲשֵׂה יְדֵיהֶם : עִם כָּל יִשְׂרָאֵל אֲחֵיהֶם וְנֹאמַר אָמֵן :

תפלה בעד שלום הקיסר יר״ה עם שלום משפחתו הרמה

הַנּוֹתֵן תְּשׁוּעָה לַמְּלָכִים . וּמֶמְשָׁלָה לַנְּסִיכִים . מַלְכוּתוֹ מַלְכוּת כָּל עוֹלָמִים . הַפּוֹצֶה אֶת דָּוִד עַבְדּוֹ מֵחֶרֶב רָעָה . הַנּוֹתֵן בַּיָּם דֶּרֶךְ וּבְמַיִם עַזִּים נְתִיבָה . הוּא יְבָרֵךְ וְיִשְׁמוֹר וְיִנְצוֹר וְיַעֲזוֹר וִירוֹמֵם וִיגַדֵּל וִינַשֵּׂא לְמַעְלָה אֶת אֲדוֹנֵינוּ אֲבִי הַמְּדִינָה ;

מִיקָאלַיְיא הָרִאשׁוֹן

קֵיסָר לִמְדִינוֹת רוּסְיָא וּמֶלֶךְ לִמְדִינַת פּוֹלִין יָרוּם הוֹדוֹ : עִם הַגְּבִירָה הַנִּצֶּבֶת לִימִינוֹ . בַּת מְלָכִים בִּיקְרַת תִּפְאַרְתָּהּ ;

אָלֶעקְסַאנְדְרַע פֶּעדְרָאוְונָא

עִם בְּנָם הַיָּקָר וְהַנִּשָּׂא יוֹרֵשׁ עֶצֶר ;

אָלֶעקְסַאנְדֶער מִיקָאלַאיֶעוִויטְץ

וְאִשְׁתּוֹ הַגְּבִירָה

מַארִיָא אָלֶעקְסַאנְדְרָאוְונָא

עִם כָּל מִשְׁפַּחַת הַקֵּיסָר הָרָמָה וְהַנִּשָּׂאָה :

מֶלֶךְ מַלְכֵי הַמְּלָכִים בְּרַחֲמָיו יְחַיֵּיהוּ וְיִשְׁמְרֵהוּ וּמִכָּל צָרָה וְיָגוֹן וָנֶזֶק יַצִּילֵהוּ וְיַדְבֵּר עַמִּים תַּחַת רַגְלָיו וְיַפִּיל שׂוֹנְאָיו לְפָנָיו וּבְכָל אֲשֶׁר יִפְנֶה יַצְלִיחַ . מֶלֶךְ מַלְכֵי הַמְּלָכִים בְּרַחֲמָיו יִתֵּן בְּלִבּוֹ וּבְלֵב כָּל יוֹעֲצָיו וְשָׂרָיו רַחֲמָנוּת לַעֲשׂוֹת טוֹבוֹת עִמָּנוּ וְעִם כָּל יִשְׂרָאֵל . וּבְיָמָיו וּבְיָמֵינוּ תִּוָּשַׁע יְהוּדָה וְיִשְׂרָאֵל יִשְׁכּוֹן לָבֶטַח וּבָא לְצִיּוֹן גּוֹאֵל . וְכֵן יְהִי רָצוֹן וְנֹאמַר אָמֵן ;

כשמברכין החודש נוהגין לומר זה

יְהִי רָצוֹן מִלְּפָנֶיךָ יְיָ אֱלֹהֵינוּ וֵאלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ שֶׁתְּחַדֵּשׁ עָלֵינוּ אֶת הַחוֹדֶשׁ הַזֶּה לְטוֹבָה וְלִבְרָכָה . וְתִתֶּן לָנוּ חַיִּים אֲרוּכִים . חַיִּים שֶׁל שָׁלוֹם . חַיִּים שֶׁל טוֹבָה . חַיִּים שֶׁל בְּרָכָה . חַיִּים שֶׁל פַּרְנָסָה .

חַיִּים שֶׁל חִלּוּץ עֲצָמוֹת · חַיִּים שֶׁיֵּשׁ בָּהֶם יִרְאַת שָׁמַיִם וְיִרְאַת חֵטְא · חַיִּים שֶׁאֵין בָּהֶם בּוּשָׁה וּכְלִימָּה · חַיִּים שֶׁל עוֹשֶׁר וְכָבוֹד · חַיִּים שֶׁתְּהֵא בָנוּ אַהֲבַת תּוֹרָה וְיִרְאַת שָׁמַיִם ; חַיִּים שֶׁיְּמַלֵּא יְיָ מִשְׁאֲלוֹת לִבֵּנוּ לְטוֹבָה בִּזְכוּת תְּפִלַּת רַב אָמֵן סֶלָה :

בשבת שלפני ראש חודש אומר החזן זה

מִי שֶׁעָשָׂה נִסִּים לַאֲבוֹתֵינוּ וְגָאַל אוֹתָם מֵעַבְדוּת לְחֵרוּת הוּא יִגְאַל אוֹתָנוּ בְּקָרוֹב וִיקַבֵּץ נִדָּחֵינוּ מֵאַרְבַּע כַּנְפוֹת הָאָרֶץ · חֲבֵרִים כָּל יִשְׂרָאֵל וְנֹאמַר אָמֵן :

ראש חודש פלוני יהיה ביום פלוני הבא עלינו ועל כל ישראל לטובה ;

יְחַדְּשֵׁהוּ הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא עָלֵינוּ וְעַל כָּל עַמּוֹ בֵּית יִשְׂרָאֵל : לְחַיִּים וּלְשָׁלוֹם · לְשָׂשׂוֹן וּלְשִׂמְחָה : לִישׁוּעָה וּלְנֶחָמָה : וְנֹאמַר אָמֵן :

בימים שאין אומרים צו"ץ א"א אב הרחמים וכן בבית חתונה או מילה וכן כשמברכין החדש א"א חוץ מימי הספירה וכשמברכין חדש אב נוהגין בפראג לאומרו :

*)התפלה הזאת הוא אך שפת יתר בימינו כי הרומיים ושארי אנשים אשר עינו את אבותינו על קדושת אמונתם הם כולם ספו תמו מן הארץ רק מורשה הוא לקהלת יעקב להזכיר נשמת אבותיהם אשר עמדו בנסיונם ;

*)אָב הָרַחֲמִים שׁוֹכֵן מְרוֹמִים · בְּרַחֲמָיו הָעֲצוּמִים · הוּא יִפְקוֹד בְּרַחֲמִים הַחֲסִידִים וְהַיְשָׁרִים וְהַתְּמִימִים · קְהִלּוֹת הַקּוֹדֶשׁ שֶׁמָּסְרוּ נַפְשָׁם עַל קְדוּשַּׁת הַשֵּׁם · הַנֶּאֱהָבִים וְהַנְּעִימִים בְּחַיֵּיהֶם וּבְמוֹתָם לֹא נִפְרָדוּ · מִנְּשָׁרִים קַלּוּ וּמֵאֲרָיוֹת גָּבֵרוּ לַעֲשׂוֹת רְצוֹן קוֹנָם וְחֵפֶץ

צוֹרָם. יִזְכְּרֵם אֱלֹהֵינוּ לְטוֹבָה עִם שְׁאָר צַדִּיקֵי עוֹלָם. כַּכָּתוּב בְּתוֹרַת מֹשֶׁה אִישׁ הָאֱלֹהִים: כִּי דַם עֲבָדָיו יִקּוֹם וְנָקָם יָשִׁיב לְצָרָיו וְכִפֶּר אַדְמָתוֹ עַמּוֹ: וְעַל יְדֵי עֲבָדֶיךָ הַנְּבִיאִים כָּתוּב לֵאמֹר. וְנִקֵּיתִי דָּמָם לֹא נִקֵּיתִי וַיְיָ שֹׁכֵן בְּצִיּוֹן: וּבְכִתְבֵי הַקֹּדֶשׁ נֶאֱמַר כִּי דוֹרֵשׁ דָּמִים אוֹתָם זָכָר לֹא שָׁכַח צַעֲקַת עֲנָוִים: מִנַּחַל בַּדֶּרֶךְ יִשְׁתֶּה עַל כֵּן יָרִים רֹאשׁ: אשרי

ומכניסין הס"ת להיכל ואומרים מזמור לדוד וכו' ובנוחה וכו'

מוסף לשבת

כִּי שֵׁם יְיָ אֶקְרָא הָבוּ גֹדֶל לֵאלֹהֵינוּ:

אֲדֹנָי שְׂפָתַי תִּפְתָּח וּפִי יַגִּיד תְּהִלָּתֶךָ:

בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ וֵאלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ אֱלֹהֵי אַבְרָהָם אֱלֹהֵי יִצְחָק וֵאלֹהֵי יַעֲקֹב הָאֵל הַגָּדוֹל הַגִּבּוֹר וְהַנּוֹרָא אֵל עֶלְיוֹן גּוֹמֵל חֲסָדִים טוֹבִים וְקוֹנֵה הַכֹּל וְזוֹכֵר חַסְדֵי אָבוֹת וּמֵבִיא גוֹאֵל לִבְנֵי בְנֵיהֶם לְמַעַן שְׁמוֹ בְּאַהֲבָה:

בעשי"ת זָכְרֵנוּ לְחַיִּים מֶלֶךְ חָפֵץ בַּחַיִּים וְכָתְבֵנוּ בְּסֵפֶר הַחַיִּים לְמַעַנְךָ אֱלֹהִים חַיִּים:

מֶלֶךְ עוֹזֵר וּמוֹשִׁיעַ וּמָגֵן: בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ מָגֵן אַבְרָהָם:

אַתָּה גִּבּוֹר לְעוֹלָם אֲדֹנָי מְחַיֵּה מֵתִים אַתָּה רַב לְהוֹשִׁיעַ:

בחורף מַשִּׁיב הָרוּחַ וּמוֹרִיד הַגֶּשֶׁם:

מְכַלְכֵּל חַיִּים בְּחֶסֶד מְחַיֵּה מֵתִים בְּרַחֲמִים רַבִּים סוֹמֵךְ נוֹפְלִים וְרוֹפֵא חוֹלִים וּמַתִּיר אֲסוּרִים וּמְקַיֵּם אֱמוּנָתוֹ לִישֵׁנֵי עָפָר מִי כָמוֹךָ בַּעַל גְּבוּרוֹת וּמִי דּוֹמֶה לָּךְ מֶלֶךְ מֵמִית וּמְחַיֶּה וּמַצְמִיחַ יְשׁוּעָה:

בעשי"ת מִי כָמוֹךָ אַב הָרַחֲמִים זוֹכֵר יְצוּרָיו לְחַיִּים בְּרַחֲמִים:

וְנֶאֱמָן אַתָּה לְהַחֲיוֹת מֵתִים. בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ מְחַיֵּה הַמֵּתִים:

אַתָּה קָדוֹשׁ וְשִׁמְךָ קָדוֹשׁ וּקְדוֹשִׁים בְּכָל יוֹם יְהַלְלוּךָ סֶּלָה: בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ הָאֵל הַקָּדוֹשׁ: בעשי"ת הַמֶּלֶךְ הַקָּדוֹשׁ:

תִּכַּנְתָּ שַׁבָּת רָצִיתָ קָרְבְּנוֹתֶיהָ: צִוִּיתָ

פְּרוּשֶׁיהָ. עִם סִדּוּרֵי נְסָכֶיהָ: מְעַנְּגֶיהָ לְעוֹלָם
כָּבוֹד יִנְחָלוּ ׃ טוֹעֲמֶיהָ חַיִּים זָכוּ ׃ וְגַם
הָאוֹהֲבִים דְּבָרֶיהָ גְּדוּלָּה בָּחָרוּ ׃ אָז מִסִּינַי
נִצְטַוּוּ עָלֶיהָ: וַתְּצַוֵּנוּ יְיָ אֱלֹהֵינוּ לְהַקְרִיב בָּהּ
קָרְבַּן מוּסַף שַׁבָּת כָּרָאוּי: יְהִי רָצוֹן מִלְּפָנֶיךָ
יְיָ אֱלֹהֵינוּ וֵאלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ שֶׁתַּעֲלֵנוּ בְשִׂמְחָה
לְאַרְצֵנוּ וְתִטָּעֵנוּ בִּגְבוּלֵנוּ ׃ וְשָׁם נַעֲשֶׂה
לְפָנֶיךָ אֶת קָרְבְּנוֹת חוֹבוֹתֵינוּ תְּמִידִים
כְּסִדְרָם וּמוּסָפִים כְּהִלְכָתָם: וְאֶת מוּסַף יוֹם
הַשַּׁבָּת הַזֶּה נַעֲשֶׂה וְנַקְרִיב לְפָנֶיךָ בְּאַהֲבָה
כְּמִצְוַת רְצוֹנֶךָ כְּמוֹ שֶׁכָּתַבְתָּ עָלֵינוּ
בְּתוֹרָתֶךָ עַל יְדֵי מֹשֶׁה עַבְדֶּךָ מִפִּי
כְבוֹדֶךָ כָּאָמוּר:

וּבְיוֹם הַשַּׁבָּת שְׁנֵי כְבָשִׂים בְּנֵי שָׁנָה תְּמִימִים וּשְׁנֵי
עֶשְׂרוֹנִים סֹלֶת מִנְחָה בְּלוּלָה בַשֶּׁמֶן וְנִסְכּוֹ ׃
עֹלַת שַׁבַּת בְּשַׁבַּתּוֹ עַל עֹלַת הַתָּמִיד וְנִסְכָּהּ:

יִשְׂמְחוּ בְמַלְכוּתְךָ שׁוֹמְרֵי שַׁבָּת וְקוֹרְאֵי עֹנֶג עַם
מְקַדְּשֵׁי שְׁבִיעִי כֻּלָּם יִשְׂבְּעוּ וְיִתְעַנְּגוּ מִטּוּבֶךָ
וּבַשְּׁבִיעִי רָצִיתָ בּוֹ וְקִדַּשְׁתּוֹ ׃ חֶמְדַּת יָמִים אוֹתוֹ
קָרָאתָ זֵכֶר לְמַעֲשֵׂה בְרֵאשִׁית:

אֱלֹהֵינוּ וֵאלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ רְצֵה בִמְנוּחָתֵנוּ קַדְּשֵׁנוּ בְּמִצְוֹתֶיךָ וְתֵן חֶלְקֵנוּ בְּתוֹרָתֶךָ שַׂבְּעֵנוּ מִטּוּבֶךָ וְשַׂמְּחֵנוּ בִּישׁוּעָתֶךָ וְטַהֵר לִבֵּנוּ לְעָבְדְּךָ בֶּאֱמֶת וְהַנְחִילֵנוּ יְיָ אֱלֹהֵינוּ בְּאַהֲבָה וּבְרָצוֹן שַׁבַּת קָדְשֶׁךָ וְיָנוּחוּ בָהּ יִשְׂרָאֵל מְקַדְּשֵׁי שְׁמֶךָ: בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ מְקַדֵּשׁ הַשַּׁבָּת:

רצה ומודים וכו' תמצא בשחרית

נַעֲרִיצְךָ וְנַקְדִּישְׁךָ כְּסוֹד שִׂיחַ שַׂרְפֵי קֹדֶשׁ הַמַּקְדִּישִׁים שִׁמְךָ בַּקֹּדֶשׁ כַּכָּתוּב עַל יַד נְבִיאֶךָ וְקָרָא זֶה אֶל זֶה וְאָמַר: קָדוֹשׁ קָדוֹשׁ קָדוֹשׁ יְיָ צְבָאוֹת מְלֹא כָל הָאָרֶץ כְּבוֹדוֹ: כְּבוֹדוֹ מָלֵא עוֹלָם מְשָׁרְתָיו שׁוֹאֲלִים זֶה לָזֶה אַיֵּה מְקוֹם כְּבוֹדוֹ לְעֻמָּתָם בָּרוּךְ יֹאמֵרוּ: בָּרוּךְ כְּבוֹד יְיָ מִמְּקוֹמוֹ: מִמְּקוֹמוֹ הוּא יִפֶן בְּרַחֲמִים, וְיָחוֹן עַם הַמְיַחֲדִים שְׁמוֹ עֶרֶב וָבֹקֶר בְּכָל יוֹם תָּמִיד פַּעֲמַיִם בְּאַהֲבָה שְׁמַע אוֹמְרִים: שְׁמַע יִשְׂרָאֵל יְיָ אֱלֹהֵינוּ יְיָ אֶחָד: אֶחָד הוּא אֱלֹהֵינוּ הוּא אָבִינוּ הוּא מַלְכֵּנוּ הוּא מוֹשִׁיעֵנוּ וְהוּא יַשְׁמִיעֵנוּ בְּרַחֲמָיו שֵׁנִית לְעֵינֵי כָל חָי לִהְיוֹת לָכֶם לֵאלֹהִים. אֲנִי יְיָ אֱלֹהֵיכֶם:

ליו"ט אַדִּיר אַדִּירֵנוּ יְיָ אֲדוֹנֵינוּ מָה אַדִּיר שִׁמְךָ בְּכָל הָאָרֶץ, וְהָיָה יְיָ לְמֶלֶךְ עַל כָּל הָאָרֶץ, בַּיּוֹם הַהוּא יִהְיֶה יְיָ אֶחָד וּשְׁמוֹ אֶחָד: ע"כ

וּבְדִבְרֵי קָדְשְׁךָ כָּתוּב לֵאמֹר יִמְלֹךְ יְיָ לְעוֹלָם אֱלֹהַיִךְ צִיּוֹן לְדֹר וָדֹר הַלְלוּיָהּ:

אֵין כֵּאלֹהֵינוּ אֵין כַּאדוֹנֵינוּ אֵין כְּמַלְכֵּנוּ אֵין כְּמוֹשִׁיעֵנוּ: מִי כֵאלֹהֵינוּ מִי כַאדוֹנֵינוּ מִי כְמַלְכֵּנוּ מִי כְמוֹשִׁיעֵנוּ:

נודה

נוֹדֶה לֵאלֹהֵינוּ. נוֹדֶה לַאֲדוֹנֵינוּ. נוֹדֶה לְמַלְכֵּנוּ. נוֹדֶה לְמוֹשִׁיעֵנוּ: בָּרוּךְ אֱלֹהֵינוּ. בָּרוּךְ אֲדוֹנֵינוּ. בָּרוּךְ מַלְכֵּנוּ. בָּרוּךְ מוֹשִׁיעֵנוּ: אַתָּה הוּא אֱלֹהֵינוּ. אַתָּה הוּא אֲדוֹנֵינוּ. אַתָּה הוּא מַלְכֵּנוּ. אַתָּה הוּא מוֹשִׁיעֵנוּ. אַתָּה הוּא שֶׁהִקְטִירוּ אֲבוֹתֵינוּ לְפָנֶיךָ אֶת קְטוֹרֶת הַסַּמִּים: פִּטּוּם הַקְּטוֹרֶת הַצֳּרִי וְהַצִּפּוֹרֶן הַחֶלְבְּנָה וְהַלְּבוֹנָה מִשְׁקַל שִׁבְעִים שִׁבְעִים מָנֶה. מוֹר וּקְצִיעָה שִׁבּוֹלֶת נֵרְדְּ וְכַרְכּוֹם מִשְׁקַל שִׁשָּׁה עָשָׂר שִׁשָּׁה עָשָׂר מָנֶה. הַקּוֹשְׁטְ שְׁנֵים עָשָׂר וְקִלּוּפָה שְׁלֹשָׁה וְקִנָּמוֹן תִּשְׁעָה. בּוֹרִית כַּרְשִׁינָה תִּשְׁעָה קַבִּין יֵין קַפְרִיסִין סְאִין תְּלָתָא וְקַבִּין תְּלָתָא. וְאִם אֵין לוֹ יֵין קַפְרִיסִין מֵבִיא חֲמַר חִוַּרְיָן עַתִּיק מֶלַח סְדוֹמִית רוֹבַע הַקָּב מַעֲלֶה עָשָׁן כָּל שֶׁהוּא. רַבִּי נָתָן אוֹמֵר אַף כִּפַּת הַיַּרְדֵּן כָּל שֶׁהוּא וְאִם נָתַן בָּהּ דְּבַשׁ פְּסָלָהּ אִם חִסַּר אַחַת מִכָּל סַמָּנֶיהָ חַיָּב מִיתָה: רַבָּן שִׁמְעוֹן בֶּן גַּמְלִיאֵל אוֹמֵר הַצֳּרִי אֵינוֹ אֶלָּא שְׂרָף הַנּוֹטֵף מֵעֲצֵי הַקְּטָף. בּוֹרִית כַּרְשִׁינָה שֶׁשָּׁפִין בָּהּ אֶת הַצִּפּוֹרֶן כְּדֵי שֶׁתְּהֵא נָאָה. יֵין קַפְרִיסִין שֶׁשּׁוֹרִין בּוֹ אֶת הַצִּפּוֹרֶן כְּדֵי שֶׁתְּהֵא עַזָּה וַהֲלֹא מֵי רַגְלַיִם יָפִין לָהּ אֶלָּא שֶׁאֵין מַכְנִיסִין מֵי רַגְלַיִם בָּעֲזָרָה מִפְּנֵי הַכָּבוֹד: הַשִּׁיר שֶׁהַלְוִיִּם הָיוּ אוֹמְרִים בְּבֵית הַמִּקְדָּשׁ: בַּיּוֹם הָרִאשׁוֹן הָיוּ אוֹמְרִים לַיְיָ הָאָרֶץ וּמְלוֹאָהּ תֵּבֵל וְיוֹשְׁבֵי בָהּ: בַּשֵּׁנִי הָיוּ אוֹמְרִים גָּדוֹל יְיָ וּמְהֻלָּל מְאֹד

בְּעִיר אֱלֹהֵינוּ הַר קָדְשׁוֹ: בַּשְּׁלִישִׁי הָיוּ אוֹמְרִים אֱלֹהִים נִצָּב בַּעֲדַת אֵל בְּקֶרֶב אֱלֹהִים יִשְׁפּוֹט: בָּרְבִיעִי הָיוּ אוֹמְרִים אֵל נְקָמוֹת יְיָ אֵל נְקָמוֹת הוֹפִיעַ: בַּחֲמִישִׁי הָיוּ אוֹמְרִים הַרְנִינוּ לֵאלֹהִים עוּזֵּנוּ הָרִיעוּ לֵאלֹהֵי יַעֲקֹב: בַּשִּׁשִּׁי הָיוּ אוֹמְרִים יְיָ מָלָךְ גֵּאוּת לָבֵשׁ לָבֵשׁ יְיָ עוֹז הִתְאַזָּר אַף תִּכּוֹן תֵּבֵל בַּל תִּמּוֹט: בַּשַּׁבָּת הָיוּ אוֹמְרִים מִזְמוֹר שִׁיר לְיוֹם הַשַּׁבָּת מִזְמוֹר שִׁיר לֶעָתִיד לָבוֹא לְיוֹם שֶׁכּוּלוֹ שַׁבָּת וּמְנוּחָה לְחַיֵּי הָעוֹלָמִים:

תנא דבי אליהו כל השונה הלכות בכל יום מובטח לו שהוא בן עולם הבא שנאמר הליכות עולם לו אל תקרי הליכות אלא הלכות.:

אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר אָמַר רַבִּי חֲנִינָא תַּלְמִידֵי חֲכָמִים מַרְבִּים שָׁלוֹם בָּעוֹלָם. שֶׁנֶּאֱמַר וְכָל בָּנַיִךְ לִמּוּדֵי יְיָ וְרַב שְׁלוֹם בָּנָיִךְ. אַל תִּקְרֵי בָּנָיִךְ אֶלָּא בּוֹנָיִךְ שָׁלוֹם רָב לְאוֹהֲבֵי תוֹרָתֶךָ וְאֵין לָמוֹ מִכְשׁוֹל יְהִי שָׁלוֹם בְּחֵילֵךְ שַׁלְוָה בְּאַרְמְנוֹתָיִךְ לְמַעַן אַחַי וְרֵעָי אֲדַבְּרָה נָא שָׁלוֹם בָּךְ לְמַעַן בֵּית יְיָ אֱלֹהֵינוּ אֲבַקְשָׁה טוֹב לָךְ. יְיָ עוֹז לְעַמּוֹ יִתֵּן יְיָ יְבָרֵךְ אֶת עַמּוֹ בַשָּׁלוֹם: עלינו ק"י

שִׁיר הַכָּבוֹד

אַנְעִים זְמִירוֹת וְשִׁירִים אֶאֱרוֹג. כִּי אֵלֶיךָ נַפְשִׁי תַעֲרוֹג:

נַפְשִׁי חָמְדָה בְּצֵל יָדֶיךָ. לָדַעַת כָּל רָז סוֹדֶךָ:

מִדֵּי דַבְּרִי בִּכְבוֹדֶךָ. הוֹמֶה לִבִּי אֶל דּוֹדֶיךָ:

עַל כֵּן אֲדַבֵּר בְּךָ נִכְבָּדוֹת. וְשִׁמְךָ אֲכַבֵּד בְּשִׁירֵי יְדִידוֹת:

אֲסַפְּרָה כְבוֹדְךָ וְלֹא רְאִיתִיךָ. אֲדַמְּךָ אֲכַנְּךָ וְלֹא יְדַעְתִּיךָ:

בְּיַד נְבִיאֶיךָ בְּסוֹד עֲבָדֶיךָ. דִּמִּיתָ הֲדַר כְּבוֹד הוֹדֶךָ:

גְּדוּלָּתְךָ וּגְבוּרָתֶךָ. כִּנּוּ לְתוֹקֶף פְּעוּלָּתֶךָ:

דִּמּוּ אוֹתְךָ וְלֹא כְּפִי יֶשְׁךָ. וַיְשַׁוּוּךָ לְפִי מַעֲשֶׂיךָ:

הַמְשַׁלוּךְ בְּרוֹב חֶזְיוֹנוֹת. הִנְךָ אֶחָד בְּכָל דִּמְיוֹנוֹת:

וַיֶּחֱזוּ בְךָ זִקְנָה וּבַחֲרוּת· וּשְׂעַר רֹאשְׁךָ בְּשֵׂיבָה וְשַׁחֲרוּת:

זִקְנָה בְּיוֹם דִּין וּבַחֲרוּת בְּיוֹם קְרָב· כְּאִישׁ מִלְחָמוֹת יָדָיו לוֹ רָב:

חָבַשׁ כּוֹבַע יְשׁוּעָה בְּרֹאשׁוֹ· הוֹשִׁיעָה לוֹ יְמִינוֹ וּזְרוֹעַ קָדְשׁוֹ:

טַלְלֵי אוֹרוֹת רֹאשׁוֹ נִמְלָא· קְוֻצּוֹתָיו רְסִיסֵי לָיְלָה:

יִתְפָּאֵר בִּי כִּי חָפֵץ בִּי· וְהוּא יִהְיֶה לִּי לַעֲטֶרֶת צְבִי:

כֶּתֶם טָהוֹר פָּז דְּמוּת רֹאשׁוֹ: וְחַק עַל מֵצַח כְּבוֹד שֵׁם קָדְשׁוֹ:

לְחֵן וּלְכָבוֹד צְבִי תִפְאָרָה· אֻמָּתוֹ לוֹ עִטְּרָה עֲטָרָה:

מַחְלְפוֹת רֹאשׁוֹ כְּבִימֵי בַחֲרוּת. קְוֻצּוֹתָיו תַּלְתַּלִּים שְׁחוֹרוֹת:

נְוֵה הַצֶּדֶק צְבִי תִפְאַרְתּוֹ· יַעֲלֶה נָא עַל רֹאשׁ שִׂמְחָתוֹ:

סְגֻלָּתוֹ תְּהִי נָא בְיָדוֹ עֲטֶרֶת. וּצְנִיף מְלוּכָה צְבִי תִפְאֶרֶת:

עֲמוּסִים נְשָׂאָם עֲטֶרֶת עִנְּדָם· מֵאֲשֶׁר יָקְרוּ בְעֵינָיו כִּבְּדָם:

פְּאֵרוֹ עָלַי וּפְאֵרִי עָלָיו. וְקָרוֹב אֵלַי בְּקָרְאִי אֵלָיו:

צַח וְאָדוֹם לִלְבוּשׁוֹ אָדוֹם· פּוּרָה בְּדָרְכוֹ בְּבוֹאוֹ מֵאֱדוֹם:

קֶשֶׁר תְּפִלִּין הֶרְאָה לֶעָנָיו. וּתְמוּנַת יְיָ לְנֶגֶד עֵינָיו:

רוֹצֶה יְיָ בְּעַמּוֹ עֲנָוִים יְפָאֵר· יוֹשֵׁב תְּהִלּוֹת בָּם לְהִתְפָּאֵר:

רֹאשׁ דְּבָרְךָ אֱמֶת קוֹרֵא מֵרֹאשׁ. דּוֹר וָדוֹר עַם דּוֹרֶשְׁךָ דְּרוֹשׁ:

שִׁית הֲמוֹן שִׁירַי נָא עָלֶיךָ· וְרִנָּתִי תִּקְרַב אֵלֶיךָ:

תְּהִלָּתִי תְּהִי נָא לְרֹאשְׁךָ עֲטֶרֶת: וּתְפִלָּתִי תִּכּוֹן קְטֹרֶת:

תיקר שירת רש בעיניך · כשיר יושר על קרבניך :

ברכתי תעלה לראש משביר · מחולל ומוליד צדיק כביר :

ובברכתי תנענע לי ראש · ואותה קח לך כבשמים ראש :

יערב נא שיחי עליך. כי נפשי תערוג אליך :

לך יי הגדולה והגבורה והתפארת והנצח וההוד כי כל בשמים ובארץ : לך יי הממלכה והמתנשא לכל לראש: מי ימלל גבורות יי ישמיע כל תהלתו : שיר של יום של שבת · ארון עולם וכו׳

תקוני שבת וזהו לסעודה שניה

פרק ט **אמר** רבי עקיבא מנין לעבודת גלולים שמטמאה במשא כנדה שנאמר תזרם כמו דוה צא תאמר לו מה נדה מטמאה במשא אף עבודת גלולים מטמאה במשא : ב מנין לספינה שהיא טהורה שנאמר דרך אניה בלב ים. מנין לערוגה שהיא ששה טפחים על ששה טפחים שזורעין בתוכה חמשה זרעונין ארבע בארבע רוחות הערוגה ואחד באמצע שנאמר כי כארץ תוציא צמחה וכגנה זרועיה תצמיח זרעה לא נאמר אלא זרועיה : ג מנין לפולטת שכבת זרע ביום השלישי שהיא טמאה שנאמר היו נכונים לשלשת ימים: מנין שמרחיצין את המילה ביום השלישי שחל להיות בשבת שנאמר ויהי ביום השלישי בהיותם כאבים מנין שקושרין לשון של זהורית בראש שעיר המשתלח שנאמר אם יהיו חטאיכם כשנים כשלג ילבינו: ד מנין לסיכה שהיא כשתיה ביום הכפורים אף על פי שאין ראיה לדבר זכר לדבר שנאמר ותבוא כמים בקרבו וכשמן בעצמותיו : המוציא עצים כדי לבשל ביצה קלה תבלין כדי לתבל ביצה קלה ומצטרפין זה עם זה קליפי אגוזים קליפי רימונים אסטים ופואה כדי לצבוע בהן בגד קטן בסבכה מי רגלים נתר ובורית קמוליא ואשלג כדי לכבס בהן בגד קטן בסבכה רבי יהודה אומר כדי להעביר על הכתם : ו פלפלת כל שהוא ועטרן כל שהוא מיני בשמים ומיני מתכות כל שהן מאבני המזבח מעפר המזבח מקק ספרים ומקק מטפחותיהם כל שהן שמצניעין אותן

לגונן רבי יהודה אומר אף המוציא ממשמשי עבודת גלולים כל שהוא שנאמר ולא ידבק בידך מאומה מן החרם: ז המוציא קופת הרוכלין אף על פי שיש בה מינין הרבה אינו חייב אלא חטאת אחת זרעוני גנה פחות מכגרוגרת רבי יהודה בן בתירא אומר חמשה זרע קישואין שנים זרע דלועין שנים זרע פול המצרי שנים חגב חי טהור כל שהוא מת כגרוגרת· צפורת כרמים בין חיה בין מתה כל שהוא שמצניעין אותה לרפואה: רבי יהודה אומר אף המוציא חגב חי טמא כל שהוא שמצניעין אותו לקטן לשחוק בו·

ה שני שדיך כשני עפרים תאומי צביה הרועים בשושנים: ו עד שיפוח היום ונסו הצללים אלך לי אל הר המור ואל גבעת הלבונה: ז כלך יפה רעיתי ומום אין בך: ח אתי מלבנון כלה אתי מלבנון תבואי תשורי מראש אמנה מראש שניר וחרמון ממעונות אריות מהררי נמרים:

פרק י המצניע לזרע ולדוגמא ולרפואה והוציאו בשבת חייב בכל שהוא וכל אדם אין חייב עליו אלא כשיעורו חזר והכניסו אינו חייב אלא כשיעורו: ב המוציא אוכלין ונתנן על האסקופה בין שחזר והוציאן בין שהוציאן אחר פטור מפני שלא עשה מלאכתו בבת אחת קופה שהיא מלאה פירות ונתנה על האסקופה החיצונה אף על פי שרוב הפירות מבחוץ פטור עד שיוציא את כל הקופה: ג המוציא בין בימינו בין בשמאלו בתוך חיקו או על כתפו חייב שכן משא בני קהת לאחר ידו ברגלו בפיו ובמרפקו באזנו ובשערו ובפונדתו ופיה למטה בין פונדתו לחלוקו בשפת חלוקו במנעלו בסנדלו פטור שלא הוציא כדרך המוציאין: ד המתכוין להוציא לפניו ובא לו לאחריו פטור לאחריו ובא לו לפניו חייב באמת אמרו האשה החוגרת בסינר בין מלפניה בין מלאחריה חייבת שכן ראוי להיות חוזר רבי יהודה אומר אף מקבלי פתקין: ה המוציא ככר לרשות הרבים חייב הוציאוהו שנים פטורין לא יכול אחד להוציאו והוציאוהו שנים חייבים ורבי שמעון פוטר

הַמּוֹצִיא אוֹכָלִין פָּחוֹת מִכַּשִּׁיעוּר בִּכְלִי פָּטוּר אַף עַל הַכְּלִי שֶׁהַכְּלִי טְפֵלָה
לוֹ אֶת הַחַי בְּמִטָּה פָּטוּר אַף עַל הַמִּטָּה שֶׁהַמִּטָּה טְפֵלָה לוֹ אֶת הַמֵּת
בְּמִטָּה חַיָּב וְכֵן כַּזַּיִת מִן הַמֵּת וּכַזַּיִת מִן הַנְּבֵלָה וּכַעֲדָשָׁה מִן הַשֶּׁרֶץ חַיָּב
וְרַבִּי שִׁמְעוֹן פּוֹטֵר : ו הַנּוֹטֵל צִפָּרְנָיו זוֹ בְּזוֹ אוֹ בְּשִׁנָּיו וְכֵן שְׂעָרוֹ וְכֵן
שְׂפָמוֹ וְכֵן זְקָנוֹ וְכֵן הַגּוֹדֶלֶת וְכֵן הַכּוֹחֶלֶת וְכֵן הַפּוֹקֶסֶת רַבִּי אֱלִיעֶזֶר מְחַיֵּב
וַחֲכָמִים אוֹסְרִים מִשּׁוּם שְׁבוּת הַתּוֹלֵשׁ מֵעָצִיץ נָקוּב חַיָּב וְשֶׁאֵינוֹ נָקוּב
פָּטוּר וְרַבִּי שִׁמְעוֹן פּוֹטֵר בָּזֶה וּבָזֶה :

ט לִבַּבְתִּנִי אֲחֹתִי כַלָּה לִבַּבְתִּנִי בְּאַחַת מֵעֵינַיִךְ
בְּאַחַד עֲנָק מִצַּוְּרֹנָיִךְ : י מַה יָּפוּ דֹדַיִךְ
אֲחֹתִי כַלָּה מַה טֹּבוּ דֹדַיִךְ מִיַּיִן וְרֵיחַ שְׁמָנַיִךְ מִכָּל
בְּשָׂמִים : יא נֹפֶת תִּטֹּפְנָה שִׂפְתוֹתַיִךְ כַּלָּה דְּבַשׁ וְחָלָב
תַּחַת לְשׁוֹנֵךְ וְרֵיחַ שַׂלְמֹתַיִךְ כְּרֵיחַ לְבָנוֹן : יב גַּן נָעוּל
אֲחֹתִי כַלָּה גַּל נָעוּל מַעְיָן חָתוּם :

פרק יא

הַזּוֹרֵק מֵרְשׁוּת הַיָּחִיד לִרְשׁוּת הָרַבִּים מֵרְשׁוּת הָרַבִּים לִרְשׁוּת הַיָּחִיד
חַיָּב מֵרְשׁוּת הַיָּחִיד לִרְשׁוּת הַיָּחִיד וּרְשׁוּת הָרַבִּים בָּאֶמְצַע
רַבִּי עֲקִיבָא מְחַיֵּב וַחֲכָמִים פּוֹטְרִין : ב כֵּיצַד שְׁתֵּי גְזוּזְטְרָאוֹת זוֹ כְּנֶגֶד זוֹ
בִּרְשׁוּת הָרַבִּים הַמּוֹשִׁיט וְהַזּוֹרֵק מִזּוֹ לְזוֹ פָּטוּר הָיוּ שְׁתֵּיהֶן בְּדְיוֹטָא אַחַת
הַמּוֹשִׁיט חַיָּב וְהַזּוֹרֵק פָּטוּר שֶׁכָּךְ הָיְתָה עֲבוֹדַת הַלְוִיִּם שְׁתֵּי עֲגָלוֹת
אַחַר זוֹ בִּרְשׁוּת הָרַבִּים מוֹשִׁיטִין הַקְּרָשִׁים מִזּוֹ לְזוֹ אֲבָל לֹא זוֹרְקִין
חוּלְיַת הַבּוֹר וְהַסֶּלַע שֶׁהֵן גְּבוֹהִים עֲשָׂרָה וְרָחָב אַרְבַּע הַנּוֹטֵל מֵהֶן
וְהַנּוֹתֵן עַל גַּבָּן חַיָּב פָּחוֹת מִכֵּן פָּטוּר : ג הַזּוֹרֵק אַרְבַּע אַמּוֹת בְּכוֹתֶל
לְמַעְלָה מֵעֲשָׂרָה טְפָחִים כְּזוֹרֵק בָּאֲוִיר לְמַטָּה מֵעֲשָׂרָה טְפָחִים כְּזוֹרֵק
בָּאָרֶץ הַזּוֹרֵק בָּאָרֶץ אַרְבַּע אַמּוֹת חַיָּב זָרַק לְתוֹךְ אַרְבַּע אַמּוֹת וְנִתְגַּלְגֵּל
חוּץ לְאַרְבַּע אַמּוֹת פָּטוּר חוּץ לְאַרְבַּע אַמּוֹת וְנִתְגַּלְגֵּל לְתוֹךְ אַרְבַּע
אַמּוֹת חַיָּב : ד הַזּוֹרֵק בַּיָּם אַרְבַּע אַמּוֹת פָּטוּר אִם הָיָה רְקַק מַיִם
וּרְשׁוּת הָרַבִּים מְהַלֶּכֶת בּוֹ הַזּוֹרֵק לְתוֹכוֹ אַרְבַּע אַמּוֹת חַיָּב וְכַמָּה הוּא
רְקַק מַיִם פָּחוֹת מֵעֲשָׂרָה טְפָחִים רְקַק מַיִם וּרְשׁוּת הָרַבִּים מְהַלֶּכֶת בּוֹ
הַזּוֹרֵק בְּתוֹכוֹ אַרְבַּע אַמּוֹת חַיָּב : ה הַזּוֹרֵק מִן הַיָּם לַיַּבָּשָׁה וּמִן הַיַּבָּשָׁה

לים

לים ומן הים לספינה ומן הספינה לים ומן הספינה לחברתה פטור
ספינות קשורות זו בזו מטלטלין מזו לזו אם אינן קשורות אף על פי
שמוקפות אין מטלטלין מזו לזו: ו הזורק ונזכר לאחר שיצתה מידו
קלטה אחר קלטה כלב או שנשרפה פטור זרק לעשות חבורה בין
באדם בין בבהמה ונזכר עד שלא נעשית חבורה פטור זה הכלל
כל חיבי חטאת אינן חיבין עד שתהא תחלתן וסופן שגגה תחלתן
שגגה וסופן זדון תחלתן זדון וסופן שגגה פטורין עד שתהא תחלתן
וסופן שגגה:

יג שלחיך פרדס רמונים עם פרי מגדים כפרים עם נרדים: יד נרד וכרכום קנה וקנמון עם כל עצי לבונה מור ואהלות עם כל ראשי בשמים: טו מעין גנים באר מים חיים ונוזלים מן לבנון: טז עורי צפון ובואי תימן הפיחי גני יזלו בשמיו יבא דודי לגנו ויאכל פרי מגדיו:

פרק יב.

הבונה כמה יבנה ויהא חיב הבונה כל שהוא והמסתת והמכה
בפטיש ובמעצד והקודח כל שהוא חיב זה הכלל כל
העושה מלאכה ומלאכתו מתקימת בשבת חיב רבן שמעון בן
גמליאל אומר אף המכה בקורנס על הסדן בשעת מלאכה חיב מפני
שהוא כמתקן מלאכה: ב החורש כל שהוא המנכש והמקרסם והמזרד
כל שהוא חיב המלקט עצים אם לתקן כל שהוא אם להסיק כדי
לבשל ביצה קלה המלקט עשבים אם לתקן כל שהוא אם לבהמה
כמלא פי גדי: ג הכותב שתי אותיות בין בימינו בין בשמאלו בין משם
אחד בין משתי שמות בין משתי סמניות בכל לשון חיב אמר רבי
יוסי לא חיבו שתי אותיות אלא משום רושם שכך היו כותבין על
קרשי המשכן לידע איזו בן זוגו אמר רבי מצינו שם קטן משם גדול
שם משמעון ומשמואל נח מנחור דן מדניאל גד מגדיאל: ד הכותב
שתי אותיות בהעלם אחד חיב כתב בדיו בסם בסקרא בקומוס
ובקנקנתום ובכל דבר שהוא רושם על שני כותלי זויות ועל שני לוחי

פנקס

פנקס והן נהגין זה עם זה חייב. הכותב על בשרו חייב המסרט על בשרו רבי אליעזר מחייב חטאת ורבי יהושע פוטר: ה כתב במשקין במי פירות באבק דרכים באבק סופרים ובכל דבר שאינו מתקיים פטור לאחר ידו ברגלו בפיו ובמרפקו כתב אות אחת סמוך לכתב וכתב על גבי כתב נתכוין לכתוב חית וכתב שני זינין אחת בארץ ואחת בקורה כתב על שתי כותלי הבית על שני דפי פנקס ואין נהגין זה עם זה פטור. כתב אות אחת נוטריקון רבי יהושע בן בתירה מחייב וחכמים פוטרין: ו הכותב שתי אותיות בשתי העלמות אחת שחרית ואחת בין הערבים רבן גמליאל מחייב וחכמים פוטרין:

א באתי לגני אחותי כלה אריתי מורי עם בשמי אכלתי יערי עם דבשי שתיתי ייני עם חלבי אכלו רעים שתו ושכרו דודים: ב אני ישנה ולבי ער קול דודי דופק פתחי לי אחותי רעיתי יונתי תמתי שראשי נמלא טל קווצותי רסיסי לילה: ג פשטתי את כתנתי איככה אלבשנה רחצתי את רגלי איככה אטנפם: ד דודי שלח ידו מן החור ומעי המו עליו:

ר"ק יג

רבי אליעזר אומר האורג שלשה חוטין בתחלה ואחד על האריג חייב וחכמים אומרים בין בתחילה בין בסוף שיעורו שני חוטין: ב העושה שתי בתי נירין בנירין בקירוס בנפה בכברה ובסל חייב והתופר שתי תפירות והקורע על מנת לתפור שתי תפירות: ג הקורע בחמתו ועל מתו וכל המקלקלין פטורין והמקלקל על מנת לתקן שיעורו כמתקן: ד שיעור המלבן והמנפץ והצובע והטווה כמלא רוחב הסיט כפול והאורג שני חוטין שיעורו כמלא הסיט: ה רבי יהודה אומר הצד צפור למגדל וצבי לבית חייב וחכמים אומרים צפור למגדל וצבי לבית ולחצר ולביברין: רבן שמעון בן גמליאל אומר לא כל הביברין שוין זה הכלל כל המחוסר

צידה

צידה פטור ושאינו מחוסר צידה חייב : ו צבי שנכנס לבית ונעל אחד בפניו חייב נעלו שנים פטורין לא יכול אחד לנעול ונעלו שנים חייבין ורבי שמעון פוטר : ז ישב האחד על הפתח ולא מלאהו ישב השני ומלאהו השני חייב ישב הראשון על הפתח ומלאהו ובא השני וישב בצדו אף על פי שעמד הראשון והלך לו הראשון חייב והשני פטור הא למה זה דומה לנועל את ביתו לשמרו ונמצא צבי שמור בתוכו :

ה קמתי אני לפתוח לדודי וידי נטפו מור ואצבעותי עובר על כפות המנעול : ו פתחתי אני לדודי ודודי חמק עבר נפשי יצאה בדברו בקשתיהו ולא מצאתיהו קראתיו ולא ענני : ז מצאוני השומרים הסובבים בעיר הכוני פצעוני נשאו את רדידי מעלי שומרי החומות : ח השבעתי אתכם בנות ירושלים אם תמצאו את דודי מה תגידו לו שחולת אהבה אני :

פרק יד

שמונה שרצים האמורים בתורה הצדן והחובל בהן חייב ושאר שקצים ורמשים החובל בהן פטור הצדן לצורך חייב ושלא לצורך פטור חיה ועוף שברשותו הצדן פטור והחובל בהן חייב : ב אין עושין הילמי בשבת אבל עושה הוא את מי המלח וטובל בהן פתו ונותן לתוך התבשיל אמר רבי יוסי הלא הוא הילמי בין מרובה ובין מועט ואלו הן מי מלח המותרין נותן שמן בתחלה לתוך המים או לתוך המלח : ג אין אוכלין איזוב יון בשבת לפי שאינו מאכל בריאים אבל אוכל הוא את יועזר ושותה אבוב רועה כל האוכלין אוכל אדם לרפואה וכל המשקין שותה חוץ ממי דקלים וכוס עקרין מפני שהן לירוקה אבל שותה הוא מי דקלים לצמאו וסך שמן עקרין שלא לרפואה : ד החושש בשניו לא יגמע בהן את החומץ אבל מטבל הוא כדרכו ואם נתרפא נתרפא החושש במתניו לא יסוך יין וחומץ

אֲבָל סָךְ הוּא אֶת הַשֶּׁמֶן וְלֹא שֶׁמֶן וֶרֶד בְּנֵי מְלָכִים סָכִין שֶׁמֶן וֶרֶד עַל מַכּוֹתֵיהֶן שֶׁכֵּן דַּרְכָּם לָסוּךְ בְּחוֹל רַבִּי שִׁמְעוֹן אוֹמֵר כָּל יִשְׂרָאֵל בְּנֵי יְשָׁרִים הֵם:

ט מַה דּוֹדֵךְ מִדּוֹד הַיָּפָה בַּנָּשִׁים מַה דּוֹדֵךְ מִדּוֹד
שֶׁכָּכָה הִשְׁבַּעְתָּנוּ: י דּוֹדִי צַח וְאָדוֹם דָּגוּל
מֵרְבָבָה: יא רֹאשׁוֹ כֶּתֶם פָּז קְוֻצּוֹתָיו תַּלְתַּלִּים שְׁחוֹרוֹת
כָּעוֹרֵב: יב עֵינָיו כְּיוֹנִים עַל אֲפִיקֵי מָיִם רוֹחֲצוֹת
בֶּחָלָב יוֹשְׁבוֹת עַל מִלֵּאת:

פרק טו **אֵלּוּ** קְשָׁרִים שֶׁחַיָּבִין עֲלֵיהֶם קֶשֶׁר הַגַּמָּלִין וְקֶשֶׁר הַסַּפָּנִין וּכְשֵׁם שֶׁהוּא חַיָּב עַל קִשּׁוּרָן כָּךְ הוּא חַיָּב עַל הֶתֵּרָן רַבִּי מֵאִיר אוֹמֵר כָּל קֶשֶׁר שֶׁהוּא יָכוֹל לְהַתִּירוֹ בְּאַחַת מִיָּדָיו אֵין חַיָּבִין עָלָיו: ב יֵשׁ לְךָ קְשָׁרִים שֶׁאֵין חַיָּבִין עֲלֵיהֶן כְּקֶשֶׁר הַגַּמָּלִין וּכְקֶשֶׁר הַסַּפָּנִין קוֹשֶׁרֶת אִשָּׁה מִפְתַּח חֲלוּקָהּ וְחוּטֵי סְבָכָה וְשֶׁל פְּסִקְיָא וּרְצוּעוֹת מִנְעָל וְסַנְדָּל וְנוֹדוֹת יַיִן וָשֶׁמֶן וּקְדֵרָה שֶׁל בָּשָׂר רַבִּי אֱלִיעֶזֶר בֶּן יַעֲקֹב אוֹמֵר קוֹשְׁרִין לִפְנֵי הַבְּהֵמָה בִּשְׁבִיל שֶׁלֹּא תֵצֵא קוֹשְׁרִין דְּלִי בְּפְסִקְיָא אֲבָל לֹא בְּחֶבֶל רַבִּי יְהוּדָה מַתִּיר כְּלָל אָמַר רַבִּי יְהוּדָה כָּל קֶשֶׁר שֶׁאֵינוֹ שֶׁל קַיָּמָא אֵין חַיָּבִין עָלָיו: ג מְקַפְּלִין אֶת הַכֵּלִים אֲפִילוּ אַרְבָּעָה וַחֲמִשָּׁה פְּעָמִים וּמַצִּיעִין אֶת הַמִּטּוֹת מִלֵּילֵי שַׁבָּת לְשַׁבָּת אֲבָל לֹא מִשַּׁבָּת לְמוֹצָאֵי שַׁבָּת רַבִּי יִשְׁמָעֵאל אוֹמֵר מְקַפְּלִין אֶת הַכֵּלִים וּמַצִּיעִין אֶת הַמִּטּוֹת מִיּוֹם הַכִּפּוּרִים לְשַׁבָּת וְחֶלְבֵי שַׁבָּת קְרֵבִין בְּיוֹם הַכִּפּוּרִים [נ"א אֲבָל לֹא שֶׁל יוֹם הַכִּפּוּרִים בְּשַׁבָּת] רַבִּי עֲקִיבָא אוֹמֵר לֹא שֶׁל שַׁבָּת קְרֵבִין בְּיוֹם הַכִּפּוּרִים וְלֹא שֶׁל יוֹם הַכִּפּוּרִים קְרֵבִין בְּשַׁבָּת:

יג לְחָיָו כַּעֲרוּגַת הַבֹּשֶׂם מִגְדְּלוֹת מֶרְקָחִים שִׂפְתוֹתָיו
שׁוֹשַׁנִּים נוֹטְפוֹת מוֹר עוֹבֵר: יד יָדָיו גְּלִילֵי זָהָב
מְמוּלָּאִים בַּתַּרְשִׁישׁ מֵעָיו עֶשֶׁת שֵׁן מְעוּלֶּפֶת סַפִּירִים:
טו שׁוֹקָיו עַמּוּדֵי שֵׁשׁ מְיֻסָּדִים עַל אַדְנֵי פָז מַרְאֵהוּ

כלבנון בחור כארזים : טו חכו ממתקים וכלו
מחמדים זה דודי וזה רעי בנות ירושלים :

פרק טז כל כתבי הקודש מצילין אותן מפני הדליקה בין שקורין
בהן ובין שאין קורין בהן ואף על פי שכתובים בכל
לשון טעונין גניזה ומפני מה אין קורין בהן מפני בטול בית המדרש
מצילין תיק הספר עם הספר ותיק התפלין עם התפלין ואף על פי
שיש בתוכן מעות ולהיכן מצילין אותן למבוי שאינו מפולש בן בתירה
אומר אף למפולש : ב מצילין מזון שלש סעודות הראוי לאדם לאדם
הראוי לבהמה לבהמה כיצד נפלה דליקה בלילי שבת מצילין מזון
שלש סעודות בשחרית מצילין מזון שתי סעודות במנחה מזון סעודה
אחת רבי יוסי אומר לעולם מצילין מזון שלש סעודות : ג מצילין סל
מלא ככרות ואף על פי שיש בו מאה סעודות ועגול של דבילה וחבית
של יין ואומר לאחרים בואו והצילו לכם ואם היו פקחין עושין עמו
חשבון אחר השבת להיכן מצילין אותן לחצר המעורבת: בן בתירה
אומר אף לשאינה מעורבת : ד ולשם מוציא כל כלי תשמישו
לובש כל מה שיכול ללבוש ועוטף כל מה שיכול לעטוף רבי יוסי
אומר שמונה עשר כלים וחוזר ולובש ומוציא ואומר לאחרים בואו
והצילו עמי : ה רבי שמעון בן ננס אומר פורסין עור של גדי על גבי
שדה תיבה ומגדל שאחז בהן את האור מפני שהוא מחרך ועושין
מחיצה בכל הכלים בין מלאים בין ריקנים בשביל שלא תעבור
הדליקה רבי יוסי אוסר בכלי חרש חדשים מלאים מים לפי שאין
יכולים לקבל את האור והן מתבקעין ומכבין את הדליקה : ו אינו
ישראל שבא לכבות אין אומרים לו כבה ואל תכבה מפני שאין
שביתתו עליהן אבל קטן שבא לכבות אין שומעין לו מפני ששביתתו
עליהן : ז כופין קערה על גבי הנר בשביל שלא תאחוז בקורה ועל
צואה של קטן ועל עקרב שלא תשוך אמר רבי יהודה מעשה בא
לפני רבי יוחנן בן זכאי בערב ואמר חוששני לו מחטאת : ח אינו
ישראל שהדליק את הנר משתמש לאורו ישראל ואם בשביל ישראל
אסור מלא מים להשקות בהמתו משקה אחריו ישראל ואם בשביל

ישראל

יִשְׂרָאֵל אָסוּר עָשָׂה אֵינוֹ יִשְׂרָאֵל כֶּבֶשׁ לֵירֵד בּוֹ יוֹרֵד אַחֲרָיו יִשְׂרָאֵל וְאִם בִּשְׁבִיל יִשְׂרָאֵל אָסוּר מַעֲשֶׂה בְּרַבָּן גַּמְלִיאֵל וּזְקֵנִים שֶׁהָיוּ בָּאִין בִּסְפִינָה וְעָשָׂה אֵינוֹ יִשְׂרָאֵל כֶּבֶשׁ לֵירֵד בּוֹ וְיָרְדוּ בוֹ רַבָּן גַּמְלִיאֵל וּזְקֵנִים:

א אָנָה הָלַךְ דּוֹדֵךְ הַיָּפָה בַּנָּשִׁים אָנָה פָּנָה דוֹדֵךְ וּנְבַקְשֶׁנּוּ עִמָּךְ: ב דּוֹדִי יָרַד לְגַנּוֹ לַעֲרוּגֹת הַבֹּשֶׂם לִרְעוֹת בַּגַּנִּים וְלִלְקוֹט שׁוֹשַׁנִּים: ג אֲנִי לְדוֹדִי וְדוֹדִי לִי הָרוֹעֶה בַּשּׁוֹשַׁנִּים: ד יָפָה אַתְּ רַעְיָתִי כְּתִרְצָה נָאוָה כִּירוּשָׁלָיִם אֲיֻמָּה כַּנִּדְגָּלוֹת:

מצאתי כתוב בשם גדולים שאומרים ביום השבת קודם שמקדשין קידושא רבא פרק ז' ממסכת שבת ואח"כ אומרים זה:

עֶשֶׂר קְדוּשׁוֹת הֵן אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל מְקוּדֶּשֶׁת מִכָּל הָאֲרָצוֹת וּמַה הִיא קְדוּשָּׁתָהּ שֶׁמְּבִיאִים מִמֶּנָּה הָעוֹמֶר וְהַבִּכּוּרִים וּשְׁתֵּי הַלֶּחֶם מַה שֶּׁאֵין מְבִיאִין כֵּן מִכָּל הָאֲרָצוֹת: ז עֲיָרוֹת הַמּוּקָּפוֹת חוֹמָה מְקֻדָּשׁוֹת מִמֶּנָּה שֶׁמְּשַׁלְּחִין מִתּוֹכָן אֶת הַמְּצוֹרָעִים וּמְסַבְּבִין לְתוֹכָן מֵת עַד שֶׁיִּרְצוּ יָצָא אֵין מַחֲזִירִין אוֹתוֹ: ח לִפְנִים מִן הַחוֹמָה מְקוּדָּשׁ מֵהֶם שֶׁאוֹכְלִים שָׁם קָדָשִׁים קַלִּים וּמַעֲשֵׂר שֵׁנִי הַר הַבַּיִת מְקוּדָּשׁ מִמֶּנּוּ שֶׁאֵין זָבִים וְזָבוֹת נִדּוֹת וְיוֹלְדוֹת נִכְנָסִים לְשָׁם הַחֵיל מְקוּדָּשׁ מִמֶּנּוּ שֶׁאֵין עוֹבְדֵי גִלּוּלִים וּטְמֵאֵי מֵתִים נִכְנָסִים לְשָׁם עֶזְרַת נָשִׁים מְקוּדֶּשֶׁת מִמֶּנּוּ שֶׁאֵין טְבוּל יוֹם נִכְנָס לְשָׁם וְאֵין חַיָּבִין עָלֶיהָ חַטָּאת עֶזְרַת יִשְׂרָאֵל מְקוּדֶּשֶׁת מִמֶּנּוּ שֶׁאֵין מְחוּסַּר כִּפּוּרִים נִכְנָס לְשָׁם וְחַיָּבִין עָלֶיהָ חַטָּאת עֶזְרַת הַכֹּהֲנִים מְקוּדֶּשֶׁת מִמֶּנָּה שֶׁאֵין יִשְׂרְאֵלִים נִכְנָסִים לְשָׁם אֶלָּא בִּשְׁעַת צָרְכֵיהֶם לִסְמִיכָה לִשְׁחִיטָה וְלִתְנוּפָה: ט בֵּין הָאוּלָם וְלַמִּזְבֵּחַ מְקוּדָּשׁ מִמֶּנָּה שֶׁאֵין בַּעֲלֵי מוּמִין וּפְרוּעֵי רֹאשׁ נִכְנָסִים לְשָׁם הַהֵיכָל מְקוּדָּשׁ מִמֶּנּוּ שֶׁאֵין נִכְנָס לְשָׁם שֶׁלֹּא רָחוּץ יָדַיִם וְרַגְלַיִם קוֹדֶשׁ הַקֳּדָשִׁים מְקוּדָּשׁ מֵהֶן שֶׁאֵין נִכְנָס לְשָׁם אֶלָּא כֹּהֵן גָּדוֹל בְּיוֹם הַכִּפּוּרִים בִּשְׁעַת הָעֲבוֹדָה אָמַר רַבִּי יוֹסֵי בַּחֲמִשָּׁה דְבָרִים בֵּין הָאוּלָם וְלַמִּזְבֵּחַ שָׁוֶה לְהֵיכָל שֶׁאֵין בַּעֲלֵי מוּמִין וּפְרוּעֵי רֹאשׁ וּשְׁתוּיֵי יַיִן וְשֶׁלֹּא רְחוּץ יָדַיִם וְרַגְלַיִם נִכְנָסִים לְשָׁם וּפוֹרְשִׁים מִבֵּין הָאוּלָם וְלַמִּזְבֵּחַ בִּשְׁעַת הַקְטָרָה:

פרק ב

כלי עץ וכלי עור וכלי עצם וכלי זכוכית פשוטיהם טהורים ומקבליהן טמאין נשברו טהורות חזר ועשה מהם כלים מקבלין טומאה מכאן ולהבא כלי חרס וכלי נתר טומאתן שוה מטמאין ומטמאין באויר ומטמאין מאחוריהן ואינן מטמאין מגביהן ושבירתן היא טהרתן :

ואח"כ יאמר זה המאמר מהזוהר המסוגל לנשמה המדבר מכבוד סעודה זו :

ביומא דשבתא בסעודתא תנינא כתיב אז תתענג על יי׳ . על יי׳ ודאי דההיא שעתא אתגליא עתיקא קדישא וכולהו עלמין בחדותא ושלימו וחדוותא דעתיקא עבדינן סעודתא דיליה היא ודאי בסעודתא תליתאה דשבתא כתיב והאכלתיך נחלת יעקב אביך דא היא סעודתא דזעיר אנפין דהוי בשלימותא וכולהו שיתא יומין מההוא שלימו מתברכין ובעי בר נש למחדי בסעודתיה ולאשלמא אלין סעודתא דאינון סעודתא מהימנותא שלימתא דזרעא קדישא דישראל די מהימנותא עילאה דהא דילהון היא ובגין כך אמר ביני ובין בני ישראל : ותא חזי בכולהו שאר זמנין וחגין בעי בר נש לחדי ולמחדי למסכני ואי הוא חדי בלחודוי ולא יהיב למסכני עונשיה סגי דהא בלחודוי חדי ולא יהיב חדו לאחרא עליה כתיב וזריתי פרש על פניכם פרש חגיכם ואי איהו בשבתא חדי אף על גב דלא יהיב לאחרא לא יהבין עליה עונשא כשאר זמנין וחגין דכתיב פרש חגיכם קאמר ולא פרש שבתכם כתיב חדשיכם ומועדיכם שנאה נפשי ואלו שבת לא קאמר ובגין כך כתיב ביני ובין בני ישראל ומשום דכל מהימנותא אשתכח בשבתא יהבין ליה לבר נש נשמתא אחרא נשמתא עילאה נשמתא דכל שלימו בה בדוגמא דעלמא דאתי ובגין כך אקרי שבת מהו שבת שמא דקודשא בריך הוא שמא דאיהו שלים מכל סטרוי : אמר רבי יוסי ודאי כך הוא ווי ליה לבר נש דלא אשלים חדוותא דמלכא קדישא . ומאן חדוותא דיליה אלין תלת סעודתא מהימנותא סעודתא דאברהם יצחק ויעקב כלילן בהו וכולהו חדו על חדו מהימנותא שלימותא מכל סטרוי : תאנא בהדין יומא מתעטרין אבהן וכל בנין ינקין מה דלאו הכי בכל שאר חגין וזמנין בהדין יומא חייביא דגיהנם נייחין בהדין יומא כל דינין אתכפיין ולא מתערין בעלמא בהדין יומא אורייתא מתעטרא בעטרין שלימין בהדין יומא חדוותא ותפנוקא אשתמע במאתן וחמשין עלמין : ברוך יי׳ לעולם אמן ואמן :

ואחר כך אומרים זה

אתקינו סעודתא דמהימנותא שלימתא

חֶדְוָתָא דְמַלְכָּא קַדִּישָׁא: אַתְקִינוּ סְעוּדָתָא דְמַלְכָּא: דָא הִיא סְעוּדָתָא דְעַתִּיקָא קַדִּישָׁא וַחֲקַל תַּפּוּחִין קַדִּישִׁין וּזְעֵיר אַנְפִּין אַתְיָן לְסַעֲדָא בַּהֲדָהּ:

אֲסַדֵּר לִסְעוּדָתָא בְּצַפְרָא דְשַׁבַּתָּא. וְאַזְמִין בָּהּ הַשְׁתָּא עַתִּיקָא קַדִּישָׁא:

נְהוֹרֵיהּ יִשְׁרֵי בָהּ. בְּקִדּוּשָׁא רַבָּא. וּבְחַמְרָא טָבָא דְבֵיהּ תֶּחֱדֵי נַפְשָׁא:

יְשַׁדֵּר לָן שׁוּפְרֵיהּ. וְנֶחֱזֵי בִּיקָרֵיהּ. וְיַחֲזֵי לָן סִתְרֵיהּ. דְּאִתְאֲמַר בִּלְחִישָׁא:

יְגַלֵּה לָן טַעֲמֵי. דְבִתְרֵיסַר נַהֲמֵי. דְאִינּוּן אָת בִּשְׁמֵיהּ כְּפִילָא וְקַלִּישָׁא:

צְרוֹרָא דִלְעֵילָא. דְבֵיהּ חַיֵּי כוֹלָא. וְיִתְרַבֵּי חֵילָא. וְתִיסַק עַד רֵישָׁא:

חֲדוּ חַצְדֵי חַקְלָא. בְּדִבּוּר וּבְקָלָא. וּמַלְּלוּ מִלָּה. מְתִיקָא כְּדוּבְשָׁא:

קֳדָם רִבּוֹן עָלְמִין. בְּמִלִּין סְתִימִין. תְּגַלּוּן פִּתְגָּמִין. וְתֵימְרוּן חִדּוּשָׁא:

לְעַטֵּר פָּתוֹרָא. בְּרָזָא יַקִּירָא. עֲמִיקָא וּטְמִירָא. וְלַאו מִלְּתָא אַוְשָׁא:

וְאִלֵּין מִלַּיָּא. יְהוֹן לִרְקִיעַיָּא. וְתַמָּן מַאן שַׁרְיָא. הֲלָא הַהוּא שִׁמְשָׁא:

רִבּוֹ יַתִּיר יִסְגֵּי · לְעֵילָּא מִן דַּרְגֵּיהּ · וְיִסַּב בַּת זוּגֵיהּ · דַּהֲוַת פְּרִישָׁא :

זה הזמר אומרים קודם הקידוש וסימנו חיים יצחק

חַי יְיָ וּבָרוּךְ צוּרִי · בַּיְיָ תִּתְהַלֵּל נַפְשִׁי : כִּי יְיָ יָאִיר נֵרִי · בְּהִלּוֹ נֵרוֹ עֲלֵי רֹאשִׁי :

יְיָ רוֹעִי לֹא אֶחְסָר : עַל מֵי מְנוּחוֹת יְנַהֲלֵנִי · נוֹתֵן לֶחֶם לְכָל בָּשָׂר : לֶחֶם חוּקִי הַטְרִיפֵנִי :

יְהִי רָצוֹן מִלְּפָנֶיךָ · אַתָּה אֱלֹהַי קְדוֹשִׁי · תַּעֲרוֹךְ לְפָנַי שֻׁלְחָנֶךָ : תְּדַשֵּׁן בְּשֶׁמֶן רֹאשִׁי :

מִי יִתֵּן מְנוּחָתִי לִפְנֵי אֲדוֹן הַשָּׁלוֹם · וְהָיְתָה שְׁלֵמָה מִטָּתִי הַחַיִּים וְהַשָּׁלוֹם :

יִשְׁלַח מַלְאָכוֹ לְפָנַי · לְלַוּוֹתִי לְוָיָה · בְּכוֹס יְשׁוּעוֹת אֶשָּׂא פָּנַי מְנָת כּוֹסִי רְוָיָה :

צָמְאָה נַפְשִׁי אֶל יְיָ · יְמַלֵּא שׂוֹבַע אֲסָמַי · אֶל הֶהָרִים אֶשָּׂא עֵינַי · כְּהִלֵּל וְלֹא כְּשַׁמַּאי :

חֶדְוַת יָמִים וּשְׁנוֹת עוֹלָמִים · עוּרָה כְּבוֹדִי עוּרָה · וְעַל רֹאשִׁי יִהְיוּ תַּמִּים · נֵר מִצְוָה וְאוֹר תּוֹרָה :

קוּמָה יְיָ לִמְנוּחָתִי · אַתָּה וַאֲרוֹן עֻזֶּךָ · קַח נָא אֵל אֶת בִּרְכָתִי · וְהַחֲזֵק מָגֵן חוֹזֶךָ :

מִזְמוֹר לְדָוִד יְיָ רוֹעִי לֹא אֶחְסָר : בִּנְאוֹת דֶּשֶׁא יַרְבִּיצֵנִי עַל מֵי מְנוּחוֹת יְנַהֲלֵנִי : נַפְשִׁי יְשׁוֹבֵב יַנְחֵנִי בְמַעְגְּלֵי צֶדֶק לְמַעַן שְׁמוֹ : גַּם כִּי אֵלֵךְ בְּגֵיא צַלְמָוֶת לֹא אִירָא רָע כִּי אַתָּה עִמָּדִי שִׁבְטְךָ וּמִשְׁעַנְתֶּךָ הֵמָּה יְנַחֲמוּנִי : תַּעֲרוֹךְ לְפָנַי שֻׁלְחָן נֶגֶד צֹרְרָי דִּשַּׁנְתָּ בַשֶּׁמֶן רֹאשִׁי כּוֹסִי רְוָיָה : אַךְ טוֹב וָחֶסֶד יִרְדְּפוּנִי כָּל יְמֵי חַיָּי וְשַׁבְתִּי בְּבֵית יְיָ לְאֹרֶךְ יָמִים :

אִם תָּשִׁיב מִשַּׁבָּת רַגְלֶךָ עֲשׂוֹת חֲפָצֶךָ בְּיוֹם קָדְשִׁי וְקָרָאתָ לַשַּׁבָּת עֹנֶג לִקְדוֹשׁ יְיָ מְכֻבָּד וְכִבַּדְתּוֹ מֵעֲשׂוֹת דְּרָכֶיךָ מִמְּצוֹא חֶפְצְךָ וְדַבֵּר דָּבָר : אָז תִּתְעַנַּג עַל יְיָ וְהִרְכַּבְתִּיךָ עַל בָּמֳתֵי אָרֶץ וְהַאֲכַלְתִּיךָ נַחֲלַת יַעֲקֹב אָבִיךָ כִּי פִּי יְיָ דִּבֵּר :

וְשָׁמְרוּ בְנֵי יִשְׂרָאֵל אֶת הַשַּׁבָּת לַעֲשׂוֹת אֶת הַשַּׁבָּת
לְדוֹרוֹתָם בְּרִית עוֹלָם׃ בֵּינִי וּבֵין בְּנֵי יִשְׂרָאֵל
אוֹת הִוא לְעוֹלָם כִּי שֵׁשֶׁת יָמִים עָשָׂה יְיָ אֶת הַשָּׁמַיִם
וְאֶת הָאָרֶץ וּבַיּוֹם הַשְּׁבִיעִי שָׁבַת וַיִּנָּפַשׁ׃

זָכוֹר אֶת יוֹם הַשַּׁבָּת לְקַדְּשׁוֹ שֵׁשֶׁת יָמִים תַּעֲבוֹד וְעָשִׂיתָ כָּל מְלַאכְתֶּךָ׃ וְיוֹם הַשְּׁבִיעִי שַׁבָּת לַיְיָ אֱלֹהֶיךָ לֹא תַעֲשֶׂה כָל מְלָאכָה אַתָּה וּבִנְךָ וּבִתֶּךָ עַבְדְּךָ וַאֲמָתְךָ וּבְהֶמְתֶּךָ וְגֵרְךָ אֲשֶׁר בִּשְׁעָרֶיךָ· כִּי שֵׁשֶׁת יָמִים עָשָׂה יְיָ אֶת הַשָּׁמַיִם וְאֶת הָאָרֶץ אֶת הַיָּם וְאֶת כָּל אֲשֶׁר בָּם וַיָּנַח בַּיּוֹם הַשְּׁבִיעִי׃

עַל כֵּן בֵּרַךְ יְיָ אֶת יוֹם הַשַּׁבָּת וַיְקַדְּשֵׁהוּ׃

סַבְרִי מָרָנָן וְרַבָּנָן וְרַבּוֹתַי׃

בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם בּוֹרֵא פְּרִי הַגָּפֶן׃

זמירות ליום השבת

בָּרוּךְ אֲדֹנָי יוֹם יוֹם· יַעֲמָס לָנוּ יֶשַׁע וּפִדְיוֹם. וּבִשְׁמוֹ נָגִיל כָּל הַיּוֹם. וּבִישׁוּעָתוֹ נָרִים רֹאשׁ עֶלְיוֹן. כִּי הוּא מָעוֹז לַדָּל וּמַחֲסֶה לָאֶבְיוֹן׃ שִׁבְטֵי יָהּ לְיִשְׂרָאֵל עֵדוּת בְּצָרָתָם לוֹ צָר. בְּסִבְלוּת וּבַעֲבְדוּת*) בְּלִבְנַת הַסַּפִּיר. הֶרְאָם עוֹז יְדִידוּת. וְנִגְלָה לְהַעֲלוֹתָם מֵעוֹמֶק בּוֹר וְדוּת· כִּי עִם יְיָ הַחֶסֶד וְהַרְבֵּה עִמּוֹ פְדוּת׃ מַה יָּקָר חַסְדּוֹ בְּצִלּוֹ לְגוֹנְנֵימוֹ. בְּגָלוּת בָּבֶלָה שֻׁלַּח לְמַעֲנֵימוֹ. לְהוֹרִיד בְּרִיחִים נִמְנָה בֵינֵימוֹ· וַיִּתְּנֵם לְרַחֲמִים לִפְנֵי שׁוֹבֵימוֹ· כִּי לֹא יִטּוֹשׁ יְיָ אֶת עַמּוֹ· בַּעֲבוּר הַגָּדוֹל שְׁמוֹ׃ עֵילָם שָׁת כִּסְאוֹ לְהַצִּיל יְדִידָיו. לְהַעֲבִיר מִשָּׁם מָאזְנֵי מוֹרְדָיו. מֵעֲבוּר בְּשֶׁלַח פָּרָה

*) קאי על עבודת ישראל במצרים

את עבדיו. קרן לעמו ירים תהלה לכל חסידיו. כי
אם הוגה ורחם כרחמיו וכרוב חסדיו: וצעיר העזים
הגדיל עצומיו, וגם חזות ארבע עלו למרומיו. ובלבם
דמו להשחית את רחומיו. על ידי כהניו מגר
מתקוממיו. חסדי יי כי לא תמנו כי לא כלו רחמיו.
נסגרתי לארום*) גיר רעי מדני. שבכל יום מלאו
כרסם מעדני. עזרתו היתה עמי לסמוך את אדני.
ולא נטשתני כל ימי עדני. כי לא יזנח לעולם יי:
בבואו מאדום חמוץ בגדים. זבח היה לו בבצרה
וטבח לו בבוגדים. הנה ברוחו הקשה ביום קדים:
ראה כי כן אדומי העוצר. חשב לו בבצרה תקלוט
בבצר: ומלאך כאדם בתוכה ינצר. ומזיר כשוגג
במקלט יעצר. אהבו את יי כל חסידיו אמונים נוצר:
יצוה צור חסדו קהלותיו לקבץ. מארבע רוחות עדיו
להקבץ. ובהר מרום הרים אותנו להרבץ. ואתנו
ישוב נדחים קובץ. והשיב לא נאמר כי אם ושב
וקבץ: ברוך הוא אלהינו אשר טוב גמלנו כרחמיו
וכרוב חסדיו הגדיל לנו. אלה וכאלה יוסף עמנו.
להגדיל שמו הגדול הגבור והנורא שנקרא עלינו:
ברוך הוא אלהינו שבראנו לכבודו. להללו ולשבחו
ולספר הודו. מכל אום*) גבר עלינו חסדו. לכן בכל

*) הם הרומיים הקדמונים מחריבי בהמ"ק. *) קאי על העמים אשר היו בימים הקדמונים אשר לא ידעו את אלהים אמת ולא האמינו בו.

לֵב וּבְכָל נֶפֶשׁ וּבְכָל מְאוֹדוֹ. נַמְלִיכוֹ וְנַיְחֲדוֹ: שֶׁהַשָּׁלוֹם
שֶׁלּוֹ יָשִׂים עָלֵינוּ בְּרָכָה וְשָׁלוֹם. מִשְּׂמֹאל וּמִיָּמִין עַל
יִשְׂרָאֵל שָׁלוֹם, הָרַחֲמָן הוּא יְבָרֵךְ אֶת עַמּוֹ בַשָּׁלוֹם.
וְיִזְכּוּ לִרְאוֹת בָּנִים וּבְנֵי בָנִים עוֹסְקִים בַּתּוֹרָה וּבְמִצְוֹת
עַל יִשְׂרָאֵל שָׁלוֹם. יוֹעֵץ אֵל גִּבּוֹר אֲבִי עַד שַׂר שָׁלוֹם:

בָּרוּךְ אֵל עֶלְיוֹן אֲשֶׁר נָתַן מְנוּחָה לְנַפְשֵׁנוּ פִּדְיוֹם מִשֵּׁאת וַאֲנָחָה
וְהוּא יִדְרוֹשׁ לְצִיּוֹן עִיר הַנִּדָּחָה עַד אָנָה תּוּגְיוֹן נֶפֶשׁ נֶאֱנָחָה:
הַשּׁוֹמֵר שַׁבָּת הַבֵּן עִם הַבַּת לָאֵל יֵרָצוּ כְּמִנְחָה עַל מַחֲבַת: רוֹכֵב
בָּעֲרָבוֹת מֶלֶךְ עוֹלָמִים אֶת עַמּוֹ לִשְׁבּוֹת אִזֵּן בַּנְּעִימִים בְּמַאֲכָלֵי עֲרֵבוֹת
בְּמִינֵי מַטְעַמִּים בְּמַלְבּוּשֵׁי כָבוֹד זֶבַח מִשְׁפָּחָה: השומר וְאַשְׁרֵי כָּל
חוֹכֶה לְתַשְׁלוּמֵי כֵּפֶל מֵאֵת כָּל סוֹכֶה שׁוֹכֵן בָּעֲרָפֶל נַחֲלָה לוֹ יִזְכֶּה בָּהָר
וּבַשָּׁפֶל נַחֲלָה וּמְנוּחָה כַּשֶּׁמֶשׁ לוֹ זָרְחָה: השומר כָּל שׁוֹמֵר שַׁבָּת
כַּדָּת מֵחַלְּלוֹ הֵן הֶכְשֵׁר חִבַּת קֹדֶשׁ גּוֹרָלוֹ וְאִם יֵצֵא חוֹבַת הַיּוֹם
אַשְׁרֵי לוֹ אֶל אֵל אָדוֹן מְחוֹלְלוֹ מִנְחָה הִיא שְׁלוּחָה: השומר חֶמְדַּת
הַיָּמִים קְרָאוֹ אֵלִי צוּר. וְאַשְׁרֵי לִתְמִימִים אִם יִהְיֶה נָצוּר. כֶּתֶר
הִלּוּמִים עַל רֹאשָׁם יָצוּר. צוּר הָעוֹלָמִים רוּחוֹ בָּם נָחָה: השומר
זָכוֹר אֶת יוֹם הַשַּׁבָּת לְקַדְּשׁוֹ. קַרְנוֹ כִּי גָבְהָה נֵזֶר עַל רֹאשׁוֹ עַל כֵּן יִתֵּן
הָאָדָם לְנַפְשׁוֹ עֹנֶג וְגַם שִׂמְחָה בָּהֶם לְמָשְׁחָה: השומר קֹדֶשׁ הִיא לָכֶם
שַׁבָּת הַמַּלְכָּה אֶל תּוֹךְ בָּתֵּיכֶם לְהָנִיחַ בְּרָכָה בְּכָל מוֹשְׁבוֹתֵיכֶם לֹא
תַעֲשׂוּ מְלָאכָה. בְּנֵיכֶם וּבְנוֹתֵיכֶם עֶבֶד*) וְגַם שִׁפְחָה: השומר

יוֹם זֶה מְכֻבָּד מִכָּל יָמִים. כִּי בוֹ שָׁבַת צוּר עוֹלָמִים: שֵׁשֶׁת יָמִים תַּעֲשֶׂה
מְלַאכְתֶּךָ וְיוֹם הַשְּׁבִיעִי לֵאלֹהֶיךָ שַׁבָּת לֹא תַעֲשֶׂה בוֹ מְלָאכָה כִּי
כֹל עָשָׂה שֵׁשֶׁת יָמִים: יום זה רִאשׁוֹן הוּא לְמִקְרָאֵי קֹדֶשׁ יוֹם שַׁבָּתוֹן יוֹם
שַׁבַּת קֹדֶשׁ עַל כֵּן כָּל אִישׁ בְּיֵינוֹ יְקַדֵּשׁ עַל שְׁתֵּי לֶחֶם יִבְצְעוּ תְמִימִים:
יום זה אֱכוֹל מַשְׁמַנִּים שְׁתֵה מַמְתַּקִּים כִּי אֵל יִתֵּן לְכָל בּוֹ דְבֵקִים בֶּגֶד
לִלְבּוֹשׁ לֶחֶם חֻקִּים בָּשָׂר וְדָגִים וְכָל מַטְעַמִּים: יום זה לֹא תֶחְסַר כֹּל בּוֹ
וְאָכַלְתָּ וְשָׂבָעְתָּ וּבֵרַכְתָּ אֶת יְיָ אֱלֹהֶיךָ אֲשֶׁר אָהַבְתָּ כִּי בֵרַכְךָ מִכָּל
העמים

*) בארצות אירופא אין עבדות הנקרא בל"א שקלאווערייא על פי דינא דמלכותא :

העמים*) : יום זה השמים מספרים כבודו וגם הארץ מלאה חסדו. ראו
כי כל אלה עשתה ידו כי הוא הצור פעלו תמים : יום זה

יום שבתון אין לשכוח זכרו כריח הניחוח יונה מצאה בו מנוח ושם
ינוחו יגיעי כח : היום נכבד לבני אמונים זהירים לשמרו אבות
ובנים חקוק בשני לוחות אבנים מרוב אונים ואמיץ כח : יונה ובאו
כולם בברית יחד נעשה ונשמע אמרו כאחד ופתחו וענו יי אחד ברוך
הנותן ליעף כח : יונה דבר בקדשו בהר המור יום השביעי זכור
ושמור וכל פקודיו יחד לגמור חזק מתנים ואמץ כח : יונה העם אשר
נע כצאן טעה יזכור לפקדו ברית ושבועה לבל יעבר בם מקרה רעה
כאשר נשבעת על מי נח : יונה

כי אשמרה שבת אל ישמרני אות היא לעולמי עד בינו וביני : אסור
מצא חפץ עשות דרכים גם מלדבר בו דברי צרכים דברי
סחורה . אהגה בתורת אל ותחכמני : אות היא בו אמצא תמיד נופש
לנפשי הנה לדור ראשון נתן קדושי מופת בתת לחם משנה בששי
ככה בכל ששי יכפיל מזוני : אות היא רשם בדת האל חוק אל סגניו
בו לערוך לחם פנים בפניו על כן להתענות בו על פי נבוניו אסור לבד
מיום כפור עוני : אות היא הוא יום מכובד הוא יום תענוגים לחם ויין
טוב בשר ודגים המתאבלים בו אחור נסוגים כי יום שמחות הוא
ותשמחני : אות היא מחל מלאכה בו סופו להכרית על כן אכבס בו
לבי כבורית ואתפללה אל אל ערבית ושחרית מוסף וגם מנחה
הוא יעניני : אות היא

שמרו שבתותי למען תינקו ושבעתם מזיו ברכותי אל המנוחה כי
ולוו עלי באתם : ולוו עלי בני ועדנו מעדני שבת היום ליי : לעמל
קראו דרור*) ונתתי את ברכתי אשה אל אחותה לצרור לגלות על יום
שמחתי בגדי שש עם שני והתבוננו מזקני שבת היום ליי : ולוו . מהרו
את המנה לעשות את דבר אסתר וחשבו עם הקונה לשלם אכול
והותר בטחו בי אמוני ושתו יין משמני שבת היום ליי : ולוו . הנה יום
גאולה יום שבת אם תשמרו והייתם לי סגולה לינו ואחר תעבורו ואז
תחיו

*) קאי על העמים אשר היו בימים הקדמונים אשר לא ידעו את אלהים אמת ולא
האמינו בו *) פי' דרור והוא זה השבת ממלאכת ימי השבוע :

תחיו לפני ותמלאו צפוני שבת היום ליי : ולוו · חזק קריתי אל אלהים עליון והשב את נותי בשמחה ובהגיון ישוררו שם רנני לויי וכהני ואז תתענג על יי שבת היום ליי : ולוו ·

דרור*) יקרא לבן עם בת וינצרכם כמו בבת נעים שמכם ולא ישבת שבו ונוחו ביום שבת : דרוש נוי ואולמי ואות ישע עשה עמי נטע שורק בתוך כרמי שעה שועת בני עמי : דרך פורה בתוך בצרה וגם בבל אשר גברה נתץ צרי באף ועברה שמע קולי ביום אקרא : אלהים תן במדבר הר הדס שיטה ברוש תדהר ולמזהיר ולנזהר שלומים תן כמי נהר : הדך קמי אל קנא במוג לבב ובמגינה ונרחיב פה ונמלאנה לשוננו לך רנה : דעה חכמה לנפשך והיא כתר לראשך נצור מצות קדושך שמור שבת קדשך :

שבת היום ליי : מאוד צהלו ברנוני וגם הרבו מעדני אותו לשמור כמצות יי : שבת היום ליי מעבור דרך וגבולים מעשות היום פעלים לאכול ולשתות בהלולים זה היום עשה יי : שבת היום ליי ואם תשמרנו יה ינצרך כבבת אתה ובנך וגם הבת וקראת עונג לשבת אז תתענג על יי : שבת היום ליי אכול משמנים ומעדנים ומטעמים הרבה מינים אגוזי פרך ורמונים ואכלת ושבעת וברכת את יי : שבת היום ליי לערוך בשולחן לחם חמודות לעשות היום שלוש סעודות את השם הנכבד לברך ולהודות שקרו ושמרו ועשו בני : שבת היום ליי

יש רוצין וכולי צור משלו אכלנו וכו' תמצא בזמירות של ליל שבת :
וקודם ברכת המזון יטול ידיו ויאמר ידי אסמי וכו' תמצא בזמירות של ליל שבת :

מנחה לשבת

אומרים אשרי ובא לציון ח"ק ואח"כ אומרים זה

ואני תפלתי לך יי עת רצון אלהים ברב חסדך ענני באמת ישעך :

ומוציאין ס"ת וקורין ג' גברי בפרשה ראשונה של השבוע הבא ומכניסין הס"ת להיכל ואומר הש"ץ ח"ק :

כי שם יי אקרא הבו גודל לאלהינו :
אדני שפתי תפתח ופי יגיד תהלתך:

ברוך אתה יי אלהינו ואלהי אבותינו אלהי אברהם אלהי יצחק ואלהי יעקב האל הגדול הגבור והנורא אל עליון גומל חסדים טובים וקונה הכל וזוכר חסדי אבות ומביא גואל לבני בניהם למען שמו באהבה :

*) פירוש דרור ומנוחה בשבת ממלאכת ימי השבוע

בעשי"ת (זָכְרֵנוּ לְחַיִּים מֶלֶךְ חָפֵץ בַּחַיִּים וְכָתְבֵנוּ בְּסֵפֶר הַחַיִּים לְמַעַנְךָ אֱלֹהִים חַיִּים):
מֶלֶךְ עוֹזֵר וּמוֹשִׁיעַ וּמָגֵן : בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ מָגֵן אַבְרָהָם :

אַתָּה גִּבּוֹר לְעוֹלָם אֲדֹנָי מְחַיֵּה מֵתִים אַתָּה רַב לְהוֹשִׁיעַ :
בחורף מַשִּׁיב הָרוּחַ וּמוֹרִיד הַגֶּשֶׁם :
מְכַלְכֵּל חַיִּים בְּחֶסֶד מְחַיֵּה מֵתִים בְּרַחֲמִים רַבִּים סוֹמֵךְ נוֹפְלִים וְרוֹפֵא חוֹלִים וּמַתִּיר אֲסוּרִים וּמְקַיֵּם אֱמוּנָתוֹ לִישֵׁנֵי עָפָר מִי כָמוֹךָ בַּעַל גְּבוּרוֹת וּמִי דוֹמֶה לָּךְ מֶלֶךְ מֵמִית וּמְחַיֶּה וּמַצְמִיחַ יְשׁוּעָה :
(בעשי"ת מִי כָמוֹךָ אָב הָרַחֲמִים זוֹכֵר יְצוּרָיו לְחַיִּים בְּרַחֲמִים):
וְנֶאֱמָן אַתָּה לְהַחֲיוֹת מֵתִים · בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ מְחַיֵּה הַמֵּתִים :

אַתָּה קָדוֹשׁ וְשִׁמְךָ קָדוֹשׁ וּקְדוֹשִׁים בְּכָל יוֹם יְהַלְלוּךָ סֶּלָה : בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ הָאֵל הַקָּדוֹשׁ : (בעשי"ת הַמֶּלֶךְ הַקָּדוֹשׁ) :

אַתָּה אֶחָד וְשִׁמְךָ אֶחָד : וּמִי כְּעַמְּךָ יִשְׂרָאֵל גּוֹי אֶחָד בָּאָרֶץ : תִּפְאֶרֶת גְּדוּלָּה וַעֲטֶרֶת יְשׁוּעָה יוֹם מְנוּחָה וּקְדוּשָּׁה לְעַמְּךָ נָתָתָּ : אַבְרָהָם יָגֵל יִצְחָק יְרַנֵּן יַעֲקֹב וּבָנָיו יָנוּחוּ בוֹ : מְנוּחַת אַהֲבָה וּנְדָבָה : מְנוּחַת אֱמֶת וֶאֱמוּנָה : מְנוּחַת שָׁלוֹם וְשַׁלְוָה וְהַשְׁקֵט וָבֶטַח · מְנוּחָה שְׁלֵמָה שֶׁאַתָּה רוֹצֶה בָּהּ יַכִּירוּ בָנֶיךָ וְיֵדְעוּ כִּי מֵאִתְּךָ הִיא מְנוּחָתָם וְעַל מְנוּחָתָם יַקְדִּישׁוּ אֶת שְׁמֶךָ :
אֱלֹהֵינוּ וֵאלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ רְצֵה בִמְנוּחָתֵנוּ קַדְּשֵׁנוּ בְּמִצְוֹתֶיךָ וְתֵן חֶלְקֵנוּ בְּתוֹרָתֶךָ שַׂבְּעֵנוּ מִטּוּבֶךָ וְשַׂמְּחֵנוּ בִּישׁוּעָתֶךָ וְטַהֵר לִבֵּנוּ לְעָבְדְּךָ בֶּאֱמֶת

בָנוּ : אֲזַי הַמַּיִם שְׁטָפוּנוּ נַחְלָה עָבַר עַל נַפְשֵׁנוּ : אֲזַי עָבַר עַ
נַפְשֵׁנוּ הַמַּיִם הַזֵּידוֹנִים : בָּרוּךְ יְיָ שֶׁלֹּא נְתָנָנוּ טֶרֶף לְשִׁנֵּיהֶם : נַפְשֵׁנ
כְּצִפּוֹר נִמְלְטָה מִפַּח יוֹקְשִׁים הַפַּח נִשְׁבָּר וַאֲנַחְנוּ נִמְלָטְנוּ : עֶזְרֵנוּ בְּשֵׁ
יְיָ עוֹשֵׂה שָׁמַיִם וָאָרֶץ :

שִׁיר הַמַּעֲלוֹת הַבּוֹטְחִים בַּיְיָ כְּהַר צִיּוֹן לֹא יִמּוֹ
לְעוֹלָם יֵשֵׁב : יְרוּשָׁלַיִם הָרִים סָבִיב לָהּ וַי
סָבִיב לְעַמּוֹ מֵעַתָּה וְעַד עוֹלָם : כִּי לֹא יָנוּחַ שֵׁבֶ
הָרֶשַׁע עַל גּוֹרַל הַצַּדִּיקִים לְמַעַן לֹא יִשְׁלְח
הַצַּדִּיקִים בְּעַוְלָתָה יְדֵיהֶם : הֵיטִיבָה יְיָ לַטּוֹבִי
וְלִישָׁרִים בְּלִבּוֹתָם : וְהַמַּטִּים עֲקַלְקַלּוֹתָם יוֹלִיכֵם יְ
אֶת פּוֹעֲלֵי הָאָוֶן שָׁלוֹם עַל יִשְׂרָאֵל :

שִׁיר הַמַּעֲלוֹת בְּשׁוּב יְיָ אֶת שִׁיבַת צִיּוֹן הָיִינוּ כְּחוֹלְמִים : אָז יִמָּלֵ
שְׂחוֹק פִּינוּ וּלְשׁוֹנֵנוּ רִנָּה : אָז יֹאמְרוּ בַגּוֹיִם הִגְדִּיל יְיָ לַעֲשׂוֹ
עִם אֵלֶּה : הִגְדִּיל יְיָ לַעֲשׂוֹת עִמָּנוּ הָיִינוּ שְׂמֵחִים : שׁוּבָה יְיָ אֶ
שְׁבִיתֵנוּ כַּאֲפִיקִים בַּנֶּגֶב : הַזּוֹרְעִים בְּדִמְעָה בְּרִנָּה יִקְצוֹרוּ : הָלוֹךְ יֵלֵ
וּבָכֹה נוֹשֵׂא מֶשֶׁךְ הַזָּרַע בֹּא יָבֹא בְרִנָּה נוֹשֵׂא אֲלֻמּוֹתָיו :

שִׁיר הַמַּעֲלוֹת לִשְׁלֹמֹה אִם יְיָ לֹא יִבְנֶה בַיִת שָׁוְ
עָמְלוּ בוֹנָיו בּוֹ : אִם יְיָ לֹא יִשְׁמָר עִיר שָׁוְ
שָׁקַד שׁוֹמֵר : שָׁוְא לָכֶם מַשְׁכִּימֵי קוּם מְאַחֲרֵי שֶׁבֶ
אוֹכְלֵי לֶחֶם הָעֲצָבִים כֵּן יִתֵּן לִידִידוֹ שֵׁנָא : הִנֵּ
נַחֲלַת יְיָ בָּנִים שָׂכָר פְּרִי הַבָּטֶן : כְּחִצִּים בְּיַד גִּבּוֹר כֵּ
בְּנֵי הַנְּעוּרִים : אַשְׁרֵי הַגֶּבֶר אֲשֶׁר מִלֵּא אֶת אַשְׁפָּת
מֵהֶם לֹא יֵבוֹשׁוּ כִּי יְדַבְּרוּ אֶת אוֹיְבִים בַּשָּׁעַר :

שִׁיר הַמַּעֲלוֹת אַשְׁרֵי כָּל יְרֵא יְיָ הַהוֹלֵךְ בִּדְרָכָיו : יְגִיעַ כַּפֶּיךָ כִּ
תֹאכֵל אַשְׁרֶיךָ וְטוֹב לָךְ : אֶשְׁתְּךָ כְּגֶפֶן פּוֹרִיָּה בְּיַרְכְּתֵי בֵיתֶ

יְהִי רָצוֹן מִלְּפָנֶיךָ יְיָ אֱלֹהֵינוּ וֵאלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ שֶׁיִּבָּנֶה בֵּית הַמִּקְדָּשׁ בִּמְהֵרָה בְיָמֵינוּ וְתֵן חֶלְקֵנוּ בְּתוֹרָתֶךָ: וְשָׁם נַעֲבָדְךָ בְּיִרְאָה כִּימֵי עוֹלָם וּכְשָׁנִים קַדְמוֹנִיּוֹת: וְעָרְבָה לַייָ מִנְחַת יְהוּדָה וִירוּשָׁלָיִם כִּימֵי עוֹלָם וּכְשָׁנִים קַדְמוֹנִיּוֹת:

אחר שמונה עשרה אומרים צ"צ ובימים שאין אומרים תחנון בחול אין אומרים צדקתך בשבת

צִדְקָתְךָ צֶדֶק לְעוֹלָם וְתוֹרָתְךָ אֱמֶת: וְצִדְקָתְךָ אֱלֹהִים עַד מָרוֹם אֲשֶׁר עָשִׂיתָ גְדוֹלוֹת אֱלֹהִים מִי כָמוֹךָ: צִדְקָתְךָ כְּהַרְרֵי אֵל מִשְׁפָּטֶיךָ תְּהוֹם רַבָּה אָדָם וּבְהֵמָה תוֹשִׁיעַ יְיָ:

קדיש שלם. עלינו. קדיש יתום:

בשבת אחר סוכות מתחילין לומר ברכי נפשי ואומרים עד שבת הגדול
ובשבת אחר פסח מתחילין לומר פרקי אבות:

בָּרְכִי נַפְשִׁי אֶת יְיָ יְיָ אֱלֹהַי גָּדַלְתָּ מְּאֹד הוֹד וְהָדָר לָבָשְׁתָּ: עֹטֶה אוֹר כַּשַּׂלְמָה נוֹטֶה שָׁמַיִם כַּיְרִיעָה: הַמְקָרֶה בַמַּיִם עֲלִיּוֹתָיו הַשָּׂם עָבִים רְכוּבוֹ הַמְהַלֵּךְ עַל כַּנְפֵי רוּחַ: עֹשֶׂה מַלְאָכָיו רוּחוֹת מְשָׁרְתָיו אֵשׁ לֹהֵט: יָסַד אֶרֶץ עַל מְכוֹנֶיהָ בַּל תִּמּוֹט עוֹלָם וָעֶד: תְּהוֹם כַּלְּבוּשׁ כִּסִּיתוֹ עַל הָרִים יַעַמְדוּ מָיִם: מִן גַּעֲרָתְךָ יְנוּסוּן מִן קוֹל רַעַמְךָ יֵחָפֵזוּן: יַעֲלוּ הָרִים יֵרְדוּ בְקָעוֹת אֶל מְקוֹם זֶה יָסַדְתָּ לָהֶם: גְּבוּל שַׂמְתָּ בַּל יַעֲבֹרוּן בַּל יְשׁוּבוּן לְכַסּוֹת הָאָרֶץ: הַמְשַׁלֵּחַ מַעְיָנִים בַּנְּחָלִים בֵּין הָרִים יְהַלֵּכוּן: יַשְׁקוּ כָּל חַיְתוֹ שָׂדָי יִשְׁבְּרוּ פְרָאִים צְמָאָם: עֲלֵיהֶם עוֹף הַשָּׁמַיִם יִשְׁכּוֹן מִבֵּין עֳפָאיִם יִתְּנוּ קוֹל: מַשְׁקֶה הָרִים מֵעֲלִיּוֹתָיו מִפְּרִי מַעֲשֶׂיךָ תִּשְׂבַּע הָאָרֶץ: מַצְמִיחַ

חָצִיר לַבְּהֵמָה וְעֵשֶׂב לַעֲבוֹדַת הָאָדָם לְהוֹצִיא לֶחֶם
מִן הָאָרֶץ: וְיַיִן יְשַׂמַּח לְבַב אֱנוֹשׁ לְהַצְהִיל פָּנִים
מִשָּׁמֶן וְלֶחֶם לְבַב אֱנוֹשׁ יִסְעָד: יִשְׂבְּעוּ עֲצֵי יְיָ אַרְזֵי
לְבָנוֹן אֲשֶׁר נָטָע: אֲשֶׁר שָׁם צִפֳּרִים יְקַנֵּנוּ חֲסִידָה
בְּרוֹשִׁים בֵּיתָהּ: הָרִים הַגְּבוֹהִים לַיְּעֵלִים סְלָעִים
מַחְסֶה לַשְׁפַנִּים: עָשָׂה יָרֵחַ לְמוֹעֲדִים שֶׁמֶשׁ יָדַע
מְבוֹאוֹ: תָּשֶׁת חֹשֶׁךְ וִיהִי לָיְלָה בּוֹ תִרְמוֹשׂ כָּל חַיְתוֹ
יָעַר: הַכְּפִירִים שׁוֹאֲגִים לַטָּרֶף וּלְבַקֵּשׁ מֵאֵל אָכְלָם:
תִּזְרַח הַשֶּׁמֶשׁ יֵאָסֵפוּן וְאֶל מְעוֹנֹתָם יִרְבָּצוּן: יֵצֵא
אָדָם לְפָעֳלוֹ וְלַעֲבוֹדָתוֹ עֲדֵי עָרֶב: מָה רַבּוּ מַעֲשֶׂיךָ
יְיָ כּוּלָּם בְּחָכְמָה עָשִׂיתָ מָלְאָה הָאָרֶץ קִנְיָנֶךָ: זֶה
הַיָּם גָּדוֹל וּרְחַב יָדַיִם שָׁם רֶמֶשׂ וְאֵין מִסְפָּר חַיּוֹת
קְטַנּוֹת עִם גְּדוֹלוֹת: שָׁם אֳנִיּוֹת יְהַלֵּכוּן לִוְיָתָן זֶה
יָצַרְתָּ לְשַׂחֶק בּוֹ: כּוּלָּם אֵלֶיךָ יְשַׂבֵּרוּן לָתֵת אָכְלָם
בְּעִתּוֹ: תִּתֵּן לָהֶם יִלְקֹטוּן תִּפְתַּח יָדְךָ יִשְׂבְּעוּן טוֹב:
תַּסְתִּיר פָּנֶיךָ יִבָּהֵלוּן תֹּסֵף רוּחָם יִגְוָעוּן וְאֶל עֲפָרָם
יְשׁוּבוּן: תְּשַׁלַּח רוּחֲךָ יִבָּרֵאוּן וּתְחַדֵּשׁ פְּנֵי
אֲדָמָה: יְהִי כְבוֹד יְיָ לְעוֹלָם יִשְׂמַח יְיָ בְּמַעֲשָׂיו:
הַמַּבִּיט לָאָרֶץ וַתִּרְעָד יִגַּע בֶּהָרִים וְיֶעֱשָׁנוּ: אָשִׁירָה
לַייָ בְּחַיָּי אֲזַמְּרָה לֵאלֹהַי בְּעוֹדִי: יֶעֱרַב עָלָיו שִׂיחִי
אָנֹכִי אֶשְׂמַח בַּייָ: יִתַּמּוּ חַטָּאִים מִן הָאָרֶץ וּרְשָׁעִים
עוֹד אֵינָם בָּרְכִי נַפְשִׁי אֶת יְיָ הַלְלוּיָהּ:

שִׁיר הַמַּעֲלוֹת אֶל יְיָ בַּצָּרָתָה לִּי קָרָאתִי וַיַּעֲנֵנִי : יְיָ הַצִּילָה נַפְשִׁי
מִשְּׂפַת שֶׁקֶר מִלָּשׁוֹן רְמִיָּה : מַה יִּתֵּן לְךָ וּמַה יֹּסִיף לָךְ לָשׁוֹן
רְמִיָּה : חִצֵּי גִבּוֹר שְׁנוּנִים עִם גַּחֲלֵי רְתָמִים : אוֹיָה לִי כִּי גַרְתִּי
מֶשֶׁךְ שָׁכַנְתִּי עִם אָהֳלֵי קֵדָר : רַבַּת שָׁכְנָה לָּהּ נַפְשִׁי עִם שׂוֹנֵא שָׁלוֹם
אֲנִי שָׁלוֹם וְכִי אֲדַבֵּר הֵמָּה לַמִּלְחָמָה :

שִׁיר לַמַּעֲלוֹת אֶשָּׂא עֵינַי אֶל הֶהָרִים מֵאַיִן יָבֹא עֶזְרִי :
עֶזְרִי מֵעִם יְיָ עוֹשֵׂה שָׁמַיִם וָאָרֶץ : אַל יִתֵּן לַמּוֹט
רַגְלֶךָ אַל יָנוּם שׁוֹמְרֶךָ : הִנֵּה לֹא יָנוּם וְלֹא יִישָׁן שׁוֹמֵר
יִשְׂרָאֵל : יְיָ שׁוֹמְרֶךָ יְיָ צִלְּךָ עַל יַד יְמִינֶךָ : יוֹמָם
הַשֶּׁמֶשׁ לֹא יַכֶּכָּה וְיָרֵחַ בַּלָּיְלָה : יְיָ יִשְׁמָרְךָ מִכָּל רָע
יִשְׁמוֹר אֶת נַפְשֶׁךָ : יְיָ יִשְׁמָר צֵאתְךָ וּבוֹאֶךָ מֵעַתָּה
וְעַד עוֹלָם :

שִׁיר הַמַּעֲלוֹת לְדָוִד שָׂמַחְתִּי בְּאוֹמְרִים לִי בֵּית יְיָ נֵלֵךְ : עוֹמְדוֹת
הָיוּ רַגְלֵינוּ בִּשְׁעָרַיִךְ יְרוּשָׁלָיִם · יְרוּשָׁלַיִם הַבְּנוּיָה כְּעִיר
שֶׁחֻבְּרָה לָּהּ יַחְדָּו : שֶׁשָּׁם עָלוּ שְׁבָטִים שִׁבְטֵי יָהּ עֵדוּת לְיִשְׂרָאֵל
לְהוֹדוֹת לְשֵׁם יְיָ : כִּי שָׁמָּה יָשְׁבוּ כִסְאוֹת לְמִשְׁפָּט כִּסְאוֹת לְבֵית
דָּוִד : שַׁאֲלוּ שְׁלוֹם יְרוּשָׁלָיִם יִשְׁלָיוּ אוֹהֲבָיִךְ : יְהִי שָׁלוֹם בְּחֵילֵךְ
שַׁלְוָה בְּאַרְמְנוֹתָיִךְ : לְמַעַן אַחַי וְרֵעָי אֲדַבְּרָה נָּא שָׁלוֹם בָּךְ : לְמַעַן
בֵּית יְיָ אֱלֹהֵינוּ אֲבַקְשָׁה טוֹב לָךְ :

שִׁיר הַמַּעֲלוֹת אֵלֶיךָ נָשָׂאתִי אֶת עֵינַי הַיּוֹשְׁבִי
בַּשָּׁמָיִם : הִנֵּה כְעֵינֵי עֲבָדִים אֶל יַד אֲדוֹנֵיהֶם
כְּעֵינֵי שִׁפְחָה אֶל יַד גְּבִרְתָּהּ כֵּן עֵינֵינוּ אֶל יְיָ אֱלֹהֵינוּ
עַד שֶׁיְּחָנֵּנוּ : חָנֵּנוּ יְיָ חָנֵּנוּ כִּי רַב שָׂבַעְנוּ בוּז : רַבַּת
שָׂבְעָה לָּהּ נַפְשֵׁנוּ הַלַּעַג הַשַּׁאֲנַנִּים הַבּוּז לִגְאֵי יוֹנִים :

שִׁיר הַמַּעֲלוֹת לְדָוִד לוּלֵי יְיָ שֶׁהָיָה לָנוּ יֹאמַר נָא יִשְׂרָאֵל : לוּלֵי יְיָ
שֶׁהָיָה לָנוּ בְּקוּם עָלֵינוּ אָדָם : אֲזַי חַיִּים בְּלָעוּנוּ בַּחֲרוֹת אַפָּם

וְהַנְחִילֵנוּ יְיָ אֱלֹהֵינוּ בְּאַהֲבָה וּבְרָצוֹן שַׁבַּת קָדְשֶׁךָ וְיָנוּח
בָם יִשְׂרָאֵל מְקַדְּשֵׁי שְׁמֶךָ: בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ מְקַדֵּשׁ הַשַּׁבָּת:

רְצֵה יְיָ אֱלֹהֵינוּ בְּעַמְּךָ יִשְׂרָאֵל וּבִתְפִלָּתָם וְהָשֵׁב אֶת הָעֲבוֹדָה לִדְבִיר
בֵּיתֶךָ וְאִשֵּׁי יִשְׂרָאֵל וּתְפִלָּתָם בְּאַהֲבָה תְקַבֵּל בְּרָצוֹן וּתְהִי לְרָצוֹ
תָּמִיד עֲבוֹדַת יִשְׂרָאֵל עַמֶּךָ: בר״ח ובחו״ה אומרים כאן יעלה ויבא

וְתֶחֱזֶינָה עֵינֵינוּ בְּשׁוּבְךָ לְצִיּוֹן בְּרַחֲמִים· בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ הַמַּחֲזִיר שְׁכִינָתוֹ לְצִיּוֹ

מוֹדִים אֲנַחְנוּ לָךְ שָׁאַתָּה הוּא יְיָ אֱלֹהֵינוּ וֵאלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ לְעוֹלָם וָעֶד צוּ
חַיֵּינוּ מָגֵן יִשְׁעֵנוּ אַתָּה הוּא לְדוֹר וָדוֹר· נוֹדֶה לְךָ וּנְסַפֵּר תְּהִלָּתֶ
עַל חַיֵּינוּ הַמְּסוּרִים בְּיָדֶךָ וְעַל נִשְׁמוֹתֵינוּ הַפְּקוּדוֹת לָךְ וְעַל נִסֶּיךָ שֶׁבְּכָ
יוֹם עִמָּנוּ וְעַל נִפְלְאוֹתֶיךָ וְטוֹבוֹתֶיךָ שֶׁבְּכָל עֵת עֶרֶב וָבֹקֶר וְצָהֳרָיִם· הַטּוֹ
כִּי לֹא כָלוּ רַחֲמֶיךָ וְהַמְרַחֵם כִּי לֹא תַמּוּ חֲסָדֶיךָ מֵעוֹלָם קִוִּינוּ לָךְ:

בחנוכה אומרים כאן על הנסים

וְעַל כֻּלָּם יִתְבָּרַךְ וְיִתְרוֹמַם שִׁמְךָ מַלְכֵּנוּ תָּמִיד לְעוֹלָם וָעֶד:
(בעשי״ת וּכְתוֹב לְחַיִּים טוֹבִים כָּל בְּנֵי בְרִיתֶךָ):
וְכֹל הַחַיִּים יוֹדוּךָ סֶּלָה וִיהַלְלוּ אֶת שִׁמְךָ בֶּאֱמֶת הָאֵל יְשׁוּעָתֵנוּ וְעֶזְרָתֵנוּ סֶלָה
בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ הַטּוֹב שִׁמְךָ וּלְךָ נָאֶה לְהוֹדוֹת:

שָׁלוֹם רָב עַל יִשְׂרָאֵל עַמְּךָ תָּשִׂים לְעוֹלָם כִּי אַתָּה הוּא מֶלֶךְ אָדוֹן לְכָ
הַשָּׁלוֹם· וְטוֹב בְּעֵינֶיךָ לְבָרֵךְ אֶת עַמְּךָ יִשְׂרָאֵל בְּכָל עֵת וּבְכָ
שָׁעָה בִּשְׁלוֹמֶךָ· בספר בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ הַמְבָרֵךְ אֶת עַמּוֹ יִשְׂרָאֵל בַּשָּׁלוֹם

(בעשי״ת בְּסֵפֶר חַיִּים בְּרָכָה וְשָׁלוֹם וּפַרְנָסָה טוֹבָה נִזָּכֵר וְנִכָּתֵב לְפָנֶיךָ
אֲנַחְנוּ וְכָל עַמְּךָ בֵּית יִשְׂרָאֵל לְחַיִּים טוֹבִים וּלְשָׁלוֹם
בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ עֹשֵׂה הַשָּׁלוֹם):

אֱלֹהַי נְצוֹר לְשׁוֹנִי מֵרָע וּשְׂפָתַי מִדַּבֵּר מִרְמָה וְלִמְקַלְלַי נַפְשִׁי תִדּוֹ
וְנַפְשִׁי כֶּעָפָר לַכֹּל תִּהְיֶה· פְּתַח לִבִּי בְּתוֹרָתֶךָ וּבְמִצְוֹתֶיךָ תִּרְדּוֹף
נַפְשִׁי· וְכָל הַחוֹשְׁבִים עָלַי רָעָה מְהֵרָה הָפֵר עֲצָתָם וְקַלְקֵל מַחְשְׁבוֹתָם·
עֲשֵׂה לְמַעַן שְׁמֶךָ עֲשֵׂה לְמַעַן יְמִינֶךָ עֲשֵׂה לְמַעַן קְדֻשָּׁתֶךָ· עֲשֵׂה לְמַעַן
תּוֹרָתֶךָ· לְמַעַן יֵחָלְצוּן יְדִידֶיךָ הוֹשִׁיעָה יְמִינְךָ וַעֲנֵנִי· יִהְיוּ לְרָצוֹן אִמְרֵי
פִי וְהֶגְיוֹן לִבִּי לְפָנֶיךָ יְיָ צוּרִי וְגוֹאֲלִי: עֹשֶׂה שָׁלוֹם בִּמְרוֹמָיו הוּא יַעֲשֶׂ
שָׁלוֹם עָלֵינוּ וְעַל כָּל יִשְׂרָאֵל וְאִמְרוּ אָמֵן:

בָנֶיךָ כִּשְׁתִלֵי זֵיתִים סָבִיב לְשֻׁלְחָנֶךָ : הִנֵּה כִי כֵן יְבוֹרַךְ גָּבֶר יְרֵא
יְיָ : יְבָרֶכְךָ יְיָ מִצִּיּוֹן וּרְאֵה בְּטוּב יְרוּשָׁלָיִם כֹּל יְמֵי חַיֶּיךָ : וּרְאֵה
בָנִים לְבָנֶיךָ שָׁלוֹם עַל יִשְׂרָאֵל :

שִׁיר הַמַּעֲלוֹת רַבַּת צְרָרוּנִי מִנְּעוּרָי יֹאמַר נָא
יִשְׂרָאֵל : רַבַּת צְרָרוּנִי מִנְּעוּרָי גַּם לֹא יָכְלוּ
לִי : עַל גַּבִּי חָרְשׁוּ חוֹרְשִׁים הֶאֱרִיכוּ לְמַעֲנִיתָם : יְיָ
צַדִּיק קִצֵּץ עֲבוֹת רְשָׁעִים : יֵבוֹשׁוּ וְיִסֹּגוּ אָחוֹר כֹּל
שֹׂנְאֵי צִיּוֹן : יִהְיוּ כַּחֲצִיר גַּגּוֹת שֶׁקַּדְמַת שָׁלַף יָבֵשׁ :
שֶׁלֹּא מִלֵּא כַפּוֹ קוֹצֵר וְחִצְנוֹ מְעַמֵּר : וְלֹא אָמְרוּ
הָעוֹבְרִים בִּרְכַּת יְיָ אֲלֵיכֶם בֵּרַכְנוּ אֶתְכֶם בְּשֵׁם יְיָ :

שִׁיר הַמַּעֲלוֹת מִמַּעֲמַקִּים קְרָאתִיךָ יְיָ : אֲדֹנָי שִׁמְעָה בְקוֹלִי תִּהְיֶינָה
אָזְנֶיךָ קַשֻּׁבוֹת לְקוֹל תַּחֲנוּנָי : אִם עֲוֹנוֹת תִּשְׁמָר יָהּ אֲדֹנָי מִי
יַעֲמֹד : כִּי עִמְּךָ הַסְּלִיחָה לְמַעַן תִּוָּרֵא : קִוִּיתִי יְיָ קִוְּתָה נַפְשִׁי
וְלִדְבָרוֹ הוֹחָלְתִּי : נַפְשִׁי לַאדֹנָי מִשֹּׁמְרִים לַבֹּקֶר שֹׁמְרִים לַבֹּקֶר :
יַחֵל יִשְׂרָאֵל אֶל יְיָ כִּי עִם יְיָ הַחֶסֶד וְהַרְבֵּה עִמּוֹ פְדוּת : וְהוּא יִפְדֶּה
אֶת יִשְׂרָאֵל מִכֹּל עֲוֹנוֹתָיו :

שִׁיר הַמַּעֲלוֹת לְדָוִד יְיָ לֹא גָבַהּ לִבִּי וְלֹא רָמוּ עֵינַי
וְלֹא הִלַּכְתִּי בִּגְדֹלוֹת וּבְנִפְלָאוֹת מִמֶּנִּי : אִם לֹא
שִׁוִּיתִי וְדוֹמַמְתִּי נַפְשִׁי כְּגָמֻל עֲלֵי אִמּוֹ כַּגָּמֻל עָלַי
נַפְשִׁי : יַחֵל יִשְׂרָאֵל אֶל יְיָ מֵעַתָּה וְעַד עוֹלָם :

שִׁיר הַמַּעֲלוֹת זְכוֹר יְיָ לְדָוִד אֵת כָּל עֻנּוֹתוֹ : אֲשֶׁר נִשְׁבַּע לַייָ נָדַר
לַאֲבִיר יַעֲקֹב : אִם אָבֹא בְּאֹהֶל בֵּיתִי אִם אֶעֱלֶה עַל עֶרֶשׂ
יְצוּעָי : אִם אֶתֵּן שְׁנָת לְעֵינָי לְעַפְעַפַּי תְּנוּמָה : עַד אֶמְצָא מָקוֹם לַייָ
מִשְׁכָּנוֹת לַאֲבִיר יַעֲקֹב : הִנֵּה שְׁמַעֲנוּהָ בְאֶפְרָתָה מְצָאנוּהָ בִּשְׂדֵי
יָעַר : נָבוֹאָה לְמִשְׁכְּנוֹתָיו נִשְׁתַּחֲוֶה לַהֲדֹם רַגְלָיו : קוּמָה יְיָ לִמְנוּחָתֶךָ
אַתָּה וַאֲרוֹן עֻזֶּךָ : כֹּהֲנֶיךָ יִלְבְּשׁוּ צֶדֶק וַחֲסִידֶיךָ יְרַנֵּנוּ : בַּעֲבוּר דָּוִד

עַבְדֶּךָ אַל תָּשֵׁב פְּנֵי מְשִׁיחֶךָ : נִשְׁבַּע יְיָ לְדָוִד אֱמֶת לֹא יָשׁוּב מִמֶּנָּה
מִפְּרִי בִטְנְךָ אָשִׁית לְכִסֵּא לָךְ : אִם יִשְׁמְרוּ בָנֶיךָ בְּרִיתִי וְעֵדוֹתִי זוֹ אֲלַמְּדֵם
גַּם בְּנֵיהֶם עֲדֵי עַד יֵשְׁבוּ לְכִסֵּא לָךְ : כִּי בָחַר יְיָ בְּצִיּוֹן אִוָּהּ לְמוֹשָׁב
לוֹ : זֹאת מְנוּחָתִי עֲדֵי עַד פֹּה אֵשֵׁב כִּי אִוִּתִיהָ : צֵידָהּ בָּרֵךְ אֲבָרֵךְ
אֶבְיוֹנֶיהָ אַשְׂבִּיעַ לָחֶם : וְכֹהֲנֶיהָ אַלְבִּישׁ יֶשַׁע וַחֲסִידֶיהָ רַנֵּן יְרַנֵּנוּ :
שָׁם אַצְמִיחַ קֶרֶן לְדָוִד עָרַכְתִּי נֵר לִמְשִׁיחִי : אוֹיְבָיו אַלְבִּישׁ בֹּשֶׁת
וְעָלָיו יָצִיץ נִזְרוֹ :

שִׁיר הַמַּעֲלוֹת לְדָוִד הִנֵּה מַה טּוֹב וּמַה נָּעִים שֶׁבֶת אַחִים גַּם יָחַד : כַּשֶּׁמֶן הַטּוֹב עַל הָרֹאשׁ יֹרֵד עַל הַזָּקָן זְקַן אַהֲרֹן שֶׁיֹּרֵד עַל פִּי מִדּוֹתָיו : כְּטַל חֶרְמוֹן שֶׁיֹּרֵד עַל הַרְרֵי צִיּוֹן כִּי שָׁם צִוָּה יְיָ אֶת הַבְּרָכָה חַיִּים עַד הָעוֹלָם :

שִׁיר הַמַּעֲלוֹת הִנֵּה בָּרְכוּ אֶת יְיָ כָּל עַבְדֵי יְיָ הָעוֹמְדִים בְּבֵית יְיָ בַּלֵּילוֹת : שְׂאוּ יְדֵיכֶם קֹדֶשׁ וּבָרְכוּ אֶת יְיָ : יְבָרֶכְךָ יְיָ מִצִּיּוֹן עוֹשֵׂה שָׁמַיִם וָאָרֶץ :

תקוני שבת וזהו לסעודה שלישית

פרק יז **כָּל** הַכֵּלִים נִטָּלִין בְּשַׁבָּת וְדַלְתוֹתֵיהֶן עִמָּהֶן וְאַף עַל פִּי שֶׁנִּתְפָּרְקוּ בְּשַׁבָּת שֶׁאֵינָן דּוֹמִין לְדַלְתוֹת הַבַּיִת לְפִי שֶׁאֵינָן מִן הַמּוּכָן : ב נוֹטֵל אָדָם קוּרְנָס לְפַצֵּעַ בּוֹ אֶת הָאֱגוֹזִים וְקוֹרְדוֹם לַחְתּוֹךְ בּוֹ אֶת הַדְּבֵלָה · מְגֵרָה לָגְרוֹר בָּהּ אֶת הַגְּבִינָה · מַגְרֵיפָה לִגְרוֹף בָּהּ אֶת הַגְּרוֹגָרוֹת · אֶת הָרַחַת וְאֶת הַמַּזְלֵג לָתֵת עָלָיו לְקָטָן אֶת הַכּוּשׁ וְאֶת הַכַּרְכַּר לִתְחוֹב בּוֹ · מַחַט שֶׁל יָד לִיטּוֹל בּוֹ אֶת הַקּוֹץ וְשֶׁל סַקָּאִים לִפְתּוֹחַ בּוֹ אֶת הַדֶּלֶת : ג קָנֶה שֶׁל זֵיתִים אִם יֵשׁ קֶשֶׁר בְּרֹאשׁוֹ מְקַבֵּל טוּמְאָה וְאִם לָאו אֵינוֹ מְקַבֵּל טוּמְאָה בֵּין כָּךְ וּבֵין כָּךְ נִטָּל בְּשַׁבָּת : ד רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר כָּל הַכֵּלִים נִטָּלִין חוּץ מִן הַמַּסָּר הַגָּדוֹל וְיָתֵד שֶׁל מַחֲרֵישָׁה כָּל הַכֵּלִים נִטָּלִין לְצוֹרֶךְ וְשֶׁלֹּא לְצוֹרֶךְ רַבִּי נְחֶמְיָה אוֹמֵר אֵין נִטָּלִין אֶלָּא לְצוֹרֶךְ : ה כָּל הַכֵּלִים הַנִּטָּלִין

בַּשַּׁבָּת שִׁבְרֵיהֶם נִטָּלִין עִמָּהֶן וּבִלְבָד שֶׁיְּהוּ עוֹשִׂין מֵעֵין מְלָאכָה· שִׁבְרֵי עֲרֵיבָה לְכַסּוֹת בָּהֶן אֶת פִּי הֶחָבִית שִׁבְרֵי זְכוּכִית לְכַסּוֹת בָּהֶן אֶת פִּי הַפָּךְ רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר וּבִלְבָד שֶׁיְּהוּ עוֹשִׂין מֵעֵין מְלַאכְתָּן שִׁבְרֵי עֲרֵיבָה לָצוּק לְתוֹכָן מִקְפָּה וְשִׁבְרֵי זְכוּכִית לָצוּק לְתוֹכָן שֶׁמֶן: י הָאֶבֶן שֶׁבַּקֵּרוּיָה אִם מְמַלְּאִין בָּהּ וְאֵינָהּ נוֹפֶלֶת מְמַלְּאִין בָּהּ וְאִם לָאו אֵין מְמַלְּאִין בָּהּ· זְמוֹרָה שֶׁהִיא קְשׁוּרָה בְּטֶפַח מְמַלְּאִין בָּהּ בַּשַּׁבָּת:

ז פְּקַק הַחַלּוֹן רַבִּי אֱלִיעֶזֶר אוֹמֵר בִּזְמַן שֶׁהוּא קָשׁוּר וְתָלוּי פּוֹקְקִין בּוֹ וְאִם לָאו אֵין פּוֹקְקִין בּוֹ וַחֲכָמִים אוֹמְרִים בֵּין כָּךְ וּבֵין כָּךְ פּוֹקְקִין בּוֹ:

ח כָּל כִּסּוּיֵי הַכֵּלִים שֶׁיֵּשׁ לָהֶם בֵּית אֲחִיזָה נִטָּלִים בַּשַּׁבָּת אָמַר רַבִּי יוֹסֵי בַּמֶּה דְבָרִים אֲמוּרִים בְּכִסּוּיֵי הַקַּרְקָעוֹת אֲבָל בְּכִסּוּיֵי הַכֵּלִים בֵּין כָּךְ וּבֵין כָּךְ נִטָּלִים בַּשַּׁבָּת:

ה הָסֵבִּי עֵינַיִךְ מִנֶּגְדִּי שֶׁהֵם הִרְהִיבֻנִי שַׂעְרֵךְ כְּעֵדֶר
הָעִזִּים שֶׁגָּלְשׁוּ מִן הַגִּלְעָד: ו שִׁנַּיִךְ כְּעֵדֶר
הָרְחֵלִים שֶׁעָלוּ מִן הָרַחְצָה שֶׁכֻּלָּם מַתְאִימוֹת וְשַׁכֻּלָה
אֵין בָּהֶם: ז כְּפֶלַח הָרִמּוֹן רַקָּתֵךְ מִבַּעַד לְצַמָּתֵךְ:
ח שִׁשִּׁים הֵמָּה מְלָכוֹת וּשְׁמֹנִים פִּילַגְשִׁים וַעֲלָמוֹת
אֵין מִסְפָּר:

פרק יח **מְפַנִּין** אֲפִילוּ אַרְבַּע וְחָמֵשׁ קוּפּוֹת שֶׁל תֶּבֶן וְשֶׁל תְּבוּאָה מִפְּנֵי הָאוֹרְחִים וּמִפְּנֵי בִּיטּוּל בֵּית הַמִּדְרָשׁ אֲבָל לֹא אֶת הָאוֹצָר: מְפַנִּין תְּרוּמָה טְהוֹרָה וּדְמַאי וּמַעֲשֵׂר רִאשׁוֹן שֶׁנִּטְּלָה תְּרוּמָתוֹ וּמַעֲשֵׂר שֵׁנִי וְהֶקְדֵּשׁ שֶׁנִּפְדּוּ וְהַתּוּרְמוֹס הַיָּבֵשׁ מִפְּנֵי שֶׁהוּא מַאֲכָל לַעֲנִיִּים [נ"א לעזים] אֲבָל לֹא אֶת הַטֶּבֶל וְלֹא אֶת מַעֲשֵׂר רִאשׁוֹן שֶׁלֹּא נִטְּלָה תְּרוּמָתוֹ וְלֹא אֶת מַעֲשֵׂר שֵׁנִי וְהֶקְדֵּשׁ שֶׁלֹּא נִפְדּוּ וְלֹא אֶת הַלּוּף וְלֹא אֶת הַחַרְדָּל· רַבָּן שִׁמְעוֹן בֶּן גַּמְלִיאֵל מַתִּיר בְּלוּף מִפְּנֵי שֶׁהוּא מַאֲכָל עוֹרְבִין: ב חֲבִילֵי קַשׁ וַחֲבִילֵי עֵצִים וַחֲבִילֵי זְרָדִים אִם הִתְקִינָן לְמַאֲכַל בְּהֵמָה מְטַלְטְלִין אוֹתָן וְאִם לָאו אֵין מְטַלְטְלִין אוֹתָן כּוֹפִין אֶת הַסַּל לִפְנֵי הָאֶפְרוֹחִים כְּדֵי שֶׁיַּעֲלוּ וְיֵרְדוּ תַּרְנְגוֹלֶת שֶׁבָּרְחָה דּוֹחִין אוֹתָהּ עַד שֶׁתִּכָּנֵס· מְדַדִּין עֲגָלִין וּסְיָחִין בִּרְשׁוּת הָרַבִּים אִשָּׁה

מְדַדָּה אֶת בְּנָהּ אָמַר רַבִּי יְהוּדָה אֵימָתַי בִּזְמַן שֶׁהוּא נוֹטֵל אֶחָד וּמַנִּיחַ אֶחָד אֲבָל אִם הָיָה גּוֹרֵר אָסוּר : ג אֵין מְיַלְּדִין אֶת הַבְּהֵמָה בְּיוֹם טוֹב אֲבָל מְסַעֲדִין וּמְיַלְּדִין אֶת הָאִשָּׁה בַּשַּׁבָּת וְקוֹרִין לָהּ חֲכָמָה מִמָּקוֹם לְמָקוֹם וּמְחַלְּלִין עָלֶיהָ אֶת הַשַּׁבָּת וְקוֹשְׁרִין אֶת הַטַּבּוּר רַבִּי יוֹסֵי אוֹמֵר אַף חוֹתְכִין וְכָל צָרְכֵי מִילָה עוֹשִׂין בַּשַּׁבָּת :

ט אַחַת הִיא יוֹנָתִי תַמָּתִי אַחַת הִיא לְאִמָּהּ בָּרָה הִיא לְיוֹלַדְתָּהּ רָאוּהָ בָנוֹת וַיְאַשְּׁרוּהָ מְלָכוֹת וּפִילַגְשִׁים וַיְהַלְלוּהָ : י מִי זֹאת הַנִּשְׁקָפָה כְּמוֹ שָׁחַר יָפָה כַלְּבָנָה בָּרָה כַּחַמָּה אֲיֻמָּה כַּנִּדְגָּלוֹת : יא אֶל גִּנַּת אֱגוֹז יָרַדְתִּי לִרְאוֹת בְּאִבֵּי הַנָּחַל לִרְאוֹת הֲפָרְחָה הַגֶּפֶן הֵנֵצוּ הָרִמֹּנִים : יב לֹא יָדַעְתִּי נַפְשִׁי שָׂמַתְנִי מַרְכְּבוֹת עַמִּי נָדִיב :

פרק יט רַבִּי אֱלִיעֶזֶר אוֹמֵר אִם לֹא הֵבִיא כְּלִי מֵעֶרֶב שַׁבָּת מְבִיאוֹ בַּשַּׁבָּת מְגֻלֶּה וּבְסַכָּנָה מְכַסֵּהוּ עַל פִּי עֵדִים וְעוֹד אָמַר רַבִּי אֱלִיעֶזֶר כּוֹרְתִים עֵצִים לַעֲשׂוֹת פֶּחָמִין לַעֲשׂוֹת כְּלִי בַּרְזֶל כְּלָל אָמַר רַבִּי עֲקִיבָא כָּל מְלָאכָה שֶׁאֶפְשָׁר לַעֲשׂוֹתָהּ מֵעֶרֶב שַׁבָּת אֵינָהּ דּוֹחָה אֶת הַשַּׁבָּת וְשֶׁאִי אֶפְשָׁר לַעֲשׂוֹתָהּ מֵעֶרֶב שַׁבָּת דּוֹחָה אֶת הַשַּׁבָּת : ב עוֹשִׂין כָּל צָרְכֵי מִילָה בַּשַּׁבָּת מוֹהֲלִין וּפוֹרְעִין וּמוֹצְצִין וְנוֹתְנִין עָלֶיהָ אִסְפְּלָנִית וְכַמּוֹן אִם לֹא שָׁחַק מֵעֶרֶב שַׁבָּת לוֹעֵס בְּשִׁנָּיו וְנוֹתֵן אִם לֹא טָרַף יַיִן וְשֶׁמֶן מֵעֶרֶב שַׁבָּת יִנָּתֵן זֶה בְּעַצְמוֹ וְזֶה בְּעַצְמוֹ וְאֵין עוֹשִׂין לָהּ חָלוּק בַּתְּחִלָּה אֲבָל כּוֹרֵךְ עָלֶיהָ סְמַרְטוּט אִם לֹא הִתְקִין מֵעֶרֶב שַׁבָּת כּוֹרֵךְ עַל אֶצְבָּעוֹ וּמֵבִיא וַאֲפִילוּ מֵחָצֵר אַחֶרֶת : ג מַרְחִיצִין אֶת הַקָּטָן בֵּין לִפְנֵי הַמִּילָה וּבֵין לְאַחַר הַמִּילָה וּמְזַלְּפִין עָלָיו בַּיָּד אֲבָל לֹא בִּכְלִי רַבִּי אֱלִיעֶזֶר בֶּן עֲזַרְיָה אוֹמֵר מַרְחִיצִין אֶת הַקָּטָן בַּיּוֹם הַשְּׁלִישִׁי שֶׁחָל לִהְיוֹת בַּשַּׁבָּת שֶׁנֶּאֱמַר וַיְהִי בַיּוֹם הַשְּׁלִישִׁי בִּהְיוֹתָם כֹּאֲבִים : סָפֵק וְאַנְדְּרוֹגִינוֹס אֵין מְחַלְּלִין עָלֵיהֶן אֶת הַשַּׁבָּת וְרַבִּי יְהוּדָה מַתִּיר בְּאַנְדְּרוֹגִינוֹס : ד מִי שֶׁהָיוּ לוֹ שְׁתֵּי תִינוֹקוֹת אֶחָד לָמוּל אַחַר הַשַּׁבָּת וְאֶחָד לָמוּל בַּשַּׁבָּת וְשָׁכַח וּמָל אֶת שֶׁל אַחַר

השבת בשבת חייב אחד למול בערב שבת ואחד למול בשבת ושכח ומל את של ערב שבת בשבת רבי אליעזר מחייב חטאת ורבי יהושע פוטר : ה קטן נמול לשמונה ולתשעה ולעשרה ולאחד עשר ולשנים עשר לא פחות ולא יותר הא כיצד כדרכו לשמונה נולד לבין השמשות נמול לתשעה בין השמשות של ערב שבת נמול לעשרה יום טוב לאחר השבת נמול לאחד עשר שני ימים טובים של ראש השנה נמול לשנים עשר· קטן החולה אין מוהלין אותו עד שיבריא : ו ואלו הן ציצין המעכבים את המילה בשר החופה את רוב העטרה ואינו אוכל בתרומה ואם היה בעל בשר מתקנו מפני מראית העין מל ולא פרע את המילה כאילו לא מל :

א שובי שובי השולמית שובי שובי ונחזה בך מה
תחזו בשולמית כמחולת המחנים : ב מה
יפו פעמיך בנעלים בת נדיב חמוקי ירכיך כמו
חלאים מעשה ידי אמן : ג שררך אגן הסהר אל
יחסר המזג בטנך ערמת חטים סוגה בשושנים :
ד שני שדיך כשני עפרים תאמי צביה :

פרק כ רבי אליעזר אומר תולין את המשמרת ביום טוב ונותנין לתלויה בשבת וחכמים אומרים אין תולין את המשמרת ביום טוב ואין נותנין לתלויה בשבת אבל נותנין לתלויה ביום טוב: ב נותנין מים על גבי שמרים בשביל שיצלו ומסננין את היין בסודרין ובכפיפה מצרית ונותנין ביצה במסננת של חרדל ועושין אנומלין בשבת רבי יהודה אומר בשבת בכוס ביום טוב בלגין ובמועד בחבית רבי צדוק אומר הכל לפי האורחין : ג אין שורין את החלתית בפושרין אבל נותן לתוך החומץ ואין שורין את הכרשינין ולא שפין אותן אבל נותן לתוך הכברה או לתוך הכלכלה אין כוברין את התבן בכברה ולא יתננה על גבי מקום גבוה בשביל שירד המוץ אבל נוטל הוא בכברה ונותן לתוך האבוס : ד גורפין מלפני הפטם ומסלקין לצדדין מפני הרעי דברי רבי דוסא וחכמים אוסרין

נוטלין

נוֹטְלִין מִלִּפְנֵי בְּהֵמָה זוֹ וְנוֹתְנִין לִפְנֵי בְּהֵמָה זוֹ בַּשַּׁבָּת: ה הַקַּשׁ
שֶׁעַל גַּבֵּי הַמִּטָּה לֹא יְנַעְנְעוֹ בְּיָדוֹ אֲבָל מְנַעְנְעוֹ בְּגוּפוֹ וְאִם הָיָה מַאֲכַל
בְּהֵמָה אוֹ שֶׁהָיָה עָלָיו כַּר אוֹ סָדִין מְנַעְנְעוֹ בְּיָדוֹ׃ מַכְבֵּשׁ שֶׁל בַּעֲלֵי
בָּתִּים מַתִּירִין אֲבָל לֹא כּוֹבְשִׁין וְשֶׁל כּוֹבְסִין לֹא יִגַּע בּוֹ רַבִּי יְהוּדָה
אוֹמֵר אִם הָיָה מוּתָּר מֵעֶרֶב שַׁבָּת מַתִּיר אֶת כֵּלָיו וְשׁוֹמְטָן (נ״א
מַתִּיר אֶת כֵּלָיו וְשׁוֹמְטוֹ):

ה צַוָּארֵךְ כְּמִגְדַּל הַשֵּׁן עֵינַיִךְ בְּרֵכוֹת בְּחֶשְׁבּוֹן עַל
שַׁעַר בַּת רַבִּים אַפֵּךְ כְּמִגְדַּל הַלְּבָנוֹן
צוֹפֶה פְּנֵי דַמָּשֶׂק: ו רֹאשֵׁךְ עָלַיִךְ כַּכַּרְמֶל וְדַלַּת
רֹאשֵׁךְ כָּאַרְגָּמָן מֶלֶךְ אָסוּר בָּרְהָטִים: ז מַה יָּפִית
וּמַה נָּעַמְתְּ אַהֲבָה בַּתַּעֲנוּגִים: ח זֹאת קוֹמָתֵךְ
דָּמְתָה לְתָמָר וְשָׁדַיִךְ לְאַשְׁכֹּלוֹת:

פרק כא נוֹטֵל אָדָם אֶת בְּנוֹ וְהָאֶבֶן בְּיָדוֹ וְכַלְכָּלָה וְהָאֶבֶן בְּתוֹכָהּ
וּמְטַלְטְלִין תְּרוּמָה טְמֵאָה עִם הַטְּהוֹרָה וְעִם הַחוּלִּין
רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר אַף מַעֲלִין אֶת הַמְּדוּמָע בְּאֶחָד וּמֵאָה: ב הָאֶבֶן
שֶׁעַל פִּי הֶחָבִית מַטָּהּ עַל צִדָּהּ וְהִיא נוֹפֶלֶת הָיְתָה בֵּין הֶחָבִיּוֹת
מַגְבִּיהָהּ וּמַטָּהּ עַל צִדָּהּ וְהִיא נוֹפֶלֶת׃ מָעוֹת שֶׁעַל הַכַּר נוֹעֵר אֶת הַכַּר
וְהֵן נוֹפְלוֹת הָיְתָה עָלָיו לִשְׁלֶשֶׁת מְקַנְּחוֹ בִּסְמַרְטוּט הָיְתָה שֶׁל עוֹר
נוֹתְנִין עָלֶיהָ מַיִם עַד שֶׁתִּכְלֶה: ג בֵּית שַׁמַּאי אוֹמְרִים מַגְבִּיהִין מִן
הַשּׁוּלְחָן עֲצָמוֹת וּקְלִיפִּין וּבֵית הִלֵּל אוֹמְרִים נוֹטֵל אֶת הַטַּבְלָא כּוּלָּהּ
וּמְנַעֲרָהּ׃ מַעֲבִירִין מֵעַל הַשּׁוּלְחָן פֵּירוּרִין פָּחוֹת מִכְּזַיִת וְשֵׂעָר שֶׁל
אֲפוּנִין וְשֵׂעָר שֶׁל עֲדָשִׁים מִפְּנֵי שֶׁהוּא מַאֲכַל בְּהֵמָה סְפוֹג אִם יֵשׁ
לוֹ עוֹר בֵּית אֲחִיזָה מְקַנְּחִין בּוֹ וְאִם לָאו אֵין מְקַנְּחִין בּוֹ וַחֲכָמִים
אוֹמְרִים בֵּין כָּךְ וּבֵין כָּךְ נִטָּל בַּשַּׁבָּת וְאֵינוֹ מְקַבֵּל טוּמְאָה:

ט אָמַרְתִּי אֶעֱלֶה בְתָמָר אֹחֲזָה בְּסַנְסִנָּיו וְיִהְיוּ נָא
שָׁדַיִךְ כְּאֶשְׁכְּלוֹת הַגֶּפֶן וְרֵיחַ אַפֵּךְ
כַּתַּפּוּחִים: י וְחִכֵּךְ כְּיֵין הַטּוֹב הוֹלֵךְ לְדוֹדִי

למישרים דובב שפתי ישנים: יא אני לדודי ועלי
תשוקתו: יב לכה דודי נצא השדה נלינה בכפרים:

פרק כב חבית שנשברה מצילין הימנה מזון שלש סעודות ואומר
לאחרים בואו והצילו לכם ובלבד שלא יספוג אין
סוחטין את הפרות להוציא מהן משקין ואם יצאו מעצמן אסורים
רבי יהודה אומר אם לאוכלים היוצא מהן מותר ואם למשקין
היוצא מהן אסור׳ חלות דבש שריסקן מערב שבת ויצאו מעצמן
אסורים ורבי אליעזר מתיר: ב כל שבא בחמין מערב שבת
שורין אותו בחמין בשבת וכל שלא בא בחמין מערב שבת מדיחין
אותו בחמין בשבת חוץ מן המליח הישן (נ״א ודגים מלוחים קטנים)
וקוליס האספנין שהדחתן זו היא גמר מלאכתן: ג שובר אדם את
החבית לאכול הימנה גרוגרות ובלבד שלא יתכוין לעשות כלי
ואין נוקבים מגופה של חבית דברי רבי יהודה וחכמים מתירין
(נ״א רבי יוסי מתיר) ולא יקבנה מצדה ואם היתה נקובה לא יתן
עליה שעוה מפני שהוא ממרח אמר רבי יהודה מעשה בא לפני
רבי יוחנן בן זכאי בערב ואמר חוששני לו מחטאת: ד נותנין תבשיל
לתוך הבור בשביל שיהא שמור ואת המים היפים ברעים בשביל
שיצונו ואת הצונן בחמה בשביל שיחמו מי שנשרו כליו בדרך
במים מהלך בהן ואינו חושש הגיע לחצר החיצונה שוטחן בחמה
אבל לא כנגד העם: ה הרוחץ במי מערה ובמי טבריא ונסתפג
אפילו בעשר אלונטיאות לא יביאם בידו אבל עשרה בני אדם
מסתפגין באלונטית אחת פניהם ידיהם ורגליהם ומביאין אותה
בידן: ו סכין וממשמשין בבני מעים אבל לא מתעמלין ולא
מתגררין אין יורדין לקורדימה ואין עושין אפיקטוזין ואין מעצבין
את הקטן ואין מחזירין את השבר מי שנפרקה ידו או רגלו לא
יטרפם בצונן אבל רוחץ הוא כדרכו ואם נתרפא נתרפא:

יג נשכימה לכרמים נראה אם פרחה הגפן פתח
הסמדר הנצו הרמונים שם אתן את

דּוֹדִי לָךְ: יד הַדּוּדָאִים נָתְנוּ רֵיחַ וְעַל פְּתָחֵינוּ כָּל
מְגָדִים חֲדָשִׁים גַּם יְשָׁנִים דּוֹדִי צָפַנְתִּי לָךְ: א מִי
יִתֶּנְךָ כְּאָח לִי יוֹנֵק שְׁדֵי אִמִּי אֶמְצָאֲךָ בַחוּץ אֶשָּׁקְךָ
גַּם לֹא יָבוּזוּ לִי: ב אֶנְהָגֲךָ אֲבִיאֲךָ אֶל בֵּית אִמִּי
תְּלַמְּדֵנִי אַשְׁקְךָ מִיַּיִן הָרֶקַח מֵעֲסִיס רִמֹּנִי:

פרק כג שׁוֹאֵל אָדָם מֵחֲבֵירוֹ כַּדֵּי יַיִן וְכַדֵּי שֶׁמֶן וּבִלְבָד שֶׁלֹּא יֹאמַר לוֹ הַלְוֵינִי וְכֵן הָאִשָּׁה מֵחֲבֶרְתָּהּ כִּכָּרוֹת וְאִם אֵינוֹ מַאֲמִינוֹ מֵנִיחַ טַלִּיתוֹ אֶצְלוֹ וְעוֹשֶׂה עִמּוֹ חֶשְׁבּוֹן לְאַחַר שַׁבָּת וְכֵן עֶרֶב פֶּסַח בִּירוּשָׁלַיִם שֶׁחָל לִהְיוֹת בַּשַּׁבָּת מֵנִיחַ טַלִּיתוֹ אֶצְלוֹ וְנוֹטֵל אֶת פִּסְחוֹ וְעוֹשֶׂה עִמּוֹ חֶשְׁבּוֹן לְאַחַר יוֹם טוֹב: ב מוֹנֶה אָדָם אֶת אוֹרְחָיו וְאֶת פַּרְפְּרוֹתָיו מִפִּיו אֲבָל לֹא מִן הַכְּתָב וּמֵפִיס עִם בָּנָיו וְעִם בְּנֵי בֵיתוֹ עַל הַשֻּׁלְחָן וּבִלְבַד שֶׁלֹּא יִתְכַּוֵּין לַעֲשׂוֹת מָנָה גְדוֹלָה כְּנֶגֶד קְטַנָּה מִשּׁוּם קוּבְיָא וּמַטִּילִין חֲלָשִׁים עַל הַקָּדָשִׁים בְּיוֹם טוֹב אֲבָל לֹא עַל הַמָּנוֹת: ג לֹא יִשְׂכּוֹר אָדָם פּוֹעֲלִים בַּשַּׁבָּת וְלֹא יֹאמַר אָדָם לַחֲבֵירוֹ לִשְׂכּוֹר לוֹ פוֹעֲלִים אֵין מַחְשִׁיכִין עַל הַתְּחוּם לִשְׂכּוֹר פּוֹעֲלִים וּלְהָבִיא פֵּרוֹת אֲבָל מַחְשִׁיךְ הוּא לִשְׁמוֹר וּמֵבִיא פֵרוֹת בְּיָדוֹ: כְּלָל אָמַר אַבָּא שָׁאוּל כָּל שֶׁאֲנִי זַכַּאי בַּאֲמִירָתוֹ רַשַּׁאי אֲנִי לְהַחְשִׁיךְ עָלָיו: ד מַחְשִׁיכִין עַל הַתְּחוּם לְפַקֵּחַ עַל עִסְקֵי כַלָּה וְעַל עִסְקֵי הַמֵּת לְהָבִיא לוֹ אָרוֹן וְתַכְרִיכִין· גּוֹי שֶׁהֵבִיא חֲלִילִין בַּשַּׁבָּת לֹא יִסְפּוֹד בָּהֶן יִשְׂרָאֵל אֶלָּא אִם כֵּן בָּאוּ מִמָּקוֹם קָרוֹב עָשׂוּ לוֹ אָרוֹן וְחָפְרוּ לוֹ קֶבֶר יִקָּבֵר בּוֹ יִשְׂרָאֵל וְאִם בִּשְׁבִיל יִשְׂרָאֵל לֹא יִקָּבֵר בּוֹ עוֹלָמִית: ה עוֹשִׂין כָּל צָרְכֵי הַמֵּת סָכִין וּמְדִיחִין אוֹתוֹ וּבִלְבָד שֶׁלֹּא יָזִיזוּ בוֹ אֵבֶר· שׁוֹמְטִין אֶת הַכַּר מִתַּחְתָּיו וּמַטִּילִין אוֹתוֹ עַל הַחוֹל בִּשְׁבִיל שֶׁיַּמְתִּין· קוֹשְׁרִין אֶת הַלֶּחִי לֹא שֶׁיַּעֲלֶה אֶלָּא שֶׁלֹּא יוֹסִיף וְכֵן קוֹרָה שֶׁנִּשְׁבְּרָה סוֹמְכִין אוֹתָהּ בְּסַפְסָל אוֹ בַּאֲרוּכוֹת הַמִּטָּה לֹא שֶׁתַּעֲלֶה אֶלָּא שֶׁלֹּא תוֹסִיף· אֵין מְעַמְּצִין אֶת הַמֵּת בַּשַּׁבָּת וְלֹא בְחוֹל עִם יְצִיאַת הַנֶּפֶשׁ וְהַמְעַמֵּץ עִם יְצִיאַת הַנֶּפֶשׁ הֲרֵי זֶה שׁוֹפֵךְ דָּמִים:

ג שְׂמֹאלוֹ תַּחַת לְרֹאשִׁי וִימִינוֹ תְּחַבְּקֵנִי: ד הִשְׁבַּעְתִּי

אֶתְכֶם בְּנוֹת יְרוּשָׁלָיִם מַה תָּעִירוּ וּמַה תְּעוֹרְרוּ
אֶת הָאַהֲבָה עַד שֶׁתֶּחְפָּץ : ה מִי זֹאת עוֹלָה
מִן הַמִּדְבָּר מִתְרַפֶּקֶת עַל דּוֹדָהּ תַּחַת הַתַּפּוּחַ
עוֹרַרְתִּיךָ שָׁמָּה חִבְּלַתְךָ אִמֶּךָ שָׁמָּה חִבְּלָה יְלָדַתְךָ :
ו שִׂימֵנִי כַחוֹתָם עַל לִבֶּךָ כַּחוֹתָם עַל זְרוֹעֶךָ כִּי עַזָּה
כַמָּוֶת אַהֲבָה קָשָׁה כִשְׁאוֹל קִנְאָה רְשָׁפֶיהָ רִשְׁפֵּי
אֵשׁ שַׁלְהֶבֶת יָהּ :

פרק כד מִי שֶׁהֶחְשִׁיךְ לוֹ בַּדֶּרֶךְ נוֹתֵן כִּיסוֹ לְאֵינוֹ יִשְׂרָאֵל וְאִם אֵין עִמּוֹ
אֵינוֹ יִשְׂרָאֵל מַנִּיחוֹ עַל הַחֲמוֹר הִגִּיעַ לֶחָצֵר הַחִיצוֹנָה נוֹטֵל
אֶת הַכֵּלִים הַנִּטָּלִין בְּשַׁבָּת וְשֶׁאֵינָן נִטָּלִין בְּשַׁבָּת מַתִּיר אֶת הַחֲבָלִים
וְהַשַּׂקִּים נוֹפְלִין מֵאֲלֵיהֶם : ב מַתִּירִין פְּקִיעֵי עָמִיר לִפְנֵי בְהֵמָה
וּמְפַסְפְּסִין אֶת הַכִּיפִין אֲבָל לֹא אֶת הַזִּירִין אֵין מְרַסְּקִין לֹא אֶת הַשַּׁחַת
וְלֹא אֶת הֶחָרוּבִין לִפְנֵי בְהֵמָה בֵּין דַּקָּה וּבֵין גַּסָּה רַבִּי יְהוּדָה מַתִּיר
בֶּחָרוּבִין לַדַּקָּה : ג אֵין אוֹבְסִין אֶת הַגָּמָל וְלֹא דוֹרְסִין אֲבָל
מַלְעִיטִין וְאֵין מַמְרִים אֶת הָעֲגָלִין אֲבָל מַלְעִיטִין וּמְהַלְקְטִין
לַתַּרְנְגוֹלִים וְנוֹתְנִין מַיִם לְמוּרְסָן אֲבָל לֹא גוֹבְלִים וְאֵין נוֹתְנִין מַיִם
לִפְנֵי דְבוֹרִים וְלִפְנֵי יוֹנִים שֶׁבַּשּׁוֹבָךְ אֲבָל נוֹתְנִין לִפְנֵי אַוָּזִין וְתַרְנְגוֹלִין
וְלִפְנֵי יוֹנֵי הַרְדְּסִיּוֹת : ד מְחַתְּכִין אֶת הַדְּלוּעִין לִפְנֵי הַבְּהֵמָה וְאֶת
הַנְּבֵלָה לִפְנֵי הַכְּלָבִים רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר אִם לֹא הָיְתָה נְבֵלָה מֵעֶרֶב
שַׁבָּת אֲסוּרָה לְפִי שֶׁאֵינָהּ מִן הַמּוּכָן : ה מְפִירִין נְדָרִים בְּשַׁבָּת
וְנִשְׁאָלִין לִנְדָרִים שֶׁהֵן לְצוֹרֶךְ הַשַּׁבָּת וּפוֹקְקִין אֶת הַמָּאוֹר וּמוֹדְדִין
אֶת הַמַּטְלִית וְאֶת הַמִּקְוֶה וּמַעֲשֶׂה בִּימֵי אָבִיו שֶׁל רַבִּי צָדוֹק וּבִימֵי
אַבָּא שָׁאוּל בֶּן בָּטְנִית שֶׁפָּקְקוּ אֶת הַמָּאוֹר בְּטָפִיחַ וְקָשְׁרוּ אֶת הַמְּקֵידָה
בְּגֶמִי לֵידַע אִם יֵשׁ בְּגִיגִית פּוֹתֵחַ טֶפַח אִם לָאו וּמִדִּבְרֵיהֶם לָמַדְנוּ
שֶׁפּוֹקְקִין וּמוֹדְדִין וְקוֹשְׁרִין בְּשַׁבָּת :

ז מַיִם רַבִּים לֹא יוּכְלוּ לְכַבּוֹת אֶת הָאַהֲבָה וּנְהָרוֹת
לֹא יִשְׁטְפוּהָ אִם יִתֵּן אִישׁ אֶת כָּל הוֹן בֵּיתוֹ

בְּאַהֲבָה בּוֹז יָבוּזוּ לוֹ׃ ח אָחוֹת לָנוּ קְטַנָּה וְשָׁדַיִם אֵי
לָהּ מַה נַּעֲשֶׂה לַאֲחֹתֵנוּ בַּיּוֹם שֶׁיְּדֻבַּר בָּהּ׃ ט אִ
חוֹמָה הִיא נִבְנֶה עָלֶיהָ טִירַת כָּסֶף וְאִם דֶּלֶת הִיא
נָצוּר עָלֶיהָ לוּחַ אָרֶז׃ י אֲנִי חוֹמָה וְשָׁדַי כַּמִּגְדָּלוֹת
אָז הָיִיתִי בְעֵינָיו כְּמוֹצְאֵת שָׁלוֹם׃ יא כֶּרֶם הָיָה
לִשְׁלֹמֹה בְּבַעַל הָמוֹן נָתַן אֶת הַכֶּרֶם לַנֹּטְרִים אִישׁ
יָבִא בְּפִרְיוֹ אֶלֶף כָּסֶף׃ יב כַּרְמִי שֶׁלִּי לְפָנָי הָאֶלֶף
לְךָ שְׁלֹמֹה וּמָאתַיִם לְנֹטְרִים אֶת פִּרְיוֹ׃ יג הַיּוֹשֶׁבֶת
בַּגַּנִּים חֲבֵרִים מַקְשִׁיבִים לְקוֹלֵךְ הַשְׁמִיעִנִי׃
יד בְּרַח דּוֹדִי וּדְמֵה לְךָ לִצְבִי אוֹ לְעֹפֶר הָאַיָּלִים
עַל הָרֵי בְשָׂמִים׃

תפלה זו יאמר אחר שיר השירים בכוונה גדולה

רבון כל העולמים יהי רצון מלפניך יי אלהי ואלהי אבותי שבזכות שיר השירים אשר קריתי ולמדתי שהוא קודש קדשים ובזכות פסוקיו ובזכות תיבותיו ובזכות אותיותיו ובזכות נקודותיו ובזכות טעמיו ובזכות שמותיו וצירופיו ורמזיו וסודותיו הקדושים והטהורים הנוראים היוצאים ממנו שתהא שעה זו שעת רחמים שעת הקשבה שעת האזנה נקראך ותעננו נעתיר לך והעתר לנו שיהיה עולה לפניך קריאת ולימוד שיר השירים כאלו השגנו כל הסודות הנפלאות והנוראים אשר הם חתומים בו בכל תנאיו ונזכה למקום שהנשמות נחצבות משם וכאלו עשינו כל מה שמוטל עלינו להשיג בין בגלגול זה בין בגלגול אחר ולהיות מן העולים והזוכים לעולם הבא עם שאר צדיקים וחסידים ומלא כל משאלות לבי לטובה ותהיה עם לבבינו ואמרי פינו בעת מחשבותינו ועם ידינו בעת מעבדנו ותשלח ברכה והצלחה והרוחה בכל מעשה ידינו ומעפר תקימנו ומאשפות דלותנו תרוממנו ותשיב שכינתך לעיר קדשך במהרה בימינו. אמן׃

מי שלא היה לו פנאי שיוכל לומר שיר השירים כולה יאמר ד׳ פסוקים אלו

יִשָּׁקֵנִי מִנְּשִׁיקוֹת פִּיהוּ כִּי טוֹבִים דֹּדֶיךָ מִיָּיִן׃

עוּרִי צָפוֹן וּבוֹאִי תֵימָן הָפִיחִי גַנִּי יִזְּלוּ בְשָׂמָיו יָבֹא דוֹדִי לְגַנּוֹ וְיֹאכַל פְּרִי מְגָדָיו׃

קוֹל דּוֹדִי הִנֵּה זֶה בָּא מְדַלֵּג עַל הֶהָרִים מְקַפֵּץ עַל הַגְּבָעוֹת׃

בָּאתִי לְגַנִּי אֲחֹתִי כַלָּה אָרִיתִי מוֹרִי עִם בְּשָׂמִי אָכַלְתִּי יַעְרִי עִם דִּבְשִׁי שָׁתִיתִי יֵינִי עִם חֲלָבִי אִכְלוּ רֵעִים שְׁתוּ וְשִׁכְרוּ דּוֹדִים׃

וזהו סוד והאכלתיך נחלת יעקב אביך

זאח"כ יאמר זה המאמר מהזוהר המסוגל לנשמה המדבר בכבוד סעודה זו :

תא חזי בכל שתא יומי דשבתא כד מטא שעתא דצלותא דמנחה דינא תקיפא שלטא וכל דינין מתערין אבל ביומא דשבתא כד מטא עדן דצלותא דמנחה רעוא דרעוין אשתכח ועתיקא קדישא גליא רצון דיליה וכל דינין מתכפיין ומשתכח רעותא וחידו בכולא ובהאי רצון אסתלק משה נביאה מהימנא קדישא מעלמא בגין למנדע דלא בדינא אסתלק והיא שעתא ברצון דעתיקא קדישא נפיק נשמתיה ואתטמר ביה בגין כך ולא ידע איש את קבורתו כתיב מה עתיקא קדישא טמירא מכל טמירין ולא ידעין עלאין ותתאין אוף הכי האי נשמתא דאתטמר בהאי רצון דאתגליא בשעתא דצלותא דמנחה דשבתא כתיב ולא ידע איש את קבורתו והוא טמיר מכל טמירין דעלמא ודינא לא שלטא ביה זכאה חולקיה דמשה, תאנא בהאי יומא דאורייתא מתעטרא ביה מתעטרא בכולא בכל אינון פקודין בכל אינון גזרין ועונשין בשבעין ענפין דנהורא דנהרין מכל סטרא וסטרא מאן חמי ענפין דנפקין מכל ענפא וענפא חמשא קיימין בגו אילנא כולהו ענפין בהו אחידן מאן חמי אינון תרעין דמתפתחין בכל סטר וסטר כולהו מזהרין ונהרין בההוא נהורא דנפיק ולא פסק קל כרוזא נפיק אתערו קדישי עליונין אתערו עמא קדישא דאתבחר*) לעילא ותתא אתערו חדוותא לקדמות מאריכון אתערו בחדוותא שלימתא אזדמנו בתלת חדוון דתלת אבהן אזדמנו לקדמות מהימנותא דחדווא דכל חדוותא זכאה חולקיכון ישראל קדישין בעלמא דין ובעלמא דאתי. אמר רבי יהודה הכי הוא וודאי ועל דא כתיב זכור את יום השבת לקדשו וכתיב קדושים תהיו כי קדוש אני יי. וכתיב וקראת לשבת ענג ולקדוש יי מכובד תאנא בהאי יומא כל נשמתהון דצדיקיא מתעדנין בתפנוקי עתיקא קדישא סתימא דכל סתימין ורוחא חדא מענוגא דההוא עתיקא מתפשטא בכולהו עלמין וסלקא ונחתא ומתפשטא לכולהו בני קדישין לכולהו נטורי אורייתא ונייחין בנייחא שלים ומתנשי מכולהו כל רוגזין כל דינין וכל פולחנין קשין הדא הוא דכתיב ביום הניח יי לך מעצבך ומרגזך ומן העבודה הקשה בגין כך שקיל שבתא לקבל אורייתא וכל דנטיר שבתא כאלו נטיר אורייתא כולה וכתיב אשרי אנוש יעשה זאת ובן אדם יחזיק בה שומר שבת מחללו ושומר ידו מעשות כל רע אשתמע דמאן דנטיר שבת כמאן דנטיר אורייתא כולה : ברוך יי לעולם. אמן ואמן.

ואחר כך אומרים זה ,

אתקינו סעודתא דמהימנותא שלימתא חדותא דמלכא קדישא : אתקינו סעודתא

*) קאי על זמן מתן תורה על הר סיני

דְמַלְכָּא. דָא הִיא סְעוּדָתָא דִזְעֵיר אַנְפִּין וְעַתִּיקָ
קַדִּישָׁא וַחֲקַל תַּפּוּחִין קַדִּישִׁין אַתְיָן לְסַעֲדָא בַּהֲדֵיהּ
בְּנֵי הֵיכְלָא דִכְסִיפִין. לְמֶחֱזֵי זִיו דִזְעֵיר אַנְפִּין:
יְהוֹן הָכָא בְּהַאי תַּכָּא דְבֵיהּ מַלְכָּא בְגִילוּפִין:
צְבוּ לַחֲדָא. בְּהַאי וַעֲדָא. בְּגוֹ עִירִין וְכָל גַּדְפִין:
חֲדוּ הַשְׁתָּא. בְּהַאי שַׁעְתָּא. דְבֵיהּ רַעֲוָא וְלֵית זַעְפִין
קְרִיבוּ לִי. חֲזוּ חֵילִי. דְלֵית דִּינִין דִתְקִיפִין:
לְבַר נַטְלִין. וְלָא עָאלִין:
וְהָא אַזְמִין עַתִּיק יוֹמִין. לְמִנְחָה (לְמִצְחָא) עֲדֵי יְהוֹ
חַלְפִין:
רְעוּ דִילֵיהּ. דְגַלֵּי לֵיהּ. לְבַטָּלָא בְּכָל קְלִיפִין:
יְשַׁוֵּי לוֹן בְּנוּקְבֵיהוֹן. וְיִטַּמְרוּן בְּגוֹ כֵפִין:
אֲרֵי הַשְׁתָּא בְּמִנְחָתָא. בְּחֶדְוָתָא דִזְעֵיר אַנְפִּין:

ואח"כ אומרים מזמור לדוד ס' רועי לא אחסר וכו'.

וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה אִכְלוּהוּ הַיּוֹם כִּי שַׁבָּת הַיּוֹם לַיְיָ הַיּוֹם לֹא תִמְצָאוּהוּ בַּשָּׂדֶה: רְא
כִּי יְיָ נָתַן לָכֶם הַשַּׁבָּת עַל כֵּן הוּא נוֹתֵן לָכֶם בַּיּוֹם הַשִּׁשִּׁי לֶחֶם יוֹמָיִ
שְׁבוּ אִישׁ תַּחְתָּיו אַל יֵצֵא אִישׁ מִמְּקוֹמוֹ בַּיּוֹם הַשְּׁבִיעִי: וַיִּשְׁבְּתוּ הָעָם בַּיּוֹ
הַשְּׁבִיעִי: על כן ברך וכו'

וקודם אכילה יאמר זה:

הִנֵּה אָנֹכִי בָּא לְקַיֵּם מִצְוַת סְעוּדָה שְׁלִישִׁית שֶׁל שַׁבָּת נֶגֶד יַעֲקֹב אָב שֶׁל הֶמוֹן
שִׁבְעִים נֶפֶשׁ בִּזְכוּתוֹ נִנְצַל מִמִּלְחֶמֶת גּוֹג וּמָגוֹג וִיקֻיַּם בָּנוּ מִקְרָא שֶׁכָּתוּב
וְהַאֲכַלְתִּיךָ נַחֲלַת יַעֲקֹב אָבִיךָ נַחֲלָה בְּלִי מְצָרִים וּבְכֵן בְּכֹחַ סְגוּלוֹת שָׁלֹשׁ סְעוּדוֹת
אֵלּוּ יִתּוּקַן פְּגָמֵינוּ בִּסְעוּדוֹת הָרְשׁוּת וּמַאֲכָלוֹת אֲסוּרוֹת: ויהי נועם וכו'

ויסלים סעודתו כיד ה' הטובה עליו ויטול ידיו במים אחרונים ויאמר זה:

יְדֵי אַסְחֵי אֲנָא לְגַבֵּי חַד מָנָא לְסִטְרָא חוֹרִינָא דְלֵית בָּהּ מַמָּשָׁא:
אַזַמֵּן בִּתְלָתָא בְּכָסָא דְבִרְכָתָא. לְעִילַת עִילָתָא עַתִּיקָא קַדִּישָׁא:

ואח"כ יברך ברכת המזון ואחר הסעודה יאמר זה:

אשלימו סעודתא דא דמהימנותא שלימתא דזרעא קדישא דישראל:

כל הברכות הנזכרים הם יעבדוך עמים שנתקיימו ביוסף שהשתחוו לו אחיו והמצריים וכן ומלכות גוים רבים ומשלת בגוים כו' זאת היתה בימי הבית ובימי שלמה ואנו מזכירין אותם במוצאי שבתות לסימן ברכה לימי החול וכן כמה פסוקי ברכות אף שאינם עתה :

וְיִתֶּן לְךָ הָאֱלֹהִים מִטַּל הַשָּׁמַיִם וּמִשְׁמַנֵּי
הָאָרֶץ וְרֹב דָּגָן וְתִירוֹשׁ : יַעַבְדוּךָ
עַמִּים וְיִשְׁתַּחֲווּ לְךָ לְאֻמִּים*) הֱוֵה גְבִיר
לְאַחֶיךָ וְיִשְׁתַּחֲווּ לְךָ בְּנֵי אִמֶּךָ אֹרְרֶיךָ
אָרוּר וּמְבָרְכֶיךָ בָּרוּךְ : וְאֵל שַׁדַּי יְבָרֵךְ
אֹתְךָ וְיַפְרְךָ וְיַרְבֶּךָ וְהָיִיתָ לִקְהַל עַמִּים :
וְיִתֶּן לְךָ אֶת בִּרְכַּת אַבְרָהָם לְךָ וּלְזַרְעֲךָ
אִתָּךְ לְרִשְׁתְּךָ אֶת אֶרֶץ מְגֻרֶיךָ אֲשֶׁר נָתַן
אֱלֹהִים לְאַבְרָהָם : מֵאֵל אָבִיךָ וְיַעְזְרֶךָּ
וְאֵת שַׁדַּי וִיבָרְכֶךָּ בִּרְכֹת שָׁמַיִם מֵעָל
בִּרְכֹת תְּהוֹם רֹבֶצֶת תָּחַת בִּרְכֹת שָׁדַיִם
וָרָחַם : בִּרְכֹת אָבִיךָ גָּבְרוּ עַל בִּרְכֹת
הוֹרַי עַד תַּאֲוַת גִּבְעֹת עוֹלָם תִּהְיֶיןָ לְרֹאשׁ
יוֹסֵף וּלְקָדְקֹד נְזִיר אֶחָיו : וַאֲהֵבְךָ וּבֵרַכְךָ
וְהִרְבֶּךָ וּבֵרַךְ פְּרִי בִטְנְךָ וּפְרִי אַדְמָתֶךָ
דְּגָנְךָ וְתִירֹשְׁךָ וְיִצְהָרֶךָ שְׁגַר אֲלָפֶיךָ
וְעַשְׁתְּרֹת צֹאנֶךָ עַל הָאֲדָמָה אֲשֶׁר נִשְׁבַּע

*)הברכה זו אמר יצחק ליעקב בנו קודם מותו ואינו נוגעת לנו עתה.

לאבותיך

לַאֲבֹתֶיךָ לָתֶת לָךְ: בָּרוּךְ תִּהְיֶה מִכָּל
הָעַמִּים*) לֹא יִהְיֶה בְךָ עָקָר וַעֲקָרָה
וּבִבְהֶמְתֶּךָ: וְהֵסִיר יְיָ מִמְּךָ כָּל חֹלִי
וְכָל מַדְוֵי מִצְרַיִם הָרָעִים אֲשֶׁר יָדַעְתָּ לֹא
יְשִׂימָם בָּךְ וּנְתָנָם בְּכָל שֹׂנְאֶיךָ:

הַמַּלְאָךְ הַגֹּאֵל אֹתִי מִכָּל רָע יְבָרֵךְ אֶת הַנְּעָרִים
וְיִקָּרֵא בָהֶם שְׁמִי וְשֵׁם אֲבֹתַי אַבְרָהָם
וְיִצְחָק וְיִדְגּוּ לָרֹב בְּקֶרֶב הָאָרֶץ: יְיָ אֱלֹהֵיכֶם הִרְבָּה
אֶתְכֶם וְהִנְּכֶם הַיּוֹם כְּכוֹכְבֵי הַשָּׁמַיִם לָרֹב: יְיָ אֱלֹהֵי
אֲבוֹתֵיכֶם יֹסֵף עֲלֵיכֶם כָּכֶם אֶלֶף פְּעָמִים וִיבָרֵךְ
אֶתְכֶם כַּאֲשֶׁר דִּבֶּר לָכֶם:

בָּרוּךְ אַתָּה בָּעִיר וּבָרוּךְ אַתָּה בַּשָּׂדֶה: בָּרוּךְ
אַתָּה בְּבֹאֶךָ וּבָרוּךְ אַתָּה בְּצֵאתֶךָ: בָּרוּךְ
טַנְאֲךָ וּמִשְׁאַרְתֶּךָ: בָּרוּךְ פְּרִי בִטְנְךָ וּפְרִי אַדְמָתְךָ
וּפְרִי בְהֶמְתֶּךָ שְׁגַר אֲלָפֶיךָ וְעַשְׁתְּרוֹת צֹאנֶךָ: יְצַו
יְיָ אִתְּךָ אֶת הַבְּרָכָה בַּאֲסָמֶיךָ וּבְכֹל מִשְׁלַח יָדֶךָ
וּבֵרַכְךָ בָּאָרֶץ אֲשֶׁר יְיָ אֱלֹהֶיךָ נֹתֵן לָךְ: יִפְתַּח יְיָ
לְךָ אֶת אוֹצָרוֹ הַטּוֹב אֶת הַשָּׁמַיִם לָתֵת מְטַר אַרְצְךָ
בְּעִתּוֹ וּלְבָרֵךְ אֵת כָּל מַעֲשֵׂה יָדֶיךָ וְהִלְוִיתָ גּוֹיִם*)
רַבִּים וְאַתָּה לֹא תִלְוֶה: כִּי יְיָ אֱלֹהֶיךָ בֵּרַכְךָ כַּאֲשֶׁר
דִּבֶּר לָךְ וְהַעֲבַטְתָּ גּוֹיִם*) רַבִּים וְאַתָּה לֹא תַעֲבֹט

*) לפי הפשט הפסוק הזה קאי על העמים שהיו אז בארץ כנען.
*) קאי על ז' אומות יושבי כנען.

וּמָשַׁלְתָּ בְּגוֹיִם רַבִּים וּבְךָ לֹא יִמְשׁוֹלוּ*) : אַשְׁרֶיךָ יִשְׂרָאֵל מִי כָמוֹךָ עַם נוֹשַׁע בַּיְיָ מָגֵן עֶזְרֶךָ וַאֲשֶׁר חֶרֶב גַּאֲוָתֶךָ וְיִכָּחֲשׁוּ אוֹיְבֶיךָ לָךְ וְאַתָּה עַל בָּמוֹתֵימוֹ תִדְרוֹךְ :

מָחִיתִי כָעָב פְּשָׁעֶיךָ וְכֶעָנָן חַטֹּאתֶיךָ שׁוּבָה אֵלַי כִּי גְאַלְתִּיךָ. רָנּוּ שָׁמַיִם כִּי עָשָׂה יְיָ הָרִיעוּ תַּחְתִּיּוֹת אָרֶץ : פִּצְחוּ הָרִים רִנָּה יַעַר וְכָל עֵץ בּוֹ . כִּי גָאַל יְיָ יַעֲקֹב וּבְיִשְׂרָאֵל יִתְפָּאָר : גּוֹאֲלֵנוּ יְיָ צְבָאוֹת שְׁמוֹ קְדוֹשׁ יִשְׂרָאֵל :

יִשְׂרָאֵל נוֹשַׁע בַּיְיָ תְּשׁוּעַת עוֹלָמִים לֹא תֵבוֹשׁוּ וְלֹא תִכָּלְמוּ עַד עוֹלְמֵי עַד : וַאֲכַלְתֶּם אָכוֹל וְשָׂבוֹעַ וְהִלַּלְתֶּם אֶת שֵׁם יְיָ אֱלֹהֵיכֶם אֲשֶׁר עָשָׂה עִמָּכֶם לְהַפְלִיא וְלֹא יֵבֹשׁוּ עַמִּי לְעוֹלָם : וִידַעְתֶּם כִּי בְקֶרֶב יִשְׂרָאֵל אָנִי וַאֲנִי יְיָ אֱלֹהֵיכֶם וְאֵין עוֹד וְלֹא יֵבֹשׁוּ עַמִּי לְעוֹלָם : וּפְדוּיֵי יְיָ יְשׁוּבוּן וּבָאוּ צִיּוֹן בְּרִנָּה וְשִׂמְחַת עוֹלָם עַל רֹאשָׁם שָׂשׂוֹן וְשִׂמְחָה יַשִּׂיגוּ וְנָסוּ יָגוֹן וַאֲנָחָה . כִּי בְשִׂמְחָה תֵצֵאוּ וּבְשָׁלוֹם תּוּבָלוּן הֶהָרִים וְהַגְּבָעוֹת יִפְצְחוּ לִפְנֵיכֶם רִנָּה וְכָל עֲצֵי הַשָּׂדֶה יִמְחֲאוּ כָף . הִנֵּה אֵל יְשׁוּעָתִי אֶבְטַח וְלֹא אֶפְחָד כִּי עָזִּי וְזִמְרָת יָהּ יְיָ וַיְהִי לִי לִישׁוּעָה : וּשְׁאַבְתֶּם מַיִם בְּשָׂשׂוֹן מִמַּעַיְנֵי הַיְשׁוּעָה : וַאֲמַרְתֶּם בַּיּוֹם הַהוּא הוֹדוּ לַיְיָ קִרְאוּ בִשְׁמוֹ הוֹדִיעוּ בָעַמִּים

*) קפי על ו' סומות יוסבי כופן

עֲלִילוֹתָיו הַזְכִּירוּ כִּי נִשְׂגָּב שְׁמוֹ זַמְּרוּ יְיָ כִּי גֵאוּת
עָשָׂה מוּדַעַת זֹאת בְּכָל הָאָרֶץ: צַהֲלִי וָרֹנִּי יוֹשֶׁבֶת
צִיּוֹן כִּי גָדוֹל בְּקִרְבֵּךְ קְדוֹשׁ יִשְׂרָאֵל: וְאָמַר בַּיּוֹם
הַהוּא הִנֵּה אֱלֹהֵינוּ זֶה קִוִּינוּ לוֹ וְיוֹשִׁיעֵנוּ זֶה יְיָ קִוִּינוּ
לוֹ נָגִילָה וְנִשְׂמְחָה בִּישׁוּעָתוֹ:
מ"פ
בֵּית יַעֲקֹב לְכוּ וְנֵלְכָה בְּאוֹר יְיָ. וְהָיָה אֱמוּנַת
עִתֶּיךָ חוֹסֶן יְשׁוּעוֹת חָכְמַת וָדָעַת יִרְאַת יְיָ
הִיא אוֹצָרוֹ: וַיְהִי דָוִד לְכָל דְּרָכָיו מַשְׂכִּיל וַיְיָ עִמּוֹ:
פָּדָה בְשָׁלוֹם נַפְשִׁי מִקְּרָב לִי כִּי בְרַבִּים הָיוּ עִמָּדִי:
וַיֹּאמֶר הָעָם אֶל שָׁאוּל הֲיוֹנָתָן יָמוּת אֲשֶׁר עָשָׂה
הַיְשׁוּעָה הַגְּדוֹלָה הַזֹּאת בְּיִשְׂרָאֵל חָלִילָה חַי יְיָ אִם
יִפּוֹל מִשַּׂעֲרַת רֹאשׁוֹ אַרְצָה כִּי עִם אֱלֹהִים עָשָׂה
הַיּוֹם הַזֶּה וַיִּפְדּוּ הָעָם אֶת יוֹנָתָן וְלֹא מֵת. וּפְדוּיֵי יְיָ
יְשׁוּבוּן וּבָאוּ צִיּוֹן בְּרִנָּה וְשִׂמְחַת עוֹלָם עַל רֹאשָׁם
שָׂשׂוֹן וְשִׂמְחָה יַשִּׂיגוּן וְנָסוּ יָגוֹן וַאֲנָחָה: הָפַכְתָּ מִסְפְּדִי
לְמָחוֹל לִי פִּתַּחְתָּ שַׂקִּי וַתְּאַזְּרֵנִי שִׂמְחָה. וְלֹא אָבָה
יְיָ אֱלֹהֶיךָ לִשְׁמוֹעַ אֶל בִּלְעָם וַיַּהֲפֹךְ יְיָ אֱלֹהֶיךָ לְּךָ
אֶת הַקְּלָלָה לִבְרָכָה כִּי אֲהֵבְךָ יְיָ אֱלֹהֶיךָ: אָז
תִּשְׂמַח בְּתוּלָה בְּמָחוֹל וּבַחוּרִים וּזְקֵנִים יַחְדָּיו
וְהָפַכְתִּי אֶבְלָם לְשָׂשׂוֹן וְנִחַמְתִּים וְשִׂמַּחְתִּים מִיגוֹנָם:
בּוֹרֵא נִיב שְׂפָתָיִם שָׁלוֹם שָׁלוֹם לָרָחוֹק וְלַקָּרוֹב
אָמַר יְיָ וּרְפָאתִיו: וְרוּחַ לָבְשָׁה אֶת עֲמָשַׂי

רֹאשׁ הַשָּׁלִשִׁים לְךָ דָוִיד וְעִמְּךָ בֶן יִשַׁי שָׁלוֹם שָׁלוֹם לְךָ וְשָׁלוֹם לְעוֹזְרֶךָ כִּי עֲזָרְךָ אֱלֹהֶיךָ וַיְקַבְּלֵם דָּוִיד וַיִּתְּנֵם בְּרָאשֵׁי הַגְּדוּד: וַאֲמַרְתֶּם כֹּה לֶחָי וְאַתָּה שָׁלוֹם וּבֵיתְךָ שָׁלוֹם וְכֹל אֲשֶׁר לְךָ שָׁלוֹם: יְיָ עוֹז לְעַמּוֹ יִתֵּן יְיָ יְבָרֵךְ אֶת עַמּוֹ בַשָּׁלוֹם:

אָמַר רַבִּי יוֹחָנָן בְּכָל מָקוֹם שֶׁאַתָּה מוֹצֵא גְּדוּלָּתוֹ שֶׁל הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא שָׁם אַתָּה מוֹצֵא עַנְוְתָנוּתוֹ דָּבָר זֶה כָּתוּב בַּתּוֹרָה וְשָׁנוּי בַּנְּבִיאִים וּמְשׁוּלָּשׁ בַּכְּתוּבִים:

כָּתוּב בַּתּוֹרָה כִּי יְיָ אֱלֹהֵיכֶם הוּא אֱלֹהֵי הָאֱלֹהִים וַאֲדוֹנֵי הָאֲדוֹנִים הָאֵל הַגָּדוֹל הַגִּבּוֹר וְהַנּוֹרָא אֲשֶׁר לֹא יִשָּׂא פָנִים וְלֹא יִקַּח שׁוֹחַד· וּכְתִיב בַּתְרֵיהּ עוֹשֶׂה מִשְׁפַּט יָתוֹם וְאַלְמָנָה וְאוֹהֵב גֵּר לָתֶת לוֹ לֶחֶם וְשִׂמְלָה: שָׁנוּי בַּנְּבִיאִים דִּכְתִיב כִּי כֹה אָמַר רָם וְנִשָּׂא שׁוֹכֵן עַד וְקָדוֹשׁ שְׁמוֹ מָרוֹם וְקָדוֹשׁ אֶשְׁכּוֹן וְאֶת דַּכָּא וּשְׁפַל רוּחַ לְהַחֲיוֹת רוּחַ שְׁפָלִים וּלְהַחֲיוֹת לֵב נִדְכָּאִים· מְשֻׁלָּשׁ בַּכְּתוּבִים דִּכְתִיב שִׁירוּ לֵאלֹהִים זַמְּרוּ שְׁמוֹ סֹלּוּ לָרוֹכֵב בָּעֲרָבוֹת בְּיָהּ שְׁמוֹ וְעִלְזוּ לְפָנָיו: וּכְתִיב בַּתְרֵיהּ אֲבִי יְתוֹמִים וְדַיַּן אַלְמָנוֹת אֱלֹהִים בִּמְעוֹן קָדְשׁוֹ: יְהִי יְיָ אֱלֹהֵינוּ עִמָּנוּ כַּאֲשֶׁר הָיָה עִם אֲבוֹתֵינוּ אַל יַעַזְבֵנוּ וְאַל יִטְּשֵׁנוּ: וְאַתֶּם הַדְּבֵקִים בַּייָ אֱלֹהֵיכֶם חַיִּים כֻּלְּכֶם הַיּוֹם: כִּי נִחַם יְיָ צִיּוֹן נִחַם כָּל חָרְבוֹתֶיהָ: וַיָּשֶׂם מִדְבָּרָהּ כְּעֵדֶן וְעַרְבָתָהּ כְּגַן יְיָ שָׂשׂוֹן וְשִׂמְחָה יִמָּצֵא בָהּ תּוֹדָה וְקוֹל זִמְרָה: יְיָ חָפֵץ לְמַעַן צִדְקוֹ יַגְדִּיל תּוֹרָה וְיַאְדִּיר: שיר המעלות, אשרי כל ירא ה' וגו'

זמירות למוצאי שבת

בְּמוֹצָאֵי יוֹם מְנוּחָה · הַמְצִיא לְעַמְּךָ רְוָחָה · שְׁלַח תִּשְׁבִּי לְנֶאֱנָחָה וְנָס יָגוֹן וַאֲנָחָה · יְאַתָה לְךָ צוּרִי · לְקַבֵּץ עַם מְפוֹזָרִי:

עֵת דּוֹרִים תְּעוֹרֵר אֵל לְמַלֵּט עַם אֲשֶׁר שׁוֹאֵל· רְאוֹת טוּבְךָ בְּבוֹא

גּוֹאֵל לְשֶׂה פְזוּרָה נִדָּחָה ׃ קְרָא יֶשַׁע לְעַם נִרְדָּה · אֵל דָּגוּל מֵרְבָבָה
תְּהִי הַשָּׁבוּעַ הַבָּאָה לִישׁוּעָה וְלִרְוָחָה · בַּת צִיּוֹן הַשְּׁכוּלָה אֲשֶׁר הִיא
הַיּוֹם גְּעוּלָה ׃ מְהֵרָה תִּהְיֶה בְּעוּלָה בְּאֵם הַבָּנִים שְׂמֵחָה ׃ מַעְיָנוֹת
אֲזַי יְזוּבוּן וּפְדוּיֵי יְיָ יְשׁוּבוּן · וּמֵי יֶשַׁע יִשְׁאָבוּן וְהַצָּרָה נִשְׁכָּחָה ׃ נְחֵה
עַמְּךָ כְּאָב רַחֲמָן יְצַפְצְפוּ עַם לֹא אַלְמָן · דְּבַר יְיָ אֲשֶׁר נֶאֱמָן בַּהֲקִימְךָ
הַבְטָחָה ׃ וִידִידִים פְּלֵיטֵי חֶרֶץ נְגִינָתָם יִפְצְחוּ בְמֶרֶץ בְּלִי צְוָחָה וּבְלִי
פֶרֶץ · אֵין יוֹצֵאת וְאֵין צְוָחָה ׃ יְהִי הַחוֹדֶשׁ הַזֶּה כִּנְבוּאַת אֲבִי חוֹזֶה
וְיִשָּׁמַע בְּבַיִת זֶה · קוֹל שָׂשׂוֹן וְקוֹל שִׂמְחָה · חָזָק יְמַלֵּא מִשְׁאֲלוֹתֵינוּ
אַמִּיץ יַעֲשֶׂה בַּקָּשָׁתֵנוּ וְהוּא יִשְׁלַח בְּמַעֲשֵׂה יָדֵינוּ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה ׃
בְּמוֹצָאֵי יוֹם גִּילָה שִׁמְךָ נוֹרָא עֲלִילָה · שְׁלַח תִּשְׁבִּי לְעַם סְגוּלָה רֶוַח
שָׂשׂוֹן וְצָהֳלָה ׃ קוֹל צָהֳלָה וְרִנָּה שְׂפָתֵינוּ אָז תְּרַנֵּנָה · אָנָּא יְיָ הוֹשִׁיעָה
נָּא · אָנָּא יְיָ הַצְלִיחָה נָּא ׃

חָרֵשׁ שְׂשׂוֹנִי אֵל נָא וְהָבִיא אֶת אֵלִיָּהוּ הַנָּבִיא ׃ אַמֵּץ וְחַזֵּק רִפְיוֹן יָדַי
בָּרֵךְ מְלַאכְתִּי וְכָל מַעֲבָדַי · גּוֹאֲלִי זְכוֹר עָנְיִי וּמְרוּדַי דַּרְכְּךָ
הַטּוֹב תָּקֵם לְעוֹדְרֵי הָרֵץ וּשְׁלַח וְשַׂמַּח לְבָבִי את אליהו הנביא ׃ וָעֵד וְהָכֵן
דֵּי סִפּוּקִי זְמַן מְזוֹנִי וְלֶחֶם חֻקִּי טוּבְךָ תַּשְׂבַּע עוֹלָלַי וְיוֹנְקַי יָבֹא מְשִׁיחִי
לְעִיר מוֹשָׁבִי את אליהו הנביא ׃ כּוֹנֵן לְעַם זוּ צוּרִי צוּר לַחֲבוֹשׁ לֶחֶם
לֶאֱכוֹל וּבֶגֶד לִלְבּוֹשׁ מְשַׂנְאַי*) יֶחֱזֶה יֵרָא וְיֵבוֹשׁ נְוֵה הַר שֵׂעִיר בְּקָרוֹב
תִּכְבּוֹשׁ שְׂשׂוֹנִי יִגְדַּל בִּרְאוֹת סְבִיבַי את אליהו הנביא ׃ פְּדוּתְךָ לְעַמְּךָ
בְּקָרוֹב תְּגַלֶּה · צִיּוֹן תְּמַלֵּא מֵעַם אֵלֶּה · קִרְיַת מֶלֶךְ רָב אָז נַעֲלֶה · שַׁכֵּן
תְּשַׁכֵּן בְּתוֹךְ עַם צְבִי ׃ את אליהו הנביא

אָגִיל וְאֶשְׂמַח בִּלְבָבִי בִּרְאוֹתִי כִּי מֵאוֹיְבַי*) תָּרִיב רִיבִי וּלְצִיּוֹן
גּוֹאֵל תָּבִיא · אִישׁ צֶמַח תַּצְמִיחַ אֵלִיָּהוּ הַנָּבִיא וּמֶלֶךְ הַמָּשִׁיחַ ׃
לָכֵן בְּעֵת יַעֲלֶה גּוֹי אֶחָד וְאוֹרְחוֹתָיו יַצְלִיחַ ׃ אליהו עוֹד מִמִּזְרָח לְמַעֲרָב
עַל אוֹיְבָיו יַצְרִיחַ ׃ אליהו יְטוּר נָפִישׁ וָקֵדְמָה מִשְׁמָע וְדוּמָה גּוֹנְסוּ נֶגְבָּה
וְיָמָּה אֲשֶׁר אֶתְכֶם יַבְרִיחַ ׃ אליהו רָנּוּ כָּל עוֹבְרֵי אֹרַח כִּי הִנֵּה רַעֲנָן
אֶזְרָח · אוֹרוֹ זָרַח קָנָה כַּפְתּוֹר וָפֶרַח · עַל הַר צִיּוֹן יַפְרִיחַ ׃ אליהו

אֱלֹהִים יִסְעָדֵנוּ בְּרָכָה בִּמְאוֹדֵנוּ וְזֶבֶד טוֹב יִזְבְּדֵנוּ בְּכָל מִשְׁלַח
יָדֵינוּ אֱלֹהִים יִסְעָדֵנוּ ׃ בְּיוֹם רִאשׁוֹן לִמְלָאכָה יְצַו אִתָּנוּ
בְּרָכָה וְיוֹם הַשֵּׁנִי כָּכָה יַמְתִּיק אֶת סוֹרֵנוּ ׃ אלהים רַבָּה צְבָאֵי יִשְׁעִי

*) קיינו הסטן

בִּשְׁלִישִׁי וּבָרְבִיעִי וּבַחֲמִישִׁי אַךְ לֹא בְּעִי יְשַׁלַּח אֶת פּוֹדֵנוּ : אלהים
הָכֵן טְבוֹחַ טֶבַח בְּיוֹם הַשִּׁשִּׁי זֶבַח קֹדֶשׁ הִלּוּל וְשֶׁבַח עַל כָּל
מַחֲמַדֵּנוּ : אלהים מַעֲדַנִּים לְנַפְשֵׁנוּ נִתַּן בְּיוֹם קָדְשֵׁנוּ וְרַעֲנָנָה עַרְשֵׂנוּ
וְלַיְלָה אוֹר בַּעֲדֵנוּ : אלהים יסעדנו

אֵלִי חִישׁ גּוֹאֲלִי עַבְדְּךָ יַשְׂכִּילִי מְבַשֵּׂר טוֹב אֵלִי אֶת אֵלִיָּהוּ הַנָּבִיא :
נָאווּ עַל הֶהָרִים שְׁלוּחֵי יוֹצֵר הָרִים וְרַגְלֵי הַמְבַשְּׂרִים בֶּאֱמוֹר
שׁוּבִי שׁוּבִי : אלי מַלְכֵּךְ יָבֹא לָךְ יָפָה אַתְּ כּוּלָּךְ וְרַעְיָתִי לְמוֹלְכֵךְ גִּלְעָדִי
הַתִּשְׁבִּי ; אלי נוֹפֶת תִּטּוֹפְנָה שִׂפְתֵי בְּנֵי יוֹנָה כִּי בָא עֵת לְחֶנְנָהּ צִיּוֹן
נַחֲלַת צְבִי ; אלי חיש גואלי

אַדִּיר אָיוֹם וְנוֹרָא · בַּצַּר לִי לְךָ אֶקְרָא · יְיָ לִי וְלֹא אִירָא : גְּדוֹר
פִּרְצַת הֵיכָלִי · דָּגוּל מַהֵר חַכְלִילִי · יְיָ הֱיֵה עוֹזֵר לִי : הֵן
אַתָּה תִקְוָתִי · וְלִישׁוּעָתְךָ קִוִּיתִי · יְיָ עוֹז יְשׁוּעָתִי : זַךְ וּנְקִי כַּפַּיִם ·
חוֹן פּוֹרְשֵׂי כְנָפַיִם · יְיָ אֶרֶךְ אַפַּיִם : טוּבְךָ תָּחִישׁ לְעַמֶּךָ · יְהִי עָלֵינוּ
כְּנָאֳמֶךָ · יְיָ עֲשֵׂה לְמַעַן שְׁמֶךָ : כּוֹנֵן בֵּית מְכוֹנֶךָ · לְהַרְבִּיץ בּוֹ צֹאנֶךָ ·
יְיָ בְּאוֹר פָּנֶיךָ : מִפַּחַד לְהַצִּילִי · נַהֲלֵנִי לְצִיּוֹן קֹדֶשׁ גּוֹרָלִי · יְיָ שְׁמַע
בְּקוֹלִי ; סְעוֹד וּסְמוֹךְ לְנִמְהָרִים · עֲזוֹר נָא אֶת הַנִּשְׁאָרִים : יְיָ יוֹצֵר
הָרִים : יְיָ עוֹשֵׂה חֲזִיזִים : קָרֵב קֵץ נֶחָמָה · רַחֵם אוֹם לֹא רוּחָמָה ·
יְיָ אִישׁ מִלְחָמָה · שְׁכוֹן כְּמֵאָז בְּאָהֳלֵינוּ · תָּמִיד אַל מְחוֹלְלֵנוּ : יְיָ
מַלְכֵּנוּ הוּא יוֹשִׁיעֵנוּ :

אִישׁ חָסִיד הָיָה בְּלִי מָזוֹן וּמִחְיָה : בְּבֵיתוֹ עוֹסֵק מַלְבּוּשׁ · וְאֵין בֶּגֶד
לִלְבּוֹשׁ · גּוֹנֵן בַּחֲשׁוּבָה אִשָּׁה וְגַם בְּבָנִים חֲמִשָּׁה : דִּבְּרָה
לוֹ הָאִשָּׁה יוֹתֵר אֵין לְהִתְיָאֲשָׁה : הַמִּבְּלִי לֶחֶם לֶאֱכוֹל בְּעֵרוֹם וּבְחוֹסֶר
כֹּל : תּוֹרָה מָצָאתָ כִּי יָגַעְתָּ מַה נֹּאכַל מֵעַתָּה : זָהִיר כְּבַר נָשׁוּק הֲלֹא
תֵּצֵא לַשּׁוּק · הַנּוּן וְרַחוּם בִּמְרוֹמָיו אוּלַי יִגְמְלֵנוּ בְּרַחֲמָיו : טוֹב לְקוֹיָו
מַחְסֶה רְצוֹן יְרֵאָיו יַעֲשֶׂה · יָעֲצָת בְּדַעַת וּבְחָכְמָה · עֲצָתֵךְ בְּלִי
לְהַסְכִּימָה · כְּצֵאתִי לְבוֹשֶׁת וְלִכְלִימָה · מִבְּלִי כְּסוּת וְשַׂלְמָה · וְאֵין
בְּיָדִי לְפוֹרְטָה אֲפִילוּ שָׁוֶה פְּרוּטָה · מְהֵרָה וְשָׁאֲלָה מִשְּׁכֵנִים
מַלְבּוּשִׁים נָאִים מְתוּקָּנִים : נִלְבַּשׁ וְהִשְׁלִיךְ יְהָבוֹ עַל יְיָ אֲשֶׁר אֲהֵבוֹ :
סָחוּ יְלָדָיו בִּפְלוּלָם אַל יָשׁוּב דַּךְ נִכְלָם · עָבַר בַּשּׁוּק בְּסִבְרָתוֹ וְהִנֵּה
אֵלִיָּהוּ הַנָּבִיא לִקְרָאתוֹ · פָּץ לוֹ הַמְבַשֵּׂר בֶּאֱמֶת הַיּוֹם תִּתְעַשֵּׁר : צַוֵּנִי
בכל

בְּכָל כְּסוּרֶךָ כִּי הִנְנִי עַבְדֶּךָ· קְרָא לְמִי בְּרַעְתּוֹ קְנוֹת עֶבֶד אֵין כְּמוֹתוֹ· רָחַשׁ אֵיךְ יְשַׁנֶּה דִינוֹ· עֶבֶד לִמְכּוֹר אֶת אֲדוֹנוֹ· שָׁת לוֹ חָכְמָתוֹ בְּקִרְבּוֹ וְהֶחֱזִיק בּוֹ כְּמוֹ רַבּוֹ· תַּגָּר קְנָאוֹ בַּאֲהָבִים בִּשְׁמוֹנָה מֵאוֹת (אֶלֶף) זְהוּבִים תִּבְעוּ מַה מְּלַאכְתֶּךָ אִם בְּבִנְיַן חָכְמָתֶךָ: תַּכְלִית טְרַקְלִין וּפַלְטְרִין הֲרֵי אַתָּה בֶּן חוֹרִין· יוֹם רִאשׁוֹן בְּמִפְעָלִים· פָּעַל עִם פּוֹעֲלִים שׁוּעַ בַּחֲצִי הַלַּיְלָה עֲנֵנִי נוֹרָא עֲלִילָה: זָמַמְתִּי וְנִמְכַּרְתִּי לְהַעֲבִידִי לִכְבוֹדְךָ וְלֹא לִכְבוֹדִי· בּוֹרֵא עוֹלָם בְּקִנְיָן· הַשְׁלֵם זֶה הַבִּנְיָן· רַחֲמֶיךָ יִכְמְרוּ בַּחֲנִינָתִי· כִּי לְטוֹבָה כַּוָּנָתִי· מַלְאֲכֵי רַחֲמִים מִמְּעוֹנָתוֹ אָז הֵחֵלּוּ לִבְנוֹתוֹ· רַבּוּ בּוֹנֵי הַמְּלוּכָה וַתִּשְׁלַם כָּל הַמְּלָאכָה· דָּץ הַסּוֹחֵר בִּרְאוֹתוֹ כִּי נִגְמְרָה מְלַאכְתּוֹ· כְּלוּלַת מִגְדָּלִים נָאִים לְפִי עִנְיַן הַבַּנָּאִים: יִזָּכֵר לְךָ עַתָּה אֶתְמוֹל אֲשֶׁר דִּבַּרְתָּ· חָפְשִׁי בְּוַדַּאי וּבְבֵירוּר כְּנַמְתָּ לְעִנְיַן שִׁחְרוּר· זֶה קִיְּמוֹ בֶּאֱמֶת וּפָרַח לוֹ אִישׁ הָאֱמֶת:

אָמַר יְיָ לְיַעֲקֹב אַל תִּירָא עַבְדִּי יַעֲקֹב:

בָּחַר יְיָ בְּיַעֲקֹב אַ תִּ עַ:
גָּאַל יְיָ אֶת יַעֲקֹב אַ תִּ עַ:
דָּרַךְ כּוֹכָב מִיַּעֲקֹב אַ תִּ עַ:
הַבָּאִים יַשְׁרֵשׁ יַעֲקֹב אַ תִּ עַ:
וַיֵּרְדְּ מִיַּעֲקֹב אַ תִּ עַ:
זְכוֹר זֹאת לְיַעֲקֹב אַ תִּ עַ:
חֶדְוַת יְשׁוּעוֹת יַעֲקֹב אַ תִּ עַ:
טוֹבוּ אֹהָלֶיךָ יַעֲקֹב אַ תִּ עַ:
יוֹרוּ מִשְׁפָּטֶיךָ לְיַעֲקֹב אַ תִּ עַ:
כִּי לֹא נַחַשׁ בְּיַעֲקֹב אַ תִּ עַ:
לֹא הִבִּיט אָוֶן בְּיַעֲקֹב אַ תִּ עַ:
מִי מָנָה עֲפַר יַעֲקֹב אַ תִּ עַ:
נִשְׁבַּע יְיָ לְיַעֲקֹב אַ תִּ עַ:
סְלַח נָא לַעֲוֹן יַעֲקֹב אַ תִּ עַ:
עַתָּה הָשֵׁב שְׁבוּת יַעֲקֹב אַ תִּ עַ:
פָּדָה יְיָ אֶת יַעֲקֹב אַ תִּ עַ:
צַוֵּה יְשׁוּעוֹת יַעֲקֹב אַ תִּ עַ:
קוֹל קוֹל יַעֲקֹב אַ תִּ עַ:
רָנִּי וְשִׂמְחִי לְיַעֲקֹב אַ תִּ עַ:
שָׁב יְיָ אֶת שְׁבוּת יַעֲקֹב אַ תִּ עַ:
תִּתֵּן אֱמֶת לְיַעֲקֹב אַל תִּירָא עַבְדִּי יַעֲקֹב:

סדר הבדלה

הִנֵּה אֵל יְשׁוּעָתִי אֶבְטַח וְלֹא אֶפְחָד כִּי עָזִּי וְזִמְרָת יָהּ יְיָ וַיְהִי לִי לִישׁוּעָה: וּשְׁאַבְתֶּם מַיִם בְּשָׂשׂוֹן מִמַּעַיְנֵי הַיְשׁוּעָה: לַיְיָ הַיְשׁוּעָה עַל עַמְּךָ בִרְכָתֶךָ סֶּלָה: יְיָ צְבָאוֹת עִמָּנוּ מִשְׂגָּב לָנוּ אֱלֹהֵי יַעֲקֹב סֶלָה: לַיְּהוּדִים הָיְתָה אוֹרָה וְשִׂמְחָה וְשָׂשׂוֹן וִיקָר: כֵּן תִּהְיֶה

לנו

לנו כוס ישועות אשא ובשם יי אקרא :

ברוך אתה יי אלהינו מלך העולם בורא פרי הגפן :

ברוך אתה יי אלהינו מלך העולם בורא מיני בשמים :

ברוך אתה יי אלהינו מלך העולם בורא מאורי האש :

ברוך אתה יי אלהינו מלך העולם המבדיל בין קודש לחול בין אור לחושך בין ישראל לעמים*) בין יום השביעי לששת ימי המעשה : ברוך אתה יי המבדיל בין קודש לחול :

המבדיל בין קודש לחול . חטאתינו הוא ימחול . זרענו וכספנו ירבה כחול . וככוכבים בלילה : יום פנה כצל תומר . אקרא לאל עלי גומר . אומר שומר אתא בוקר וגם לילה : צדקתך כהר תבור . על חטאי עבור תעבור כיום אתמול כי יעבור ואשמורה בלילה : חלפה עונת מנחתי . מי יתן מנוחתי . יגעתי באנחתי . אשחה בכל לילה : קולי בל יונטל פתח לי שער המנוטל שראשי נמלא טל קווצותי רסיסי לילה : העתר נורא ואיום אשוע תנה פדיום בנשף בערב יום באישון לילה : קראתיך יה הושיעני אורח חיים תודיעני מדלות תבצעני מיום ועד לילה : טהר טנוף מעשי [illegible]ן יאמרו מכעיסי איה נא אלוה עושי הנותן זמירות בלילה : נחנו בידך כחומר סלח נא על קל וחומר יום ליום יביע אומר ולילה ללילה : המבדיל

אליהו הנביא אליהו הנביא אליהו הנביא במהרה יבא אלינו עם משיח בן דוד : איש אשר קנא לשם האל . איש בושר שלום על יד יקותיאל . איש גש ויכפר על בני ישראל אליהו : איש

*) חסר זה בספרים הקדמונים אשר את ה' לא ידעו .

דּוֹרוֹת שְׁנֵים עָשָׂר רָאוּ עֵינָיו · אִישׁ הַנִּקְרָא בַּעַל שֵׂעָר בְּסִמָּנָיו · אִישׁ
וְאֵזוֹר עוֹר אָזוּר בְּמָתְנָיו אליהו : אִישׁ זָעַף עַל עוֹבְדֵי חַמָּנִים · אִישׁ
חָשׁ וְנִשְׁבַּע מֵהְיוֹת גִּשְׁמֵי מְעוֹנִים · אִישׁ טַל וּמָטָר עָצַר שָׁלֹשׁ שָׁנִים :
אליהו אִישׁ יָצָא לִמְצוֹא לְנַפְשׁוֹ נַחַת · אִישׁ כִּלְכְּלוּהוּ הָעוֹרְבִים וְלֹא
מֵת לַשַּׁחַת · אִישׁ לְמַעֲנוֹ נִתְבָּרְכוּ כַּד וְצַפַּחַת אליהו : אִישׁ מוּסָרָיו
הִקְשִׁיבוּ כְּמֵהִים · אִישׁ נֶעֱנָה בָאֵשׁ מִשְּׁמֵי גְבוֹהִים · אִישׁ סָחוּ אַחֲרָיו
יְיָ הוּא הָאֱלֹהִים אליהו : אִישׁ עָתִיד לְהִשְׁתַּלֵּחַ מִשְּׁמֵי עֲרָבוֹת · אִישׁ
פָּקִיד עַל כָּל בְּשׂוֹרוֹת טוֹבוֹת · אִישׁ צִיר נֶאֱמָן לְהָשִׁיב לֵב בָּנִים עַל
אָבוֹת : אליהו אִישׁ קָרָא קַנֹּא קִנֵּאתִי לַייָ בְּתִפְאָרָה · אִישׁ רָכַב עַל
סוּסֵי אֵשׁ בִּסְעָרָה · אִישׁ שֶׁלֹּא טָעַם טַעַם מִיתָה וּקְבוּרָה אליהו : אִישׁ
תִּשְׁבִּי עַל שְׁמוֹ נִקְרָא · תַּצְלִיחֵנוּ עַל יָדוֹ בַּתּוֹרָה · תַּשְׁמִיעֵנוּ מִפִּיו
בְּשׂוֹרָה טוֹבָה · בִּמְהֵרָה תּוֹצִיאֵנוּ מֵאֲפֵלָה לְאוֹרָה אליהו : אַשְׁרֵי מִי
שֶׁרָאָה פָנָיו בַּחֲלוֹם · אַשְׁרֵי מִי שֶׁנָּתַן לוֹ שָׁלוֹם · וְהֶחֱזִיר לוֹ שָׁלוֹם · יְיָ
יְבָרֵךְ אֶת עַמּוֹ בַשָּׁלוֹם : אליהו

ככתוב הנה אנכי שולח לכם את אליהו הנביא לפני בא יום יי הגדול והנורא והשיב לב אבות על בנים ולב בנים על אבותם :

קידוש לבנה

הַלְלוּיָהּ הַלְלוּ אֶת יְיָ מִן הַשָּׁמַיִם הַלְלוּהוּ בַּמְּרוֹמִים : הַלְלוּהוּ כָל מַלְאָכָיו . הַלְלוּהוּ כָּל צְבָאָיו : הַלְלוּהוּ שֶׁמֶשׁ וְיָרֵחַ הַלְלוּהוּ כָּל כּוֹכְבֵי אוֹר : הַלְלוּהוּ שְׁמֵי הַשָּׁמָיִם וְהַמַּיִם אֲשֶׁר מֵעַל הַשָּׁמָיִם : יְהַלְלוּ אֶת שֵׁם יְיָ כִּי הוּא צִוָּה וְנִבְרָאוּ : וַיַּעֲמִידֵם לָעַד לְעוֹלָם חָק נָתַן וְלֹא יַעֲבוֹר :

הריני מוכן ומזומן לקיים המצוה לקדש הלבנה לשם יחוד קודשא בריך הוא ושכינתיה על ידי ההוא טמיר ונעלם בשם כל ישראל :

ויאשר רגליו ויראה ראיה אחת קודם שיתחיל לברך וכשיתחיל לברך לא יראה בה כלל

ברוך

ברוך אתה יי אלהינו מלך העולם
אשר במאמרו ברא שחקים
וברוח פיו כל צבאם חוק וזמן נתן
להם שלא ישנו את תפקידם ששים
ושמחים לעשות רצון קונם פועל
אמת שפעולתו אמת וללבנה אמר
שתתחדש עטרת תפארת לעמוסי
בטן שהם עתידים להתחדש
כמותה. ולפאר ליוצרם על שם
כבוד מלכותו: ברוך אתה יי
מחדש חדשים:

ג"פ ברוך יוצרך. ברוך עושך. ברוך
קונך. ברוך בוראך ורוקד ג"פ

ואומר כשם שאני רוקד כנגדך ואיני
יכול לנגוע בך כך לא יוכלו כל
אויבי לנגוע בי לרעה: ג"פ תפול

עֲלֵיהֶם אֵימָתָה וָפַחַד בִּגְדוֹל זְרוֹעֲךָ יִדְּמוּ כָּאָבֶן: ג"פ כָּאָבֶן יִדְּמוּ זְרוֹעֲךָ בִּגְדוֹל וָפַחַד אֵימָתָה עֲלֵיהֶם תִּפּוֹל:

ג"פ דָּוִד מֶלֶךְ יִשְׂרָאֵל חַי וְקַיָּם:

ג"פ שָׁלוֹם עֲלֵיכֶם: עֲלֵיכֶם שָׁלוֹם:

ג"פ סִימָן טוֹב וּמַזָּל טוֹב יְהֵא לָנוּ וּלְכָל יִשְׂרָאֵל אָמֵן:

קוֹל דּוֹדִי הִנֵּה זֶה בָּא מְדַלֵּג עַל הֶהָרִים מְקַפֵּץ עַל הַגְּבָעוֹת: דּוֹמֶה דוֹדִי לִצְבִי אוֹ לְעוֹפֶר הָאַיָּלִים הִנֵּה זֶה עוֹמֵד אַחַר כָּתְלֵנוּ מַשְׁגִּיחַ מִן הַחַלּוֹנוֹת מֵצִיץ מִן הַחֲרַכִּים:

שִׁיר לַמַּעֲלוֹת אֶשָּׂא עֵינַי אֶל הֶהָרִים מֵאַיִן יָבֹא עֶזְרִי: עֶזְרִי מֵעִם יְיָ עוֹשֵׂה שָׁמַיִם וָאָרֶץ: אַל יִתֵּן לַמּוֹט רַגְלֶךָ אַל יָנוּם שׁוֹמְרֶךָ: הִנֵּה לֹא יָנוּם וְלֹא יִישָׁן שׁוֹמֵר יִשְׂרָאֵל: יְיָ שׁוֹמְרֶךָ יְיָ צִלְּךָ עַל יַד יְמִינֶךָ: יוֹמָם הַשֶּׁמֶשׁ לֹא יַכֶּכָּה וְיָרֵחַ בַּלָּיְלָה: יְיָ יִשְׁמָרְךָ מִכָּל רָע יִשְׁמוֹר אֶת נַפְשֶׁךָ: יְיָ יִשְׁמָר צֵאתְךָ וּבוֹאֶךָ מֵעַתָּה וְעַד עוֹלָם:

הללויה

הַלְלוּיָהּ הַלְלוּ אֵל בְּקָדְשׁוֹ הַלְלוּהוּ בִּרְקִיעַ עֻזּוֹ: הַלְלוּהוּ בִגְבוּרֹתָיו הַלְלוּהוּ כְּרֹב גֻּדְלוֹ הַלְלוּהוּ בְּתֵקַע שׁוֹפָר הַלְלוּהוּ בְּנֵבֶל וְכִנּוֹר: הַלְלוּהוּ בְתֹף וּמָחוֹל. הַלְלוּהוּ בְּמִנִּים וְעֻגָב: הַלְלוּהוּ בְצִלְצְלֵי שָׁמַע הַלְלוּהוּ בְּצִלְצְלֵי תְרוּעָה: כֹּל הַנְּשָׁמָה תְּהַלֵּל יָהּ הַלְלוּיָהּ:

תָּנָא דְבֵי רַבִּי יִשְׁמָעֵאל אִלְמָלֵא לֹא זָכוּ יִשְׂרָאֵל אֶלָּא לְהַקְבִּיל פְּנֵי אֲבִיהֶם שֶׁבַּשָּׁמַיִם פַּעַם אַחַת בַּחֹדֶשׁ דַּיָּם: אָמַר אַבַּיֵי הִלְכָּךְ צָרִיךְ לְמֵימְרָא מְעוּמָּד: מִי זֹאת עוֹלָה מִן הַמִּדְבָּר מִתְרַפֶּקֶת עַל דּוֹדָהּ: וִיהִי רָצוֹן מִלְּפָנֶיךָ יְיָ אֱלֹהַי וֵאלֹהֵי אֲבוֹתַי לְמַלְּאוֹת פְּגִימַת הַלְּבָנָה, וְלֹא יִהְיֶה בָּהּ שׁוּם מִיעוּט: וִיהִי אוֹר הַלְּבָנָה כְּאוֹר הַחַמָּה כְּאוֹר שִׁבְעַת יְמֵי בְרֵאשִׁית כְּמוֹ שֶׁהָיְתָה קוֹדֶם מִיעוּטָהּ שֶׁנֶּאֱמַר אֶת

שְׁנֵי הַמְּאוֹרוֹת הַגְּדוֹלִים וְיִתְקַיֵּם בָּנוּ מִקְרָא שֶׁכָּתוּב וּבִקְשׁוּ אֶת יְיָ אֱלֹהֵיהֶם וְאֵת דָּוִד מַלְכָּם אָמֵן:

לַמְנַצֵּחַ בִּנְגִינוֹת מִזְמוֹר שִׁיר: אֱלֹהִים יְחָנֵּנוּ וִיבָרְכֵנוּ יָאֵר פָּנָיו אִתָּנוּ סֶלָה · לָדַעַת בָּאָרֶץ דַּרְכֶּךָ בְּכָל גּוֹיִם יְשׁוּעָתֶךָ: יוֹדוּךָ עַמִּים אֱלֹהִים יוֹדוּךָ עַמִּים כֻּלָּם: יִשְׂמְחוּ וִירַנְּנוּ לְאֻמִּים כִּי תִשְׁפּוֹט עַמִּים מִישׁוֹר וּלְאֻמִּים בָּאָרֶץ תַּנְחֵם סֶלָה: יוֹדוּךָ עַמִּים אֱלֹהִים יוֹדוּךָ עַמִּים כֻּלָּם: אֶרֶץ נָתְנָה יְבוּלָהּ יְבָרְכֵנוּ אֱלֹהִים אֱלֹהֵינוּ: יְבָרְכֵנוּ אֱלֹהִים וְיִירְאוּ אוֹתוֹ כָּל אַפְסֵי אָרֶץ:

תפלה נאה לומר קודם נטילת לולב

יְהִי רָצוֹן מִלְּפָנֶיךָ יְיָ אֱלֹהַי וֵאלֹהֵי אֲבוֹתַי בִּפְרִי עֵץ הָדָר וְכַפּוֹת תְּמָרִים וַעֲנַף עֵץ עָבוֹת וְעַרְבֵי נַחַל אוֹתִיּוֹת שִׁמְךָ הַמְיוּחָד תְּקָרֵב אֶחָד אֶל אֶחָד וְהָיוּ לַאֲחָדִים בְּיָדִי וְלֵידַע אֵיךְ שִׁמְךָ נִקְרָא עָלַי וְיִירְאוּ מִגֶּשֶׁת אֵלַי וּבְנַעֲנוּעִי אוֹתָם תַּשְׁפִּיעַ שֶׁפַע בְּרָכוֹת מִדַּעַת עֶלְיוֹן לִנְוֵה אַפִּרְיוֹן לִמְכוֹן בֵּית אֱלֹהֵינוּ וִיהֵא חֲשׁוּבָה לְפָנֶיךָ מִצְוַת אַרְבָּעָה מִינִים אֵלוּ כְּאִלּוּ קִיַּמְתִּיהָ בְּכָל פְּרָטוֹתֶיהָ וְשָׁרָשֶׁיהָ וְתַרְיַ"ג מִצְוֹת הַתְּלוּיִם בָּהּ כִּי כַּוָּנָתִי לְיַחֲדָא שְׁמָא דְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא וּשְׁכִינְתֵּיהּ בִּדְחִילוּ וּרְחִימוּ לְיַחֵד שֵׁם י"ה בו"ה בְּיִחוּדָא שְׁלִים בְּשֵׁם כָּל יִשְׂרָאֵל אָמֵן: בָּרוּךְ יְיָ לְעוֹלָם אָמֵן וְאָמֵן:

ומברך

בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם אֲשֶׁר קִדְּשָׁנוּ בְּמִצְוֹתָיו וְצִוָּנוּ עַל נְטִילַת לוּלָב:

אין מברכין שהחיינו רק ביום א'. ואם חל יום ראשון בשבת מברכין ביום שני:

בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם שֶׁהֶחֱיָנוּ וְקִיְּמָנוּ וְהִגִּיעָנוּ לַזְּמַן הַזֶּה:

סדר הלל

אלו ימים שגומרים את הלל ב' ימים ראשונים של פסח ב' ימים של שבועות ט' ימים של חג הסוכות עם שמיני עצרת ח' ימים דחנוכה וסימן הוא בבט"ח:

בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם אֲשֶׁר קִדְּשָׁנוּ

בְּמִצְוֹתָיו וְצִוָּנוּ לִקְרֹא אֶת הַהַלֵּל :

הַלְלוּיָהּ הַלְלוּ עַבְדֵי יְיָ הַלְלוּ אֶת שֵׁם יְיָ : יְהִי שֵׁם יְיָ מְבֹרָךְ מֵעַתָּה וְעַד עוֹלָם : מִמִּזְרַח שֶׁמֶשׁ עַד מְבוֹאוֹ מְהֻלָּל שֵׁם יְיָ : רָם עַל כָּל גּוֹיִם יְיָ עַל הַשָּׁמַיִם כְּבוֹדוֹ : מִי כַּייָ אֱלֹהֵינוּ הַמַּגְבִּיהִי לָשָׁבֶת : הַמַּשְׁפִּילִי לִרְאוֹת בַּשָּׁמַיִם וּבָאָרֶץ : מְקִימִי מֵעָפָר דָּל מֵאַשְׁפֹּת יָרִים אֶבְיוֹן : לְהוֹשִׁיבִי עִם נְדִיבִים עִם נְדִיבֵי עַמּוֹ : מוֹשִׁיבִי עֲקֶרֶת הַבַּיִת אֵם הַבָּנִים שְׂמֵחָה הַלְלוּיָהּ :

בְּצֵאת יִשְׂרָאֵל מִמִּצְרָיִם בֵּית יַעֲקֹב מֵעַם לֹעֵז : הָיְתָה יְהוּדָה לְקָדְשׁוֹ יִשְׂרָאֵל מַמְשְׁלוֹתָיו : הַיָּם רָאָה וַיָּנֹס הַיַּרְדֵּן יִסֹּב לְאָחוֹר : הֶהָרִים רָקְדוּ כְאֵילִים גְּבָעוֹת כִּבְנֵי צֹאן : מַה לְּךָ הַיָּם כִּי תָנוּס הַיַּרְדֵּן תִּסֹּב לְאָחוֹר : הֶהָרִים תִּרְקְדוּ כְאֵילִים גְּבָעוֹת כִּבְנֵי צֹאן : מִלִּפְנֵי אָדוֹן חוּלִי אָרֶץ מִלִּפְנֵי אֱלוֹהַּ יַעֲקֹב : הַהֹפְכִי הַצּוּר אֲגַם מָיִם חַלָּמִישׁ לְמַעְיְנוֹ מָיִם :

בר״אש חודש וחוה״מ פסח וימים אחרונים של פסח הולג

לֹא לָנוּ יְיָ לֹא לָנוּ כִּי לְשִׁמְךָ תֵּן כָּבוֹד עַל חַסְדְּךָ עַל אֲמִתֶּךָ : לָמָּה יֹאמְרוּ הַגּוֹיִם*) אַיֵּה נָא אֱלֹהֵיהֶם : וֵאלֹהֵינוּ בַשָּׁמַיִם כֹּל אֲשֶׁר

*) הפסוקים האלו מתהלים קאים רק על העמים הקדמונים בימי דוד אשר לא האמינו בבורא עולם והשגחתו :

חָפֵץ עָשָׂה׃ עֲצַבֵּיהֶם כֶּסֶף וְזָהָב מַעֲשֵׂה יְדֵי אָדָם׃ פֶּה לָהֶם וְלֹא יְדַבֵּרוּ
עֵינַיִם לָהֶם וְלֹא יִרְאוּ׃ אָזְנַיִם לָהֶם וְלֹא יִשְׁמָעוּ אַף לָהֶם וְלֹא יְרִיחוּן׃
יְדֵיהֶם וְלֹא יְמִישׁוּן רַגְלֵיהֶם וְלֹא יְהַלֵּכוּ לֹא יֶהְגּוּ בִּגְרוֹנָם׃ כְּמוֹהֶם יִהְיוּ
עֹשֵׂיהֶם כֹּל אֲשֶׁר בֹּטֵחַ בָּהֶם׃ יִשְׂרָאֵל בְּטַח בַּייָ עֶזְרָם וּמָגִנָּם הוּא׃
בֵּית אַהֲרֹן בִּטְחוּ בַייָ עֶזְרָם וּמָגִנָּם הוּא׃ יִרְאֵי יְיָ בִּטְחוּ בַייָ עֶזְרָם
וּמָגִנָּם הוּא׃ ע״כ

יְיָ זְכָרָנוּ יְבָרֵךְ יְבָרֵךְ אֶת בֵּית יִשְׂרָאֵל יְבָרֵךְ אֶת
בֵּית אַהֲרֹן׃ יְבָרֵךְ יִרְאֵי יְיָ הַקְּטַנִּים עִם הַגְּדֹלִים׃
יֹסֵף יְיָ עֲלֵיכֶם וְעַל בְּנֵיכֶם׃ בְּרוּכִים אַתֶּם לַייָ
עֹשֵׂה שָׁמַיִם וָאָרֶץ׃ הַשָּׁמַיִם שָׁמַיִם לַייָ וְהָאָרֶץ נָתַן
לִבְנֵי אָדָם׃ לֹא הַמֵּתִים יְהַלְלוּ יָהּ וְלֹא כָּל יֹרְדֵי
דוּמָה׃ וַאֲנַחְנוּ נְבָרֵךְ יָהּ מֵעַתָּה וְעַד עוֹלָם הַלְלוּיָהּ׃

בר״ח וחוה״מ פסח וימים אחרונים של פסח דולג

אָהַבְתִּי כִּי יִשְׁמַע יְיָ אֶת קוֹלִי תַּחֲנוּנָי׃ כִּי הִטָּה אָזְנוֹ לִי וּבְיָמַי
אֶקְרָא׃ אֲפָפוּנִי חֶבְלֵי מָוֶת וּמְצָרֵי שְׁאוֹל מְצָאוּנִי צָרָה
וְיָגוֹן אֶמְצָא׃ וּבְשֵׁם יְיָ אֶקְרָא אָנָּה יְיָ מַלְּטָה נַפְשִׁי׃ חַנּוּן יְיָ וְצַדִּיק
וֵאלֹהֵינוּ מְרַחֵם׃ שֹׁמֵר פְּתָאִים יְיָ דַּלּוֹתִי וְלִי יְהוֹשִׁיעַ׃ שׁוּבִי נַפְשִׁי
לִמְנוּחָיְכִי כִּי יְיָ גָּמַל עָלָיְכִי׃ כִּי חִלַּצְתָּ נַפְשִׁי מִמָּוֶת אֶת עֵינִי מִן
דִּמְעָה אֶת רַגְלִי מִדֶּחִי׃ אֶתְהַלֵּךְ לִפְנֵי יְיָ בְּאַרְצוֹת הַחַיִּים׃ הֶאֱמַנְתִּי
כִּי אֲדַבֵּר אֲנִי עָנִיתִי מְאֹד׃ אֲנִי אָמַרְתִּי בְחָפְזִי כָּל הָאָדָם כֹּזֵב׃ ע״כ

מָה אָשִׁיב לַייָ כָּל תַּגְמוּלוֹהִי עָלָי׃ כּוֹס יְשׁוּעוֹת
אֶשָּׂא וּבְשֵׁם יְיָ אֶקְרָא׃ נְדָרַי לַייָ אֲשַׁלֵּם נֶגְדָה
נָּא לְכָל עַמּוֹ׃ יָקָר בְּעֵינֵי יְיָ הַמָּוְתָה לַחֲסִידָיו׃ אָנָּה
יְיָ כִּי אֲנִי עַבְדֶּךָ אֲנִי עַבְדְּךָ בֶּן אֲמָתֶךָ פִּתַּחְתָּ לְמוֹסֵרָי׃
לְךָ אֶזְבַּח זֶבַח תּוֹדָה וּבְשֵׁם יְיָ אֶקְרָא׃ נְדָרַי לַייָ
אֲשַׁלֵּם נֶגְדָה נָּא לְכָל עַמּוֹ׃ בְּחַצְרוֹת בֵּית יְיָ בְּתוֹכֵכִי

יְרוּשָׁלָיִם הַלְלוּ יָהּ:

הַלְלוּ אֶת יְיָ כָּל גּוֹיִם שַׁבְּחוּהוּ כָּל הָאֻמִּים: כִּי גָבַר עָלֵינוּ חַסְדּוֹ וֶאֱמֶת יְיָ לְעוֹלָם הַלְלוּ יָהּ:

הוֹדוּ לַיְיָ כִּי טוֹב כִּי לְעוֹלָם חַסְדּוֹ:

יֹאמַר נָא יִשְׂרָאֵל כִּי לְעוֹלָם חַסְדּוֹ:

יֹאמְרוּ נָא בֵית אַהֲרֹן כִּי לְעוֹלָם חַסְדּוֹ:

יֹאמְרוּ נָא יִרְאֵי יְיָ כִּי לְעוֹלָם חַסְדּוֹ:

מִן הַמֵּצַר קָרָאתִי יָהּ עָנָנִי בַמֶּרְחַב יָהּ: יְיָ לִי לֹא אִירָא מַה יַּעֲשֶׂה לִי אָדָם: יְיָ לִי בְּעֹזְרָי וַאֲנִי אֶרְאֶה בְשֹׂנְאָי: טוֹב לַחֲסוֹת בַּיְיָ מִבְּטֹחַ בָּאָדָם: טוֹב לַחֲסוֹת בַּיְיָ מִבְּטֹחַ בִּנְדִיבִים: כָּל גּוֹיִם*) סְבָבוּנִי בְּשֵׁם יְיָ כִּי אֲמִילַם: סַבּוּנִי גַם סְבָבוּנִי בְּשֵׁם יְיָ כִּי אֲמִילַם: סַבּוּנִי כִדְבוֹרִים דֹּעֲכוּ כְּאֵשׁ קוֹצִים בְּשֵׁם יְיָ כִּי אֲמִילַם: דַּחֹה דְחִיתַנִי לִנְפֹּל וַיְיָ עֲזָרָנִי: עָזִּי וְזִמְרָת יָהּ וַיְהִי לִי לִישׁוּעָה: קוֹל רִנָּה וִישׁוּעָה בְּאָהֳלֵי צַדִּיקִים יְמִין יְיָ עֹשָׂה חָיִל: יְמִין יְיָ רוֹמֵמָה יְמִין יְיָ עֹשָׂה חָיִל: לֹא אָמוּת כִּי אֶחְיֶה וַאֲסַפֵּר מַעֲשֵׂי יָהּ. יַסֹּר יִסְּרַנִּי יָּהּ וְלַמָּוֶת לֹא נְתָנָנִי: פִּתְחוּ לִי שַׁעֲרֵי צֶדֶק אָבֹא בָם אוֹדֶה יָהּ: זֶה הַשַּׁעַר לַיְיָ צַדִּיקִים יָבֹאוּ בוֹ: אוֹדְךָ כִּי עֲנִיתָנִי וַתְּהִי לִי לִישׁוּעָה: אודך אֶבֶן מָאֲסוּ הַבּוֹנִים הָיְתָה לְרֹאשׁ פִּנָּה: אבן מֵאֵת יְיָ הָיְתָה זֹּאת הִיא נִפְלָאת בְּעֵינֵינוּ: מאת זֶה הַיּוֹם עָשָׂה

יי

*) קאי על האומות שהיו בזמן המשורר.

יְיָ נָגִילָה וְנִשְׂמְחָה בוֹ : זה
אָנָּא יְיָ הוֹשִׁיעָה נָּא : אָנָּא יְיָ הוֹשִׁיעָה נָּא :
אָנָּא יְיָ הַצְלִיחָה נָּא : אָנָּא יְיָ הַצְלִיחָה נָּא :
בָּרוּךְ הַבָּא בְּשֵׁם יְיָ בֵּרַכְנוּכֶם מִבֵּית יְיָ : ברוך
אֵל יְיָ וַיָּאֶר לָנוּ אִסְרוּ חַג בַּעֲבוֹתִים עַד
קַרְנוֹת הַמִּזְבֵּחַ : אל אֵלִי אַתָּה וְאוֹדֶךָּ אֱלֹהַי אֲרוֹמְמֶךָּ :
אלי הוֹדוּ לַיְיָ כִּי טוֹב כִּי לְעוֹלָם חַסְדּוֹ : הודו
יְהַלְלוּךָ יְיָ אֱלֹהֵינוּ (עַל) כָּל מַעֲשֶׂיךָ וַחֲסִידֶיךָ צַדִּיקִים עוֹשֵׂי רְצוֹנֶךָ
וְכָל עַמְּךָ בֵּית יִשְׂרָאֵל בְּרִנָּה יוֹדוּ וִיבָרְכוּ וִישַׁבְּחוּ וִיפָאֲרוּ
וִירוֹמְמוּ וְיַעֲרִיצוּ וְיַקְדִּישׁוּ וְיַמְלִיכוּ אֶת שִׁמְךָ מַלְכֵּנוּ כִּי לְךָ טוֹב
לְהוֹדוֹת וּלְשִׁמְךָ נָאֶה לְזַמֵּר כִּי מֵעוֹלָם וְעַד עוֹלָם אַתָּה אֵל : בָּרוּךְ
אַתָּה יְיָ מֶלֶךְ מְהוּלָל בַּתִּשְׁבָּחוֹת :

מוסף לראש חודש

סש"ץ סומר ח"ק

כִּי שֵׁם יְיָ אֶקְרָא הָבוּ גוֹדֶל לֵאלֹהֵינוּ :
אֲדֹנָי שְׂפָתַי תִּפְתָּח וּפִי יַגִּיד תְּהִלָּתֶךָ :
בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ וֵאלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ אֱלֹהֵי אַבְרָהָם אֱלֹהֵי יִצְחָק וֵאלֹהֵי
יַעֲקֹב הָאֵל הַגָּדוֹל הַגִּבּוֹר וְהַנּוֹרָא אֵל עֶלְיוֹן גּוֹמֵל חֲסָדִים טוֹבִים
וְקוֹנֵה הַכֹּל וְזוֹכֵר חַסְדֵי אָבוֹת וּמֵבִיא גוֹאֵל לִבְנֵי בְנֵיהֶם לְמַעַן שְׁמוֹ
בְּאַהֲבָה :
מֶלֶךְ עוֹזֵר וּמוֹשִׁיעַ וּמָגֵן : בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ מָגֵן אַבְרָהָם :
אַתָּה גִבּוֹר לְעוֹלָם אֲדֹנָי מְחַיֵּה מֵתִים אַתָּה רַב לְהוֹשִׁיעַ :
בחורף מַשִּׁיב הָרוּחַ וּמוֹרִיד הַגָּשֶׁם :
מְכַלְכֵּל חַיִּים בְּחֶסֶד מְחַיֵּה מֵתִים בְּרַחֲמִים רַבִּים סוֹמֵךְ נוֹפְלִים וְרוֹפֵא
חוֹלִים וּמַתִּיר אֲסוּרִים וּמְקַיֵּם אֱמוּנָתוֹ לִישֵׁנֵי עָפָר מִי כָמוֹךָ
בַּעַל גְּבוּרוֹת וּמִי דוֹמֶה לָּךְ מֶלֶךְ מֵמִית וּמְחַיֶּה וּמַצְמִיחַ יְשׁוּעָה :
ונאמן

ונאמן אתה להחיות מתים. ברוך אתה יי מחיה המתים:
אתה קדוש ושמך קדוש וקדושים בכל יום יהללוך סלה: ברוך אתה
יי האל הקדוש:

כשחל ר״ח בחול אומרים זה

ראשי חדשים
לעמך נתת.
זמן כפרה לכל
תולדותם: בהיותם
מקריבים לפניך
זבחי רצון ושעירי
חטאת לכפר בעדם
וזכרון לכולם יהיו
ותשועת . נ״א היו
נפשם מיד שונא*):
מזבח חדש בציון
תכין: ועולת ראש
חודש נעלה עליו
ושעירי עזים נעשה
ברצון . ובעבודת
בית המקדש נשמח

*) זה היוצ״ר

כלנו

וכשחל ר״ח בשבת אומרים זה

אתה יצרת עולמך
מקדם כלית
מלאכתך ביום השביעי
אהבת אותנו ורצית בנו
ורוממתנו מכל
הלשונות*) וקדשתנו
במצותיך וקרבתנו מלכנו
לעבודתך ושמך הגדול
והקדוש עלינו קראת.
ותתן לנו יי אלהינו באהבה
שבתות למנוחה וראשי
חדשים לכפרה, ולפי
שחטאנו לפניך אנחנו
ואבותינו הרבה עירנו
ושמם בית מקדשנו וגלה
יקרנו ונוטל כבוד מבית
חיינו ואין אנו יכולים
לעשות חובותינו בבית
בחירתך בבית הגדול

*) קאי על הלשונות בימי קדם בשעת מתן תורה,

והקדוש

בחול

כלנו : ובשירי דוד
עבדך הנשמעים
בעירך האמורים
לפני מזבחך אהבת
עולם תביא להם
וברית אבות לבנים
תזכור : והביאנו
לציון עירך ברנה :
ולירושלים בית
מקדשך בשמחת
עולם : ושם נעשה
לפניך את קרבנות
חובותינו תמידים
כסדרם ומוספים
כהלכתם : ואת
מוסף יום ראש
החודש הזה נעשה
ונקריב לפניך
באהבה כמצות

רצונך

בשבת

והקדוש שנקרא שמך
עליו מפני היד שנשתלחה
במקדשך . יהי רצון
מלפניך יי אלהינו ואלהי
אבותינו שתעלנו
בשמחה לארצנו. ותטענו
בגבולנו : ושם נעשה
לפניך את קרבנות
חובותינו . תמידים
כסדרם . ומוספים
כהלכתם : ואת מוספי
יום השבת הזה ויום ראש
החודש הזה נעשה
ונקריב לפניך באהבה
כמצות רצונך כמו
שכתבת עלינו בתורתך
על ידי משה עבדך מפי
כבודך כאמור :
וביום השבת שני
כבשים בני שנה
תמימים ושני עשרונים
סולת מנחה בלולה

בשמן

בחול

רצונך: כמו שכתבת עלינו בתורתך: על ידי משה עבדך מפי כבודך כאמור:

בשבת

בשמן ונסכו: עולת שבת בשבתו על עולת התמיד ונסכה:

זה קרבן שבת וקרבן היום כאמור:

ובראשי חדשיכם תקריבו עולה ליי׳ פרים בני בקר שנים ואיל אחד כבשים בני שנה שבעה תמימים:

ומנחתם ונסכיהם כמדובר שלשה עשרונים לפר ושני עשרונים לאיל ועשרון לכבש ויין כנסכו ושעיר לכפר ושני תמידים כהלכתם:

אלהינו ואלהי אבותינו חדש עלינו את החודש הזה לטובה ולברכה. לששון ולשמחה. לישועה ולנחמה. לפרנסה ולכלכלה. לחיים ולשלום. למחילת חטא ולסליחת עון: בכל חדשי שנת העבור (ולכפרת פשע) כי בעמך ישראל בחרת מכל האומות*) וחקי

ראשי

בשבת

ישמחו במלכותך שומרי שבת וקוראי עונג עם מקדשי שביעי כולם ישבעו ויתענגו מטובך ובשביעי רצית בו וקדשתו חמדת ימים אותו קראת זכר למעשה בראשית:

אלהינו ואלהי אבותינו רצה במנוחתנו וחדש עלינו ביום השבת הזה ואת החודש הזה לטובה ולברכה. לששון ולשמחה. לישועה ולנחמה. לפרנסה ולכלכלה. לחיים ולשלום. למחילת חטא ולסליחת עון: בכל חדשי שנת העבור (ולכפרת פשע) כי בעמך ישראל בחרת מכל האומות*) ושבת קדשך להם

הודעת

*) האומות הם עמים הקדמונים שהיו בשעת מתן תורה אשר לא האמינו בבורא עולם

בחול

רָאשֵׁי חֳדָשִׁים לָהֶם קָבָעְתָּ: בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ מְקַדֵּשׁ יִשְׂרָאֵל וְרָאשֵׁי חֳדָשִׁים:

בשבת

הוֹדַעְתָּ וְחוּקֵי רָאשֵׁי חֳדָשִׁים לָהֶם קָבָעְתָּ: בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ מְקַדֵּשׁ הַשַּׁבָּת וְיִשְׂרָאֵל וְרָאשֵׁי חֳדָשִׁים

רְצֵה יְיָ אֱלֹהֵינוּ בְּעַמְּךָ יִשְׂרָאֵל וּבִתְפִלָּתָם וְהָשֵׁב אֶת הָעֲבוֹדָה לִדְבִיר בֵּיתֶךָ וְאִשֵּׁי יִשְׂרָאֵל וּתְפִלָּתָם בְּאַהֲבָה תְקַבֵּל בְּרָצוֹן וּתְהִי לְרָצוֹן תָּמִיד עֲבוֹדַת יִשְׂרָאֵל עַמֶּךָ:

וְתֶחֱזֶינָה עֵינֵינוּ בְּשׁוּבְךָ לְצִיּוֹן בְּרַחֲמִים: בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ הַמַּחֲזִיר שְׁכִינָתוֹ לְצִיּוֹן:

מוֹדִים אֲנַחְנוּ לָךְ שָׁאַתָּה הוּא יְיָ אֱלֹהֵינוּ וֵאלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ לְעוֹלָם וָעֶד צוּר חַיֵּינוּ מָגֵן יִשְׁעֵנוּ אַתָּה הוּא לְדוֹר וָדוֹר: נוֹדֶה לְּךָ וּנְסַפֵּר תְּהִלָּתֶךָ עַל חַיֵּינוּ הַמְּסוּרִים בְּיָדֶךָ וְעַל נִשְׁמוֹתֵינוּ הַפְּקוּדוֹת לָךְ וְעַל נִסֶּיךָ שֶׁבְּכָל יוֹם עִמָּנוּ וְעַל נִפְלְאוֹתֶיךָ וְטוֹבוֹתֶיךָ שֶׁבְּכָל עֵת עֶרֶב וָבֹקֶר וְצָהֳרָיִם: הַטּוֹב כִּי לֹא כָלוּ רַחֲמֶיךָ וְהַמְרַחֵם כִּי לֹא תַמּוּ חֲסָדֶיךָ מֵעוֹלָם קִוִּינוּ לָךְ:

בחנוכה אומרים כאן על הנסים

וְעַל כֻּלָּם יִתְבָּרַךְ וְיִתְרוֹמַם שִׁמְךָ מַלְכֵּנוּ תָּמִיד לְעוֹלָם וָעֶד:

וְכָל הַחַיִּים יוֹדוּךָ סֶּלָה וִיהַלְלוּ אֶת שִׁמְךָ בֶּאֱמֶת הָאֵל יְשׁוּעָתֵנוּ וְעֶזְרָתֵנוּ סֶלָה: בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ הַטּוֹב שִׁמְךָ וּלְךָ נָאֶה לְהוֹדוֹת:

שִׂים שָׁלוֹם טוֹבָה וּבְרָכָה חֵן וָחֶסֶד וְרַחֲמִים עָלֵינוּ וְעַל כָּל יִשְׂרָאֵל עַמֶּךָ בָּרְכֵנוּ אָבִינוּ כֻּלָּנוּ כְּאֶחָד בְּאוֹר פָּנֶיךָ כִּי בְאוֹר פָּנֶיךָ נָתַתָּ לָנוּ יְיָ אֱלֹהֵינוּ תּוֹרַת חַיִּים וְאַהֲבַת חֶסֶד וּצְדָקָה וּבְרָכָה וְרַחֲמִים וְחַיִּים וְשָׁלוֹם וְטוֹב בְּעֵינֶיךָ לְבָרֵךְ אֶת עַמְּךָ יִשְׂרָאֵל בְּכָל עֵת וּבְכָל שָׁעָה בִּשְׁלוֹמֶךָ: בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ הַמְבָרֵךְ אֶת עַמּוֹ יִשְׂרָאֵל בַּשָּׁלוֹם:

אֱלֹהַי נְצוֹר לְשׁוֹנִי מֵרָע וּשְׂפָתַי מִדַּבֵּר מִרְמָה וְלִמְקַלְלַי נַפְשִׁי תִדּוֹם וְנַפְשִׁי כֶּעָפָר לַכֹּל תִּהְיֶה: פְּתַח לִבִּי בְּתוֹרָתֶךָ וּבְמִצְוֹתֶיךָ תִּרְדּוֹף נַפְשִׁי: וְכָל הַחוֹשְׁבִים עָלַי רָעָה מְהֵרָה הָפֵר עֲצָתָם וְקַלְקֵל מַחְשְׁבֹתָם: עֲשֵׂה לְמַעַן שְׁמֶךָ עֲשֵׂה לְמַעַן יְמִינֶךָ עֲשֵׂה לְמַעַן קְדֻשָּׁתֶךָ: עֲשֵׂה לְמַעַן תּוֹרָתֶךָ: לְמַעַן יֵחָלְצוּן יְדִידֶיךָ הוֹשִׁיעָה יְמִינְךָ וַעֲנֵנִי: יִהְיוּ לְרָצוֹן אִמְרֵי פִי וְהֶגְיוֹן לִבִּי לְפָנֶיךָ יְיָ צוּרִי וְגוֹאֲלִי: עֹשֶׂה שָׁלוֹם בִּמְרוֹמָיו הוּא יַעֲשֶׂה שָׁלוֹם עָלֵינוּ וְעַל כָּל יִשְׂרָאֵל וְאִמְרוּ אָמֵן: יהי רצון וכו׳

אם חל יום טוב בשבת מתחילין יום הששי עד ברא אלהים לעשות ואח"כ או"ז:

בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם בּוֹרֵא פְּרִי הַגָּפֶן:

בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם אֲשֶׁר בָּחַר בָּנוּ מִכָּל עָם*) וְרוֹמְמָנוּ מִכָּל לָשׁוֹן*) וְקִדְּשָׁנוּ בְּמִצְוֹתָיו וַתִּתֶּן לָנוּ יְיָ אֱלֹהֵינוּ בְּאַהֲבָה לשבת שבתות למנוחה ו מוֹעֲדִים לְשִׂמְחָה חַגִּים וּזְמַנִּים לְשָׂשׂוֹן את יום השבת הזה לפסח וְאֶת יוֹם חַג הַמַּצּוֹת הַזֶּה זְמַן חֵרוּתֵנוּ לשבועות וְאֶת יוֹם חַג הַשָּׁבוּעוֹת הַזֶּה זְמַן מַתַּן תּוֹרָתֵנוּ לסוכות וְאֶת יוֹם חַג הַסֻּכּוֹת הַזֶּה זְמַן שִׂמְחָתֵנוּ לש"ע ולש"ת וְאֶת יוֹם שְׁמִינִי עֲצֶרֶת חַג הַזֶּה זְמַן שִׂמְחָתֵנוּ באהבה מִקְרָא קֹדֶשׁ זֵכֶר לִיצִיאַת מִצְרָיִם כִּי בָנוּ בָחַרְתָּ וְאוֹתָנוּ קִדַּשְׁתָּ מִכָּל הָעַמִּים) ושבת וּמוֹעֲדֵי קָדְשֶׁךָ באהבה וברצון בְּשִׂמְחָה וּבְשָׂשׂוֹן הִנְחַלְתָּנוּ: בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ מְקַדֵּשׁ השבת וְיִשְׂרָאֵל וְהַזְּמַנִּים:

דיא אנדרע טעג פון פסח זאגט מען ניט דיא ברכה שהחיינו · אבר דיא אנדרע טעג פון סוכות זאגט מען יוא דיא ברכה שהחיינו:

בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם שֶׁהֶחֱיָנוּ וְקִיְּמָנוּ וְהִגִּיעָנוּ לַזְּמַן הַזֶּה:

בסוכות אומרים ברכת לישב בסוכה קודם שהחיינו:

בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם אֲשֶׁר קִדְּשָׁנוּ בְּמִצְוֹתָיו וְצִוָּנוּ לֵישֵׁב בַּסֻּכָּה:

כשחל יו"ט במ"ש מקדשין יקנה"ז ר"ת יין קידוש נר הבדלה זמן ובסוכות יקנהס"ז:

בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם בּוֹרֵא מְאוֹרֵי הָאֵשׁ:

בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם הַמַּבְדִּיל בֵּין קֹדֶשׁ לְחוֹל בֵּין אוֹר לַחֹשֶׁךְ בֵּין יִשְׂרָאֵל

לעמים

*) המלות עם לשון העמים קאים על העמים הקדמונים אשר לא האמינו בבורא עולם:

לעמים*) בין יום השביעי לששת ימי המעשה בין קדושת שבת לקדושת יום טוב הבדלת ואת יום השביעי מששת ימי המעשה קדשת. הבדלת וקדשת את עמך ישראל בקדושתך. ברוך אתה יי המבדיל בין קודש לקודש: ומברך שהחיינו

תפלה לשלש רגלים

למוסף ולמנחה כי שם יי אקרא הבו גודל לאלהינו:

אדני שפתי תפתח ופי יגיד תהלתך:

ברוך אתה יי אלהינו ואלהי אבותינו אלהי אברהם אלהי יצחק ואלהי יעקב האל הגדול הגבור והנורא אל עליון גומל חסדים טובים וקונה הכל וזוכר חסדי אבות ומביא גואל לבני בניהם למען שמו באהבה:

מלך עוזר ומושיע ומגן: ברוך אתה יי מגן אברהם:

אתה גבור לעולם אדני מחיה מתים אתה רב להושיע:

בחורף משיב הרוח ומוריד הגשם:

מכלכל חיים בחסד מחיה מתים ברחמים רבים סומך נופלים ורופא חולים ומתיר אסורים ומקיים אמונתו לישני עפר: מי כמוך בעל גבורות ומי דומה לך מלך ממית ומחיה ומצמיח ישועה: ונאמן אתה להחיות מתים: ברוך אתה יי מחיה המתים:

אתה קדוש ושמך קדוש וקדושים בכל יום יהללוך סלה: ברוך אתה יי האל הקדוש:

אתה בחרתנו מכל העמים*). אהבת אותנו ורצית בנו ורוממתנו מכל הלשונות*): וקדשתנו במצותיך וקרבתנו מלכנו לעבודתך: ושמך הגדול והקדוש עלינו קראת:

ותודיענו

*) המלות לעמים העמים והלשונות קאים על העמים הקדמונים אשר לא האמינו בתורת עולם.

אם חל יום טוב במוצאי שבת אומרים ותודיענו :

וַתּוֹדִיעֵנוּ יְיָ אֱלֹהֵינוּ אֶת מִשְׁפְּטֵי צִדְקֶךָ וַתְּלַמְּדֵנוּ לַעֲשׂוֹת בָּהֶם חוּקֵי רְצוֹנֶךָ וַתִּתֶּן לָנוּ יְיָ אֱלֹהֵינוּ מִשְׁפָּטִים יְשָׁרִים וְתוֹרַת אֱמֶת חוּקִים וּמִצְוֹת טוֹבִים וַתַּנְחִילֵנוּ זְמַנֵּי שָׂשׂוֹן וּמוֹעֲדֵי קוֹדֶשׁ וְחַגֵּי נְדָבָה וַתּוֹרִישֵׁנוּ קְדוּשַּׁת שַׁבָּת וּכְבוֹד מוֹעֵד וַחֲגִיגַת הָרֶגֶל וַתַּבְדֵּל יְיָ אֱלֹהֵינוּ בֵּין קוֹדֶשׁ לְחוֹל בֵּין אוֹר לַחוֹשֶׁךְ בֵּין יִשְׂרָאֵל לָעַמִּים*) בֵּין יוֹם הַשְּׁבִיעִי לְשֵׁשֶׁת יְמֵי הַמַּעֲשֶׂה. בֵּין קְדוּשַּׁת שַׁבָּת לִקְדוּשַּׁת יוֹם טוֹב הִבְדַּלְתָּ וְאֶת יוֹם הַשְּׁבִיעִי מִשֵּׁשֶׁת יְמֵי הַמַּעֲשֶׂה קִדַּשְׁתָּ הִבְדַּלְתָּ וְקִדַּשְׁתָּ אֶת עַמְּךָ יִשְׂרָאֵל בִּקְדוּשָּׁתֶךָ :

וַתִּתֶּן לָנוּ יְיָ אֱלֹהֵינוּ בְּאַהֲבָה שבתות למנוחה ו מוֹעֲדִים לְשִׂמְחָה חַגִּים וּזְמַנִּים לְשָׂשׂוֹן את יום השבת הזה וְאֶת יוֹם לפסח חַג הַמַּצּוֹת הַזֶּה זְמַן חֵרוּתֵנוּ לשבועות חַג הַשָּׁבוּעוֹת הַזֶּה זְמַן מַתַּן תּוֹרָתֵנוּ לסוכות חַג הַסּוּכּוֹת הַזֶּה זְמַן שִׂמְחָתֵנוּ לש"ע ולש"ת שְׁמִינִי עֲצֶרֶת חַג הַזֶּה זְמַן שִׂמְחָתֵנוּ באהבה מִקְרָא קוֹדֶשׁ זֵכֶר לִיצִיאַת מִצְרָיִם :

אלהינו

*) לעמים קאי על העמים הקדמונים אשר לא כאמינו נבורא עולם :

אֱלֹהֵינוּ וֵאלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ יַעֲלֶה וְיָבֹא וְיַגִּיעַ וְיֵרָאֶה וְיֵרָצֶה וְיִשָּׁמַע וְיִפָּקֵד וְיִזָּכֵר זִכְרוֹנֵנוּ וּפִקְדוֹנֵנוּ וְזִכְרוֹן אֲבוֹתֵינוּ וְזִכְרוֹן מָשִׁיחַ בֶּן דָּוִד עַבְדֶּךָ וְזִכְרוֹן יְרוּשָׁלַיִם עִיר קָדְשֶׁךָ וְזִכְרוֹן כָּל עַמְּךָ בֵּית יִשְׂרָאֵל לפניך

מוסף לשלש רגלים

וּמִפְּנֵי חֲטָאֵינוּ גָּלִינוּ מֵאַרְצֵנוּ וְנִתְרַחַקְנוּ מֵעַל אַדְמָתֵנוּ וְאֵין אָנוּ יְכוֹלִים לַעֲלוֹת וְלֵרָאוֹת וּלְהִשְׁתַּחֲווֹת לְפָנֶיךָ וְלַעֲשׂוֹת חוֹבוֹתֵינוּ בְּבֵית בְּחִירָתֶךָ בַּבַּיִת הַגָּדוֹל וְהַקָּדוֹשׁ שֶׁנִּקְרָא שִׁמְךָ עָלָיו מִפְּנֵי הַיָּד שֶׁנִּשְׁתַּלְּחָה בְּמִקְדָּשֶׁךָ: יְהִי רָצוֹן מִלְּפָנֶיךָ יְיָ אֱלֹהֵינוּ וֵאלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ מֶלֶךְ רַחֲמָן שֶׁתָּשׁוּב וּתְרַחֵם עָלֵינוּ וְעַל מִקְדָּשְׁךָ בְּרַחֲמֶיךָ הָרַבִּים וְתִבְנֵהוּ מְהֵרָה וּתְגַדֵּל כְּבוֹדוֹ: אָבִינוּ מַלְכֵּנוּ גַּלֵּה כְּבוֹד מַלְכוּתְךָ עָלֵינוּ מְהֵרָה וְהוֹפַע וְהִנָּשֵׂא עָלֵינוּ לְעֵינֵי כָּל חָי וְקָרֵב פְּזוּרֵינוּ מִבֵּין הַגּוֹיִם*) וּנְפוּצוֹתֵינוּ כַּנֵּס מִיַּרְכְּתֵי אָרֶץ: וַהֲבִיאֵנוּ לְצִיּוֹן עִירְךָ בְּרִנָּה וְלִירוּשָׁלַיִם בֵּית מִקְדָּשְׁךָ בְּשִׂמְחַת עוֹלָם וְשָׁם נַעֲשֶׂה לְפָנֶיךָ אֶת קָרְבְּנוֹת חוֹבוֹתֵינוּ תְּמִידִים כְּסִדְרָם וּמוּסָפִים כְּהִלְכָתָם: וְאֶת מוּסַף בשבת (וְאֶת מוּסְפֵי יוֹם הַשַּׁבָּת הַזֶּה וְ) יוֹם בפסח חַג הַמַּצּוֹת הַזֶּה בשבועות חַג הַשָּׁבֻעוֹת הַזֶּה בסוכות חַג הַסֻּכּוֹת הַזֶּה בש"ע שְׁמִינִי עֲצֶרֶת חַג הַזֶּה. נַעֲשֶׂה וְנַקְרִיב לְפָנֶיךָ בְּאַהֲבָה כְּמִצְוַת רְצוֹנֶךָ כְּמוֹ שֶׁכָּתַבְתָּ עָלֵינוּ בְּתוֹרָתֶךָ

על

*) היינו אותם המפוזרים במדינות רחוקות בין אותם שאינם מאמינים בכורא עולם ומטעים אותם.

לְפָנֶיךָ לִפְלֵיטָה לְטוֹבָה לְחֵן וּלְחֶסֶד וּלְרַחֲמִים וּלְחַיִּים וּלְשָׁלוֹם
בפסח בְּיוֹם חַג הַמַּצּוֹת הַזֶּה · בשבועות בְּיוֹם חַג הַשָּׁבוּעוֹת הַזֶּה · בסוכות
בְּיוֹם

מוּסָף לשלש רגלים

עַל יְדֵי משֶׁה עַבְדֶּךָ מִפִּי כְבוֹדֶךָ כָּאָמוּר :

לשבת
וּבְיוֹם הַשַּׁבָּת שְׁנֵי כְבָשִׂים בְּנֵי שָׁנָה תְּמִימִים וּשְׁנֵי עֶשְׂרוֹנִים סוֹלֶת מִנְחָה בְּלוּלָה בַשֶּׁמֶן וְנִסְכּוֹ: עוֹלַת שַׁבַּת בְּשַׁבַּתּוֹ עַל עוֹלַת הַתָּמִיד וְנִסְכָּהּ :

(זֶה קָרְבַּן שַׁבָּת וְקָרְבַּן הַיּוֹם כָּאָמוּר) :

בשני ימים הראשונים של פסח מתחילין כאן

וּבַחֹדֶשׁ הָרִאשׁוֹן בְּאַרְבָּעָה עָשָׂר יוֹם לַחֹדֶשׁ פֶּסַח לַייָ : וּבַחֲמִשָּׁה עָשָׂר יוֹם לַחֹדֶשׁ הַזֶּה חָג שִׁבְעַת יָמִים מַצּוֹת יֵאָכֵל : בַּיּוֹם הָרִאשׁוֹן מִקְרָא קֹדֶשׁ כָּל מְלֶאכֶת עֲבוֹדָה לֹא תַעֲשׂוּ :

מיום א' דחוה"מ של פסח ואילך אומרים זה

וְהִקְרַבְתֶּם אִשֶּׁה עוֹלָה לַייָ פָּרִים בְּנֵי בָקָר שְׁנַיִם וְאַיִל אֶחָד וְשִׁבְעָה כְבָשִׂים בְּנֵי שָׁנָה תְּמִימִים יִהְיוּ לָכֶם :

וּמִנְחָתָם וְנִסְכֵּיהֶם כִּמְדֻבָּר שְׁלֹשָׁה עֶשְׂרוֹנִים לַפָּר וּשְׁנֵי עֶשְׂרוֹנִים לָאַיִל וְעִשָּׂרוֹן לַכֶּבֶשׂ וְיַיִן כְּנִסְכּוֹ וְשָׂעִיר לְכַפֵּר וּשְׁנֵי תְמִידִים כְּהִלְכָתָם :

לשבת
יִשְׂמְחוּ בְמַלְכוּתְךָ שׁוֹמְרֵי שַׁבָּת וְקוֹרְאֵי עֹנֶג עַם מְקַדְּשֵׁי שְׁבִיעִי כֻּלָּם יִשְׂבְּעוּ וְיִתְעַנְּגוּ מִטּוּבֶךָ וּבַשְּׁבִיעִי רָצִיתָ בּוֹ וְקִדַּשְׁתּוֹ חֶמְדַּת יָמִים אוֹתוֹ קָרָאתָ זֵכֶר לְמַעֲשֵׂה בְרֵאשִׁית :

לשבועות
וּבְיוֹם הַבִּכּוּרִים בְּהַקְרִיבְכֶם מִנְחָה חֲדָשָׁה לַייָ בְּשָׁבֻעֹתֵיכֶם מִקְרָא קֹדֶשׁ יִהְיֶה לָכֶם כָּל

בְּיוֹם חַג הַסֻּכּוֹת הַזֶּה בש"ע בְּיוֹם שְׁמִינִי עֲצֶרֶת הַחַג הַזֶּה: זָכְרֵנוּ יְיָ אֱלֹהֵינוּ בּוֹ לְטוֹבָה · וּפָקְדֵנוּ בוֹ לִבְרָכָה · וְהוֹשִׁיעֵנוּ בוֹ לְחַיִּים ·

ובדבר

מוסף לשלש רגלים

מְלֶאכֶת עֲבוֹדָה לֹא תַעֲשׂוּ: וְהִקְרַבְתֶּם עוֹלָה לְרֵיחַ נִיחוֹחַ לַיְיָ פָּרִים בְּנֵי בָקָר שְׁנַיִם אַיִל אֶחָד שִׁבְעָה כְבָשִׂים בְּנֵי שָׁנָה: ומנחתם

לסוכות

וּבַחֲמִשָּׁה עָשָׂר יוֹם לַחוֹדֶשׁ הַשְּׁבִיעִי מִקְרָא קוֹדֶשׁ יִהְיֶה לָכֶם כָּל מְלֶאכֶת עֲבוֹדָה לֹא תַעֲשׂוּ וְחַגּוֹתֶם חַג לַיְיָ שִׁבְעַת יָמִים: וְהִקְרַבְתֶּם עוֹלָה אִשֵּׁה רֵיחַ נִיחוֹחַ לַיְיָ פָּרִים בְּנֵי בָקָר שְׁלשָׁה עָשָׂר אֵילִם שְׁנָיִם כְּבָשִׂים בְּנֵי שָׁנָה אַרְבָּעָה עָשָׂר תְּמִימִים יִהְיוּ: ומנחתם

ביום הראשון של חול המועד של סוכות

וּבַיּוֹם הַשֵּׁנִי פָּרִים בְּנֵי בָקָר שְׁנֵים עָשָׂר אֵילִם שְׁנָיִם כְּבָשִׂים בְּנֵי שָׁנָה אַרְבָּעָה עָשָׂר תְּמִימִים: ומנחתם

וּבַיּוֹם הַשְּׁלִישִׁי פָּרִים עַשְׁתֵּי עָשָׂר אֵילִם שְׁנָיִם כְּבָשִׂים בְּנֵי שָׁנָה אַרְבָּעָה עָשָׂר תְּמִימִים: ומנחתם

ביום ב' דחהמו"ס

וּבַיּוֹם הַשְּׁלִישִׁי פָּרִים עַשְׁתֵּי עָשָׂר אֵילִם שְׁנָיִם כְּבָשִׂים בְּנֵי שָׁנָה אַרְבָּעָה עָשָׂר תְּמִימִים: ומנחתם

וּבַיּוֹם הָרְבִיעִי פָּרִים עֲשָׂרָה אֵילִם שְׁנָיִם כְּבָשִׂים בְּנֵי שָׁנָה אַרְבָּעָה עָשָׂר תְּמִימִים: ומנחתם

ביום ג' דחהמו"ס

וּבַיּוֹם הָרְבִיעִי פָּרִים עֲשָׂרָה אֵילִם שְׁנָיִם כְּבָשִׂים בְּנֵי שָׁנָה אַרְבָּעָה עָשָׂר תְּמִימִים: ומנחתם

וּבַיּוֹם הַחֲמִישִׁי פָּרִים תִּשְׁעָה אֵילִם שְׁנָיִם כְּבָשִׂים בְּנֵי שָׁנָה אַרְבָּעָה עָשָׂר תְּמִימִים: ומנחתם

ביום ד' דחהמו"ס

וּבַיּוֹם הַחֲמִישִׁי פָּרִים תִּשְׁעָה אֵילִם שְׁנָיִם כְּבָשִׂים בְּנֵי שָׁנָה

ארבעה

וּבִדְבַר יְשׁוּעָה וְרַחֲמִים חוּס וְחָנֵּנוּ וְרַחֵם עָלֵינוּ וְהוֹשִׁיעֵנוּ כִּי אֵלֶיךָ עֵינֵינוּ: כִּי אֵל מֶלֶךְ חַנּוּן וְרַחוּם אָתָּה:

והשיאנו

מוסף לשלש רגלים

אַרְבָּעָה עָשָׂר תְּמִימִם: ומנחתם

וּבַיּוֹם הַשִּׁשִּׁי פָּרִים שְׁמוֹנָה אֵילִם שְׁנָיִם כְּבָשִׂים בְּנֵי שָׁנָה אַרְבָּעָה עָשָׂר תְּמִימִים: ומנחתם

להושענא רבה

וּבַיּוֹם הַשִּׁשִּׁי פָּרִים שְׁמוֹנָה אֵילִם שְׁנָיִם כְּבָשִׂים בְּנֵי שָׁנָה אַרְבָּעָה עָשָׂר תְּמִימִים: ומנחתם

וּבַיּוֹם הַשְּׁבִיעִי פָּרִים שִׁבְעָה אֵילִם שְׁנָיִם כְּבָשִׂים בְּנֵי שָׁנָה אַרְבָּעָה עָשָׂר תְּמִימִים: ומנחתם

לשמיני עצרת ולשמחת תורה

בַּיּוֹם הַשְּׁמִינִי עֲצֶרֶת תִּהְיֶה לָכֶם כָּל מְלֶאכֶת עֲבוֹדָה לֹא תַעֲשׂוּ: וְהִקְרַבְתֶּם עוֹלָה אִשֵּׁה רֵיחַ נִיחֹחַ לַייָ פַּר אֶחָד אַיִל אֶחָד כְּבָשִׂים בְּנֵי שָׁנָה שִׁבְעָה תְּמִימִים: ומנחתם

אֱלֹהֵינוּ וֵאלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ רצה במנוחתנו מֶלֶךְ רַחֲמָן רַחֵם עָלֵינוּ טוֹב וּמֵטִיב הִדָּרֶשׁ לָנוּ שׁוּבָה אֵלֵינוּ בַּהֲמוֹן רַחֲמֶיךָ בִּגְלַל אָבוֹת שֶׁעָשׂוּ רְצוֹנֶךָ בְּנֵה בֵיתְךָ כְּבַתְּחִלָּה וְכוֹנֵן מִקְדָּשְׁךָ עַל מְכוֹנוֹ וְהַרְאֵנוּ בְּבִנְיָנוֹ וְשַׂמְּחֵנוּ בְּתִקּוּנוֹ וְהָשֵׁב כֹּהֲנִים לַעֲבוֹדָתָם וּלְוִיִּם לְשִׁירָם וּלְזִמְרָם וְהָשֵׁב יִשְׂרָאֵל לִנְוֵיהֶם וְשָׁם נַעֲלֶה וְנֵרָאֶה וְנִשְׁתַּחֲוֶה לְפָנֶיךָ בְּשָׁלֹשׁ פַּעֲמֵי רְגָלֵינוּ כַּכָּתוּב בְּתוֹרָתֶךָ שָׁלֹשׁ פְּעָמִים בַּשָּׁנָה יֵרָאֶה כָל זְכוּרְךָ אֶת פְּנֵי יְיָ אֱלֹהֶיךָ בַּמָּקוֹם אֲשֶׁר יִבְחָר בְּחַג הַמַּצּוֹת וּבְחַג הַשָּׁבוּעוֹת וּבְחַג הַסֻּכּוֹת וְלֹא יֵרָאֶה אֶת פְּנֵי יְיָ רֵיקָם אִישׁ כְּמַתְּנַת יָדוֹ כְּבִרְכַּת יְיָ אֱלֹהֶיךָ אֲשֶׁר נָתַן לָךְ:

והשיאנו

וְהַשִּׂיאֵנוּ יְיָ אֱלֹהֵינוּ אֶת בִּרְכַּת מוֹעֲדֶיךָ לְחַיִּים וּלְשָׁלוֹם לְשִׂמְחָה וּלְשָׂשׂוֹן: כַּאֲשֶׁר רָצִיתָ וְאָמַרְתָּ לְבָרְכֵנוּ: בשבת אלהינו ואלהי אבותינו רצה במנוחתנו קַדְּשֵׁנוּ בְּמִצְוֹתֶיךָ. וְתֵן חֶלְקֵנוּ בְּתוֹרָתֶךָ. שַׂבְּעֵנוּ מִטּוּבֶךָ וְשַׂמְּחֵנוּ בִּישׁוּעָתֶךָ. וְטַהֵר לִבֵּנוּ לְעָבְדְךָ בֶּאֱמֶת. וְהַנְחִילֵנוּ יְיָ אֱלֹהֵינוּ באהבה וברצון בְּשִׂמְחָה וּבְשָׂשׂוֹן שבת ומוֹעֲדֵי קָדְשֶׁךָ וְיִשְׂמְחוּ בְךָ יִשְׂרָאֵל מְקַדְּשֵׁי שְׁמֶךָ: בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ מְקַדֵּשׁ השבת וְיִשְׂרָאֵל וְהַזְּמַנִּים:

רְצֵה יְיָ אֱלֹהֵינוּ בְּעַמְּךָ יִשְׂרָאֵל וּבִתְפִלָּתָם וְהָשֵׁב אֶת הָעֲבוֹדָה לִדְבִיר בֵּיתֶךָ וְאִשֵּׁי יִשְׂרָאֵל וּתְפִלָּתָם בְּאַהֲבָה תְקַבֵּל בְּרָצוֹן וּתְהִי לְרָצוֹן תָּמִיד עֲבוֹדַת יִשְׂרָאֵל עַמֶּךָ:

וְתֶחֱזֶינָה עֵינֵינוּ בְּשׁוּבְךָ לְצִיּוֹן בְּרַחֲמִים. בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ הַמַּחֲזִיר שְׁכִינָתוֹ לְצִיּוֹן:

מוֹדִים אֲנַחְנוּ לָךְ שָׁאַתָּה הוּא יְיָ אֱלֹהֵינוּ וֵאלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ לְעוֹלָם וָעֶד צוּר חַיֵּינוּ מָגֵן יִשְׁעֵנוּ אַתָּה הוּא לְדוֹר וָדוֹר. נוֹדֶה לְךָ וּנְסַפֵּר תְּהִלָּתֶךָ עַל חַיֵּינוּ הַמְּסוּרִים בְּיָדֶךָ וְעַל נִשְׁמוֹתֵינוּ הַפְּקוּדוֹת לָךְ וְעַל נִסֶּיךָ שֶׁבְּכָל יוֹם עִמָּנוּ וְעַל נִפְלְאוֹתֶיךָ וְטוֹבוֹתֶיךָ שֶׁבְּכָל עֵת עֶרֶב וָבֹקֶר וְצָהֳרָיִם. הַטּוֹב כִּי לֹא כָלוּ רַחֲמֶיךָ וְהַמְרַחֵם כִּי לֹא תַמּוּ חֲסָדֶיךָ מֵעוֹלָם קִוִּינוּ לָךְ: וְעַל כֻּלָּם יִתְבָּרַךְ וְיִתְרוֹמַם שִׁמְךָ מַלְכֵּנוּ תָּמִיד לְעוֹלָם וָעֶד: וְכֹל הַחַיִּים יוֹדוּךָ סֶּלָה וִיהַלְלוּ אֶת שִׁמְךָ בֶּאֱמֶת הָאֵל יְשׁוּעָתֵנוּ וְעֶזְרָתֵנוּ סֶלָה: בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ הַטּוֹב שִׁמְךָ וּלְךָ נָאֶה לְהוֹדוֹת:

שִׂים שָׁלוֹם טוֹבָה וּבְרָכָה חֵן וָחֶסֶד וְרַחֲמִים עָלֵינוּ וְעַל כָּל יִשְׂרָאֵל עַמֶּךָ בָּרְכֵנוּ אָבִינוּ כֻּלָּנוּ כְּאֶחָד בְּאוֹר פָּנֶיךָ כִּי בְאוֹר פָּנֶיךָ נָתַתָּ לָנוּ יְיָ אֱלֹהֵינוּ תּוֹרַת חַיִּים וְאַהֲבַת חֶסֶד וּצְדָקָה. וּבְרָכָה וְרַחֲמִים וְחַיִּים וְשָׁלוֹם וְטוֹב בְּעֵינֶיךָ לְבָרֵךְ אֶת עַמְּךָ יִשְׂרָאֵל בְּכָל עֵת וּבְכָל שָׁעָה בִּשְׁלוֹמֶךָ: בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ הַמְבָרֵךְ אֶת עַמּוֹ יִשְׂרָאֵל בַּשָּׁלוֹם:

למנחה למעריב

שָׁלוֹם רָב עַל יִשְׂרָאֵל עַמְּךָ תָּשִׂים לְעוֹלָם כִּי אַתָּה הוּא מֶלֶךְ אָדוֹן לְכָל

הַשָּׁלוֹם · וְטוֹב בְּעֵינֶיךָ לְבָרֵךְ אֶת עַמְּךָ יִשְׂרָאֵל בְּכָל עֵת וּבְכָל שָׁעָה בִּשְׁלוֹמֶךָ · בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ הַמְבָרֵךְ אֶת עַמּוֹ יִשְׂרָאֵל בַּשָּׁלוֹם:

אֱלֹהַי נְצוֹר לְשׁוֹנִי מֵרָע וּשְׂפָתַי מִדַּבֵּר מִרְמָה וְלִמְקַלְלַי נַפְשִׁי תִדּוֹם וְנַפְשִׁי כֶּעָפָר לַכֹּל תִּהְיֶה: פְּתַח לִבִּי בְּתוֹרָתֶךָ וּבְמִצְוֹתֶיךָ תִּרְדּוֹף נַפְשִׁי · וְכָל הַחוֹשְׁבִים עָלַי רָעָה מְהֵרָה הָפֵר עֲצָתָם וְקַלְקֵל מַחֲשַׁבְתָּם · עֲשֵׂה לְמַעַן שְׁמֶךָ עֲשֵׂה לְמַעַן יְמִינֶךָ עֲשֵׂה לְמַעַן קְדֻשָּׁתֶךָ · עֲשֵׂה לְמַעַן תּוֹרָתֶךָ · לְמַעַן יֵחָלְצוּן יְדִידֶיךָ הוֹשִׁיעָה יְמִינְךָ וַעֲנֵנִי · יִהְיוּ לְרָצוֹן אִמְרֵי פִי וְהֶגְיוֹן לִבִּי לְפָנֶיךָ יְיָ צוּרִי וְגוֹאֲלִי: עֹשֶׂה שָׁלוֹם בִּמְרוֹמָיו הוּא יַעֲשֶׂה שָׁלוֹם עָלֵינוּ וְעַל כָּל יִשְׂרָאֵל וְאִמְרוּ אָמֵן:

יְהִי רָצוֹן מִלְּפָנֶיךָ יְיָ אֱלֹהֵינוּ וֵאלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ שֶׁיִּבָּנֶה בֵּית הַמִּקְדָּשׁ בִּמְהֵרָה בְיָמֵינוּ וְתֵן חֶלְקֵנוּ בְּתוֹרָתֶךָ: וְשָׁם נַעֲבָדְךָ בְּיִרְאָה כִּימֵי עוֹלָם וּכְשָׁנִים קַדְמוֹנִיּוֹת: וְעָרְבָה לַייָ מִנְחַת יְהוּדָה וִירוּשָׁלָיִם כִּימֵי עוֹלָם וּכְשָׁנִים קַדְמוֹנִיּוֹת:

אין כאלהינו. עלינו. קדיש יתום. תהלים ומזמורים. ק״י. שיר של יום קדיש יתום:

בִּרְכַּת כֹּהֲנִים

כשהכהנים עולים לדוכן אזי כשמגיע הש״ץ לותחזינה אומרים הש״ץ והקהל

וְתֶעֱרַב לְפָנֶיךָ עֲתִירָתֵנוּ כְּעוֹלָה וּכְקָרְבָּן: אָנָּא רַחוּם בְּרַחֲמֶיךָ הָרַבִּים הָשֵׁב שְׁכִינָתְךָ לְצִיּוֹן עִירֶךָ וְסֵדֶר הָעֲבוֹדָה לִירוּשָׁלָיִם: וְתֶחֱזֶינָה עֵינֵינוּ בְּשׁוּבְךָ לְצִיּוֹן בְּרַחֲמִים וְשָׁם נַעֲבָדְךָ בְּיִרְאָה כִּימֵי עוֹלָם וּכְשָׁנִים קַדְמוֹנִיּוֹת: ע״כ והש״ץ מסיים בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ שֶׁאוֹתְךָ לְבַדְּךָ בְּיִרְאָה נַעֲבוֹד: מודים וכו׳

קודם הדוכן אומרים הכהנים בלחש:

יְהִי רצון מלפניך יי אלהינו ואלהי אבותינו שתהא הברכה הזאת שצויתנו לברך את עמך ישראל ברכה שלמה ולא יהיה בה מכשול ועון מעתה ועד עולם:

החזן אומר בקול רם כהנים והקהל עונין עם קדושיך כאמור

בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם אֲשֶׁר קִדְּשָׁנוּ בִּקְדֻשָּׁתוֹ שֶׁל אַהֲרֹן וְצִוָּנוּ לְבָרֵךְ אֶת עַמּוֹ יִשְׂרָאֵל בְּאַהֲבָה:

יְבָרֶכְךָ: יְבָרֶכְךָ יְיָ מִצִּיּוֹן עֹשֵׂה שָׁמַיִם וָאָרֶץ:

ברכי נפשי את יי וכל קרבי את שם קדשו:

יְיָ · יְיָ אֲדוֹנֵינוּ מָה אַדִּיר שִׁמְךָ בְּכָל הָאָרֶץ :

יי בוקר תשמע קולי בוקר אערך לך ואצפה :

וְיִשְׁמְרֶךָ · שָׁמְרֵנוּ אֵל כִּי חָסִיתִי בָךְ :

שמרני כאשון בת עין בצל כנפיך תסתירני :

רִבּוֹנוֹ שֶׁל עוֹלָם אֲנִי שֶׁלָּךְ וַחֲלוֹמוֹתַי שֶׁלָּךְ חֲלוֹם חָלַמְתִּי וְאֵינִי יוֹדֵעַ מַה הוּא . יְהִי רָצוֹן מִלְּפָנֶיךָ יְיָ אֱלֹהַי וֵאלֹהֵי אֲבוֹתַי שֶׁיִּהְיוּ כָּל חֲלוֹמוֹתַי עָלַי וְעַל כָּל יִשְׂרָאֵל לְטוֹבָה בֵּין שֶׁחָלַמְתִּי עַל עַצְמִי וּבֵין שֶׁחָלַמְתִּי עַל אֲחֵרִים וּבֵין שֶׁחָלְמוּ אֲחֵרִים עָלַי אִם טוֹבִים הֵם חַזְּקֵם וְאַמְּצֵם וְיִתְקַיְּמוּ בִי וּבָהֶם כַּחֲלוֹמוֹתָיו שֶׁל יוֹסֵף הַצַּדִּיק וְאִם צְרִיכִים רְפוּאָה רְפָאֵם כְּחִזְקִיָּהוּ מֶלֶךְ יְהוּדָה מֵחָלְיוֹ וּכְמִרְיָם הַנְּבִיאָה מִצָּרַעְתָּהּ וּכְנַעֲמָן מִצָּרַעְתּוֹ וּכְמֵי מָרָה עַל יְדֵי משֶׁה רַבֵּינוּ וּכְמֵי יְרִיחוֹ עַל יְדֵי אֱלִישָׁע וּכְשֵׁם שֶׁהָפַכְתָּ אֶת קִלְלַת בִּלְעָם הָרָשָׁע מִקְּלָלָה לִבְרָכָה כֵּן תַּהֲפוֹךְ כָּל חֲלוֹמוֹתַי עָלַי וְעַל כָּל יִשְׂרָאֵל לְטוֹבָה וְתִשְׁמְרֵנִי וּתְחָנֵּנִי וְתִרְצֵנִי : אמן

יָאֵר · אֱלֹהִים יְחָנֵּנוּ וִיבָרְכֵנוּ יָאֵר פָּנָיו אִתָּנוּ סֶלָה :

האירה פניך על עבדך הושיעני בחסדך :

יְיָ · יְיָ יְיָ אֵל רַחוּם וְחַנּוּן אֶרֶךְ אַפַּיִם וְרַב חֶסֶד וֶאֱמֶת :

ה' אל באפך תוכיחני ואל בחמתך תיסרני :

פָּנָיו · פְּנֵה אֵלַי וְחָנֵּנִי כִּי יָחִיד וְעָנִי אָנִי :

פנה אל תפלת הערער :

אֵלֶיךָ · אֵלֶיךָ יְיָ נַפְשִׁי אֶשָּׂא :

אליך יי שועתי ובבוקר תפלתי תקדמך :

וִיחֻנֶּךָּ · הִנֵּה כְעֵינֵי עֲבָדִים אֶל יַד אֲדוֹנֵיהֶם כְּעֵינֵי שִׁפְחָה אֶל יַד גְּבִרְתָּהּ כֵּן עֵינֵינוּ אֶל יְיָ אֱלֹהֵינוּ עַד שֶׁיְּחָנֵּנוּ :

חנני אלהים כחסדך כרוב רחמיך מחה פשעי : רבונו של עולם.

יִשָּׂא · יִשָּׂא בְרָכָה מֵאֵת יְיָ וּצְדָקָה מֵאֱלֹהֵי יִשְׁעוֹ וּמְצָא חֵן וְשֵׂכֶל טוֹב בְּעֵינֵי אֱלֹהִים וְאָדָם :

נשא לבבנו אל כפים אל אל בשמים :

יְיָ · יְיָ חָנֵּנוּ לְךָ קִוִּינוּ הֱיֵה זְרוֹעָם לַבְּקָרִים אַף יְשׁוּעָתֵנוּ בְּעֵת צָרָה :

ה' אלהים צבאות שמעה תפלתי האזינה אלהי יעקב סלה :

פָּנָיו · יְיָ אַל תַּסְתֵּר פָּנֶיךָ מִמֶּנִּי בְּיוֹם צַר לִי הַטֵּה אֵלַי אָזְנֶךָ בְּיוֹם אֶקְרָא מַהֵר עֲנֵנִי :

אני בצדק אחזה פניך אשבעה בהקיץ תמונתך :

אֵלֶיךָ · אֵלֶיךָ נָשָׂאתִי אֶת עֵינַי הַיּוֹשְׁבִי בַּשָּׁמָיִם :

אליך ה' אקרא בעטוף לבי בצור ירום ממני תנחני :

וְיָשֵׂם · וְשָׂמוּ אֶת שְׁמִי עַל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וַאֲנִי אֲבָרְכֵם :

שם אצמיח קרן לדוד ערכתי נר למשיחי : שימני כחותם על לבך כחותם על זרועך :

לְךָ · לְךָ יְיָ הַגְּדֻלָּה וְהַגְּבוּרָה וְהַתִּפְאֶרֶת וְהַנֵּצַח וְהַהוֹד כִּי כֹל בַּשָּׁמַיִם

וּבָאָרֶץ לְךָ יְיָ הַמַּמְלָכָה וְהַמִּתְנַשֵּׂא לְכֹל לְרֹאשׁ :

כִּי לְךָ ה׳ הוחלתי אתה תענה אדני אלהי :

שָׁלוֹם · שָׁלוֹם שָׁלוֹם לָרָחוֹק וְלַקָּרוֹב אָמַר יְיָ וּרְפָאתִיו :

ה׳ עוז לעמו יתן ה׳ יברך את עמו בשלום :

כתוב בשערי ציון שלא יאמרו אלו שלוש רבש"ע רק יאמרו זה

יְהִי רָצוֹן מִלְּפָנֶיךָ יְיָ אֱלֹהַי וֵאלֹהֵי אֲבוֹתַי שֶׁתַּעֲשֶׂה לְמַעַן קְדוּשַּׁת חֲסָדֶיךָ וְגוֹדֶל רַחֲמֶיךָ הַפְּשׁוּטִים וּלְמַעַן טַהֲרַת שִׁמְךָ הַגָּדוֹל הַגִּבּוֹר וְהַנּוֹרָא בֶּן עֶשְׂרִים וּשְׁתַּיִם אוֹתִיּוֹת הַיּוֹצְאִים מֵהַפְּסוּקִים שֶׁל בִּרְכַּת כֹּהֲנִים (אנקת״ם פסת״ם פספסי״ם דיונסי״ם) הָאֲמוּרָה מִפִּי אַהֲרֹן וּבָנָיו עַם קְדוֹשֶׁיךָ שֶׁתִּהְיֶה קָרוֹב לִי בְּקָרְאִי לָךְ וְתִשְׁמַע תְּפִלָּתִי נַאֲקָתִי וְאַנְקָתִי תָּמִיד כְּשֵׁם שֶׁשָּׁמַעְתָּ אֶנְקַת יַעֲקֹב תְּמִימֶךָ הַנִּקְרָא אִישׁ תָּם וְתִתֶּן לִי וּלְכָל נַפְשׁוֹת בֵּיתִי מְזוֹנוֹתֵינוּ וּפַרְנָסָתֵנוּ בְּרֶיוַח וְלֹא בְּצִמְצוּם בְּהֶתֵּר וְלֹא בְּאִיסּוּר בְּנַחַת וְלֹא בְּצַעַר מִתַּחַת יָדְךָ הָרְחָבָה כְּשֵׁם שֶׁנָּתַתָּ פִּסַּת לֶחֶם לֶאֱכוֹל וּבֶגֶד לִלְבּוֹשׁ לְיַעֲקֹב אָבִינוּ הַנִּקְרָא אִישׁ תָּם וְתִתְּנֵנוּ לְאַהֲבָה וּלְחֵן וּלְחֶסֶד וּלְרַחֲמִים בְּעֵינֶיךָ וּבְעֵינֵי כָל רוֹאֵינוּ וְיִהְיוּ דְבָרַי נִשְׁמָעִים לַעֲבוֹדָתֶךָ כְּשֵׁם שֶׁנָּתַתָּ אֶת יוֹסֵף צַדִּיקֶךָ בְּשָׁעָה שֶׁהִלְבִּישׁוֹ אָבִיו כְּתֹנֶת פַּסִּים לְחֵן וּלְחֶסֶד וּלְרַחֲמִים בְּעֵינֶיךָ וּבְעֵינֵי כָל רוֹאָיו וְתַעֲשֶׂה עִמָּדִי נִפְלָאוֹת וְנִסִּים וּלְטוֹבָה אוֹת וְתַצְלִיחֵנִי בִּדְרָכַי וְתֵן בְּלִבִּי בִּינָה לְהָבִין וּלְהַשְׂכִּיל וּלְקַיֵּם אֶת כָּל דִּבְרֵי תַלְמוּד תּוֹרָתֶךָ וְסוֹדוֹתֶיהָ וְתַצִּילֵנִי מִשְּׁגִיאוֹת וּתְטַהֵר רַעְיוֹנַי וְלִבִּי לַעֲבוֹדָתֶךָ וְתַאֲרִיךְ יָמַי וִימֵי אִשְׁתִּי וּבָנַי וּבְנוֹתַי (בחור אומר וִימֵי אָבִי וְאִמִּי) בְּטוֹב וּבִנְעִימוֹת בְּרוֹב עוֹז וְשָׁלוֹם אָמֵן סֶלָה :

אחר הדוכן אומרים הקהל זה

אדיר במרום שוכן בגבורה אתה שלום ושמך שלום יהי רצון שתשים עלינו ועל כל עמך בית ישראל חיים וברכה למשמרת שלום :

אחר הדוכן אומרים הכהנים זה :

רבונו של עולם עשינו מה שגזרת עלינו ואף אתה עשה עמנו כמו שהבטחתנו השקיפה ממעון קדשך מן השמים וברך את עמך את ישראל ואת האדמה אשר נתתה לנו כאשר נשבעת לאבותינו ארץ זבת חלב ודבש :

קידוש לראש השנה

בליל שני של ר״ה נוהגין להניח פרי חדש בפני המקדש ויתן עיניו בו ויאמר שהחיינו ואין צריך עוד לחזור ולברך על הפרי רק הברכה השייך לאותו הפרי . ואם אין פרי חדש מ״מ יאמר שהחיינו : ואם חל ראש השנה בשבת מתחילין יום הששי עד ברא אלהים לעשות ואח״כ יאמר זה :

ברוך

בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם בּוֹרֵא פְּרִי הַגָּפֶן :

בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם אֲשֶׁר בָּחַר בָּנוּ מִכָּל עָם*) וְרוֹמְמָנוּ מִכָּל לָשׁוֹן*) וְקִדְּשָׁנוּ בְּמִצְוֹתָיו וַתִּתֶּן לָנוּ יְיָ אֱלֹהֵינוּ בְּאַהֲבָה אֶת יוֹם הַזִּכָּרוֹן הַזֶּה יוֹם תְּרוּעָה בשבת את יום השבת ואת יום הזכרון הזה יום זכרון תרועה באהבה מִקְרָא קוֹדֶשׁ זֵכֶר לִיצִיאַת מִצְרָיִם : כִּי בָנוּ בָחַרְתָּ וְאוֹתָנוּ קִדַּשְׁתָּ מִכָּל הָעַמִּים*) וּדְבָרְךָ אֱמֶת וְקַיָּם לָעַד : בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ מֶלֶךְ עַל כָּל הָאָרֶץ מְקַדֵּשׁ השבת ו יִשְׂרָאֵל וְיוֹם הַזִּכָּרוֹן :

בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם שֶׁהֶחֱיָנוּ וְקִיְּמָנוּ וְהִגִּיעָנוּ לַזְּמַן הַזֶּה :

אם חל ראש השנה במוצאי שבת מקדשין יקנה"ז כמבואר לעיל בקידוש לשלש רגלים :

ונוהגין לאכול תפוח מתוק בדבש ואחר אכילה יאמר זה :

יְהִי רָצוֹן מִלְּפָנֶיךָ יְיָ אֱלֹהֵינוּ וֵאלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ שֶׁתְּחַדֵּשׁ עָלֵינוּ שָׁנָה טוֹבָה וּמְתוּקָה : ונוהגין לאכול ראש כבש או איל

תפלת ראש השנה

למוסף ולמנחה כִּי שֵׁם יְיָ אֶקְרָא הָבוּ גֹדֶל לֵאלֹהֵינוּ :

אֲדֹנָי שְׂפָתַי תִּפְתָּח וּפִי יַגִּיד תְּהִלָּתֶךָ :

בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ וֵאלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ אֱלֹהֵי אַבְרָהָם אֱלֹהֵי יִצְחָק וֵאלֹהֵי יַעֲקֹב הָאֵל הַגָּדוֹל הַגִּבּוֹר וְהַנּוֹרָא אֵל עֶלְיוֹן גּוֹמֵל חֲסָדִים טוֹבִים וְקוֹנֵה הַכֹּל וְזוֹכֵר חַסְדֵי אָבוֹת וּמֵבִיא גוֹאֵל לִבְנֵי בְנֵיהֶם לְמַעַן שְׁמוֹ בְּאַהֲבָה :

זָכְרֵנוּ לְחַיִּים מֶלֶךְ חָפֵץ בַּחַיִּים וְכָתְבֵנוּ בְּסֵפֶר הַחַיִּים לְמַעַנְךָ אֱלֹהִים חַיִּים :

מֶלֶךְ עוֹזֵר וּמוֹשִׁיעַ וּמָגֵן : בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ מָגֵן אַבְרָהָם :

אַתָּה גִּבּוֹר לְעוֹלָם אֲדֹנָי מְחַיֵּה מֵתִים אַתָּה רַב לְהוֹשִׁיעַ :

מְכַלְכֵּל חַיִּים בְּחֶסֶד מְחַיֵּה מֵתִים בְּרַחֲמִים רַבִּים סוֹמֵךְ נוֹפְלִים וְרוֹפֵא חוֹלִים וּמַתִּיר אֲסוּרִים וּמְקַיֵּם אֱמוּנָתוֹ לִישֵׁנֵי עָפָר מִי כָמוֹךָ

בעל

*) מלות עם לשון העמים קאים על האומות העמי' והקדמוני' אשר לא האמינו בבורא עולם

בַּעַל גְּבוּרוֹת וּמִי דוֹמֶה לָּךְ מֶלֶךְ מֵמִית וּמְחַיֶּה וּמַצְמִיחַ יְשׁוּעָה
מִי כָמוֹךָ אָב הָרַחֲמִים זוֹכֵר יְצוּרָיו לַחַיִּים בְּרַחֲמִים :
וְנֶאֱמָן אַתָּה לְהַחֲיוֹת מֵתִים · בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ מְחַיֵּה הַמֵּתִים :
אַתָּה קָדוֹשׁ וְשִׁמְךָ קָדוֹשׁ וּקְדוֹשִׁים בְּכָל יוֹם יְהַלְלוּךָ סֶּלָה :

וּבְכֵן תֵּן פַּחְדְּךָ יְיָ אֱלֹהֵינוּ עַל כָּל מַעֲשֶׂיךָ
וְאֵימָתְךָ עַל כָּל מַה שֶּׁבָּרָאתָ ·
וְיִירָאוּךָ כָּל הַמַּעֲשִׂים : וְיִשְׁתַּחֲווּ לְפָנֶיךָ כָּל
הַבְּרוּאִים וְיֵעָשׂוּ כֻלָּם אֲגֻדָּה אֶחָת לַעֲשׂוֹת
רְצוֹנְךָ בְּלֵבָב שָׁלֵם : כְּמוֹ שֶׁיָּדַעְנוּ יְיָ אֱלֹהֵינוּ
שֶׁהַשָּׁלְטָן לְפָנֶיךָ עֹז בְּיָדְךָ וּגְבוּרָה בִּימִינֶךָ :
וְשִׁמְךָ נוֹרָא עַל כָּל מַה שֶּׁבָּרָאתָ :

וּבְכֵן תֵּן כָּבוֹד יְיָ לְעַמֶּךָ · תְּהִלָּה לִירֵאֶיךָ · וְתִקְוָה
טוֹבָה לְדוֹרְשֶׁיךָ · וּפִתְחוֹן פֶּה לַמְיַחֲלִים לָךְ
שִׂמְחָה לְאַרְצֶךָ · וְשָׂשׂוֹן לְעִירֶךָ · וּצְמִיחַת קֶרֶן לְדָוִד
עַבְדֶּךָ וַעֲרִיכַת נֵר לְבֶן יִשַׁי מְשִׁיחֶךָ בִּמְהֵרָה בְיָמֵינוּ :
וּבְכֵן צַדִּיקִים יִרְאוּ וְיִשְׂמָחוּ וִישָׁרִים יַעֲלֹזוּ · וַחֲסִידִים
בְּרִנָּה יָגִילוּ וְעוֹלָתָה תִּקְפָּץ פִּיהָ · וְכָל
הָרִשְׁעָה כֻּלָּהּ כֶּעָשָׁן תִּכְלֶה כִּי תַעֲבִיר מֶמְשֶׁלֶת
זָדוֹן*) מִן הָאָרֶץ :

וְתִמְלוֹךְ אַתָּה יְיָ לְבַדֶּךָ*) עַל כָּל מַעֲשֶׂיךָ
בְּהַר צִיּוֹן מִשְׁכַּן כְּבוֹדֶךָ

*) הוא ממשלת היצ"הר המושל על האדם להחטיאו בזדון :
*) פי' היצ"הר לא ימשול עוד על האדם רק רצון ה' לבדו כהמו ונפוסל :

וּבִירוּשָׁלַיִם עִיר קָדְשֶׁךָ : כַּכָּתוּב בְּדִבְרֵי קָדְשֶׁךָ : יִמְלוֹךְ יְיָ לְעוֹלָם אֱלֹהַיִךְ צִיּוֹן לְדוֹר וָדוֹר הַלְלוּיָהּ :

קָדוֹשׁ אַתָּה וְנוֹרָא שְׁמֶךָ וְאֵין אֱלוֹהַּ מִבַּלְעָדֶיךָ כַּכָּתוּב וַיִּגְבַּהּ יְיָ צְבָאוֹת בַּמִּשְׁפָּט וְהָאֵל הַקָּדוֹשׁ נִקְדַּשׁ בִּצְדָקָה : בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ הַמֶּלֶךְ הַקָּדוֹשׁ :

אַתָּה בְחַרְתָּנוּ מִכָּל הָעַמִּים*) . אָהַבְתָּ אוֹתָנוּ וְרָצִיתָ בָּנוּ וְרוֹמַמְתָּנוּ מִכָּל הַלְּשׁוֹנוֹת*) : וְקִדַּשְׁתָּנוּ בְּמִצְוֹתֶיךָ : וְקֵרַבְתָּנוּ מַלְכֵּנוּ לַעֲבוֹדָתֶךָ : וְשִׁמְךָ הַגָּדוֹל וְהַקָּדוֹשׁ עָלֵינוּ קָרָאתָ :

אם חל יום טוב במוצאי שבת אומדים ותודיענו :

וַתּוֹדִיעֵנוּ יְיָ אֱלֹהֵינוּ אֶת מִשְׁפְּטֵי צִדְקֶךָ וַתְּלַמְּדֵנוּ לַעֲשׂוֹת בָּהֶם חוּקֵּי רְצוֹנֶךָ וַתִּתֶּן לָנוּ יְיָ אֱלֹהֵינוּ מִשְׁפָּטִים יְשָׁרִים וְתוֹרַת אֱמֶת חוּקִים וּמִצְוֹת טוֹבִים וַתַּנְחִילֵנוּ זְמַנֵּי שָׂשׂוֹן וּמוֹעֲדֵי קוֹדֶשׁ וְחַגֵּי נְדָבָה וַתּוֹרִישֵׁנוּ קְדוּשַּׁת שַׁבָּת וּכְבוֹד מוֹעֵד וַחֲגִיגַת הָרֶגֶל וַתַּבְדֵּל יְיָ אֱלֹהֵינוּ בֵּין קוֹדֶשׁ לְחוֹל בֵּין אוֹר לַחוֹשֶׁךְ בֵּין יִשְׂרָאֵל לָעַמִּים*) בֵּין יוֹם הַשְּׁבִיעִי לְשֵׁשֶׁת יְמֵי הַמַּעֲשֶׂה בֵּין קְדוּשַּׁת שַׁבָּת לִקְדוּשַּׁת יוֹם טוֹב הִבְדַּלְתָּ וְאֶת יוֹם הַשְּׁבִיעִי מִשֵּׁשֶׁת יְמֵי הַמַּעֲשֶׂה קִדַּשְׁתָּ הִבְדַּלְתָּ וְקִדַּשְׁתָּ אֶת עַמְּךָ יִשְׂרָאֵל בִּקְדוּשָּׁתֶךָ :

וַתִּתֶּן לָנוּ יְיָ אֱלֹהֵינוּ בְּאַהֲבָה אֶת יוֹם (בשבת) השבת הזה ואת יום הַזִּכָּרוֹן הַזֶּה יוֹם (בשבת) זכרון תְּרוּעָה באהבה מִקְרָא קוֹדֶשׁ זֵכֶר לִיצִיאַת מִצְרָיִם :

*) המלות העמים והלשונות נאמרים קאים על העמים הקדמונים אשר לא האמינו בבורא עולם :

אלהינו

אֱלֹהֵינוּ וֵאלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ יַעֲלֶה וְיָבֹא וְיַגִּיעַ וְיֵרָאֶה וְיֵרָצֶה וְיִשָּׁמַע וְיִפָּקֵד וְיִזָּכֵר זִכְרוֹנֵנוּ וּפִקְדוֹנֵנוּ וְזִכְרוֹן אֲבוֹתֵינוּ וְזִכְרוֹן מָשִׁיחַ בֶּן דָּוִד עַבְדֶּךָ וְזִכְרוֹן יְרוּשָׁלַיִם עִיר קָדְשֶׁךָ וְזִכְרוֹן כָּל עַמְּךָ בֵּית יִשְׂרָאֵל לְפָנֶיךָ

מוסף לראש השנה

וּמִפְּנֵי חֲטָאֵינוּ גָּלִינוּ מֵאַרְצֵנוּ וְנִתְרַחַקְנוּ מֵעַל אַדְמָתֵנוּ וְאֵין אָנוּ יְכוֹלִים לַעֲשׂוֹת חוֹבוֹתֵינוּ בְּבֵית בְּחִירָתֶךָ בַּבַּיִת הַגָּדוֹל וְהַקָּדוֹשׁ שֶׁנִּקְרָא שִׁמְךָ עָלָיו מִפְּנֵי הַיָּד שֶׁנִּשְׁתַּלְּחָה בְּמִקְדָּשֶׁךָ: יְהִי רָצוֹן מִלְּפָנֶיךָ יְיָ אֱלֹהֵינוּ וֵאלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ מֶלֶךְ רַחֲמָן שֶׁתָּשׁוּב וּתְרַחֵם עָלֵינוּ וְעַל מִקְדָּשְׁךָ בְּרַחֲמֶיךָ הָרַבִּים וְתִבְנֵהוּ מְהֵרָה וּתְגַדֵּל כְּבוֹדוֹ: אָבִינוּ מַלְכֵּנוּ גַּלֵּה כְּבוֹד מַלְכוּתְךָ עָלֵינוּ מְהֵרָה וְהוֹפַע וְהִנָּשֵׂא עָלֵינוּ לְעֵינֵי כָּל חָי וְקָרֵב פְּזוּרֵינוּ מִבֵּין הַגּוֹיִם*) וּנְפוּצוֹתֵינוּ כַּנֵּס מִיַּרְכְּתֵי אָרֶץ: וַהֲבִיאֵנוּ לְצִיּוֹן עִירְךָ בְּרִנָּה וְלִירוּשָׁלַיִם בֵּית מִקְדָּשְׁךָ בְּשִׂמְחַת עוֹלָם וְשָׁם נַעֲשֶׂה לְפָנֶיךָ אֶת קָרְבְּנוֹת חוֹבוֹתֵינוּ תְּמִידִים כְּסִדְרָם וּמוּסָפִים כְּהִלְכָתָם: וְאֶת מוּסְפֵי יוֹם (לשבת השבת הזה ויום) הַזִּכָּרוֹן הַזֶּה. נַעֲשֶׂה וְנַקְרִיב לְפָנֶיךָ בְּאַהֲבָה כְּמִצְוַת רְצוֹנֶךָ כְּמוֹ שֶׁכָּתַבְתָּ עָלֵינוּ בְּתוֹרָתֶךָ עַל יְדֵי מֹשֶׁה עַבְדֶּךָ מִפִּי כְבוֹדֶךָ כָּאָמוּר:

לשבת
וּבְיוֹם הַשַּׁבָּת שְׁנֵי כְבָשִׂים בְּנֵי שָׁנָה תְּמִימִם וּשְׁנֵי עֶשְׂרֹנִים סֹלֶת

*) היינו אותם המפוזרים במדינות רחוקות בין אותם שאינם מאמינים בבורא עולם ומטעים אותם.

לְפָנֶיךָ לִפְלֵיטָה לְטוֹבָה לְחֵן וּלְחֶסֶד וּלְרַחֲמִים וּלְחַיִּים וּלְשָׁלוֹם בְּיוֹם הַזִּכָּרוֹן הַזֶּה : זָכְרֵנוּ יְיָ אֱלֹהֵינוּ בּוֹ לְטוֹבָה · וּפָקְדֵנוּ בוֹ לִבְרָכָה · וְהוֹשִׁיעֵנוּ בוֹ לְחַיִּים · וּבִדְבַר יְשׁוּעָה וְרַחֲמִים חוּס וְחָנֵּנוּ וְרַחֵם עָלֵינוּ וְהוֹשִׁיעֵנוּ

מוּסַף לראש השנה

מִנְחָה בְּלוּלָה בַשֶּׁמֶן וְנִסְכּוֹ : עוֹלַת שַׁבַּת בְּשַׁבַּתּוֹ עַל עוֹלַת הַתָּמִיד וְנִסְכָּהּ : זֶה קָרְבַּן שַׁבָּת וְקָרְבַּן הַיּוֹם כָּאָמוּר :

וּבַחוֹדֶשׁ הַשְּׁבִיעִי בְּאֶחָד לַחוֹדֶשׁ מִקְרָא קוֹדֶשׁ יִהְיֶה לָכֶם כָּל מְלֶאכֶת עֲבוֹדָה לֹא תַעֲשׂוּ יוֹם תְּרוּעָה יִהְיֶה לָכֶם : וַעֲשִׂיתֶם עוֹלָה לְרֵיחַ נִיחוֹחַ לַיְיָ פַּר בֶּן בָּקָר אֶחָד אַיִל אֶחָד כְּבָשִׂים בְּנֵי שָׁנָה שִׁבְעָה תְּמִימִים :

וּמִנְחָתָם וְנִסְכֵּיהֶם כִּמְדֻבָּר שְׁלשָׁה עֶשְׂרוֹנִים לַפָּר וּשְׁנֵי עֶשְׂרוֹנִים לָאַיִל וְעִשָּׂרוֹן לַכֶּבֶשׂ וְיַיִן כְּנִסְכּוֹ וּשְׁנֵי שְׂעִירִים לְכַפֵּר וּשְׁנֵי תְמִידִים כְּהִלְכָתָם : (מִלְּבַד עוֹלַת הַחוֹדֶשׁ וּמִנְחָתָהּ וְעוֹלַת הַתָּמִיד וּמִנְחָתָהּ וְנִסְכֵּיהֶם כְּמִשְׁפָּטָם לְרֵיחַ נִיחוֹחַ אִשֶּׁה לַיְיָ) :

לשבת יִשְׂמְחוּ בְמַלְכוּתְךָ שׁוֹמְרֵי שַׁבָּת וְקוֹרְאֵי עוֹנֶג עַם מְקַדְּשֵׁי שְׁבִיעִי כֻּלָּם יִשְׂבְּעוּ וְיִתְעַנְּגוּ מִטּוּבֶךָ וּבַשְּׁבִיעִי רָצִיתָ בּוֹ וְקִדַּשְׁתּוֹ חֶמְדַּת יָמִים אוֹתוֹ קָרָאתָ זֵכֶר לְמַעֲשֵׂה בְרֵאשִׁית ;

עָלֵינוּ לְשַׁבֵּחַ לַאֲדוֹן הַכֹּל לָתֵת גְּדֻלָּה לְיוֹצֵר בְּרֵאשִׁית שֶׁלֹּא עָשָׂנוּ*) כְּעוֹבְדֵי גִלּוּלִים וְלֹא שָׂמָנוּ כְּמִשְׁפְּחוֹתֵיהֶם שֶׁלֹּא שָׂם חֶלְקֵנוּ כָּהֶם וְגוֹרָלֵנוּ כְּכָל הֲמוֹנָם. וַאֲנַחְנוּ כּוֹרְעִים וּמִשְׁתַּחֲוִים וּמוֹדִים לִפְנֵי

*) משמט מפן תורס .

והושיענו כי אליך עינינו · כי אל מלך חנון ורחום אתה :

אלהינו ואלהי אבותינו מלוך על כל העולם כולו בכבודך: והנשא

על

מוסף לראש השנה

מלך מלכי המלכים הקדוש ברוך הוא · שהוא נוטה שמים ויוסד ארץ ומושב יקרו בשמים ממעל ושכינת עזו בגבהי מרומים הוא אלהינו אין עוד : אמת מלכנו אפס זולתו*) ככתוב בתורתו וידעת היום והשבות אל לבבך כי יי הוא האלהים בשמים ממעל ועל הארץ מתחת אין עוד :

על כן נקוה לך יי אלהינו לראות מהרה בתפארת עזך : להעביר גלולים*) מן הארץ והאלילים כרות יכרתון לתקן עולם במלכות שדי וכל בני בשר יקראו בשמך להפנות אליך כל רשעי ארץ יכירו וידעו כל יושבי תבל כי לך תכרע כל ברך תשבע כל לשון לפניך יי אלהינו יכרעו ויפולו ולכבוד שמך יקר יתנו ויקבלו כולם את עול מלכותך ותמלוך עליהם מהרה לעולם ועד: כי המלכות שלך

היא

*) הקב"ה לבדו הוא מלך על כל העולם מלך מלכי המלכים .

*) הם העלהיאות של היידען במדינות רחוקות .

עַל כָּל הָאָרֶץ בִּיקָרֶךָ וְהוֹפַע בַּהֲדַר גְּאוֹן
עֻזֶּךָ עַל כָּל יוֹשְׁבֵי תֵבֵל אַרְצֶךָ: וְיֵדַע כָּל

הִיא וּלְעוֹלְמֵי עַד תִּמְלוֹךְ בְּכָבוֹד כַּכָּתוּב בְּתוֹרָתֶךָ
יְיָ יִמְלוֹךְ לְעוֹלָם וָעֶד:
וְנֶאֱמַר לֹא הִבִּיט אָוֶן בְּיַעֲקֹב וְלֹא רָאָה עָמָל
בְּיִשְׂרָאֵל יְיָ אֱלֹהָיו עִמּוֹ וּתְרוּעַת מֶלֶךְ בּוֹ:
וְנֶאֱמַר וַיְהִי בִישׁוּרוּן מֶלֶךְ בְּהִתְאַסֵּף רָאשֵׁי עָם יַחַד
שִׁבְטֵי יִשְׂרָאֵל. וּבְדִבְרֵי קָדְשְׁךָ כָּתוּב לֵאמֹר כִּי
לַיְיָ הַמְּלוּכָה וּמוֹשֵׁל בַּגּוֹיִם: וְנֶאֱמַר יְיָ מָלָךְ גֵּאוּת
לָבֵשׁ לָבֵשׁ יְיָ עֹז הִתְאַזָּר אַף תִּכּוֹן תֵּבֵל בַּל תִּמּוֹט:
וְנֶאֱמַר שְׂאוּ שְׁעָרִים רָאשֵׁיכֶם וְהִנָּשְׂאוּ פִּתְחֵי עוֹלָם
וְיָבוֹא מֶלֶךְ הַכָּבוֹד: מִי זֶה מֶלֶךְ הַכָּבוֹד יְיָ עִזּוּז וְגִבּוֹר
יְיָ גִּבּוֹר מִלְחָמָה: שְׂאוּ שְׁעָרִים רָאשֵׁיכֶם וּשְׂאוּ פִּתְחֵי
עוֹלָם וְיָבוֹא מֶלֶךְ הַכָּבוֹד: מִי הוּא זֶה מֶלֶךְ הַכָּבוֹד
יְיָ צְבָאוֹת הוּא מֶלֶךְ הַכָּבוֹד סֶלָה:
וְעַל יְדֵי עֲבָדֶיךָ הַנְּבִיאִים כָּתוּב לֵאמֹר
כֹּה אָמַר יְיָ מֶלֶךְ יִשְׂרָאֵל וְגוֹאֲלוֹ יְיָ
צְבָאוֹת אֲנִי רִאשׁוֹן וַאֲנִי אַחֲרוֹן וּמִבַּלְעָדַי
אֵין אֱלֹהִים: וְנֶאֱמַר וְעָלוּ מוֹשִׁיעִים בְּהַר

פָּעוּל כִּי אַתָּה פְּעַלְתּוֹ וְיָבִין כָּל יְצוּר כִּי אַתָּה יְצַרְתּוֹ וְיֹאמַר כֹּל אֲשֶׁר נְשָׁמָה בְּאַפּוֹ יי

מוסף לראש השנה

צִיּוֹן לִשְׁפּוֹט אֶת הַר עֵשָׂו וְהָיְתָה לַיי הַמְּלוּכָה׃ וְנֶאֱמַר וְהָיָה יי לְמֶלֶךְ עַל כָּל הָאָרֶץ בַּיּוֹם הַהוּא יִהְיֶה יי אֶחָד וּשְׁמוֹ אֶחָד׃ וּבְתוֹרָתְךָ כָּתוּב לֵאמֹר שְׁמַע יִשְׂרָאֵל יי אֱלֹהֵינוּ יי אֶחָד׃

אֱלֹהֵינוּ וֵאלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ מְלוֹךְ עַל כָּל הָעוֹלָם כֻּלּוֹ בִּכְבוֹדֶךָ וְהִנָּשֵׂא עַל כָּל הָאָרֶץ בִּיקָרֶךָ וְהוֹפַע בַּהֲדַר גְּאוֹן עֻזֶּךָ עַל כָּל יוֹשְׁבֵי תֵבֵל אַרְצֶךָ וְיֵדַע כָּל פָּעוּל כִּי אַתָּה פְּעַלְתּוֹ וְיָבִין כָּל יְצוּר כִּי אַתָּה יְצַרְתּוֹ וְיֹאמַר כֹּל אֲשֶׁר נְשָׁמָה בְּאַפּוֹ יי אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל מֶלֶךְ וּמַלְכוּתוֹ בַּכֹּל מָשָׁלָה (לשבת) אלהינו ואלהי אבותינו רצה במנוחתנו קַדְּשֵׁנוּ בְּמִצְוֹתֶיךָ וְתֵן חֶלְקֵנוּ בְּתוֹרָתֶךָ שַׂבְּעֵנוּ מִטּוּבֶךָ וְשַׂמְּחֵנוּ בִּישׁוּעָתֶךָ והנחילנו יי אלהינו באהבה וברצון שבת קדשך וינוחו בו ישראל מקדשי שמך וְטַהֵר לִבֵּנוּ לְעָבְדְךָ בֶּאֱמֶת, כִּי אַתָּה אֱלֹהִים אֱמֶת וּדְבָרְךָ אֱמֶת וְקַיָּם לָעַד׃ בָּרוּךְ אַתָּה יי מֶלֶךְ עַל כָּל הָאָרֶץ מְקַדֵּשׁ השבת וְיִשְׂרָאֵל וְיוֹם הַזִּכָּרוֹן׃

יְיָ אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל מֶלֶךְ וּמַלְכוּתוֹ בַּכֹּל מָשָׁלָה:

(לשבת) אלהינו ואלהי אבותינו רצה במנוחתנו קַדְּשֵׁנוּ

במצותיך

מוסף לראש השנה

אַתָּה זוֹכֵר מַעֲשֵׂה עוֹלָם וּפוֹקֵד כָּל יְצוּרֵי קֶדֶם לְפָנֶיךָ נִגְלוּ כָּל תַּעֲלוּמוֹת וַהֲמוֹן נִסְתָּרוֹת שֶׁמִּבְּרֵאשִׁית כִּי אֵין שִׁכְחָה לִפְנֵי כִסֵּא כְבוֹדֶךָ וְאֵין נִסְתָּר מִנֶּגֶד עֵינֶיךָ ׃ אַתָּה זוֹכֵר אֶת כָּל הַמִּפְעָל וְגַם כָּל הַיְצוּר לֹא נִכְחַד מִמֶּךָ הַכֹּל גָּלוּי וְיָדוּעַ לְפָנֶיךָ יְיָ אֱלֹהֵינוּ צוֹפֶה וּמַבִּיט עַד סוֹף כָּל הַדּוֹרוֹת כִּי תָבִיא חוֹק זִכָּרוֹן לְהִפָּקֵד כָּל רוּחַ וָנֶפֶשׁ לְהִזָּכֵר מַעֲשִׂים רַבִּים וַהֲמוֹן בְּרִיּוֹת לְאֵין תַּכְלִית ׃ מֵרֵאשִׁית כָּזֹאת הוֹדַעְתָּ וּמִלְּפָנִים אוֹתָהּ גִּלִּיתָ ׃ זֶה הַיּוֹם תְּחִלַּת מַעֲשֶׂיךָ זִכָּרוֹן לְיוֹם רִאשׁוֹן ׃ כִּי חוֹק לְיִשְׂרָאֵל הוּא מִשְׁפָּט לֵאלֹהֵי יַעֲקֹב: וְעַל הַמְּדִינוֹת בּוֹ יֵאָמֵר אֵיזוֹ לַחֶרֶב וְאֵיזוֹ לַשָּׁלוֹם אֵיזוֹ לָרָעָב וְאֵיזוֹ לָשׂוֹבַע וּבְרִיּוֹת בּוֹ יִפָּקֵדוּ לְהַזְכִּירָם לַחַיִּים וְלַמָּוֶת: מִי לֹא נִפְקַד כְּהַיּוֹם הַזֶּה כִּי זֵכֶר כָּל הַיְצוּר לְפָנֶיךָ בָּא מַעֲשֵׂה אִישׁ וּפְקֻדָּתוֹ וַעֲלִילוֹת מִצְעֲדֵי גָבֶר מַחְשְׁבוֹת אָדָם וְתַחְבּוּלוֹתָיו וְיִצְרֵי מַעַלְלֵי אִישׁ. אַשְׁרֵי אִישׁ שֶׁלֹּא יִשְׁכָּחֶךָּ וּבֶן אָדָם יִתְאַמֶּץ בָּךְ כִּי דוֹרְשֶׁיךָ לְעוֹלָם לֹא יִכָּשֵׁלוּ וְלֹא יִכָּלְמוּ לָנֶצַח כָּל

בְּמִצְוֹתֶיךָ וְתֵן חֶלְקֵנוּ בְּתוֹרָתֶךָ׃ שַׂבְּעֵנוּ מִטּוּבֶךָ וְשַׂמְּחֵנוּ בִּישׁוּעָתֶךָ׃ והנחילנו יי אלהינו באהבה׃

מוסף לראש השנה

הַחוֹסִים בָּךְ ׃ כִּי זֵכֶר כָּל הַמַּעֲשִׂים לְפָנֶיךָ בָּא וְאַתָּה דוֹרֵשׁ מַעֲשֵׂה כוּלָּם ׃ וְגַם אֶת נֹחַ בְּאַהֲבָה זָכַרְתָּ וַתִּפְקְדֵהוּ בִּדְבַר יְשׁוּעָה וְרַחֲמִים בַּהֲבִיאֲךָ אֶת מֵי הַמַּבּוּל לְשַׁחֵת כָּל בָּשָׂר מִפְּנֵי רוֹעַ מַעַלְלֵיהֶם ׃ עַל כֵּן זִכְרוֹנוֹ בָּא לְפָנֶיךָ יְיָ אֱלֹהֵינוּ לְהַרְבּוֹת זַרְעוֹ כְּעַפְרוֹת תֵּבֵל וְצֶאֱצָאָיו כְּחוֹל הַיָּם ׃ כַּכָּתוּב בְּתוֹרָתֶךָ וַיִּזְכּוֹר אֱלֹהִים אֶת נֹחַ וְאֵת כָּל הַחַיָּה וְאֶת כָּל הַבְּהֵמָה אֲשֶׁר אִתּוֹ בַּתֵּבָה וַיַּעֲבֵר אֱלֹהִים רוּחַ עַל הָאָרֶץ וַיָּשׁוֹכּוּ הַמָּיִם ׃ וְנֶאֱמַר וַיִּשְׁמַע אֱלֹהִים אֶת נַאֲקָתָם וַיִּזְכּוֹר אֱלֹהִים אֶת בְּרִיתוֹ אֶת אַבְרָהָם אֶת יִצְחָק וְאֶת יַעֲקֹב ׃ וְנֶאֱמַר וְזָכַרְתִּי אֶת בְּרִיתִי יַעֲקוֹב וְאַף אֶת בְּרִיתִי יִצְחָק וְאַף אֶת בְּרִיתִי אַבְרָהָם אֶזְכּוֹר וְהָאָרֶץ אֶזְכּוֹר ׃ וּבְדִבְרֵי קָדְשְׁךָ כָּתוּב לֵאמֹר זֵכֶר עָשָׂה לְנִפְלְאוֹתָיו חַנּוּן וְרַחוּם יְיָ ׃ וְנֶאֱמַר טֶרֶף נָתַן לִירֵאָיו יִזְכּוֹר לְעוֹלָם בְּרִיתוֹ ׃ וְנֶאֱמַר וַיִּזְכּוֹר לָהֶם בְּרִיתוֹ וַיִּנָּחֵם כְּרוֹב חֲסָדָיו ׃

וְעַל יְדֵי עֲבָדֶיךָ הַנְּבִיאִים כָּתוּב לֵאמֹר הָלוֹךְ וְקָרָאתָ בְאָזְנֵי יְרוּשָׁלַיִם לֵאמֹר

באהבה וברצון שבת קדשך וינוחו בו ישראל מקדשי שמך

וְטַהֵר לִבֵּנוּ לְעָבְדְךָ בֶּאֱמֶת כִּי אַתָּה

אלהים

מוסף לראש השנה

כֹּה אָמַר יְיָ זָכַרְתִּי לָךְ חֶסֶד נְעוּרַיִךְ אַהֲבַת כְּלוּלֹתָיִךְ לֶכְתֵּךְ אַחֲרַי בַּמִּדְבָּר בְּאֶרֶץ לֹא זְרוּעָה: וְנֶאֱמַר וְזָכַרְתִּי אֲנִי אֶת בְּרִיתִי אוֹתָךְ בִּימֵי נְעוּרָיִךְ וַהֲקִימוֹתִי לָךְ בְּרִית עוֹלָם: וְנֶאֱמַר הֲבֵן יַקִּיר לִי אֶפְרַיִם אִם יֶלֶד שַׁעֲשׁוּעִים כִּי מִדֵּי דַבְּרִי בּוֹ זָכֹר אֶזְכְּרֶנּוּ עוֹד עַל כֵּן הָמוּ מֵעַי לוֹ רַחֵם אֲרַחֲמֶנּוּ נְאֻם יְיָ:

אֱלֹהֵינוּ וֵאלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ זָכְרֵנוּ בְּזִכָּרוֹן טוֹב לְפָנֶיךָ וּפָקְדֵנוּ בִּפְקֻדַּת יְשׁוּעָה וְרַחֲמִים מִשְּׁמֵי שְׁמֵי קֶדֶם: וּזְכָר לָנוּ יְיָ אֱלֹהֵינוּ אֶת הַבְּרִית וְאֶת הַחֶסֶד וְאֶת הַשְּׁבוּעָה אֲשֶׁר נִשְׁבַּעְתָּ לְאַבְרָהָם אָבִינוּ בְּהַר הַמּוֹרִיָּה וְתֵרָאֶה לְפָנֶיךָ עֲקֵדָה שֶׁעָקַד אַבְרָהָם אָבִינוּ אֶת יִצְחָק בְּנוֹ עַל גַּבֵּי הַמִּזְבֵּחַ וְכָבַשׁ רַחֲמָיו לַעֲשׂוֹת רְצוֹנְךָ בְּלֵבָב שָׁלֵם כֵּן יִכְבְּשׁוּ רַחֲמֶיךָ אֶת כַּעַסְךָ מֵעָלֵינוּ וּבְטוּבְךָ הַגָּדוֹל יָשׁוּב חֲרוֹן אַפְּךָ מֵעַמְּךָ וּמֵעִירְךָ וּמִנַּחֲלָתֶךָ וְקַיֵּם לָנוּ יְיָ אֱלֹהֵינוּ אֶת הַדָּבָר

שהבטחתנו

יהי רצון מלפניך יי אלהינו ואלהי אבותינו שיבנה בית המקדש במהרה בימינו ותן חלקנו בתורתך: ושם נעבדך ביראה כימי עולם וכשנים קדמוניות: וערבה ליי מנחת יהודה וירושלים כימי עולם וכשנים קדמוניות:

ונוהגין בליל א׳ של ראש השנה לומר לחבירו לשנה טובה תכתב ותחתם:

סדר תשליך

ביום א׳ של ר״ה אחר מנחה הולכין אל הנהר ואומרים זה ואם חל בשבת הולכין ביום ב׳:

יי אל רחום וחנון ארך
מי אל כמוך נושא עון ועובר על פשע · לשארית נחלתו · לא
אפים ורב חסד ואמת
החזיק לעד אפו · כי חפץ חסד הוא: ישוב ירחמנו: יכבוש
נוצר חסד לאלפים נושא עון
עונותינו ותשליך במצולות ים כל חטאתם: תתן אמת ליעקב
ופשע וחטאה ונקה יי
חסד לאברהם אשר נשבעת לאבותינו מימי קדם: מן המצר
ארך אפים ורב חסד ואמת נושא עון ופשע וחטאה
קראתי יה · ענני במרחב יה: יי לי לא אירא · מה יעשה לי אדם:
ונקה לא ינקה פוקד עון אבות על בנים
יי לי בעוזרי ואני אראה בשונאי טוב לחסות ביי מבטוח באדם:
על שלשים ועל רבעים
טוב לחסות ביי מבטוח בנדיבים:

ואח״כ יאמר (קפיטל ל״ג) רננו לדיקים ואח״כ יאמר פסוק זה בכוונה

לא ירעו ולא ישחיתו בכל הר קדשי · כי מלאה הארץ דעה את יי כמים לים מכסים:

יהי רצון מלפניך על ידי הארת תקונים עתיקא קדישא דעתיקין בזעיר שבאריך יכבשו רחמיך את כעסך ויגולו רחמיך על מדותיך ותתנהג עמנו יי אלהינו במדת הרחמים ותתן לנו חיים ארוכים וטובים בעסקי תורתך וקיום מצותיך לעשות רצונך אמן וכן יהי רצון:

סדר כפרות

יאמר שלשה פעמים

בני אדם יושבי חושך וצלמות אסירי עני וברזל:
יוציאם מחושך וצלמות ומוסרותיהם ינתק

אוילים

אֱוִלִים מִדֶּרֶךְ פִּשְׁעָם וּמֵעֲוֹנֹתֵיהֶם יִתְעַנּוּ׃ כָּל אֹכֶל תְּתַעֵב נַפְשָׁם וַיַּגִּיעוּ עַד שַׁעֲרֵי מָוֶת׃ וַיִּזְעֲקוּ אֶל יְיָ בַּצַּר לָהֶם מִמְּצוּקוֹתֵיהֶם יוֹשִׁיעֵם׃ יִשְׁלַח דְּבָרוֹ וְיִרְפָּאֵם וִימַלֵּט מִשְּׁחִיתוֹתָם׃ יוֹדוּ לַיְיָ חַסְדּוֹ וְנִפְלְאוֹתָיו לִבְנֵי אָדָם׃ אִם יֵשׁ עָלָיו מַלְאָךְ מֵלִיץ אֶחָד מִנִּי אָלֶף לְהַגִּיד לְאָדָם יָשְׁרוֹ וַיְחֻנֶּנּוּ וַיֹּאמֶר פְּדָעֵהוּ מֵרֶדֶת שַׁחַת מָצָאתִי כֹפֶר׃

מי שמסבב לעצמו יאמר בלשון הזה ג׳ פעמים׃

זֶה חֲלִיפָתִי · זֶה תְּמוּרָתִי · זֶה כַּפָּרָתִי · זֶה הַתַּרְנְגוֹל יֵלֵךְ לְמִיתָה׃ וַאֲנִי אֵלֵךְ וְאֶכָּנֵס לְחַיִּים טוֹבִים אֲרוּכִים וּלְשָׁלוֹם׃

ותיכף אחר הסבוב יניח ידו עליו לשחוט׃

מי שמסבב לעצמו ולאחר עמו יאמר בלשון הזה ג׳ פעמים

זֶה חֲלִיפָתֵנוּ · זֶה תְּמוּרָתֵנוּ׃ זֶה כַּפָּרָתֵנוּ · זֶה הַתַּרְנְגוֹל יֵלֵךְ לְמִיתָה וַאֲנַחְנוּ נִכָּנֵס וְנֵלֵךְ לְחַיִּים טוֹבִים אֲרוּכִים וּלְשָׁלוֹם׃

מי שמסבב לזכר אחד יאמר בזה הלשון ג׳ פעמים

זֶה חֲלִיפָתְךָ׃ זֶה תְּמוּרָתְךָ׃ זֶה כַּפָּרָתְךָ׃ זֶה הַתַּרְנְגוֹל יֵלֵךְ לְמִיתָה׃ וְאַתָּה תִּכָּנֵס וְתֵלֵךְ לְחַיִּים טוֹבִים אֲרוּכִים וּלְשָׁלוֹם׃

מי שמסבב לשנים או לשלשה זכרים יאמר בזה הלשון ג׳ פעמים

זֶה חֲלִיפַתְכֶם׃ זֶה תְּמוּרַתְכֶם · זֶה כַּפָּרַתְכֶם · זֶה הַתַּרְנְגוֹל יֵלֵךְ לְמִיתָה וְאַתֶּם תִּכָּנְסוּ וְתֵלְכוּ לְחַיִּים טוֹבִים אֲרוּכִים וּלְשָׁלוֹם׃

מי שמסבב לנקבה אחת יאמר בזה הלשון ג׳ פעמים

זֹאת חֲלִיפָתֵךְ · זֹאת תְּמוּרָתֵךְ · זֹאת כַּפָּרָתֵךְ · זֹאת הַתַּרְנְגוֹלֶת תֵּלֵךְ לְמִיתָה · וְאַתְּ תִּכָּנְסִי וְתֵלְכִי לְחַיִּים טוֹבִים אֲרוּכִים וּלְשָׁלוֹם׃

איין אשה פאר זיך אליין זאל זיא דאס זאגין

זֹאת חֲלִיפָתִי · זֹאת תְּמוּרָתִי · זֹאת כַּפָּרָתִי׃ זֹאת הַתַּרְנְגוֹלֶת תֵּלֵךְ לְמִיתָה וַאֲנִי אֵלֵךְ וְאֶכָּנֵס לְחַיִּים טוֹבִים אֲרוּכִים וּלְשָׁלוֹם׃

מי שמסבב לשתי נקבות או יותר יאמר בזה הלשון ג׳ פעמים

זֹאת חֲלִיפַתְכֶן׃ זֹאת תְּמוּרַתְכֶן · זֹאת כַּפָּרַתְכֶן · זֹאת הַתַּרְנְגוֹלֶת תֵּלֵךְ לְמִיתָה · וְאַתֶּן תִּכָּנַסְנָה וְתֵלַכְנָה לְחַיִּים טוֹבִים אֲרוּכִים וּלְשָׁלוֹם׃

ווען צוויא ווייבר נעמין איין תרנגולת זאלין זייא דאס זאגין

זֹאת חֲלִיפָתֵנוּ׃ זֹאת תְּמוּרָתֵנוּ · זֹאת כַּפָּרָתֵנוּ · זֹאת הַתַּרְנְגוֹלֶת

תלך

תלך למיתה · ואנחנו נכנס ונלך לחיים טובים ארוכים ולשלום :

מי שמסבב לאשה מעוברת יאמר בזה הלשון ג׳ פעמים

אלו חליפותיכם · אלו תמורותיכם · אלו כפרותיכם · אלו התרנגולים ילכו למיתה ואתם תכנסו ותלכו לחיים טובים ארוכים ולשלום :

איין אשה מעוברת פֿאר זיך אלין זאל זיא דאס זאגין :

אלו חליפותינו · אלו תמורותינו · אלו כפרותינו · אלו התרנגולים ילכו למיתה ואנחנו נכנס ונלך לחיים טובים ארוכים ולשלום :

תפלת יום כפור

למוסף ולמנחה : כי שם יי אקרא הבו גודל לאלהינו :

אדני שפתי תפתח ופי יגיד תהלתך :

ברוך אתה יי אלהינו ואלהי אבותינו אלהי אברהם אלהי יצחק ואלהי יעקב האל הגדול הגבור והנורא אל עליון גומל חסדים טובים וקונה הכל וזוכר חסדי אבות ומביא גואל לבני בניהם למען שמו באהבה :

זכרנו לחיים מלך חפץ בחיים וכתבנו בספר החיים למענך אלהים חיים :

מלך עוזר ומושיע ומגן : ברוך אתה יי מגן אברהם :

אתה גבור לעולם אדני מחיה מתים אתה רב להושיע :

מכלכל חיים בחסד מחיה מתים ברחמים רבים סומך נופלים ורופא חולים ומתיר אסורים ומקיים אמונתו לישני עפר : מי כמוך בעל גבורות ומי דומה לך מלך ממית ומחיה ומצמיח ישועה :

מי כמוך אב הרחמים זוכר יצוריו לחיים ברחמים :

ונאמן אתה להחיות מתים : ברוך אתה יי מחיה המתים :

אתה קדוש ושמך קדוש וקדושים בכל יום יהללוך סלה :

ובכן תן פחדך יי אלהינו על כל מעשיך ואימתך על כל מה שבראת . וייראוך כל המעשים : וישתחוו לפניך כל הברואים ויעשו כלם אגדה אחת לעשות רצונך בלבב שלם : כמו שידענו יי אלהינו שהשלטן לפניך עוז בידך וגבורה בימינך : ושמך נורא על כל מה שבראת :

וּבְכֵן תֵּן כָּבוֹד יְיָ לְעַמֶּךָ. תְּהִלָּה לִירֵאֶיךָ. וְתִקְוָה טוֹבָה לְדוֹרְשֶׁיךָ. וּפִתְחוֹן פֶּה לַמְיַחֲלִים לָךְ שִׂמְחָה לְאַרְצֶךָ. וְשָׂשׂוֹן לְעִירֶךָ. וּצְמִיחַת קֶרֶן לְדָוִד עַבְדֶּךָ וַעֲרִיכַת נֵר לְבֶן יִשַׁי מְשִׁיחֶךָ בִּמְהֵרָה בְיָמֵינוּ:

וּבְכֵן צַדִּיקִים יִרְאוּ וְיִשְׂמָחוּ וִישָׁרִים יַעֲלֹזוּ. וַחֲסִידִים בְּרִנָּה יָגִילוּ וְעוֹלָתָה תִּקְפָּץ פִּיהָ. וְכָל הָרִשְׁעָה כּוּלָּהּ כְּעָשָׁן תִּכְלֶה כִּי תַעֲבִיר מֶמְשֶׁלֶת זָדוֹן*) מִן הָאָרֶץ:

וְתִמְלוֹךְ אַתָּה יְיָ לְבַדֶּךָ*) עַל כָּל מַעֲשֶׂיךָ בְּהַר צִיּוֹן מִשְׁכַּן כְּבוֹדֶךָ וּבִירוּשָׁלַיִם עִיר קָדְשֶׁךָ: כַּכָּתוּב בְּדִבְרֵי קָדְשֶׁךָ: יִמְלוֹךְ יְיָ לְעוֹלָם אֱלֹהַיִךְ צִיּוֹן לְדוֹר וָדוֹר הַלְלוּיָהּ:

קָדוֹשׁ אַתָּה וְנוֹרָא שְׁמֶךָ וְאֵין אֱלוֹהַּ מִבַּלְעָדֶיךָ כַּכָּתוּב וַיִּגְבַּהּ יְיָ צְבָאוֹת בַּמִּשְׁפָּט וְהָאֵל הַקָּדוֹשׁ נִקְדַּשׁ בִּצְדָקָה: בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ הַמֶּלֶךְ הַקָּדוֹשׁ:

אַתָּה בְחַרְתָּנוּ מִכָּל הָעַמִּים*) אָהַבְתָּ אוֹתָנוּ וְרָצִיתָ בָּנוּ וְרוֹמַמְתָּנוּ מִכָּל הַלְּשׁוֹנוֹת*) וְקִדַּשְׁתָּנוּ בְּמִצְוֹתֶיךָ וְקֵרַבְתָּנוּ מַלְכֵּנוּ לַעֲבוֹדָתֶךָ וְשִׁמְךָ הַגָּדוֹל וְהַקָּדוֹשׁ עָלֵינוּ קָרָאתָ:

וַתִּתֶּן לָנוּ יְיָ אֱלֹהֵינוּ בְּאַהֲבָה אֶת יוֹם בשבת השבת הזה לקדושה ולמנוחה ואת יוֹם הַכִּפּוּרִים הַזֶּה לִמְחִילָה וְלִסְלִיחָה וּלְכַפָּרָה וְלִמְחוֹל בּוֹ אֶת כָּל עֲוֹנוֹתֵינוּ באהבה מִקְרָא קוֹדֶשׁ זֵכֶר לִיצִיאַת מִצְרָיִם:

*) סוף ממשלת היצ"הר המושל על האדם להחטיאו בזדון; אלהינו

*) פי' היצ"הר לא ימשול עוד על האדם רק רצון ה' לבדו בכח ובפועל.

*) קהלות העמים והלשונות לאמים קמים על העמים הקדמונים אשר לא האמינו בבורא עולם.

אלהינו ואלהי אבותינו יעלה ויבא ויגיע ויראה וירצה וישמע ויפקד ויזכר זכרוננו ופקדוננו וזכרון אבותינו וזכרון משיח בן דוד עבדך וזכרון ירושלים עיר קדשך וזכרון כל עמך בית ישראל לפניך

מוסף ליום כפור

ומפני חטאינו גלינו מארצנו ונתרחקנו מעל אדמתנו ואין אנו יכולים לעשות חובותינו בבית בחירתך בבית הגדול והקדוש שנקרא שמך עליו מפני היד שנשתלחה במקדשך: יהי רצון מלפניך יי אלהינו ואלהי אבותינו מלך רחמן שתשוב ותרחם עלינו ועל מקדשך ברחמיך הרבים ותבנהו מהרה ותגדל כבודו: אבינו מלכנו גלה כבוד מלכותך עלינו מהרה והופע והנשא עלינו לעיני כל חי וקרב פזורינו מבין הגוים*) ונפוצותינו כנס מירכתי ארץ: והביאנו לציון עירך ברנה ולירושלים בית מקדשך בשמחת עולם ושם נעשה לפניך את קרבנות חובותינו תמידים כסדרם ומוספים כהלכתם: ואת מוסף יום לשבת מוספי יום השבת הזה ויום הכפורים הזה. נעשה ונקריב לפניך באהבה כמצות רצונך כמו שכתבת עלינו בתורתך על ידי משה עבדך מפי כבודך כאמור:

לשבת

וביום השבת שני כבשים בני שנה תמימים ושני עשרונים סולת

מנחה

*) היינו אותם המפוזרים במדינות רחוקות בין אותם שאינם מאמינים בבורא עולם ומטעים אותם.

לְפָנֶיךָ לִפְלֵיטָה לְטוֹבָה לְחֵן וּלְחֶסֶד וּלְרַחֲמִים וּלְחַיִּים וּלְשָׁלוֹם בְּיוֹם הַכִּפּוּרִים הַזֶּה: זָכְרֵנוּ יְיָ אֱלֹהֵינוּ בּוֹ לְטוֹבָה · וּפָקְדֵנוּ בוֹ לִבְרָכָה · וְהוֹשִׁיעֵנוּ בוֹ לְחַיִּים · וּבִדְבַר יְשׁוּעָה וְרַחֲמִים חוּס וְחָנֵּנוּ וְרַחֵם עָלֵינוּ וְהוֹשִׁיעֵנוּ כִּי אֵלֶיךָ עֵינֵינוּ · כִּי אֵל מֶלֶךְ חַנּוּן וְרַחוּם אָתָּה:

אלהינו

מוסף ליום כפור

מִנְחָה בְּלוּלָה בַשֶּׁמֶן וְנִסְכּוֹ: עוֹלַת שַׁבַּת בְּשַׁבַּתּוֹ עַל עוֹלַת הַתָּמִיד וְנִסְכָּהּ: זֶה קָרְבַּן שַׁבָּת וְקָרְבַּן הַיּוֹם כָּאָמוּר:

וּבֶעָשׂוֹר לַחֹדֶשׁ הַשְּׁבִיעִי הַזֶּה מִקְרָא קֹדֶשׁ יִהְיֶה לָכֶם וְעִנִּיתֶם אֶת נַפְשֹׁתֵיכֶם כָּל מְלָאכָה לֹא תַעֲשׂוּ: וְהִקְרַבְתֶּם עֹלָה לַיְיָ רֵיחַ נִיחֹחַ פַּר בֶּן בָּקָר אֶחָד אַיִל אֶחָד כְּבָשִׂים בְּנֵי שָׁנָה שִׁבְעָה תְּמִימִם יִהְיוּ לָכֶם:

וּמִנְחָתָם וְנִסְכֵּיהֶם כִּמְדֻבָּר שְׁלֹשָׁה עֶשְׂרֹנִים לַפָּר וּשְׁנֵי עֶשְׂרֹנִים לָאַיִל וְעִשָּׂרוֹן לַכֶּבֶשׂ וְיַיִן כְּנִסְכּוֹ וְשָׂעִיר לְכַפֵּר וּשְׁנֵי תְמִידִים כְּהִלְכָתָם:

(מִלְּבַד חַטַּאת הַכִּפּוּרִים וְעוֹלַת הַתָּמִיד וּמִנְחָתָהּ וְנִסְכֵּיהֶם:

לשבת

יִשְׂמְחוּ בְמַלְכוּתְךָ שׁוֹמְרֵי שַׁבָּת וְקוֹרְאֵי עֹנֶג עַם מְקַדְּשֵׁי שְׁבִיעִי כֻּלָּם יִשְׂבְּעוּ וְיִתְעַנְּגוּ מִטּוּבֶךָ וּבַשְּׁבִיעִי רָצִיתָ בּוֹ וְקִדַּשְׁתּוֹ חֶמְדַּת יָמִים אוֹתוֹ קָרָאתָ זֵכֶר לְמַעֲשֵׂה בְרֵאשִׁית:

אלהינו

אלהינו ואלהי אבותינו מחול לעונותינו ביום
השבת הזה וביום הכפורים הזה: מחה
והעבר פשעינו וחטאתינו מנגד עיניך כאמור אנכי
אנכי הוא מוחה פשעיך למעני וחטאתיך לא אזכור:
ונאמר מחיתי כעב פשעיך וכענן חטאתיך שובה
אלי כי גאלתיך: ונאמר כי ביום הזה יכפר עליכם
לטהר אתכם מכל חטאתיכם לפני יי תטהרו:
לשבת אלהינו ואלהי אבותינו רצה במנוחתנו קדשנו במצותיך
ותן חלקנו בתורתך שבענו מטובך ושמחנו
בישועתך והנחילנו יי אלהינו באהבה וברצון שבת קדשך וינוחו
בו ישראל מקדשי שמך וטהר לבנו לעבדך באמת: כי
אתה סולחן לישראל ומוחלן לשבטי ישורון בכל
דור ודור ומבלעדיך אין לנו מלך*) מוחל וסולח:
ברוך אתה יי מלך מוחל וסולח לעונותינו ולעונות
עמו בית ישראל ומעביר אשמותינו בכל שנה
ושנה מלך על כל הארץ מקדש השבת וישראל
ויום הכפורים:

רצה יי אלהינו בעמך ישראל ובתפלתם והשב את העבודה לדביר
ביתך ואשי ישראל ותפלתם באהבה תקבל ברצון ותהי לרצון
תמיד עבודת ישראל עמך:

ותחזינה עינינו בשובך לציון ברחמים: ברוך אתה יי המחזיר שכינתו לציון:

מודים אנחנו לך שאתה הוא יי אלהינו ואלהי אבותינו לעולם ועד צור
חיינו מגן ישענו אתה הוא לדור ודור· נודה לך ונספר תהלתך
על חיינו המסורים בידך ועל נשמותינו הפקודות לך ועל נסיך שבכל
יום

*) הג"ס לבד: הוא מלך על כל סגול' ומרח' על כל הבריות וברחמיו מוחל וסולח לפושעים.

יום עִמָּנוּ וְעַל נִפְלְאוֹתֶיךָ וְטוֹבוֹתֶיךָ שֶׁבְּכָל עֵת עֶרֶב וָבוֹקֶר וְצָהֳרָיִם הַטּוֹב כִּי לֹא כָלוּ רַחֲמֶיךָ וְהַמְרַחֵם כִּי לֹא תַמּוּ חֲסָדֶיךָ מֵעוֹלָם קִוִּינוּ לָךְ:

וְעַל כּוּלָּם יִתְבָּרַךְ וְיִתְרוֹמַם שִׁמְךָ מַלְכֵּנוּ תָּמִיד לְעוֹלָם וָעֶד:

וּכְתוֹב לְחַיִּים טוֹבִים כָּל בְּנֵי בְרִיתֶךָ:

וְכֹל הַחַיִּים יוֹדוּךָ סֶּלָה וִיהַלְלוּ אֶת שִׁמְךָ בֶּאֱמֶת הָאֵ יְשׁוּעָתֵנוּ וְעֶזְרָתֵנוּ סֶלָה. בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ הַטּוֹב שִׁמְךָ וּלְךָ נָאֶה לְהוֹדוֹת:

שִׂים שָׁלוֹם טוֹבָה וּבְרָכָה חֵן וָחֶסֶד וְרַחֲמִים עָלֵינוּ וְעַל כָּל יִשְׂרָאֵל עַמֶּךָ בָּרְכֵנוּ אָבִינוּ כֻּלָּנוּ כְּאֶחָד בְּאוֹר פָּנֶיךָ כִּי בְאוֹר פָּנֶיךָ נָתַתָּ לָנוּ יְיָ אֱלֹהֵינוּ תּוֹרַת חַיִּים וְאַהֲבַת חֶסֶד וּצְדָקָה וּבְרָכָה וְרַחֲמִים וְחַיִּים וְשָׁלוֹם וְטוֹב בְּעֵינֶיךָ לְבָרֵךְ אֶת עַמְּךָ יִשְׂרָאֵל בְּכָל עֵת וּבְכָל שָׁעָה בִּשְׁלוֹמֶךָ:

בְּסֵפֶר חַיִּים בְּרָכָה וְשָׁלוֹם וּפַרְנָסָה טוֹבָה נִזָּכֵר וְנִכָּתֵב לְפָנֶיךָ אֲנַחְנוּ וְכָל עַמְּךָ בֵּית יִשְׂרָאֵל לְחַיִּים טוֹבִים וּלְשָׁלוֹם: בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ עוֹשֵׂה הַשָּׁלוֹם:

למנחה ולמעריב

שָׁלוֹם רָב עַל יִשְׂרָאֵל עַמְּךָ תָּשִׂים לְעוֹלָם כִּי אַתָּה הוּא מֶלֶךְ אָדוֹן לְכָל הַשָּׁלוֹם. וְטוֹב בְּעֵינֶיךָ לְבָרֵךְ אֶת עַמְּךָ יִשְׂרָאֵל בְּכָל עֵת וּבְכָל שָׁעָה בִּשְׁלוֹמֶךָ. בספר

אֱלֹהֵינוּ וֵאלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ תָּבֹא לְפָנֶיךָ תְּפִלָּתֵנוּ וְאַל תִּתְעַלַּם מִתְּחִנָּתֵנוּ שֶׁאֵין אָנוּ עַזֵּי פָנִים וּקְשֵׁה עוֹרֶף לוֹמַר לְפָנֶיךָ יְיָ אֱלֹהֵינוּ וֵאלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ צַדִּיקִים אֲנַחְנוּ וְלֹא חָטָאנוּ אֲבָל אֲנַחְנוּ חָטָאנוּ:

אָשַׁמְנוּ. בָּגַדְנוּ. גָּזַלְנוּ. דִּבַּרְנוּ דוֹפִי: הֶעֱוִינוּ. וְהִרְשַׁעְנוּ. זַדְנוּ. חָמַסְנוּ. טָפַלְנוּ שֶׁקֶר: יָעַצְנוּ רָע. כִּזַּבְנוּ. לַצְנוּ. מָרַדְנוּ. נִאַצְנוּ. סָרַרְנוּ. עָוִינוּ. פָּשַׁעְנוּ. צָרַרְנוּ. קִשִּׁינוּ עוֹרֶף: רָשַׁעְנוּ. שִׁחַתְנוּ. תִּעַבְנוּ. תָּעִינוּ. תִּעְתָּעְנוּ:

סַרְנוּ מִמִּצְוֹתֶיךָ וּמִמִּשְׁפָּטֶיךָ הַטּוֹבִים וְלֹא שָׁוָה לָנוּ וְאַתָּה צַדִּיק עַל כָּל הַבָּא עָלֵינוּ. כִּי אֱמֶת עָשִׂיתָ וַאֲנַחְנוּ הִרְשָׁעְנוּ: מַה נֹּאמַר לְפָנֶיךָ

יושב מרום. ומה נספר לפניך שוכן שחקים הלא
כל הנסתרות והנגלות אתה יודע:

אתה יודע רזי עולם. ותעלומות סתרי כל חי:
אתה חופש כל חדרי בטן ובוחן כליות ולב:
אין (כל) דבר נעלם ממך. ואין נסתר מנגד עיניך:
ובכן יהי רצון מלפניך יי אלהינו ואלהי אבותינו.
שתסלח לנו על כל חטאתינו ותמחל לנו על כל
עונותינו. ותכפר לנו על כל פשעינו:

על חטא שחטאנו לפניך באונס וברצון:
ועל חטא שחטאנו לפניך באמוץ הלב:
על חטא שחטאנו לפניך בבלי דעת:
ועל חטא שחטאנו לפניך בבטוי שפתים:
על חטא שחטאנו לפניך בגלוי עריות:
ועל חטא שחטאנו לפניך בגלוי ובסתר:
על חטא שחטאנו לפניך בדעת ובמרמה:
ועל חטא שחטאנו לפניך בדבור פה:
על חטא שחטאנו לפניך בהונאת רע:
ועל חטא שחטאנו לפניך בהרהור הלב:
על חטא שחטאנו לפניך בועידת זנות:
ועל חטא שחטאנו לפניך בודוי פה:
על חטא שחטאנו לפניך בזדון ובשגגה:
ועל חטא שחטאנו לפניך בזלזול הורים ומורים:
על חטא שחטאנו לפניך בחלול השם:

וְעַל חֵטְא שֶׁחָטָאנוּ לְפָנֶיךָ בְּחוֹזֶק יָד :

עַל חֵטְא שֶׁחָטָאנוּ לְפָנֶיךָ בְּטוּמְאַת שְׂפָתָיִם :

וְעַל חֵטְא שֶׁחָטָאנוּ לְפָנֶיךָ בְּטִפְשׁוּת פֶּה :

עַל חֵטְא שֶׁחָטָאנוּ לְפָנֶיךָ בְּיֵצֶר הָרָע :

וְעַל חֵטְא שֶׁחָטָאנוּ לְפָנֶיךָ בְּיוֹדְעִים וּבְלֹא יוֹדְעִים :

וְעַל כּוּלָּם אֱלוֹהַּ סְלִיחוֹת סְלַח לָנוּ מְחַל לָנוּ כַּפֶּר לָנוּ :

עַל חֵטְא שֶׁחָטָאנוּ לְפָנֶיךָ בְּכַחַשׁ וּבְכָזָב :

וְעַל חֵטְא שֶׁחָטָאנוּ לְפָנֶיךָ בְּכַפַּת שׁוֹחַד :

עַל חֵטְא שֶׁחָטָאנוּ לְפָנֶיךָ בְּרָצוֹן :

וְעַל חֵטְא שֶׁחָטָאנוּ לְפָנֶיךָ בְּלָשׁוֹן הָרָע :

עַל חֵטְא שֶׁחָטָאנוּ לְפָנֶיךָ בְּמַשָּׂא וּבְמַתָּן :

וְעַל חֵטְא שֶׁחָטָאנוּ לְפָנֶיךָ בְּמַאֲכָל וּבְמִשְׁתֶּה :

עַל חֵטְא שֶׁחָטָאנוּ לְפָנֶיךָ בְּנֶשֶׁךְ וּבְמַרְבִּית :

וְעַל חֵטְא שֶׁחָטָאנוּ לְפָנֶיךָ בִּנְטִיַּת גָּרוֹן :

עַל חֵטְא שֶׁחָטָאנוּ לְפָנֶיךָ בְּשִׂיחַ שִׂפְתוֹתֵינוּ :

וְעַל חֵטְא שֶׁחָטָאנוּ לְפָנֶיךָ בְּסִיקוּר עָיִן :

עַל חֵטְא שֶׁחָטָאנוּ לְפָנֶיךָ בְּעֵינַיִם רָמוֹת :

וְעַל חֵטְא שֶׁחָטָאנוּ לְפָנֶיךָ בְּעַזּוּת מֶצַח :

וְעַל כּוּלָּם אֱלוֹהַּ סְלִיחוֹת סְלַח לָנוּ · מְחַל לָנוּ · כַּפֶּר לָנוּ :

עַל חֵטְא שֶׁחָטָאנוּ לְפָנֶיךָ בִּפְרִיקַת עוֹל :

וְעַל חֵטְא שֶׁחָטָאנוּ לְפָנֶיךָ בִּפְלִילוּת :

עַל חֵטְא שֶׁחָטָאנוּ לְפָנֶיךָ בִּצְדִיַּת רֵעַ :

וְעַל חֵטְא שֶׁחָטָאנוּ לְפָנֶיךָ בְּצָרוּת עָיִן :

עַל חֵטְא שֶׁחָטָאנוּ לְפָנֶיךָ בְּקַלּוּת רֹאשׁ:
וְעַל חֵטְא שֶׁחָטָאנוּ לְפָנֶיךָ בְּקַשְׁיוּת עוֹרֶף:
עַל חֵטְא שֶׁחָטָאנוּ לְפָנֶיךָ בְּרִיצַת רַגְלַיִם לְהָרַע:
וְעַל חֵטְא שֶׁחָטָאנוּ לְפָנֶיךָ בִּרְכִילוּת:
עַל חֵטְא שֶׁחָטָאנוּ לְפָנֶיךָ בִּשְׁבוּעַת שָׁוְא:
וְעַל חֵטְא שֶׁחָטָאנוּ לְפָנֶיךָ בְּשִׂנְאַת חִנָּם:
עַל חֵטְא שֶׁחָטָאנוּ לְפָנֶיךָ בִּתְשׂוּמֶת יָד:
וְעַל חֵטְא שֶׁחָטָאנוּ לְפָנֶיךָ בְּתִמְהוֹן לֵבָב:
וְעַל כּוּלָּם אֱלוֹהַּ סְלִיחוֹת סְלַח לָנוּ · מְחַל לָנוּ · כַּפֶּר לָנוּ:
וְעַל חֲטָאִים שֶׁאָנוּ חַיָּבִים עֲלֵיהֶם עוֹלָה:
וְעַל חֲטָאִים שֶׁאָנוּ חַיָּבִים עֲלֵיהֶם חַטָּאת:
וְעַל חֲטָאִים שֶׁאָנוּ חַיָּבִים עֲלֵיהֶם קָרְבָּן עוֹלֶה וְיוֹרֵד:
וְעַל חֲטָאִים שֶׁאָנוּ חַיָּבִים עֲלֵיהֶם אָשָׁם וַדַּאי וְתָלוּי:
וְעַל חֲטָאִים שֶׁאָנוּ חַיָּבִים עֲלֵיהֶם מַכַּת מַרְדּוּת:
וְעַל חֲטָאִים שֶׁאָנוּ חַיָּבִים עֲלֵיהֶם מַלְקוּת אַרְבָּעִים:
וְעַל חֲטָאִים שֶׁאָנוּ חַיָּבִים עֲלֵיהֶם מִיתָה בִּידֵי שָׁמָיִם:
וְעַל חֲטָאִים שֶׁאָנוּ חַיָּבִים עֲלֵיהֶם כָּרֵת וַעֲרִירִי:
וְעַל חֲטָאִים שֶׁאָנוּ חַיָּבִים עֲלֵיהֶם אַרְבַּע מִיתוֹת בֵּית דִּין:

סְקִילָה שְׂרֵפָה הֶרֶג וְחֶנֶק עַל מִצְוַת עֲשֵׂה וְעַל מִצְוַת לֹא תַעֲשֶׂה בֵּין שֶׁיֵּשׁ בָּהּ קוּם עֲשֵׂה וּבֵין שֶׁאֵין בָּהּ קוּם עֲשֵׂה אֶת הַגְּלוּיִם לָנוּ וְאֶת שֶׁאֵינָם גְּלוּיִם לָנוּ אֶת הַגְּלוּיִם לָנוּ כְּבָר אֲמַרְנוּם לְפָנֶיךָ

וְהוֹדִינוּ לְךָ עֲלֵיהֶם וְאֶת שֶׁאֵינָם גְּלוּיִם לָנוּ לְפָנֶיךָ הֵם גְּלוּיִם וִידוּעִים כַּדָּבָר שֶׁנֶּאֱמַר הַנִּסְתָּרוֹת לַיְיָ אֱלֹהֵינוּ וְהַנִּגְלוֹת לָנוּ וּלְבָנֵינוּ עַד עוֹלָם לַעֲשׂוֹת אֶת כָּל דִּבְרֵי הַתּוֹרָה הַזֹּאת כִּי אַתָּה סָלְחָן לְיִשְׂרָאֵל וּמָחֳלָן לְשִׁבְטֵי יְשֻׁרוּן בְּכָל דּוֹר וָדוֹר וּמִבַּלְעָדֶיךָ אֵין לָנוּ מֶלֶךְ*) מוֹחֵל וְסוֹלֵחַ (אֶלָּא אָתָּה) :

אֱלֹהַי עַד שֶׁלֹּא נוֹצַרְתִּי אֵינִי כְּדַאי וְעַכְשָׁיו שֶׁנּוֹצַרְתִּי כְּאִלּוּ לֹא נוֹצַרְתִּי עָפָר אֲנִי בְּחַיָּי קַל וָחוֹמֶר בְּמִיתָתִי הֲרֵי אֲנִי לְפָנֶיךָ כִּכְלִי מָלֵא בוּשָׁה וּכְלִימָה׃ יְהִי רָצוֹן מִלְּפָנֶיךָ יְיָ אֱלֹהַי וֵאלֹהֵי אֲבוֹתַי שֶׁלֹּא אֶחֱטָא עוֹד וּמַה שֶּׁחָטָאתִי לְפָנֶיךָ מְחוֹק בְּרַחֲמֶיךָ הָרַבִּים אֲבָל לֹא עַל יְדֵי יִסּוּרִים וָחֳלָאִים רָעִים :

אֱלֹהַי נְצוֹר לְשׁוֹנִי מֵרָע וּשְׂפָתַי מִדַּבֵּר מִרְמָה וְלִמְקַלְלַי נַפְשִׁי תִדּוֹם וְנַפְשִׁי כֶּעָפָר לַכֹּל תִּהְיֶה׃ פְּתַח לִבִּי בְּתוֹרָתֶךָ וּבְמִצְוֹתֶיךָ תִּרְדּוֹף נַפְשִׁי · וְכָל הַחוֹשְׁבִים עָלַי רָעָה מְהֵרָה הָפֵר עֲצָתָם וְקַלְקֵל מַחֲשַׁבְתָּם · עֲשֵׂה לְמַעַן שְׁמֶךָ עֲשֵׂה לְמַעַן יְמִינֶךָ עֲשֵׂה לְמַעַן קְדֻשָּׁתֶךָ׃ עֲשֵׂה לְמַעַן תּוֹרָתֶךָ׃ לְמַעַן יֵחָלְצוּן יְדִידֶיךָ הוֹשִׁיעָה יְמִינְךָ וַעֲנֵנִי׃ יִהְיוּ לְרָצוֹן אִמְרֵי פִי וְהֶגְיוֹן לִבִּי לְפָנֶיךָ יְיָ צוּרִי וְגוֹאֲלִי׃ עֹשֶׂה שָׁלוֹם בִּמְרוֹמָיו הוּא יַעֲשֶׂה שָׁלוֹם עָלֵינוּ וְעַל כָּל יִשְׂרָאֵל וְאִמְרוּ אָמֵן :

יְהִי רָצוֹן מִלְּפָנֶיךָ יְיָ אֱלֹהֵינוּ וֵאלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ שֶׁיִּבָּנֶה בֵּית הַמִּקְדָּשׁ בִּמְהֵרָה בְיָמֵינוּ וְתֵן חֶלְקֵנוּ בְּתוֹרָתֶךָ׃ וְשָׁם נַעֲבָדְךָ בְּיִרְאָה כִּימֵי עוֹלָם וּכְשָׁנִים קַדְמוֹנִיּוֹת׃ וְעָרְבָה לַיְיָ מִנְחַת יְהוּדָה וִירוּשָׁלָיִם כִּימֵי עוֹלָם וּכְשָׁנִים קַדְמוֹנִיּוֹת׃

תפלת נעילה

זמן נעילה סמוך לשקיעת החמה כשהיא בראש האילנות ויש להזהר שלא לאחרה להתפלל בלילה אלא יראה לסיימה עם צ"ה. ומתחילין ואומרים אשרי ובא לציון ח"ק ומתפללין שמ"ע (אם חל בשבת ש"ץ מזכיר בה של שבת גם בוידוי אבל היחיד אינו מזכיר) ואומרים וחתמנו במקום וכתבנו. ובמקום וכתוב אומרים וחתום. ובמקום ונכתב אומרים ונחתם. ואומרים וידוי עד אתה יודע ואח"כ אומרים אתה נותן יד וכו' וזה סדרה :

כי

*) הקב"ה לבדו הוא מלך על כל העול' הרח' על כל הבריות וברחמיו מוחל וסולח לעונות:

כִּי שֵׁם יְיָ אֶקְרָא הָבוּ גוֹדֶל לֵאלֹהֵינוּ:

אֲדֹנָי שְׂפָתַי תִּפְתָּח וּפִי יַגִּיד תְּהִלָּתֶךָ:

בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ וֵאלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ אֱלֹהֵי אַבְרָהָם אֱלֹהֵי יִצְחָק וֵאלֹהֵי יַעֲקֹב הָאֵל הַגָּדוֹל הַגִּבּוֹר וְהַנּוֹרָא אֵל עֶלְיוֹן גּוֹמֵל חֲסָדִים טוֹבִים וְקוֹנֵה הַכֹּל וְזוֹכֵר חַסְדֵי אָבוֹת וּמֵבִיא גוֹאֵל לִבְנֵי בְנֵיהֶם לְמַעַן שְׁמוֹ בְּאַהֲבָה:

זָכְרֵנוּ לְחַיִּים מֶלֶךְ חָפֵץ בַּחַיִּים וְחָתְמֵנוּ בְּסֵפֶר הַחַיִּים לְמַעַנְךָ אֱלֹהִים חַיִּים:

מֶלֶךְ עוֹזֵר וּמוֹשִׁיעַ וּמָגֵן: בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ מָגֵן אַבְרָהָם:

אַתָּה גִּבּוֹר לְעוֹלָם אֲדֹנָי מְחַיֵּה מֵתִים אַתָּה רַב לְהוֹשִׁיעַ:

מְכַלְכֵּל חַיִּים בְּחֶסֶד מְחַיֵּה מֵתִים בְּרַחֲמִים רַבִּים סוֹמֵךְ נוֹפְלִים וְרוֹפֵא חוֹלִים וּמַתִּיר אֲסוּרִים וּמְקַיֵּם אֱמוּנָתוֹ לִישֵׁנֵי עָפָר. מִי כָמוֹךָ בַּעַל גְּבוּרוֹת וּמִי דוֹמֶה לָּךְ מֶלֶךְ מֵמִית וּמְחַיֶּה וּמַצְמִיחַ יְשׁוּעָה:

מִי כָמוֹךָ אָב הָרַחֲמִים זוֹכֵר יְצוּרָיו לְחַיִּים בְּרַחֲמִים:

וְנֶאֱמָן אַתָּה לְהַחֲיוֹת מֵתִים. בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ מְחַיֵּה הַמֵּתִים:

אַתָּה קָדוֹשׁ וְשִׁמְךָ קָדוֹשׁ וּקְדוֹשִׁים בְּכָל יוֹם יְהַלְלוּךָ סֶּלָה:

וּבְכֵן תֵּן פַּחְדְּךָ יְיָ אֱלֹהֵינוּ עַל כָּל מַעֲשֶׂיךָ וְאֵימָתְךָ עַל כָּל מַה שֶּׁבָּרָאתָ. וְיִירָאוּךָ כָּל הַמַּעֲשִׂים: וְיִשְׁתַּחֲווּ לְפָנֶיךָ כָּל הַבְּרוּאִים וְיֵעָשׂוּ כֻלָּם אֲגֻדָּה אֶחָת לַעֲשׂוֹת רְצוֹנְךָ בְּלֵבָב שָׁלֵם: כְּמוֹ שֶׁיָּדַעְנוּ יְיָ אֱלֹהֵינוּ שֶׁהַשָּׁלְטָן לְפָנֶיךָ עֹז בְּיָדְךָ וּגְבוּרָה בִּימִינֶךָ: וְשִׁמְךָ נוֹרָא עַל כָּל מַה שֶּׁבָּרָאתָ:

וּבְכֵן תֵּן כָּבוֹד יְיָ לְעַמֶּךָ. תְּהִלָּה לִירֵאֶיךָ. וְתִקְוָה טוֹבָה לְדוֹרְשֶׁיךָ. וּפִתְחוֹן פֶּה לַמְיַחֲלִים לָךְ: שִׂמְחָה לְאַרְצֶךָ. וְשָׂשׂוֹן לְעִירֶךָ. וּצְמִיחַת קֶרֶן לְדָוִד

מוֹדִים אֲנַחְנוּ לָךְ שָׁאַתָּה הוּא יְיָ אֱלֹהֵינוּ וֵאלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ לְעוֹלָם וָעֶד צוּר חַיֵּינוּ מָגֵן יִשְׁעֵנוּ אַתָּה הוּא לְדוֹר וָדוֹר· נוֹדֶה לְךָ וּנְסַפֵּר תְּהִלָּתֶךָ עַל חַיֵּינוּ הַמְּסוּרִים בְּיָדֶךָ וְעַל נִשְׁמוֹתֵינוּ הַפְּקוּדוֹת לָךְ וְעַל נִסֶּיךָ שֶׁבְּכָל יוֹם עִמָּנוּ וְעַל נִפְלְאוֹתֶיךָ וְטוֹבוֹתֶיךָ שֶׁבְּכָל עֵת עֶרֶב וָבוֹקֶר וְצָהֳרָיִם·הַטּוֹב כִּי לֹא כָלוּ רַחֲמֶיךָ וְהַמְרַחֵם כִּי לֹא תַמּוּ חֲסָדֶיךָ מֵעוֹלָם קִוִּינוּ לָךְ׃
וְעַל כּוּלָּם יִתְבָּרַךְ וְיִתְרוֹמַם שִׁמְךָ מַלְכֵּנוּ תָּמִיד לְעוֹלָם וָעֶד׃
וַחֲתוֹם לְחַיִּים טוֹבִים כָּל בְּנֵי בְרִיתֶךָ׃
וְכֹל הַחַיִּים יוֹדוּךָ סֶּלָה וִיהַלְלוּ אֶת שִׁמְךָ בֶּאֱמֶת הָאֵ֒ יְשׁוּעָתֵנוּ וְעֶזְרָתֵנוּ סֶלָה· בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ הַטּוֹב שִׁמְךָ וּלְךָ נָאֶה לְהוֹדוֹת׃

שִׂים שָׁלוֹם טוֹבָה וּבְרָכָה חֵן וָחֶסֶד וְרַחֲמִים עָלֵינוּ וְעַל כָּל יִשְׂרָאֵל עַמֶּךָ בָּרְכֵנוּ אָבִינוּ כֻּלָּנוּ כְּאֶחָד בְּאוֹר פָּנֶיךָ כִּי בְאוֹר פָּנֶיךָ נָתַתָּ לָנוּ יְיָ אֱלֹהֵינוּ תּוֹרַת חַיִּים וְאַהֲבַת חֶסֶד וּצְדָקָה וּבְרָכָה וְרַחֲמִים וְחַיִּים וְשָׁלוֹם וְטוֹב בְּעֵינֶיךָ לְבָרֵךְ אֶת עַמְּךָ יִשְׂרָאֵל בְּכָל עֵת וּבְכָל שָׁעָה בִּשְׁלוֹמֶךָ׃
בְּסֵפֶר חַיִּים בְּרָכָה וְשָׁלוֹם וּפַרְנָסָה טוֹבָה נִזָּכֵר וְנֵחָתֵם לְפָנֶיךָ אֲנַחְנוּ וְכָל עַמְּךָ בֵּית יִשְׂרָאֵל לְחַיִּים טוֹבִים וּלְשָׁלוֹם׃ בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ עֹשֵׂה הַשָּׁלוֹם׃

אֱלֹהֵינוּ וֵאלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ תָּבֹא לְפָנֶיךָ תְּפִלָּתֵנוּ וְאַל תִּתְעַלַּם מִתְּחִנָּתֵנוּ שֶׁאֵין אָנוּ עַזֵּי פָנִים וּקְשֵׁה עוֹרֶף לוֹמַר לְפָנֶיךָ יְיָ אֱלֹהֵינוּ וֵאלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ צַדִּיקִים אֲנַחְנוּ וְלֹא חָטָאנוּ אֲבָל אֲנַחְנוּ חָטָאנוּ׃

אָשַׁמְנוּ. בָּגַדְנוּ. גָּזַלְנוּ. דִּבַּרְנוּ דֹפִי׃ הֶעֱוִינוּ. וְהִרְשַׁעְנוּ. זַדְנוּ. חָמַסְנוּ. טָפַלְנוּ שֶׁקֶר׃ יָעַצְנוּ רָע. כִּזַּבְנוּ. לַצְנוּ. מָרַדְנוּ. נִאַצְנוּ. סָרַרְנוּ. עָוִינוּ. פָּשַׁעְנוּ. צָרַרְנוּ. קִשִּׁינוּ עוֹרֶף׃ רָשַׁעְנוּ. שִׁחַתְנוּ. תִּעַבְנוּ. תָּעִינוּ. תִּעְתָּעְנוּ׃

סַרְנוּ מִמִּצְוֹתֶיךָ וּמִמִּשְׁפָּטֶיךָ הַטּוֹבִים וְלֹא שָׁוָה לָנוּ וְאַתָּה צַדִּיק עַל כָּל הַבָּא עָלֵינוּ. כִּי אֱמֶת עָשִׂיתָ וַאֲנַחְנוּ הִרְשָׁעְנוּ׃ מַה נֹּאמַר לְפָנֶיךָ

הכפורים הזה: זכרנו יי אלהינו בו לטובה · ופקדנו בו לברכה · והושיענו בו לחיים · ובדבר ישועה ורחמים חוס וחננו ורחם עלינו והושיענו כי אליך עינינו · כי אל מלך חנון ורחום אתה:

אלהינו ואלהי אבותינו מחול לעונותינו ביום השבת הזה וביום הכפורים הזה: מחה והעבר פשעינו וחטאתינו מנגד עיניך כאמור אנכי אנכי הוא מוחה פשעיך למעני וחטאתיך לא אזכור: ונאמר מחיתי כעב פשעיך וכענן חטאתיך שובה אלי כי גאלתיך: ונאמר כי ביום הזה יכפר עליכם לטהר אתכם מכל חטאתיכם לפני יי תטהרו: לשבת אלהינו ואלהי אבותינו רצה במנוחתנו קדשנו במצותיך ותן חלקנו בתורתך שבענו מטובך ושמחנו בישועתך והנחילנו יי אלהינו באהבה וברצון שבת קדשך וינוחו בו ישראל מקדשי שמך. וטהר לבנו לעבדך באמת: כי אתה סולחן לישראל ומוחלן לשבטי ישורון בכל דור ודור ומבלעדיך אין לנו מלך*) מוחל וסולח: ברוך אתה יי מלך מוחל וסולח לעונותינו ולעונות עמו בית ישראל ומעביר אשמותינו בכל שנה ושנה מלך על כל הארץ מקדש השבת וישראל ויום הכפורים:

רצה יי אלהינו בעמך ישראל ובתפלתם והשב את העבודה לדביר ביתך ואשי ישראל ותפלתם באהבה תקבל ברצון ותהי לרצון תמיד עבודת ישראל עמך:

ותחזינה עינינו בשובך לציון ברחמים· ברוך אתה יי המחזיר שכינתו לציון:

מודים

*) הקב"ה לבדו הוא מלך על כל סגול' ומרו' על כל הבריות וברחמיו מוחל וסולח לעונות.

עבדך ועריכת נר לבן ישי משיחך במהרה בימינו: ובכן צדיקים יראו וישמחו וישרים יעלוזו. וחסידים ברנה יגילו ועולתה תקפץ פיה . וכל הרשעה כולה כעשן תכלה כי תעביר ממשלת זדון*) מן הארץ :

ותמלוך אתה יי לבדך*) על כל מעשיך בהר ציון משכן כבודך ובירושלים עיר קדשך : ככתוב בדברי קדשך : ימלוך יי לעולם אלהיך ציון לדור ודור הללויה :

קדוש אתה ונורא שמך ואין אלוה מבלעדיך ככתוב ויגבה יי צבאות במשפט והאל הקדוש נקדש בצדקה: ברוך אתה יי המלך הקדוש:

אתה בחרתנו מכל העמים*) אהבת אותנו ורצית בנו ורוממתנו מכל הלשונות*) וקדשתנו במצותיך וקרבתנו מלכנו לעבודתך ושמך הגדול והקדוש עלינו קראת :

ותתן לנו יי אלהינו באהבה את יום בשבת השבת הזה לקדושה ולמנוחה ואת יום הכפורים הזה למחילה ולסליחה ולכפרה ולמחול בו את כל עונותינו באהבה מקרא קודש זכר ליציאת מצרים :

אלהינו ואלהי אבותינו יעלה ויבא ויגיע ויראה וירצה וישמע ויפקד ויזכר זכרוננו ופקדוננו וזכרון אבותינו וזכרון משיח בן דוד עבדך וזכרון ירושלים עיר קדשך וזכרון כל עמך בית ישראל לפניך לפליטה לטובה לחן ולחסד ולרחמים ולחיים ולשלום ביום

הכפורים

*) הוא ממשלת היצ"הר המושל על האדם להחטיאו בזדון :

*) פי' היצ"הר לא ימשול עוד על האדם רק רצון ה' לבדו בכח ובפועל .

*) המלות העמים והלשונות לעמים קשים על עמים הקדמונים אשר לא השפי[illegible] גבורא עולם .

יוֹשֵׁב מָרוֹם. וּמַה נְּסַפֵּר לְפָנֶיךָ שׁוֹכֵן שְׁחָקִים הֲלֹא כָּל הַנִּסְתָּרוֹת וְהַנִּגְלוֹת אַתָּה יוֹדֵעַ:

אַתָּה נוֹתֵן יָד לַפּוֹשְׁעִים וִימִינְךָ פְּשׁוּטָה לְקַבֵּל שָׁבִים וַתְּלַמְּדֵנוּ יְיָ אֱלֹהֵינוּ לְהִתְוַדּוֹת לְפָנֶיךָ עַל כָּל עֲוֹנוֹתֵינוּ לְמַעַן נֶחְדַּל מֵעֹשֶׁק יָדֵינוּ וּתְקַבְּלֵנוּ בִּתְשׁוּבָה שְׁלֵמָה לְפָנֶיךָ כְּאִשִּׁים וּכְנִיחוֹחִים לְמַעַן דְּבָרֶיךָ אֲשֶׁר אָמָרְתָּ אֵין קֵץ לְאִשֵּׁי חוֹבוֹתֵינוּ וְאֵין מִסְפָּר לְנִיחוֹחֵי אַשְׁמָתֵנוּ וְאַתָּה יוֹדֵעַ שֶׁאַחֲרִיתֵנוּ רִמָּה וְתוֹלֵעָה לְפִיכָךְ הִרְבֵּיתָ סְלִיחָתֵנוּ. מָה אָנוּ מֶה חַיֵּינוּ מֶה חַסְדֵּנוּ מַה צִּדְקוֹתֵינוּ מַה יְּשׁוּעָתֵנוּ מַה כֹּחֵנוּ מַה גְּבוּרָתֵנוּ: מַה נֹּאמַר לְפָנֶיךָ יְיָ אֱלֹהֵינוּ וֵאלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ הֲלֹא כָּל הַגִּבּוֹרִים כְּאַיִן לְפָנֶיךָ וְאַנְשֵׁי הַשֵּׁם כְּלֹא הָיוּ וַחֲכָמִים כִּבְלִי מַדָּע וּנְבוֹנִים כִּבְלִי הַשְׂכֵּל כִּי רוֹב מַעֲשֵׂיהֶם תֹּהוּ וִימֵי חַיֵּיהֶם הֶבֶל לְפָנֶיךָ וּמוֹתַר הָאָדָם מִן הַבְּהֵמָה אָיִן כִּי הַכֹּל הָבֶל:

אַתָּה הִבְדַּלְתָּ אֱנוֹשׁ מֵרֹאשׁ וַתַּכִּירֵהוּ לַעֲמוֹד לְפָנֶיךָ: כִּי מִי יֹאמַר לְךָ מַה תִּפְעָל וְאִם יִצְדַּק מַה יִּתֶּן לָךְ: וַתִּתֶּן לָנוּ יְיָ אֱלֹהֵינוּ בְּאַהֲבָה לש"ן את יום השבת הזה וְ אֶת יוֹם הַכִּפּוּרִים הַזֶּה קֵץ וּמְחִילָה וּסְלִיחָה עַל כָּל עֲוֹנוֹתֵינוּ לְמַעַן נֶחְדַּל מֵעוֹשֶׁק יָדֵינוּ וְנָשׁוּב אֵלֶיךָ לַעֲשׂוֹת חוּקֵּי רְצוֹנְךָ בְּלֵבָב שָׁלֵם. וְאַתָּה בְּרַחֲמֶיךָ הָרַבִּים רַחֵם עָלֵינוּ כִּי לֹא תַחְפּוֹץ בְּהַשְׁחָתַת עוֹלָם שֶׁנֶּאֱמַר דִּרְשׁוּ יְיָ בְּהִמָּצְאוֹ קְרָאוּהוּ בִּהְיוֹתוֹ קָרוֹב: וְנֶאֱמַר יַעֲזוֹב רָשָׁע דַּרְכּוֹ וְאִישׁ אָוֶן מַחְשְׁבוֹתָיו וְיָשׁוֹב אֶל יְיָ וִירַחֲמֵהוּ וְאֶל אֱלֹהֵינוּ כִּי יַרְבֶּה לִסְלוֹחַ: וְאַתָּה אֱלוֹהַּ סְלִיחוֹת חַנּוּן וְרַחוּם אֶרֶךְ אַפַּיִם וְרַב חֶסֶד וֶאֱמֶת וּמַרְבֶּה לְהֵיטִיב וְרוֹצֶה אַתָּה בִּתְשׁוּבַת רְשָׁעִים וְאֵין אַתָּה חָפֵץ בְּמִיתָתָם שֶׁנֶּאֱמַר אֱמוֹר אֲלֵיהֶם חַי אָנִי נְאוּם אֲדֹנָי אֱלֹהִים אִם אֶחְפּוֹץ בְּמוֹת הָרָשָׁע כִּי אִם בְּשׁוּב רָשָׁע מִדַּרְכּוֹ וְחָיָה (וְנֶאֱמַר) שׁוּבוּ שׁוּבוּ מִדַּרְכֵיכֶם הָרָעִים וְלָמָּה תָמוּתוּ בֵּית יִשְׂרָאֵל: וְנֶאֱמַר הֶחָפֹץ אֶחְפּוֹץ מוֹת רָשָׁע נְאוּם אֲדֹנָי אֱלֹהִים הֲלֹא בְּשׁוּבוֹ מִדְּרָכָיו וְחָיָה: וְנֶאֱמַר כִּי לֹא אֶחְפּוֹץ בְּמוֹת הַמֵּת נְאֻם אֲדֹנָי אֱלֹהִים וְהָשִׁיבוּ וִחְיוּ: כִּ אַתָּה סָלְחָן לְיִשְׂרָאֵל וּמָחֳלָן לְשִׁבְטֵי יְשֻׁרוּן בְּכָ דּוֹר וָדוֹר וּמִבַּלְעָדֶיךָ אֵין לָנוּ מֶלֶךְ*) מוֹחֵל וְסוֹלֵ (אֶלָּא אָתָּה):

אלהי

*) הקב"ה לבדו הוא מלך על כל העול' מרח' על כל הבריות וברחמיו מוחל וסולח לעונות

אֱלֹהַי עַד שֶׁלֹּא נוֹצַרְתִּי אֵינִי כְדַאי וְעַכְשָׁיו שֶׁנּוֹצַרְתִּי כְּאִלּוּ לֹא נוֹצַרְתִּי עָפָר אֲנִי בְּחַיָּי קַל וָחוֹמֶר בְּמִיתָתִי הֲרֵי אֲנִי לְפָנֶיךָ כִּכְלִי מָלֵא בוּשָׁה וּכְלִימָּה׃ יְהִי רָצוֹן מִלְּפָנֶיךָ יְיָ אֱלֹהַי וֵאלֹהֵי אֲבוֹתַי שֶׁלֹּא אֶחֱטָא עוֹד וּמַה שֶּׁחָטָאתִי לְפָנֶיךָ מְחוֹק בְּרַחֲמֶיךָ הָרַבִּים אֲבָל לֹא עַל יְדֵי יִסּוּרִים וָחֳלָאִים רָעִים׃

אֱלֹהַי נְצוֹר לְשׁוֹנִי מֵרָע וּשְׂפָתַי מִדַּבֵּר מִרְמָה וְלִמְקַלְלַי נַפְשִׁי תִדּוֹם וְנַפְשִׁי כֶּעָפָר לַכֹּל תִּהְיֶה׃ פְּתַח לִבִּי בְּתוֹרָתֶךָ וּבְמִצְוֹתֶיךָ תִּרְדּוֹף נַפְשִׁי׃ וְכָל הַחוֹשְׁבִים עָלַי רָעָה מְהֵרָה הָפֵר עֲצָתָם וְקַלְקֵל מַחֲשַׁבְתָּם׃ עֲשֵׂה לְמַעַן שְׁמֶךָ עֲשֵׂה לְמַעַן יְמִינֶךָ עֲשֵׂה לְמַעַן קְדֻשָּׁתֶךָ׃ עֲשֵׂה לְמַעַן תּוֹרָתֶךָ׃ לְמַעַן יֵחָלְצוּן יְדִידֶיךָ הוֹשִׁיעָה יְמִינְךָ וַעֲנֵנִי׃ יִהְיוּ לְרָצוֹן אִמְרֵי פִי וְהֶגְיוֹן לִבִּי לְפָנֶיךָ יְיָ צוּרִי וְגוֹאֲלִי׃ עֹשֶׂה שָׁלוֹם בִּמְרוֹמָיו הוּא יַעֲשֶׂה שָׁלוֹם עָלֵינוּ וְעַל כָּל יִשְׂרָאֵל וְאִמְרוּ אָמֵן׃

יְהִי רָצוֹן מִלְּפָנֶיךָ יְיָ אֱלֹהֵינוּ וֵאלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ שֶׁיִּבָּנֶה בֵּית הַמִּקְדָּשׁ בִּמְהֵרָה בְיָמֵינוּ וְתֵן חֶלְקֵנוּ בְּתוֹרָתֶךָ׃ וְשָׁם נַעֲבָדְךָ בְּיִרְאָה כִּימֵי עוֹלָם וּכְשָׁנִים קַדְמוֹנִיּוֹת׃ וְעָרְבָה לַיְיָ מִנְחַת יְהוּדָה וִירוּשָׁלָיִם כִּימֵי עוֹלָם וּכְשָׁנִים קַדְמוֹנִיּוֹת׃

סדר הושענות

אם חל יום ראשון של סוכות ביום ב' אז יש הסדר של הושענות למען אמיתך, אבן שתיה, אום אני חומה, אל למושעות, אום נצורה, ואם חל יום ראשון ביום ג' אז יש זה הסדר למען אמיתך, אבן שתיה, אערוך שועי, אל למושעות, אום נצורה, אדון המושיע: ואם חל יום א' ביום ה' אז יש זה הסדר למען אמיתך, אבן שתיה, אום נצורה, אערוך שועי, אל למושעות, אדון המושיע, ואם חל יום א' בשבת אז יש זה הסדר אום נצורה, למען אמיתך, אערוך שועי, אבן שתיה, אל למושעות, אדון המושיע, ובכל יום אחר הושענות אומרים כהושעת אלים בלוד עמך וכו' הושיעה את עמך וכו': ובשבת אחר הושענא אומרים אום נצורה כהושעת אדם וכו':

הוֹשַׁעְנָא

לְמַעַנְךָ אֱלֹהֵינוּ הוֹשַׁע נָא׃
לְמַעַנְךָ בּוֹרְאֵנוּ הוֹשַׁע נָא׃
לְמַעַנְךָ גּוֹאֲלֵנוּ הוֹשַׁע נָא׃
לְמַעַנְךָ דּוֹרְשֵׁנוּ הוֹשַׁע נָא׃

לְמַעַן אֲמִתָּךְ׃ לְמַעַן בְּרִיתָךְ׃ לְמַעַן גָּדְלָךְ וְתִפְאַרְתָּךְ׃ לְמַעַן דָּתָךְ׃ לְמַעַן הוֹדָךְ׃ לְמַעַן וִיעוּדָךְ׃ לְמַעַן זִכְרָךְ׃ לְמַעַן חַסְדָּךְ׃ לְמַעַן

טובך · למען יחודך · למען כבודך · למען למודך · למען מלכותך · למען
נצחך · למען סודך · למען עוזך · למען פארך · למען צדקתך · למען
קדושתך · למען רחמיך הרבים · למען שכינתך · למען תהלתך : הושענא :

להו"ר כי אמרתי עולם (חסד) יבנה

אבן שתיה · בית הבחירה · גורן ארנן · דביר המוצנע · הר המוריה :
והר יראה · זבול תפארתך · חנה דוד · טוב הלבנון · יפה
נוף · כלילת יופי · לינת הצדק · מכון לשבתך · נוה שאנן · סוכת שלם ·
עלית שבטים · פנת יקרת · ציון המצוינת · קודש הקדשים · רצוף
אהבה · שכינת כבודך · תל תלפיות : הושענא :

להו"ר לך זרוע עם (גבורה) תעוז ידך תרום ימינך

תוכן השיר הזה מתייחס רק על ימים שעברו אבל עתה ב"ה שלום והשקט בימינו :

אום אני חומה : ברה כחמה : גולה וסורה*) דמתה לתמר : ההרוגה*)
עליך · ונחשבת כצאן טבחה : זרויה היתה בין מכעיסיה*)
חבוקה ודבוקה בך : טוענת עולך : יחידה ליחדך : כבושה בגולה*)
לומדת יראתך : מוכלת סבלך : עניה סוערה : פדוית טוביה : צא
קדשים : קהלות יעקב : רשומים בשמך : שואגים הושענא
תמוכים עליך הושענא :

להו"ר תתן אמת ליעקב (חסד) לאברהם

אדון המושיע : בלתך אין להושיע : גבור ורב להושיע : דלותי ול
יהושיע : האל המושיע : ומציל ומושיע : זועקיך תושיע : חוכין
תושיע : טלאיך תשביע : יבול להשפיע : כל שיח תדשא ותושיע : לגי
בל תרשיע : מגדים תמתיק ותושיע : נשיאים להסיע : שעירים להניע
עננים מלהמניע : פותח יד ומשביע : צמאיך תשביע : קוראיך תושיע
רב להושיע · שוחרך תושיע · תמימיך תושיע · הושענא :

להו"ר נעימות בימינך (נצח)

אדם ובהמה · בשר ורוח ונשמה : גיד ועצם וקומה · דמות וצל
ורקמה · הוד להבל דמה · ונמשל כבהמות נדמה : זיו ותוא
וקומה · הדוש פני אדמה · טיעת עצי נשמה · יקבים וקמה · כרמי
ושקמה · לתבל המכוימה · מטרות עוז לסממה · נשיה לקיימה
שיחים לקוממה · עדנים לעצמה · פרחים להעצימה · צמחי
לגשמה

*) גלו וכרו מא"י . *) בעת החורבן שמסרו נפשם על קדושת השם .
*) נתפזרו ע"י הרומיים הקדמונים אשר החריבו את ירושלים והבית .
הרומיים הקדמונים כבשום וגלו אותם .

וְנְשָׁמָה · קְרִים לְזַרְמָה · רְבִיבִים לְשַׁלְמָה · שְׁתִיָּה לְרוֹמְמָה · תְּלוּיָה עַל בְּלִימָה · הוֹשַׁעְנָא :

להו״ר יי אדונינו מה אדיר שמך בכל הארץ אשר תנה (הודך) על השמים

אֲדָמָה מֵאֶרֶר · בְּהֵמָה מִמְשַׁכֶּלֶת · גּוֹרֶן מִגָּזָם · דָּגָן מִדַּלֶּקֶת · הוֹן מִמְּאֵרָה · וְאוֹכֶל מִמְּהוּמָה · זַיִת מִנֶּשֶׁל · חִטָּה מֵחָגָב · טֶרֶף מִגּוֹבָאִי · יֶקֶב מִיֶּלֶק · כֶּרֶם מִתּוֹלַעַת · לֶקֶשׁ מֵאַרְבֶּה · מֶגֶד מִצְּלָצַל · נֶפֶשׁ מִבֶּהָלָה · שׂוֹבַע מִסָּלְעָם · עֲדָרִים מִדַּלּוּת · פֵּירוֹת מִשִּׁדָּפוֹן · צֹאן מִצְּמִיתוּת · קָצִיר מִקְּלָלָה · רוֹב מֵרָזוֹן · שִׁבּוֹלֶת מִצִּנָּמוֹן · תְּבוּאָה מֵחָסִיל · הוֹשַׁעְנָא :

להו״ר (צדיק) יי בכל דרכיו וחסיד בכל מעשיו

לְמַעַן אֵיתָן הַנִּזְרָק בְּלַהַב אֵשׁ : לְמַעַן בֵּן הַנֶּעֱקַד עַל עֵצִים וָאֵשׁ : לְמַעַן גִּבּוֹר הַנֶּאֱבַק עִם שַׂר אֵשׁ : לְמַעַן דְּגָלִים נָחִיתָ בְּאוֹר וַעֲנַן אֵשׁ : לְמַעַן הוּעֲלָה לַמָּרוֹם וְנִתְעַלָּה כְּמַלְאֲכֵי אֵשׁ : לְמַעַן וְהוּא לָךְ כְּסֶגֶן בְּאֶרְאֶלֵּי אֵשׁ : לְמַעַן זֶבֶד דִּבְּרוֹת הַנְּתוּנוֹת מֵאֵשׁ : לְמַעַן חִפּוּי יְרִיעוֹת עֲנַן אֵשׁ : לְמַעַן טֶכֶס הַר יָרַדְתָּ עָלָיו בָּאֵשׁ : לְמַעַן יְדִידוּת בַּיִת אֲשֶׁר אָהַבְתָּ מִשְּׁמֵי אֵשׁ : לְמַעַן כָּמַהּ עַד שָׁקְעָה הָאֵשׁ : לְמַעַן לָקַח מַחְתַּת אֵשׁ וְהֵסִיר חָרוֹן אֵשׁ : לְמַעַן מְקַנֵּא קִנְאָה גְדוֹלָה בָּאֵשׁ : לְמַעַן נָף יָדוֹ וַיֵּרְדוּ אַבְנֵי אֵשׁ : לְמַעַן שָׂם טְלֵה חָלָב כְּלִיל אֵשׁ : לְמַעַן עָמַד בְּגוֹרֶן וְנִתְרַצָּה בָּאֵשׁ : לְמַעַן פִּלֵּל בָּעֲזָרָה וְיָרְדָה הָאֵשׁ : לְמַעַן צִיר עָלָה וְנִתְעַלָּה בְּרֶכֶב וְסוּסֵי אֵשׁ : לְמַעַן קְדוֹשִׁים מוּשְׁלָכִים בָּאֵשׁ : לְמַעַן רִבּוֹא רִבְבָן חָז וְנַהֲרֵי אֵשׁ : לְמַעַן שׁוֹמְמוֹת עִירְךָ הַשְּׂרוּפָה בָּאֵשׁ · הוֹשַׁעְנָא : לְמַעַן תּוֹלְדוֹת אַלּוּפֵי יְהוּדָה תָּשִׂים כְּכִיּוֹר אֵשׁ · הוֹשַׁעְנָא :

לך ה׳ הגדולה והגבורה והתפארת והנצח וההוד כי כל בשמים ובארץ לך ה׳ הממלכת והמתנשא לכל לראש : והיה ה׳ למלך על כל הארץ ביום ההוא יהיה ה׳ אחד ושמו אחד ובתורתך כתוב לאמר שמע ישראל ה׳ אלהינו ה׳ אחד. ברוך שם כבוד מלכותו לעולם ועד :

אֶעֱרוֹךְ שׁוּעִי · בְּבֵית שַׁוְעִי · גָּלִיתִי בְּצוֹם פִּשְׁעִי · דְּרַשְׁתִּיךָ בּוֹ לְהוֹשִׁיעִי · הַקְשִׁיבָה לְקוֹל שַׁוְעִי וְקוּמָה וְהוֹשִׁיעִי · זְכוֹר וְרַחֵם מוֹשִׁיעִי · חַי כֵּן תְּשַׁעְשְׁעִי ; טוֹב אֶנֶק שְׁעִי · יוּחַשׁ מוֹשִׁיעִי : כַּלֵּה מַרְשִׁיעִי*) · לְבַל עוֹד יַרְשִׁיעִי · מַהֵר אֱלֹהֵי יִשְׁעִי · נֶצַח לְהוֹשִׁיעִי · שָׂא נָא עֲוֹן רִשְׁעִי · עֲבוֹר עַל פִּשְׁעִי · פְּנֵה נָא לְהוֹשִׁיעִי · צוּר צַדִּיק מוֹשִׁיעִי

מוֹשִׁיעִי · קַבֵּל נָא שַׁוְעִי · רוֹמֵם קֶרֶן יִשְׁעִי · שַׁדַּי מוֹשִׁיעִי · תּוֹפִיעַ
וְתוֹשִׁיעִי · הוֹשַׁעְנָא :

אֵל לְמוֹשָׁעוֹת · בְּאַרְבַּע שְׁבוּעוֹת · נָשִׁים בְּשַׁוְעוֹת · דּוֹפְקֵי עֶרֶךְ
שׁוּעוֹת · הוֹגֵי שַׁעֲשׁוּעוֹת · וְחִידָתָם מִשְׁתַּעַשְׁעוֹת · זוֹעֲקִים
לְהִשָּׁעוֹת · חוֹכֵי יְשׁוּעוֹת · טְפוּלִים בְּךָ שָׁעוֹת · יוֹדְעֵי בִּין שָׁעוֹת
כּוֹרְעֶיךָ בְּשַׁוְעוֹת · לְהָבִין שְׁמוּעוֹת · מִפִּיךָ נִשְׁמָעוֹת · נוֹתֵן תְּשׁוּעוֹת ·
סְפוּרוֹת נִשְׁמָעוֹת · עֵדוּת מַשְׁמִיעוֹת · פּוֹעֵל יְשׁוּעוֹת · צַדִּיק נוֹשָׁעוֹת ·
קֶרֶב תְּשׁוּעוֹת · רֶגֶשׁ תְּשׁוּאוֹת · שָׁלֹשׁ שָׁעוֹת · תָּחִישׁ לִתְשׁוּעוֹת ·
הוֹשַׁעְנָא : אֲנִי וָהוֹ · הוֹשִׁיעָה נָא :

כְּהוֹשַׁעְתָּ אֵלִים בְּלוּד עִמָּךְ · בְּצֵאתְךָ לְיֵשַׁע עַמָּךְ : כֵּן הוֹשַׁעְנָא :
כְּהוֹ גּוֹי וֵאלֹהִים · דְּרוּשִׁים לְיֵשַׁע אֱלֹהִים כ"ה : כְּהוֹ
הֲמוֹן צְבָאוֹת וְעִמָּם מַלְאֲכֵי צְבָאוֹת כ"ה : כְּהוֹ זַכִּים מִבֵּית עֲבָדִים :
חַנּוּן בְּיָדָם מַעֲבִידִים כ"ה : כְּהוֹ טְבוּעִים בְּצוּל גְּזָרִים · יְקָרְךָ עִמָּם
מַעֲבִירִים כ"ה : כְּהוֹ כַּנָּה מְשׁוֹרֶרֶת וַיּוֹשַׁע · לְגוֹחָה מְצֻיֶּנֶת וַיִּוָּשַׁע
כ"ה : כְּהוֹ מַאֲמַר וְהוֹצֵאתִי אֶתְכֶם · נָקוּב וְהוּצֵאתִי אִתְּכֶם כ"ה :
כְּהוֹ סוֹבְבֵי מִזְבֵּחַ · עוֹמְסֵי עֲרָבָה לְהַקִּיף מִזְבֵּחַ כ"ה : כְּהוֹ פִּלְאֵי אָרוֹן
כְּהֻפְשַׁע · צִעֵר פְּלֶשֶׁת בַּחֲרוֹן אַף וְנוֹשַׁע כ"ה : כְּהוֹ קְהִלּוֹת בָּבֶלָה
שִׁלַּחְתָּ · רַחוּם לְמַעֲנָם שֻׁלַּחְתָּ כ"ה : כְּהוֹ שְׁבוּת שִׁבְטֵי יַעֲקֹב · תָּשׁוּב
וְתָשִׁיב שְׁבוּת אָהֳלֵי יַעֲקֹב · וְהוֹשִׁיעָה נָא (כְּהוֹשַׁעְתָּ שׁוֹמְרֵי מִצְוֹת וְחוֹכֵי
יְשׁוּעוֹת אֵל לְמוֹשָׁעוֹת וְהוֹשִׁיעָה נָא) : אֲנִי וָהוֹ הוֹשִׁיעָה נָא :

הוֹשִׁיעָה אֶת עַמֶּךָ וּבָרֵךְ אֶת נַחֲלָתֶךָ · וּרְעֵם וְנַשְּׂאֵם עַד הָעוֹלָם ·
וְיִהְיוּ דְבָרַי אֵלֶּה אֲשֶׁר הִתְחַנַּנְתִּי לִפְנֵי יְיָ קְרֹבִים אֶל יְיָ
אֱלֹהֵינוּ יוֹמָם וָלָיְלָה לַעֲשׂוֹת מִשְׁפַּט עַבְדּוֹ וּמִשְׁפַּט עַמּוֹ יִשְׂרָאֵל דְּבַר יוֹם
בְּיוֹמוֹ : לְמַעַן דַּעַת כָּל עַמֵּי הָאָרֶץ כִּי יְיָ הוּא הָאֱלֹהִים אֵין עוֹד :

לשבת

אוֹם נְצוּרָה כְּבָבַת · בּוֹנֶנֶת בְּדָת נֶפֶשׁ מְשִׁיבַת · גּוֹמֶרֶת הִלְכוֹת
שַׁבָּת · דּוֹרֶשֶׁת מַשְׂאַת שַׁבָּת · הַקּוֹבַעַת אַלְפַּיִם תְּחוּם שַׁבָּת
וּמְשִׁיבַת רֶגֶל מִשַּׁבָּת · זָכוֹר וְשָׁמוֹר מְקַיֶּמֶת בַּשַּׁבָּת · חָשָׁה לְמַהֵר
בִּיאַת שַׁבָּת · טוֹרַחַת כֹּל מִשִּׁשָּׁה לַשַּׁבָּת · יוֹשֶׁבֶת וּמַמְתֶּנֶת עַד
כְּלוֹת שַׁבָּת · כָּבוֹד וָעֹנֶג קוֹרְאָה לַשַּׁבָּת · לְבוּשׁ וּכְסוּת מַחֲלֶפֶת

בשבת · מאכל ומשתה מכינה לשבת · נועם מגדים מנעמת לשבת · סעודות שלש מקימת בשבת · על שתי ככרות בוצעת בשבת · פורטת ארבע רשויות בשבת · צווי הדלקת נר מדלקת בשבת · קדוש היום מקדשת בשבת · רנן שבע מפללת בשבת · שבעה בדת קוראה בשבת · תנחילנה ליום שכולו שבת · הושענא · אני והו הושיעה נא :

כהושעת אדם יציר כפיך לגוננה · בשבת קודש המצאתו כופר וחנינה · כן הושענא : כהושעת טי מצין מקוים חופש רעה כונו לבור שביעי לנופש כה : כהו העם נהגת כצאן להנחות · וחוק שמת במרה על מי מנוחות כה : כהו זבודיך במדבר סין במחנה · חכמו ולקטו בששי לחם משנה כה : כהו טפוליך הורו הכנה במדעם · ישר כוחם והודה למו חועם כה : כהו כולכלו בעונג מן המשומר · לא הפך ענו וריח לא נמר כה : כהו משפטי משאות שבת גמרו · נחו ושבתו רשויות ותחומים שמרו כה : כהו סיני תושמעו בדבור רביעי · ענין זכור ושמור לקדש שביעי כה : כהו פוקדו יריחו שבע להקיף · צרו עד רדתה בשבת לתקף כה : כהו קוהלת ועמו בבית עולמים · רצוף בחגגם שבעה ושבעה ימים כה : כהו שבים עולי גולה לפדיום · תורתך בקראם בחג יום יום כה : כהו משמחיך בבנין שני המחודש · נוטלין לולב כל שבעה במקדש כה : כהו חבוט ערבה שבת מדחים · מורביות מוצא ליסוד מזבח מניחים כה : כהו ברכות ארוכות גבוהות מעלסים · בפטירתן יופי לך מזבח מקלסים כה : כהו מודים ומיחלים ולא משנים · כולנו אנו ליה ועינינו ליה שונים כה : כהו יקב מחצביך סובבים ברעננה רוננים אני והו הושיעה נא כה : כהו חיל זריזים משרתים במנוחה · קרבן שבת כפול עולה ומנחה כה : כהו לוייך על דוכנם להרבת · אומרים מזמור שיר ליום השבת כה : כהו נחומיך במצותיך תמיד ישתעשעון · ורצם והחליצם בשובה ונחת יושעון כה : כהו שבות שבטי יעקב · תשוב ותשיב שבות אהלי יעקב והושיעה נא : כהושעת שומרי מצות וחוכי ישועות אל למושעות והושיעה נא · אני והו הושיעה נא : הושיעה את עמך וכו'

בפולין אומרים בהושענא רבה הושענות אלו על הסדר שנדפס כאן. למען אמתך. אבן שתיה. אום אני חומה. אדון המושיע. אדם ובהמה. אדמה מארר. למען איתן. כהושעת אלים. ואח"כ אומרים תתננו וכל ההושענות כמו שנדפס כאן. ובקראקא אין אומרים זה:

אֲנִי וָהוֹ הוֹשִׁיעָה נָא:

תְּתְנֵנוּ לְשֵׁם וְלִתְהִלָּה. תְּשִׁיבֵנוּ אֶל הַחֵיל וְאֶל הַנַּחֲלָה. תְּרוֹמְמֵנוּ לְמַעְלָה לְמַעְלָה*). תְּקוֹמְמֵנוּ לְכֶרֶם סְגֻלָּה. תַּצִּיבֵנוּ כְּעֵץ עַל פַּלְגֵי מַיִם שְׁתוּלָה. תִּפְדֵּנוּ מִכָּל נֶגַע וּמַחֲלָה. תְּעַטְּרֵנוּ בְּאַהֲבָה כְּלוּלָה. תְּשַׂמְּחֵנוּ בְּבֵית הַתְּפִלָּה. תְּנַהֲלֵנוּ עַל מֵי מְנוּחוֹת סֶלָה. תְּמַלְּאֵנוּ חָכְמָה וְשִׂכְלָה. תַּלְבִּישֵׁנוּ עוֹז וּגְדֻלָּה. תַּכְתִּירֵנוּ בְּכֶתֶר כְּלוּלָה. תְּיַשְּׁרֵנוּ בְּאוֹרַח סְלוּלָה. תַּטְּעֵנוּ בְּיוֹשֶׁר מְסִלָּה. תְּחָנֵּנוּ בְּרַחֲמִים וּבְחֶמְלָה: תְּזַכִּירֵנוּ כְּמִי זֹאת עוֹלָה. תּוֹשִׁיעֵנוּ בִּימִינְךָ הַגְּדוֹלָה. תְּהַדְּרֵנוּ בְּזִיו הַסְּגֻלָּה. תַּדְבִּיקֵנוּ כְּאֵזוֹר חֲתוּלָה. תַּגִּיעֵנוּ לְקֵץ הַגְּאֻלָּה. תְּבִיאֵנוּ לְבֵיתְךָ בְּרִנָּה וְצָהֳלָה. תְּאַדְּרֵנוּ בִּישׁוּעָה וְגִילָה. תְּאַמְּצֵנוּ בְּרֶוַח וְהַצָּלָה. תְּלַבְּבֵנוּ בְּבִנְיַן עִירְךָ כְּבַתְּחִלָּה. תְּעוֹרְרֵנוּ לִתְהִלָּה. תְּזַכִּירֵנוּ בְּשָׂשׂוֹן וְגִילָה. תַּרְבִּיצֵנוּ בְּמִרְעֶה שָׁמֵן לְהַצְהִילָה. הוֹשַׁע נָא: תְּחַזְּקֵנוּ אֱלֹהֵי יַעֲקֹב סֶלָה הוֹשַׁע נָא: אָנָּא הוֹשִׁיעָה נָּא:

אָנָּא אֱזוֹן חִין תְּאֵבֵי יִשְׁעָךְ. בְּעַרְבֵי נַחַל לְשַׁעְשְׁעָךְ. וְהוֹשִׁיעָה נָא: אָנָּא גְּאוֹל כַּנַּת נִטְעָךְ. וָהוֹ נָא. אָנָּא הַבֵּט לַבְּרִית טִבְעָךְ: וְהוֹשִׁיעָה נָא. אָנָּא זְכוֹר לָנוּ אָב יְדָעָךְ. תַּסְדְּךָ לָכוֹ בְּהוֹדִיעָךְ. וְהוֹשִׁיעָה נָא: אָנָּא טְהוֹרֵי לֵב בְּהַפְלִיאָךְ. יוֹדֵעַ כִּי הוּא פִּלְאָךְ:

והושיעה

*) פי' לארץ ישראל.

והושיעה נא: אנא כביר כח תן לנו ישעך: לאבותינו כהשבעך · והו נא: אנא מלי משאלות עם משועך · נעקד בהר מור כמו שועך · והו נא: אנא סגב אשלי נטעך: והו נא: אנא פתח לנו אוצרות רבעך · ציה מהם בהרביעך והו נא: אנא קוראיך ארץ ברועך · רעם בטוב מרעך והו: אנא שעריך תעל ממשואך · תל תלפיות בהופיעך: והו

אנא אל נא הושע נא והושיעה נא:

אל נא תעינו כשה אובד · שמנו מספרך אל תאבד · הושע נא · והושיעה נא: אל נא רעה את צאן קצופה ועליך הרוגה*) הו והו: אל נא צאנך וצאן מרעיתך · פעולתך ורעיתך הו והו: אל נא עניי הצאן · שיחם ענה בעת רצון הו והו: אל נא נושאי לך עין הו והו · אל נא למנסכי לך מים · כממעיני הישועה ישאבון מים הו והו: אל נא יעלו לציון מושיעים: טפולים בך ובשמך נושעים הו והו · אל נא זכור תזכור הנכורי בלחך וכור: הו והו: אל נא דורשיך בענפי ערבות · נעים שעה מערבות הו והו: אל נא ברך בעטור שנה · אמרי רצה בפילולי ביום הושענא הו והו: אנא אל נא הושענא והושיעה נא אבינו אתה:

למען תמים בדורותיו · הנמלט ברוב צדקותיו · מוצל משטף בבא מבול מים · לאום אני חומה הושענא והושיעה נא אבינו אתה: למען שלם בכל מעשים · המנוסה בעשרה נסים כשר מלאכים נם יקח נא מעט מים · לברה כחמה: הו והו א א: למען רך ויחיד נחנט פרי למאה · זעק איה השה לעולה · בשרוהו עבדיו מצאנו מים · לגולה וסורה*) הו והו א א: למען קדם שאת ברכה: הנשטם ולשמך חכה · מידם במקלות בשקתות המים · לדמתה לתמר הו והו א א · למען צדק היות לך לכהן · כחתן פאר יכהן · מנוסה במסה במי מריבת מים · לההר הטוב הו והו א א: למען פואר היות גביר לאחיו: יהודה אשר גבר באחיו: מספר רובע מדליו יזל מים: לא לנו כי אם למענך הו והו א א: למען עניו מכל ונאמן · אשר בצדקו כלכל המן: משוך לגואל ומשוי ממים למוצאת הנשקפה הו והו א א: למען שמתו כמלאכי מרומים: הלובש אורים ותומים · מצוה לבא במקדש בקדוש ידים ורגלים ורחיצת מים · להולת זהבה הו והו א א · למען נביאה מחולת מחנים

*) בעת החורבן: *) גולה וסורה מארץ ישראל

לִבְמֵהֵי לֵב הוּשְׁמָה עֵינַיִם · לִרְגָלָה רָצָה עָלוֹת וְיָרְדָת בְּאֵר מַיִם : לְמוּבוֹ אוֹהָלָיו הו והו א א : לְמַעַן מְשָׁרֵת לֹא מָשׁ מֵאֹהֶל · וְרוּחַ הַקּוֹדֶשׁ עָלָיו אֹהֶל · בְּעָבְרוֹ כֹּהֲנִים גְּבָרְתוּ הַמַּיִם · לְיָפָה וּבָרָה הו והו א א : לְמַעַן לָמַד רְאוֹת לְטוֹבָה אוֹת · יָזְעַק אַיֵּה נִפְלָאוֹת · מָץ טַל מִגִּזָּה מְלֹא הַסֵּפֶל מָיִם · לְכַלַּת לְבָנוֹן הו והו א א · לְמַעַן כְּלוּלֵי עֲשׂוֹת מִלְחַמְתֶּךָ*) אֲשֶׁר בְּיָדָם תַּתָּה יְשׁוּעָתֶךָ · צְרוּפֵי מִנּוּי בְּלָקְקָם בְּיָדָם מַיִם · לְלֹא בָגְדוּ בָךְ הו והו א א : לְמַעַן יָחִיד צוֹרְרִים*) דָשׁ · אֲשֶׁר מֵרֶחֶם לְנָזִיר הוּקְדָּשׁ · מִמַּכְתֵּשׁ לֶחִי הִבְקַעְתָּ לוֹ מָיִם · לְמַעַן שֵׁם קָדְשֶׁךָ הו והו א א : לְמַעַן טוֹב הוֹלֵךְ וְגָדֵל אֲשֶׁר מֵעוֹשֶׁק עֵדָה חָדֵל בְּשׁוּב עַם מֵחֵטְא צִוָּה שְׁאוֹב מַיִם · לְנָאוָה כִּירוּשָׁלָיִם הו והו א א : לְמַעַן חֵיךְ מְכַרְכֵּר בְּשִׁיר הַמְלַמֵּד תּוֹרָה בְּכָל כְּלֵי שִׁיר מְנַסֵּךְ לְפָנָיו כְּתָאַב שְׁתוֹת מַיִם · לְשָׂמוּ בָךְ סִבְרָם הו והו א א · לְמַעַן זָךְ עָלָה בִּסְעָרָה הַמְקַנֵּא וּמְשַׁכֵּךְ עֶבְרָה · בְּפִילוּלוֹ יָרְדָה אֵשׁ וְלִחֲכָה עָפָר וּמַיִם לְעֵינֶיהָ בְּרֵכוֹת הו והו א א : לְמַעַן וְשֵׁרֵת בֶּאֱמֶת דַּרְכּוֹ · פִּי שְׁנַיִם בְּרוּחוֹ נֶאֱצַל בּוֹ · בְּקַחְתּוֹ מְנַגֵּן נִתְמַלְאוּ גֵבִים מַיִם · לְפוֹצְחֵי מִי כָמוֹךָ הו והו א א · לְמַעַן הִרְהֵר עֲשׂוֹת רְצוֹנֶךָ הַמַּכְרִיז תְּשׁוּבָה לְצֹאנֶךָ אֶזְכְּבָא מֵחָרְף סָתַם עֵינוֹת מַיִם · לְצִיּוֹן מִכְלַל יוֹפִי הו והו א א · לְמַעַן דְּרָשׁוּךָ בְּתוֹךְ הַגּוֹלָה · וְסוֹדְךָ לָמוֹ נִגְלָה · בְּלִי לְהִתְגָּאֵל דָּרְשׁוּ זֵרְעוֹנִים וּמַיִם · לְקוֹרְאֶיךָ בַּצַּר הו והו א א · לְמַעַן גָּמַר חָכְמָה וּבִינָה סוֹפֵר מָהִיר מְפַלֵּשׁ אֲמָנָה · מְחַכְּמֵינוּ אֲמָרִים הַמְשׁוּלִים בְּרַחֲבֵי מַיִם לְרַבָּתִי עָם הו והו א א : לְמַעַן בָּאֵי לְךָ הַיּוֹם בְּכָל לֵב · שׁוֹפְכִים לְךָ שִׂיחַ בְּלֹא לֵב וָלֵב · שׁוֹאֲלִים מִמְּךָ עוֹז מִטְרוֹת מַיִם · לְשׁוֹרְרוּךָ בַּיָּם הו והו א א · לְמַעַן אוֹמְרֵי יִגְדַּל שְׁמֶךָ · וְהֵם נַחֲלָתְךָ וְעַמֶּךָ : צְמֵאִים לְיֶשְׁעֲךָ כְּאֶרֶץ עֲיֵפָה לַמַּיִם · לְתַרְתָּה לָמוֹ מְנוּחָה הוֹשַׁע נָא וְהוֹשִׁיעָה נָּא אָבִינוּ אָתָּה :

הוֹשַׁע נָא אֵל נָא אָנָּא הוֹשִׁיעָה נָא : הוֹשַׁע נָא סְלַח נָא וְהַצְלִיחָה נָא וְהוֹשִׁיעֵנוּ אֵל מָעוּזֵּנוּ ·

מהר"ש היה נוהג שבעוד שלולב בידו לא לקח כלל הערבה אפילו בשעת הקפה עד שהגיע להושענא תענה אמונים שופכים לך לב כמים אז הניח הלולב והאתרוג מידו וחלק כבוד לערבה ולקחה בידו משום שבהושענא זו הוזכר תמן ד' מים והערבה גדלה על המים ותפסה עד הכאת הערבה :

תענה

*) בימי גדעון : *) הפלשתים :

תענה אמונים שופכים לך לב כמים · והושיעה נא · למען בא באש ובמים גזר ונם יקח נא מעט מים והצליחה נא והושיענו אל מעוזנו: תענה דגלים גזו גזרי מים והו: למען הנעקד בשער השמים ושב וחפר בארות מים והצליחה נא והושיענו אל מעוזנו: תענה זכים מתחננים עלי מים והו: למען חלק מפצל מקלות בשקתות המים · טען וגל אבן מבאר מים והצליחה נא והושיענו אל מעוזנו: תענה ידידים נוחלי דת משולת מים והו: למען כרו במשענותם מים · להכין למו ולצאצאימו מים והצליחה נא והושיענו אל מעוזנו: תענה מתחננים כבישימון עלי מים והו: למען נאמן בית מספיק לעם מים · סלע הך ויזובו מים והצליחה נא והושיענו אל מעוזנו: תענה עונים עלי באר מים והו: למען פקד במי מריבה מים: צמאים לחשקותם מים והצליחה נא והושיענו אל מעוזנו: תענה קדושים מנסכים לך מים והו: למען ראש משוררים כתאב שתות מים · שב ונסך לך מים והצליחה נא והושיענו אל מעוזנו: תענה שואלים ברבוע אשלי מים והו: למען תל תלפיות מוצא מים · תפתח ארץ ותרעיף שמים והצליחה נא והושיענו אל מעוזנו:

רחם נא קהל עדת ישורון · סלח ומחל עונם · והושיענו אלהי ישענו:

אז כעיני עבדים אל יד אדונים · באנו לפניך נדונים · והושיענו אלהי ישענו: גאה אדוני האדונים · נתגרו בנו מדנים*) · והושיענו אלהי ישענו: הן גשנו היום בתחנון עריך רחום וחנון וספרנו נפלאותיך בשנון והושיענו אלהי ישענו: זבת חלב ודבש נא אל תיבש · חשרת מים באביה תחבש והושיענו אלהי ישענו: טענו בשמנה ביד שבעה ושמונה · ישר צדיק אל אמונה והושיענו אלהי ישענו: כרת ברית לארץ עוד כל ימי הארץ · לבלתי פרץ בה פרץ והושיענו אלהי ישענו: מתחננים עלי מים · כערבים עלי יבלי מים: נא זכור לנו נסוך המים והושיענו אלהי ישענו: שיחים בהרך מטעתם · עומסים בשועתם · ענם בקול פגיעתם והושיענו אלהי ישענו: פועל ישועות · פנה לפלוגם שעות · צדקם אל למושעות והושיענו אלהי ישענו: קול רגשם תישע · תפתח ארץ ויפרו ישע · רב להושיע ולא חפץ רשע והושיענו אלהי ישענו:

שערי שמים פתח · ואוצרך הטוב לנו תפתח · תושיענו וריב אל תמתח · והושיענו אלהי ישענו:

קול מבשר · מבשר ואומר:

*) נעם המורנו בס"מ:

אוֹמֶץ יִשְׁעֲךָ בָּא · קוֹל דּוֹדִי הִנֵּה זֶה בָּא · מְבַשֵּׂר וְאוֹמֵר: קוֹל בָּא בְּרִבְבוֹת כִּתִּים · לַעֲמוֹד עַל הַר הַזֵּתִים: מבשר ואומר: קוֹל גִּשְׁתּוֹ בַּשּׁוֹפָר לִתְקֹעַ · תַּחְתָּיו הַר יִבָּקֵעַ מבשר ואומר: קוֹל דָּפַק וְהֵצִיץ וְזָרַח · וּמָשׁ חֲצִי הָהָר מִמִּזְרָח מבשר ואומר: קוֹל הֵקִים מִלּוּל נְאֻמוֹ · וּבָא הוּא וְכָל קְדוֹשָׁיו עִמּוֹ מבשר ואומר: קוֹל וּלְכָל בָּאֵי עוֹלָם · בַּת קוֹל יִשָּׁמַע בָּעוֹלָם מבשר ואומר: קוֹל זֶרַע עֲמוּסֵי רַחֲמוֹ · נוֹלְדוּ כְּיֶלֶד מִמְּעֵי אִמּוֹ מבשר ואומר: קוֹל חָלָה וְיָלְדָה מִי זֹאת · מִי שָׁמַע כָּזֹאת מבשר ואומר: קוֹל טָהוֹר פָּעַל כָּל אֵלֶּה. וּמִי רָאָה כָּאֵלֶּה מבשר ואומר: קוֹל יֶשַׁע וּזְמַן הוּחָד · הֲיוּחַל אֶרֶץ בְּיוֹם אֶחָד מבשר ואומר: קוֹל כַּבִּיר רוּם וְתַחַת · אִם יִוָּלֵד גּוֹי פַּעַם אֶחָת מבשר ואומר: קוֹל לְעֵת יִגְאַל עַמּוֹ נָאוֹר · וְהָיָה לְעֵת עֶרֶב יִהְיֶה אוֹר מבשר ואומר: קוֹל מוֹשִׁיעִים יַעֲלוּ לְהַר צִיּוֹן · כִּי חָלָה גַּם יָלְדָה צִיּוֹן מבשר ואומר: קוֹל נִשְׁמַע בְּכָל גְּבוּלֵךְ · הַרְחִיבִי מְקוֹם אָהֳלֵךְ מבשר ואומר: קוֹל שִׂימִי עַד דַּמֶּשֶׂק מִשְׁכְּנוֹתַיִךְ · קַבְּלִי בָנַיִךְ וּבְנוֹתַיִךְ מבשר ואומר: קוֹל עִלְזִי חֲבַצֶּלֶת הַשָּׁרוֹן · כִּי קָמוּ יְשֵׁנֵי חֶבְרוֹן מבשר ואומר: קוֹל פְּנוּ אֵלַי וְהִוָּשְׁעוּ · הַיּוֹם אִם בְּקוֹלִי תִשְׁמָעוּ מבשר ואומר: קוֹל צֶמַח אִישׁ צֶמַח שְׁמוֹ · הוּא דָוִד בְּעַצְמוֹ מבשר ואומר: קוֹל קוּמוּ כְּפוּשֵׁי עָפָר · הָקִיצוּ וְרַנְּנוּ שֹׁכְנֵי עָפָר מבשר ואומר: קוֹל רַבָּתִי עָם בְּהַמְלִיכוֹ · מִגְדּוֹל יְשׁוּעוֹת מַלְכּוֹ מבשר ואומר: קוֹל עוֹשֶׂה חֶסֶד לִמְשִׁיחוֹ לְדָוִד מבשר ואומר: קוֹל תְּנָה יְשׁוּעוֹת לְעַם עוֹלָם מְבַשֵּׂר וְאוֹמֵר:

ג"פ קוֹל מְבַשֵּׂר. מְבַשֵּׂר וְאוֹמֵר:

הושיעה את עמך וכו' ואחר חבטת הערבה יאמר תחנה זו

יהי רצון מלפניך יי אלהינו ואלהי אבותינו הבוחר בנביאים טובים ובמנהגם הטובים שתקבל ברחמים וברצון את תפלתינו והקפתינו וזכור לנו זכות שבעת תמימך ותסיר מחיצת הבר ל המפסקת בינינו ובינך והאזין שועתינו ותטיב לנו החתימה תולה ארץ על בלימה ותתמנו בכנ ר היים טובים והיום הזה תתן בשכינת עוזך חמש גבורות ממותקות על ידי הביטת ערבה מנהג נביאי הקדושים ותתעורר האהבה כיניהם ותנשקינו מנשיקות פיך ממתקת כל הגבורות וכל הדינין ותא לשכינת עוזך יו"ד ה"א וא"ו שהוא כל אורות מליך ומשם תשפיע לעבדך המתפלל לפניך מחיל. שתאריך ימי ותמחול לי חטאי ועונותי ופשעי ותפשוט ימינך וידך לקבלני בתשובה שלמה לפניך ואוצרך הטוב תפתח להשביע מים לנפש שוקקה כמו שכתוב יפתח יי לך את אוצרו הטוב א השמים לתת מטר ארצך בעתו ולברך את כל מעשה ידיך אמן:

אתה

אתה הראית לדעת כי יי הוא האלהים אין עוד
מלבדו: לעושה נפלאות גדולות לבדו כי
לעולם חסדו: אין כמוך באלהים אדני ואין כמעשיך:
יהי כבוד יי לעולם ישמח יי במעשיו: יהי שם יי
מבורך מעתה ועד עולם: יהי יי אלהינו עמנו כאשר
היה עם אבותינו אל יעזבנו ואל יטשנו: ואמרו
הושיענו אלהי ישענו וקבצנו והצילנו מן הגוים*)
להודות לשם קדשך להשתבח בתהלתך: יי מלך
יי מלך יי ימלוך לעולם ועד: יי עוז לעמו יתן יי יברך
את עמו בשלום: ויהיו נא אמרינו לרצון לפני אדון
כל: ויהי בנסוע הארן ויאמר משה קומה יי ויפוצו
אויביך וינוסו משנאיך מפניך: קומה יי למנוחתך
אתה וארון עזך: כהניך ילבשו צדק וחסידיך
ירננו: בעבור דוד עבדך אל תשב פני משיחך:
ואמר ביום ההוא הנה אלהינו זה קוינו לו ויושיענו,
זה יי קוינו לו נגילה ונשמחה בישועתו: מלכותך
מלכות כל עולמים וממשלתך בכל דור ודור: כי
מציון תצא תורה ודבר יי מירושלים: אב הרחמים

ואח"כ מוציאין כל ס"ת שבהיכל ומסבבין את המגדל ומתחיל החזן אנא

אנא יי הושיעה נא · אנא יי הצליחה נא · אנא יי ענו ביום
קראנו: אלהי הרוחות הושיעה נא · בוחן לבבות הצליחה נא ·
גואל חזק עננו ביום קראנו: דובר צדקות הושיעה נא · הדור בלבושו
הצליחה נא · ותיק וחסיד עננו ביום קראנו: זך וישר הושיעה נא

*) היינו שיקבץ את אחינו הנפוצים בקצוי ארץ לא"י כדי שנוכל לקיים מצות התלויות בארץ וזהו להודות לשם קדשך: תומך

חוֹמֵל דַּלִּים הַצְלִיחָה נָא · טוֹב וּמֵטִיב עֲנֵנוּ בְּיוֹם קָרְאֵנוּ: יוֹדֵעַ מַחֲשָׁבוֹת הוֹשִׁיעָה נָא · כַּבִּיר וְנָאוֹר הַצְלִיחָה נָא· לוֹבֵשׁ צְדָקוֹת עֲנֵנוּ בְּיוֹם קָרְאֵנוּ: מֶלֶךְ עוֹלָמִים הוֹשִׁיעָה נָא · נָאוֹר וְאַדִּיר הַצְלִיחָה נָא · סוֹמֵךְ נוֹפְלִים עֲנֵנוּ בְּיוֹם קָרְאֵנוּ: עוֹזֵר דַּלִּים הוֹשִׁיעָה נָא · פּוֹדֶה וּמַצִּיל הַצְלִיחָה נָא · צוּר עוֹלָמִים עֲנֵנוּ בְּיוֹם קָרְאֵנוּ: קָדוֹשׁ וְנוֹרָא הוֹשִׁיעָה נָא · רַחוּם וְחַנּוּן הַצְלִיחָה נָא · שׁוֹמֵר הַבְּרִית עֲנֵנוּ בְּיוֹם קָרְאֵנוּ: תּוֹמֵךְ תְּמִימִים הוֹשִׁיעָה נָא · תַּקִּיף לָעַד הַצְלִיחָה נָא · תָּמִים בְּמַעֲשָׂיו עֲנֵנוּ בְּיוֹם קָרְאֵנוּ:

שמע ישראל גדלו ומנגן על הכל ומכניסין כל הס"ת בהיכל רק ישאיר ג' ס"ת בא' קורין וזאת הברכה ובב' בראשית ובג' מפטיר ומגביהין הס"ת ומתחיל החזן שישו ושמחו ,

סדר בדיקת חמץ

אור לארבעה עשר בודקין את החמץ בהרשותו בכל המקומות שרגילים להשתמש שם אפי' בחורין ובסדקין בנר של שעוה ולא לאור האבוקה ולא לאור הלבנה . אם חל ע"פ בשבת יבדוק בליל י"ג וקודם שיבדוק יברך :

בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם אֲשֶׁר קִדְּשָׁנוּ בְּמִצְוֹתָיו וְצִוָּנוּ עַל בִּיעוּר חָמֵץ:

ואחר הבדיקה מיד בלילה יבטלנו ויאמר

כָּל חֲמִירָא וַחֲמִיעָא דְּאִיכָּא בִּרְשׁוּתִי דְּלָא חֲמִיתֵיהּ וּדְלָא בַעֲרְתֵּיהּ וּדְלָא יְדַעְנָא לֵיהּ לִיבָּטֵל וְלֶהֱוֵי הֶפְקֵר כְּעַפְרָא דְאַרְעָא:

הנהגת ערב פסח

ביום י"ד בניסן בשעה חמישית יעשה לו מדורה בפ"ע וישרפנו וישלך אפרו , ותיכף יבטלנו ויאמר ה ,

כָּל חֲמִירָא וַחֲמִיעָא דְּאִיכָּא בִּרְשׁוּתִי דַּחֲזִיתֵיהּ וּדְלָא חֲזִיתֵיהּ דַּחֲמִיתֵיהּ וּדְלָא חֲמִיתֵיהּ דְּבַעֲרְתֵּיהּ וּדְלָא בִיעַרְתֵּיהּ לִיבָּטֵל וְלֶהֱוֵי הֶפְקֵר כְּעַפְרָא דְאַרְעָא:

יהי רצון מלפניך ה' אלהינו ואלהי אבותינו כשם שאני מבער חמץ מביתי ומרשותי כך תבער את יצרנו הרע מאתנו כשם שבערת את מצרים ואת אלהיהם בימים ההם ובזמן הזה :

סדר הגדה

קַדֵּשׁ · וּרְחַץ · כַּרְפַּס · יַחַץ · מַגִּיד · רָחְצָה · מוֹצִיא מַצָּה · מָרוֹר · כּוֹרֵךְ · שׁוּלְחָן עוֹרֵךְ · צָפוּן ·

ברך . הלל . נרצה :

קדש כשבעל הבית יבוא מבית הכנסת יאמר תיכף הקידוש תמצא בתפלת שלש רגלים ,

ורחץ נוטל ידיו לצורך טבול הראשון ולא יברך על הנטילה ,

כרפס יקח מהכרפס שקורין (פיטר זייל) פחות מכזית וטובלו בחומץ או במי מלח ויתן לבני ביתו ומברך ,

ברוך אתה יי אלהינו מלך העולם בורא פרי האדמה :

יחץ יקח מצה האמצעית ויבצענה לשתים ויתן חצי הגדולה תחת המפה לאפיקומן והחצי השנית ישים בין השלימות ,

מגיד יסיר הביצה והבשר מהקערה ויגביה הקערה שיש בה המצוה ויאמר כהא לחמא בקול רם ,

וקודם שיתחיל כהא לחמא יאמר זה ,

הנני מוכן ומזומן לקיים המצוה לספר ביציאת מצרים לשם יחוד קודשא בריך הוא ושכינתיה על ידי ההוא טמיר ונעלם בשם כל ישראל ,

כהא לחמא עניא די אכלו אבהתנא בארעא דמצרים כל דכפין ייתי וייכול כל דצריך ייתי ויפסח: השתא הכא לשנה הבאה בארעא דישראל : השתא עבדי*) לשנה הבאה בני חורין*) :

מה נשתנה הלילה הזה מכל הלילות :

שבכל הלילות אנו אוכלין חמץ ומצה . הלילה הזה כלו מצה : שבכל הלילות אנו אוכלין שאר ירקות . הלילה הזה כלו מרור : שבכל הלילות אין אנו מטבילין אפילו פעם אחת . הלילה הזה שתי פעמים : שבכל הלילות אנו אוכלין בין יושבין ובין מסובין: הלילה הזה כלנו מסובין :

עבדים

(* פירוש עבדים לקניני הזמנים : *) חירות הנפש מן כבלי הטבע ·

עֲבָדִים הָיִינוּ לְפַרְעֹה בְּמִצְרָיִם . וַיּוֹצִיאֵנוּ יְיָ אֱלֹהֵינוּ
מִשָּׁם בְּיָד חֲזָקָה וּבִזְרוֹעַ נְטוּיָה וְאִלּוּ לֹא
הוֹצִיא הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא אֶת אֲבוֹתֵינוּ מִמִּצְרָיִם הֲרֵי
אָנוּ וּבָנֵינוּ וּבְנֵי בָנֵינוּ מְשׁוּעְבָּדִים הָיִינוּ לְפַרְעֹה
בְּמִצְרָיִם ׳ וַאֲפִילוּ כֻּלָּנוּ חֲכָמִים כֻּלָּנוּ נְבוֹנִים כֻּלָּנוּ
זְקֵנִים כֻּלָּנוּ יוֹדְעִים אֶת הַתּוֹרָה . מִצְוָה עָלֵינוּ לְסַפֵּר
בִּיצִיאַת מִצְרָיִם . וְכָל הַמַּרְבֶּה לְסַפֵּר בִּיצִיאַת
מִצְרָיִם . הֲרֵי זֶה מְשׁוּבָּח :

מַעֲשֶׂה בְּרַבִּי אֱלִיעֶזֶר וְרַבִּי יְהוֹשֻׁעַ וְרַבִּי אֶלְעָזָר בֶּן עֲזַרְיָה וְרַבִּי
עֲקִיבָא וְרַבִּי טַרְפוֹן שֶׁהָיוּ מְסוּבִּין בִּבְנֵי בְרַק וְהָיוּ מְסַפְּרִים
בִּיצִיאַת מִצְרַיִם כָּל אוֹתוֹ הַלַּיְלָה עַד שֶׁבָּאוּ תַלְמִידֵיהֶם וְאָמְרוּ לָהֶם
רַבּוֹתֵינוּ הִגִּיעַ זְמַן קְרִיאַת שְׁמַע שֶׁל שַׁחֲרִית :

אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר בֶּן עֲזַרְיָה הֲרֵי אֲנִי כְּבֶן שִׁבְעִים שָׁנָה וְלֹא זָכִיתִי
שֶׁתֵּאָמֵר יְצִיאַת מִצְרַיִם בַּלֵּילוֹת עַד שֶׁדְּרָשָׁהּ בֶּן זוֹמָא ׳ שֶׁנֶּאֱמַר
לְמַעַן תִּזְכּוֹר אֶת יוֹם צֵאתְךָ מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם כֹּל יְמֵי חַיֶּיךָ ׳ יְמֵי חַיֶּיךָ
הַיָּמִים ׳ כֹּל יְמֵי חַיֶּיךָ הַלֵּילוֹת ׳ וַחֲכָמִים אוֹמְרִים יְמֵי חַיֶּיךָ הָעוֹלָם
הַזֶּה ׳ כֹּל יְמֵי חַיֶּיךָ לְהָבִיא לִימוֹת הַמָּשִׁיחַ :

בָּרוּךְ הַמָּקוֹם . בָּרוּךְ הוּא . בָּרוּךְ שֶׁנָּתַן תּוֹרָה
לְעַמּוֹ יִשְׂרָאֵל . בָּרוּךְ הוּא : כְּנֶגֶד אַרְבָּעָה
בָנִים דִּבְּרָה תוֹרָה. אֶחָד חָכָם . וְאֶחָד רָשָׁע. וְאֶחָד
תָּם. וְאֶחָד שֶׁאֵינוֹ יוֹדֵעַ לִשְׁאוֹל :

חָכָם מָה הוּא אוֹמֵר . מָה הָעֵדוֹת וְהַחוּקִּים
וְהַמִּשְׁפָּטִים אֲשֶׁר צִוָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ אֶתְכֶם :
וְאַף אַתָּה אֱמוֹר לוֹ כְּהִלְכוֹת הַפֶּסַח אֵין מַפְטִירִין
אַחַר הַפֶּסַח אֲפִיקוֹמָן :

רָשָׁע מָה הוּא אוֹמֵר . מָה הָעֲבוֹדָה הַזֹּאת לָכֶם .
לָכֶם וְלֹא לוֹ . וּלְפִי שֶׁהוֹצִיא אֶת עַצְמוֹ מִן
הַכְּלָל כָּפַר בְּעִיקָּר . וְאַף אַתָּה הַקְהֵה אֶת שִׁנָּיו
וֶאֱמוֹר לוֹ . בַּעֲבוּר זֶה עָשָׂה יְיָ לִי בְּצֵאתִי מִמִּצְרָיִם .
לִי וְלֹא לוֹ . אִלּוּ הָיָה שָׁם לֹא הָיָה נִגְאָל :

תָּם מָה הוּא אוֹמֵר . מַה זֹּאת וְאָמַרְתָּ אֵלָיו בְּחוֹזֶק
יָד הוֹצִיאָנוּ יְיָ מִמִּצְרַיִם מִבֵּית עֲבָדִים :

וְשֶׁאֵינוֹ יוֹדֵעַ לִשְׁאוֹל אַתְּ פְּתַח לוֹ . שֶׁנֶּאֱמַר וְהִגַּדְתָּ
לְבִנְךָ בַּיּוֹם הַהוּא לֵאמֹר בַּעֲבוּר זֶה עָשָׂה
יְיָ לִי בְּצֵאתִי מִמִּצְרָיִם :

יָכוֹל מֵרֹאשׁ חוֹדֶשׁ תַּלְמוּד לוֹמַר בַּיּוֹם הַהוּא אִי בַּיּוֹם הַהוּא יָכוֹל
מִבְּעוֹד יוֹם תַּלְמוּד לוֹמַר בַּעֲבוּר זֶה : בַּעֲבוּר זֶה לֹא אָמַרְתִּי
אֶלָּא בְּשָׁעָה שֶׁיֵּשׁ מַצָּה וּמָרוֹר מוּנָּחִים לְפָנֶיךָ :

מִתְּחִלָּה עוֹבְדֵי אֱלִילִים אֲחֵרִים הָיוּ אֲבוֹתֵינוּ וְעַכְשָׁיו קֵרְבָנוּ הַמָּקוֹם
לַעֲבוֹדָתוֹ שֶׁנֶּאֱמַר וַיֹּאמֶר יְהוֹשֻׁעַ אֶל כָּל הָעָם כֹּה אָמַר
יְיָ אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל בְּעֵבֶר הַנָּהָר יָשְׁבוּ אֲבוֹתֵיכֶם מֵעוֹלָם תֶּרַח אֲבִי אַבְרָהָם
וַאֲבִי נָחוֹר וַיַּעַבְדוּ אֱלֹהִים אֲחֵרִים : וָאֶקַּח אֶת אֲבִיכֶם אֶת אַבְרָהָם
מֵעֵבֶר הַנָּהָר וָאוֹלֵךְ אוֹתוֹ בְּכָל אֶרֶץ כְּנָעַן וָאַרְבֶּה אֶת זַרְעוֹ וָאֶתֶּן לוֹ
אֶת יִצְחָק וָאֶתֵּן לְיִצְחָק אֶת יַעֲקֹב וְאֶת עֵשָׂו וָאֶתֵּן לְעֵשָׂו אֶת הַר שֵׂעִיר
לָרֶשֶׁת אוֹתוֹ וְיַעֲקֹב וּבָנָיו יָרְדוּ מִצְרָיִם :

בָּרוּךְ שׁוֹמֵר הַבְטָחָתוֹ לְיִשְׂרָאֵל בָּרוּךְ הוּא שֶׁהַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא
חִשֵּׁב אֶת הַקֵּץ לַעֲשׂוֹת כְּמָה שֶׁאָמַר לְאַבְרָהָם אָבִינוּ בִּבְרִית
בֵּין הַבְּתָרִים שֶׁנֶּאֱמַר וַיֹּאמֶר לְאַבְרָם יָדֹעַ תֵּדַע כִּי גֵר יִהְיֶה זַרְעֲךָ
בְּאֶרֶץ לֹא לָהֶם וַעֲבָדוּם וְעִנּוּ אוֹתָם אַרְבַּע מֵאוֹת שָׁנָה וְגַם אֶת הַגּוֹי
אֲשֶׁר יַעֲבוֹדוּ דָּן אָנֹכִי וְאַחֲרֵי כֵן יֵצְאוּ בִּרְכוּשׁ גָּדוֹל :

יאחז הכוס בידו ויכסה המצות ויאמר זה :

והיא שעמדה לאבותינו ולנו שלא אחד בלבד עמד עלינו לכלותנו. אלא שבכל דור ודור*) היו עומדים לכלותנו. והקדוש ברוך הוא מצילנו מידם:

צריך לגלות המצות ויאמר זה

צא ולמד מה בקש לבן הארמי לעשות ליעקב אבינו שפרעה לא גזר אלא על הזכרים ולבן בקש לעקור את הכל שנאמר ארמי אובד אבי וירד מצרימה ויגר שם במתי מעט ויהי שם לגוי גדול עצום ורב. וירד מצרימה אנוס על פי הדבור ויגר שם מלמד שלא ירד יעקב אבינו להשתקע במצרים אלא לגור שם שנאמר ויאמרו אל פרעה לגור בארץ באנו כי אין מרעה לצאן אשר לעבדיך כי כבד הרעב בארץ כנען ועתה ישבו נא עבדיך בארץ גושן:

במתי מעט כמה שנאמר בשבעים נפש ירדו אבותיך מצרימה ועתה שמך יי אלהיך ככוכבי השמים לרוב: ויהי שם לגוי מלמד שהיו ישראל מצויינים שם: גדול ועצום כמה שנאמר ובני ישראל פרו וישרצו וירבו ויעצמו במאוד מאוד ותמלא הארץ אותם: ורב כמה שנאמר רבבה כצמח השדה נתתיך ותרבי ותגדלי ותבואי בעדי עדיים שדים נכונו ושערך צמח ואת ערום ועריה:

וירעו אותנו המצרים ויענונו ויתנו עלינו עבודה קשה. וירעו אותנו המצרים כמה שנאמר הבה נתחכמה לו פן ירבה והיה כי תקראנה מלחמה ונוסף גם הוא על שונאינו ונלחם בנו ועלה מן הארץ:

*) קשה אל סדורות שמלפני ומכרו כבר אבל בדורות הללו בפרט בארצות איירופא סוסים אנשנו בגילם תחת על כנפי מלכי רמאים:

ויענונו

וַיְעַנּוּנוּ כְּמָה שֶׁנֶּאֱמַר וַיָּשִׂימוּ עָלָיו שָׂרֵי מִסִּים לְמַעַן עַנֹּתוֹ בְּסִבְלֹתָם וַיִּבֶן עָרֵי מִסְכְּנוֹת לְפַרְעֹה אֶת פִּיתֹם וְאֶת רַעַמְסֵס: וַיִּתְּנוּ עָלֵינוּ עֲבוֹדָה קָשָׁה כְּמָה שֶׁנֶּאֱמַר וַיַּעֲבִדוּ מִצְרַיִם אֶת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל בְּפָרֶךְ:

וַנִּצְעַק אֶל יְיָ אֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ וַיִּשְׁמַע יְיָ אֶת קֹלֵנוּ וַיַּרְא אֶת עָנְיֵנוּ וְאֶת עֲמָלֵנוּ וְאֶת לַחֲצֵנוּ:

וַנִּצְעַק אֶל יְיָ אֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ כְּמָה שֶׁנֶּאֱמַר וַיְהִי בַיָּמִים הָרַבִּים הָהֵם וַיָּמָת מֶלֶךְ מִצְרַיִם וַיֵּאָנְחוּ בְנֵי יִשְׂרָאֵל מִן הָעֲבוֹדָה וַיִּזְעָקוּ וַתַּעַל שַׁוְעָתָם אֶל הָאֱלֹהִים מִן הָעֲבוֹדָה: וַיִּשְׁמַע יְיָ אֶת קֹלֵנוּ כְּמָה שֶׁנֶּאֱמַר וַיִּשְׁמַע אֱלֹהִים אֶת נַאֲקָתָם וַיִּזְכֹּר אֱלֹהִים אֶת בְּרִיתוֹ אֶת אַבְרָהָם אֶת יִצְחָק וְאֶת יַעֲקֹב: וַיַּרְא אֶת עָנְיֵנוּ זוֹ פְּרִישׁוּת דֶּרֶךְ אֶרֶץ כְּמָה שֶׁנֶּאֱמַר וַיַּרְא אֱלֹהִים אֶת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וַיֵּדַע אֱלֹהִים:

וְאֶת עֲמָלֵנוּ אֵלּוּ הַבָּנִים כְּמָה שֶׁנֶּאֱמַר כָּל הַבֵּן הַיִּלּוֹד הַיְאֹרָה תַּשְׁלִיכֻהוּ וְכָל הַבַּת תְּחַיּוּן: וְאֶת לַחֲצֵנוּ זוֹ הַדְּחַק כְּמָה שֶׁנֶּאֱמַר וְגַם רָאִיתִי אֶת הַלַּחַץ אֲשֶׁר מִצְרַיִם לֹחֲצִים אֹתָם:

וַיּוֹצִיאֵנוּ יְיָ מִמִּצְרַיִם בְּיָד חֲזָקָה וּבִזְרֹעַ נְטוּיָה וּבְמֹרָא גָּדֹל וּבְאֹתוֹת וּבְמֹפְתִים: וַיּוֹצִיאֵנוּ יְיָ מִמִּצְרַיִם· לֹא עַל יְדֵי מַלְאָךְ וְלֹא עַל יְדֵי שָׂרָף וְלֹא עַל יְדֵי שָׁלִיחַ אֶלָּא הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא בִּכְבוֹדוֹ וּבְעַצְמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר וְעָבַרְתִּי בְאֶרֶץ מִצְרַיִם בַּלַּיְלָה הַזֶּה וְהִכֵּיתִי כָל בְּכוֹר בְּאֶרֶץ מִצְרַיִם מֵאָדָם וְעַד בְּהֵמָה וּבְכָל אֱלֹהֵי מִצְרַיִם אֶעֱשֶׂה שְׁפָטִים אֲנִי יְיָ: וְעָבַרְתִּי בְאֶרֶץ מִצְרַיִם בַּלַּיְלָה הַזֶּה אֲנִי וְלֹא מַלְאָךְ· וְהִכֵּיתִי כָל בְּכוֹר בְּאֶרֶץ מִצְרַיִם אֲנִי וְלֹא שָׂרָף: וּבְכָל אֱלֹהֵי מִצְרַיִם אֶעֱשֶׂה שְׁפָטִים אֲנִי וְלֹא הַשָּׁלִיחַ· אֲנִי יְיָ אֲנִי הוּא וְלֹא אַחֵר:

בְּיָד חֲזָקָה זוֹ הַדֶּבֶר כְּמָה שֶׁנֶּאֱמַר הִנֵּה יַד יְיָ הוֹיָה בְּמִקְנְךָ אֲשֶׁר בַּשָּׂדֶה בַּסּוּסִים בַּחֲמֹרִים

הִכְנִיסָנוּ לְאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל וְלֹא בָנָה לָנוּ אֶת בֵּית הַבְּחִירָה דַּיֵּנוּ:
עַל אַחַת כַּמָּה וְכַמָּה טוֹבָה כְפוּלָה וּמְכוּפֶּלֶת לַמָּקוֹם עָלֵינוּ: שֶׁהוֹצִיאָנוּ מִמִּצְרַיִם · וְעָשָׂה בָהֶם שְׁפָטִים · וְעָשָׂה בֵאלֹהֵיהֶם · וְהָרַג אֶת בְּכוֹרֵיהֶם · וְנָתַן לָנוּ אֶת מָמוֹנָם · וְקָרַע לָנוּ אֶת הַיָּם · וְהֶעֱבִירָנוּ בְתוֹכוֹ בֶחָרָבָה: וְשִׁקַּע צָרֵינוּ בְּתוֹכוֹ: וְסִפֵּק צָרְכֵּנוּ בַּמִּדְבָּר אַרְבָּעִים שָׁנָה · וְהֶאֱכִילָנוּ אֶת הַמָּן · וְנָתַן לָנוּ אֶת הַשַּׁבָּת: וְקֵרְבָנוּ לִפְנֵי הַר סִינַי · וְנָתַן לָנוּ אֶת הַתּוֹרָה: וְהִכְנִיסָנוּ לְאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל: וּבָנָה לָנוּ אֶת בֵּית הַבְּחִירָה לְכַפֵּר עַל כָּל עֲוֹנוֹתֵינוּ: ע"כ אומרים בשבת הגדול

רַבָּן גַּמְלִיאֵל הָיָה אוֹמֵר כָּל שֶׁלֹּא אָמַר שְׁלֹשָׁה דְבָרִים אֵלּוּ בַּפֶּסַח לֹא יָצָא יְדֵי חוֹבָתוֹ וְאֵלּוּ הֵן פֶּסַח מַצָּה וּמָרוֹר:

פֶּסַח שֶׁהָיוּ אֲבוֹתֵינוּ אוֹכְלִין בִּזְמַן שֶׁבֵּית הַמִּקְדָּשׁ קַיָּם עַל שׁוּם מָה עַל שׁוּם שֶׁפָּסַח הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא עַל בָּתֵּי אֲבוֹתֵינוּ בְּמִצְרַיִם שֶׁנֶּאֱמַר וַאֲמַרְתֶּם זֶבַח פֶּסַח הוּא לַיְיָ אֲשֶׁר פָּסַח עַל בָּתֵּי בְנֵי יִשְׂרָאֵל בְּמִצְרַיִם בְּנָגְפּוֹ אֶת מִצְרַיִם וְאֶת בָּתֵּינוּ הִצִּיל וַיִּקֹּד הָעָם וַיִּשְׁתַּחֲווּ:

יאחז המצה בידו ויאמר

מַצָּה זוֹ שֶׁאָנוּ אוֹכְלִין עַל שׁוּם מָה · עַל שׁוּם שֶׁלֹּא הִסְפִּיק בְּצֵקָם שֶׁל אֲבוֹתֵינוּ לְהַחֲמִיץ · עַד שֶׁנִּגְלָה עֲלֵיהֶם מֶלֶךְ מַלְכֵי הַמְּלָכִים הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא וּגְאָלָם: שֶׁנֶּאֱמַר וַיֹּאפוּ אֶת הַבָּצֵק אֲשֶׁר הוֹצִיאוּ מִמִּצְרַיִם עֻגֹת מַצּוֹת כִּי לֹא חָמֵץ כִּי גֹרְשׁוּ מִמִּצְרַיִם וְלֹא יָכְלוּ לְהִתְמַהְמֵהַּ וְגַם צֵדָה לֹא עָשׂוּ לָהֶם:

יאחז המרור בידו ויאמר

מָרוֹר זֶה שֶׁאָנוּ אוֹכְלִין עַל שׁוּם מָה · עַל שׁוּם שֶׁמָּרְרוּ הַמִּצְרִים אֶת חַיֵּי אֲבוֹתֵינוּ בְּמִצְרַיִם שֶׁנֶּאֱמַר וַיְמָרְרוּ אֶת חַיֵּיהֶם בַּעֲבֹדָה קָשָׁה בְּחֹמֶר וּבִלְבֵנִים וּבְכָל עֲבֹדָה בַּשָּׂדֶה אֵת כָּל

עבורתם

בְּאֶצְבַּע עֶשֶׂר מַכּוֹת · אֱמוֹר מֵעַתָּה בְּמִצְרַיִם לָקוּ עֶשֶׂר מַכּוֹת וְעַל הַיָּם לָקוּ חֲמִשִּׁים מַכּוֹת :

רַבִּי אֱלִיעֶזֶר אוֹמֵר מִנַּיִן שֶׁכָּל מַכָּה וּמַכָּה שֶׁהֵבִיא הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא עַל הַמִּצְרִים בְּמִצְרַיִם הָיְתָה שֶׁל אַרְבַּע מַכּוֹת שֶׁנֶּאֱמַר יְשַׁלַּח בָּם חֲרוֹן אַפּוֹ עֶבְרָה וָזַעַם וְצָרָה מִשְׁלַחַת מַלְאֲכֵי רָעִים : עֶבְרָה אַחַת וָזַעַם שְׁתַּיִם · וְצָרָה שָׁלשׁ · מִשְׁלַחַת מַלְאֲכֵי רָעִים אַרְבַּע · אֱמוֹר מֵעַתָּה בְּמִצְרַיִם לָקוּ אַרְבָּעִים מַכּוֹת וְעַל הַיָּם לָקוּ מָאתַיִם מַכּוֹת :

רַבִּי עֲקִיבָא אוֹמֵר מִנַּיִן שֶׁכָּל מַכָּה וּמַכָּה שֶׁהֵבִיא הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא עַל הַמִּצְרִים בְּמִצְרַיִם הָיְתָה שֶׁל חָמֵשׁ מַכּוֹת שֶׁנֶּאֱמַר יְשַׁלַּח בָּם חֲרוֹן אַפּוֹ עֶבְרָה וָזַעַם וְצָרָה מִשְׁלַחַת מַלְאֲכֵי רָעִים : חֲרוֹן אַפּוֹ אַחַת · עֶבְרָה שְׁתַּיִם · וָזַעַם שָׁלשׁ · וְצָרָה אַרְבַּע · מִשְׁלַחַת מַלְאֲכֵי רָעִים חָמֵשׁ · אֱמוֹר מֵעַתָּה בְּמִצְרַיִם לָקוּ חֲמִשִּׁים מַכּוֹת · וְעַל הַיָּם לָקוּ חֲמִשִּׁים וּמָאתַיִם מַכּוֹת :

כַּמָּה מַעֲלוֹת טוֹבוֹת לַמָּקוֹם עָלֵינוּ : אִלּוּ הוֹצִיאָנוּ מִמִּצְרַיִם וְלֹא עָשָׂה בָהֶם שְׁפָטִים דַּיֵּנוּ · אִלּוּ עָשָׂה בָהֶם שְׁפָטִים וְלֹא עָשָׂה בֵאלֹהֵיהֶם דַּיֵּנוּ · אִלּוּ עָשָׂה בֵאלֹהֵיהֶם וְלֹא הָרַג אֶת בְּכוֹרֵיהֶם דַּיֵּנוּ : אִלּוּ הָרַג אֶת בְּכוֹרֵיהֶם וְלֹא נָתַן לָנוּ אֶת מָמוֹנָם דַּיֵּנוּ : אִלּוּ נָתַן לָנוּ אֶת מָמוֹנָם וְלֹא קָרַע לָנוּ אֶת הַיָּם דַּיֵּנוּ : אִלּוּ קָרַע לָנוּ אֶת הַיָּם וְלֹא הֶעֱבִירָנוּ בְתוֹכוֹ בֶּחָרָבָה דַּיֵּנוּ : אִלּוּ הֶעֱבִירָנוּ בְתוֹכוֹ בֶּחָרָבָה וְלֹא שִׁקַּע צָרֵינוּ בְּתוֹכוֹ דַּיֵּנוּ : אִלּוּ שִׁקַּע צָרֵינוּ בְּתוֹכוֹ וְלֹא סִפֵּק צָרְכֵּנוּ בַּמִּדְבָּר אַרְבָּעִים שָׁנָה דַּיֵּנוּ : אִלּוּ סִפֵּק צָרְכֵּנוּ בַּמִּדְבָּר אַרְבָּעִים שָׁנָה וְלֹא הֶאֱכִילָנוּ אֶת הַמָּן דַּיֵּנוּ : אִלּוּ הֶאֱכִילָנוּ אֶת הַמָּן וְלֹא נָתַן לָנוּ אֶת הַשַּׁבָּת דַּיֵּנוּ : אִלּוּ נָתַן לָנוּ אֶת הַשַּׁבָּת וְלֹא קֵרְבָנוּ לִפְנֵי הַר סִינַי דַּיֵּנוּ : אִלּוּ קֵרְבָנוּ לִפְנֵי הַר סִינַי וְלֹא נָתַן לָנוּ אֶת הַתּוֹרָה דַּיֵּנוּ : אִלּוּ נָתַן לָנוּ אֶת הַתּוֹרָה וְלֹא הִכְנִיסָנוּ לְאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל דַּיֵּנוּ : אִלּוּ

בְּגְמַלִּים בַּבָּקָר וּבַצֹּאן דֶּבֶר כָּבֵד מְאֹד׃ וּבִזְרוֹעַ נְטוּיָה זוֹ הַחֶרֶב כְּמָה שֶׁנֶּאֱמַר וְחַרְבּוֹ שְׁלוּפָה בְּיָדוֹ נְטוּיָה עַל יְרוּשָׁלָיִם׃ וּבְמוֹרָא גָּדוֹל זוֹ גִּלּוּי שְׁכִינָה כְּמָה שֶׁנֶּאֱמַר אוֹ הֲנִסָּה אֱלֹהִים לָבוֹא לָקַחַת לוֹ גוֹי מִקֶּרֶב גּוֹי בְּמַסּוֹת בְּאוֹתוֹת וּבְמוֹפְתִים וּבְמִלְחָמָה וּבְיָד חֲזָקָה וּבִזְרוֹעַ נְטוּיָה וּבְמוֹרָאִים גְּדוֹלִים כְּכֹל אֲשֶׁר עָשָׂה לָכֶם יְיָ אֱלֹהֵיכֶם בְּמִצְרַיִם לְעֵינֶיךָ׃ וּבְאוֹתוֹת זֶה הַמַּטֶּה כְּמָה שֶׁנֶּאֱמַר וְאֶת הַמַּטֶּה הַזֶּה תִּקַּח בְּיָדֶךָ אֲשֶׁר תַּעֲשֶׂה בּוֹ אֶת הָאוֹתוֹת׃ וּבְמוֹפְתִים זֶה הַדָּם כְּמָה שֶׁנֶּאֱמַר וְנָתַתִּי מוֹפְתִים בַּשָּׁמַיִם וּבָאָרֶץ׃ נוהגין לזרוק מעט מן הכוס כשאומר דם ואש וכו' ובקרם צפרדע וכו'

דָּם וָאֵשׁ וְתִמְרוֹת עָשָׁן׃

דָּבָר אַחֵר בְּיָד חֲזָקָה שְׁתַּיִם. וּבִזְרוֹעַ נְטוּיָה שְׁתַּיִם. וּבְמוֹרָא גָּדוֹל שְׁתַּיִם. וּבְאוֹתוֹת שְׁתַּיִם. וּבְמוֹפְתִים שְׁתַּיִם׃

אֵלּוּ עֶשֶׂר מַכּוֹת שֶׁהֵבִיא הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא עַל הַמִּצְרִים בְּמִצְרַיִם וְאֵלּוּ הֵן׃

דָּם. צְפַרְדֵּעַ. כִּנִּים. עָרוֹב. דֶּבֶר. שְׁחִין. בָּרָד. אַרְבֶּה. חוֹשֶׁךְ. מַכַּת בְּכוֹרוֹת׃

רַבִּי יְהוּדָה הָיָה נוֹתֵן בָּהֶם סִימָנִים׃ דְּצַ"ךְ עֲדַ"שׁ בְּאַחַ"ב׃

רַבִּי יוֹסֵי הַגְּלִילִי אוֹמֵר מִנַּיִן אַתָּה אוֹמֵר שֶׁלָּקוּ הַמִּצְרִים בְּמִצְרַיִם עֶשֶׂר מַכּוֹת וְעַל הַיָּם לָקוּ חֲמִשִּׁים מַכּוֹת׃ בְּמִצְרַיִם מַה הוּא אוֹמֵר וַיֹּאמְרוּ הַחַרְטֻמִּים אֶל פַּרְעֹה אֶצְבַּע אֱלֹהִים הוּא. וְעַל הַיָּם מַה הוּא אוֹמֵר. וַיַּרְא יִשְׂרָאֵל אֶת הַיָּד הַגְּדוֹלָה אֲשֶׁר עָשָׂה יְיָ בְּמִצְרַיִם וַיִּירְאוּ הָעָם אֶת יְיָ וַיַּאֲמִינוּ בַּייָ וּבְמֹשֶׁה עַבְדּוֹ׃ כַּמָּה לָקוּ

עבודתם אשר עבדו בהם בפרך :

בכל דור ודור חייב אדם לראות את עצמו כאלו הוא יצא ממצרים · שנאמר והגדת לבנך ביום ההוא לאמר בעבור זה עשה יי לי בצאתי ממצרים שלא את אבותינו בלבד גאל הקדוש ברוך הוא אלא אף אותנו גאל עמהם : שנאמר ואותנו הוציא משם למען הביא אותנו לתת לנו את הארץ אשר נשבע לאבותינו :

יאחז את הכוס בידו ויאמר

לפיכך אנחנו חייבים להודות להלל לשבח לפאר לרומם להדר לברך לעלה ולקלס למי שעשה לאבותינו ולנו את כל הנסים האלו : הוציאנו מעבדות לחירות · מיגון לשמחה : מאבל ליום טוב. מאפילה לאור גדול : ומשעבוד לגאולה : ונאמר לפניו שירה חדשה הללו יה :

הללו יה הללו עבדי יי הללו את שם יי : יהי שם יי מבורך מעתה ועד עולם : ממזרח שמש עד מבואו מהולל שם יי : רם על כל גוים יי על השמים כבודו · מי כיי אלהינו המגביהי לשבת המשפילי לראות בשמים ובארץ : מקימי מעפר דל מאשפות ירים אביון להושיבי עם נדיבים עם נדיבי עמו : מושיבי עקרת הבית אם הבנים שמחה הללויה :

בצאת ישראל ממצרים בית יעקב מעם לועז · היתה יהודה לקדשו ישראל ממשלותיו : הים ראה וינוס הירדן יסוב לאחור : ההרים רקדו כאילים גבעות כבני צאן : מה לך הים כי תנוס הירדן תסוב לאחור · ההרים תרקדו כאילים גבעות כבני צאן : מלפני אדון חולי ארץ מלפני אלוה יעקב : ההופכי הצור אגם מים חלמיש למעינו מים :

ברוך אתה יי אלהינו מלך העולם אשר גאלנו וגאל את אבותינו ממצרים והגיענו הלילה הזה לאכול בו מצה ומרור . כן יי אלהינו ואלהי

אבותינו

אבותינו יגיענו למועדים ולרגלים אחרים הבאים לקראתינו לשלום. שמחים בבנין עירך וששים בעבודתך. ונאכל שם מן הזבחים ומן הפסחים

במ"ש אומרים מן הפסחים ומן הזבחים אשר יגיע דמם על קיר מזבחך לרצון ונודה לך שיר חדש על גאולתינו ועל פדות נפשנו: ברוך אתה יי גאל ישראל:

הנני מוכן ומזומן לקיים מצות כוס שני של ארבע כוסות לשם יחוד קב"ה ושכינתיה על ידי ההוא טמיר ונעלם בשם כל ישראל,

ברוך אתה יי אלהינו מלך העולם בורא פרי הגפן:

ושותין בהסיבת שמאל דרך חירות

רחצה ואח"כ נוטל ידיו ומברך·

ברוך אתה יי אלהינו מלך העולם אשר קדשנו במצותיו וצונו על נטילת ידים:

מוציא ויקח השלש מצות בידו ויאמר.

הנני מוכן ומזומן לקיים מצות אכילת מצה לשם יחוד קב"ה ושכינתיה על ידי ההוא טמיר ונעלם בשם כל ישראל,

ברוך אתה יי אלהינו מלך העולם המוציא לחם מן הארץ·

מצה מיד יניח פרוסה התחתונה ויאחז העליונה והפרוסה ויברך·

ברוך אתה יי אלהינו מלך העולם אשר קדשנו במצותיו וצונו על אכילת מצה:

מרור ואח"כ יקח כזית ליטונא ויטבול בחרוסת ולא ישהנו בחרוסת כדי שלא יתבטל טעם מרירתו לכן צריך לנער החרוסת מעליו ויתן לכולם ג"כ לכל אחד כזית:

הנני מוכן ומזומן לקיים מצות אכילת מרור לשם יחוד קוב"ה ושכינתיה על ידי ההוא טמיר ונעלם בשם כל ישראל

ברוך אתה יי אלהינו מלך העולם אשר קדשנו במצותיו וצונו על אכילת מרור:

כורך יקח המצה השלישית והזרת עמה ואוכל שתיהן ביחד ונותן לכולם ויאמר זה:

זכר למקדש כהלל· כן עשה הלל בזמן שבית המקדש היה קיים היה כורך מצה ומרור ואוכל ביחד לקיים מה שנאמר על מצות ומרורים יאכלוהו:

שלחן עורך ואח"כ אוכלין ושותין ורשאי ליזהר שלא ימלא כריסו כפת הסעודה כי תילא כריסו וגו' כיסה אות שלא יוכל לאכול מצה של אפיקומן לתיאבון:

צפון

צפון ואח"כ יטול האפיקומן ויחלק לכל בני ביתו לכל אחד כזית ויאכל ג"כ בהיסבה כנ"ל דברכת המוציא. ויזהר לאכול האפיקומן קודם חצות לילה כדאיתא בטור ובש"ע ונכ"י במקורו שקיל וטרי אם אכל אחר חצות לא יצא ידי חובתו והמרדכ"ם כתב בהדיא שלא יצא ידי חובתו. ויזהר שלא ישתה אחר אפיקומן שום משקה:

הנני מוכן ומזומן לקיים מצות אכילת אפיקומן לשם יחוד קודשא בריך הוא ושכינתיה על ידי ההוא טמיר ונעלם בשם כל ישראל.

ברך וראוי מאוד להשתדל אחר זימון בלילה הזה, וז"ל הטור מצוה לחזור אחר זימון והכי אמר במדרש תהלים קוראים את ההלל צריך שיהא אחד אומר לשנים הודו עכ"ל הטור: וקודם ברכת המזון יאמר זה:

הנני מוכן ומזומן לקיים מצות עשה של ברכת המזון שנאמר ואכלת ושבעת וברכת את יי אלהיך על הארץ הטובה אשר נתן לך לשם יחוד קודשא בריך הוא ושכינתיה על ידי ההוא טמיר ונעלם בשם כל ישראל,

ולאחר ברכת המזון קודם שישתה כוס שלישי יאמר זה:

הנני מוכן ומזומן לקיים מצות כוס שלישי מארבע כוסות לשם יחוד קודשא בריך הוא ושכינתיה על ידי ההוא טמיר ונעלם בשם כל ישראל:

בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם בּוֹרֵא פְּרִי הַגָּפֶן:

הלל יאמר בכסה מלא לדעת האריז"ל אחר גמר ההלל לא יאמר יהללוך ה' אלהינו כל מעשיך וכו אלא יתחיל לומר תיכף הלל הגדול ונשמת ובתפלות רבבות ויחתם עד נרבות והודאו' מעתה ועד עולם. ואח"כ יאמר יהללוך ה' אלהינו עם החתימה ברוך אתה ה' מלך מהולל בתשבחות וכן דעת הב"י בש"ע סימן ת"פ. תמצא הכל בדאבנין:

ימזוג כוס רביעי ופותחין הדלת ומתחיל שפוך ואומרים עליו הלל,

הפסוקים האלו מתנ"ך קאים ונמשכים על הכשדיים אשר חרבו בית הראשון ולא ידעו את הבורא ולא נאמינו בו, ע"כ ד' הפסוקים נאמרו בלשון עבר, ולפי זה גם הפסוקים אחרים בל' ציווי ועתיד פירושם ג"כ בלשון עבר והדומה לזה נמצא פעמים רבים בל' הכתוב:

(תהלים ע"ט פסוק ו') שְׁפֹךְ חֲמָתְךָ אֶל הַגּוֹיִם אֲשֶׁר לֹא יְדָעוּךָ וְעַל מַמְלָכוֹת אֲשֶׁר בְּשִׁמְךָ לֹא קָרָאוּ כִּי אָכַל אֶת יַעֲקֹב וְאֶת נָוֵהוּ הֵשַׁמּוּ: (שם פס' כ"ה)

שְׁפָךְ עֲלֵיהֶם זַעְמֶךָ וַחֲרוֹן אַפְּךָ יַשִּׂיגֵם: (איכה ג' סו)

תִּרְדֹּף בְּאַף וְתַשְׁמִידֵם מִתַּחַת שְׁמֵי יְיָ:

בליל ראשון אומרים זה וּבְכֵן וַיְהִי בַּחֲצִי הַלַּיְלָה

אָז רוֹב נִסִּים הִפְלֵאתָ בַּלַּיְלָה: בְּרֹאשׁ אַשְׁמוּרוֹת זֶה הַלַּיְלָה: גֵּר צֶדֶק נִצַּחְתּוֹ כְּנֶחֱלַק לוֹ לַיְלָה: ויהי בחצי הלילה: דַּנְתָּ מֶלֶךְ גְּרָר בַּחֲלוֹם הַלַּיְלָה: הִפְחַדְתָּ אֲרַמִּי בְּאֶמֶשׁ לַיְלָה: וַיָּשַׂר יִשְׂרָאֵל לְאֵל וַיּוּכַל לוֹ לַיְלָה:

ויהי

ויהי בחצי הלילה : זֶרַע בְּכוֹרֵי פַּתְרוֹס מָחַצְתָּ בַּחֲצִי הַלַּיְלָה: חֵילָם לֹא מָצְאוּ בְּקוּמָם בַּלַּיְלָה : טִיסַת נְגִיד חֲרוֹשֶׁת סִלִּיתָ בְּכוֹכְבֵי לַיְלָה : ויהי בחצי הלילה :

יָעַץ מְחָרֵף לְנוֹפֵף אִוּוּי הוֹבַשְׁתָּ פְגָרָיו בַּלַּיְלָה. כָּרַע בֵּל וּמַצָּבוֹ בְּאִישׁוֹן לַיְלָה. לְאִישׁ חֲמוּדוֹת נִגְלָה רָז חֲזוֹת לַיְלָה. ויהי בחצי הלילה : מִשְׁתַּכֵּר בִּכְלֵי קוֹדֶשׁ נֶהֱרַג בּוֹ בַּלַּיְלָה : נוֹשַׁע מִבּוֹר אֲרָיוֹת פּוֹתֵר בִּעֲתוּתֵי לַיְלָה. שִׂנְאָה נָטַר אֲגָגִי וְכָתַב סְפָרִים בַּלַּיְלָה · ויהי בחצי הלילה : עוֹרַרְתָּ נִצְחֲךָ עָלָיו בְּנֶדֶד שְׁנַת לַיְלָה. צְרַח כְּשׁוֹמֵר וְשָׂח אָתָא בוֹקֶר וְגַם לַיְלָה. ויהי בחצי הלילה: קָרֵב יוֹם אֲשֶׁר הוּא לֹא יוֹם וְלֹא לַיְלָה. רָם הוֹדַע כִּי לְךָ הַיּוֹם אַף לְךָ הַלַּיְלָה. שׁוֹמְרִים הַפְקֵד לְעִירְךָ כָּל הַיּוֹם וְכָל הַלַּיְלָה. תָּאִיר כְּאוֹר יוֹם חֶשְׁכַת לַיְלָה :

בליל שני אומרים זה · וּבְכֵן וַאֲמַרְתֶּם זֶבַח פֶּסַח :

אוֹמֶץ גְּבוּרוֹתֶיךָ הִפְלֵאתָ בַּפֶּסַח · בְּרֹאשׁ כָּל מוֹעֲדוֹת נִשֵּׂאתָ פֶּסַח : גִּלִּיתָ לְאֶזְרָחִי חֲצוֹת לֵיל פֶּסַח : וַאֲמַרְתֶּם זֶבַח פֶּסַח : דְּלָתָיו דָּפַקְתָּ כְּחוֹם הַיּוֹם בַּפֶּסַח : הִסְעִיד נוֹצְצִים עוּגוֹת מַצּוֹת בַּפֶּסַח : וְאֶל הַבָּקָר רָץ זֵכֶר לְשׁוֹר עֵרֶךְ פֶּסַח · וַאֲמַרְתֶּם זֶבַח פֶּסַח : זוֹעֲמוּ סְדוֹמִים וְלוֹהֲטוּ בָּאֵשׁ בַּפֶּסַח · חֻלַּץ לוֹט מֵהֶם וּמַצּוֹת אָפָה בְּקֵץ פֶּסַח · טִאטֵאתָ אַדְמַת מוֹף וְנוֹף בְּעָבְרְךָ בַּפֶּסַח · ואמרתם זבח פסח · יָהּ רֹאשׁ כָּל אוֹן מָחַצְתָּ בְּלֵיל שִׁמּוּר פֶּסַח : כַּבִּיר עַל בֵּן בְּכוֹר פָּסַחְתָּ בְּדַם פֶּסַח · לְבִלְתִּי תֵּת מַשְׁחִית לָבֹא בִּפְתָחַי בַּפֶּסַח · ואמרתם זבח פסח · מְסֻגֶּרֶת סֻגָּרָה בְּעִתּוֹתֵי פֶּסַח : נִשְׁמְדָה מִדְיָן בִּצְלִיל שְׂעוֹרֵי עוֹמֶר פֶּסַח · שׂוֹרְפוּ מִשְׁמַנֵּי פּוּל וְלוּד בִּיקַד יְקוֹד פֶּסַח · ואמרתם זבח פסח · עוֹד הַיּוֹם בְּנֹב לַעֲמוֹד עַד גָּעָה עוֹנַת פֶּסַח · פַּס יָד כָּתְבָה לְקַעֲקֵעַ צוּל

בפסח

בפסח · צפה הצפית ערוך השלחן בפסח · ואמרתם זבח פסח · קהל כנסה הדסה צום לשלש בפסח · ראש מבית רשע מחצת בעץ חמשים בפסח · שתי אלה רגע תביא לעוצית בפסח · תעז ידך ותרום ימינך כליל התקדש חג פסח ·

כי לו נאה · כי לו יאה :

אדיר במלוכה · בחור כהלכה : גדודיו יאמרו לו · לך ולך · לך כי לך · לך אף לך · לך יי הממלכה כי לו נאה · כי לו יאה · דגול במלוכה · הדור כהלכה · ותיקיו יאמרו לו · לך ולך וכו׳ : זכאי במלוכה חסין כהלכה · טפסריו יאמרו לו : לך ולך וכו׳ : יחיד במלוכה*) כביר כהלכה · למודיו יאמרו לו · לך ולך וכו׳ · מלך במלוכה · נורא כהלכה : סביביו יאמרו לו · לך ולך וכו׳ : עניו במלוכה · פודה כהלכה · צדיקיו יאמרו לו לך ולך וכו׳ : קדוש במלוכה · רחום כהלכה · שנאניו יאמרו לו לך ולך וכו׳ : תקיף במלוכה · תומך כהלכה · תמימיו יאמרו לו · לך ולך וכו׳ : כי לו נאה כי לו יאה :

הנני מוכן ומזומן לקיים מצות כוס רביעי של ארבע כוסות לשם יחוד קודשא בריך הוא ושכינתיה על ידי ההוא טמיר ונעלם בשם כל ישראל

ברוך אתה יי אלהינו מלך העולם בורא פרי הגפן :

ברוך אתה יי אלהינו מלך העולם על הגפן ועל פרי הגפן ועל תנובת השדה ועל ארץ חמדה טובה ורחבה שרצית והנחלת לאבותינו לאכול מפריה ולשבוע מטובה : רחם נא יי אלהינו עלינו ועל ישראל עמך ועל ירושלים עירך ועל ציון משכן כבודך ועל מזבחך ועל היכלך : ובנה ירושלים עיר הקודש במהרה בימינו והעלנו לתוכה ושמחנו בבנינה ונאכל מפריה ונשבע מטובה ונברכך עליה בקדושה ובטהרה : (בשבת) ורצה והחליצנו ביום השבת הזה ושמחנו ביום חג המצות הזה כי אתה יי טוב ומטיב לכל ונודה לך על הארץ ועל פרי הגפן : ברוך אתה יי על הארץ ועל פרי הגפן :

נרצה . אם עשה כסדר הזה ישה רצוי לפני הקב״ה

חסל סידור פסח כהלכתו : ככל משפטו וחוקתו :
כאשר זכינו לסדר אותו . כן נזכה לעשותו :

*) פי׳ הקב״ה לבדו מלך על כל העולם

זך שוכן מעונה · רחם קהל עדת מי מנה. בקרוב
נהל נטעי כנה: פדוים לציון ברנה:

ג"פ **לשנה הבאה בירושלים:**

אדיר הוא יבנה ביתו בקרוב · במהרה במהרה בימינו בקרוב:
אל בנה · אל בנה · בנה ביתך בקרוב: בחור הוא: גדול הוא:
דגול הוא · יבנה ביתו בקרוב: במהרה במהרה בימינו בקרוב: אל
בנה · אל בנה · בנה ביתך בקרוב: הדור הוא · ותיק הוא · זכאי
הוא · חסיד הוא · יבנה ביתו בקרוב · במהרה במהרה בימינו בקרוב:
אל בנה · אל בנה · בנה ביתך בקרוב: טהור הוא · יחיד הוא ·
כביר הוא · למוד הוא · מלך הוא · נורא הוא · סגיב הוא · עזוז
הוא · פודה הוא · צדיק הוא · יבנה ביתו בקרוב: במהרה במהרה
בימינו בקרוב · אל בנה · אל בנה · בנה ביתך בקרוב: קדוש הוא ·
רחום הוא · שדי הוא · תקיף הוא · יבנה ביתו בקרוב · במהרה במהרה
בימינו בקרוב · אל בנה · אל בנה · בנה ביתך בקרוב:

בליל שני מתחילין כאן הספירה

אחד מי יודע · אחד אני יודע · אחד אלהינו שבשמים ובארץ:

שנים מי יודע · שנים אני יודע · שני לוחות הברית אחד אלהינו שבשמים ובארץ:

שלשה מי יודע · שלשה אני יודע · שלשה אבות שני לוחות הברית אחד אלהינו שבשמים ובארץ:

ארבע מי יודע · ארבע אני יודע · ארבע אמהות שלשה אבות שני לוחות הברית אחד אלהינו שבשמים ובארץ:

חמשה מי יודע · חמשה אני יודע · חמשה חומשי תורה ארבע אמהות שלשה אבות שני לוחות הברית אחד אלהינו שבשמים ובארץ:

ששה מי יודע · ששה אני יודע · ששה סדרי משנה חמשה חומשי תורה ארבע אמהות שלשה אבות שני לוחות הברית אחד אלהינו שבשמים ובארץ:

שבעה מי יודע · שבעה אני יודע · שבעה ימי שבתא ששה סדרי משנה חמשה חומשי תורה ארבע אמהות שלשה אבות שני לוחות הברית אחד אלהינו שבשמים ובארץ:

שמונה מי יודע · שמונה אני יודע · שמונה ימי מילה שבעה ימי שבתא ששה סדרי משנה חמשה חומשי תורה ארבע אמהות שלשה אבות שני לוחות הברית

אחד

אֶחָד אֱלֹהֵינוּ שֶׁבַּשָּׁמַיִם וּבָאָרֶץ :

תִּשְׁעָה מִי יוֹדֵעַ תִּשְׁעָה אֲנִי יוֹדֵעַ תִּשְׁעָה יַרְחֵי לֵידָה שְׁמוֹנָה יְמֵי מִילָה שִׁבְעָה יְמֵי שַׁבַּתָּא שִׁשָּׁה סִדְרֵי מִשְׁנָה חֲמִשָּׁה חוּמְשֵׁי תוֹרָה אַרְבַּע אִמָּהוֹת שְׁלֹשָׁה אָבוֹת שְׁנֵי לוּחוֹת הַבְּרִית אֶחָד אֱלֹהֵינוּ שֶׁבַּשָּׁמַיִם וּבָאָרֶץ :

עֲשָׂרָה מִי יוֹדֵעַ עֲשָׂרָה אֲנִי יוֹדֵעַ : עֲשָׂרָה דִבְּרַיָּא תִּשְׁעָה יַרְחֵי לֵידָה שְׁמוֹנָה יְמֵי מִילָה שִׁבְעָה יְמֵי שַׁבַּתָּא שִׁשָּׁה סִדְרֵי מִשְׁנָה חֲמִשָּׁה חוּמְשֵׁי תוֹרָה אַרְבַּע אִמָּהוֹת שְׁלֹשָׁה אָבוֹת שְׁנֵי לוּחוֹת הַבְּרִית אֶחָד אֱלֹהֵינוּ שֶׁבַּשָּׁמַיִם וּבָאָרֶץ :

אַחַד עָשָׂר מִי יוֹדֵעַ אַחַד עָשָׂר אֲנִי יוֹדֵעַ . אַחַד עָשָׂר כּוֹכְבַיָּא עֲשָׂרָה דִבְּרַיָּא תִּשְׁעָה יַרְחֵי לֵידָה שְׁמוֹנָה יְמֵי מִילָה שִׁבְעָה יְמֵי שַׁבַּתָּא שִׁשָּׁה סִדְרֵי מִשְׁנָה חֲמִשָּׁה חוּמְשֵׁי תוֹרָה אַרְבַּע אִמָּהוֹת שְׁלֹשָׁה אָבוֹת שְׁנֵי לוּחוֹת הַבְּרִית אֶחָד אֱלֹהֵינוּ שֶׁבַּשָּׁמַיִם וּבָאָרֶץ :

שְׁנֵים עָשָׂר מִי יוֹדֵעַ שְׁנֵים עָשָׂר אֲנִי יוֹדֵעַ . שְׁנֵים עָשָׂר שִׁבְטַיָּא אַחַד עָשָׂר כּוֹכְבַיָּא עֲשָׂרָה דִבְּרַיָּא תִּשְׁעָה יַרְחֵי לֵידָה שְׁמוֹנָה יְמֵי מִילָה שִׁבְעָה יְמֵי שַׁבַּתָּא שִׁשָּׁה סִדְרֵי מִשְׁנָה חֲמִשָּׁה חוּמְשֵׁי תוֹרָה אַרְבַּע אִמָּהוֹת שְׁלֹשָׁה אָבוֹת שְׁנֵי לוּחוֹת הַבְּרִית אֶחָד אֱלֹהֵינוּ שֶׁבַּשָּׁמַיִם וּבָאָרֶץ :

שְׁלֹשָׁה עָשָׂר מִי יוֹדֵעַ שְׁלֹשָׁה עָשָׂר אֲנִי יוֹדֵעַ שְׁלֹשָׁה עָשָׂר מִדַּיָּא שְׁנֵים עָשָׂר שִׁבְטַיָּא אַחַד עָשָׂר כּוֹכְבַיָּא עֲשָׂרָה דִבְּרַיָּא תִּשְׁעָה יַרְחֵי לֵידָה שְׁמוֹנָה יְמֵי מִילָה שִׁבְעָה יְמֵי שַׁבַּתָּא שִׁשָּׁה סִדְרֵי מִשְׁנָה חֲמִשָּׁה חוּמְשֵׁי תוֹרָה אַרְבַּע אִמָּהוֹת שְׁלֹשָׁה אָבוֹת שְׁנֵי לוּחוֹת הַבְּרִית אֶחָד אֱלֹהֵינוּ שֶׁבַּשָּׁמַיִם וּבָאָרֶץ :

חַד גַּדְיָא חַד גַּדְיָא דְזַבִּין אַבָּא בִּתְרֵי זוּזֵי חַד גַּדְיָא חַד גַּדְיָא :

וְאָתָא שׁוּנְרָא וְאָכְלָה לְגַדְיָא דְזַבִּין אַבָּא בִּתְרֵי זוּזֵי חַד גַּדְיָא חַד גַּדְיָא :

וְאָתָא כַלְבָּא וְנָשַׁךְ לְשׁוּנְרָא דְאָכְלָה לְגַדְיָא דְזַבִּין אַבָּא בִּתְרֵי זוּזֵי חַד גַּדְיָא חַד גַּדְיָא :

וְאָתָא חוּטְרָא וְהִכָּה לְכַלְבָּא דְנָשַׁךְ לְשׁוּנְרָא דְאָכְלָה לְגַדְיָא דְזַבִּין אַבָּא בִּתְרֵי זוּזֵי חַד גַּדְיָא חַד גַּדְיָא :

וְאָתָא נוּרָא וְשָׂרַף לְחוּטְרָא דְהִכָּה לְכַלְבָּא דְנָשַׁךְ לְשׁוּנְרָא דְאָכְלָה לְגַדְיָא דְזַבִּין אַבָּא בִּתְרֵי זוּזֵי חַד גַּדְיָא חַד גַּדְיָא :

וְאָתָא מַיָּא וְכָבָה לְנוּרָא דְשָׂרַף לְחוּטְרָא דְהִכָּה לְכַלְבָּא דְנָשַׁךְ לְשׁוּנְרָא דְאָכְלָה לְגַדְיָא דְזַבִּין אַבָּא בִּתְרֵי זוּזֵי חַד גַּדְיָא חַד גַּדְיָא :

וְאָתָא תוֹרָא וְשָׁתָה לְמַיָּא דְכָבָה לְנוּרָא דְשָׂרַף לְחוּטְרָא דְהִכָּה לְכַלְבָּא דְנָשַׁךְ לְשׁוּנְרָא דְאָכְלָה לְגַדְיָא דְזַבִּין אַבָּא בִּתְרֵי זוּזֵי חַד גַּדְיָא חַד גַּדְיָא :

וְאָתָא הַשּׁוֹחֵט וְשָׁחַט לְתוֹרָא דְּשָׁתָה לְמַיָּא דְּכָבָה לְנוּרָא דְּשָׂרַף לְחוּטְרָא דְּהִכָּה לְכַלְבָּא דְּנָשַׁךְ לְשׁוּנְרָא דְּאָכְלָה לְגַדְיָא דְּזַבִּין אַבָּא בִּתְרֵי זוּזֵי חַד גַּדְיָא חַד גַּדְיָא :

וְאָתָא מַלְאַךְ הַמָּוֶת וְשָׁחַט לְשׁוֹחֵט · דְּשָׁחַט לְתוֹרָא · דְּשָׁתָה לְמַיָּא · דְּכָבָה לְנוּרָא · דְּשָׂרַף לְחוּטְרָא · דְּהִכָּה לְכַלְבָּא · דְּנָשַׁךְ לְשׁוּנְרָא דְּאָכְלָה לְגַדְיָא דְּזַבִּין אַבָּא בִּתְרֵי זוּזֵי חַד גַּדְיָא חַד גַּדְיָא :

וְאָתָא הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא : וְשָׁחַט לְמַלְאַךְ הַמָּוֶת : דְּשָׁחַט לְשׁוֹחֵט דְּשָׁחַט לְתוֹרָא : דְּשָׁתָה לְמַיָּא : דְּכָבָה לְנוּרָא · דְּשָׂרַף לְחוּטְרָא : דְּהִכָּה לְכַלְבָּא : דְּנָשַׁךְ לְשׁוּנְרָא : דְּאָכְלָה לְגַדְיָא : דְּזַבִּין אַבָּא בִּתְרֵי זוּזֵי : חַד גַּדְיָא חַד גַּדְיָא :

סדר ספירת העומר

בזמנו אל תשפח לומר · ויצילך האל השומר. מגזירת קל וחומר :

בכל לילה קודם שיתחיל הברכה יאמר זה :

לשם יחוד קוב״ה ושכינתיה בדחילו ורחימו ליחד שם י״ה בו״ה ביחודא שלים בשם כל ישראל הנני מוכן ומזומן לקיים מצות עשה של ספירת העומר כמ״ש בתורה וספרתם לכ ממחרת השבת מיום הביאכם את עומר התנופה שבע שבתות תמימות תהיינה עד ממחרת השב השביעית תספרו חמשים יום והקרבתם מנחה חדשה ליי : ויהי נועם וכו׳

בכל לילה אחר הספירה תאמר המזמור והתפלה זו :

למנצח בנגינות מזמור שיר · אלהים יחננו ויברכנו יאר פניו אתנו סלה · לדעת בארץ דרכ בכל גוים ישועתך · יודוך עמים אלהים יודוך עמים כולם · ישמחו וירננו לאומים תשפוט עמים מישור ולאומים בארץ תנחם סלה · יודוך עמים אלהים יודוך עמים כולם · אר נתנה יבולה יברכנו אלהים אלהינו · יברכנו אלהים וייראו אותו כל אפסי ארץ :

אנא בכח גדולת ימינך תתיר צרורה*) אב״ג ית״ץ
קבל רנת עמך שגבנו טהרנו נורא קר״ע שט״ן
נא גבור דורשי יחודך כבבת שמרם נג״ד יכ״ש
ברכם טהרם רחמי צדקתך תמיד גמלם בט״ר צת״ג
חסין קדוש ברוב טובך נהל עדתך חק״ב טנ״ע
יחיד גאה לעמך פנה זוכרי קדושתך יג״ל פז״ק
שועתינו קבל ושמע צעקתינו יודע תעלומות שק״ו צי״ת
ברוך שם כבוד מלכותו לעולם ועד :

רבונו של עולם אתה צויתנו על ידי משה עבדך לספור ספירת העומר כדי לטהרנו מטומאותי כמו שכתבת עלינו בתורתך וספרתם לכם ממחרת השבת מיום הביאכם את עומר התנופ שבע

*) **צרורה פי׳ צרורות העונות עפ״ה צרור עון אפרים (הושע י״ג)**

שבע שבתות תמימות תהיינה עד ממחרת השבת השביעית תספרו חמשים יום והקרבתם מנחה חדשה ליי, כדי שיטהרו נפשות עמך ישראל מזוהמתם ובכן יהי רצון מלפניך יי אלהינו ואלהי אבותינו שבזכות ספירת העומר שספרתי יתוקן מה שפגמתי בספירה (פלוני השייך לאותו הלילה) ואטהר ואתקדש בקדושה של מעלה אמן סלה:

בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם אֲשֶׁר קִדְּשָׁנוּ בְּמִצְוֹתָיו וְצִוָּנוּ עַל סְפִירַת הָעוֹמֶר:

הַיּוֹם יוֹם אֶחָד לָעוֹמֶר: (י)

יהי רצון מלפניך ה' אלהינו ואלהי אבותינו שיבנה בית המקדש במהרה בימינו ותן חלקנו בתורתך ושם נעבדך ביראה כימי עולם וכשנים קדמוניות:

ואחר כך יאמר למנצח ויכוין תיבת אלהים ואות י מן ישמחו ואחר כך יאמר תפלת רבי נחוניא ויכוין תיבת אנא ואמר כך רבונו של עולם וכו' כדלעיל:

היום שני ימים לעומר ש
היום שלשה ימים לעומר מ
היום ארבעה ימים לעומר ח
היום חמשה ימים לעומר ו
היום ששה ימים לעומר ו
היום שבעה ימים שהם שבוע אחד
לעומר י
היום שמונה ימים שהם שבוע אחד ויום
אחד לעומר ר
היום תשעה ימים שהם שבוע אחד ושני
ימים לעומר נ
היום עשרה ימים שהם שבוע אחד
ושלשה ימים לעומר נ
היום אחד עשר יום שהם שבוע אחד
וארבעה ימים לעומר ו
היום שנים עשר יום שהם שבוע אחד
וחמשה ימים לעומר ל
היום שלשה עשר יום שהם שבוע אחד
וששה ימים לעומר א
היום ארבעה עשר יום שהם שני שבועות
לעומר מ
היום חמשה עשר יום שהם שני שבועות
ויום אחד לעומר י
היום ששה עשר יום שהם שני שבועות
ושני ימים לעומר ם
היום שבעה עשר יום שהם שני שבועות
ושלשה ימים לעומר כ
היום שמונה עשר יום שהם שני שבועות
וארבעה ימים לעומר י

היום תשעה עשר יום שהם שני שבועות
וחמשה ימים לעומר ת
היום עשרים יום שהם שני שבועות
וששה ימים לעומר ש
היום אחד ועשרים יום שהם שלשה
שבועות לעומר פ
היום שנים ועשרים יום שהם שלשה
שבועות ויום אחד לעומר ו
היום שלשת ועשרים יום שהם שלשת
שבועות ושני ימים לעומר ט
היום ארבעה ועשרים יום שהם שלשה
שבועות ושלשה ימים לעומר ע
היום חמשה ועשרים יום שהם שלשה
שבועות וארבעה ימים לעומר מ
היום ששה ועשרים יום שהם שלשה
שבועות וחמשה ימים לעומר י
היום שבעה ועשרים יום שהם שלשה
שבועות וששה ימים לעומר ם
היום שמונה ועשרים יום שהם ארבעה
שבועות לעומר מ
היום תשעה ועשרים יום שהם ארבעה
שבועות ויום אחד לעומר י
היום שלשים יום שהם ארבעה שבועות
ושני ימים לעומר ש
היום אחד ושלשים יום שהם ארבעה
שבועות ושלשה ימים לעומר ו
היום שנים ושלשים יום שהם ארבעה
שבועות וארבעה ימים לעומר ר

ל"ג בעומר

היום שלשה ושלשים יום שהם ארבעה שבועות וחמשה ימים לעומר ו

היום ארבעה ושלשים יום שהם ארבעה שבועות וששה ימים לעומר ל

היום חמשה ושלשים יום שהם חמשה שבועות לעומר א

היום ששה ושלשים יום שהם חמשה שבועות ויום אחד לעומר מ

היום שבעה ושלשים יום שהם חמשה שבועות ושני ימים לעומר י

היום שמונה ושלשים יום שהם חמשה שבועות ושלשה ימים לעומר ם

היום תשעה ושלשים יום שהם חמשה שבועות וארבעה ימים לעומר ב

היום ארבעים יום שהם חמשה שבועות וחמשה ימים לעומר א

היום אחד וארבעים יום שהם חמשה שבועות וששה ימים לעומר ר

היום שנים וארבעים יום שהם ששה שבועות לעומר ץ

היום שלשה וארבעים יום שהם ששה שבועות ויום אחד לעומר ת

היום ארבעה וארבעים יום שהם ששה שבועות ושני ימים לעומר נ

היום חמשה וארבעים יום שהם ששה שבועות ושלשה ימים לעומר ח

היום ששה וארבעים יום שהם ששה שבועות וארבעה ימים לעומר ם

היום שבעה וארבעים יום שהם ששה שבועות וחמשה ימים לעומר ם

היום שמונה וארבעים יום שהם ששה שבועות וששה ימים לעומר ד

היום תשעה וארבעים יום שהם שבעה שבועות לעומר ה

סליחות לשני

אֵל מֶלֶךְ יוֹשֵׁב עַל כִּסֵּא רַחֲמִים מִתְנַהֵג בַּחֲסִידוּת מוֹחֵל עֲוֹנוֹת עַמּוֹ מַעֲבִיר רִאשׁוֹן רִאשׁוֹן מַרְבֶּה מְחִילָה לְחַטָּאִים וּסְלִיחָה לְפוֹשְׁעִים עוֹשֶׂה צְדָקוֹת עִם כָּל בָּשָׂר וְרוּחַ. לֹא כְרָעָתָם תִּגְמוֹל: אֵל הוֹרֵיתָ לָנוּ לוֹמַר שְׁלֹשׁ עֶשְׂרֵה וּזְכוֹר לָנוּ הַיּוֹם בְּרִית שְׁלֹשׁ עֶשְׂרֵה כְּהוֹדַעְתָּ לֶעָנָיו מִקֶּדֶם וְכֵן כָּתוּב בְּתוֹרָתְךָ וַיֵּרֶד יְיָ בֶּעָנָן וַיִּתְיַצֵּב עִמּוֹ שָׁם וַיִּקְרָא בְשֵׁם יְיָ:

וַיַּעֲבוֹר יְיָ עַל פָּנָיו וַיִּקְרָא. יְיָ יְיָ אֵל רַחוּם וְחַנּוּן אֶרֶךְ אַפַּיִם וְרַב חֶסֶד וֶאֱמֶת נוֹצֵר חֶסֶד לָאֲלָפִים נוֹשֵׂא עָוֹן וָפֶשַׁע וְחַטָּאָה וְנַקֵּה. וְסָלַחְתָּ לַעֲוֹנֵנוּ וּלְחַטָּאתֵנוּ וּנְחַלְתָּנוּ: סְלַח לָנוּ אָבִינוּ כִּי

חטאנו

חָטָאנוּ מְחַל לָנוּ מַלְכֵּנוּ כִּי פָשָׁעְנוּ: כִּי אַתָּה אֲדֹנָי טוֹב וְסַלָּח וְרַב חֶסֶד לְכָל קוֹרְאֶיךָ:

בבה״ב או בשאר ת״צ בכל פעם שמתחילין הסליחות. מתחילין כאן

סְלַח לָנוּ אָבִינוּ כִּי בְּרוֹב אִוַּלְתֵּנוּ שָׁגִינוּ מְחַל לָנוּ מַלְכֵּנוּ כִּי רַבּוּ עֲוֹנֵינוּ: אֵל אֶרֶךְ אַפַּיִם אַתָּה וּבַעַל הָרַחֲמִים נִקְרֵאתָ וְדֶרֶךְ תְּשׁוּבָה הוֹרֵיתָ גְּדוּלַּת רַחֲמֶיךָ וַחֲסָדֶיךָ תִּזְכּוֹר הַיּוֹם וּבְכָל יוֹם לְזֶרַע יְדִידֶיךָ: תֵּפֶן אֵלֵינוּ בְּרַחֲמִים כִּי אַתָּה הוּא בַּעַל הָרַחֲמִים בְּתַחֲנוּן וּבִתְפִלָּה פָּנֶיךָ נְקַדֵּם כְּהוֹדַעְתָּ לֶעָנָיו מִקֶּדֶם: מֵחֲרוֹן אַפְּךָ שׁוּב כְּמוֹ בְּתוֹרָתְךָ כָּתוּב: וּבְצֵל כְּנָפֶיךָ נֶחֱסֶה וְנִתְלוֹנָן כְּיוֹם וַיֵּרֶד יְיָ בֶּעָנָן: תַּעֲבוֹר עַל פֶּשַׁע וְתִמְחֶה אָשָׁם כְּיוֹם וַיִּתְיַצֵּב עִמּוֹ שָׁם ׃ תַּאֲזִין שַׁוְעָתֵנוּ וְתַקְשִׁיב מֶנּוּ מַאֲמַר: כְּיוֹם וַיִּקְרָא בְשֵׁם יְיָ וְשָׁם נֶאֱמַר: ויעבור וכו׳

פסוקים מתהלים

הוֹשִׁיעָה יְיָ כִּי גָמַר חָסִיד ׃ כִּי פַסּוּ אֱמוּנִים מִבְּנֵי אָדָם ׃ לוּלֵי יְיָ שֶׁהָיָה לָנוּ בְּקוּם עָלֵינוּ אָדָם אֲזַי חַיִּים בְּלָעוּנוּ בַּחֲרוֹת אַפָּם בָּנוּ: כְּרַחֵם אָב עַל בָּנִים כֵּן תְּרַחֵם יְיָ עָלֵינוּ: לַיְיָ הַיְשׁוּעָה עַל עַמְּךָ בִרְכָתֶךָ סֶּלָה: יְיָ צְבָאוֹת עִמָּנוּ מִשְׂגָּב לָנוּ אֱלֹהֵי יַעֲקֹב סֶלָה: יְיָ צְבָאוֹת אַשְׁרֵי אָדָם בּוֹטֵחַ בָּךְ: יְיָ הוֹשִׁיעָה הַמֶּלֶךְ יַעֲנֵנוּ בְיוֹם קָרְאֵנוּ: סְלַח נָא לַעֲוֹן הָעָם הַזֶּה כְּגוֹדֶל חַסְדֶּךָ וְכַאֲשֶׁר נָשָׂאתָה לָעָם הַזֶּה מִמִּצְרַיִם וְעַד הֵנָּה וְשָׁם נֶאֱמַר: וַיֹּאמֶר יְיָ סָלַחְתִּי כִּדְבָרֶךָ:

הַטֵּה אֱלֹהַי אָזְנְךָ וּשְׁמָע: פְּקַח עֵינֶיךָ וּרְאֵה שׁוֹמְמוֹתֵינוּ וְהָעִיר אֲשֶׁר נִקְרָא שִׁמְךָ עָלֶיהָ: כִּי לֹא עַל צִדְקוֹתֵינוּ אֲנַחְנוּ מַפִּילִים תַּחֲנוּנֵינוּ לְפָנֶיךָ כִּי עַל רַחֲמֶיךָ הָרַבִּים: אֲדֹנָי שְׁמָעָה אֲדֹנָי סְלָחָה אֲדֹנָי הַקְשִׁיבָה וַעֲשֵׂה אַל תְּאַחַר לְמַעַנְךָ אֱלֹהַי כִּי שִׁמְךָ נִקְרָא עַל עִירְךָ וְעַל עַמֶּךָ:

*) כוונת הסליחות הוא על הצרות שאירעו לישראל מכבר בעת חורבן בית ראשון ושני על ידי כשדיים ורומיים הקדמונים ועתה להודות לה׳ כי השלים עמנו את העמים אשר בניהם אנחנו שוכנים ולהכיר טובה לעמים האלה אודות הטובות אשר ירוונו ואנחנו מכירים הרעות אשר קרו לאבותינו למען הבדל בין רע העבר לטוב ההוה,

אלהינו ואלהי אבותינו

יִשְׂרָאֵל עַמְּךָ תְּחִנָּה עוֹרְכִים ׃ שֶׁרָם הָיוּ מִצְרִים

ולהושע

ולהושיע צריכים. צריהם עליהם עול היו מאריכים. כל זאת הגיעתם ושמך מברכים: חלי ומכאוב להכתב לא נמסר. עלובים היו מנוער: קדוש בידך לפתח מוסר*). כאמנותך הנקיה ולא כאמנות בשר. הלובש צדקה ולו כמעיל עטויה. וממכה עצמה מתקן רטיה. קומם ערתך מנפילתה המטויה*). בכוחך הגדול ובזרועך הנטויה. כאהבתך ובחמלתך מנשא ומנטל: אם בפקודיך מתעצלת ומרפה. על כל פשעיה אהבתך תהא מחפה: יתרה חבתם לפניך ארוני הארונים. בין כך ובין כך קרואים לך בנים. רחמיך יקדמונו אלוה עליונים ותחתונים. טרם ישטפונו המים הזדונים*) חפצי קרבתך על כל הבאות. החישה למו ישועות הנבאות קדוש עשה עמם לטובה אות. חזק ואמיץ גואלם יי׳ צבאות: אל מלך

נשא לבבנו אל כפים אל אל בשמים: כגודל זרועך. הותר בני תמותה: לאדני אלהינו הרחמים והסליחות כי מרדנו בו: כרחם אב. ליי הישועה. כי לא על. יי שמעה:

אלהים בישראל גדול נודעת: אתה יי׳ אבינו אתה. בכל קראנו אליך קרבנו. רם ונשא אתה בקרבנו. גמלתנו הטובות גם בחובינו. לא בצדקותינו וביושר לבבנו: הודינו גם כי זנחנו. גאלנו כי בניך אנחנו: הננו בעונינו עד דכא. ותקצר נפש לך מחכה. ואיה חסדיך הראשונים עמנו. מעולם ועד עולם נאמנו. זעף נשא ותש כוחנו. יי׳ אל באפך תוכיחנו: חלחלות רבות בלו בשרנו. נא אל בחמתך תיסרנו. טורח הצרות שעברו אין להספר. איה שוקל ואיה סופר. ידענו. צורנו

*) פי' מטה ומטע *) כשהרס עושה תבוכה נקרא קס מנפילת כחטא *) הם הפונות כי

כי פשענו· כי אמת עשית ואנחנו הרשענו · כעם יופר וחרון מנו יחדל· כי קטן יעקב ודל : מנת מרתנו לא תגבה · כי נשארנו מעט מהרבה : נחם על הרעה לאיומתך · מטה כלפי חסד אמונתך · מלחן אם עונינו ענו בנו · עזרנו כי עליך נשעננו · ערפנו כוף לך להשתעבד · באהבה וביראה אותך לעבוד ולכבד : פוקדיך קדשו צומות לקבוע · ודעתם קצרה צרכם לתבוע : צקון לחשם לפניך תבא · לחתל איש איש נגעו ומכאובו : קול יעקב נוהם מתהומותיך · תשמע השמים מכון שבתך : שרת ורדת מנוער קנותנו · אל תשליכנו לעת זקנתנו : תעינו לשמאל ימינך תקרבנו · ככלות כוחנו אל תעזבנו : תביט ותציץ ותשגיח לרחומיך · תתאזר בחנינותך · תתלבש בצדקותיך · תתכסה ברחמיך · ותתעטף בחסירותך ·
ותבא לפניך מדת טובך וענותנותך : אל מלך יושב

פזמון

מלאכי רחמים משרתי עליון. חלו נא פני אל במיטב הגיון : אולי יחוס עם עני ואביון אולי ירחם : אולי ירחם שארית יוסף. שואגים בתפלה ומבקשים רציון : אולי אולי ירחם וירא בעני עמו. ויקשב וישמע הצגים לעמו : ועודים בלחש מוסר למו. ועיניהם תולים למצוא רציון : אולי אולי ירחם אומרי סלח נא ; אומצי שבחן בכל עת ועונה אגודים בצרה לשפוך תחנה. את פני אלהיהם שופכים לב דוין : אולי אולי ירחם לקתה בכפלים. לוקה ומשתלמת בעון שולים . לא שכחה בכל זאת מכתב עוז חביון. אולי אולי ירחם כבושי פנים. ולא משיבים ועונים. נצחו מקוים וכישעו נשענים.

כִּי לֹא כָלוּ רַחֲמָיו בְּכִלָּיוֹן: אוּלַי אוּלַי יְרַחֵם יְחַלֵּץ עָנִי
בְּעָנְיוֹ. יִגְהֶה מְזוֹרוֹ וְיֶחְבּוֹשׁ חָלְיוֹ. צַעֲקָתוֹ יִשְׁמַע וְיָחִישׁ
יוֹם פִּדְיוֹן: אוּלַי. אל מלך

זְכוֹר רַחֲמֶיךָ יְיָ וַחֲסָדֶיךָ כִּי מֵעוֹלָם הֵמָּה: זָכְרֵנוּ יְיָ בִּרְצוֹן עַמֶּךָ וּפָקְדֵנוּ
בִּישׁוּעָתֶךָ: זְכוֹר עֲדָתְךָ קָנִיתָ קֶּדֶם גָּאַלְתָּ שֵׁבֶט נַחֲלָתֶךָ הַר צִיּוֹן
זֶה שָׁכַנְתָּ בּוֹ: זְכוֹר יְיָ חִבַּת יְרוּשָׁלַיִם אַהֲבַת צִיּוֹן אַל תִּשְׁכַּח לָנֶצַח: אַ
אַתָּה תָקוּם תְּרַחֵם צִיּוֹן כִּי עֵת לְחֶנְנָהּ כִּי בָא מוֹעֵד: זְכוֹר יְיָ לִבְנֵי
אֱדוֹם*) אֵת יוֹם יְרוּשָׁלָיִם הָאוֹמְרִים עָרוּ עָרוּ עַד הַיְסוֹד בָּהּ: זְכוֹר
לְאַבְרָהָם לְיִצְחָק וּלְיִשְׂרָאֵל עֲבָדֶיךָ אֲשֶׁר נִשְׁבַּעְתָּ לָהֶם בָּךְ וַתְּדַבֵּר
אֲלֵיהֶם אַרְבֶּה אֶת זַרְעֲכֶם כְּכוֹכְבֵי הַשָּׁמָיִם וְכָל הָאָרֶץ הַזֹּאת אֲשֶׁר
אָמַרְתִּי אֶתֵּן לְזַרְעֲכֶם וְנָחֲלוּ לְעוֹלָם: זְכוֹר לַעֲבָדֶיךָ לְאַבְרָהָם לְיִצְחָק
וּלְיַעֲקֹב אַל תֵּפֶן אֶל קְשִׁי הָעָם הַזֶּה וְאֶל רִשְׁעוֹ וְאֶל חַטָּאתוֹ: זְכוֹר
לָנוּ בְּרִית אָבוֹת כַּאֲשֶׁר אָמַרְתָּ וְזָכַרְתִּי אֶת בְּרִיתִי יַעֲקוֹב. וְאַף אֶת
בְּרִיתִי יִצְחָק וְאַף אֶת בְּרִיתִי אַבְרָהָם אֶזְכּוֹר וְהָאָרֶץ אֶזְכּוֹר:
זְכוֹר לָנוּ בְּרִית רִאשׁוֹנִים כַּאֲשֶׁר אָמַרְתָּ וְזָכַרְתִּי לָהֶם בְּרִית רִאשׁוֹנִים
אֲשֶׁר הוֹצֵאתִי אוֹתָם מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם לְעֵינֵי הַגּוֹיִם לִהְיוֹת לָהֶם
לֵאלֹהִים אֲנִי יְיָ: עֲשֵׂה עִמָּנוּ כְּמָה שֶׁהִבְטַחְתָּנוּ לֹא מְאַסְתִּים וְלֹא
גְעַלְתִּים לְכַלּוֹתָם לְהָפֵר בְּרִיתִי אִתָּם כִּי אֲנִי יְיָ אֱלֹהֵיהֶם: הָשֵׁב שְׁבוּתֵנוּ
וְרַחֲמֵנוּ כְּמָה שֶׁכָּתוּב וְשָׁב יְיָ אֱלֹהֶיךָ אֶת שְׁבוּתְךָ וְרִחֲמֶךָ וְשָׁב וְקִבֶּצְךָ
מִכָּל הָעַמִּים אֲשֶׁר הֱפִיצְךָ יְיָ אֱלֹהֶיךָ שָׁמָּה: קַבֵּץ נִדָּחֵינוּ כְּמָה שֶׁכָּתוּב
אִם יִהְיֶה נִדַּחֲךָ בִּקְצֵה הַשָּׁמָיִם מִשָּׁם יְקַבֶּצְךָ יְיָ אֱלֹהֶיךָ וּמִשָּׁם יִקָּחֶךָ:
מְחֵה פְשָׁעֵינוּ כָּעָב וְכֶעָנָן כְּמָה שֶׁכָּתוּב מָחִיתִי כָעָב פְּשָׁעֶיךָ וְכֶעָנָן
חַטֹּאתֶיךָ שׁוּבָה אֵלַי כִּי גְאַלְתִּיךָ: מְחֵה פְשָׁעֵינוּ לְמַעַנְךָ כַּאֲשֶׁר אָמַרְתָּ
אָנֹכִי אָנֹכִי הוּא מוֹחֶה פְשָׁעֶיךָ לְמַעֲנִי וְחַטֹּאתֶיךָ לֹא אֶזְכּוֹר: הַלְבֵּן
חֲטָאֵינוּ כַּשֶּׁלֶג וְכַצֶּמֶר כְּמָה שֶׁכָּתוּב לְכוּ נָא וְנִוָּכְחָה יֹאמַר יְיָ אִם יִהְיוּ
חֲטָאֵיכֶם כַּשָּׁנִים כַּשֶּׁלֶג יַלְבִּינוּ אִם יַאְדִּימוּ כַתּוֹלָע כַּצֶּמֶר יִהְיוּ: זְרוֹק
עָלֵינוּ מַיִם טְהוֹרִים וְטַהֲרֵנוּ כְּמָה שֶׁכָּתוּב וְזָרַקְתִּי עֲלֵיכֶם מַיִם טְהוֹרִים

*) סס מסריני בכמ"ק:

וטהרתם

וטהרתם מכל טמאותיכם ומכל גלוליכם אטהר אתכם: רחם עלינו ואל תשחיתנו כמה שכתוב כי אל רחום יי אלהיך לא ירפך ולא ישחיתך ולא ישכח את ברית אבותיך אשר נשבע להם · מול את לבבינו לאהבה את שמך כמה שכתוב ומל יי אלהיך את לבבך ואת לבב זרעך לאהבה את יי אלהיך בכל לבבך ובכל נפשך למען חייך: המצא לנו בבקשתינו כמה שכתוב ובקשתם משם את יי אלהיך ומצאת כי תדרשנו בכל לבבך ובכל נפשך: תביאנו אל הר קדשך ושמחנו בבית תפלתך כמה שכתוב והביאותים אל הר קדשי ושמחתים בבית תפלתי עולותיהם וזבחיהם לרצון על מזבחי

כי ביתי בית תפלה יקרא לכל העמים:

שמע קולנו יי אלהינו חוס ורחם עלינו וקבל ברחמים וברצון את תפלתנו: השיבנו יי אליך ונשובה חדש ימינו כקדם: אמרינו האזינה יי בינה הגיגנו: יהיו לרצון אמרי פינו והגיון לבנו לפניך יי צורנו וגואלנו: אל תשליכנו מלפניך ורוח קדשך אל תקח ממנו: אל תשליכנו לעת זקנת בכלות כוחנו אל תעזבנו: אל תעזבנו יי אלהינו אל תרחק ממנו: עשה עמנו אות לטובה ויראו שונאינו*) ויבשו כי אתה יי עזרתנו ונחמתנו. כי לך יי הוחלנו

אתה תענה אדני אלהינו:

אלהינו ואלהי אבותינו תבא לפניך תפלתנו ואל תתעלם מתחנתנו שאין אנו עזי פנים וקשי עורף לומר לפניך יי אלהינו ואלהי אבותינו צדיקים אנחנו ולא חטאנו אבל אנחנו (ואבותינו) חטאנו:

אשמנו. בגדנו. גזלנו. דברנו דופי: העוינו והרשענו · זדנו · חמסנו. טפלנו שקר:

*) סוף הש״ץ והיצ״ר

יָעַצְנוּ רָע . כִּזַּבְנוּ . לַצְנוּ . מָרַדְנוּ . נִאַצְנוּ . סָרַרְנוּ .
עָוִינוּ . פָּשַׁעְנוּ . צָרַרְנוּ . קִשִּׁינוּ עוֹרֶף : רָשַׁעְנוּ . שִׁחַתְנוּ .
תִּעַבְנוּ . תָּעִינוּ . תִּעְתָּעְנוּ . סַרְנוּ מִמִּצְוֹתֶיךָ וּמִמִּשְׁפָּטֶיךָ
הַטּוֹבִים וְלֹא שָׁוָה לָנוּ . וְאַתָּה צַדִּיק עַל כָּל הַבָּא
עָלֵינוּ כִּי אֱמֶת עָשִׂיתָ וַאֲנַחְנוּ הִרְשָׁעְנוּ :

הִרְשַׁעְנוּ וּפָשַׁעְנוּ לָכֵן לֹא נוֹשָׁעְנוּ וְתֵן בְּלִבֵּנוּ לַעֲזוֹב דֶּרֶךְ רֶשַׁע וְחִישׁ
לָנוּ יֶשַׁע כַּכָּתוּב עַל יַד נְבִיאֶךָ יַעֲזוֹב רָשָׁע דַּרְכּוֹ וְאִישׁ אָוֶן
מַחְשְׁבוֹתָיו וְיָשׁוֹב אֶל יְיָ וִירַחֲמֵהוּ וְאֶל אֱלֹהֵינוּ כִּי יַרְבֶּה לִסְלוֹחַ :
מְשִׁיחַ צִדְקֶךָ אָמַר לְפָנֶיךָ שְׁגִיאוֹת מִי יָבִין מִנִּסְתָּרוֹת נַקֵּנִי . נַקֵּנוּ יְיָ
אֱלֹהֵינוּ מִכָּל פְּשָׁעֵינוּ וְטַהֲרֵנוּ מִכָּל טוּמְאוֹתֵינוּ וּזְרוֹק עָלֵינוּ מַיִם
טְהוֹרִים וְטַהֲרֵנוּ : כַּכָּתוּב עַל יַד נְבִיאֶךָ וְזָרַקְתִּי עֲלֵיכֶם מַיִם טְהוֹרִים
וּטְהַרְתֶּם מִכֹּל טוּמְאוֹתֵיכֶם וּמִכָּל גִּלּוּלֵיכֶם אֲטַהֵר אֶתְכֶם : עַמְּךָ
וְנַחֲלָתְךָ רְעֵבֵי טוּבְךָ צְמֵאֵי חַסְדֶּךָ תְּאֵבֵי יִשְׁעֶךָ יַכִּירוּ וְיֵדְעוּ כִּי לַיְיָ
אֱלֹהֵינוּ הָרַחֲמִים וְהַסְּלִיחוֹת : אל רחום וכו'

סליחות לחמישי

הַאֲזִינָה יְיָ תְּפִלָּתֵנוּ הַקְשִׁיבָה לְקוֹל תַּחֲנוּנֵינוּ : הַקְשִׁיבָה לְקוֹל שַׁוְעָתֵנוּ מַלְכֵּנוּ וֵאלֹהֵינוּ
כִּי אֵלֶיךָ נִתְפַּלָּל : שְׁמַע יְיָ וְחָנֵנוּ יְיָ הֱיֵה עוֹזֵר לָנוּ : כרחם אב . לה' הישועה . סלח נא המה:

*) כוונת הסליחות הוא על הצרות שאירעו לישראל מכבר בשעת חורבן בית ראשון ושני ע"י הכשדיים ורומיים הקדמונים ואחר להודות לה' כי השלים עמנו את העמים אשר ביניהם אנחנו שוכנים ולהכיר טובה לעמים האלה אודות כטובו' אשר ירוונו ואנחנו מזכירי' הרעות אשר קרו לאבותינו למען הבדל בין רע העבר לטוב ההוה:

אלהינו ואלהי אבותינו

תַּעֲנִית צִבּוּר קָבְעוּ תְּבוּעַ צְרָכִים . שׁוּב עָדֶיךָ חַפֵּשׂ
וְלַחְקוֹר דְּרָכִים . רַךְ לִרְצוֹת בִּשְׁלֹשׁ עֶשְׂרֵה
עֲרָכִים . קָשֶׁה לִכְעוֹס תֵּת לְאַפַּיִם אֲרָכִים . צְדָדֶיךָ
מְקוּשָּׁטִים עֲדָיִם בְּלִי תַפְשִׁיט . פְּאֵר הָרַחֲמִים

וְהַסְּלִיחוֹת הוֹד תַּכְשִׁיט . עֶרֶךְ שַׁוְעָתֵינוּ לְךָ לְבַד נוֹשִׁיט · סֵדֶר חַיִּים וּפַרְנָסָה לִיצוּרִים תּוֹשִׁיט , נִסְתְּמָה הַבִּירָה וְנִתְרוֹקַן טוֹהַר הַשּׁוּלְחָן . מֵזִין וּמֵזִיחַ סְתָר מֵעֲבוֹדַת פּוּלְחָן . לְשִׁפִיכַת הַנֶּפֶשׁ חֲשׁוֹב כְּבָשִׁית צְלָחָן . כִּמְעַטֵּר וּמַשְׂבִּיעַ גּוֹאֵל וְרוֹפֵא וְסַלְחָן : יֵאוֹת לְךָ יַעַן מִמְּנָתְךָ נִשְׁנֶסֶת . טוּב רוּחֲךָ הֱיוֹת נִזּוֹנֶת וּמִתְפַּרְנֶסֶת . חֵלֶף שׁוֹאֶלֶת קוֹבֶלֶת וּמִתְנוֹסֶסֶת . זְכוֹר דַּאֲגוֹתֶיהָ לְפָנֶיךָ מְשִׂיחָה וּמַכְנֶסֶת . וְאֵלֶיךָ הִיא נְשׂוּיָה וּבְךָ חָסָיָה . הַוּוֹת הַעֲבֵר מִי כָמוֹךָ חֲסִין יָהּ . דֶּרֶךְ אֻמָּנוּתְךָ כְּחַלְקָךְ אַפְּסַנְיָא : גְּמוֹל חֶסֶד . בְּקִיאִים וּמְיוּשָּׁבִים לִרְצוֹתְךָ כִּדְבָרִים עֲרֵבִים . אָפְסוּ פַּסּוּ כּוֹחָם קַטֵּיגוֹר מְעַרְבְּבִים , מְאַהֲבֵי לַאֲבִיהֶם שֶׁבַּשָּׁמַיִם זְרִיזִים וּמְעוֹרָבִים . יְרֵאָיו נִדְבָּרִים סְדָרְתּוֹ שַׁחֲרִים וַעֲרָבִים . הִקְדַּשְׁנוּ צוֹם עוֹלְלִים וְזִקְנֵי אֲסוּפוֹת , יַשַּׁרְנוּ רִנָּה וּתְפִלָּה וְשָׁקַדְנוּ סְפוֹת : חֲשׂוֹךְ לְמַטָּה מֵעָוֹן וְשִׁלּוּמֵינוּ תְּשַׁפּוֹת . זְקוֹף דַּל מֵעָפָר וְאֶבְיוֹן מֵאַשְׁפּוֹת . כְּתוֹר הַמַּעֲלָה וּבְמִדּוֹת הֲגוּנוֹת תְּרוֹמוֹת . עֲרָבָתֵינוּ שִׂים לְטוֹב יוֹשֵׁב מְרוֹמוֹת . וּבְמִקְוֵה טוֹהַר תַּדִּיחַ קַלּוֹת וַחֲמוּרוֹת . מְצוֹא תְּפִלָּתֵינוּ חֶסֶד לְאָרְךָ רוֹמֵמוֹת : אֵל מֶלֶךְ

פסוקים מתהלים
הוֹשִׁיעָה יְיָ כִּי גָמַר חָסִיד כִּי פַסּוּ אֱמוּנִים מִבְּנֵי אָדָם : כִּי אָדָם אֵין צַדִּיק בָּאָרֶץ אֲשֶׁר יַעֲשֶׂה טוֹב וְלֹא יֶחֱטָא : הוֹשַׁע יְיָ אֶת עַמְּךָ אֵת שְׁאֵרִית יִשְׂרָאֵל : יִשְׂרָאֵל נוֹשַׁע בַּיְיָ תְּשׁוּעַת עוֹלָמִים : ברחם אב , ליי הישועה , יי צבאות , כי לא , יי שמעה ,

מיוסד ע"פ א"ב אלהינו ואלהי אבותינו

אנשי אמנה ממנו אבדו · באים בכח מעשיהם · גבורים לעמוד בפרץ · דוחים את הגזירות · היו לנו לחומה · ולמחסה ביום זעם · זועכים אף בלחשם · חמה עוצרים בשועם: טרם קראוך עניתם · יודעים לעתר ולרצך: כאב רחמת למענם: לא השיבות פניהם ריקם · מרוב עונינו אבדנום: נאספו מנו בחטאינו · סעו המה למנוחות · עזבו אותנו לאנחות: פסו גודרי גדר · צמתו משיבי חמה · קמי בפרץ אין · ראוים לרצותך בעתר: שוטטנו בארבע פנות; תרופה לא מצאנו · שבנו אליך בבושת פנים · לשחרך אל בעת צרותינו: אל מלך

ישראל נושע ביי תשועת עולמים. גם היום יושעו מפיך שוכן מרומים. כי אתה רב סליחות ובעל הרחמים: שעריך הם דופקים. כעניים ודלים. צקון לחשם קשוב יה שוכן מעולים נא אל תעזבם יי אלהי אבותיהם: כי אתה טובותיך יקדמו להם ביום תוכחה · ומתוך צרה המציאם פדות ורוחה כי אתה: יושעו לעין כל. ויעלו לציון מושיעים כי אתה: הקשיבה ארון לקול שועתם. ולמכון שבתך השמים תעלה תפלתם: כי אתה רב סליחות ובעל הרחמים:

אל מלך, ויעבור, זכור רחמיך,

סליחות לשני תנינא

סלח לנו אבינו, אל ארך אפים,

אל תקצוף עלינו עד מאד ואל לעד תזכור עון · הן הבט נא עמך כלנו · העל אלה תתאפק יי תחשה ותעננו עד מאד: שובה יי עד מתי והנחם על עבדיך:

כרחם אב, לה' הישועה, סלח נא הטה, ה' שמעה,

*) כוונת הסליחות הוא על הצרות שאירעו לישראל מחורבן בית ראשון ושני ע"י כשדיים ורומיים הקדמונים ועתה לסוף לכ' כי הסליחות מתנו את העתים אשר בימיהם אנחנו שוכנים ולהכיר טובה לעתים האלה הודות הטובות אשר ירוונו ולהכנע מזכירים הרעות אשר קרו לאבותינו למען הבדל בין רע העבר לטוב ההוה:

אפפוני

אלהינו ואלהי אבותינו

אפפונו מים עד נפש · באנו בעמקי מצולה · גלי ים עברו עלינו · דכיות תהום כסתנו · הודנו נהפך למשחית · ועוד לא עצרנו כח · זולעפנו על חטאתינו · חולחלנו על רוב פשעינו · טבסנו עצה מה לעשות · יועץ בקרבנו אין · כוננו בלב מחשבות · למרחוק שאת דעה · מסורת בידינו מאבותינו · נאקה תשובה וצדקה · סותרות רוע גזירות · עוד מענות עם · פצנו בהסכמה אחת · צום שני וחמישי ושני · קדוש אולי ישקיף : רחמיו לקדם לרוגז · שרי עשינו את שלנו · תקיף עשה את שלך · אל תשב עמנו בדין · מדבר ומחרב וּמרעב מלטנו · תיקר נפשנו בעיניך · יה סלח לנו מחל לנו · כפר לנו כיום ודוּ"ד בענן :

אל מלך ויעבור ה' ה' וסלחת סלח לנו , כי אתה ,

האזינה יי תפלתינו והקשיבה בקול תחנונינו · שמע יי קולנו נקרא חננו ועננו · שמעה יי צדק הקשיבה רנתינו : האזינה תפלתינו : שמע יי וחננו : יי היה עוזר לנו :

כרחם אב . ליי הישועה . יי צבאות . כי לא . יי שמעה .

אלהינו ואלהי אבותינו

אוון תחן והסכת עתירה · אף הפר ושכך עברה · באי לחלותך בנפש מרה · בשמך הגדול ימצאו עזרה · געית נאנחים חזה · גחינת קומתם לא תבזה : הלא אתה היית והוך · היה תהיה בהדר גאונך · ונמת יכון זרע אמוניך · והנם בלים מתגרת חרונך · זועמו בעווים וממאוים נסחו · זורו באפסים ולא נחו · חבלה רוחם ולעפר שחו · חרשו חורשים ומענית המתיחו · טבעו בבוץ ואין פוצה · כלו או חייהם ביגון ואנחה · כושל רבה וערבה שמחה · לישע חכו ותהי צוחה : שיח צקים במעמד צפוף · סליחה מבקשים בקדקוד כפוף · פדת רבקיך מחרץ וכלוי · צוה ישועות משחריך בחלוי · צור עולמים הושיענו בגלוי · תטה אזנך לקול תחנוני · תרצני בקראי יי יי :

אל מלך ויעבור , יי יי , וסלחת , סלח לנו , כי אתה ,

יי יי · אל רחום , וחנון · ארך אפים . ורב חסד · ואמת · נצר חסד לאלפים . נושא עון · ופשע .

וחטאה

וְחַטָּאָה. וְנַקֵּה. וְסָלַחְתָּ לַעֲוֹנֵינוּ וּלְחַטָּאתֵינוּ וּנְחַלְתָּנוּ:
אֶזְכְּרָה אֱלֹהִים וְאֶהֱמָיָה. בִּרְאוֹתִי כָּל עִיר עַל תִּלָּהּ
בְּנוּיָה. וְעִיר הָאֱלֹהִים מוּשְׁפֶּלֶת עַד שְׁאוֹל תַּחְתִּיָּה:
וּבְכָל זֹאת אָנוּ לְיָהּ וְעֵינֵינוּ לְיָהּ, יי יי: מִדַּת הָרַחֲמִים
עָלֵינוּ הִתְגַּלְגְּלִי. וְלִפְנֵי קוֹנֵךְ תְּחִנָּתֵינוּ הַפִּילִי. וּבְעַד
עַמֵּךְ רַחֲמִים שַׁאֲלִי. כִּי כָל לֵבָב דַּוָּי וְכָל רֹאשׁ לָחֳלִי.
יי יי: תָּמַכְתִּי יְתֵדוֹתַי בִּשְׁלֹשׁ עֶשְׂרֵה תֵּיבוֹת. וּבְשַׁעֲרֵי
דְמָעוֹת כִּי לֹא נִשְׁלָבוֹת. לָכֵן שָׁפַכְתִּי שִׂיחַ פְּנֵי בוֹחֵן
לִבּוֹת. בָּטוּחַ אֲנִי בְּאֵלֶּה וּבִזְכוּת שְׁלֹשֶׁת אָבוֹת. יי יי:
יְהִי רָצוֹן מִלְּפָנֶיךָ שׁוֹמֵעַ קוֹל בְּכִיּוֹת. שֶׁתָּשִׂים דִּמְעוֹתֵינוּ
בְּנֹאדְךָ לִהְיוֹת. וְתַצִּילֵנוּ מִכָּל גְּזֵרוֹת אַכְזָרִיּוֹת. כִּי לְךָ
לְבַד עֵינֵינוּ תְלוּיוֹת: יי יי · אל מלך · זכור רחמיך

סליחות לעשרה בטבת

אומרים סלח לנו אבינו, אל ארך אפים וכו'

כִּי עִם אֲדֹנָי הַחֶסֶד וְהַרְבֵּה עִמּוֹ פְדוּת: פְּדֵה אֱלֹהִים אֶת יִשְׂרָאֵל מִכֹּל צָרוֹתָיו: וְהוּא יִפְדֶּה אֶת יִשְׂרָאֵל מִכֹּל עֲוֹנוֹתָיו: פּוֹדֶה יְיָ נֶפֶשׁ עֲבָדָיו וְלֹא יֶאְשְׁמוּ כָּל הַחוֹסִים בּוֹ:

כרחם אב, ליי הישועה, סלח נא, הטה,

*) כוונת הסליחות הוא על צרות שאירעו לישראל מכבר בשעת חורבן בית ראשון ושני על ידי כשדיים ורומיים הקדמונים ועתה להודות לה' כי השליט עמנו את העמים אשר בינהם אנחנו שוכנים ולהכיר טובה לעמים האלה אודות הטובות אשר ירוונו ואנחנו מזכירים הרעות אשר קרו לאבותינו למען הבדל בין רע העבר לטוב הזה:

אלהינו ואלהי אבותינו

אֶזְכְּרָה. מָצוֹק אֲשֶׁר קְרָאַנִי · בִּשְׁלֹשָׁה מַכּוֹת בַּחוֹדֶשׁ הַזֶּה הִכַּנִי ·
גְּדָעַנִי הֱנִיאַנִי הִכְאַנִי · דְּעָכַנִי בִּשְׁמוֹנָה בּוֹ שְׂמָאלִית
וִימָנִית · הֲלֹא שְׁלָשְׁתָּן קָבַעְתִּי תַעֲנִית · וַאֲרַם אִנְּסַנִי לִכְתּוֹב דָּת
אֲרַמִּית · עַל גַּבִּי חָרְשׁוּ חוֹרְשִׁים הֶאֱרִיכוּ מַעֲנִית · וַעֲמַתִּי בְּתִשְׁעָה בּוֹ

בכלמה וחפר · חשך מעלי מעיל הוד וצפר · טרוף טורף בו הנותן אמרי שפר · הוא עזרא הסופר · יום עשירי צוה בן בוזי החוזה · כתב לך בספר המחזה · לזכרון לעם גמם ונבזה · את עצם היום הזה: מנין סדר חדשים בעשרה בו העיר · נהי ויליל במופי אפעיר · סדר פורעניות בתוך לבבי יבעיר · בבא אלי הפליט לאמר הכתה העיר: על אלה על פני אבק זריתי · פצתי על ארבעתן לו חין בלבי יריתי · צרות על אלה קבר לי כריתי · צדיק הוא יי כי פיהו מריתי: קראתי שמך מתנחם על רעתי · ראה עניי ושמע קול פגיעתי · שמע תחנתי חיש נא ישועתי · אל תעלם אזנך לרוחתי לשועתי: ירח טבת מאד לקיתי בו: ונשתנו עלי סדרי נתיבו · סדרתי פשעתי גלה לי טובו · האומר לים עד פה תבא: אל מלך ויעבור יי יי וסלחת סלח לנו כי אתה,

פסוקים מתהלים

אלהים באו גוים*) בנחלתך טמאו את היכל קדשך שמו את ירושלים לעיים. אלהים זדים קמו עלינו ועדת עריצים בקשו נפשנו ולא שמוך לנגדם: כרחם אב,

ליי הישועה, יי צבאות, יי הושיעה, כי לא על,

*) כוונת הסליחות הוא על הצרות שאירעו לישראל מהגר בשעת חורבן בית ראשון ושני ע"י כשדיים ורומיים הקדמונים ועתה לסודום לפי כי השלים עמנו את העמים אשר ניניהם אנחנו שוכנים ולהכיר טובה לעמים האלה אודות הטובות אשר ירוונו ואנחנו מזכירים הרעות אשר קרו לאבותינו למען הבדל בין רע הנעבר לטוב ההוה :

אלהינו ואלהי אבותינו

אבן הראשה · לעיים ולחרישה · ונוחלי מורשה · מנור ראש היו בלאמים: בקרבי לב נלאב · נדוה ונדאב · נשארנו כאין אב · והיינו כיתומים: רבה וענוגה · כשושנים סוגה · היתה כאלמנה · קריה נאמנה · וזרע מי מנה · נמכרו בלא דמים · מעונגה ורבה · צלחה למלוכה*) ומעניתה ארכה · כמה שנים וימים · בית יעקב היה לבזה · ללעג ולעיזה · והעיר העליזה · למטעי כרמים · רוויה תרעלה · הרצויה כעולה · וכקטורת הסמים: מאסה לזנוח · תורת אבי זנוח · ולא מצאה אז מנוח · לילות וגם ימים: נורא אל עליון · מנך יהי צביון: חדש ימינו כקדם · מעונה אלהי קדם · ולבן כצמר אודם · וכשלג כתמים: חזקנו ביראתך · ובקיום תורתך · ופקדנו בישועתך · אל מלך מלא רחמים: אל מלך

ויעבור וסלחת. סלח לנו. כי אתה

*) פה מזכירין בית המקדש *)פי' בארץ ישראל.

פזמון

אֲבוֹתַי כִּי בָטְחוּ. בְּשֵׁם אֱלֹהֵי צוּרִי. גָּדְלוּ וְהִצְלִיחוּ.
וְגַם עָשׂוּ פֶרִי. וּמֵעֵת הֻדְּחוּ וְהָלְכוּ עִמּוֹ קֶרִי.
הָיוּ הָלוֹךְ וְחָסוֹר עַד הַחוֹדֶשׁ הָעֲשִׂירִי: בָּעֲשִׂירִי
לַחוֹדֶשׁ סָמַךְ מֶלֶךְ בָּבֶל. וְצָר עַל עִיר הַקּוֹדֶשׁ וְנִקְרַב
רַב הַחוֹבֵל. נִתַּתִּי הָדֵשׁ: וְעֵינִיתִי בְּבָבֶל. וְהָיָה כְּדֵי
חוֹדֶשׁ. לְאֵבֶל כִּנּוֹרִי אבותי: רֵאשִׁית בְּכוֹרָה, הָיְתָה
לְרֵאשִׁית הַחֵרֶם שָׁם. שֵׁם אֲחֵרִים הִזְכִּירָה, וְהֶעָוֹן
גּוֹרֵם. אֵל לֹא הִכִּירָה. וְשֶׁטֶף כְּזֶרֶם. צָרָה כְּמַבְכִּירָה.
כָּעֵת בַּמָּרוֹם תַּמְרִיא אבותי: הָאֱלֹהִים הֵבִיא. יוֹם רָעָה
וּמָצוֹר. צִוָּה אָז צָרֵי סְבִיבַי עוֹלָלַי לִבְצוֹר. יוֹם הֵרַךְ
לְבָבִי וְאֵין כֹּחַ הָיָה לַעֲצוֹר. וְדִבֶּר אֶל נָבִיא. מְשׁוֹל
אֶל בֵּית הַמֶּרִי אבותי: מִיּוֹשְׁבֵי שַׁעַר. הֶעֱבִיר אַדֶּרֶת.
חֲמָתוֹ כָּאֵשׁ בָּעַר. וְהֵרִים עֲטֶרֶת. וּמִלְּבָנוֹן יַעַר. הִשְׁלִיךְ
תִּפְאֶרֶת. וְרוּחַ סוֹעָה וָסַעַר. תְּסַמֵּר שַׂעֲרַת בְּשָׂרִי:
אבותי: יְפֵיפִיָּת נִמְשַׁלְתְּ. וְעַתָּה קְדוֹרַנִּית. בְּעָוֹן כִּי
כָשַׁלְתְּ. וְלִבֵּךְ אֲחוֹרַנִּית. וְנָבוֹךְ וְנֶחֱשַׁלְתְּ. רִאשׁוֹנָה
וְשֵׁנִית. וְהַחוֹתֵל לֹא חֻתַּלְתְּ מְעַט צֳרִי אבותי: צַדִּיק
הַצּוּר תָּם. נָשׂוּא עָוֹן נִלְאָה. מִכְּרוּב לְמִפְתָּן: לְפִנַּת
גַּג דָּאָה. מֵעֲוֹן הַנִּכְתָּם. וְצַעֲקָתָם בָּאָה. רַבָּה רָעָתָם:
כְּעֵץ עֹשֶׂה פֶּרִי אבותי: הֵזִיק כָּל קָמַי. הוֹכֵן הָעֲלִילוֹת.
כִּי מָלְאוּ יָמַי. בְּרוֹעַ מִפְעָלוֹת. וּמְבוֹשֶׁת עֲלוּמַי.

שכחתי גמולות, נותן לחמי ומימי. פשתי וצמרי
אבותי: קמי כשדים פיהם פערו. ונחלתי בלעו. מאד
עלי גברו. ורמי שתו ולעו; עלי צרו. ואת אחי הרעו.
האומרים ערו ערו, בני שעיר החורי*) אבותי: אמרו
לכו נכלם, ונשביתה זכרם, כאיש חלום חלם.
שלשה סלי חורי אבותי: רחום זה אלי. אל לעד תזנח.
ארכו ימי אבלי*). לכי נאנח. שובה אל לאהלי:
מקומך אל תנח: שלם ימי אבלי. כי תבא על שברי
אבותי: יי מנת חלקי חושה לי לעזרה; ופתחת שקי.
חה לי לאזרה. ותגיה את חשכי באורך להאירה
את נשף חשכי. כי אתה נרי אבותי: מיגון ואנחה.
פדה אל את נפשי. עשה לעמך. מלכי וקדושי.
תהפך לרוחה. את צום החמישי. לששון ולשמחה
צום הרביעי וצום העשירי אבותי: אל מלך. זכור רחמיך

סליחות לתענית אסתר

אומרים סלח לנו אבינו כמו ביום שני

כי עמך מקור חיים באורך נראה אור: בקראנו עננו אלהי צדקנו בצר הרחבת לנו חננו ושמע תפלתנו: ועתה יגדל נא כח אדני כאשר דברת לאמר: כרחם אב ליוי הישועה

*) כוונת הסליחות הוא על הצרות שאירעו לישראל מכבר בשעת חורבן בית ראשון ושני ע"י כשדיים ורומיים הקדמונים ועתה להודות לה' כי הצילנו מתוך את הפתים אשר גייסו אנחנו סובלים ולהכיר טובה לה' ... הגלה הודות הטובות אשר ירוונו ואנחנו מזכירים הרעות אשר קרו לאבותינו למען הבדל בין רע הסבר לטוב הסוה :

אלהינו ואלהי אבותינו

אתה האל עושה פלאות. בגוים הודעת עוז נוראות. גאלת בזרוע עמך מתלאות. דכית שונאיך במותי תחלואות: האויב

בקומו

) בני שעיר הם הרומיים הקדמונים המחריבי ביה"מק: *) היינו אבילות על חורבן ביהמ"ק

בקומו לעורר מדנים · ודמה להכרית פרחי שושנים · וזמם לשקול
לגנזי אדונים חליפי מאת ככרי[?] אדנים : מלאיך הזהרת שקליהם
להקדים · ידעת העתידות ודרשת נשקדים · כבוי להמציא ללהב
יוקדים · לקוחים למות לתחי נפקדים : מסבה צרה בעבדם לפנים ·
נמכרו להתיז קנוקנות וגפנים : סבבום מוקשים בכל דפנים · עיניהם
לך תולים ובסתרך נצפנים : פור נהפך באויבים לשלוט · צליבה הוכן
אגגי לקלוט · קלע ובלע פני הלוט הלוט · רשעים באשמנים לעלוט ·
שלום ואמת נכתב מכל צד · תוקף ישע סלע ומצד · שודה הושדד
וברשתו הוצד · מלשני המן נסחף נצמת ונרצד · עשו שמחות
ולדורות קבעום · ומקראות שלשום ולא רבעום · נסכמו ממעל
ולמטה קבעום · בספר נחקק על מה תבעום · רמה ירך לסלוח
לפושעים · יהודי והדסה הקמת מושיעים · צדקתם עומדת לעד
לשעשועים : חקר בכודם להזכר לנושעים : קנא לשמך נורא ונקדש ·
חוה כרמך*) נהרס ונדש : זרויינו קבץ ושיר לך יחודש · קיימם
והחיים בבנין בית המקדש · וכעשותך נוראות באותן הימים · אתנו
הפלא תשועת עולמים · מציא לפניך כופר ותנחומים : אל מלך יושב
על כסא רחמים · אל מלך ויעבור, יי יי, וסלחת, סלח לנו, כי אתה

פזמון

במתי מספר חלינו פניך· לשועת נכאים אל תעלם
אזנך· הקשב תחנתם משמי מעוניך· כבימי
מור והדס הושעת בניך : תהלות ישראל אתה
יושב · שועתם מאזין ורנתם קושב . רפואות למחץ
מקרים ומחשב . קנויך להטיב ונויהם לישב . במתי :
צר ואויב המן הלטיש עיניו : פיהו פער לשאוף ענו ·
עשת בשלו להשמיד קהל המוניו. סגל לאבד חרת
בנשתוניו . במתי : נוקם לצריך ונוטר לאויביך .
מרדת מרתם כזרו לאהובים · לוחם המן ונינו

*) קאי על ירושלים שתחת יד ישמעאל :

הוּתְלוּ מוּצְלָבִים . כְּבַחֲרוּזֶת דָּגִים חוֹרְזוּ תְּחוּבִים ,
במתי : יוֹם אֲשֶׁר שִׁבְּרוּ צוֹרְרִים . טִבְחָה לָשִׁית בְּעַם
נְצוּרִים : חֻלְּפָה הַדָּת וְנָפְלוּ גֵּרִים . וְלָעֲפוּ זוֹעֲמוּ
מוּבָסִים מְגֹרִים , במתי : וּבְכֵן יִתְעַלֶּה שִׁמְךָ וְיִתְנַשֵּׂא .
הוֹדְךָ שְׁמֵי שָׁמַיִם כִּסָּה . רַכִּים כְּרוֹסְבְּךָ נְתוּנִים
לִמְשִׁסָּה . גֵּיא וַאֲפָסֶיהָ תְּהִלָּתְךָ מְכַסָּה . במתי : בִּינָה
הֲגִיגֵנוּ עַתָּה . הֲשִׁיבֵנוּ לִמְנוּחָתֶךָ כִּי יָדְךָ לֹא תִקְצָר .
אָדוֹן קְרָאנוּךָ אָז מִן הַמֵּצַר . אָנָּא הוֹצִיאָנוּ לַמֶּרְחָב .
במתי : מְאֹד תַּרְבֶּה לָנוּ מְחִילָה . שְׁמַע תְּפִלָּה וְהַעֲבֵר
תִּפְלָה . וַעֲוֹנוֹתֵינוּ תַּשְׁלִיךְ בִּמְצוּלָה . מִמֶּנוּ רַחֲמֶיךָ
לֹא תִכְלָא . במתי : אל מלך זכור רחמיך :

סליחות לשבעה עשר בתמוז

אומרים סלח לנו וכו׳ כמו ביום שני

אַל תִּתְּנוּ דֳמִי לוֹ עַד יְכוֹנֵן וְעַד יָשִׂים אֶת יְרוּשָׁלַיִם תְּהִלָּה בָּאָרֶץ : כִּי עִמְּךָ מְקוֹר חַיִּים בְּאוֹרְךָ נִרְאֶה אוֹר : אֱלֹהֵינוּ בּוֹשְׁנוּ בְּמַעֲשֵׂינוּ וְנִכְלַמְנוּ בַּעֲוֹנֵינוּ : ליי הישועה, יי צבאות אשרי וכו׳

*) כוונת הסליחות הוא על הצרות שאירעו לישראל מכבר בשעת חורבן בית ראשון ושני על ידי כשדיים ורומיים הקדמונים ועתה להודות לה׳ כי השלים עמנו את העמים אשר ביניהם אנחנו שוכנים ולהכיר טובה לעמים האלה אודות הטובות אשר ירוונו ואנחנו מזכירים הרעות אשר קרו לאבותינו למען הבדל בין רע העבר לטוב ההוה ,

אלהינו ואלהי אבותינו

אֶתְאַנּוּ לְךָ יוֹצֵר רוּחוֹת . בְּרוֹב עֲוֹנֵינוּ כָּבְדוּ אֲנָחוֹת . גְּזֵרוֹת עֲצָמוּ וּצְרִיחוֹת . כִּי בְּשִׁבְעָה עָשָׂר בְּתַמּוּז נִשְׁתַּבְּרוּ הַלּוּחוֹת :
גָּלִינוּ מִבֵּית הַבְּחִירָה . דִּינֵנוּ נֶחְתַּם וְנִגְזְרָה גְּזֵירָה . וְחָשַׁךְ בַּעֲדֵנוּ אוֹרָה ; כִּי בְּשִׁבְעָה עָשָׂר בְּתַמּוּז נִשְׂרְפָה הַתּוֹרָה : הָרְסוּ אוֹיְבֵינוּ הַהֵיכָל . וּבָרְחָה שְׁכִינָה מִזָּוִית הֵיכָל . וְנִמְסַרְנוּ בְּיַד זֵדִים*) לְהִתְאַבֵּל . כִּי בְּשִׁבְעָה עָשָׂר בְּתַמּוּז הוּעֲמַד צֶלֶם בְּהֵיכָל . זֵרוּנוּ מֵעִיר אֶל עִיר . וְנִלְכַּד מִנּוּ רַב

*) קיינו מח:יבי כסמ"ק

וצעיר

עיר · חרבה משושנו ואש בה הבעיר · כי בשבעה עשר בתמוז הבקעה העיר: טפש במקדשנו צר המשמיד · ונטל מחתן וכלה אצעדה וצמיד · יען כעסנוך נתננו להשמיד כי בשבעה עשר בתמוז בטל התמיד · כלה ממנו כל הוד ושבח · חרבו שלף אויב עלינו לאבח · להיות עוללים ויונקים מובנים לטבח · כי בשבעה עשר בתמוז בטלו עולה וזבח: מרדנו לשוכן מעונות · לכן נתפזרנו בכל פנות · נהפך מחולנו לקינות · כי בשבעה עשר בתמוז בטלו קרבנות · סררנו לפניך מריב לשונות · לכן למדה לשוננו לומר קינות · עונינו רבו בלי להמנות · כי בשבעה עשר בתמוז גרמו לנו עונות · פזרנו בלי מצוא רוחה · לכן רבתה בנו אנחה · צור ראה נפשנו כי שחה · ושבעה עשר בתמוז הפך לנו לששון ולשמחה: קשינו עורף ורבתה בנו אסון · לכן אז נתננו למשסה ורפשון · ראה יי ושמרנו מאסון · ושבעה עשר בתמוז הפך לנו לשמחה ולששון: שענו שוכן רומה · וקבץ נפוצותינו מקצוות אדמה · תאמר לציון קומה · ושבעה עשר בתמוז הפך לנו ליום ישועה ונחמה: אל מלך ויעבור

ברחם אב . ליי הישועה . יי צבאות . כי לא .

אלהינו ואלהי אבותינו

אמרר בבכי · מפני יד שלוחה בעי · בנאצי בתוך ביתי · בבגדו וקבעי: גז וברח ונסע עשר ועלה לשביעי · דמני הציקני הסיקני בחודש הרביעי: הביא מועד במלאתו לשבור בחורי גמוז ורבה בו פעמים במחמום ומזמוז · זבולו כשר שאננות מבכות את התמוז · חיבני איבני אוי בירח תמוז: טמנו פחים חמשה במקרא תלאות משולחות · יכלו לי בשבעה עשר בו באליחות · כי נוקשתי בכלה עלובה בחפת שלוה והצלחות · לרועי לא המתנתי שש ונשתברו הלוחות: מירו עריתי חלי וכתם ואצעדה וצמיד · נגרות ביום אפו כשחתי דרכי להשמיד · סרר עבודתו וקיץ מזבחו קצתי להעמיד · על כן מלשכת הטלאים בטל התמיד · ו פור התפוררה ונתפזרה סוערה עניה · ציה נמשלה מבלי חובל ונטרפה כאניה · קחתה כחטאתה בראשה ובכפל תאניה ואניה · ריבוה צריה כהיום*) והבקעה העיר בשניה: שלוחה היתה בצבי מדח מאין דורש

*) זה יום שבעה עשר בתמוז .

לְהַסְתִּירָה ׃ שָׁנְנוּ לְשׁוֹנָם וּנְתָנוּהָ כְּשֶׂה צַמְרָה וְחֶלְבָּהּ לְהַתִּירָהּ · תִּצְעַק עַל כְּלִי חֶמְדָּה שֶׁבּוֹ נִכְתְּרָה · תֶּהֱמוּר עֵינֶיהָ נִצַּל כְּשָׂרַף אַפּוֹסְטְמוֹס הַתּוֹרָה ׃ חֵרֵף עֲשׁוּקִים וּרְצוּצִים בַּעֲבוּר הָרְעִימָה בָּבֶל · יְרוּדִים בּוֹהָיָה לֶאֱכוֹל וּבְהַסְתֵּר פָּנִים מִלְּהִסְתַּכֵּל · יָד הִשְׁלִים מִכְּנַף שִׁקּוּצִים נֶאֱכָל · עֵת צָרָה כְּהִתְכַּנֵּס וְהָעֳמַד בֵּל בְּהֵיכָל · דְּוּוּיִם סְגוּפִים בָּנִים הָיוּ מִקֶּדֶם רִאשׁוֹנִים ׃ סְמוּכוֹת הָיוּ צָרוֹתֵיהֶם זוֹ לְזוֹ כַּמֶּה שָׁנִים · לוֹקִים כַּאֲשֶׁר תַּעֲשֶׂינָה הַדְּבוֹרִים וְהָעַקְרַבִּים שׁוֹנִים · הוֹגִים אָבַד סִבְרָם וּבָטֵל סִכּוּיָם בָּאִישׁוֹנִים ׃ אֵל קַנָּא בְּהִתְאַפֵּק בִּמְקַנְאֶיךָ הָיוּ דְשֵׁנִים וְטוֹבִים ׃ מְחַכִּים תְּקוּם עוֹמְדִים לְעוֹלָמִים · כִּנְטִיעִים מְחֻטָּבִים בָּאֲהָבִים · הָאֱמֶת וְהַשָּׁלוֹם בְּצוֹמוֹת חֲטוּבִים ׃ נֶצַח הֱיוֹתָם לְשִׂמְחָה וּלְשָׂשׂוֹן וּלְמוֹעֲדִים טוֹבִים ׃ אל מלך ויעבור

פזמון

שְׁעֵה נֶאֱסָר · אֲשֶׁר נִמְסַר ׃ בְּיַד בָּבֶל וְגַם שֵׂעִיר*) לְךָ יֶהֱמֶה · זֶה כַּמֶּה · וְיִתְחַנֵּן כְּבֵן צָעִיר · יוֹם גָּבַר הָאוֹיֵב וַתִּבָּקַע הָעִיר ׃ לְזֹאת אֲכַף · וְאֶסְפּוֹק כַּף ׃ בְּיוֹם חֲמִשָּׁה פְּזָרוּנִי · וְעַל רֶגֶל הָעֵגֶל ׃ הַלּוּחוֹת יָצָאוּנִי · וְגַם הִשְׁמִיד הַתָּמִיד · וּבַסּוֹגֵר אָז הֱבִיאָנִי ׃ וְהֻשַּׂם אֱלִיל · בְּהֵיכַל כָּלִיל · וּמֵעֲצָתוֹ כְּלָאָנִי · וְהַמְּנוּחָה הוּנָחָה · וְהָתַךְ צַר בָּאֵשׁ הַבְּעִיר · יום ׃ מְאֹד אֶרְתַּחַל · וְאֶתְחַלְחַל · בְּיוֹם שַׁדַּי דְּחָפַנִי · מְאוֹר חָשַׁךְ · וְגַם שֵׁשַׁךְ · כְּמוֹ כַדּוּר צְנָפַנִי · וְהַשְּׁפִיפוֹן*) · מִצָּפוֹן · כְּשִׁבֹּלֶת שְׁטָפַנִי · וְהַצַּיָּד שָׁלַח יָד · וְהַצָּפִיר וְהַשָּׂעִיר*) · יום ׃ הוֹד לִבִּי · וּמִשְׂגַּבִּי ׃ הָרָעֵד אַפְּךָ יֶעְשַׁן · שְׁכֵחֵנִי וְהֶעֱלֵנִי · וּלְקוֹט*) שׁוֹשָׁן · בְּנֵה בֵּית זְבוּל לְהָשִׁיב גְּבוּל · הַכַּרְמֶל וְהַבָּשָׁן · וְעֵין פְּקַח · בְּיוֹם גָּבַר הָאוֹיֵב

*) היינו מחריבי ביהמ"ק : *) הם נבוכדנצר :
*) כנויים למחריבי ביהמ"ק : *) לשון מליצה על תשובה מחטא ועון :

ותבקע העיר : אל מלך · זכור · שמע קולנו

אל רחום שמך · אל חנון שמך · בנו נקרא שמך · יי עשה למען שמך : עשה למען אמתך · עשה למען בריתך · עשה למען גדלך ותפארתך · עשה למען דתך : עשה למען הודך · עשה למען ויעודך · עשה למען זכרך · עשה למען חסדך : עשה למען טובך · עשה למען יחודך · עשה למען כבודך · עשה למען למודך · עשה למען מלכותך · עשה למען נצחך : עשה למען סודך · עשה למען עזך · עשה למען פארך · עשה למען צדקתך · עשה למען קדשתך · עשה למען רחמיך הרבים · עשה למען שכינתך · עשה למען תהלתך · עשה למען אוהביך שוכני עפר · עשה למען אברהם יצחק ויעקב · עשה למען משה ואהרן · עשה למען דוד ושלמה : עשה למען ירושלים עיר קדשך · עשה למען ציון משכן כבודך · עשה למען שוממות היכלך · עשה למען הריסות מזבחך · עשה למען הרוגים*) על שם קדשך · עשה למען טבוחים*) על יחודך : עשה למען באי באש ובמים על קדוש שמך · עשה למען יונקי שדים שלא חטאו · עשה למען גמולי חלב שלא פשעו · עשה למען תינוקות של בית רבן · עשה למענך אם לא למעננו · עשה למענך והושיענו :

עננו יי עננו · עננו אלהינו עננו · עננו אבינו עננו · עננו בוראנו עננו · עננו גואלנו עננו : עננו דורשנו עננו · עננו האל הנאמן עננו · עננו ותיק וחסיד עננו · עננו זך וישר עננו · עננו חי וקים עננו : עננו טוב ומטיב עננו · עננו יודע יצר עננו · עננו כובש כעסים עננו · עננו לובש צדקות עננו · עננו מלך מלכי המלכים עננו : עננו נורא ונשגב עננו · עננו סולח ומוחל עננו · עננו עונה בעת צרה עננו · עננו פודה ומציל עננו : עננו צדיק וישר עננו · עננו קרוב לקוראיו עננו · עננו רחום וחנון עננו · עננו שומע אל אביונים עננו · עננו תומך תמימים עננו · עננו קשה לכעוס עננו · עננו רך לרצות עננו · עננו אלהי אבותינו עננו · עננו אלהי אברהם עננו · עננו פחד יצחק עננו · עננו אביר יעקב עננו · עננו עזרת השבטים עננו · עננו משגב אמהות עננו · עננו אבי יתומים עננו : עננו דין אלמנות עננו · עננו עונה בעת רצון עננו :

מי שענה לאברהם אבינו בהר המוריה הוא יעננו : מי שענה ליצחק בנו כשנעקד על גב המזבח הוא יעננו : מי שענה ליעקב בבית אל הוא יעננו : מי שענה ליוסף בבית האסורים הוא יעננו · מי שענה לאבותינו על ים סוף הוא יעננו : מי שענה למשה בחורב הוא יעננו · מי שענה לאהרן במחתה הוא יעננו : מי שענה לפינחס בקומו מתוך העדה הוא יעננו : מי שענה ליהושע בגלגל הוא יעננו : מי שענה לשמואל במצפה הוא יעננו : מי שענה לדוד ושלמה בנו בירושלים הוא

*) הרוגים וטבוחים בימי חורבן ניסמ"ק :

יעננו: מי שענה לאליהו בהר הכרמל הוא יעננו: מי שענה לאלישע ביריחו הוא
יעננו: מי שענה ליונה במעי הדגה הוא יעננו: מי שענה לחזקיהו מלך יהודה
בחליו הוא יעננו: מי שענה לחנניה מישאל ועזריה בתוך כבשן האש הוא יעננו:
מי שענה לדניאל בגוב אריות הוא יעננו: מי שענה למרדכי ואסתר בשושן
הבירה הוא יעננו: מי שענה לעזרא בגולה הוא יעננו: מי שענה לכל הצדיקים
והחסידים והתמימים והישרים הוא יעננו: רחמנא דעני לעניי ענינא. רחמנא
דעני לתבירי לבא ענינא. רחמנא דעני למכיכי רוחא ענינא. רחמנא ענינא. רחמנא חוס.
רחמנא פרוק. רחמנא שזיב. רחמנא רחם עלן. השתא בעגלא ובזמן קריב:

בתענית צבור קורין ויחל שחרית ומנחה, בשחרית אומרים ח"ק קודם הוצאת ס"ת ואחר הקריאה ג"כ ח"ק, יהללו אשרי, במנחה אומר ח"ק קודם קה"ת ומפטירין דרשו ומברכין עד מגן דוד:

הפטורה לתענית צבור

דרשו יי בהמצאו קראוהו בהיותו קרוב: יעזוב רשע דרכו ואיש
און מחשבותיו וישב אל יי וירחמהו ואל אלהינו כי ירבה
לסלוח: כי לא מחשבותי מחשבותיכם ולא דרכיכם דרכי נאום יי:
כי גבהו שמים מארץ כן גבהו דרכי מדרכיכם ומחשבותי
ממחשבותיכם: כי כאשר ירד הגשם והשלג מן השמים ושמה לא
ישוב כי אם הרוה את הארץ והולידה והצמיחה ונתן זרע לזורע
ולחם לאכל: כן יהיה דברי אשר יצא מפי לא ישוב אלי ריקם כי
אם עשה את אשר חפצתי והצליח אשר שלחתיו: כי בשמחה
תצאו ובשלום תובלון ההרים והגבעות יפצחו לפניכם רנה וכל עצי
השדה ימחאו כף: תחת הנעצוץ יעלה ברוש ותחת הסרפד יעלה
הדס והיה ליי לשם לאות עולם לא יכרת: כה אמר יי שמרו משפט
ועשו צדקה כי קרובה ישועתי לבא וצדקתי להגלות: אשרי אנוש
יעשה זאת ובן אדם יחזיק בה שומר שבת מחללו ושומר ידו מעשות
כל רע: ואל יאמר בן הנכר הנלוה אל יי לאמר הבדל יבדילני יי מעל עמו
ואל יאמר הסריס הן אני עץ יבש: כי כה אמר יי לסריסים אשר
ישמרו את שבתותי ובחרו באשר חפצתי ומחזיקים בבריתי: ונתתי
להם בביתי ובחומותי יד ושם טוב מבנים ומבנות שם עולם אתן לו
אשר לא יכרת: ובני הנכר הנלוים על יי לשרתו ולאהבה את שם
יי להיות לו לעבדים כל שומר שבת מחללו ומחזיקים בבריתי:

וַהֲבִיאוֹתִים אֶל הַר קָדְשִׁי וְשִׂמַּחְתִּים בְּבֵית תְּפִלָּתִי עוֹלוֹתֵיהֶם וְזִבְחֵיהֶם לְרָצוֹן עַל מִזְבְּחִי כִּי בֵיתִי בֵּית תְּפִלָּה יִקָּרֵא לְכָל הָעַמִּים: נְאֻם אֲדֹנָי יְיָ מְקַבֵּץ נִדְחֵי יִשְׂרָאֵל עוֹד אֲקַבֵּץ עָלָיו לְנִקְבָּצָיו:

פרקי אבות פרק ראשון

כָּל יִשְׂרָאֵל יֵשׁ לָהֶם חֵלֶק לָעוֹלָם הַבָּא*) שֶׁנֶּאֱמַר וְעַמֵּךְ כֻּלָּם צַדִּיקִים לְעוֹלָם יִירְשׁוּ אָרֶץ נֵצֶר מַטָּעַי מַעֲשֵׂה יָדַי לְהִתְפָּאֵר:

מֹשֶׁה קִבֵּל תּוֹרָה מִסִּינַי וּמְסָרָהּ לִיהוֹשֻׁעַ וִיהוֹשֻׁעַ לִזְקֵנִים וּזְקֵנִים לִנְבִיאִים וּנְבִיאִים מְסָרוּהָ לְאַנְשֵׁי כְנֶסֶת הַגְּדוֹלָה: הֵם אָמְרוּ שְׁלֹשָׁה דְבָרִים הֱווּ מְתוּנִים בַּדִּין וְהַעֲמִידוּ תַלְמִידִים הַרְבֵּה וַעֲשׂוּ סְיָג לַתּוֹרָה: שִׁמְעוֹן הַצַּדִּיק הָיָה מִשְּׁיָרֵי כְנֶסֶת הַגְּדוֹלָה הוּא הָיָה אוֹמֵר עַל שְׁלֹשָׁה דְבָרִים הָעוֹלָם עוֹמֵד עַל הַתּוֹרָה וְעַל הָעֲבוֹדָה וְעַל גְּמִילוּת חֲסָדִים: אַנְטִיגְנוֹס אִישׁ סוֹכוֹ קִבֵּל מִשִּׁמְעוֹן הַצַּדִּיק הוּא הָיָה אוֹמֵר אַל תִּהְיוּ כַּעֲבָדִים הַמְשַׁמְּשִׁין אֶת הָרַב עַל מְנָת לְקַבֵּל פְּרָס אֶלָּא הֱווּ כַעֲבָדִים הַמְשַׁמְּשִׁין אֶת הָרַב שֶׁלֹּא עַל מְנָת לְקַבֵּל פְּרָס וִיהִי מוֹרָא שָׁמַיִם עֲלֵיכֶם: יוֹסֵי בֶּן יוֹעֶזֶר אִישׁ צְרֵדָה וְיוֹסֵי בֶּן יוֹחָנָן אִישׁ יְרוּשָׁלַיִם קִבְּלוּ מֵהֶם יוֹסֵי בֶּן יוֹעֶזֶר אִישׁ צְרֵדָה אוֹמֵר יְהִי בֵיתְךָ בֵּית וַעַד לַחֲכָמִים וֶהֱוֵי מִתְאַבֵּק בַּעֲפַר רַגְלֵיהֶם וֶהֱוֵי שׁוֹתֶה בַצָּמָא אֶת דִּבְרֵיהֶם: יוֹסֵי בֶּן יוֹחָנָן אִישׁ יְרוּשָׁלַיִם אוֹמֵר יְהִי בֵיתְךָ פָּתוּחַ לִרְוָחָה

*) וחכמים אמרו חסידי אומות העולם יש להם חלק לעוה"ב.

ויהיו עניים בני ביתך ואל תרבה שיחה עם האשה
באשתו אמרו קל וחומר באשת חבירו מכאן אמרו
חכמים כל המרבה שיחה עם האשה גורם רעה
לעצמו ובוטל מדברי תורה וסופו יורש גיהנם :
יהושע בן פרחיה ונתאי הארבלי קבלו מהם
יהושע בן פרחיה אומר עשה לך רב וקנה לך חבר
והוי דן את כל האדם לכף זכות : נתאי הארבלי
אומר הרחק משכן רע ואל תתחבר לרשע ואל
תתיאש מן הפורענות : יהודה בן טבאי ושמעון
בן שטח קבלו מהם יהודה בן טבאי אומר אל תעש
עצמך כעורכי הדיינין*) וכשיהיו בעלי הדין עומדים
לפניך יהיו בעיניך כרשעים וכשנפטרים מלפניך
יהיו בעיניך כזכאין כשקבלו עליהם את הדין :
שמעון בן שטח אומר הוה מרבה לחקור את העדים
והוי זהיר בדבריך שמא מתוכם ילמדו לשקר :
שמעיה ואבטליון קבלו מהם שמעיה אומר אהוב
את המלאכה ושנא את הרבנות ואל תתודע
לרשות**): אבטליון אומר חכמים הזהרו בדבריכם
שמא תחובו חובת גלות ותגלו למקום מים הרעים
וישתו התלמידים הבאים אחריכם וימותו ונמצא

*) ובזמנים ובמדינות הללו אין דנין רק ע״פ דינא דמלכותא **) ע״ד שאמר שם
הספ״ה (משלי כ״ה) אל תתהדר לפני מלך. לפי שחולקין כבוד למלכות וחלילה אם
לא ישמור האדם א״ע להזהר כ״כ בכבודו או מתחייב בנפשו. ועל״ז גם החכם יאמר
בהעתקתו האשכנזית של משליו הנ״ל דרענגע דיך ניכט צו דען גראססען.

שֵׁם שָׁמַיִם מִתְחַלֵּל: הִלֵּל וְשַׁמַּאי קִבְּלוּ מֵהֶם. הִלֵּל אוֹמֵר הֱוֵי מִתַּלְמִידָיו שֶׁל אַהֲרֹן אוֹהֵב שָׁלוֹם וְרוֹדֵף שָׁלוֹם אוֹהֵב אֶת הַבְּרִיּוֹת וּמְקָרְבָן לַתּוֹרָה: הוּא הָיָה אוֹמֵר נְגַד שְׁמָא אֲבַד שְׁמֵיהּ וּדְלָא מוֹסִיף יָסִיף וּדְלָא יַלִּיף קְטָלָא חַיָּב*) וּדְאִשְׁתַּמֵּשׁ בְּתָגָא חֲלָף: הוּא הָיָה אוֹמֵר אִם אֵין אֲנִי לִי מִי לִי וּכְשֶׁאֲנִי לְעַצְמִי מָה אֲנִי וְאִם לֹא עַכְשָׁיו אֵימָתָי: שַׁמַּאי אוֹמֵר עֲשֵׂה תוֹרָתְךָ קֶבַע אֱמוֹר מְעַט וַעֲשֵׂה הַרְבֵּה וֶהֱוֵי מְקַבֵּל אֶת כָּל הָאָדָם בְּסֵבֶר פָּנִים יָפוֹת: רַבָּן גַּמְלִיאֵל הָיָה אוֹמֵר עֲשֵׂה לְךָ רַב וְהִסְתַּלֵּק מִן הַסָּפֵק וְאַל תַּרְבֶּה לְעַשֵּׂר אֻמָּדוֹת: שִׁמְעוֹן בְּנוֹ אוֹמֵר כָּל יָמַי גָּדַלְתִּי בֵּין הַחֲכָמִים וְלֹא מָצָאתִי לְגוּף טוֹב מִשְּׁתִיקָה וְלֹא הַמִּדְרָשׁ הוּא הָעִקָּר אֶלָּא הַמַּעֲשֶׂה וְכָל הַמַּרְבֶּה דְבָרִים מֵבִיא חֵטְא: רַבָּן שִׁמְעוֹן בֶּן גַּמְלִיאֵל אוֹמֵר עַל שְׁלשָׁה דְבָרִים הָעוֹלָם קַיָּם עַל הָאֱמֶת וְעַל הַדִּין וְעַל הַשָּׁלוֹם שֶׁנֶּאֱמַר אֱמֶת וּמִשְׁפַּט שָׁלוֹם שִׁפְטוּ בְּשַׁעֲרֵיכֶם:

רַבִּי חֲנַנְיָא בֶּן עֲקַשְׁיָא אוֹמֵר רָצָה הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא לְזַכּוֹת אֶת יִשְׂרָאֵל לְפִיכָךְ הִרְבָּה לָהֶם תּוֹרָה וּמִצְוֹת שֶׁנֶּאֱמַר יְיָ חָפֵץ לְמַעַן צִדְקוֹ יַגְדִּיל תּוֹרָה וְיַאְדִּיר:

פ״ק שני

כל ישראל וכו'

רַבִּי אוֹמֵר אֵיזוֹ הִיא דֶרֶךְ יְשָׁרָה שֶׁיָּבוֹר לוֹ הָאָדָם כָּל שֶׁהִיא תִּפְאֶרֶת

*) בידי שמים.

לעושיה

לעושיה ותפארת לו מן האדם והוי זהיר במצוה קלה כבחמורה שאין אתה יודע מתן שכרן של מצות והוי מחשב הפסד מצוה כנגד שכרה ושכר עבירה כנגד הפסדה · הסתכל בשלשה דברים ואין אתה בא לידי עבירה דע מה למעלה ממך עין רואה ואזן שומעת וכל מעשיך בספר נכתבים : רבן גמליאל בנו של רבי יהודה הנשיא אומר יפה תלמוד תורה עם דרך ארץ שיגיעת שניהם משכחת עון וכל תורה שאין עמה מלאכה סופה בטלה וגוררת עון וכל העוסקים עם הציבור יהיו עוסקים עמהם לשם שמים שזכות אבותם מסייעתם וצדקתם עומדת לעד ואתם מעלה אני עליכם שכר הרבה כאלו עשיתם : הוו זהירין ברשות*) אשר אין מקרבין לו לאדם אלא לצורך עצמן ונראין כאוהבין בשעת הנאתן ואין עומדין לו לאדם בשעת דוחקו : הוא היה אומר עשה רצונו כרצונך כדי שיעשה רצונך כרצונו · בטל רצונך מפני רצונו כדי שיבטל רצון אחרים מפני רצונך : הלל אומר אל תפרוש מן הצבור ואל תאמן בעצמך עד יום מותך ואל תדין את חבירך עד שתגיע למקומו ואל תאמר דבר שאי אפשר לשמוע שסופו להשמע ואל תאמר לכשאפנה אשנה שמא לא תפנה: הוא היה אומר אין בור*) ירא חטא ולא עם הארץ*) חסיד ולא הביישן למד ולא הקפדן מלמד ולא כל המרבה בסחורה מחכים ובמקום שאין אנשים השתדל להיות איש : אף הוא ראה גולגולת אחת שצפה על פני המים אמר לה על דאטפת אטפוך וסוף מטיפיך יטופון: הוא היה אומר מרבה בשר מרבה רמה מרבה נכסים מרבה דאגה מרבה נשים מרבה כשפים מרבה שפחות מרבה זמה מרבה עבדים מרבה גזל מרבה תורה מרבה חיים מרבה ישיבה מרבה חכמה מרבה עצה מרבה תבונה מרבה צדקה מרבה שלום קנה שם טוב קנה לעצמו קנה לו דברי תורה קנה לו חיי העולם הבא : רבן יוחנן בן זכאי קבל מהלל ומשמאי הוא היה אומר אם למדת תורה הרבה אל תחזיק טובה לעצמך כי לכך נוצרת: חמשה תלמידים היו לו לרבן יוחנן בן זכאי

*) פי' הוו זהירין ברשות כוו אשר אין מקרבין כו' ועל הפרט נאמר אבל כלל רשות הם דורשי האמת וטוב : *) פתלות בור ועם הארץ קאים רק על אנשים ריקים שאינם רוצים להטיב דרכיהם ומואסים באמונה ובדרך ארץ .

ואלו

ואלו הן רבי אליעזר בן הורקנוס ורבי יהושע בן חנניא ורבי יוסי הכהן ורבי שמעון בן נתנאל ורבי אלעזר בן ערך הוא היה מונה שבחן רבי אליעזר בן הורקנוס בור סיד שאינו מאבד טפה רבי יהושע בן חנניא אשרי יולדתו רבי יוסי הכהן חסיד רבי שמעון בן נתנאל ירא חטא רבי אלעזר בן ערך כמעין המתגבר הוא היה אומר אם יהיו כל חכמי ישראל בכף מאזנים ורבי אליעזר בן הורקנוס בכף שניה מכריע את כלם: אבא שאול אומר משמו אם יהיו כל חכמי ישראל בכף מאזנים ורבי אליעזר בן הורקנוס אף עמהם ואלעזר בן ערך בכף שניה מכריע את כולם: אמר להם צאו וראו איזו היא דרך טובה שידבק בה האדם רבי אליעזר אומר עין טוב רבי יהושע אומר חבר טוב רבי יוסי אומר שכן טוב רבי שמעון אומר הרואה את הנולד רבי אליעזר אומר לב טוב אמר להם רואה אני את דברי רבי אלעזר בן ערך מדבריכם שבכלל דבריו דבריכם: אמר להם צאו וראו איזו היא דרך רעה שיתרחק ממנה האדם רבי אליעזר אומר עין רע רבי יהושע אומר חבר רע רבי יוסי אומר שכן רע רבי שמעון אומר הלוה ואינו משלם אחד הלוה מן האדם כלוה מן המקום שנאמר לוה רשע ולא ישלם וצדיק חונן ונותן רבי אלעזר אומר לב רע אמר להם רואה אני את דברי רבי אלעזר בן ערך מדבריכם שבכלל דבריו דבריכם: הם אמרו שלשה דברים רבי אליעזר אומר יהי כבוד חבירך חביב עליך כשלך ואל תהי נוח לכעוס ושוב יום אחד לפני מיתתך והוי מתחמם כנגד אורן של חכמים והוי זהיר בגחלתן שלא תכוה שנשיכתן נשיכת שועל ועקיצתן עקיצת עקרב ולחישתן לחישת שרף וכל דבריהם כגחלי אש: רבי יהושע אומר עין הרע ויצר הרע ושנאת הבריות מוציאין את האדם מן העולם: רבי יוסי אומר יהי ממון חבירך חביב עליך כשלך והתקן עצמך ללמוד תורה שאינה ירושה לך וכל מעשיך יהיו לשם שמים: רבי שמעון אומר הוי זהיר בקריאת שמע ובתפלה וכשאתה מתפלל אל תעש תפלתך קבע אלא רחמים ותחנונים לפני המקום שנאמר כי חנון ורחום הוא ארך אפים ורב חסד ונחם על הרעה ואל תהי רשע בפני עצמך: רבי אלעזר אומר הוי שקוד ללמוד תורה

ודע

ודע מה שתשיב לאפיקורוס ודע לפני מי אתה עמל ומי הוא בעל מלאכתך שישלם לך שכר פעולתך: רבי טרפון אומר היום קצר והמלאכה מרבה והפועלים עצלים והשכר הרבה ובעל הבית דוחק הוא היה אומר לא עליך המלאכה לגמור ולא אתה בן חורין להבטל ממנה אם למדת תורה הרבה נותנין לך שכר הרבה ונאמן הוא בעל מלאכתך שישלם לך שכר פעולתך ודע שמתן שכרן של צדיקים לעתיד לבא: רבי חנניא

כל ישראל וכו'

פרק שלישי

עקביא בן מהללאל אומר הסתכל בשלשה דברים ואין אתה בא לידי עבירה דע מאין באת ולאן אתה הולך ולפני מי אתה עתיד לתן דין וחשבון מאין באת מטפה סרוחה ולאן אתה הולך למקום עפר רמה ותולעה ולפני מי אתה עתיד לתן דין וחשבון לפני מלך מלכי המלכים הקדוש ברוך הוא: רבי חנינא סגן הכהנים אומר הוי מתפלל בשלומה של מלכות שאלמלא מוראה איש את רעהו חיים בלעו: רבי חנינא בן תרדיון אומר שנים שיושבין ואין ביניהם דברי תורה הרי זה מושב לצים שנאמר ובמושב לצים לא ישב אבל שנים שיושבין ויש ביניהם דברי תורה שכינה שרויה ביניהם שנאמר אז נדברו יראי יי איש אל רעהו ויקשב יי וישמע ויכתב ספר זכרון לפניו ליראי יי ולחשבי שמו אין

לִי אֶלָּא שְׁנַיִם מִנַּיִן שֶׁאֲפִילוּ אֶחָד שֶׁיּוֹשֵׁב וְעוֹסֵק בַּתּוֹרָה שֶׁהַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא קוֹבֵעַ לוֹ שָׂכָר שֶׁנֶּאֱמַר יֵשֵׁב בָּדָד וְיִדּוֹם כִּי נָטַל עָלָיו׃ רַבִּי שִׁמְעוֹן אוֹמֵר שְׁלשָׁה שֶׁאָכְלוּ עַל שֻׁלְחָן אֶחָד וְלֹא אָמְרוּ עָלָיו דִּבְרֵי תוֹרָה כְּאִלּוּ אָכְלוּ מִזִּבְחֵי מֵתִים שֶׁנֶּאֱמַר כִּי כָּל שֻׁלְחָנוֹת מָלְאוּ קִיא צוֹאָה בְּלִי מָקוֹם אֲבָל שְׁלשָׁה שֶׁאָכְלוּ עַל שֻׁלְחָן אֶחָד וְאָמְרוּ עָלָיו דִּבְרֵי תוֹרָה כְּאִלּוּ אָכְלוּ מִשֻּׁלְחָנוֹ שֶׁל מָקוֹם שֶׁנֶּאֱמַר וַיְדַבֵּר אֵלַי זֶה הַשֻּׁלְחָן אֲשֶׁר לִפְנֵי יְיָ׃ רַבִּי חֲנִינָא בֶּן חֲכִינָאִי אוֹמֵר הַנֵּעוֹר בַּלַּיְלָה וְהַמְהַלֵּךְ בַּדֶּרֶךְ יְחִידִי וּמְפַנֶּה לִבּוֹ לְבַטָּלָה הֲרֵי זֶה מִתְחַיֵּב בְּנַפְשׁוֹ. רַבִּי נְחוּנְיָא בֶּן הַקָּנָה אוֹמֵר כָּל הַמְקַבֵּל עָלָיו עוֹל תּוֹרָה מַעֲבִירִין מִמֶּנּוּ*) עוֹל מַלְכוּת וְעוֹל דֶּרֶךְ אֶרֶץ וְכָל הַפּוֹרֵק מִמֶּנּוּ עוֹל תּוֹרָה נוֹתְנִין עָלָיו עוֹל מַלְכוּת וְעוֹל דֶּרֶךְ אֶרֶץ׃ רַבִּי חֲלַפְתָּא בֶּן דּוֹסָא אִישׁ כְּפַר חֲנַנְיָא אוֹמֵר עֲשָׂרָה שֶׁיּוֹשְׁבִין וְעוֹסְקִין בַּתּוֹרָה שְׁכִינָה שְׁרוּיָה בֵּינֵיהֶם שֶׁנֶּאֱמַר אֱלֹהִים נִצָּב בַּעֲדַת אֵל׃ וּמִנַּיִן שֶׁאֲפִילוּ חֲמִשָּׁה שֶׁנֶּאֱמַר וַאֲגֻדָּתוֹ עַל אֶרֶץ יְסָדָהּ וּמִנַּיִן שֶׁאֲפִילוּ שְׁלשָׁה שֶׁנֶּאֱמַר בְּקֶרֶב אֱלֹהִים יִשְׁפֹּט וּמִנַּיִן שֶׁאֲפִילוּ שְׁנַיִם שֶׁנֶּאֱמַר אָז נִדְבְּרוּ יִרְאֵי יְיָ אִישׁ אֶל רֵעֵהוּ וַיַּקְשֵׁב

יי

*) פי' הת"ח העוסק תמיד רק בתורה ובאמונה לא יטרד לעסוק גם בשירות אחרת לבל תהיה לו להתמהמה בעבודתו עבודת הקודש ולפ"ז בני הקהלה מפרנסין אותו ומשלמין עבורו המס וצרכי הצבור ואעפ"כ גם הוא מחויב לשמור את מצות המלך כשאר בני אדם בכל הענינים אבל כל אחד אשר עליו לתת מס מחויב לעשו' זאת בצדק ובאמת ע"פ דינא דמלכות'

יי וַיִּשְׁמָע וּמִנַּיִן אֲפִילוּ אֶחָד שֶׁנֶּאֱמַר בְּכָל מָקוֹם אֲשֶׁר אַזְכִּיר אֶת שְׁמִי אָבוֹא אֵלֶיךָ וּבֵרַכְתִּיךָ: רַבִּי אֶלְעָזָר אִישׁ בַּרְתּוֹתָא אוֹמֵר תֶּן לוֹ מִשֶּׁלוֹ שֶׁאַתָּה וְשֶׁלְּךָ שֶׁלוֹ וְכֵן בְּדָוִד הוּא אוֹמֵר כִּי מִמְּךָ הַכֹּל וּמִיָּדְךָ נָתַנּוּ לָךְ: רַבִּי יַעֲקֹב אוֹמֵר הַמְהַלֵּךְ בַּדֶּרֶךְ וְשׁוֹנֶה וּמַפְסִיק מִמִּשְׁנָתוֹ וְאוֹמֵר מַה נָּאֶה אִילָן זֶה מַה נָּאֶה נִיר זֶה מַעֲלֶה עָלָיו הַכָּתוּב כְּאִלּוּ מִתְחַיֵּב בְּנַפְשׁוֹ: רַבִּי דוֹסְתָּאִי בַּר רַבִּי יַנַּאי מִשּׁוּם רַבִּי מֵאִיר אוֹמֵר כָּל הַשּׁוֹכֵחַ דָּבָר אֶחָד מִמִּשְׁנָתוֹ מַעֲלֶה עָלָיו הַכָּתוּב כְּאִלּוּ מִתְחַיֵּב בְּנַפְשׁוֹ שֶׁנֶּאֱמַר רַק הִשָּׁמֶר לְךָ וּשְׁמוֹר נַפְשְׁךָ מְאוֹד פֶּן תִּשְׁכַּח אֶת הַדְּבָרִים אֲשֶׁר רָאוּ עֵינֶיךָ יָכוֹל אֲפִילוּ תָּקְפָה עָלָיו מִשְׁנָתוֹ תַּלְמוּד לוֹמַר וּפֶן יָסוּרוּ מִלְּבָבְךָ כֹּל יְמֵי חַיֶּיךָ הָא אֵינוֹ מִתְחַיֵּב בְּנַפְשׁוֹ עַד שֶׁיֵּשֵׁב וִיסִירֵם מִלִּבּוֹ: רַבִּי חֲנִינָא בֶּן דּוֹסָא אוֹמֵר כָּל שֶׁיִּרְאַת חֶטְאוֹ קוֹדֶמֶת לְחָכְמָתוֹ חָכְמָתוֹ מִתְקַיֶּמֶת: וְכָל שֶׁחָכְמָתוֹ קוֹדֶמֶת לְיִרְאַת חֶטְאוֹ אֵין חָכְמָתוֹ מִתְקַיֶּמֶת: הוּא הָיָה אוֹמֵר כָּל שֶׁמַּעֲשָׂיו מְרֻבִּין מֵחָכְמָתוֹ חָכְמָתוֹ מִתְקַיֶּמֶת וְכָל שֶׁחָכְמָתוֹ מְרֻבָּה מִמַּעֲשָׂיו אֵין חָכְמָתוֹ מִתְקַיֶּמֶת: הוּא הָיָה אוֹמֵר כָּל שֶׁרוּחַ הַבְּרִיּוֹת נוֹחָה הֵימֶנּוּ רוּחַ הַמָּקוֹם נוֹחָה הֵימֶנּוּ וְכָל שֶׁאֵין רוּחַ הַבְּרִיּוֹת נוֹחָה הֵימֶנּוּ אֵין רוּחַ הַמָּקוֹם נוֹחָה הֵימֶנּוּ: רַבִּי דוֹסָא בֶּן

הָרְכִּינַס אוֹמֵר שֵׁנָה שֶׁל שַׁחֲרִית וְיַיִן שֶׁל צָהֳרַיִם וְשִׂיחַת הַיְלָדִים וִישִׁיבַת בָּתֵּי כְנֵסִיּוֹת שֶׁל עַמֵּי הָאָרֶץ מוֹצִיאִין אֶת הָאָדָם מִן הָעוֹלָם: רַבִּי אֶלְעָזָר הַמּוֹדָעִי אוֹמֵר הַמְחַלֵּל אֶת הַקֳּדָשִׁים וְהַמְבַזֶּה אֶת הַמּוֹעֲדוֹת וְהַמַּלְבִּין פְּנֵי חֲבֵירוֹ בָּרַבִּים וְהַמֵּפֵר בְּרִיתוֹ שֶׁל אַבְרָהָם אָבִינוּ וְהַמְגַלֶּה פָנִים בַּתּוֹרָה שֶׁלֹּא כַהֲלָכָה אַף עַל פִּי שֶׁיֵּשׁ בְּיָדוֹ תּוֹרָה וּמַעֲשִׂים טוֹבִים אֵין לוֹ חֵלֶק לָעוֹלָם הַבָּא: רַבִּי יִשְׁמָעֵאל אוֹמֵר הֱוֵי קַל לְרֹאשׁ וְנוֹחַ לְתִשְׁחוֹרֶת וֶהֱוֵי מְקַבֵּל אֶת כָּל הָאָדָם בְּשִׂמְחָה: רַבִּי עֲקִיבָא אוֹמֵר שְׂחוֹק וְקַלּוּת רֹאשׁ מַרְגִּילִין אֶת הָאָדָם לְעֶרְוָה: מַסּוֹרֶת סְיָג לַתּוֹרָה מַעַשְׂרוֹת סְיָג לָעוֹשֶׁר נְדָרִים סְיָג לַפְּרִישׁוּת סְיָג לַחָכְמָה שְׁתִיקָה: הוּא הָיָה אוֹמֵר חָבִיב אָדָם שֶׁנִּבְרָא בְּצֶלֶם חִבָּה יְתֵירָה נוֹדַעַת לוֹ שֶׁנִּבְרָא בְּצֶלֶם שֶׁנֶּאֱמַר כִּי בְּצֶלֶם אֱלֹהִים עָשָׂה אֶת הָאָדָם: חֲבִיבִין יִשְׂרָאֵל שֶׁנִּקְרְאוּ בָנִים לַמָּקוֹם חִבָּה יְתֵירָה נוֹדַעַת לָהֶם שֶׁנִּקְרְאוּ בָנִים לַמָּקוֹם שֶׁנֶּאֱמַר בָּנִים אַתֶּם לַיְיָ אֱלֹהֵיכֶם: חֲבִיבִין יִשְׂרָאֵל שֶׁנִּתַּן לָהֶם כְּלִי חֶמְדָּה חִבָּה יְתֵירָה נוֹדַעַת לָהֶם שֶׁנִּתַּן לָהֶם כְּלִי חֶמְדָּה שֶׁנֶּאֱמַר כִּי לֶקַח טוֹב נָתַתִּי לָכֶם תּוֹרָתִי אַל תַּעֲזֹבוּ: הַכֹּל צָפוּי וְהָרְשׁוּת נְתוּנָה וּבְטוּב הָעוֹלָם נִדּוֹן וְהַכֹּל לְפִי רוֹב הַמַּעֲשֶׂה: הוּא

היה

הָיָה אוֹמֵר הַכֹּל נָתוּן בְּעֵרָבוֹן וּמְצוּדָה פְרוּסָה עַל
כָּל הַחַיִּים הֶחָנוּת פְּתוּחָה וְהַחֶנְוָנִי מַקִּיף וְהַפִּנְקָס
פָּתוּחַ וְהַיָּד כּוֹתֶבֶת וְכָל הָרוֹצֶה לִלְווֹת יָבֹא וְיִלְוֶה
וְהַגַּבָּאִין מַחֲזִירִין תָּדִיר בְּכָל יוֹם וְנִפְרָעִין מִן הָאָדָם
מִדַּעְתּוֹ וְשֶׁלֹּא מִדַּעְתּוֹ וְיֵשׁ לָהֶם עַל מַה שֶּׁיִּסְמוֹכוּ
וְהַדִּין דִּין אֱמֶת וְהַכֹּל מְתוּקָּן לִסְעוּדָה׃ רַבִּי אֶלְעָזָר
בֶּן עֲזַרְיָה אוֹמֵר אִם אֵין תּוֹרָה אֵין דֶּרֶךְ אֶרֶץ אִם אֵין
דֶּרֶךְ אֶרֶץ אֵין תּוֹרָה אִם אֵין חָכְמָה אֵין יִרְאָה אִם
אֵין יִרְאָה אֵין חָכְמָה אִם אֵין דַּעַת אֵין בִּינָה אִם אֵין
בִּינָה אֵין דַּעַת אִם אֵין קֶמַח אֵין תּוֹרָה אִם אֵין תּוֹרָה
אֵין קֶמַח׃ הוּא הָיָה אוֹמֵר כָּל שֶׁחָכְמָתוֹ מְרֻבָּה
מִמַּעֲשָׂיו לְמָה הוּא דוֹמֶה לְאִילָן שֶׁעֲנָפָיו מְרֻבִּין
וְשָׁרָשָׁיו מוּעָטִין וְהָרוּחַ בָּאָה וְעוֹקַרְתּוֹ וְהוֹפַכְתּוֹ עַל
פָּנָיו שֶׁנֶּאֱמַר וְהָיָה כְּעַרְעָר בָּעֲרָבָה וְלֹא יִרְאֶה כִּי
יָבֹא טוֹב וְשָׁכַן חֲרֵרִים בַּמִּדְבָּר אֶרֶץ מְלֵחָה וְלֹא
תֵשֵׁב אֲבָל כָּל שֶׁמַּעֲשָׂיו מְרֻבִּין מֵחָכְמָתוֹ לְמָה הוּא
דוֹמֶה לְאִילָן שֶׁעֲנָפָיו מוּעָטִין וְשָׁרָשָׁיו מְרֻבִּין שֶׁאֲפִילוּ
כָּל הָרוּחוֹת שֶׁבָּעוֹלָם בָּאוֹת וְנוֹשְׁבוֹת בּוֹ אֵין מְזִיזִין
אוֹתוֹ מִמְּקוֹמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר וְהָיָה כְּעֵץ שָׁתוּל עַל מַיִם
וְעַל יוּבַל יְשַׁלַּח שָׁרָשָׁיו וְלֹא יִרְאֶה כִּי יָבֹא חֹם
וְהָיָה עָלֵהוּ רַעֲנָן וּבִשְׁנַת בַּצֹּרֶת לֹא יִדְאָג וְלֹא
יָמִישׁ מֵעֲשׂוֹת פֶּרִי׃ רַבִּי אֱלִיעֶזֶר בֶּן חִסְמָא אוֹמֵר

קנין ופתחי נדה הן הן גופי הלכות תקופות
וגמטריאות פרפראות לחכמה: רבי חנניא

פרק רביעי

כל ישראל וכו'

בן זומא אומר איזהו חכם הלומד מכל אדם שנאמר מכל מלמדי השכלתי כי עדותיך שיחה לי איזהו גבור הכובש את יצרו שנאמר טוב ארך אפים מגבור ומושל ברוחו מלוכד עיר: איזהו עשיר השמח בחלקו שנאמר יגיע כפיך כי תאכל אשריך וטוב לך אשריך בעולם הזה וטוב לך לעולם הבא: איזהו מכבד המכבד את הבריות שנאמר כי מכבדי אכבד ובוזי יקלו: בן עזאי אומר הוי רץ למצוה קלה ובורח מן העבירה שמצוה גוררת מצוה ועבירה גוררת עבירה ששכר מצוה מצוה ושכר עבירה עבירה: הוא היה אומר אל תהי בז לכל אדם ואל תהי מפליג לכל דבר שאין לך אדם שאין לו שעה ואין לך דבר שאין לו מקום: רבי לויטס איש יבנה אומר מאד מאד הוי שפל רוח שתקות אנוש רמה: רבי יוחנן בן ברוקה אומר כל המחלל שם שמים בסתר נפרעין ממנו בגלוי אחד שוגג ואחד מזיד בחלול השם: רבי ישמעאל אומר הלומד על מנת ללמד מספיקין בידו ללמוד וללמד והלומד על מנת לעשות מספיקין בידו ללמוד וללמד לשמור ולעשות· רבי צדוק אומר אל תפרוש מן הצבור ואל תעש עצמך כעורכי הדינין*) ואל תעשם עטרה להתגדל בהם ולא קרדום לחתוך בהם וכך היה הלל אומר ודאשתמש בתגא חלף הא למדת כל הנהנה מדברי תורה נוטל חייו מן העולם*): רבי יוסי אומר כל המכבד את התורה גופו מכבד על הבריות וכל המחלל את התורה גופו מחלל על הבריות: רבי ישמעאל בנו אומר החושך עצמו מן הדין*) פורק ממנו איבה וגזל ושבועת שוא*) והגס לבו בהוראה שוטה רשע וגס רוח: הוא היה אומר אל תהי דן*) יחידי שאין דן יחידי אלא אחד ואל תאמר

קבלו

*) ובזמנים ומדינות שאלו אין דנין רק ע"פ דינא דמלכותא *) פי' מחיי העולם הבא וזו דברי הרמב"ם מובאים בתוי"ט. בפרקי אבות *) אם הוא מסופק בידיעת הדין והרשע *) בעניינים שיש לחוש על דברים כאלה *) בזמנים שאלו אין נוטין דיני המשפט רק ע"פ דינא דמלכותא .

קבלו דעתי שהן רשאין ולא אתה : רבי יונתן אומר כל המקיים את התורה מעוני סופו לקימה מעושר וכל המבטל את התורה מעושר סופו לבטלה מעוני · רבי מאיר אומר הוי ממעט בעסק ועסוק בתורה והוי שפל רוח בפני כל האדם ואם בטלת מן התורה יש לך בטלים הרבה כנגדך ואם עמלת בתורה יש לו שכר הרבה לתן לך רבי אליעזר בן יעקב אומר העושה מצוה אחת קונה לו פרקליט אחד והעובר עבירה אחת קונה לו קטיגור אחד תשובה ומעשים טובים כתרים בפני הפורענות · רבי יוחנן הסנדלר אומר כל כנסיה שהיא לשם שמים סופה להתקיים ושאינה לשם שמים אין סופה להתקיים : רבי אלעזר בן שמוע אומר יהי כבוד תלמידך חביב עליך כשלך וכבוד חברך כמורא רבך ומורא רבך כמורא שמים : רבי יהודה אומר הוי זהיר בתלמוד ששגגת תלמוד עולה זדון : רבי שמעון אומר שלשה כתרים הם כתר תורה וכתר כהונה וכתר מלכות · רבי נהוראי אומר הוי גולה למקום תורה ואל תאמר שהיא תבא אחריך שחבריך יקימוה בידך ואל בינתך אל תשען : רבי ינאי אומר אין בידינו לא משלות הרשעים ואף לא מיסורי הצדיקים : רבי מתיא בן חרש אומר הוי מקדים בשלום כל אדם והוי זנב לאריות ואל תהי ראש לשועלים : רבי יעקב אומר העולם הזה דומה לפרוזדור בפני העולם הבא התקן עצמך בפרוזדור כדי שתכנס לטרקלין: הוא היה אומר יפה שעה אחת בתשובה ומעשים טובים בעולם הזה מכל חיי העולם הבא ויפה שעה אחת של קורת רוח בעולם הבא מכל חיי העולם הזה : רבי שמעון בן אלעזר אומר אל תרצה את חבירך בשעת כעסו ואל תנחמהו בשעה שמתו מוטל לפניו ואל תשאל לו בשעת נדרו ואל תשתדל לראותו בשעת קלקלתו : שמואל הקטן אומר בנפול אויבך אל תשמח ובכשלו אל יגל לבך פן יראה יי ורע בעיניו והשיב מעליו אפו: אלישע בן אבויה אומר הלומד ילד למה הוא דומה לדיו כתובה על נייר חדש והלומד זקן למה הוא דומה לדיו כתובה על נייר מחוק : רבי יוסי בר יהודה איש כפר הבבלי אומר הלומד מן הקטנים למה הוא דומה לאוכל ענבים קהות

ושותה

ושותה יין מגתו והלומד מן הזקנים למה הוא דומה לאוכל ענבים בשולות ושותה יין ישן · רבי מאיר אומר אל תסתכל בקנקן אלא במה שיש בו · יש קנקן חדש מלא ישן וישן שאפילו חדש אין בו: רבי אלעזר הקפר אומר הקנאה והתאוה והכבוד מוציאין את האדם מן העולם: הוא היה אומר הילודים למות והמתים להחיות והחיים לידון לידע ולהודיע ולהודע שהוא אל הוא היוצר הוא הבורא הוא המבין הוא הדין הוא העד הוא בעל דין הוא עתיד לדון ברוך הוא שאין לפניו לא עולה ולא שכחה ולא משוא פנים ולאו מקח שוחד ודע שהכל לפי החשבון ואל יבטיחך יצרך שהשאול בית מנוס לך שעל כרחך אתה נוצר ואל כרחך אתה נולד ועל כרחך אתה חי ועל כרחך אתה מת ועל כרחך אתה עתיד לתן דין וחשבון לפני מלך מלכי המלכים הקדוש ברוך הוא: רבי חנניא

פרק חמישי

כל ישראל וכו'

בעשרה מאמרות נברא העולם ומה תלמוד לומר והלא במאמר אחד יכול להבראות אלא להפרע מן הרשעים שמאבדין את העולם שנברא בעשרה מאמרות וליתן שכר טוב לצדיקים שמקיימין את העולם שנברא בעשרה מאמרות: עשרה דורות מאדם ועד נח להודיע כמה ארך אפים לפניו שכל הדורות היו מכעיסין ובאין עד שהביא עליהם את מי המבול: עשרה דורות מנח ועד אברהם להודיע כמה ארך אפים לפניו שכל הדורות היו מכעיסין ובאין עד שבא אברהם אבינו וקבל שכר כלם: עשרה נסיונות נתנסה אברהם אבינו ועמד בכולם להודיע כמה חבתו של אברהם אבינו: עשרה נסים נעשו לאבותינו במצרים ועשרה על הים: עשר מכות הביא הקדוש ברוך הוא על המצרים במצרים ועשרה על הים: עשרה נסיונות נסו אבותינו את הקדוש ברוך הוא במדבר שנאמר וינסו אתי זה עשר פעמים ולא שמעו בקולי: עשרה נסים נעשו לאבותינו בבית המקדש לא הפילה אשה מריח בשר הקודש ולא הסריח בשר הקודש מעולם ולא נראה זבוב בבית המטבחים ולא אירע קרי לכהן גדול

ביום

ביום הכפורים ולא כבו הגשמים אש של עצי המערכה ולא נצחה
הרוח את עמוד העשן ולא נמצא פסול בעומר ובשתי הלחם ובלחם
הפנים עומדים צפופים ומשתחוים רוחים ולא הזיק נחש ועקרב
בירושלים מעולם ולא אמר אדם לחבירו צר לי המקום שאלין בירושלים:
עשרה דברים נבראו בערב שבת בין השמשות ואלו הן פי הארץ פי
הבאר פי האתון הקשת והמן והמטה והשמיר הכתב והמכתב
והלוחות ויש אומרים אף קברו של משה רבינו ואילו של אברהם
אבינו ויש אומרים אף המזיקין ואף צבת בצבת עשויה · שבעה
דברים בגולם ושבעה בחכם חכם אינו מדבר לפני מי שגדול ממנו
בחכמה ובמנין ואינו נכנס לתוך דברי חבירו ואינו נבהל להשיב
שואל כענין ומשיב כהלכה ואומר על ראשון ראשון ועל אחרון
אחרון ועל מה שלא שמע אומר לא שמעתי ומודה על האמת
וחלופיהן בגולם· שבעה מיני פורעניות באין לעולם על שבעה גופי
עבירה מקצתן מעשרין ומקצתן אינן מעשרין רעב של בצורת
בא מקצתן רעבים ומקצתן שבעים גמרו שלא לעשר רעב של
מהומה ושל בצורת באה ושלא ליטול את החלה רעב של כליה
בא: דבר בא לעולם על מיתות האמורות בתורה שלא נמסרו
לבית דין ועל פירות שביעית חרב בא לעולם על ענוי הדין ועל
עוות הדין*) ועל המורים בתורה שלא כהלכה: חיה רעה באה
לעולם על שבועת שוא ועל חלול השם· גלות בא לעולם על עובדי
גילולים ועל גלוי עריות ועל שפיכות דמים ועל שמיטת הארץ:
בארבעה פרקים הדבר מתרבה ברביעית ובשביעית ובמוצאי
שביעית ובמוצאי החג שבכל שנה ושנה ברביעית מפני מעשר עני
שבשלישית בשביעית מפני מעשר עני שבששית במוצאי שביעית
מפני פירות שביעית במוצאי החג שבכל שנה ושנה מפני גזל
מתנות עניים· ארבע מדות באדם האומר שלי שלך ושלך שלי עם
הארץ שלי שלי ושלך שלך זו מדה בינונית ויש אומרים זו מדת
סדום שלי שלך ושלך שלך חסיד שלך שלי ושלי שלי רשע: ארבע

מדות

*) קאי על עת העבר בעת שהיו בני ישראל בארץ כנען אם לא עשו משפט כראוי:

מדות בדעות נוח לכעוס ונוח לרצות יצא הפסדו בשכרו קשה
לכעוס וקשה לרצות יצא שכרו בהפסדו קשה לכעוס ונוח לרצות
חסיד נוח לכעוס וקשה לרצות רשע: ארבע מדות בתלמידים מהיר
לשמוע ומהיר לאבד יצא שכרו בהפסדו קשה לשמוע וקשה לאבד
יצא הפסדו בשכרו מהיר לשמוע וקשה לאבד זו חלק טוב קשה
לשמוע ומהיר לאבד זו חלק רע · ארבע מדות בנותני צדקה הרוצה
שיתן ולא יתנו אחרים עינו רעה בשל אחרים יתנו אחרים והוא
לא יתן עינו רעה בשלו יתן ויתנו אחרים חסיד לא יתן ולא יתנו
אחרים רשע · ארבע מדות בהולכי לבית המדרש הולך ואינו עושה
שכר הליכה בידו עושה ואינו הולך שכר מעשה בידו הולך ועושה
חסיד לא הולך ולא עושה רשע · ארבע מדות ביושבים לפני
חכמים ספוג ומשפך משמרת ונפה ספוג שהוא סופג את הכל
ומשפך שמכניס בזו ומוציא בזו משמרת שמוציאה את היין וקולטת
את השמרים ונפה שמוציאה את הקמח וקולטת את הסולת · כל
אהבה שהיא תלויה בדבר בטל דבר בטלה אהבה ושאינה תלויה
בדבר אינה בטלה לעולם איזו היא אהבה שהיא תלויה בדבר זו
אהבת אמנון ותמר ושאינה תלויה בדבר זו אהבת דוד ויהונתן ·
כל מחלוקת שהיא לשם שמים סופה להתקיים ושאינה לשם שמים
אין סופה להתקיים איזו היא מחלוקת שהיא לשם שמים זו מחלוקת
הלל ושמאי ושאינה לשם שמים זו מחלוקת קרח וכל עדתו · כל
המזכה את הרבים אין חטא בא על ידו וכל המחטיא את הרבים
אין מספיקין בידו לעשות תשובה משה זכה וזכה את הרבים זכות
הרבים תלוי בו שנאמר צדקת יי עשה ומשפטיו עם ישראל ירבעם
בן נבט חטא והחטיא את הרבים חטא הרבים תלוי בו שנאמר על
חטאת ירבעם אשר חטא ואשר החטיא את ישראל כל מי שיש בו
שלשה דברים הללו הוא מתלמידיו של אברהם אבינו ושלשה דברים
אחרים הוא מתלמידיו של בלעם הרשע תלמידיו של אברהם אבינו
עין טובה ורוח נמוכה ונפש שפלה : תלמידיו של בלעם הרשע
עין רעה ורוח גבוהה ונפש רחבה מה בין תלמידיו של אברהם אבינו

לתלמידיו

לתלמידיו של בלעם הרשע תלמידיו של אברהם אבינו אוכלין בעולם הזה ונוחלין העולם הבא שנאמר להנחיל אוהבי יש ואצרותיהם אמלא אבל תלמידיו של בלעם הרשע יורשין גיהנם ויורדין לבאר שחת שנאמר ואתה אלהים תורידם לבאר שחת אנשי דמים ומרמה לא יחצו ימיהם ואני אבטח בך: יהודה בן תימא אומר הוי עז כנמר וקל כנשר רץ כצבי וגבור כארי לעשות רצון אביך שבשמים: הוא היה אומר עז פנים לגיהנם ובושת פנים לגן עדן: יהי רצון מלפניך יי אלהינו ואלהי אבותינו שיבנה בית המקדש במהרה בימינו ותן חלקנו בתורתך: בן בג בג אומר הפוך בה והפוך בה דכולא בה ובה תחזי וסיב ובלה בה ומנה לא תזוע שאין לך מדה טובה הימנה: בן הא הא אומר לפום צערא אגרא: הוא היה אומר בן חמש שנים למקרא בן עשר שנים למשנה בן שלש עשרה למצות בן חמש עשרה לגמרא בן שמונה עשרה לחופה בן עשרים לרדוף בן שלשים לכח בן ארבעים לבינה בן חמשים לעצה בן ששים לזקנה בן שבעים לשיבה בן שמונים לגבורה בן תשעים לשוח בן מאה כאלו מת ועבר ובטל מן העולם:

רבי חנניא

פרק ששי

כל ישראל וכו׳

שנו חכמים בלשון המשנה ברוך שבחר בהם ובמשנתם רבי מאיר אומר כל העוסק בתורה לשמה זוכה לדברים הרבה ולא עוד אלא שכל העולם כלו כדאי הוא לו*) נקרא רע אהוב אוהב את המקום אוהב את הבריות משמח את המקום משמח את הבריות ומלבשתו ענוה ויראה ומכשרתו להיות צדיק חסיד ישר ונאמן ומרחקתו מן החטא ומקרבתו לידי זכות ונהנין ממנו עצה

*) פי׳ כשהאדם השלם שעוסק בתורה לשמה העולם הוא טפל אצלו כי תכלית העולם אמונה וצדק ואיש נכבד כזה יקר בעיני אלהים ואדם:

וְתוּשִׁיָּה בִּינָה וּגְבוּרָה שֶׁנֶּאֱמַר לִי עֵצָה וְתוּשִׁיָּה אֲנִי בִינָה לִי גְבוּרָה וְנוֹתֶנֶת לוֹ מֶמְשָׁלָה וְחִקּוּר דִּין וּמְגַלִּין לוֹ רָזֵי תוֹרָה וְנַעֲשֶׂה כְּמַעְיָן הַמִּתְגַּבֵּר וּכְנָהָר שֶׁאֵינוֹ פוֹסֵק וְהֹוֶה צָנוּעַ וְאֶרֶךְ רוּחַ וּמוֹחֵל עַל עֶלְבּוֹנוֹ וּמְגַדַּלְתּוֹ וּמְרוֹמַמְתּוֹ עַל כָּל הַמַּעֲשִׂים׳ אָמַר רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ בֶּן לֵוִי בְּכָל יוֹם וָיוֹם בַּת קוֹל יוֹצֵאת מֵהַר חוֹרֵב וּמַכְרֶזֶת וְאוֹמֶרֶת אוֹי לָהֶם לַבְּרִיּוֹת מֵעֶלְבּוֹנָהּ שֶׁל תּוֹרָה שֶׁכָּל מִי שֶׁאֵינוֹ עוֹסֵק בַּתּוֹרָה נִקְרָא נָזוּף שֶׁנֶּאֱמַר נֶזֶם זָהָב בְּאַף חֲזִיר אִשָּׁה יָפָה וְסָרַת טָעַם וְאוֹמֵר וְהַלֻּחֹת מַעֲשֵׂה אֱלֹהִים הֵמָּה וְהַמִּכְתָּב מִכְתַּב אֱלֹהִים הוּא חָרוּת עַל הַלֻּחֹת אַל תִּקְרֵי חָרוּת אֶלָּא חֵרוּת*) וְכָל מִי שֶׁעוֹסֵק בְּתַלְמוּד תּוֹרָה הֲרֵי זֶה מִתְעַלֶּה שֶׁנֶּאֱמַר וּמִמַּתָּנָה נַחֲלִיאֵל וּמִנַּחֲלִיאֵל בָּמוֹת. הַלּוֹמֵד מֵחֲבֵירוֹ פֶּרֶק אֶחָד אוֹ הֲלָכָה אֶחָת אוֹ פָּסוּק אֶחָד אוֹ דִבּוּר אֶחָד אוֹ אֲפִילוּ אוֹת אֶחָת צָרִיךְ לִנְהוֹג בּוֹ כָּבוֹד שֶׁכֵּן מָצִינוּ בְּדָוִד מֶלֶךְ יִשְׂרָאֵל שֶׁלֹּא לָמַד מֵאֲחִיתוֹפֶל אֶלָּא שְׁנֵי דְבָרִים בִּלְבָד קְרָאוֹ רַבּוֹ אַלּוּפוֹ וּמְיֻדָּעוֹ שֶׁנֶּאֱמַר וְאַתָּה אֱנוֹשׁ כְּעֶרְכִּי אַלּוּפִי וּמְיֻדָּעִי וַהֲלֹא דְבָרִים קַל וָחוֹמֶר וּמַה דָּוִד מֶלֶךְ יִשְׂרָאֵל שֶׁלֹּא לָמַד מֵאֲחִיתוֹפֶל אֶלָּא שְׁנֵי דְבָרִים בִּלְבָד קְרָאוֹ רַבּוֹ אַלּוּפוֹ וּמְיֻדָּעוֹ הַלּוֹמֵד מֵחֲבֵירוֹ פֶּרֶק אֶחָד אוֹ הֲלָכָה אֶחָת אוֹ פָּסוּק

*) בל' רומי סתרזקות ממנעים רע"ס .

אחר

אחד או דבור אחד או אפילו אות אחת על אחת כמה וכמה שצריך לנהוג בו כבוד ואין כבוד אלא תורה שנאמר כבוד חכמים ינחלו ותמימים ינחלו טוב ואין טוב אלא תורה שנאמר כי לקח טוב נתתי לכם תורתי אל תעזובו: כך היא דרכה של תורה פת במלח תאכל ומים במשורה תשתה ועל הארץ תישן וחיי צער תחיה ובתורה אתה עמל אם אתה עושה כן אשריך וטוב לך אשריך בעולם הזה וטוב לך לעולם הבא: אל תבקש גדולה לעצמך ואל תחמוד כבוד יותר מלמודך עשה ואל תתאוה*) לשולחנם של עשירים ששולחנך גדול משלחנם וכתרך גדול מכתרם*) ונאמן הוא בעל מלאכתך שישלם לך שכר פעולתך: גדולה תורה יותר מן הכהונה ומן המלכות*) שהמלכות נקנית בשלשים מעלות והכהונה בעשרים וארבעה והתורה נקנית בארבעים ושמונה דברים ואלו הן בתלמוד בשמיעת האוזן בעריכת שפתים בבינת הלב בשכלות הלב באימה ביראה בענוה בשמחה בשמוש חכמים בדבוק חברים בפלפול התלמידים בישוב במקרא במשנה בטהרה במיעוט שנה

*) התורה נקנית במיעוט התאוה וזה שאמר ברישא שמשנה כך היא דרכה של תורה: *) פי' שאמר שכתוב טוב לי תורת פיך מאלפי זהב וכסף: *) פי' מלכות ישראל כי מלך ישראל היה צריך להיות בקי בתורה ובדיני ישראל. וזהו גדולה תורה שהיה צריך למלך תורה להיות בקי בה:

במיעוט

במיעוט שיחה במיעוט סחורה במיעוט שחוק
במיעוט תענוג במיעוט דרך ארץ בארך אפים
בלב טוב באמונת חכמים בקבלת היסורים המכיר
את מקומו השמח בחלקו העושה סיג לדבריו
ואינו מחזיק טובה לעצמו אהוב אוהב את המקום
אוהב את הבריות אוהב את הצדקות אוהב את
התוכחות אוהב את המישרים מתרחק מן הכבוד
ולא מגיס לבו בתלמודו ואינו שמח בהוראה
נושא בעול עם חברו ומכריעו לכף זכות ומעמידו
על האמת ומעמידו על השלום ומתישב לבו
בתלמודו שואל ומשיב שומע ומוסיף הלומד על
מנת ללמד והלומד על מנת לעשות והמחכים את
רבו והמכוין את שמועתו והאומר דבר בשם אומרו
הא למדת שכל האומר דבר בשם אומרו מביא
גאולה לעולם שנאמר ותאמר אסתר למלך בשם
מרדכי: גדולה תורה שהיא נותנת חיים לעושיה
בעולם הזה ובעולם הבא שנאמר כי חיים הם
למוצאיהם ולכל בשרו מרפא ואומר רפאות תהי
לשרך ושקוי לעצמותיך ואומר עץ חיים היא
למחזיקים בה ותומכיה מאשר ואומר כי לוית
חן הם לראשך וענקים לגרגרותיך ואומר תתן
לראשך לוית חן עטרת תפארת תמגנך ואומר כי

כי ירבו ימיך ויוסיפו לך שנות חיים ואומר אורך
ימים בימינה בשמאלה עושר וכבוד ואומר כי
אורך ימים ושנות חיים ושלום יוסיפו לך ואומר
דרכיה דרכי נועם וכל נתיבותיה שלום: רבי
שמעון בן יהודה משום רבי שמעון בן יוחאי אומר
הנוי והכח והעושר והכבוד והחכמה והזקנה
והשיבה והבנים נאה לצדיקים ונאה לעולם
שנאמר עטרת תפארת שיבה בדרך צדקה
תמצא׳ ואומר עטרת זקנים בני בנים ותפארת
בנים אבותם ואומר תפארת בחורים כוחם והדר
זקנים שיבה: ואומר וחפרה הלבנה ובושה החמה
כי מלך יי צבאות בהר ציון ובירושלים ונגד זקניו
כבוד: רבי שמעון בן מנסיא אומר אלו שבע מדות
שמנו חכמים לצדיקים כולם נתקיימו ברבי ובבניו:
חמשה קנינים קנה לו הקדוש ברוך הוא בעולמו
ואלו הן*) תורה קנין אחד שמים וארץ קנין אחד
אברהם קנין אחד ישראל קנין אחד בית המקדש
קנין אחד. תורה מנין דכתיב יי קנני ראשית דרכו
קדם מפעליו מאז. שמים וארץ מנין דכתיב כה
אמר יי השמים כסאי והארץ הדום רגלי אי זה
בית אשר תבנו לי ואי זה מקום מנוחתי ואומר מה
רבו מעשיך יי כולם בחכמה עשית מלאה

*) פי׳ חמשה דברים אלו הם ר לשון קנה נא תר עליהם

הארץ קנינך אברהם מנין דכתיב ויברכהו ויאמר
ברוך אברם לאל עליון קונה שמים וארץ: ישראל
מנין דכתיב עד יעבור עמך יי עד יעבור עם זו
קנית ואומר לקדושים אשר בארץ המה ואדירי כל
חפצי בם: בית המקדש מנין דכתיב מכון לשבתך
פעלת יי מקדש אדני כוננו ידיך ואומר ויביאם
אל גבול קדשו הר זה קנתה ימינו: אמר רבי יוסי בן
קסמא פעם אחת הייתי מהלך בדרך ופגע בי אדם
אחד ונתן לי שלום והחזרתי לו שלום אמר לי רבי
מאיזה מקום אתה אמרתי לו מעיר גדולה של
חכמים ושל סופרים אני אמר לי רבי רצונך
שתדור עמנו במקומנו ואני אתן לך אלף אלפים
דינרי זהב ואבנים טובות ומרגליות אמרתי לו אם
אתה נותן לי כל כסף וכל זהב ואבנים טובות
ומרגליות שבעולם אין אני דר אלא במקום תורה
וכן כתוב בספר תהלים על ידי דוד מלך ישראל
טוב לי תורת פיך מאלפי זהב וכסף ולא עוד אלא
שבשעת פטירתו של אדם אין מלוין לו לאדם לא
כסף ולא זהב ולא אבנים טובות ומרגליות אלא
תורה ומעשים טובים בלבד שנאמר בהתהלכך
תנחה אותך בשכבך תשמור עליך והקיצות היא
תשיחך, בהתהלכך תנחה אותך בעולם הזה

כי בשכבך תשמור עליך בקבר והקיצות היא תשיחך
לעולם הבא. ואומר לי הכסף ולי הזהב נאם יי צבאות:
חמשה קנינים קנה הקדוש ברוך הוא בעולמו ואלו הן
תורה קנין אחד שמים וארץ קנין אחד אברהם קנין
אחד ישראל קנין אחד בית המקדש קנין אחד: תורה
מנין דכתיב יי קנני ראשית דרכו קדם מפעליו מאז:
שמים וארץ מנין דכתיב כה אמר יי השמים כסאי
והארץ הדם רגלי אי זה בית אשר תבנו לי ואי זה מקום
מנוחתי: ואומר מה רבו מעשיך יי כלם בחכמה עשית
מלאה הארץ קנינך: אברהם מנין דכתיב ויברכהו ויאמר
ברוך אברם לאל עליון קונה שמים וארץ: ישראל מנין
דכתיב עד יעבר עמך יי עד יעבר עם זו קנית: ואומר
לקדושים אשר בארץ המה ואדירי כל חפצי בם: בית
המקדש מנין דכתיב מכון לשבתך פעלת יי מקדש אדני
כוננו ידיך: ואומר ויביאם אל גבול קדשו הר זה קנתה
ימינו: יא כל מה שברא הקדוש ברוך הוא בעולמו לא
בראו אלא לכבודו שנאמר כל הנקרא בשמי ולכבודי
בראתיו יצרתיו אף עשיתיו: ואומר יי ימלך לעלם ועד:
רבי חנניא בן עקשיא אומר רצה הקד"ש ברוך הוא לזכות
את ישראל לפיכך הרבה להם תורה ומצות שנאמר יי
חפץ למען צדקו יגדיל תורה ויאדיר: עלינו, ק"י.

8 3 1≤2 · 1≤/1 · 8 · 1≤ · · 6 3

8 3 1≤2 · 1≤/1 · 8 · 1≤ · · 6 3

8 3 1≤2 · 1≤/1 · 8 · 1≤ · · 6 3 11

8 3 1≤2 · 1≤/1 · 8 · 1≤ · · 6 3 11

8 3 1≤2 · 1≤/1 · 8 · 1≤ · · 6 3 11

8 3 1≤2 · 1≤/1 · 8 · 1≤ · · 6 3 11

8 3 1≤2 · 1≤/1 · 8 · 1≤ · · 6 3 11

8 3 1≤ 2 · 1≤/1 · 8 · 1≤ · · 6 3 11

8 3 1≤ 2 · 1≤/1 · 8 · 1≤ · · 6 3 11

8 3 1≤ 2 · 1≤/1 · 8 · 1≤ · · 6 3 11

8 3 1≤2 · 1≤/1 · 8 · 1≤ · · 3 11